

ŠKOLA

Božského Srdce Páně.

Časopis pro katolíky,

zvláště

pro zbožné spolky a bratrstva mezi Čechoslovany.

S povolením duchovní vrchnosti

pořádá

P. PETR HLOBIL,

benediktin rajhradský.

Ročník XXXVIII.

Rok 1904.

✓ Brně.

Tiskem a nákladem Papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

OBSAH.

B Á S Ě.

	Strana		Strana
Novoroční modlitba (Grossmannová-Brodská)	1	Srdce raněné (A. Brateš)	151
Vánoční (R. Stupavský)	1	Modlitba chudých (J. Pohofský)	165
Kříž (VI. Št.)	5	Jak sloužiti Bohu? (P. K. Kraus)	165
Chudoba a láska	5	Uchvat věcky!	169
Čas ubíhá (M. Javorník)	28	Sláva Boží na obloze (Fr. Skalík)	174
Písmo svaté (J. Sorm)	33	Královně nebes (A. Travěnek)	183
Pravda (Al. Dv.)	33	Píseň velehradská o sv. Cyrillu a Methodu	193
Cesta kříže (F. Vrátil)	65	Štěstí (K. Kotrouš)	203
Před křížem (F. Vrátil)	65	Útěcha (J. V. Pohor)	225
Marnotratný syn (J. Weiss)	75	Píseň klasů (R. Stupavský)	225
118, 149, 175, 209, 241, 268, 297, 345, 362		O nanebevzetí Panny Marie (VI. Št.)	230
Obět lásky (J. Horák)	97	Hvězda zářivá (L. V.)	244
Jarní divy (L. Grossmannová-Brodská)	97	Při pozdvihování (K. Kotrouš)	247
Velkonoční zvony	100	O důvěrném přátelství Ježíšově (VI. Št.)	257
Dokonalno jest	101	Církev Kristova (F. Vrátil)	289
Podporujeme chudé! (F. Vrátil)	129	Blahoslavení čistí (F. Vrátil)	318
Ostrov lásky (A. Brateš)	129	Pole Boží (F. Vrátil)	321
Svatá Boží Rodičko! (VI. Št.)	145	Jen dál! (A. Hanuš Zahorák)	321
Svatá Panno panen (VI. Št.)	145	Bílá kaple (F. Mistecký)	338
Matko Kristova (VI. Št.)	145	Našemu hříbítovu (Fr. S.)	350
Matko božské milosti (VI. Št.)	145	Hymna jubilejní na počest bez poskvrny počaté Panny Marie (J. St. Pavlík)	353

Četba poučná a dějepisná.

Čtème častěji Písmo sv. (B. Hendl)	6, 34	Otázka národnosti se stránky náboženské (J. St. Pavlík)	194
Život blahoslavené M. Křešcencie.	11	Svatý Prokop, opat a patron království Českého (B. Hendl)	198
41, 81, 103, 139, 178, 212, 235, 271, 301, 336		Svatý Methoděj na dvoře bulharského krále (B. Hendl)	204
Julie z Massowů, konvertitka (Ignát Zháněl)	20	Pius VII. a Napoleon I. (B. Hendl)	226, 264
59, 111, 142, 181, 214, 244, 278, 310, 341, 372		Jsmeli pro nebe určení, jsme pro zemi ztraceni? (B. Hendl)	231
Perla Východu (J. F. Kuhn)	29, 53, 84, 114	Pevně k Římu! (P. Pavelka)	248, 283, 315 358
Mluva církve v obrazech (B. Hendl)	37	O neposkvrněném Početí blah. Panny Marie (B. Hendl)	261, 293, 333, 365
Jen nemoudrý posmívá se náboženství (B. Hendl)	44, 78	Je to pravda, že v každém náboženství lze najít spasení? (B. Hendl)	304
Slovo o přátelství (B. Hendl)	50	Sv. Alžběta, vzor lásky k bližnímu (I. Zháněl)	339
Žalář a mučidla prvověkých vyznavačů Páně (B. Hendl)	71	O sebevraždě (B. Hendl)	374
Myslíš-li, že rozumíš, co čteš? (B. Hendl)	105		
Něšťastná manželstva (B. Hendl)	146, 207, 233		
Sv. Norbert a jeho Mariánský řád (B. Hendl)	170		

Četba k pobožnosti povzbuzující.

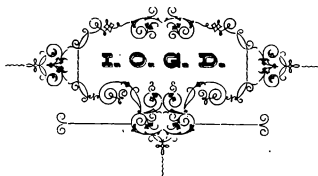
	Strana		Strana
K novému roku (B. Hendl)	2	Advent, příchod Páně (I. Zháněl)	354
Slovo o litanii (B. Hendl)	15	Poslední den v roce (B. Hendl)	360
Obrod v Kristu (B. Hendl)	66	Srdce Ježíšovo, pramen vši potěchy (Dr. R. Zháněl)	369
Velký pátek (Fr. Špička)	98	Vykupitel byl přísliben a očekáván (V. Horák)	377
Vzkříšení (B. Hendl)	101		
Mariánský list apoštolský sv. Otce Pia X. (B. Hendl)	130	Hlavní úmysly.	
Kříž v životě katolíka (B. Hendl)	133	Důvěra v Boha	31
Potřeba sedmi darů Ducha sv. (J. St. Pavlík)	136	Pronásledované tehle	63
Božské Srdce Pána Ježíše, pramen blaženosti (P. Fr. Virsig)	152, 187	Katolické hnutí v Holandsku	95
Nejsv. Srdce Páně pramen milosti pro srdce hříšníka (B. Hendl)	166	Láska k povinnosti	127
Svěcení nové školy (J. St. Pavlík)	258	Jubileum neposkvrněného Početí	159
Křesťanský přibyték domem Božím (J. Pavlík)	290	Rozšíření Apoštolátu modlitby	191
Boží prozřetelnost (Fr. Janovský)	307, 331	Pokrok katolictví v Belgii	223
Slavnost Všech Svatých (B. Hendl)	322	Rozum a víra	255
Nebeská Valhala (J. St. Pavlík)	324	Láska k víře katolické	287
K dušičkám (B. Hendl)	327	O lásce k práci	319
		Spása umírajících	351
		Katolické hnutí	383

O křesťanských záležitostech.

Sjezd katolických Sioux (Ignát Zháněl)	17	Jeho Exc. ndp. Dr. František Saleský, kníže-arcibiskup olomoucký	161
Obrázky z katol. missii (M. Weinberger)	22	Jeho Milost ndp. Dr. Pavel Huyn, biskup brněnský	163
55, 87, 121, 153, 184, 216, 252, 284, 313, 347, 379		Slavnostní schůze Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda na Velchradě	275
Nový kostel božsk. Srdci Páně zasvěcený 26, 48	91	Čtitelé Mariini!	285
Ke dni 12. března (B. Velíšek)	91		
Z letopisův OO. Redemptoristů (I. Zháněl)	117		

Různé zprávy.

Děkuvzdání božskému Srdci Páně	28	Různé zprávy	91
62, 93, 126, 158, 190, 222, 254, 285, 319, 350		94, 124, 157, 189, 220, 254, 382	

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVIII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

LEDEN 1904.

Milostivé Srdce Pána Krista, věčné lidsky nádobu přečisti! K Tobě se my v pokoře blížíme a Tě plní naděje prosíme: Božské Srdce Ježíšovo, viň nás k sobě na vědy milostivé. (Píseň.)

Novoroční modlitba.

Zač prosit Tebe, Bože,
dnes na rozhraní času,
by pronikl až k Tobě
zvuk prosebného hlasu?

Když lidé kolem trpí,
a všude zeje bída,
zda není chladným sobcem,
kdož jen své štěstí hlídá?

Či modlit se mám za vlast,
by mocna byla, silna?
neb aby požehnání
vždy práce došla pilná?

Modlit se za odpůrce,
již trýzní nás a tupí?
či za ony, kdož v poutech
duševní bídy úpí?

Ne; ale k jiné prosbě
dnes ruce spínám, Pane:
O kéž, jak vroucně žádám,
dle vůle Tvé se stane!

Ať nepáchají lidé
co Tvou lásku rmoutí,
a lépe všem pak bude
zde na pozemské pouti.

„Obzor.“

Grossmannovd-Brodská.

Vánoční.

V oblacích pěli andělé,
v mlhách kdy dřímal svět celý,
za zvuku písně veselé
z ráje bran k Betlému spěli.

Nad chudou chatkou stavili
bělostná křídla svá v letu,
v studené jesle vložili
Spasení celému světu.

Zátivé hvězdy veliký jas
v blankytu hodily báně,
světlem až zmíral mlhy pás
a v lesku tonuly stráně.

Pastýře v poli chudičké
z tichého vzbudili ze sna,
dítě, že v jeslech maličké
pouta již zlomilo těsná!

Se hrudi sňalo kletbu zlou,
lidstvo jež zbavila ráje,
odkrylo stezku zapadlou
v kýženě — nebeské kraje.

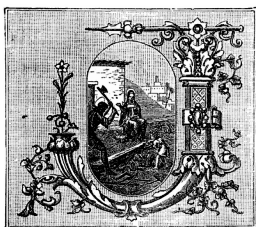
„Obzor.“

R. Stupavský.

K novému roku.

Uden každý člověk má vztýčené dva mezníky v životě svém pozemském, mezníky tak důležité, že u jednoho jeho život se začíná a u druhého končí. Prvním tímto mezníkem jest naše narození a druhým naše smrt. Mezi těmito mezníky pak teče rychlý a prudký proud; ten u prvního mezníku vyvěrá, u druhého pak se ztrácí v daleké věčnosti; proudem tímto jest čas, rychle utíkající, ježž nikdo zadržeti nemůže. Proudem tímto tekou hodiny, dny a léta, utíká zároveň

secko dobré a milé i zlé a nepříjemné. Člověk pak stojí u proudu a loví z něho; co uloví, to jest jeho, co zamešká, věčně jest ztraceno. Šťasten, kdo za krátkou dobu mnoho dobrého vykonal, dle příkladu Kristova, jehož svaté jméno Ježíš ikožto slunce nám dnes na nový rok svítí na cestu životem temným a nejistým. Ravdivá a dojemná tato slova napsal jistý slavný biskup a kazatel; a věru není řípadnějšího porovnání pomtjejícího života našeho na zemi, nežli s dravým proudem, nž všechno sebou rychle odnáší, každým okamžikem jsme starší a blíže tomu ruhému mezníku, který u mnohých od prvního jen málo vzdálen jest, u jiných ále položen, u jiných zase velice daleko, ale přece rychle. rychle k němu spějí sichni. To dobro přirozené, čas života pozemského, ztrácíme ustavičně čím dále m více, a přece jak často si toho nevšímáme. Je to doba práce, střádání si ásluh na život věčný, a přece jak často si hovíme v nečinnosti a spánku hřišném, ebojice se, že zanedbáváme dobu ke spáse vyměřenou. Ó procitněme alespoň

dnes, když zase nový oddíl v životě začínáme, a rozjímejme na prahu nového roku, tři zvláštní pravdy, které naučí nás moudrosti života:

1. Čas života na zemi jest krátký. Přirovnáme-li jej ku věčnosti, jak se nám jeví? jako dým, který chvíli vidět jest, který však v nejbližším okamžiku se rozpívá. Již zase jeden rok uplynul; bylo mnoho dní na pohled a na počet, ale dnes jak připadá nám? jako den včerejší. Rychle utekl, a nežli jsme se nadáli, nadešel nový, který rovněž tak rychle uteče, ba snad ani celého se nedočkáme. A co je tento uplynulý rok ve věčnosti? Ani ne jako malý prášek v záru slunečním, ani ne jako krůpěj vody, která s věže spadla do moře. Život náš sebe delší, ba život celého světa, nedá se nikterak porovnat s dlouhou, nekonečnou věčností. K této věčnosti spějeme, do ní se co nejdříve dostaneme, jak se však na ni připravujeme? O bohužel jak býváme zpozdilými; o tento krátký čas se všemožně staráme, vše proň podnikáme, vše trpět jsme hotovi, abychom jen kousek toho štěstí zdejšího ulovili, ale na to štěstí věčně zapomínáme. Jaký to shon po bohatství, po slávě a cti světské, po rozkoších, po lásce, po vědění, po požitcích všeho druhu!

Lidstvo myslí, že v moudrosti životní pokročilo, a přece uvážíme-li vše, vidíme, že daleko pozadu zůstalo. To slovo Spasitelovo: »Jednoho jest potřebl« jest základem životní moudrosti, a přece se na ně tak často zapomíná. Co prospěje boháč truhla plná peněz a zlata v hodině poslední? Zdaž nejsou mu statky vezdejší — jimž přiložil srdce své — potom hrozným břemenem? Zdaž neztrpčují mu mnohdy poslední okamžik starostmi, komu to má zanechat, jak to má rozdělit? Zdaž není srdce jeho plno hrozných bolestí, když vidí, kterak lačni jsou přátelé jeho majetku, že čekají jen až cti navždy zavře. Zdaž neovládá mamoten v posledním čase mysl jeho od spasitelného rozjímání, od dobré křesťanské přípravy na smrt, zkrátka od Boha? Nahý přišel na svět, nahý odchází a bohatství zničilo duši; byl bohatý před lidmi, ale chudý, hrozně chudý objevil se před Pánem a soudcem. Jak strašná to myšlenka. Jak si liboval bohatc onen v Písmě svatém, že má všeho dost, plně že jsou stodoly jeho i špižírny, že tedy se bezstarostně může oddati požitkům. A co praví Bůh: »Blázne, této noci požádají od tebe duše tvé, to pak, co jsi připravil, čím bude?« Co prospějí hodnosti, sláva a věda světská v poslední hodině, není-li duše dobře opatřená? Pro slávu lidskou mnohdy hřeší člověk, a na věčnosti přece bude platiti jen ta sláva, kterou uděluje Bůh. O jak něžné, ale důrazně napomíná nás proto Spasitel říka: »Neskládejte sobě pokladův zde na zemi, kde mol a rez je kazí a zloději vykopávají a kradou; ale skládejte sobě poklady na nebesích, kde rez a mol jich nekazí a zloději nevykopávají aniž kradou.« Nechce nás zajisté Spasitel zde naváděti k lenosti, ale jen varuje nás, bychom pozemským statkům srdce své celé nepřikládali a celou lásku a plní nevěnovali, zapomínajíce na Boha, nýbrž abychom jich jako prostředků užívali k dobrým bohubíhým skutkům, vše činíce z lásky k Bohu a pro spásu duše nesmrtelné. A tu nelze ztratiti ani minuty, neboť nevime, kolik jich nám ještě zbývá. Proto neslibujme sobě život dlouhý na zemi, kratčí jsou zajisté dnové života a počet jejich u Boha jest. Bůh sám ustanovil jim cíl, jež překročiti nemohou. Snad nejeden i ze čtenářů »Školy« již jest u cíle, jen krok ještě a konec bude jeho života vezdejšího. Proto buďme pilní v této krátké době a hleďme užiti času k spáse věčné; pokud je čas, činme dobré dle napomenutí svatého apoštola Pavla.

2. Čas života na zemi jest rychlý. Konec náš jest nejistý, nepředvídaný, jenž přechozí překvapuje znenadání. Kolik loni ještě lidí i našich bratří, sester, rodičů, přátel s námi slavilo nový rok, jichžto dnes už není mezi námi! Těla jejich odpočívají tam v zemi chladné, na sv. poli, a duše? Duše odešly ku Pánu, a soudci spravedlivému, a nyní buď požívají odměny za dobré zásluhy anebo trpí tresty za provinění. A kolik těchto jest, kteří se smrti ani nenadáli! A kdo ví, zdali na rok, až zase zasvitne jitro nového roku, hrob náš nebude sněhem zameten? Ani nevíme kde a jak skončíme běh života. Ten umírá na poli, jiný při práci, jiný v radovánkách, jiný v boji, jiný na cestě, jiný na loži. A překvapí-li nás smrt nepřipravené, v hříchu smrtelném, jaký bude osud náš? Život ztracen a ztraceno bude nebe, a s nebem vše, všechno a to pro celou neskončenou věčnost! Ó jak hrozná to myšlenka. Jeden jediný okamžik rozhodne nad celou věčností. A k okamžiku tomu se co nejrychleji blížíme; a budme tedy naň připraveni co nejlépe. »Bděte, zvolá proto k nám Spasitel, bděte, neboť nevíte kdy přijde Pán, na večer anebo při kuropění anebo ráno, aby vás přijde-li náhle nezastihl spících.« Jak šťastna však jest hodinka smrti pro připraveného služebníka Páně! Pravil Pán: »Blahoslavený jest služebník, jež Pán přicházejce nalezne bdícího, amen pravím vám, nade všechny statky své ustanoví jej.« — Rychlý jest čas jako blesk, a nevrátí se nikdy již; proto jak lehkomyšlně jedná, kdo ho ztrácí, vždyť jest

3. čas života i drahý, a to pro život věčný. Jediný rok života našeho je tak vzácný a drahý, že lze si zaň koupiti šťastnou budoucnost. Ale také běda, přežijeme-li jen jediný rok v hříších, neboť za to nesčetná léta bolesti a trápení budou nám přičknuta. »Čas«, praví sv. Jarolím, »jest cena věčnosti«.

Ó kdybychom se mohli jen pozeptati našich milých zemřelých, čeho si životem svým zasloužili pro věčnost anebo čeho zavinili, jaká by byla odpověď? Spravedlivý i hříšník leželi na loži smrtelném, oba se loučili se světem vezdejší; spravedlivý jistě vzal čas dobře vynaložený s sebou na věčnost, čímž zasloužil si život věčný. Vzal tolikéž i hříšník čas zle užitý, jež marností světskou promarnil a musí tam na věčnosti věčnou mukou jej vypláceti. Proto nespolehejme se na léta mladá, nedůvěrujme ve zdravé a silné údy těla. Vždyť kvítka vadnou, i silné stromy stárnou a hynou. Každým dnem umíráme, učí sv. Řehoř, každým dnem života nám ubývá. Jen ten okamžik v němž žijeme jest náš, proto ho nikterak nezanedbávejme. Dobře číňme, dokud den jest, přijdeť noc, kde nebudeme moci ničeho činiti. —

Rok uplynulý byl pro nás rokem milosti a lásky Otce nebeského, ale byl také pln nevědky a hříchů ze strany naší. A přece ještě ušetřil nás Pán a ponechává nám čas a příležitosti k nápravě. O jak dobrý, jak milosrdný jest Bůh náš! Ovšem i tak mnohý křížek na nás seslal, zármutek, neštěstí, bolest, ztrátu atd., ale zdaž i v tom není viděti ruku otcovskou, která kárá, která bere jen to, co dětem škodí? I v budoucím roce čekají na nás mnohé svízele, tak mnohá utrpení, starosti, bolesti, zármutek, avšak nezapomínejme, že nejsme ještě v nebi, nýbrž v slzavém údolí, nezapomínejme, že život člověka boj jest plný nebezpečí, plný ran a bolestí. Ale také budme si toho ku své útěše vědomi, že Bůh nesesílá ničeho, co bychom nesnesli s pomocí jeho; Kristus Pán sám dnešního dne už jako dítko za nás předrahou krev svou vylévá, aby nás posilnil, potěšil a na cestu nám dává za vůdce nejsvětější jméno své. Ve jménu Ježíše

Krista Syna Božího a Spasitele světa tedy započneme nový rok a pak se nám vše ku spáse podaří. Bude-li Kristus naším vůdcem, nezbloudíme, bude-li naším pracovníkem, s lehkostí budeme pracovat, bude-li naším těшитelem, snáze vše přetrpíme. Za Ježíše život dáti jest záslužno, pro Ježíše trpěti jest sladko. Věrně-li budeme kráčet za příkladem Ježíšovým, v proudu časovém neutoneme. Svět pomine i žádost jeho, kdo pak vůli Boží plní, zůstává na věky! Kéž milým čtenářům „Školy“ tento rok jest rokem plným štěstí pravého, plným milostí Božích potřebných ku blahu těla i duše, aby rozhejnyly se v ctnostech bohulibých a obohatili skutky zásluh nehynoucích. V tomto smyslu voláme jim všem:

Šťastný nový rok!

Boh. Hendl.

Kříž.

Nejsnadněji neseš kříže,
které Bůh ti posílá,
neboť jaká jejich tíže,
taká Boží posila.

Více kříž ten dopadává,
ježto bližní tobě sbíl,
a jen láska zas ti dává
potěchy a nových sil.

Z křížů nejtěžší však tobě
vlastní vášeň ukládá:
tíží tě a v téže době
o vši sílu okrádá.

V. L. Št.

Chudoba a láska.

Kdo chudý v Ježíši,
bohat je dosti,
chudoba v Ježíši
poklady roští.

Chudý jest Ježíš,
Ježíš jest láska:
obé jest dobré —
chudoba, láska.

Kdo chudý v Ježíši,
miluje mnoho,
vyvází bohaté
poklady z toho.

V lásce je chudoba,
v chudobě láska:
obé jest dobré —
chudoba, láska.

Čtème častěji Písmo svaté.

Kdo nezná Písmo, nezná Krista.
Sv. Jarošm.

Natíká se za našich dob velice a často na vlažnost a netečnost náboženskou u mnohých křesťanů ba u celých tříd a to zejména vzdělanějších. Netečnost tato nejví se toliko v zanedbávání povinností katol. křesťana na př. bohoslužby, přijímání sv. svátostí, postů atd., nýbrž zejména v slabém katol. sebevědomí. Netečníkům nezáleží na tom zdali svatá víra jejich prospívá, se vzdělává, vítězí, anebo jest pronásledována, tupena, šlapána; jakoby se jich to netýkalo, přibližně k bojům církve za víru a Boha chladně, jako na věc úplně cizí. A to jest věru na pováženou, neboť škodí velice církvi, škodí víře a celému nábožensko-mravnímu životu. A co je toho příčinou? S pravdou se nemíníme, když odpovíme, ne tak zloba, ne tak nepřátelsky zaujatá mysl, ale spíše nevědomost ve věcech náboženských. A nevědomost tato jest u mnohých až úžasná! Majíť úplně převrácený pojem o náboženství a církvi katolické, neznají základních jeho pravd, nevědí o božském jeho původu o rozumném jeho vývinu a o důležitosti na život lidský. A proč mají tak skrovných znalostí ve věci nad jiné důležitější? Čemu se snad z mládí na-

učili, a mnohdy s nechutí naučili, to zapomněli, a později se již o doplnění svých náboženských vědomostí nestarali, nanejvýše spokojují se tím, co jim v ohledu tom jejich zamilované noviny, mnohdy židovské anebo zjevně protikatolické poskytnou. Že to není strava zdravá, uzná jistě každý. Kdo však nepoznal víru křesťanskou ze základů, nepoznal jejich krás, nepoznal její pravdy a neomylnosti, ten také nemůže se pro ni nadchnouti, aniž ji si zamilovati, neboť čeho neznáme, po tom nebažíme, to nemilujeme. Na kázání, křesťanská cvičení, duchovní přednášky málo kdy chodí, kde tedy mají vzít potravu duševní, aby oživila se víra a rozvítila láska k ní? Tu nezbyvá, než aby zase sobě zvykli čtení duchovní. V každém oboru musí se člověk dále vzdělávati čtením v obor ten spadající, tak se to musí dít i v ohledu náboženském. Čtení duchovní jest zde pravou výživnou potravou ducha, prospívá lhostejným a netečným, aby odložili nebezpečnou lhostejnost svou a prospívá i horlivým, aby udrželi se v horlivosti a neochabli. Co jest olej lampě, to čtení duchovní víře, jako lampa hasne nepřilévá-li se oleje — tak i víra i nábožnost hyne a se ztrácí, není-li neustále doplňována a povzbuzována čtením duchovním. Sem zajiště patří slova sv. apoštola Pavla, která

napsal v listě svém k Timoteovi (I. 4, 13.): »Dokud nepřijdu, buď pilen čítání.« Četba duchovní podporuje také účinně rozjímání, bez něhož ovšem duchovní život ladem leží a píše o tom svatý Bernard: »Hleďte v četbě duchovní a najdete čeho hledáte v rozjímání; neboť četba dává nám pokrm do úst, který potom v rozjímání požíváme.« A věru, kolik dobrých a spasitelných myšlenek vzbuzuje v nás Bůh skrze dobrou četbu duchovní! »Modlíme-li se«, praví svatý Jarolím, »tu mluvíme k Bohu, čteme li, tu Bůh mluví k nám.« A podobně vyslovuje se sv. Ambrož řka: »Mluvíme

k Bohu, když se modlíme, slyšíme jej, když čteme.« A sv. Augustin jmenuje dobré, vzdělávající knihy, listy svaté lásky, které nám Pán posílá, v nichž nás před nebezpečím varuje, jimiž nám cestu spásy ukazuje; povzbuzuje nás jimi, abychom protivenství trpělivě nesli, osvětluje a božskou láskou rozněcuje.»

Takové ovoce zajisté jest dostatečnou pohnutkou, abychom si zvykali četbě duchovní a to pravidelné a pilné. I v životopisech svatých nalezneme příkladů hojnost, kterak dobrá a pravidelná četba duchovní duše jejich zušlechtovala, mnohdy od cesty hříchu na cestu ctnosti

přivedla; skrze četbu duchovní dotkl se Bůh milostí svou srdce tak mnohých, že opustili svět a cele se službě Boží oddali. —

Jasný toho doklad jest sv. Augustin, jenž jsa zapleten v bludech, teprve četbou listů sv. Pavla náhle milostí Boží osvícen jsa, sez temnosti bludu vymanil a v krátkém čase k veliké svatosti života dospěl. Sv. Ignác z Lojoly, jenž jako voják leže na lůžku bolesti, sáhl v dlouhé chvíli ku četbě životopisů svatých, kterážto četba položila základ k nápotomní jeho svaté a záslužné činnosti. Mnozí zachovali se na cestě křesť. dokonalosti stálou četbou duchovní, skrze niž mluvil k nim Pán.

— Kdož by na př. četl bez užitku tu krásnou knížku Tomáše Kempenského: »O následování Krista«, která svou vřelostí a přece i jednoduchostí tak něžně k srdci mluví a která již tolik dobrého vykonala, že právem se nazývá »zlatou«. Podobná této jest krásná knížka svatého Františka Saleského »Bohumila« čili »Filothea«, kterou lze s velikým duchovním prospěchem čísti a která nasytí ducha hojností vzešených myšlenek. Dále spadají sem spisy veliké světky a řehol. sv. Terezie; které psány jsou zajisté zvláštním vnuknutím Božím, spisy Ludvika Granadského, Skupoliho »Duchovní boj«, Rodriguezova »Cvičba v dokonalosti křesťanské«, »Duchovní cvičení« sv. Ignáce z Lojoly, spisy sv. Alfonsa z Liguory, a j. více. Veliký duchovní užitek přinášejí také ku povzbuzení vytrvalosti a horlivosti na cestě dobra, »Životopisy svatých« v nichž jako v zrcadle, každý z nás nalezne vzor, podle něhož by se říditi měl v životě vlastním.

Avšak nade všechny zde udané a jim podobné spisy duchovní, stojí vysoko »Písmo svaté«, a proto jest četba Pisma svatého — čili bible nejdůležitější a velepotřebná, a také veleužitečná. Bez zná-

mosti Pisma sv. mizí lehce sv. víra ze srdce našich i nábožnost, a my ztrácíme Krista, nepoznávajíce ho dostatečně. Pravíť sv. Jarolím: »Neznati Písmo svaté, jest nezati Krista.« A sv. Ambrož volá: »Slovo Kristovo jest starý zákon, slovo Kristovo jest nový zákon. Pij tedy z obou pohárů, neboť z obou piješ Krista; pij Krista, neboť on jest vinná réva, pij Krista, neboť on jest skála, z níž voda se prýští; pij Krista, neboť on jest pramen života. Co jest Písmo svaté jiného, nežli psaní Boha všemohoucího k tvorbu jeho? Pán nebes a země poslal ti psaní své a ty opomíjíš listy tyto čísti s horoucí žádostí? Vzmouž se tedy a denně rozjímaj o slovech svého Stvořitele, abys tím horoucněji toužil po věčnosti, aby duch tvůj roznicen byl pro nebeské radosti.« A svatý Řehoř Veliký dokládá: »Drž se tedy četby Písem svatých, Duch svatý je to, jenž z těchto knih k tobě mluví; dej si záležeti, abys se s nimi seznámil, neboť kolikrátkoli skrze ně k Bohu mluvíš, tolikrát posvěcuje se tvůj duch a duše tvoje.« Tak soudí světky a učitelé církevní o četbě Pisma svatého.

Čtením písma sv. povzbuzuje se víra svatá a utvrzuje v nás, proto jest četba tato všem těm potřebna, kdo znamenají s hrůzou, že světlo svaté víry v srdci jejich buď uhaslo, nebo uhasíná. Neboť co jest Písmo svaté? Je to zjevení Boží, které z vnuknutí Ducha svatého a zvláštní jeho pomoci od mužů k tomu Bohem ustanovených sepsáno bylo jakožto pomůcka, k udržení v paměti oněch pravd náboženských, které Bůh, jak v Starém zákoně skrze proroky, tak v Novém skrze Syna svého Ježíše Krista, zjeviti ráčil. Ovšem, tu hned připomenouti musíme, že v Písmě svatém, zejména nového zákona, není obsažené zjevení Boží celé, nýbrž jen část. V zákoně starém prikazoval Pán Bůh Mojžíšovi a prorokům aby napsali, co jim byl řekl nebo vnukl.

Ne tak v zákoně Novém. Ježíš Kristus zajisté sám ničeho nepsal aniž psáti rozkázal, nýbrž konal svůj učitelský úřad jen ústně, chodě a uče ve školách a hlásaje veřejně po městech i venkově o království Božím. Nejinak vyslal potom Kristus i své apoštoly mezi lid říka: »Jděte po všem světě a kažte evangelium všemu stvoření (Marek 16, 15.) ani slovem se nezminiv o napsání toho, čemu je byl učil, co sami viděli a slyšeli a zas dále všemu světu oblašovati měli; nýbrž místo péra dal jim ústa a moudrost, již by žádný protivník odolati nemohl, a místo písemných pamětí seslal jim Ducha svatého, Ducha pravdy, jenž by je všeliké pravdě naučil a všecko jim připomenul, cokoli jim bylo Pánem řečeno (Jan 14, 17, 26). Tak jsouce vyzbrojeni, vyšli sv. apoštolové a učenci Páně a hlásali sv. evangelium všechněm národům, potvrzující je mnohými divy a zázraky, i získali veliké množství duší ze židů i pohanů víře Kristově, a zřídili po všem světě mnoho obcí křesťanských čili církví aniž pak byli ještě jedinkou písmenu napsali. Až potom, když svět již namnoze obrácen a křesťany naplněn byl, odhodlali se také někteří z apoštolů Páně a jejich učeníků ku psaní a to nikoli z nějakého rozkazu, ani z vlastního hnutí a předsevzetí, nýbrž toliko z příležitosti a nastalé místní potřeby aneb na žádost některé církve nebo osoby.

Vímeť zajisté, že nejprve sv. Matouš, apoštol Páně k potřebě věřících ze židovství obrácených a v Palestýně bydlících své evangelium domácím jejich jazykem (syrochaldejským) sepsal asi r. 63. po Kristu, tedy dávno po tom, když již víru Kristovu byli přijali, a ve všem potřebném ústně vyučeni byli. Po něm druhý psal svatý Marek učeník a společník sv. Petra, své krátké evangelium pro křesťany římské, jak nám dosvědčuje sv. Jarolím. Po sv. Markovi

napsal sv. Lukáš evangelium a skutky apoštolské, a to k vůli a potřebě jednoho obráceného křesťana jménem Theofila. Ze všeho naposledy, a to již na konci prvního století, jal se také svatý Jan apoštol a miláček Páně, evangelium psáti, a sice na výslovnou prosbu církve v Asii, a s ohledem na tři dřívější evangelia, kteráž v mnohém doplňuje, bere zřetel na některé bludáře toho času.

Co se týká epístol, začal takové psáti sv. Pavel a též rozličným církvím i osobám posílati. To teprve učinil, když byl již čtrnáct let v úřadě apoštolském ztrávil ústně vyučuje, když byl dvakráte všechny krajiny Malé Asie prošel, nesčíslný počet duší Kristu získal a v církvích shromáždil, a také do Evropy se přeplavil a až do Řecka se dostal. Tu teprve nastala mu potřeba, aby napsal svůj první list vůbec a to k církvi soluňské, též církvi, z níž později vyšli naši svatí věrozvěstové Cyrill a Metoděj. Tak povstaly později i epístoly sv. Petra, Jana, Jakuba a Judy dle potřeby rozličných církví k napomenutí, utvrzení anebo napravení věřících. Z toho vidno, že nebylo úmyslem aniž první a hlavní snahou sv. apoštolů a učeníků Páně, to, co byli od Pána Ježíše slyšeli a co viděli, sepisovati, nýbrž hlavní jejich práce a úloha že byla: Kristovo sv. evangelium všemu světu ústně hlásati. Proto také i ti, kteří Písmo sv. psali sami podotýkají, že není všecko psáno a odvolávají se zřejmě na ústně daná naučení a nařízení. Také se nikde ve spisech svých neodvolávají na Písmo jako na jediné pravidlo a zřídlo víry, nýbrž ukazují k tomu cíli na ústní podání. Obsahují tedy Písmo Nového zákona jen část Božího zjevení, majíc svou vážnost i důležitost od církve svaté. Proto je to kniha ze všech nejctihodnější a hodná, aby křesťané ji znali a rádi se jí obírali. Náš lid československý býval velikým

milovníkem Pisma sv. a býval i jeho pilným čtenářem. Jak jinak by se dalo vysvětliti svědectví papežského vyslance v Čechách Eneáše Silvia Piccolominiho, nápotomního papeže Pia II., jenž v pamětech svých vypravuje, že se podívil velice, jak krásným a nádherným chrámům v Čechách, tak i veliké sečtelosti lidu v Písmě sv. Sám praví, že žena česká lépe se vyznala v Písmě, než tak mnohý mnich italský. Čtení Pisma sv. vzpruží zase víru svatou, rozpomene na všechno, co za mládí jsme slyšali, představí nám Krista Pána v jeho vykupitelské činnosti, uvede na mysl jeho lásku, která sejevila v celém jeho životě. Tím se ovšem i pohne našim srdcem a rozohní se k milování jeho. Neboť kdo by mohl bez pohnutí a tedy bez užitku duchovního čísti to krásné líčení narození Páně v bibli, nebo bez lítosti a zkroušenosti čísti celé to vypravování o utrpení a smrti Páně? Jaký asi užitek by přineslo nám čtení řeči Kristových a rozjímání o nich, na pť. o kázání na hoře anebo o rozličných podobenstvích? Zdaž by četba o zázracích Kristových a rozjímání o nich nepotvrdila víru naši v jeho božství? Zdaž by slova pronesená k Petrovi a apoštolům neposilnila nás ve víře o

církvi svaté a její viditelné hlavě? Lid náš čte rád, ale mnohdy čte spisy a knihy, které ho kazi, jak v mravním tak náboženském ohledu; lépe by zajisté bylo, kdyby více a raději čítával v Písmě svatém jak tomu bývalo za dob starších a posud v některých krajinách tomu jest. Večer po práci sešla se rodina a otec předčítal z Pisma svatého, nejvíce o životě a utrpení Páně. V sobotu pak se čítalo evangelium připadající na budoucí neděli a tak se lid takřka připravoval na kázání nedělní; kazatelova slova nalezala půdu připravenou a zapustila hlubší kořeny. Zejména v adventě a v postě četba Pisma sv. střídala se se zpěvy nábožnými a jinými pobožnostmi.

Doba naše nemá zalíbení na četbě pobožné, pachtí se po zábavné a proto postrádáme i té důkladnosti ve věcech náboženských, vše jest povrchní, jen na oko. Vratte se zase k zřídlu dobrému a zdravému, ku čtení Pisma sv. Nového zákona a uvidíte, že náboženské vědomí tam, kde dříme, se probudí a kde již na shasnutí jest, zase oživi; kde pak živé jest, ještě více se rozproudí. Ovšem jest nutno, aby se četba Pisma sv. tak dala, by opravdový užitek přinášela, o čemž povíme si příště.

Boh. Hendl.

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Část další. Začátek viz v ročníku předešlém.)

Zkalných těchto pramenů vycházely úsudky nad míru převrácené, nelaskavá obviňování a nakládání, které přesahovalo všeliké meze lidskosti, až zvrhlo se v pravou necitelnost. I nejlepších a nejnevinnějších skutky vykládány jí byly ve zlé a ctnosti její překrucovány a vyhlášovány za vady. Byla-li přívětivá a úslužná, říkaly zaslepené protivnice její, že se přetvařuje a hledí lichocením přízeň druhých si získati; tiše-li a trpělivě snášela, když ji nepravdě obviňovaly, považovaly to za tvrdosť a bezcitnost. Její nábožnost měly za pokrytectví. Ať dělala co dělala, představené to nikdy nebylo vhod; ta jen škaredě na ni pohlížela a trpké domluvy jí dávala. Předhůzky, krivé obžaloby a přísné pokuty bývaly jí téměř chlebem vezdejším. Také u zpovědníka, ano i u samého provinciala jí obvinily z poklesků takových, jakýchž ona na prostu na sobě neměla, tak na př. že nešetří předepsaného mlčení, ač právě ona ze všech obyvatelek celého kláštera na mlčenlivost nejvíce dbala, a nikdy slovíčka nepromluvila, pokud nebyla tázána.

Nejtěžší a nejnižší práce, které jindy děvečky vykonávaly, ukládány jí bez ohledu na její slabé ústrojí tělesné, a to v míře takové, že je i při největší námaze zastati nemohla. Ke stolu společnému zřídka kdy přistup dovolu měla; musila se spokojiti s chatrnými

zbytky, častokrát nedostala než kousek černého plesnivého chleba, k pití od piva splasky nebo jen tak málo, že jí bylo při tuhé práci trpěti hlad. Její novicmistryně plakávala soucitně nad ní a hleděla hlad její aspoň tím umírniti, že jí potají kus chleba podstrčila. (Sum. 15.)

Nejtěžší však zkouška záležela v tom, že představená ve své zaslepenosti poslušné novice často věci zcela nesmyslné a směšné nařizovala, jichž provedení jí při její útlocitné skromnosti nanejvýš trapným býti muselo. Tak musela novicka i před osobami cizími bláznivě přistrojena všeliké pošetilosti a šašky tropiti. Ona však překonala velikomyslně všecken přirozený svůj odpor úplnou, slepou poslušností. Hned na to však byla před celou komunitou za to, co na rozkaz představené z poslušnosti učinila, přísně kárána a pokutami trestána. Klečíc vyznávala pak pokorná dívka svou vinu a jiného slovíčka nepromluvila, než jedině, že představené za mateřské pokárání poděkovala.

Tento nedůstojný způsob nakládání s novickou v témže pořádku ještě několikrát se opakoval, ale statečná novicka neváhala a nerozpakovala se ani na okamžik, a to s veselou tváří nejprve posměchu osob cizích a pak nejtrpělivěmu pokárání představené se podrobiti. Počinání takové zdálo se býti již i sestrám přílišné a radily ubohé, aby takové šašky a takové komedie nižádným způsobem

nenechávala s sebou již tropiti, neboť k věcem takovým ji prý poslušnost nikterak nezavazuje. (Summ. 15.) Na to ona s jasnou a veselou tváří odpovídala (Gabriela, str. 186): „Ach, milé sestry, jediné svatá poslušnost dostačí mi úplně. Opovržení, pohanění, posměch snášeti jest mi úplně lhostejno, jen když mohu býti poslušnou. V tom nalezám Boha, a v Bohu všecko. Čeho mám sobě přát a žádati ještě, mám-li Boha?“

Nemohlo ovšem jinak býti, než že nábožná dívka, jsouc z domova toliko na laskavé jednání a zacházení uvyklá, tíhu nynějšího postavení svého v nejhlubších útrobach srdce svého pocitovala. Ale ona byla již v životě, z víry pocházejícím, v té míře utvrzena, ve svých citech tak umrtvena, že ani na okamžik neochabla, aniž se dala čím myšliti neb z míry své rušiti; všeliký zármutek zaplašila z myslí její jediná touha, aby utrpení a pohanění Kristova účastna býti mohla. Jako kámen žulový v příboji různých vln, tak pevně stála duše její zakotvenou, majíc naději svou v Otci nebeském a svou lásku uzavřenou v milujícím Srdci Ježíšovu. Četní svědkové svědectvím doložili, že sobě nikdy ani slovíčkem nepostěžovala ani na odpor nepostavila aniž co na svou obranu kdy promluvila. V povolání svém nikdy ani nejmenší pochybnosti neměla, a což při všem nejdívnější jest, že nikdy nepozbyla na tváři své výraz klidnosti, vnitřní spokojenosti a veselé myslí. Čím větší doléhal na ni tlak z venčí, tím více soustřeďovala se duše její uvnitř ve sv. víře. Takým způsobem rozkvétala duše její jako lilie mezi trnami v kráse vždy rozkošnější vydávajíc líbeznou vůni pokory, trpělivosti a milování těch, kteří jí protivensky činili. Když některé spolu-sestry nemohouce se déle lhostejně na to dívat, svou nespokojenost nad tím vyslovily, jak nespravedlivě se s ní na-

kládá, tu ona všecko omlouvala, říkala, že prý s ní ještě přllis vldně zacházejí, a to vše v dobrém úmyslu. Za chabné jídlo děkovala jako za nezaslouženou almužnu, zlé splácela vždy jen dobrým. Zvláště ve dne v noci se modlívala za představenou, jež byla hlavním nástrojem všelikých těch útrap, a neustávala v modlitbách těch za mnohá léta, když již jiná představená zvolena byla. — Takto nedala se přemoci zlému, ale přemáhala zlé dobrým. (Řím. 12, 21.)

Milostivý Bůh také odměnil její vytrvalost a věrnost velikými dary a milostmi a přispěl ji svou pomocí v jiných, ještě obtížnějších pokušení, ve kterých ji ďábel v podobě anděla světla v jejím povolání zvrátiti se snažil.

Krescencie milovala velice svého otce. Z těchto přirozených citů lásky upletl ďábel léčky, kterými ji ven z kláštera chtěl vylákati. Představoval ji na mysl, jak se otec cítí pro její ztrátu nespokojeným a nešťastným, jak blažený a spokojený život sama měla doma při otci, a jak drsný a trasti plný život vede zde v klášteře. Na taková zlá našeptávání mívala jedinou odpověď: „Kdo jest jako Bůh? Jsem ochotna a přeji si ještě více trpěti.“ Tak štítem víry všechny špy ohnivé nešlechtníka uhasila. (Efes. 6, 16.) Na to se jal starý had ovšem z dopuštění Božího všeliké obludy ji předváděti a ji takto mámiti. Dvakráte se jí ukázal v podobě její mladší sestry Reginy a vytýkal jí slovy důtklivými, že rodiče v opuštěném domově smutně pro ni pláčí, a nařikají; že prý jí nemohou déle postrádati, a že stojí na tom, aby se domů vrátila. Jest prý to přímou povinností, aby dívky rodičů v potřebách neopouštěly; můžeť prý doma klidnější a zbožnější život vésti nežli v klášteře, kde na ni beztoho nečeká než tuhá práce, nouze a samé trápení. Otec prý rozhodně nemůže déle bez ní býti, on

ji prý k ní posílá, čeká na ni na fortně a chce si ji vzít domů. Při tom ukazuje jí domnělá sestra klíč od fortny klášterní a podruhé světské šaty, které prý jí přinesla. V tomto nad míru nebezpečném pokušení pozdvihla ubohá dívka srdce své soužené k Bohu svému, poznamenala se sv. křížem a vzývala nejsv. jména Ježíš a Maria. Ihned osvícena jest mysl její světlem s hůry a ona poznala, že ji duch temnosti šálí, načež mu hned odpověděla: »Tobě k vůli jsem do kláštera nešla, a tobě k vůli z něho nevystoupím.« Po té obluda ihned zmizela.

Sestra Gabriela vypravuje ještě jiný, podobný případ, kterak totiž přišel k ní ďábel v podobě myslivce, světské šaty jí přinesl a lstivými řeči přemlouval, aby utekla z kláštera potokem, který skrze dvorek klášterní protéká.

V těchto hrozných bojích cítila se ubohá dívka velmi opuštěnou, a nenalezala žádné podpory ani u svých zpovědníků; a tak to trvalo po mnohá léta. Byli i zpovědníci stálými stížnostmi představené ne-li úplně proti ní zaujati, tedy aspoň v důvěře k ní zvikláni. Jinak se domnívali, že jest třeba ducha ubohé již bez toho dosti trápené dívky novými způsoby pokořovati a přísným zkouškám podrobovati. A tak se stalo, že za celý zkušební rok a ještě po delší dobu bývala mnohým kamenem úrazu, spolu-sestrám téměř z větší části hádankou, a jen některým, více osvíceným, předmětem velikého obdivu. Mezi těmito poslednějšmi sluší jmenovati obzvláště tři spolusestry, které ctnostným životem nad jiné vynikaly a žádnými planými řeči proti novicce nikterak pohnouti se nedaly. Byla to M. Konstancie Lederova, M. Benedikta Petzova, a zejména M. Johanna Altweigerova, která po M. Teresii zvolena byla za představenou.

Tyto výtečné sestry měly v celé komunitě takovou vážnost, že hlavně

jejich působením po uplynulém noviciátě nikdo nečinil žádné překážky, aby naše novicka ku skládání slibů řeholních připuštěna byla. Tato již dávno s celou láskou srdce svého toužila po tom blaženém okamžiku, kdy se bude moci trojím slibem neodvolatelně zasvětit Pánu a Bohu svému, aby téměř nucena byla denně za Pánem svým kříž svůj nésti a jej následovati.

S velikou pečlivostí připravovala se na tuto dojemnou slavnost, kterouž dne 18. června 1704. provincial P. Odoricus Schnabel vykonal, při čemž také velice tklivou promluvu učinil. Ještě více, než slovy řečníkovými, dojati byli všichni přítomní, vidouce tu bohumilou pannu, kterak s nevýslovnou zbožností přinášela sebe za obět, s Beránkem Kristem, a a v Kristu, Bohu nejvyššímu. Když přistupovala k oltáři, aby skládala své sliby, a napotom při sv. přijímání, nemohli se přítomní na ni dosti vynadřivati a byli nevidaným pohledem takovým jako okouzlení. Mnozí dojati jsouc jakousi posvátnou hrůzou slzí zdržeti se nemohli. Služebnice Boží tak jim připadala, jakoby vytržena jsouc ze světa smyslového již ani nežila pro život pozemský; každý tu cítil přítomnost a působnost mocností nebeských; jakési ovzduší andělské čistoty rozlévalo kouzlo své i na duše takové, které dosavad nikdy nedovedly se povznést nad úroveň života všedního. Cítili, kterak je zahřívá plápol jakéhosi tajemného ohně, a poznávali, že v srdci této kromobyčejné panny vznik svůj má ten nebeský žár. Bližšího však nevěděl nikdo ničeho. Teprve o mnoholet později sama svému duchovnímu vůdci z poslušnosti více vyjevila, co všecko podivného mezi ní a mezi Bohem tehdyž se dalo v duši její. (Ott. sv. I. h. 2.)

Bezprostředně než měla sliby své skládati, přišla totiž do vytržení mysli a tak jí připadalo, jakoby již na zemi

mezi lidmi nežila; i ukázali se jí viditelně Pán Ježíš, její božský zasnoubenec, se svou nejsvětější Matkou; po boku jejím stál její anděl strážce, a uvedl ji na místo, kde měla Bohu se zasnoubiti. Tu Pán Ježíš milostivě se k ní skloniv dal jí překrásný prsten na prst řka: »Nyní přijal jsem tebe za svou snoubenku; jdi, trp a bojuj udatně; budu vždy při tobě s milostí svou. a Matka má vezme tě pod svou mateřskou ochranu.«

Na to složila do rukou P. provinciala, jenž místo Pána Krista zastupoval, trojí svatý slib, chudoby, čistoty a poslušnosti a dáno jí dle obyčeje klášterní jméno řeholní, a sice po svaté panně a mučenici Krescencii, s obvyklým příjmením Marie. Pro ni zajisté jméno velmi případné: pannou čistou, prostou všelikého smyslného pokušení, zůstala po celý svůj život; mučennicí lásky se statečnou myslí a vytrvalostí v trápeních i nejhorších stávala se v míře vždy větší; a bez ustání vzrůstající (*crescens*) dokonalost jest nejpodstatnější vlastností celé povahy jejího života.

Z onoho vidění při skládání slibů alespoň poněkud nazíráme na její stav duševní a poznáváme, že již tehdyž dostoupila vyššího stupně modlitby, nazírání trpného, a že nacházela se již na prvním stupni užšího spojení s Bohem, kterémuž říkájí mystické zasnoubení

a kteréž se obyčejně za podobného vytržení myslí děje. (Srovn. sv. Teresie Hrad duchovní 7. obydlí. Thomas a Jesu de oratione divina. Scara melli: Theol. mystica tom. I.) Zároveň byl jí tento prvý dostižený stupeň mystický zárukou i pro budoucnost, že ještě k vyšším stupňům života mystického a k milostem s ním spojeným povolána jest. K těmto dochází však duše vyvolená toliko, když mnohé hrůzné vniterné i vnější zkoušky šťastně byla překonala, kterými věrná a vytrvalá duše tak bývá zcela přeměněna v Kristu, že může s apoštolem Pavlem o sobě říci: »Živť pak jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus.« (Gal. 2, 20.) Život její, před Bohem tak vzácný, zavírá v sobě od této doby hlavně velká a těžká trápení, a také nezlomnou věrnost a vytrvalost. Jest totiž u Boha jako nezvratným pravidlem, že odplaty veliké nelze dojíti jinak, než velikým úsilím a mnohým utrpením.

Kéž by křesťané ti, jež vede Bůh po cestách snadnějších, než po kterých svatí chodili, alespoň s touže věrností a vytrvalostí, tohoto vedení Božího poslušni byli! »Blahoslavený muž, kterýž snáší pokušení; nebo když bude zkušěn, vezme korunu života, kterouž zaslíbil Bůh těm, již ho milují.« (Jak. 1, 12.)

(Přístě dále.)

Slovo o litanii.

Uednou z nejstarších pobožností všude v církvi zavedenou a oblíbenou jest litanie. Co znamená slovo litanie dle původu svého? Je to slovo z řečtiny vzaté, a má význam tentýž, jako naše »prosbá« a sice prosba vážná — rozumná.

Je tedy litanie modlitba, kterou se ve zvláštních dobách anebo potřebách k Bohu utíkáme, a skrze přimluvu svatých od něho něco sobě vyprošujeme. Z předu se činí vzývání samého Boha a nejsv. Trojice Boží jako původce a Otce všelikého smilování a dárce vši pomoci, potom se žádá Rodička Boží za přimluvu určitým způsobem; napotom prosíme svaté a světice Boží, buď je zejména uvádějice anebo je vůbec vzývající, by se u Boha za nás přimlouvali.

Litanie jest dvojí: jedna liturgická, které se užívá při mši svaté, je to volání Kyrie elejson, Christe elejson, — Pane smiluj se nad námi, Kriste smiluj se nad námi, které se desetkrát opakuje.

Druhý způsob litanie užívá se mimo mši svatou, buď při průvodech církevních buď při jiných pobožnostech veřejných nebo soukromých.

Zde chceme slovo promluvit i o této druhé litanii, která jest modlitbou k Bohu provázenou vyprošením orodování svatých, zvláště nejsvětější Rodičky Boží Marie Panny.

Litanie dělí se odedávna na menší a větší. Menší užívalo se od dob starých o křížových dnech, před slavností Nanebevstoupení Páně a větší na den sv. Marka. Jméno větší litanie pochází asi odtud, že nejvyšším biskupem papežem

Řehořem Velikým vůbec zavedena byla, a že v Římě hlavě celého křesť. světa původ svůj vzala, také snad proto, že jí bylo užíváno u velikých nemocech na př. moru a také při hlavních obřadech na př. svěcení kněžstva, biskupů, posvěcení kostelů, při svatém pomázení nemocných atd.

Litanie jest původu prastarého. Již svatý mučeník Irenej († 170) připomíná, že se za časů jeho křesťané modlivali litanii, kterou nazývá »prosbou«.

Svatý Ambrož činí také ve spisech svých zmínku o litanii, jako modlitbě, která sahá až do časů apoštolských. Dotvrzuje to výroky Pisma sv. zvláště epístolou sv. Pavla k Timoteovi (Tim. 2) jež napomíná, řka: »Prosím pak přede vším, aby činěny byly prosby, modlitby, žádosti, díky činění za všechny lidi, za krále i za všechny, kteří jsou u vysokých úřadech postaveni, abychom pokojný a tichý život vedli ve vši pobožnosti a čistotě.« —

Za času sv. Basilia Velikého (370 po Kristu) byl tento způsob modlitby povědomý lidu křesťanskému. Vidno to ze psaní jeho poslaného kněžím v Nové Cesarei, v němžto tento sv. biskup píše, že za času Řehoře přijímám Divoťvorce, biskupa v Cesarei Nové (263) litanie se slavily, a že napotom i v ostatní církvi východní zaváděny byly, tak že sami bludaři Ariani, obliživše si tuto pobožnost, s velikou slávou a nádherou ji konávali pokud jim to nezapověděl císař Arkadius.

V církvi západní upravil ji svatý biskup Mamertus roku 464. po Kristu.

I sněm Aarausikanský konaný roku 441. praví: »Prosby, čili litanie slavte

se před vstoupením Páně!« Z toho jest vidno, že způsob modlitby — litanie zvaný od časů apoštolských v církvi oblíbený a užívaný býval. Řehoř Veliký pak způsob tento schválil a v církvi o rozličných dnech konati přikázal.

Že litanie jest způsob prosby či modlitby užitečný i spasitelný, vysvítá již z toho, že veliké obliby dosáhl v celé církvi svaté, jsa od ní veřejně a slavně schválen. Užívá se litanie jako duchovního léku v rozličných potřebách at těla, at duše se týkajících. Tak v čas moru a nakazlivých nemocí utíkáme se k Bohu litaniami, jimi snažíme se vyprositi sobě ukročení zlých živlů, povodně a krupobíti. Je-li rok pro dlouhé sucho neúrodný a proto nedostatek ba i hlad lidu hrozí, pak-li válka ohrožuje jmění i životy naše, tu nevidouce odjinud pomoci, utíkáme se k modlitbě, a tou bývá skroušeně říkaná nebo zpívaná litanie. Prosíme-li, by Bůh úrodu zemskou zehnatí a zachovati ráčil, nás kterého-koli zla sprostil, tu povždy milou modlitbou bývá nám svatá litanie. Při průvodech veřejných při pobožnostech ve chrámu, na pouť, při soukromé pobožnosti domácí, užívá se vesměs litaní. A tu se můžeme tázati, užívala by církev a dopouštěla by takový způsob modlitby, kdyby nebyla jista, že jest užitečný a spasitelný? Co se dotýče obsahu, jádra litaní našich církevních, nejsou-li to samé věci, bez nichž nám nelze žiti a spasení býti? Především potřebujeme smilování, milosti Boží, povstání z hříchů pokáním, toužebností po věcech nebeských atd., a hle, o tyto a podobné potřebné milosti volá se k Bohu litaniami. Děje se to pak s pokorou, jelikož jsme sobě povědomi, že jsme hříšníci, a tudíž pomoci a přímluvy svatých v pokoře se doprošujeme; děje se to společně a tudíž podle naučení Kristova: Kněz lid, jeden druhého podněcuje k vzývání Boha. Nevyplyvá z toho prospěšnost

litaní, zejména ku pobožnostem společným? Ovšem i tu třeba připomenouti, že má-li litanie prospěti modlícímu se, že nutno jest, aby se konala v duchu a ve jménu Kristovu. Rozumět se to samo sebou, neboť to platí o každé modlitbě. Litanie jest potom tím mocnější, neboť nebesa i země spojenými hlasy vzývají Boha o milost, aby hříchu zbaviti, pomoci dáti, darů svých štědrou rukou uděliti ráčil ku prospěchu veškerého lidstva. Proto není divu, že se v letopisech církve svaté setkáváme začasté s událostmi svědčícími, jak milá jest Bohu taková společná modlitba, o kteréž zde mluvíme, t. j. litanie. Služtež zde některé příklady:

Za času císaře Valense, jenž hověl bludu Arianskému, byli pravověrní křesťané souženi tím, že se jim braly chrámy jejich. Podobně měl chrám v městě Niceji býti jim vzat a odevzdán bludařům. I modlil se tu sv. biskup Basil vroucně a nařídil pobožnost sv. litanie, aby Bůh toto zlo odvrátiti ráčil od církve Nicejské. A hle, Bůh pomohl tomuto sv. biskupovi, že vítězně ochránil chrám svůj, ježž zase lidu pravověrnému otevřel a to bez všeho násilí a vzbouření lidu. Za vlády císaře Theodosia trvaly dlouhý čas záhubné deště, tak že se lidé domnívali, jakoby se bylo nebe protřhlo a všecko že mělo v povodni pohltni. Tu byly v této obecné tísni nařízeny litanie. Sám císař v obyčejném toliko oděvu s duchovenstvem i lidem se pobožnosti účastnil. I smiloval se Bůh a vzezřel na skroušené prosby svého lidu. Bída, která hrozila, minula a veliká úroda byla odměnou důvěry a zbožné kajivosti věřícího lidu.

Když se svatý Řehoř měl státi papežem, zuřila v Římě morová rána tak strašně, že mnohé domy zůstávaly prázdné, neboť všichni obyvatelé zemřeli morovou nákazou. I papež Pelagius zemřel, raněn

jsa morem a Řehoř byl na místě jeho zvolen. Hned nařídil veřejné průvody s litaními; i nošen byl také zázračný obraz bl. Panny Marie a hle, když se procesí vracelo, užířel svatý papež nad hradem Hadrianovým anděla Michaela, jak schovává meč do pochvy. Od té chvíle mor přestal a hrad dostal na památku jméno hrad andělský a na vrcholi věže vztýčena byla veliká socha sv. archanděla s mečem.

I za dnů našich, kdykoli buď sucho či veliké mokro osení škodí, neb nemoce se rozmahají neb v době války lid náš rád konává prosebné průvody slitování a Bůh velmi často již prosby také vyslyšeti ráčil.

Litaní rozličných jest za naší doby více, ale nejsou všechny od církve schváleny. Jelikož již v 17. století rozličné litanie se vyskytovaly, nařídil sv. Otec Klement VIII.

r. 1601, že jen ty litanie, které v missálu římském a v breviáři kněžském jsou obsaženy a k tomu litanie loretánská od věřícího lidu přijímány a říkány býti mají. Jsou to tedy litanie o Všech Svatých a o bl. Panně Marii, zvaná jinak Loretánská. K těmto připočtena byla r. 1646. také litanie o Nejsv. Jména Ježíš a zemřelý sv. Otec Lev XIII. vydal sám novou litanii ku Nejsv.ět Srdci Pána Ježíše Krista, která tedy tím i církevní schválení má. Užívejme tedy tohoto spasitelného a užitečného způsobu modlitby, sv. litanie, a to zejména při nedělních pobožnostech společných, abychom jako staří křesťané tak i my skrze svaté a světice Boží, Boha vzývající a jej chválíce, hojných milostí pro tělo i duši, časnost i věčnost tak potřebných si vyprosili.

Boh. Hendl.

Sjezd katolických Sioux.

Podává Ignát Zhdněl.

Již po dvanácté sešli se katoličtí Indiáni kmene Sioux, přebývající v obou Dakotách ku sjezdu. Roku 1903 byl pak sjezd tím slavnější, že zavlítal mezi své ovečky ponejprv nedávno jmenovaný biskup Indiánů nejdp. John Stariha, biskup v Leadě.

Sjezd byl dne 26., 27. a 28. června v provincii Jižní Dakota, v osadě svatého Benedikta. Nejdp. biskup použil nákladního vlaku, protože jiný vlak na této trati nejede a jel v průvodu dvou misionářů, kteří mu došli naproti k řece Missouri, která od stanice asi sedm mil je vzdálena. Tam čekala loďka, již veslovali zkušeni Indiáni a převezli biskupa s průvodci na druhý břeh, kde očeká-

valo svého velepastýře několik set Indiánů sedíce na koních. Když velepastýř vystoupil z loďky, seskočili všichni Indiáni s koní a pokleknuvše přijali jeho požehnání. Pak seřadili se v průvod a vezli si svého biskupa mohutnými lesy k missii, kamž se došlo právě při západu slunce a kdež čekali všichni, kteří nepřijeli naproti. Biskup jel do kostela, kdež uvítal ho dobře navcvičený sbor indiánských dětí zpěvem „Ecce sacerdos“ po čemž uděleno sv. požehnání.

Blízko missie zřídili Indiáni velkou boudu z haluz a stromů, která byla velká, vzdušná a zároveň dosti stinná; okolo pak byly asi v průměru jedné mile postaveny stany Indiánů, kteří se dostavili v počtu asi půl třetího tisíce

hlav; byl to malebný pohled jak na stany, tak i na Indiány i jejich malé konfky, kteří se pásli na blízkých pahorcích; a přece ani padesát let neuplynulo, co právě v těchto krajinách hlásali evangelium Kristovo pohanským Indiánům missionář jesuita De Smet, a svatě žijící biskup benediktin Marty. Tehdy Indiáni kněze či jak jim až posud říkají »černokabátníky«, pronásledovali a nenáviděli, dnes však podávali jim plni důvěry ruce, sjednoceni jsouce s nimi ve víře a v lásce ku Kristu Ježíši.

Dne 27. června očekávaly spolky Indiánů svatého Josefa a Panny Marie s prapory svého biskupa, který kráčel protředkem nich k boudě, v níž byl uprostřed postaven stůl a židle. Indiáni usedli buď na deskách, z nichž urobili lavice, ale nejvíce na zemi. Přítomno bylo mimo nejd. pana biskupa ještě osm kněží missionářů.

Když byl missionář, benediktin P. Martin sjezd zahájil a o účelu a cíli jeho promluvil, měl první přednášku jeden z missionářů o tématě: modli se a pracuj. Poukázal na příklad sv. Rodiny, hlavně na Spasitele našeho, který pracoval a modlil se. Práce má být posvěcena dobrým úmyslem, k čemuž potřebí modliti se. Všichni poslouchali s velkým zájmem, a že rozuměli všemu dobře, ukázaly řeči, které promluvili pak mnozí z posluchačů.

První z nich uchopil se slova prezident celého sjezdu, náčelník »Ohnivě srdce«, poděkoval předem za návštěvu nejd. panu biskupovi, který na vlastní oči přesvědčiti se může, jaký pokrok učinilo křesťanství, kteréž přijal jeho děd z rukou Otce Smeta, kterého ještě osobně znal. Vypravoval, kterak jeho děd měl krásnou buvolí kůži, za ni posadili P. De Smeta a čtyři muži, z nichž jeden byl jeho děd, nesli ho do shromáždění Indiánů; tam posadili ho na

zem a tázali se, proč přišel k nim. »Nic jsem si nezapsal«, vyprávěl dále »Ohnivě srdce«, »ale doposud dobře se pamatuji na slova, jež nám vyprávěl tento ctihodný missionář; děd i otec můj již zemřeli, ale my všichni kráčíme v jejich stopách. Naše děti vychovávají nám černokabátníci, staví školy a vyučují v nich a jak dlouho žítí budeme, zůstane tak. Jdeme cestou, o níž dp. kazatel mluvil »modli se a pracuj«, je naše přání i naše vůle, aby tak zůstalo, abychom zůstali na této dobré cestě.«

Po něm chopil se slova náčelník Leo »Hledárukojmi« a pravil: »Co známe černokabátníky, našli jsme cestu k životu, právě jsme slyšeli kázání, jak máme žítí. Naši černokabátníci jsou naši otcové. Upracují se mezi námi, aby nás vyučili, jak máme žítí a jak dojdeme spásy. Podtvejte se okolo sebe na naše muže a ženy, jak jsou oděni a co jsou. A kdo je takovými učinil? Je to výsledek katolické výchovy, výsledek spolků svatého Josefa a Panny Marie. Těší mne, že vidím zde tolik černokabátníků, neboť jsem přesvědčen, že jim děkujeme za náš život.« Právě když tato slova promluvil, bylo v dáli vidět vůz s pohanskými Indiány, kteří jeli kamsi na slavnost pohanskou. Jako osvědčený řečník, použil hned »Hledárukojmi« této příležitosti a pokračoval: »Chceme dobré, ale stále je blízko nás náš nepřítel. Národové hynou používající zapovězeného ovoce. Zachovejte slova, která promluvil právě černokabátník o cestě: ano taková bude naše cesta.«

Ku konci promluvil sám nejd. pan biskup, projeviv radost, že dostavilo se tolik účastníků, z nichž mnozí překonali mnoho překážek, než sem došli, a napomenuv všechny k dobrému.

Druhého dne byla ráno slavná pontifikální mše svatá, při níž po evangeliu kázal benediktin P. Jeroným o povin-

nostech katolíků; po mši svaté uděloval ndp. biskup svaté birmování. Zbožnost Indiánů byla dojemná. Odpoledne bylo poslední shromáždění.

Napřed promluvil missionář Dr. H. G. Ganss a začal slovy: »Pochválen buď Ježíš Kristus, Maria a Josef! V pozdravu tomto podávají si všichni katolíci bratrsky ruku. Všichni katolíci zajímají se o vás Indiány, přál bych si jen, aby viděli, co my zde vidíme. Kdybyste mohli očima proniknouti nebesa, viděli byste, že pohližejí s radostí na vás zakladatelé zdejší missie P. Dr. Smet a biskup Marty. Biskupský kříž, který zde vidíte na stole, nosil kdysi tento zbožný biskup a přál si, aby ho po něm nosil biskup, jemuž kmen Sioux svěřen bude. Nyní nosí ho váš biskup zde přítomný a jsem ujistěn, že miluje Vás Indiány tak vřele a tak upřímně, jak vás miloval a o vás se staral biskup Marty. Běloši pozorují již po 25 let váš pokrok, jak odvrácení jste byli od pověr a nevědomostí a stali se účastni civilisace a přijali křesťanství. Před Bohem jsme si všichni rovni. Vočích všemohoucího Pána není mezi námi žádného rozdílu, běloch i rudý člověk, oba jsou od Boha stvořeni. Používejte jen dobrodiní, které poskytují vám vaši kněží, vaši dobrodinci. V Mexiku zastávají Indiáni i nejvyšší státní úřady. Proč vy tak nečiníte? Přičiňte se, a Bůh vám požehná. Zachovávejte vše, co jste zde dobrého slyšeli, a doufám, že až se po druhé zase sejdem, bude zde ještě více dobrých katolíků.

Pak odhlasovaly se resoluce a usneseno, že bude příští katolický sjezd Indiánů v Agentii Chienne. Ku konci zazpíváno bylo po indiansku »Bože, chváľme Tebe«. Pak Indiáni odjeli všichni nadšení a plni nejlepších úmyslů.

Resoluce, která přijata byla, zní takto:

»My katolíci Indiáni kmene Sioux usnesli jsme se na našem sjezdu dne

28. června 1903 na následujícím: 1. S rozradostněným srdcem děkujeme velké hlavě všech černokabátníků, našemu svatému Otci Leonovi XIII. za požehnání, které nám zaslal s otcovským srdcem k poslednímu našemu sjezdu dne 4. července 1900. Pohlížíme k němu, jakožto k vrchnímu pastýři stáda Kristova, od Krista ustanovému, jenž jako nástupce sv. Petra, bdí nad církví. Vždy k velkému Duchu se budeme modlití, aby ho žehnal a dal mu dlouhý život a znovu ho prosíme za požehnání. 2. Děkujeme náčelníku černokabátníků (biskupovi) Starihovi, že nás navštívil, děkujeme také černokabátníkům, kteří mezi námi žijí a pracují. Důvěřujeme jim z plna srdce. Vedli nás na pravou cestu, byli vždy pravými přáteli Sioux: tak říkali nám vždy naši předkové a proto slibujeme, že chceme je slyšeti vždy s radostným srdcem. 3. Boli nás, když jsme slyšeli, že mnozí běloši v Dakotě pohrdají zákony církevními o svatém manželství, že se rozejdou muž a žena a tak zbořiti zákony rodiny. Jedno z největších požehnání, které nám donesli černokabátníci bylo, že jsme poznali svatost a nerozlučnost manželství. Bojíme se velice o náš národ, aby někteří nepoužívali těchto hříšných zákonů a neupadli opět do starého hříšného života. Opovrhujeme těmito zákony a považujeme za svou čestnou povinnost náš lid poučiti, aby všichni je také nenáviděli. 4. Uznáváme vliv a potřebu katolického listu a litujeme, že »Sina Sapa Wocekiye Toeyanpahe« — »Oznamovatel náboženství černokabátníků« — zanikl. Od té doby jsme zeslábli, proto si přejeme, aby zase vycházel tento list a aby ho každý Sioux odbíral, četl a rozšířil. 5. Známe dobrodiní a požehnání našich indianských škol katolických, v nichž vyučují se naše děti nejen ve vědomostech bělochů, ale což důležitější jest, ve víře v Ježíše Krista. Všichni

slibujeme, že přistoupíme ku spolku: „Spolek k zachování víry mezi katolickými indianskými dětmi a že chceme, aby spolek se zachoval, každý ročně platiti 25 centů. 6. V domě našeho velkého otce (presidenta Spoj. Států) jsou mnozí běloši, kteří se o nás Indiány starají. Mezi nimi je náčelník černokabátníků (arcibiskup) P. Ryan a p. Karel Bonaparto. Jsme za to vděční velkému otci a s důvěrou očekáváme, že budou tak zájmy

Indiánů šetřeny, jejich práva že budou hájena a jejich stav zlepšen. 7. Mezi katolickými bělochy jsou také rozličné spolky. Chceme se také k nim přidati, vždyť ujímají se našich škol katolických. Proto s vděčností k nim pohlízíme a ustanovujeme, že vyvolíme ze spolku sv. Josefa rozumného a moudrého muže a vyšleme ho jako svého zástupce do shromáždění katolíků, které bude přístě na východě.“

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává *Ign. Zhádněl*. (Č. d. Začátek viz v r. 1903.)

Nejraději přebývala v Rohru; byli-li v Berlíně, i tam se těšila, že je jí blízko manžel; ponejprv dojeli do Berlína v lednu 1853 a ubytovali se ve starém bytě v domě paní z Eckardsteinů. Obydlí pana z Massowů bylo brzy oblíbeno a četně navštěvováno, všechny znamenitější berlínské osobnosti docházely, mezi jinými hrabata Stolbergové, knížata Reuss a Kolovrat, pan ze Savigny s rodinou, Otto Bismarek, Jiří Raumer, Ludvík a Leopold Gerlach, Alexander Humboldt, klavírní skladatel a virtuos Schumann.

Jako člen panské sněmovny měl povinnost pan z Massowů představit manželku králi a královně, což se stalo při dvorním plesu, 20. ledna. V denníku napsala si Julie: mezi tím, co hudba hrála krásné skladby, přemýšlela jsem a divila se, že jsem se sem dostala; jak šťastna a pyšna bych byla bývala, kdyby to bylo před desíti lety. Jak jsem nyní ve velké společnosti nespokojena a neupokojena! O prvním plesu dvorním si zapsala: pro úmrtí arcivévodý Rainera doufala jsem stále, že odročen bude dvorní ples — ale nestalo se! Plakala jsem, že se nehodím pro takovou spo-

lečnost, dlouho jsem čekala na plesový úbor, a divila se, jak je manžel laskav; konečně vše dopadlo dobře. Avšak protivy v životě necítí se nikde prudčeji než při takových příležitostech a pozorovala jsem, zda budu mít zálibu v tanci a ve světě při tom obrazu plném krásných barev a hudby. Ale ne! Dívali jsme se, jak přišel dvůr; pak jsme šli s Massowem ven ze sálu, sedli si ve schodišti, a naslouchali sedíce pod palmami hudbě a šumotu vodotrysků; všechno bylo jako v pohádce, tak že vlastně měl být člověk povznešen, což však nedovolila hudba. Představení bylo odbyto a pak divala jsem se jen a pozorovala vše. Myslím však, že nemám ani tváře ani řeči, které by se hodily pro takovou společnost, a že vypadám v mém plesovém úboru jako „dívka z ciziny“. Ale jako jindy, tak i nyní mylila se, neboť pohybovala se ve světě lehce a příjemně; ovšem neměl pro ni žádné zajímavosti život dvorní; doma byla však velice spokojena měla-li hosty.

Tehdy trpěla Julie zimnicí, kterou zavinilo bahnitě okolí Rohru. Ač šťastna, přece chyběla jí kolikrát dřívejší jasnost

vnitřního života, názor životní stával se stále vážnější; se zálibou rozmlouvala o nesmrtelnosti duše, o životě po smrti a činila si již tehdy výpisky ze znamenitých spisovatelů, kteří jednali o těchto pravdách. Nejmilejší hodiny byly jí, když se shromáždňovali u nich večer duchaplní muži a dámy a rozmlouvali o hlubokých a nejdůležitějších záhadách vědy, kdežto obyčejné klepy a rozmluvy o denních událostech protivily se jí. Zajíímavá je zpráva o večírku, při němž pokoušeli se hosté o oblíbené spiritistické kousky tak zvané »hýbající se a točící stoly«: »Mluvílo se o tomto úkazu; velká většina přítomných vše zavrhovala, jako Massow a já, a upamatovala jsem pana Raumera, jak varoval nás již před pěti měsíci a upozorňoval, že jistě také brzy dojde k nám tento spiritistický pokus, který tehdy kvetl v Americe. Zkoušeli jsme sice něco z magnetismu, brzy však přešla řeč na něco docela jiného, čímž věc pro okamžik zapomenuta. Několik dní na to, a sice 16. dubna měli jsme opět večer společnost.

Má útěcha je, že jsem ji nepořádala, ale jen na prosbu jiných neodřekla. Byla u nás velká a smíšená společnost. Zdálo se, že upoutají všechny návštěvníky mistrovské Beethovenovy skladby, které hráli znamenitě přátelé, ale bohužel připomněl někdo z mládeže zase nešťastné »točící se stoly« a tvrdil, že má v tom oboru zkušenosti. Za hluku a křiku hned

postavili do salonu stůl... Massow byl velmi rozčilen touto beztaktností k umělcům, kteří tak mistrně hráli, že mi bylo až úzko. Seděl hluboce uražen a naslouchal hudbě, na niž se tolik těšil, ale magnetická společnost byla stále hlučnější, ohnivější a překážela každému, kdo chtěl projít světnici, tak že pozor jsem si musila dáti, abych zjevně neukázala nelibost. Rozumní ze společnosti odporučili se o jedenácté; zůstali jen kdo hrál anebo pozoroval točící stoly. Massow chodil ve vedlejší světnici rozčilen; konečně po dlouhých dvou hodinách pohyboval se stůl, točil se do kola, klepal a vrzal; ale protože všichni tak byli rozčileni, bylo všechno možné; jak Massow tak i já myslíme, že jím ani nevědouce sami hýbali, ale vše bylo mi nanejvýš protivno pro slova a výrazy, které mluveny. Někteří z pozorovatelů byli nerozhodni, někteří nevěřili a tak rozdělila se všechna společnost ve dva tábory. Když konečně po půlnoci přestal se točit stůl, přišli všichni k sobě, cítili svou beztaktnost a omlouvali se u Massowa, který přijal věc dosti chladně. Sedli jsme k jídlu a hosté odešli o 2 $\frac{1}{4}$ hod. ráno — a byla již neděle.

Poznala jsem v těchto tisícových nepříjemnostech trest Boží, neboť 16. byl úmrtní den matčin a byla neděle, již jsme tak nesmyslně znesvětili. Klid mé matky nebyl tím asi na věčnosti porušen, ale znesvěcena její památka ve mně a den nedělní.

(Přísíť dále.)

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

I. Stanice sv. Mořice v Galule.

Po dlouhých, namáhavých obchůzkách našli konečně OO. Leper a Eyck s bratrem Lambertem, všichni z kongregace Bílých otců, v Galule, osadě to ve střední Africe, vhodné místo k založení misijní stanice. Bylo to v září 1901. Počasí bylo příznivo a misijnáři dali se ihned do práce, aby si pokud možná nejdříve pořídili obydlí a pak bez odkladu okolnímu zcela pohanskému obyvatelstvu evaŕgelium hlásati mohli.

Jaké práce a námahy vyžaduje v oněch končinách stavba nejjednodušší! Černoši nemají nikdy naspěch; již časně zrána nařikají: „Jsem unaven, už nemohu pracovati.“ A s takovými dělníky má člověk stavěti dům a kostel! Je to kolikráte k zoufání, člověk si neví s těmito lenochy rady. Jak dlouho to trvá, nežli se snesou trámy a tyče, jak dlouho, nežli se vztýčí a spojí! O lidi není nouze, ale o dělníky. Najatí černoši poskakují sem a tam, dělají mnoho křiku, drží dlouhé porady, jenom aby nemusili na jednu mnohu pracovati. Misijnář musí sám všude ruku k dílu přiložiti, svým příkladem ku práci povzbuzovati, zde malou pochvalou pobádati, onde vážně napomínati a všem, od rána do večera, opět a opět slíbenou odměnu slabé jejich paměti připomínati. Tak mnohá krůpěj potu spadne s tváře, nežli základy jsou

položeny, a to tím spíše, an i tropické sluníčko svými žhavými paprsky nešetří. Konečně je kostra budovy hotova; stěny zhotovují se ze slabého pletiva, které se zvenčí pokryje vrstvou hlíny. Posléze položí se na stěny i střecha toužebně očekávaná, která záleží z husté vrstvy trávy a rovněž hlínou se polepí.

V očích černochoů je však i takové skromné obydlí palácem, byť i, když prší, voda střechem prosákala. Také stěny poskytují všelikému hmyzu volného přístupu. Ale co na tom? Misijnář nepřichází do Afriky, aby se tam dobře měl a pohodlně žil nýbrž aby zachraňoval nesmrtelné duše. Bylo by sice zdravější, kdyby misijnáři měli lepší obydlí, ale obyčejně nedostává se peněz na důkladnější stavby a pak není ani času. Mimo to není misijnář nikdy jist, že tam, kde se usadil, také zůstane. Nepříznivé podnebí, nepřátelství obyvatelů nejdnoho již věrovcstce zapudilo ze sídla sotva založeného.

Mé nové obydlí v Galule — píše misijnář P. Josef Roos — do kterého jsem se rok po jeho zřízení odstěhoval, bylo dosud takové, jak je dva moji předchůdce vystavěli: skromná kůlna; kaple není umělejší. Missie leží na malém návrší nedaleko osady Galuly. Pohled na africkou krajinu odtud zdá se mi dne ode dne krásnější. Na úpatí návrší

prostírá se bohaté údolí; všude viděti velké háje banánové; mezi stromovím vykukují dědiny černošské a tu a tam vypíná stíhlá palma svou lehou korunu do výše. Údolím táhne se dlouhá stříbrná čára; je to lesknoucí se ve slunci hladina řeky Zongve. Krásná je sice země, na kterou se díváme, a přece tesklivost vkrádá se v duši při pohledu na četné dědiny, které dosud mrákotami pohanství jsou zastíněny.

Jak smutno bylo nám z počátku v naší domácnosti! Skoro nikdo netroufal si práh „bílých pánů“ překročiti. Učinili-li jsme pokus, černocho vybledati v jejich dědinách, uteklo všechno při našem příchodu; před sebou viděli jsme jen prcháající nohy, okolo nás prázdné chýže. Měli jsme věru dost příležitosti, cvičiti se v trpělivosti.

První doba apoštolátu, ve kterou činnost missionářova v tom záleží, že svou dobrotou, rozličnými dárky, prokazováním dobrého si černocho nakloniti hledí, již uplynula. Domorodci přicházejí k nám často, obyčejně, aby si něco vyzebali, ale my jsme rádi, že přicházejí. Při takovéto příležitosti lze jim dáti to neb ono naučení, jež pak s pomocí Boží svým časem dobré ovoce ponese.

Hlavní naší péči věnujeme mládeži. Nejprve snažíme se do školy ji přilákat. Jakmile se to podaří, už máme napolo vyhráno, ač ovšem i potom nemalé trpělivosti je třeba. Sotva že zrána dveře se otevrou, vrazí naši malí výrostci jako rozezlený roj včelní do všech místností. Denně přicházejí do mé světnice dívat se na několik „záračných věcí“, jež jsem si přinesl z Evropy. Jeden z mých mladistvých návštěvníků vysvětluje s vážnou tváří jinému ještě menšímu výrostku, než je sám, co jest můj budíček: „Hle, v této věci, která se tak pěkně leskne, sedí duch. Kdykoli mu bvana (missionář) zaklepe na domeček, dělá povyk.“ A obrátiv se ke mně, prosí zmužilým hlasem: „Bvanu, spust!“ Dobře, spustím tedy svůj budíček, a hle, všechna drobná cháska, srdnatý prosebník v čele, v okamžiku je ze dveří. Tak často už slyšeli budíčka lomožiti, nicméně však rozutekou se pokaždé zase, kdykoliv ho spustím.

Ve škole ovšem nadělají mi starostí dost a dost a nejednou vynutí mi z prsou

smutné povzdechy. Rádi by všechno možné i nemožné věděli, ale zřídka to, co jim snad už po sté vtílkám do hlavy. Jeden dívá se na kozy, které právě jeho druhové ženou na pastvu, jiný píchá ustavičně svého souseda trnem. Podaří-li se to, směje se jeden zlomyslně, druhý bolestí vykřikne a vyskočí. Věřím rád, že to bolí, neboť moji žáci nenosí tlustých nohavic.

Některé z těchto dětí dělají nám svou horlivostí, kterou se snaží pravdám našeho svatého náboženství se naučiti, nemalou radost. Pomocí mládeže doufáme znenáhla křesťanství i dospělým učiniti přístupným. Děti naučí se u nás nejdůležitějším naukám křesťanským z paměti; vrátivše se do rodné chýže nemají nic pilnějšího nežli že naučené věci rodičům odříkávají. Prochází-li později missionář osadou chodě od chýže k chýži, slyší k nemalé své radosti, že otcové a matky a starší bratři a sestry od naší mládeže už mnohemu se naučili. Tak naskytuje se příležitost ve vyučování ubohých černochů pokračovati a jim svatě evangelium zvěstovati.

Až do úplného obrácení jest ovšem missionářům překonat mnohé a velké překážky. Nejsou sice zdejší černoši povahy bojovné, naopak jsou velmi pokojní a mírumilovní, za to však oddávají se rádi nepěkné lenivosti. Zatím bude to trvati hodně dlouho a bude třeba velké práce a námahy, nežli se odhodlají odříci se svých dosavadních obyčejův, a životu křesťanskému navýknou. Zde musí pomoci milost Boží a milosti Boží třeba zase modlitbou si vyprosit.

Bylo by zde práce pro několiknásť missionářův, a nás je tak málo! K tomu ještě v poslední době i smrt řadu naší ztenčila. Sotva že nová stanice jediný rok trvá, zemřel P. Eyck, jeden z té dvou jejich zakladatelův. Uplynul rok a opět truchlíme, já a bratr Lambert, na hrobě milého spolubratra, statného to ještě před krátkým časem P. Kasteley na. Kéž by tyto trpké zkoušky přinesly nám Boží požehnání!

II. Na seuostroví Fidži.

V Tichém oceanu rozkládá se souostroví, které zeměpisci nazývají souostrovím Fidži. Souostroví skládá se z několika větších a menších ostrovů,

z nichžto největší a nejdůležitější je ostrov Vitilevu. Souostroví náleží Angličanům a mezi domorodci pracují od delší doby protestantští misiónáři tak řečení methodisté, kteří jsou největšími nepřáteli víry katolické. Ostrov Vitilevu je asi tak velkým jako Morava a je rozdělen na několik území, z nichžto největší je Namosi. Příroda na ostrově tomto je překrásná. Od moře vystupují a vypínají se do značné výše zalesněné hory a z nich řítí se za ohromného šumotu četné vodopády. Je to vpravdě druhé Švýcarsko uprostřed Tichého oceánu, vyjma ovšem sněhu, který v oněch končinách nikdy nepadá.

Rozumí se, že i katoličtí misiónáři před lety chopili se díla a snažili se, aby i víře katolické na ostrovech zjednali průchodu. Podařilo se jim to s větším nebo menším úspěchem a slasti a radosti a spolu i útrapy jejich líčí nám apoštolský vikář oněch končin, msgr. Vidal. Poslyšme co vypravuje:

„Za oněch 15 let, co mně apoštolská stolice svěřila vedení zdejšího vikariátu apoštolského, byly nátlasky všeho druhu naším chlebem vezdejším. Dost často byl jsem očitým svědkem oněch nátlasků. Stěžoval jsem si proto u tehdejšího anglického místodržitele, lorda Thurstona, a uvedl četné důkazy našeho pronásledování. Řekl jsem mu do očí, že on sám je naším nepřitelem, že sám několik katolických pohlavářů od katolické víry odvrátil, a jednomu z nich vlastní rukou strhl z prsou medailku, kterou jsem mu byl zavěsil na šiji.

Moje stížnost tehdy měla ten výsledek, že nátlasků bylo ještě více. Místodržitel chtěl naše katolické školy tím zničit, že ve státních školách protestantských odstranil školné. My jsme však boj nám vnucený přijali a docílili jsme toho úspěchu, že školy naše nejen zkvetaly jako dříve, ale se i množily. Vymyslí si tedy místodržitel nový zákon, dle kterého do našich škol žádné dítě ani tedy z rodičů katolických pocházející nesmělo být přijato, leč že dostalo k tomu povolení od obecního představeného, od okresního podprefekta a prefekta zemského a jeho rady. Věc byla tak vážná, že jsem schvalně jel do Evropy, abych v Anglii práva našich katolických dětí

hájl. Moje zakročení neminulo se účinkem a bojovnému místodržiteli dán byl z Londýna pokyn, aby svou náboženskou horlivost trochu krotil. Ostatně zemfel místodržitel lord Thurston brzy na to na cestě do Australie.

Jeho nástupce, lord Georges O'Brien, byl sice také protestant, ale mírného smýšlení. Nejprve zrušil nespravedlivý školní zákon a pak odčinil i jiné krivdy na nás spáchané. Toto jednání místodržitelovo zasluhuje tím větší chválu, ježto byl synem protestantského biskupa. Jeho nástupce, jenž teprv nedávno své místo nastoupil, je rozhodným katolíkem. Doufáme, že nám zachová náboženskou svobodu, které nám jeho předchůdce byl vydobyl. Tohoto klidu použijeme, abychom své missijní dílo zdokonalili.

Naše školy se rozmnožily a školních dětí přibývá. Na školách našich spočívá Boží požehnání. Onehdy vyslovil se jeden z vládních úředníků takto: „Vaše školy zachrání domorodé obyvatelstvo.“ Domorodé obyvatelstvo totiž stále vymírá; je zachrániti, bylo od prvopočátku naším cílem. Když jsem nastoupil svůj úřad, měli jsme šest missijních stanic; od té doby rozmnožily se o deset. Nyní pomyslíme na založení dvou nových stanic, jedné v provincii Namosi, druhé v provincii Colocastu, kde smýšlení obyvatelstva náboženství katolickému je velmi příznivo. Obrácení celého kmene Namosi na víru katolickou je v plném proudu. Pres 1100 Namositů jest ochotno přijati víru křesťanskou, 400 dítek již je pokřtěno a přes 20 domorodých katechistů putuje ode vsi ke vsi, konajíce všude křesťanská cvičení a lid na přijetí křtu sv. připravující. Ponejprv lze očekávati hromadné obrácení domorodců. Namosité jsou statný, zdravý lid horský, jehož nejen neubývá, jako ostatních ostrovanů, ale naopak přibývá. Rozdali jsme již mezi lid katolické odznaky i růžence a medailky. Dvě pohanské svatyně proměnili jsme v křesťanské kaple. Bohužel nedostává se nám kostelního nářadí a rouch bohoslužebných.“

K této zprávě apoštolského vikáře dodati dlužno, že nejdéle z obyvatelů provincie Namosi vzdoroval hlavní pohlavář Matanibana. Byltě úplně zapadl v osidla methodistů a o víře kato-

lické nechtěl ani slyšeti. Teprve v poslední dobu osvícen milostí Boží odložil svůj odpor ku pravé víře a povolal katolické missionáře na své téměř nepřístupné hory. Missionáři pracovali na nové missii s neúmornou horlivostí a brzy na to mohl apoštolský vikář do území statného horského kmene nastoupiti cestu visitační. Ve i v a t u l a o, první to ves v území Namosi, kde pohlavár Matanitabna vikáře očekával, byla slavnostně ozdobena. Nová, pěkná kaple, věnci a ratolestmi okrášlena, stála uprostřed vesnice jako na přivítanou.

„Byli jsme“, vypravuje msg. Vidal, „sotva 200 metrů se vzdálili od břehu, když zástup asi 150 hlav čítající nám vyšel naproti. Jeden z mužův podal nám dle starodávného zvyku velrybí zub na přivítanou. Po té vedli nás bodří horalé na naves, kde bylo pro nás postaveno zelené podloubí. Tam nás očekával hlavní pohlavár. Oděn v roucha biskupská šel jsem mu vstříc, načež jsme se všichni v průvodu odebrali k nové kapli, kterou jsem posvětil. Za posvátného úkonu rozléhaly se okolní hory radostným zpěvem nových katolíků.“

Následujícího dne doprovázel pohlavár biskupa do osady, rovněž nové obrácené Namuamuyjmenem. Následovaly po pořádku osady ostatní a všude dostalo se vrchnímu pastýři téhož prostého, ale upřímného přivítání. Po několika dnech došel biskup hlavního, na kopci vystavěného města Namosi, jež jest oblíbeným sídlem pohlavárovým. Tam čekalo biskupa uvítání nejslavnější. V čele průvodu nesen kříž; za křížem kráčeli nověobrázcenci. Biskup nesen byl na obrovských nosítkách padesáti silnými mladými muži. Průvod uzavíral dětský sbor zpěvácký. Jak zcela jinak vyjímal se tu pokojný vjezd oproti ukrutným a krvavým vítězným vjezdům v dobách minulých! V dřívějších dobách válečných

vraceli se vítězové z boje obřemení obětmi lidskými. Zajatci bývali zavlečeni na opevněná místa, pobiti a snězeni. Smutné ony doby připomínají podnes mohutné zpola do země zasazené kameny. Každý bojovník musil tolik kamenů postavit, kolik zajatců byl snědl. Když byl biskup s průvodem došel k bývalému protestantskému kostelu, posvětil jej dle obřadu katolického. Po svěcení byl společný oběd, a tu vložil vrchní pohlavár příčin svého obrácení řka:

„Odepíral jsem dosud katolickým missionářům přístup do svého území proto, že mi o katolickém náboženství mnoho zlého bylo vypravováno. Proto také měl jsem methodistickou sekту za viru jediné pravou. Avšak na svých cestách viděl jsem město Suvu a jeho pěkný stoliční chrám, viděl jsem město Levuku s jeho nádhernou věží. Slyšel jsem často o výtečných školách katolických a o mnohých jiných ústavech katolíků na našich ostrovech. My jsme byli svědky dobrotivosti a obětavosti katolických kněží a missijních sester a z toho soudili jsme, že katolické náboženství je vyznáním lásky a horlivosti. Methodisté naopak pro blaho ostrovanů neučinili nic; ani slušného chrámu, ani řádné školy nám nepostavili. Až tato sekta jednou z našich ostrovů zmizí, nezanechá po sobě pražádné stopy své činnosti. Methodisté hospodařili mezi námi tak, že nám vzali naše peníze. Ačkoli katolíci missionáři jenom málo měli věřících a skoro všichni pohlaváři, mezi nimiž i já sám, je pronásledovali, způsobili přece mnoho dobrého. Není to známkou pravého náboženství? Tak stali jsme se katolíky a já si přeji, abychom jimi byli všichni; neboť otec vidí to rád, děti-li jej následují. Přes to nenutím nikoho, aby blud opustil, neboť náboženství je věcí volby svobodné.“

Nový kostel božskému Srdci Páně zasvěcený

v Bilsku na Moravě.

(Č. a.)

Druhý obraz: Ustanovení nejsv. Svátosti oltářní s nápisem: »Convlescens in edulium« (Pokrmem byl v jídle svatém).

Třetí nad druhým obrazem: Smrt Krista Pána na kříži s nápisem: »Se moriens in pretium« (Výplatou nám v smrti hojnou). Čtvrtý obraz nad ostatními třemi na klenbě: Sláva Krista Pána v nebesích s nápisem: »Se regnans dat in prae-mium« (V nebi mzdou předústojnou). Kromě obrazů jsou nápisy nad bočními dveřmi na straně epistolní se slovy, jimiž vltá božské Srdce Páně své ctitele:

Ó pojdte všickni na hruď mou,
v mém srdci chraňte duši svou;
buď každý z víry ve mne živ,
a já mu budu milostiv.

Na protější straně evangelní (zrovna naproti) jest pak modlitba ctitelů k božskému Srdci Páně:

Ó božské Srdce Páně,
Ti věčná budiž čest,
Tys cesta, pravda, život,
jen v Tobě blaho jest.

Sestaveno věru všechno podle tužby srdce. Duše povzbuzena k lásce božského Srdce Páně pobožnost pravoudokóná u hlavního oltáře. »Božské Srdce Páně, dej mi lásky k Tobě!« Tobě dnes a v budoucnosti své práce a útrapy ode-vzdávám a zvláště o poslední Tě vroucně žádám: »Dej, ať s Tebou jednou umírám a tam, ano tam v tom

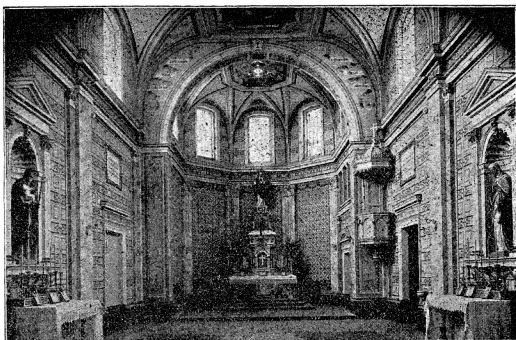
nejjasnějším chrámu věčném s Tebou na věky přebývám!« Když takto v dojmy lásky a radosti ponořen u oltáře klečíš, rozezvučí se jako na přivítanou tiché zvuky varhan, jež dobře voleny k vznešené tichosti. Doplní tvou prosbu srdce písní k požehnání: »Zdráv buď, chlebe andělský, andělský — Ježíši můj, pokrme Ty nebeský, nebeský, ó Bože můj! V nejsvětější Svátosti, manno rajske sladkosti, mne vždy živ a nasycuj, nasycuj, Ježíši můj! A když budu umírat, umírat, Ježíši můj, na věčnost se ubírat, ubírat, ó Bože můj, rač mi býti útěchou, tělem svým a krví svou, ať jsem věků věčně Tvůj, Ježíši můj!«

Dojmy milé zůstává zanechá chvilka v domě Božím strávená a se spokojeností odchází člověk a v duši nevím jak útrapami sklíčené rozhostí se klid a pokoj.

Kláster vedle chrámu Páně — je spojen s ním úzce, a má také proč. Spojen s božským Srdcem Páně klášter zdí, avšak spojen újeji vroucností srdcí, která v klášteře rozjímají o lásce nej-

světějšího Vykupitele a o povolání věnovati se úplně, docela a na vždy službě Boží. — »Místečko jest jako k účelu tomu stvořeno«, pravil jistý starší kněz, a slova jsou pravdivá. Zakladatelkou kláštera jest velectená paní Teresie Lžičařová, vdova po zemřelém A. Lžičařovi, rolníku v Bilsku, jež věnovala celý grunt č. 11 (bývalé) vznešenému,

Vnitřek chrámu Páně v Bilsku.

bohumilému úmyslu. Pán Bůh připravoval, musíme říci, místočko pro úmysl velebný. Již za života zemřelý manžel Antonín Lžičař s manželkou svou Teresíí rozmlouvávali o vznešené a krásné myšlence: věnovati místo ku stavbě kostela. A přání to zvláště zráló a určitější se probouzelo, když jeden z miláčků rodiny — synáček Antonín — roku 1892 zemřel na svátek Všech svatých. Rodiče velikým žalem skličeni oplakávali drahouska, jenžto opravdu také lásky té si za svého života zasloužil. Dělal radost rodičům a nedal příčiny ni nejmenší za svého života rodičům k nějakému zármutku. Bylať rodina čtyřčlenná. Manželé Antonín Lžičař a Teresie Lžičařová (roz. ná Růžičkova), dva syni: starší Josef a mladší Antonín. Oba studovali. Starší Josef po studiích gymnasijských věnoval se lékařství na universitě v Praze a mladší studoval gymnasium v Litomyšli. Pán Bůh však chtěl a soudil jinak. Nejdříve chtěl mít u sebe nejmladšího člena rodiny, milého Antonína. Jakoby byl řekl: »Prostudoval jsi studium vědy světské a poznal jsi z ní moudrost — vytrhnu tě

však ze zloby světa, aby moudrost světa neobelstila a nesvedla tě na cesty zlé, jako věru mnohé, a nepodvedla duši tvou drahou a nevinnou.« Když byl po osmé třídě maturitní zkoušce se podrobil, již začátek nemoci se objevoval, a sice souchotiny začaly ubírat síly pilnému a vzornému abiturientovi tak, že velmi slábnul. A hle! přece dle svého přání, pilnosti a mravnosti zkoušku maturitní udělal, a to s vyznamenáním. Ale také námaha sklátila úplně snaživého studenta. Po zkoušce přišel domů, lehl a již nevstal. Připravoval se k odchodu a zemřel roku 1892 a byl pochován na hřbitově v Cholině. Jako přesazený čilý stromek z pozemské zahrádky do zahrádky druhé, a to krásnější, v níž svítí slunéčko jasné. Víra, naděje, láska do té zahrádky dvéře otvírá. Ach! komu, Bože, ráčíš darovat se v té zahrádce věčně radovat?

Za dva roky (dne 13. srpna 1894) odešel za nim otec a manžel Antonín Lžičař. Konečně třetí člen rodiny, Josef, jenž již měl studia lékařská odbyta a byl ještě k vůli praxi na klinice v Praze.

Byl by býval užitečně působil a pracoval ve svém povolání krásném, avšak Pán Bůh jinak usoudil. Povolal ho rovněž k sobě dne 19. října 1895, tak že zůstala manželka, matka Teresie Lžičarová úplně sama.

Jako při bouři na divokém moři člověk zmořen, zdrcen sotva dechu života popadá a se křísí a nedivno, že by podlehl, tak zrovna zdrcena v Bohu a Spasiteli ukřižovaném a v bolestech

Marie, Matky bolestné, brala útěchu a posilu. A dobře věru, ano dobře volila! Neboť takto vůli Nejvyššího volila, ji se s radostí podrobovala a vůli Nejvyššího vyplnila — tak mluviti budou věkové budoucí. Neboť ani přítomnost nikdy dílo velebné a velkolepé dostatečně neocení; avšak budoucnost cení čím dál tím více obětavou práci spojenou předně s utrpením, bolestmi, překážkami.

(Ostatek přístě.)

ČAS UBÍHÁ.

DNY PLYNOU TIŠE JASNÝM TOKEM,
JAK OLŠEMI SE POTOK VÍNE,
HNED V PAPRSCÍCH SE ZÁRNÝCH ZASTKVI,
HNED ZACLOŇÍ JAS VĚTVY STINNÉ.

V DÁL SKOKEM SPĚJÍ ROKY DLOUHÉ
S TÍN VŠEDNÍM PRACHEM ŽITÍ SVĚTA
A SOTVA ŽE JSI OHLÉDL SE,
JIŽ ZMIZELY A PO VŠEM VĚTA.

•Obzor•.

JDOU VĚKY VE MRAK ZAHALENÉ,
TY NEZASTAVÍŠ V BOURNÉM SPĚCHU,
BEZ KONCE DÁL SE ŘÍTÍ VE TMU,
V TU HROZNOU VĚCNOST BEZ ODDECHU.

JAK PŘÍVAL BOURNÝ V PŘED SE HRNOT,
AŽ V NÁRUC MOŘE ČASU KLESNOU.
PROČ CHVÍŠ SE SRDCE TAJNÝM STRACHEM,
ČI TUŠÍŠ DÁL TU PROPAST DĚSNOU?

MIL. JAVORNÍK.

Dikůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Nagy Kartal. Prosím o přijetí 10 K na chléb sv. Antonína a o laskavé uveřejnění těchto řádků. Vroucí díky vzdávám Panně Marii, sv. Josefu, sv. Antonínu Paduanskému a sv. Tadeáši za mnohá mi prokázaná dobrodíní, obzvláště za uzdravení mé sestry z těžké nemoci. *F. J.*

Z Prakšic. V naléhavé potřebě, která dosah má ohromný pro celou obec naši, obrátili jsme se o pomoc k božskému Srdci Páně a sv. Ant. Pad. a bylo nám pomoheno. Vzdáváme nejvroucnější díky božskému Srdci Páně a za přímluvu sv. Antonína. *F. D.*

Z Křížlic. Plním učiněný slib a vzdávám povinné díky za vyslyšení mé modlitby v těžké nemoci. Čest a chvála budiž za to nejsv. Srdci Páně, blah. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Filomeně.

Čtenářka „Školy“.

Od Brumova. Nejvroucnější díky vzdávám nejsv. Srdci Páně a nejblah. Panně Marii, Matce ustavičné pomoci a sv. Františku Seraf. za vyslyšení mnoha proseb v důležitých potřebách. *F. S.*

Z Charvatska. Díky vzdávám bl. Panně Marii lurdské za přímluvu u Pána Ježíše za vyslyšení prosby a za uzdravení. *A. K.*

Z Vyzovska. Upřímný ctitel božského Srdce Páně, Panny Marie a sv. Antonína vzdává tímto veřejně díky za vyslyšení jeho modliteb o uzdravení z těžké nemoci. *V. D.*

Úpěnlivá prosba. Waldburga Pittnerová v Českém Šternberku (p. Divišov) pro živého Boha prosí všech čtenářů „Školy“ o nějakou pomoc ve veliké své bídě a dítě jí svěřených. Všem dobrodincům chce odvděčit se vroucnou modlitbou za pozhánání Boží.

Perla Východu.

Křesťanská legenda. — Český vzdělal Josef F. Kuhn.

I.

Palác Markety, slavné »Perly Východu«, v Antiochii zářil světlem. Otevřenými obločky a okny bylo viděti vysoké, stkvělé siné bohatě a vkusně vyzdobené. Hejna sluhů mihala se mezi hostmi, předkládající jim víno, ovoce a chladivé nápoje. Jemný dým vznášel se z kaditelníc a mísil se s vůní rozkošného sadu, palác obklopujícího. Časem vyznívaly jemné, sladké zvuky z oken paláce a nesly se k nočním, klidně odpočívajícím nebesům.

Zdalo se, že v tomto kouzelném koutku nemohlo býti místa pro hoře a zármutek. Všecko, co jen mohlo umění vymysleti, zde se jevilo. Vše, co se jen dalo koupiti za hroudy zlata, bylo zde k službám hodujičích. Což mohla býti teskná vládkyně tohoto rozkošného paláce, nazvaná »Perlou Východu« pro svou krásu a bohatství? Což se mohly vlouditi dohlavy krasavice nějakétrudné myšlenky? Měla vše, čeho si jen mohla přát. I nejnesmyslnější její přání přátelé její ihned vyplňovali. Každý kladl si za čest, mohl-li pro ni třeba i krev prolévati. Zástupy mladých lidí ze všech končin římské říše kupily se kolem ní.

Krasavice však byla smutna. Poslední dobou tím hosty velice přiváděla do rozpaků. Z veselé, bezstarostné krasavice se zvonivým smíchem v hrdle pojednou stala se mlčelivá, zasmušilá ženština. Časem, když se hosté veselili, Marketa hluboce vzdychala, a slzy řinuly se jí po lících.... Hosté pokoušeli se, aby ji rozveselili, ale marně; odešla z hodovní síně, a hostina skončila bez ní.

Od nějakého času nevýslovný zármutek, hnětoucí její duši tížil Marketu a nikdy ani na minutu ji neopouštěl —

ani za šumné hostiny, ani za tišiny noční, kdy ležela na nádherném loži, naslouchala šelestu stromů, vanoucím ze sadu, neb šumu vodotryskův, které jakoby ji uko-lébávaly. Život plný zábav a radovánek, plynoucí před ní jako dravý potok, nepodával jí pokoje ani duševního klidu. Požívala všelikých rozkoší světských, ale všechny se jí protivily....

Jedva že jedno přání bylo splněno, toužila již zimničně po něčem jiném. Tak ubíhaly dni a noci, týdny i měsíce, a život míjel. Touha po tichém štěstí vkrádala se do srdce jejího, ale nikde pokoje nenacházela.

V posledním čase staly se události, po nichž se zamýšlela a byla ještě smutnější. Nedávno zemřela jí milá přítelkyně Kalfurnie, a Marketa viděla její utrpení před smrtí.... Do té doby nebylo po zármutku v paláci Marketině ani stopy; bylť přistřeším jen samých radovánek. Nemocní sluhové a služky vyháněni byli z paláce a umírali v jejich vzdálených staveních. Zdalo se, že hosté i vládkyně tohoto pyšného paláce neměli ani potuchy o strádání a smrti. Tu však v těchto vysokých, libě páchnoucích komnatách po celý týden doléhaly k sluchu Marketinu vzdechy umírající. Umlkly až se smrtí přítelkyně její. Kdysi krásné stvoření, odpočívalo před Marketou jako nicotná mrtvola.... Marketa vzpomněla si, co řekla jí umírající přítelkyně.

»Nežila jsem dobře, Marketo! Nežij tak; i tobě se může státi podobně...«

Marketa chvěla se, vzpomínajíc na tu chvíli.... Myšlenka na utrpení a smrt poprvé jí připadla.

»Perla Východu« vystrojila přítelkyni své nádherný pohřeb. Když dokončila obět bohům, ze zástupu diváků vyvstal

šedý stařeček. Oči jeho šlehaly bleskem, a on obrátiv se k Marketě, zvolal mocným hlasem :

•Tak i ty, zahyneš, nešťastně zbloudilá, nebudeš-li se káti!•

Byl to křesťan. Sluhové a přátelé její zbili jej za takovou smělost... Ale Marketa nemohla zapomenouti planoucích zraků starcových a káravého jeho hlasu.

Brzy po smrti její přítelkyně shořel zahradi palác Marketin. Lid obviňoval křesťany ze zhářství. Jim tehdy připisovali všechny možné přestupky. Marketa nezůstávala za ostatními v nepřiznání proti křesťanům a neznajíc jich, uvěřila všem planým řečem. Kdysi dávala hostinu. Služka jedna zámyslně neposluhovala. Ukázalo se, že je křesťankou, a byl právě předvečer křesťanského svátku. Marketa se velice rozhorlila, dala přivázati služku ke sloupu, a sama zasadila ji několik ran, řkouc :

•Ty jsi dovolila sobě oslyšeti mne, bídnice! Vy všichni jste neposluhové, zločinci a žháři! Kde jsi byla?•

•Modlila jsem se k Bohu svému, aby ti odpustil, paní má,• řekla mírně služebnice.

Marketu překvapil jemný její hlas a upřímný, dobrácký výraz jejího obličeje. Pozdvížená ruka její klesla, a ona rychle odešla, kynouc služebníkům, aby dívku odvázali a propustili; neslyšela o křesťanském Bohu ponejprv.

Toho večera, kterým počíná naše povídka, vládly paláce byla smutnější než obyčejně. Roztržitě pohlížela brzy na hosty, brzy na nádhernou síň, na vysoké oblouky, korintské sloupy, těžké opony, oddělující síň od sadu, z něhož vanula vůně květin. Jindy pohlížela smělým zrakem mnohem veseleji, nyní bylo občas slyšeti tichý vzdech...

Hosté za zvuků veselé hudby prázdnili poháry vína na její zdraví. Ale vše to jakoby ji minulo, nemohlo zaplašiti jejího zármutku.

•Ach, stále totéž a totéž! Ráda bych něco nového!• ozvala se.

•Jak jsi truchlivý, jako náhrobní kámen!• pohrdavě řekla Marketa chlapci, který seděl blízko ní, •tými otravuješ život. Odejdi! Je mi i bez tebe dosti smutno!•

Ten, k němuž se Marketa obrátila s těmito slovy byl Sikst, mladík, skoro ještě chlapec. Byl ze vznešené rodiny, křesťan, a nedávno pohřbil rodiče. Z křesťanské lásky k Marketě přál si, aby ji přivést mohl k Bohu a pravdě. Stálo jej mnoho přemáhání sebe sama, aby se odvážil do tohoto místa, sídla hříchu. Přišel sem, posadil se k její nohám. Stranil se blučných zábav hostů; pohlížel tesklivě na Marketu. Chtěl pokusiti se o obrácení hříšnice ohnivou řečí, nemohl se toho však nikdy odvážiti. Marketa z počátku nevšímala si jinocha, ale později — zádumčivý, smutný, stále na ni upřený zrak Sikstův vzbudil v ní soucit k zarmoucenému jinochu.

Po slovech, jež Marketa pronesla v návalu zármutku a tesknosti, jinoch pomalu a s hlubokým vzdechem od ní poodešel. Do modrých jeho očí s odleskem blankytné barvy nebes vstoupily slzy. Opřev se o sloup oblouku na cestě do zahrady, díval se do síně stkvící se purpurem a zlatem; k němu zalétal hovor asi sta osob i zvuky hudby, ale on slyšel stále jen Marketin hlas.

Vitr pohrával si kadeřemi Sikstovými, spadajícími jako zlatá vlákna na zardělý obličej, ale on stál nepohnutě, neodhrnul si těchto zlatých vláken s obličeje. Zármutek jej soužil.

Hosté poznovu zašuměli.

(Příště dále.)

Důvěra v Boha.

(Hlavní úmysl.)

Kazdý člověk chová v srdci svém nějakou naději. Ve štěstí doufá, že bude i dále dobře, v neštěstí očekává úlevu, po krušném životě doufá odpočinouti si v tichém hrobě, po ctnostném živobytí očekává blaženost věčnou. Ne tak v sebe, jako v Boha důvěřovati máme. Důvěra v sebe často klame, důvěra v Boha nezklame nikdy. »V Tebe Pane, doufal jsem, a nebudu zahanben na věky,« volá z plné duše sv. Ambrož v překrásném hymnu. Pravý křesťan chová ctnost naděje v srdci svém a touto důvěrně očekává od Boha vše, co nám pro zásluhy Ježíše Krista slíbil, totiž život věčný, věčnou blaženost jakož i prostředky, kterými bychom ji dosáhli. A proč bychom nedoufali pevně a nezvratně v Pána Boha? On je tak mocný, všemohoucí, nejvyšší dobrotitivý a věrný, tak že splnití může a chce, co nám slíbil. K této důvěře v Boha povzbuzuje nás sv. Apoštol Pavel, řka: »Držme nepohnutelné vyznání naděje své; neboť věrnýť je ten, jenž zaslíbil.« (K žid. 10, 23.) Rovněž sv. Petr volá: »Požehnaný Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, kterýž podle velikého milosrdenství svého znova zplodil nás k naději živé.« (1. Petr 1. 3.)

Tato důvěra v Boha vyžaduje dvě, touhu totiž po zaslíbeném dobru a pevnou důvěru v milost Boží, které tak potřebujeme pro život věčný. Kdo pevnou důvěrou chová v srdci svém, touží celou duší po Bohu a po blaženosti nebeské. Se žalmistou Páně vzdychá a volá: »Jako jelen žízní po prameni vody, tak touží má duše po tobě, o Bože!« (Žalm 41.) Tato touha po Bohu musí býti větší než touha po zdraví a blahobytu, po cti a bohatství a jiných věcech pozemských. Kdo tak touží po Bohu, ten nemiluje věci vezdejších, ale také neklesá na mysl v soužení a bojí se hříchu, který této touze velice překáží. Ale nepomohla by nám touha sama, kdybychom neměli také dětinné, pevné důvěry v Boha. Naše hříchy, pomýšlení na četná nebezpečí hříchu činily by nás smutnými a bezútěšnými, kdybychom s celou důvěrou nemohli patřiti k Ježíši Kristu, který smrtí svou za nás dosti učinil a svými zásluhami nám život věčný vydobyl. Kam bychom přišli bez naděje a důvěry v Boha a v Ježíše Krista? Tento svět, lidé zlí, soužení, neštěstí, nemoce, bída a chudoba a jiné takové věci by nás snadno uvrhly v zoufalství. A pak? — Či není tento svět podoben rozbouřenému moři, na němž my v chatrné lodce zmítání jsme? Jak snadno bychom mohli býti potopeni, kdyby nad námi nebyl všemohoucí a dobrotitivý Bůh, k němuž volati máme o pomoc a jenž nedá zahynouti nám! Než všelikou bouří, všeliké neštěstí a pokušení hrozící nám, můžeme překonati s milostí Boží, v důvěře v pomoc Boží a v zásluhy Ježíše Krista.

Neobmezená a synovská důvěra, kterouž sv. Ignác z Loyoly v Boha skládal, podporovala ho mocně ve všech protivenstvích života, tak že se ničeho neobával i když mu patrné nebezpečí hrozilo. Když jednou byl na moři, stala se strašná bouře. Již byl stěžeň lodi rozdrčen a všichni na lodi budoucí očekávali jistou smrt. Jedině sv. Ignác byl pokojný a bez bázně. Důvěřoval pevně ve slova Písma svatého: »Větrové a moře Ho poslouchají!« Žádná bouře nepovstává bez Jeho vůle, aniž jediného člověka pohltiti může. »Bůh jest panovník můj,« řekl, »chce-li abych utonul ve vlnách, budiž; milerád svolím ve vůli Jeho a důvěruji se v dobrotu Jeho.«

Tato naděje a důvěra v Boha jest rovněž jako vira ke spasení našemu potřebna. Vira bez naděje jest kořen bez kmene, jest mrtvou, bez prospěchu. Naděje jest potřebna k spasení; neboť nebudeme-li doufati v Pána Boha, nemáme-li žádné touhy po Bohu a blaženosti nebeské, jak budeme potom hledati nejprve království Božího a spravedlnosti jeho? Kterak odtrhneme srdce své od tohoto světa? Kterak budeme se snažit všemi silami dosíci blaženosti věčné? Co povzbuzuje více vojína k boji jako naděje na skvělé vítězství? Proto již žalmista Páně pravil: »Blahoslavený muž, kterýž doufá ve jméno Hospodina — jehož pomocníkem Bůh Jakobův jest, jenž naději svou skládá na Boha, Pána svého.«

Důvěra naše v Pána Boha musí býti oživena a skálopevna, jako měl ji Maximilian II., císař římský a král český. Tento panovník tak silnou důvěru v Pána Boha měl, že ve všech zemských vzpouřách a bouřích, když všichni se děsili a zlého konce se báli, on s pokojnou myslí říkával: »Pán pomůže; kdo v něho doufá, nebude zahanben.« A co hlavním jest, máme tuto důvěru svou oživovati vroucnou modlitbou. Nebo Pán Bůh chce, abychom jej prosili o to, co potřebujeme a pak můžeme doufat, že vyslyší modlitbu naši a dá nám, zač jsme prosili. Umřel chudý obuvník, zanechav po sobě manželku a tři dítky v chudobě veliké. Nemajíc ničeho, pravila matka k dětem: »Nemohu vám, milé dítky, dáti ničeho, než pomodlíme se, aby nám Bůh pomohl.« I padli všichni na kolena, volajíce důvěrně: »Chléb náš vezdejší dej nám dnes!« Brzo na to vešel cizinec do světnice a odevzdal matce neočekávané peníze. Zemřel totiž v osadě muž, s nímž švagr v nepřátelství žil, aniž by se s ním byl smířil. I chtěl zaň dáti sloužití mši sv. Kněz však těch peněz nepřijal a řekl mu, aby je dal některému chudému. A Bůh vedl kroky jeho právě k oné vdově, a seznam velikou bídu vdovy, přimluvil se za ni u známých, kteří pak vdovu i s dítkami hojně podporovali.

A proto s důvěrou pevnou, synovskou, obraťme se v potřebách svých k dobrotivému Otci nebeskému a prosíme, aby nám pro zásluhy Syna svého Ježíše Krista dal čeho nám potřebí jest v tomto životě, zvláště pak milosti své, bychom jí ozbrojeni, kráčeli po cestě přikázaních Páně, a dospěli jednou ku slíbené nám všem blaženosti věčné. S touto důvěrou v pomoc a ochranu Boží vstupme v nový rok tento, jehož nám dal Pán Bůh se dočkatí.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za dosažení pevné důvěry ve všemohoucnost a dobrotu Tvou a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrono titelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Důvěrovati v Boha povždy, zvláště v soužení.

Úmysl v únoru: Pronásledované řehole.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V lednu modleme se o důvěru v Boha.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
1.	P.	Obřezání Páně. Nový rok — Za Boží ochranu. Duch sebe mrtvení. Sv. Otec Pius X. Za těžce nemocnou. Napravení syna. Za požehnání.	
2.	S.	Sv. Makaria , poust. (394). — Oříknutí se bezbožnosti. Láska k nepřítelům. Opuštěná matka. Vyslyšení prosby. Katoličtí zástupci lidu. Sv. rodina.	
3.	N.	<i>Neděle po obřezání Páně. Sv. Jenovefy</i> , p. (512). — Potlačení světských žádostí. Láska k čistotě srdce. Obrácení několika hříšníků Duše v očistci.	
4.	P.	Sv. Tita , bisk. m. I. stol. — Dar střízlivosti. Velepastyřové naši. Dar důvěry. Za otce odpadlíka. Těžce nemocní. Pokoj a mír národů. Mládež.	
5.	Ú.	Sv. Simeona Styl. , poust. (459). — Dar spravedlnosti. Věrné plnění povinností stavu. Pokoj a svornost v rodině. Plnění příkázání církevních.	
6.	St.	Zjevení Páně. Sv. tři králů . — Císař a král náš. Obrácení pohanů na víru Kristovu. Missie v zemích pohanských. Úcta nejsvětější Svátosti.	
7.	Č.	Sv. Telesfora , pap. (137). — Dar pobožnosti. Touha po nejsv. Svátosti oltářní. Služebné v městech. Náležitě svěcení neděl a svátků. Mládež.	
8.	P.	Sv. Severina , opata (482). — Dar útlého svědomí. Řádové ve vlasti naší. Časté přijímání svatých svátostí. Bohoslovné ústavy. Rodina. † rodiče.	
9.	S.	Sv. Juliány , m. (313). — Dar stálé víry. Láska k chudině. Vítězství spravedlivých požadavků. Bázeň Boží v rodinách. Napravení poměrů v diecési.	
10.	N	<i>Neděle I. po zjevení Páně. Sv. Pavla</i> , poust. (342). — Za ducha pravé kajicnosti. Křesťanské školy a zbožné vychovávání mládeže. Nemocní.	
11.	P.	Sv. Theodosia , opata (529). — Dar sebezapření. Za bratrskou svornost. Noviciáty. Napravení mladíka. Polepšení muže zůlivce. Dvě osoby.	
12.	Ú.	Sv. Arnošta , biskupa. — Dar živé víry. Statečnost křesťanů. Dobročinné ústavy. Vysoké školy. Záchrana studující mládeže. Opuštění. † rodiče.	
13.	St.	Sv. Hilaria , bisk. a uč. cirk. (268). — Horlivost pro spásu duší. Za dary Ducha sv. Apoštolát sv. C. a M. Pronásledování katolíci. Kazatelé. Mládež.	
14.	Č.	Sv. Felixe z Noly , kr. m. (310). — Horlivé kněžstvo. Láska k samotě. Jednoty sv. Josefa. Za pravou zbožnost mužů. Pokoření nepřátel.	
15.	P.	Sv. Maura , opata, ř. sv. Ben. (584). — Řád sv. Benedikta v Čechách a na Moravě. Pohrdání světem. Bratrstvo nejsv. Svátosti oltářní. † rodiče.	
16.	S.	Sv. Bohumira , vyzn. ř. prem. (1127). — Řád premonstr. Strážce poutního místa. Zdar podniku. Dar stálého zdraví. Několik rodin. Svatá rodina.	
17.	N	<i>Neděle II. po zjevení Páně. Nejsv. jména Ježíš</i> . — Posvěť se jméno Tvé! Obnova společnosti lidské. Zamezení klenů a podobných hříchů.	
18.	P.	Nastolení sv. Petra v Římě . — Sv. Otec Pius X. Vítězství svaté církve. Odstranění neutěšených poměrů. Obrácení Anglie na víru katolickou.	
19.	Ú.	Sv. Kanuta , kr. m. (1086). — Dar šlechtnosti. Zbožnost ve vznešených rodinách. Utišení rozbrojů ve vlasti naší. Odvrácení pomluv. Mládež.	
20.	St.	Sv. Fabiana a Sebastianu , m. (250 a 288). — Statečné vyznání víry. Poslušnost k vnučením Božím. Polepšení muže. Armáda sv. kříže.	
21.	Č.	Sv. Anežky , p. a m. (304). — Dar čistoty srdce. Ochrana mládeže. Zbožné vychování dětí. Přemáhání zlých pokušení. Jednota panen. † příbuzní.	
22.	P.	Sv. Vincence , jáhna, muč. (303). — Stálost v dobrém. Povolání ku stavu duchovnímu. Polepšení manžela. Duchovní a jemu svěření. Láska rodinná.	
23.	S.	Zasnoubení P. Marie se sv. Josefem . — Následování svatých těch osob. Obrácení nepřátel našich. Obnova rodin bázní Boží. Spása duší. Mládež.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	N.	<i>Neděle III. po zjevení Páně.</i> Sv. Rodiny. — Obnova rodin v duchu křesť.	
25.	P.	Obrácení sv. Pavla, apost. (35). — Poslušnost k hlasu Božímu. Síla v povolání. Apostolát modlitby. Bratrstva zbožná a spolky katol. Mládež.	
26.	Ú.	Sv. Polykarpa, bisk. muč. (165). — Věrnost v povolání. Pokoření pýchy a hrdosti. Za trpělivost v protivenství. Odvrácení pokušení. † rodiče.	
27.	St.	Sv. Jana Zlatoustce, bisk. a uč. cirk. (497). — Za spasitelné umění. Horliví kazatelé. Za šťastnou hodinu smrti. Zatvrzení hříšníci. Sirotci.	
28.	Č.	Sv. Rajmunda, kněze. — Vnitřní život v Bohu. Za navrácení majetku. Dar mlčivosti. Ochrana studujícímu. Živí a † dobrodinci. Dvě osoby.	
29.	P.	Sv. Františka Sal., bisk. a uč. cirk. (1622). — Dar tichosti a mírnosti. Velepastyř nás. Požehnání práci. Sjednocení národů ve víře katolické.	
30.	S.	Sv. Martina, p. a m. II. stol. — Setrvání v ctnosti. Záchrana mládeže. Náprava pobloudilých. Útrpnost nad chudinou. Opuštění. Svátá rodina.	
31.	N.	<i>Neděle Devítník</i> Sv. Petra Nol., zakl. ř. (1256). — Dar kajcnosti. Obnova společnosti křesť. Živí i zemřelí údové katol. bratrstev. Svátá rodina.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Důvěra v Boha jest potřebou každému křesťanu. Kdo by nalezl jinde útěchy v zármutku, pomoci v potřebách, posilu v slabosti své, nežli u Boha? Co jest člověk bez naděje v přislíbenou nám milost a pomoc Boží? Jak hrozné to, ztratí-li člověk naděje v Pána Boha! Proto nezbyvá leč pevně v Pána Boha doufat ve všech potřebách a strastech našich. A proč bychom nedoufali? Jestli Bůh všemohoucí, nejvyšší dobrotitivý a věrný a proto může a chce splnit, co nám slíbil. Proto, dle sv. Pavla, držme nepohnutelné vyznání naděje své; neboť věrnýť je ten, jenž zaslíbil (K žid. 10, 23). Víra posiluje naději naši a zkušenost ji upevňuje. Proto požehnaný Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, kterýž podle velikého milosrdenství svého znova zplodil nás k naději živé, k naději života věčného (1. Petr 1, 3). V této důvěře první chceme vytrvat až do poslední chvíle života našeho!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ce), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za dosažení pevné důvěry ve všemohoucnost a dobrotu Tvou a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apostolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanství! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apostolské: Důvěřovati v Boha povždy, zvláště v soužení.

Úmysl v únoru: Pronásledované řehole.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVIII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ÚNOR 1904.

Dobrořeč, duše má, Hospodinu a všechno, co ve mně jest, jménu svatému jeho. Dobrořeč, duše má, Hospodinu a nezapomínej na všechna dobrodíní jeho. (Žalm 102.)

Písmo svaté.

Stále musím čísti znovu
v staré knize svatých stran,
jak byl něžným v každém slovu,
beze lsti a klamu Pán.

Jak zval k sobě útlé děti,
jak ztel vlídně v jejich zrak,
jak vztah' lokty ku objetí
a je k hrudi vinul pak.

Jak svou pomoc, smilování
všechněm chorým skýtal rád,
k mdlým a chudobným se sklání,
dí k nim: Každý z vás můj brat!

Hříšným k sobě nezbraňoval,
kdo se láskou k němu bral,
ochotně jej poučoval,
rmut mu se srdce rád sňal.

Stále musím čísti znovu,
čtu, však slz přec málo mám,
jak byl věrným v každém slovu,
jakou láskou hořel k nám.

S jakou něhou vodil stádece,
jež mu Otec pásti dal;
rozpínal svou náruč sladce,
vše by k srdci připoutal.

Nech mne kleknout u Tvých nohou,
láska trhá srdce bráz!
Nech mne zjihnout slzou mnohou,
slastí, bolem, zhynout v ráz.

•Obzor•

J. Sorm.

Pravda.

Pravdu hledám, božský Pane!
po ní touží duše má;
pravdu čistou, věčnou, svatou,
kdo ji ze smrtelných zná?

Sám jí nikdo nevytvořil,
sám jí nikdo nepoznal!
Tys nám odkryl její pramen,
žíznlivé jsi k němu zval.

Zval's je ode věků dávných,
zval's je všechny, zveš i mne:
Tys ta pravda, Tys ten pranice,
k Tobě srdce moje lne!

•Obzor•

Al. Dv.

Čtème častěji Písmo svaté.

(Část dalk.)

Jako všechno na světě i to nejlepší dá se zneužít, tak i možné jest zneužití Písma svatého. Aby tedy katolický křesťan četbou Písma svatého získal, musí četbu tuto zaříditi dle vůle a naučení církve svaté, která, jakožto Kristem ustanovená nejvyšší učitelka ve věcech víry a mravů, i na četbu Písma svatého, které jest slovo Boží psané, dozíráti musí. Stalo se již, že bludaři, chtějce bludy své i výroky Písma svatého dotvrzovati, schválně Písmo svaté zkomolili, mnohé, co tam nepatří přidali, a některé, co se jim nehodilo vynechali, anebo celé věty nedobře z původního jazyka přeložili. Tím se ovšem hned smysl změnil, a původní znění Písma svatého porušeno jest. Proto jest první péčí katolíka čtenáře, aby jen takového vydání Písem svatých užíval ku četbě své, které má schválení duchovní vrchnosti. —

A na tu věc zejména v dobách

našich pozor dáti dlužno, neboť hemží se svět prodáváči falešných a posměšných biblí, kteří tyto lidu katolickému nabízejí ba i zadarmo podávají. V Anglii jest zvláštní, velice bohatá společnost na vydávání biblí protestantských, které se s naší katolickou nesrovnávají; a biblí takových rozšiřuje společnost tato do milionů po světě. I do dědin našich českomoravských přicházejí takoví prodáváči biblí protestantských a osídili již tak mnohého nevědomého katolíka o peníze. Proto dávejte pozor na vydání; která bible nemá schválení biskupského tu nekupujte, a prodáváči ukažte hned dvéře. V českém jazyku máme dobré vydání »bible česká« z roku 1857. s povolením arcibiskupa pražského vydaná, která má také potřebné poznámky a vysvětlivky. I dědictví Svatojanské v Praze vydalo »Bibli českou« r. 1889., s povolením duchovní vrchnosti, podobně s poznámkami. První zřetel tedy mějte na dobré vydání Písma svatého, abyste nebyli

ošízení a klamání knihou zkomolenou, zfalšovanou, nepravdivou.

Kdo z četby Písma svatého užitek má chceš pro duši svou, přistupuj ke čtení s nábožnou myslí a ne ze světské zvědavosti. Duše tvoje musí býti připravena, aby vssála do sebe tu sladkou vůni slova Božího, aby hleděla co nejvíce zůslechťiti sebe a tak se Bohu vždy víc a více přibližovati. Všeťečná zvědavost neotvírá srdce dojmům zůslechťujícím, nýbrž baží po věcech, které baví a smyslům lahodí; k tomu cíli ovšem Písmo svaté vydáno a napsáno není.

Písmo svaté s užítkem čísti může jen ten, kdo jest k tomu náležitě vyzbrojen potřebnými vědomostmi. Máť i Písmo svaté mnoho míst temných, které potřebují náležitého výkladu, pojednává o věcech mnohdy nám cizích, ze zvyků a obyčejů národů východních vzatých, užívá podobenství nám méně srozumitelných, která tedy potřebují vysvětlení, abychom poznali a pochopili pravý obsah. Proto si Písmo svaté nesmí žádný jednotlivce vykládati sám dle svého rozumu, nýbrž držeti se výkladu jedině správného který podává církev katolická, jedině Kristem k tomu zplnomocněná. Nesmíť Písmo svaté nikdy odporovati ústnímu podání a učení církve, a odporuje-li, tedy jest výklad špatný.

Už tak mnohý čtenář, jenž sám sobě bibli vykládal, bez ohledu na učení církve, upadl v blud a shledal na konec, že ztratil víru a s vírou i církev. Takové čtení Písma svatého bylo mu na škodu velikou. Ba stalo se, že takovým způsobem celé obce, země, ve víře pravé byly zviklány, a že opustivše prvotní pravou církev, sobě vyznání nová dělaly a v bludech setrvaly.

Špatně by také pochodil, kdo by některé výroky Písma svatého dle slova bral a je tak vykládal, ač se mají rozuměti obsažně jako v podobenstvích. Pak

zajisté by notně bloudil a hřešil, kdo by slova Páně o vyloupení oka, utíznutí ruky a nohy do slova bral a podle toho se snad řídil. (Mat. 5, 29.) Slova tato jsou řečena a myšlena duchovně u porovnání. Byli také v dobách starých bludaři, kteří připisovali Pánu Bohu oči, uši, ruce, nohy, nejinak než živému člověku, odvolávajíce se na to, že tak o Bohu v Písmě jest psáno. A přece každý rozumný ví, že Bůh je duch, a že co v Písmě o Božím oku, rameni atd. se píše, má se rozuměti obsažně, duchovně o Boží vševědoucečnosti, moci atd.

V naší vlasti vyskytli se také bludaři řečení Adamité, kteří čtouce o stavu prvního člověka v ráji, za to měli, že člověk má choditi nahý; i chodili tak a upadše v rozličné neřesti, byli samým Žížkou ohněm a mečem vyhubeni. Také se v dobách starých chýtili někteří slov Písma, kde Bůh zapovídá lidu israel-skému dělati si obrazy svatých a proto zurili po kostelích, vyhazovali obrazy a sochy svatých a ničili je ohněm, počínajíce si při tom jako zběsili. Tito obrazoborci natopili bludem svým mnoho zlého v církvi a mnoho věrných katolíků tehdy podstoupilo smrt mučnickou. A přece to byl falešný výklad slov Písma, neboť Bůh nezapovídal obrazů atd. vůbec, nýbrž aby se jim lidé neklaněli a modly si z nich nedělali. Vždyť sám nařídil, že má stánek i archa úmluvy okrášlena býti obrazy a sochami cherubinů.

K tak smutným koncům dospěje tedy čtení Písma svatého se samovolným výkladem bez ohledu na učení církve.

A největší pohroma stihla církev roztržkou, která posud trvá, totiž protestantismem. A i ten vznikl falešným výkladem Písma svatého, a sice slov svatého apoštola Pavla, »že z víry člověk ospravedlňován bývá a u Boha milosti nabývá.« (Řím. 3, 28). Tohoto výroku apoštolova uchytili se někteří a vykládajíce

jej slovně, zavrhovali všechny dobré skutky, pravíce, že jen víra člověka spasí, kdyby i skutky byly zlé. Tím ovšem přišli ve spor s církví, která učí, že skutků dobrých podle víry zřízených jest potřeba. Výroku svatého apoštola má se rozuměti jinak. Svatý Pavel praví tu i na jiných místech svých epistol, že skutky mrtvé, starozákonní, pouze zevnitřní nemají pro spásu ceny, na př. obřizka, časté umývání se atd. Vždyť on sám často učí, že víra skrze lásku působí, t. j. dobré skutky vydává a svatý apoštol Jakub zřejmě píše, »že víra beze skutků jest mrtvá, a že teprve skutky se dokonává«. (Jak. II. 20, 22, 24.) Z neporozumění onoho místa u svatého Pavla připadli i na tu hroznou a nešťastnou myšlenku, že někteří již předem od Boha určení jsou k záhubě věčné, které neujdou, ať dělají co chtějí, ať žijí sebe svatěji. To je hrozné učení, odporující spravedlnosti a lásce Boží a vykupitelské činnosti Krista Ježíše který všechny stejně vykoupiti a ku spasení povolati ráčil.

Z toho viděti, že čtenář bible musí opatrný býti a se vždy výkladu cirkve svaté držeti, výklad tento jest v některých vydáních již pod čarou dán; není-li, nezbyvá čtenáři, nežli to, čemu nerozumí, od svého duchovního pastýře si dáti vyložiti. —

Také jest potřebí, aby čtenář Pisma svatého slechetný měl při četbě úmysl, totiž aby se četbou tak svaté knihy posvěcoval, poučoval, k dobrému konání vůle Boží povzbuzoval. Aby i vůle byla naváděna ku konání toho, co spasitelného Pismo svaté učí. Vždyť nemáme býti pouze čtenáři, nýbrž činitelé slova Božího. Právě sám Spasitel: »Blahoslavení, kteří slovo Boží slyší a ošťihají ho.« Zde zastupuje slyšení četba.

I sám Kristus Pán odkazoval nevěřící židy k plnění vůle Boží, aby tak poznali pravdu řka: »Bude-li kdo po

vás chtíti vůli Boží činiti, pozná zajisté, zda-li toto učení z Boha jest, čili já sám ze sebe mluvím.« (Jan 7, 17.) Tak jako pravda Boží obsažená v učení Kristově nabádá ku konání dobrého, tak konání dobra zase utvrzuje víru v pravdu Boží v srdci našem, neboť člověk okouší sladkosti i dobroty, všeho toho co Bůh skrze víru nám velí.

Konečně bývalo vždy u dobrých katolíků obyčejem, že četbu Pisma svatého započínali modlitbou za dar osvětlení duchem svatým a končili ji modlitbou díků. Není četba Pisma svatého četbou světskou, nýbrž nábožnou, jest jakýmsi duchem bohoslužby, proto nábožně s modlitbou konati se má.

Tak činíme i my, a Pán Bůh požehná četbu tu, že sloužiti bude k poučení pravému, povzbuzení mocnému, a tedy ku spáse časné i věčné, vždyť svaté čtení může nábožnému čtenáři opravdu k svatému, osvětlenému spokojenému a blaženému životu velmi nápomocno býti. Právě svatý apoštol Pavel k Římanům (15, 71): »Cožkoli napsáno jest, k našemu naučení napsáno jest; abychom skrze trpělivost a potěšení Pisem naději měli« a v listě druhém k Timotheovi (3, 16): »Všeliké Pismo od Boha vdechnuté, užitečné jest k učení, k trestání, k napravování, k osvětlení ve spravedlnosti, aby dokonalý byl člověk Boží, ke všelikému skutku dobrému způsobilý.«

Proto napomínali svatí Otcové již v dobách nejstarších ku čtení Pisma svatého obzvláště v dobách, kdy všelijaké svízele, pronásledování na křesťany doléhalo, anebo v lůně cirkve nebezpečné bludy a kacířství vznikala. Tak volá svatý Jan Zlatoústý: »Proč se mají všichni křesťané toho času utíkat k Pismu svatému? Proto, že Pismo svaté jest nejlepším útočištěm před bludem.« A naše nynější doba, není to doba bludů rozličných,

minění veskrze převrácených, učení Kristovu odporujících, které se ve světě hlásají tisícířnými novinami, knihami, ve spolicích, shromážděních atd. Zdaž není i nyní Písmo svaté zbraní dobrou proti takovýmto nepřátelům, protijedem proti jedu nevěry, nyní se tak rozmnožujícímu? Proto krásně dí Mertini v předmluvě k svému italskému vydání Písma svatého řka: »Aby pýchu nových učitelů pokoutil a zahanbil, jichž celá moudrost v tom záleží, že pravdu, bázeň Boží, ctnost a vše dobré zničití a ze světa sprovoditi chtějí, musí se křesťan proti nim opatřiti mečem ducha, jenž jest slovo Boží, jak učí apoštol. (Ephes. 7, 17.) Toto, od křesťana čtené, rozmyšlené a k srdci vzaté slovo pozvedne jej vždy nad útoky nepřitele, zachová jej pevného a neochvějného v pravdě, rozmnoží známost jeho v poměru se svatou láskou k tomuto svatému slovu, tak že se za šťastna pokládáti bude že od Boha tak veliký obdržel dar, za nějž nebeským dárci věčnými díky povinnován jest.«

Již tedy naznačivše jaké blahodárné

ovoce pro duši naši přináší četba Písma svatého spořádaná dle vůle a návodu církve svaté, nemáme jiného přání nežli aby zejména horliví čtenářové »Školy« a také i jiní zbožní katolíci rádi se v četbě Písma svatého kochali a vynášeli na jevo tam uložené perly drahocenné. Začněte jen a věru si četbu Písma svatého zamilujete a bible bude pro vás, čím býti má, knihou svatou, knihou knih, která nemá scházeti v žádné křesťanské domácnosti. — Kříž a bible, toť nezbytný majetek každého křesťana. Ku konci pak zavíráme pojednání své krásnými slovy velikého biskupa svatého Jana Zlatoústého, kterými vzbuzoval ovečky své jak k pilnému poslouchání slova Božího v kostele, tak ku časté četbě Písma svatého v domácnostech řka: »Prosím vás, abyste se často sem scházeli a čtení Písma svatého pilně poslouchali, a netoliko když sem přijdete, ale i doma bibli do rukou vezmete a užitek v ní složený s velikou snažností sobě vybírejte. Z toho zajisté mnoho zisku nabudete.«

B. Hendl.

Mluva církve v obrazech.

Píše Boh. Hendl.

Vejdeme-li do některého většího chrámu, vidíme tam rozličná vyobrazení zvířat, ptáků, rostlin, ovšem i rozličných osob. Umění malířské zajisté patří k oněm prostředkům, kterými se na mysl i na srdce člověka velice účinně působiti může, a proto užívá ho i církev svatá ku svým účelům duchovním a vznešeným. Církev miluje vyučování názorné, kterého tak zhusta užívá ve svých posvátných obřadech; chopila se tedy i umění malířského, aby i tímto způsobem stavěla nám na oči pravdy svaté, buď výjevy ze zjevení Božího, buď ze života Kristova, blahoslavené jeho Matky a jiných svatých, buď aby nám obrazy znázorňovala jednotlivé křesťanské ctnosti a tak krásným rouchem je odívajíc, nám je na paměť uváděla. V obrazech posvátných mluví k nám a učí nás církev. Nechce jen jimi snad smysly naše baviti, jak se domnívají mnozí chodíce z chrámu do chrámu a obdivující se uměleckým malbám, ale bez vnitřního povzbuzení, bez pochopení obsahu vznešeného zde zobrazeného,

nechce církev jen smysly naše baviti, ani nechce snad umělost malířovu těmito obrazy na odiv stavěti, nýbrž chce všemožně mysl, srdce a ducha šlechtiti a k věcem vyšším, svatým povznášeti.

Tak se během času vytvořily i rozličné symboly čili příznaky, jimiž chrámy naše se zdobí a které samy v sobě hluboký smysl tají. Všimněme si hned čtyř svatých evangelistů, jichž obrazy buď na kazatelně nebo v presbytáři kolem oltáře se nacházejí; každý z nich má u sebe ještě nějaký příznak, po kterém se jeden od druhého rozeznává. Při sv. Matouši je to postava člověka nebo alespoň lidská hlava, při sv. Marku lev, při sv. Lukášovi tur (vůl) a při sv. Janu orel. — Podotknouti sluší, že postava člověka, lva i tura, vyznačuje se taktéž křídly. Odkud tato vyobrazení? Kde vězí k nim příčina, jaký mají význam? Co se týče podnětu čili příčiny, vzata je z knihy Ezechiellovy a ze zjevení sv. Jana. Dotčení svatí proroci mluvili o »čtyrech cherubech«, předních to mezi anděly vůkol trůnu Hospodinova, podobné jim přičítají znamení: »Tvář jako člověčí, lví, orličí a telecí.« (Ezech. 10, Zjev. 4.) Zvířecí touto podobou naznačuje se ve svatých knihách moc a síla, již působí cherubové vykonávající rozkazy Boží ve světě.

V pátém století počali křesťané porovnávat čtyři evangelisty s oněmi čtyřmi cheruby, a nalezlo se ovšem patrné podobenství. Jako cherubové roznášejí rozkazy Boží po světě, tak i svatí evangelisté roznášeli rozkaz Kristův. A činili to duchové nebeští obzvláštní silou a mocí, neméně činí to i evangelisté, jelikož jest evangelium mocí k spasení věřících. A proto přijaty příznaky oněch svatých cherubů pro svaté evangelisty. Svatý Matouš počíná své evangelium vypsáním původu člověčenství Kristova, proto dobře se mu hodí za příznak tvář lidská. Svatý Marek klade v popředí zprávu o sv. Janu Křtiteli, kazateli na poušti, a králem pouště i jejím znakem jest lev. Svatý Lukáš nejprve vypravuje o Zachariášovi, knězi starozákonním ve službě chrámové, a proto mu patří za příznak tur čili vůl, přední to zvíře obětí, a sv. Jan začíná své evangelium hlubokomyslným učením o tajemství věčného božství, o druhé osobě v nejsv. Trojici = Slovo, kteréž bylo Bůh, bylo tělem učiněno a přebývalo mezi námi. A proto, že se v mysli své vznesl až do nebes, přidán jest mu orel, jehož majestátní vzlet dobře sluší duchovnímu vzletu sv. Jana.

Svatí evangelisté se však, a to zejména ve starších dobách zobrazovali i jiným způsobem, tak na př. jakožto čtvero zvířat oněch s knihou okolo kříže, nebo jsou kolem kříže jenom čtyři okřídlené hlavy na čtyřech řekách, které značí čtyři řeky plynoucí z ráje.

Nad hlavním oltářem shledáváme často příznak Kristův. Jsou to nad sebou řecká písmena, z nichž dolní X značí naše *ch* a horní P naše *r*, tedy *Chr*, začátek jména Kristus. Příznak tento pochází z dob císaře Konstantina, jenž jej na prapor vojska svého připevniti poručil a takto nad nepřitelem zvítězil. Jinou značkou Spasitelovou bývají první a poslední písmena řecké abecedy A a Ω (alfa a omega), která vyznačují věčnost, tedy božství Kristovo.

Nejstarším a také nejobyčejnějším příznakem Spasitelovým býval kříž jakožto vzpomínka na smrt jeho vykupitelskou. Často také se nacházel beránek buď uprostřed kříže nebo u nohou jeho. Vyobrazení kříže jest pateré. 1. Vysoký

kříž latinský **+**, 2. řecký kříž **+** stejnoramenný, 3. egyptský nebo Antoninský kříž **T**, 4. Ondřejský kříž **X** a 5. kříž sv. Petra čili obrácený **+**.

My katolíci užíváme formy kříže prvního.

Rozličné jsou příznaky svatých a světic Božích. Rodiče Boží přidává se obyčejně lilie bělostná na důkaz panenské neposkvrněné čistoty, a koruna 12 hvězd dle vidění sv. Jana jakožto Královně nebeské; proto držívá v ruce i žezlo. Svati mučeníci vyobrazují se obyčejně s nástroji svého umučení. Tak na př. svatý apoštol Bartoloměj s nožem, sv. Matěj se sekerou, sv. Jakub s palicí, sv. Šebastian se šípy, sv. Kateřina s kolem, sv. Barbora s věží, v níž ve vězení držána byla.

Svati vyznavači mají za příznak buď odznak svého důstojenství, berlu biskupskou nebo čepici, nebo značku vynikající ctnosti své nebo hrdinského skutku. Tak má sv. Norbert monstanci v ruce, že vítězně obhajoval přítomnost Kristovu v nejsv. Svátosti oltářní, sv. Benedikt kalich, z něhož vylezá had, že požehnáním svým zmařil otravu kalichem mu podanou, sv. Augustin drží srdce v ruce jakožto důkaz své horoucí lásky k Bohu.

Krásné a důmyslné bývají obrazy jednotlivých ctností křesťanských nebo skutků. Tak se víra vyznačuje jako panna v rouše modrém, držíc v pravé ruce kříž a v levé kalich, nad nímž jest hostie. Hlavu její zdobí úzká, perlami vykládaná obroučka; nad čelem stkví se zlatý, bohatě drahokamy okrášlený závoj. Na očích mívá bílou roušku. Jak důmyslné to vyličení svaté víry Bohem nám dané!

Naděje představuje panna veselá a jasné tváře, oděná v roucho zelené, poseté poupaty růžovými v podobě nesčíslných křížů. Hlavu věncí zelený myrtový věnek. Pravicí drží bílou holubici u svého ucha, levicí podpírá se o kotvici. Výkladu k tomuto významnému obrazu není zajisté třeba, je zde naznačena každá vlastnost křesťanské naděje.

Láska vyobrazuje se jako panna barvy ohnivé. Na prsou stkví se jí zlaté slunce. V levé ruce drží srdce, z něhož vyšlehují plameny; pod srdcem viděti dva šípy, jeden zlatý, druhý stříbrný. Pravicí ukazuje k nebi. Drahocenná koruna kráší hlavu její. Nemůže zajisté lépe se znázorniti tato královna všech ctností, láska, a to láska k Bohu, která všem ostatním z pokladů svých hojně uštěďruje.

Čistota a nevinnost představuje se jako panna líbezná s věncem liliovým na hlavě, s očima sklopenýma a tváří zardělou. Oděna jest rouchem drahocenným, ale bílým jako padlý sníh; na hrdle mívá i obrázek blah. Panny Marie s děťátkem a v ruce čistou lilii. Dojímá zajisté každého, kdo všeho citu pro tak vznešenou ctnost prázden není.

Poslušnost jest jako panna s očima k nebi pozdviženýma, s rouchem barvy nebeské, stojící u stolu, na němž leží koule, obraz světa. Nohy zdobí křídla rozpjata na důkaz ochoty, na hrdle visívá obraz patriarchy Abrahama obětujícího syna Isáka.

Chudoba značí se ženštinou prostovlasou v oděvu prostém, sedém. Za ní stojí koule světa, kterou jakoby nohou odstrkovala. Pravou rukou odmítá od sebe zlaté skvosty. Za okrasu slouží jí obrázek sv. Jana Křtitele držícího plást medu a několik kobylek.

Křesť naznačuje pannu v rouše bílém a zlatem protkaném, čistotu duše a bohatou milost Boží znamenající. Nad hlavou vznáší se jí zlatá holubice, Duch svatý, dárce milosti.

Pokání představuje se osobou oděnou černým zlatohlavem, uplakanou, ale přece i ve smutku se radující. V pravé ruce drží šátek na slzy, v levé dva zlaté klíče a štít, na němž namalován jest vrch a na něm město zlaté. Před městem viděti řeku, v níž se mnoho lidí umývá a šaty své pere. Znamená, že jen očistou pokání lze do města Božího — nebe — se dostat.

Střídmost značí se osobou kvetoucích lící v rouše čistém, ne příliš skvostném; jednou nohou stojí na hrozně vína a na bažantu. Na řetězu drží psa prahnoucího po vodě na blízku do mísy tekoucí.

Pokora vyobrazuje se jako panna oděná v roucho barvy zemské, na hlavě majíc věnec palmový. Sedí na hromadě korun královských, v jedné ruce drží zlomené srdce, v druhé prut palmy, u nohou má mnoho fialek.

Pobožnost značí osoba u mysli vytržená, klečící jakoby v povětrí uprostřed velikého světla, majíc ruce nábožně sepjaté, tvář obrácenou k nebi a zanícenou ohněm lásky Boží.

Trpělivost znázorňuje nám osoba v rouše širokém, na kterém se křížují palmy. Sedí ve stínu pod stromem u nohou majíc beránka svázaného, v pravici drží kříž a líbá jej.

Statečnost představuje panna velké postavy a rázných tahů. Stojí u sloupu držíc v jedné ruce kříž, v druhé palmu; u nohou jejích dťmá lev, na něhož jednou nohou šlape.

Spravedlnost staví nám na oči panna sedící na stoličce soudní a držící v jedné ruce meč, v druhé váhy. Oči její jsou zakryté rouškou, což značí, že se neohlíží na osobu, nýbrž soudí dle pravdy.

Důvěru představuje panna v šatě barvy zelené, spoutaná stojí na břehu mořském, kde burácející moře vlnami zmítá; oči má k nebi obrácené, odkud důvěrně očekává pomoc.

Opatrnost vyobrazuje se jako panna stojící na vyvýšeném místě. V jedné ruce drží lampu, v druhé baziliska, jenž hledě do zrcadla, v němž podoba panny se obráží, na podobu tu zuby cení.

Dobročinnost naznačuje se ženštinou v rouše skvostném, jež děcku sedícímu jí na klíně půl jablka podává a druhou polovici uděluje žebráčkovi shrbenému.

Andělé se vyobrazují buď na základě dějepřavy zjevení Božího nebo dle zvláštních skutků, které Bůh jimi vykonal. Tak archanděl Gabriel líčí se vždy jako posel u blah. Panny Marie s lilí v ruce. Rafael s holí poutnickou jakožto průvodce Tobiasa do ciziny. Michael s mečem plamenným v ruce, kterak nobamě svrhne satana přemoženého a na štítě má napsáno: „Kdo jako Bůh?“ Anděl Strážný bývá zobrazován jinochem chránícím malé děcko buď před hadem nebo pádem do propasti.

Dítě novorozené značí duši lidskou. Dítě z rukou sepjatých modlíciho se vystupující znamená duši v modlitbě k Bohu pozdvíženou. Také na obraze posledního soudu značí dítky vzhůru se dívající duše spravedlivých, které se dostanou do nebes.

Holubice znamená buď Ducha sv., buď jest příznakem duše čisté nebo prostoty srdce a pravdymilovnosti.

Jelenem se vyznačuje buď duše po Bohu toužící jako jelen po čerstvé vodě nebo duše po křtu svatém prahnoucí (proto také bývá obraz jelena na křtitelnicích), anebo vůdce pobloudilých, kteří se ztratili v lese radovánek tohoto života.

Pták fœnix, o němž staří bájili, že se sám spaluje a že ze svého popele zase nově zrozený vychází, jakož i pták páv, jenž dle slov sv. Augustina jest odznakem neporušitelnosti, jsou příznaky nesmrtelnosti a věčného života, tedy také zmrtvýchvstání.

Loď značí jak život lidský, jenž pluje po moři času, až dopluje do zálivu věčnosti, tak i církev svatou, kterou Duch sv. řídí na rozbouřeném moři tohoto světa.

Kotev značí nám naději křesťanskou, neboť již sv. Pavel mluví o kotvici v tomto smyslu.

Ryba značívávala v starých dobách Krista Pána; chleby na rybě položené pak nejsv. oběť mešní a nejsv. Svátost oltářní.

Pelikán na tabernaklech značí lásku Kristovu, která ho pohnula zůstávati mezi námi a nasycovati nás tělem a krví svou.

Z bohatého pokladu křesťanské symboliky — obraznictví — vyňali jsme jen některá znamení. Tak vše: i mrtvá stěna i barva i štětec malířův musí sloužiti ke cti Boží a k rozšiřování pravd božských, poučovati lid, povzbuzovati ke ctnosti a mysl vzhůru povznášeti. I tu mluví k nám církev. Jen rozumějme!

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Část další.)

Hlava šestá

V jámě lvové. (Summ. č. 6.)

V životopise svaté Maří Magdaleny z Pazzis čteme, která ji Kristus Pán u vidění předpověděl, že brzy hozena bude do jámy lvové, t. j. že vydána bude hroznému souzení ďábelskému. Pět let trvalo toto strašné trápení, z něhož napotom vyšla všecka vytříbená a připravena k nejvyšším stupňům života vnitřního. Do podobné jámy lvové bylo i naší statečné panny sestoupiti a po čtyři léta snášeti nástrahy pekelného hada způsobu tak zvláštního a neobvyklého, že snad mnohý čtenář ani svědectvím očitých svědků všeho toho viru přiložiti zdráhati se bude. Kdybychom neznali jiných podobných případů, věru, že bychom sami pochybnosti takové neměli za nemístné. Avšak již zaznamenávány jsou v dějinách a životopisech svatých ze

všech téměř věků až na doby naše podobné ano i nápadnější ještě události; ano i to lze pozorovati, že se mimořádné takové události v jistém období a při jistých stupních života mystického pravidelně opakují. Z příčiny té domnívají se někteří učitelové života duchovního, že při těch, kdož trpnou očistou k nejvyšším stupňům modlitby rozjímavé od Boha povolání a vedeni jsou, takováto nápadná trýznění ďábelská nejsou prý mimořádná, nýbrž objevem téměř pravidelným. Tolik budiž ještě podotknuto, že tento duševní stav není totéž co posedlost (possessio). Spíše mohli bychom jej nazvati osedlostí (obsessio) a záležel dle domněnky Scaramelliho v tom, že zlí duchové z dopuštění Božího člověka takového obklopují, a jej mimořádnými nástrahami všelijak souží, ovšem že k jeho vlastnímu vytříbení a posvěcení. Abychom v obraze mluvili, nejsou duchové ti v člo-

věku takovém pevně usazení, nýbrž smějí jej toliko z venčí obléhati a útoky na něj činiti. Není však radno bez církevního zkoumání podobným zjevům vřít přikládati, ježto v oboru tomto i nejzlomyslnější klamy a šálby vyloučeny nejsou.

Při blahoslavené Krescencii počaly tyto trýzně a přeludy ďábelské, jakmile vstoupila do kláštera. Z počátku toho nikdo nepozoroval a služebnice Boží sama nikdy o tom nemluvila. Výtržnosti některé, jež se při práci udály, jako: když jí mísa z rukou vytržena a na zemi pohozena byla, když jí oheň v kamnech vyhasnul, nebo hrnce se jí rozbily — přičítány na vrub její neobratnosti a neschopnosti. Brzy však nabyly tyto ďábelské přeludy tak patrné a makavé tvárnosti, že se z toho celý dům počal rozčilovati.

Jednou k večeru viděla sestra Beatrix Lederova na chodbě klášterní děsnou postavu v oděvu mysliveckém, ale bez hlavy, a ta vešla do cely M. Krescencie. Bližila se osmá hodina večerní, kdež dle domácího pořádku každá sestra měla býti již ve své celle. Také Krescencie právě chtěla do cely své vejíti. Tu zachytila ji za roucho sestra Beatrix, zdržující ji, aby do cely nevcházela, je prý tam nějaká děsná obluda. Krescencie však neleká se, odvětila toliko klidně, že poslušnost toho vyžaduje, aby do cely nyní již vešla, a vkročila bez meškání.

O tom, co se tuto přihodilo, hned druhého dne dala polekaná sestra Beatrix, ač ji Krescencie snažně prosila, aby o tom mlčela, zprávu představené, kteráž ihned bližší vysvětlení o věci té miti žádala. I přiznala se Krescencie, že již častěji v celle od ďábla všelijak trápena a bitím trýzněna byla.

Nebylo však ani na tom dosti. Ďábel počal nápadnými způsoby trápit ubohou služebnici Boží také za bílého dne a přede všemi sestrami. Chtěla-li, jak to

v jistých případech sv. řehole předpisuje, zemi polbiti nebo při veřejném vyznání se z poklesků proti řeholi v kapitole hlavu k zemi skloniti, udeřila ji jakási neviditelná ruka hlavou o zem s takovým prudkým násilím, že se všechny přítomné sestry polekaly a jí krev z úst a z nosu proudem vytryskla.

Za stolem sedávala u zdi. I stalo se nejednou, že neviditelná moc počala hlavou její o zeď tolik třískati, že se všechny sestry zděsily, a nejinak se domnívaly, než že lebka její bude roztržena. Z té příčiny vykazala ji představená při stole jiné místo na protější straně. Tu pak po dvakrátě přihodilo se, že když se sestrami za stolem seděla, neviditelná moc ji uchopila a jako bleskem ven z večeřadla ji vyvlekla, aniž by ona nohou země se byla dotýkala. Sestry běžely ihned za ní, a teprv po dlouhém hledání našly ji v odlehleém koutě, jednou pod hromadou řepy, jež byla na ní narovnaná, a po druhé ve sklepě, kdež ležela sevěřena pod těžkými kusy dřev, na nichž postaveno bylo několik tun. Jen s velikou obtíží podařilo se sestram, že ji z hrozně polohy této vyprostily.

Ze všeho však nejhorší bylo to, co se s ní dalo v noci v celle. Na počátku slýchala přede dveřmi děsný lomoz, brzy však též i v celle samotné. Tu pak spatřila se obkličenu nejošklivějšími přízraky, jak podobného cos' čítáme i o jiných světcích. Jedovatá a ošklivá havěť jako: zmije, ropuchy, pavouci, raci a pod., jakoby naplňovaly její světničku a k samé posteli se plížily. Ač ji hrůza pojímala, přece se přemohla, pozdvihla u víte k Bohu mysl svou, a vzmuzila se řkouc: »Poslušnost vykazala mi tuto celu; ne vám, nýbrž mně náleží, abych zde přebývala; klidte se!« Načež ihned obludy ty zmizely.

Ne zřídka násilně z postele ven ji to vyhodilo a hrozně mrskalo. Jednou

v noci bylo slyšeti z její cely pekelný hřmot, pískání, řinčení řetězy, praskání bičem. Tu to ubohou násilím popadlo, z cely vytrhlo, jako letem po schodech dolů vleklo skrze dvoje dveře z domu až ku potoku, který silným proudem dvorkem klášterním protéká. Tam byla nejprve do vody pohřžena a celou hromadou dříví zarovnána. Některé sestry proznýly hřmotem ze spaní se probudivše prikřivily hned a uslyševše bouchání dveří a kamennými příklopy, jimiž průtok vody ve dvorku byl prikryt, hledaly ubohou spolusestru v potoce, a po celém dvorku. Po dlouhém hledání zpozorovaly, že jedna hranice dříví je celá rozhozena. Tam pod poleny našly konečně ubohou dívku ležeti na sněhu s tváří k zemi obrácenou, zimou celou zkrchlou, a polomrtvou. Tato trýzeň opakovala se později ještě několikrát; v noci totiž násilně ji to vyvleklo, za křehutého mrazu do potoka hodilo a ve vodě pohrouženou drželo, tak že je téměř nepochopitelné, že se neutopila neb nezmrzla, ježto oděv její byl zmrzlý jako led. (Ott. st. 20.)

Nejednou ji to násilně o zem praštilo nebo se schodů dolů shodilo, ku zdi přimáčklo a nemilosrdně bilo. Někdy z nenadání do tváře ji to udeřilo, že jí z nosu a z úst krev proudem vytryskla a tvář celá otekla.

Když jedenkrát na půdě byla zaměstnána, zaslechly sestry s jiné bouchnutí jakoby někdo z výše byl spadl. Představená posílala ihned několik sester na půdu, kteréž našly ubohou omráčenou mezi dvěma trámy a krví zbrocenou. Bylať shozena s výšky a tak těžce se uhodila, že si dva zuby zdravé vylomila, a nosní kost porouchala, takže se jí vytvořila boulička, kterou až do smrti ve tváři podržela.

Jindy zase násilně byla vtisknuta pod skříň se starým železem, kdež ji sestry teprv po delší době našly a

z trapného sevření vyprostily. Také ji jednou našly na půdě pod těžkou truhlou.

Útrapy, kterými v kuchyni soužena byla, opakovaly se ještě častěji. Takt od mnohých vypravovány byly následující případy: Jednou držela v rukou hrnec s vřelým mlékem a nudlemi. Tu najednou vidí sestra Johanna Altvegerova, že jí neviditelná ruka nádobu násilně vytrhla a obsah vřelý na hlavu jí vylila, takže se celá popařila. Jindy měla Krescencie pro komunitu připravenou polévku z vína a právě chtěla ji donášeti na stůl. Tu se objeví postava černá jak mouřenín, chopí se nádoby a pryč ji s polévkou odnáší. Ale neohrožená panna volá k svému Spasiteli o pomoc, běží s vařečkou v ruce za podivným krádcem, zmužile do něho bije a nádobu mu vytrhne, načež obluda zmizela. Sestry pak jednoslovně tvrdily, a to i její protivnice, že nikdy pokrmu tak chutného nebyly okusily, jakou byla ona cena vítězná z tak udatného zápasu.

Tyto útrapy trvaly ještě první tři roky po professi, a nabyly již samy o sobě míry tak strašlivé, že bylo k tomu zapotřebí statečnosti neohrožené, aby při tom všem vnitřní poklid zachovala. Ale ke všemu tomu přidružila se ještě mnohá a ne méně trapná pronásledování lidská.

Těmito neslýchanými případnostmi vzbuzeno v celém klášteře všeobecné rozčilení, čemuž se ani diviti nelze. Sestry, které již dříve protimyslnost proti ní na jevo dávaly, příkře a nešetrně nad ní soudily, a i mnohé z těch, které ji dříve byly nakloněny, počaly nad ní se horšiti a s plachým pohledem jí se vyhýbati, v podezření ji majíce, jakoby ďáblem posedlou byla. Sestry zlomyslně jí spílaly »čarodějnic« a vytýkaly, že prý se s ďáblem spolčila a chce si hráti na svěťci. Jim zajisté přisvědčovaly i předsudky tehdejší doby, a tím způsobem se stalo, že tato utrhačná pomluva i mimo klášter se rozšiřovala a u mnohých lidí vřy nalezla.

Jen nemoudrý posmívá se náboženství.

Když Pán Ježíš kdysi mluvil k zástupům, tak vypravuje nám sv. Matouš v evangeliu svém, »aj, kníže jedno přistoupilo a klanělo se jemu řka: Pane, dcera má nyní umřela; ale pojď, vlož na ni ruku svou a živa bude. I vstav Ježíš šel za ním i učenci jeho. Když pak přišel do domu uzel pištee a zástup hlučel, pravil: »Odejděte, neboť neumřela dívka, ale spí.« I posmívali se jemu.«

Posmívali se! A komu? Tomu, jenž od Boha poslán byl na tento svět, aby skrze něho svět uvěřil v pravdu božskou a přiveden byl k spasení; posmívali se Tomu, jenž pro ně neměl nežli slova útěchy a skutky lásky; posmívali se Tomu, jenž obcházel dobře čině všem, dobrým i zlým, vděčným i nevďěčným. Kdo jest dobrým křesťanem, zajisté až do té duše zarmoucen býti musí vida, kterak Pána našeho přivítal zástup v domě knížete; nerozuměl slovům jeho a přece se posmíval.

Nemáme však pro tyto posměvače nějaké omluvy? Můžeme za to míti, že ještě dobře neznali Krista Spasitele a že přesvědčení byli o smrti dívky, proto bylo jim k smíchu, když k nim pravil Pán: »Nezemřela dívka, ale spí.« Tím ovšem bezděky vydali veliké svědectví o všemoci Kristově, neboť potvrdili zázrak jím učiněný, vzkříšení dívky z mrtvých. Proto neposuzujeme ony posměvače v domě Jairově tvrdě, ale poohlédneme se vůkol

sebe, projdeme celé třídy obyvatelstva, vzdělané i prosté, v městech i na venkově a pozorujme, jak asi smýšlejí o náboženství a s jakou úctou se k němu chovají. Ó tu bychom brzy našli mnohé, bohužel velmi mnohé, kteří posměchem svým daleko předčí ony posměvače na dvoře Jairově. Slyšíme je, jak s úsměskem mluví o svatě víře, o příkázaních církevních, o posvátných obřadech a o sluzích církve od nejvyšší hlavy, papeže počínaje; vidíme i obrazy, kterými se bohoslužba a církevní osoby v obecný posměch přivádějí, seznáme, kterak horliví katolíci za blázny se prohlašují a všeliké příkoří se jim činí.

Co však možno proti těmto urážkám na obranu uvést, když sám sv. Pavel se přiznává, an píše: »My (apoštolé) blázni jsme pro Krista.« A proč? Píše dále: »Až do té doby lačníme a žízníme i nazí jsme i políčkováni býváme, ani jistého místa nemáme a pracujeme dělajíc rukama svýma. Zlořečí nám a my dobrořečíme, protivenství trpíme a mile je snášíme; rouhají se nám a my se modlíme; jako smetl tohoto světa učinění jsme a jako povrhel u všech až posavad.« (1. Kor. 4, 10—13.) Ano bídu si vyvolili apoštolé za dobré časy, práci za pohodlí, potupu za vážnost, pronásledování za pokoj, smrt za život, za zlé odpláceti dobrým. Který mudřec světský by si takto volil? Tak nevoli leč ten, o němž svět se domnívá, že se pominul s rozumem, blázen. Ba říká se dále: »Nač se velice tomu diviti? Vždyť to byli lidé z Galileje,

Pán Ježíš křísí dceru Jairovu

prostí rybáři; ano i sám Mistr jejich byl takovým prostinkým mužem, jenž jim radil a je poučoval: „Zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ (Mat. 16, 24.) Ba on nařizoval něco, o čem svět před ním neměl ani potuchy, že by to možné bylo: „Milujte nepřátele své, dobře číňte těm, kdož vás nenávidí, modlete se za ty, kteří vám protivenství činí a utrhají vám.“ (Mat. 5, 44) Není to v očích světa, který zná jen »oko za oko, zub za zub«, není takové učení v očích světa bláznovstvím? A ještě více! Kristus Pán jen tak neučil, on i tak sám jednal; on vyšel nepřítelům svým vstříc, ač věděl, že ho hledají na

smrt, on se sám jim prozradil, vydal se jim, aby ho svázali, poličkovali, trním korunovali, tupili a posléze ukřižovali, a za to vše se ještě za ně modlil a jim vše odpouštěl. Kdo z mudrců tohoto světa by učinil cosi podobného?

A vizme dále. Přišel den Letnic. Ráno o 9. hodině strhl se v Jerusalemě huk veliký, jako blížící se vichřice nad domem, kde shromážděni byli apoštolé Páně. A všichni, kdož se ke s'avnosti z rozličných končin země sešli, spěchají k domu tomuto a žasnou velice, když slyší apoštoly mluvit svými jazyky. Někteří hned našli toho příčinu, posmívali se jim řkouce, že »možtem opili jsou

tito lidé.« Posměchem a urážkou odbyli tito lidé světských největších zázrak Boží.

A co mluvili apoštolé? Vypravovali o Kristu Ježíši ukřižovaném, ale též povstalém z mrtvých; on že je ten zaslíbený Messiáš. Rybáři galilejští opovažují se vytýkati židům, že jej nespravedlivě usmrtili; mají je k tomu, aby v něho uvěřili a jeho se přidrželi, chtějí-li spásy dojíti. Zdaž to není v očích světa bláznovství, přidržeti se člověka ukřižovaného a uvěřiti v něho, že je Synem Božím a Spasitelem světa? Ovšem. Ale jaký se zde hned stal obrát! Vizme, kterak po těchto slovech apoštolských mnozí z posluchačů chytli se rovněž bláznovství toho a bláznili s apoštoly, uvěřivše v Krista a dávše se pokřtiti. A bylo jich hned kolem 3000. A rada židovská začala hned boj proti tomuto učení, věznila, bičovala apoštoly a některé dokonce usmrtila i nové vyznavače o život připravila, vizme sv. Štěpána.

A tu apoštolé opustivše nevědecký lid židovský, obrátili se k pohanům kázíce o Kristu jako vtěleném Bohu, jenž rukou lidu svého volil smrt nejpotupnější, aby zadost učinil za lidstvo hříšné. Mají je k tomu, aby zavrhlí bohů nepravé, modly ošklivé a uvěřili v něho, aby odřekli se zastaralých neřestí a hříchův a vedli život ctnostný, krotíce žádosti svých. A za to vše jim přislubují odměnu, které teprve dojdou jednou po smrti. A hle, ač se i pohané jim posmívali, jako sv. Pavlu v Athenách, přece našli se mnozí, kteří se k apoštolům přidali, tak že církev svatá rostla a mohutněla. Tu ovšem nemohli mocnářové tohoto světa nečinně přihlížeti. Moc světská válčí s mocí duchovní; císařové římsí mučí křesťany v celých davech, házejí je litým selmám, polévají je smálo a zapalují jako pochodně, zavírají je v podzemní žaláře, které se jimi plní, topí je, vyhánějí je na poušť a není způsobu

pronásledování, aby ho nebylo použito proti křesťanům.

A co činí tito? Ti blázni před světem podstupují všechna muka, a to s radostí, s plesáním a děkují ještě za to svým katanům; raději zřikají se života nežli Krista. Násilí hmotné nic neprospívá, i vzato útočiště k vědě. Učenci brojí proti učení Kristovu, vydávají je za nesmysl, bláznovství, ale nic to nepomáhá, ba mnozí z nich vniknuvše v rozum učení křesťanského, odvrhují blud pohanský a prohlašují se za křesťany. Přes všechno hrozné pronásledování křesťanství mohutnělo, rostlo a když svoboda a mír nadesly, tu najednou objevilo se, jak veliká již je církev Páně.

A co vykonalo učení toto od světa za bláznovství prohlašované? Zkrotilo národy divoké a přivedlo je k tomu, že v potu tváří vzdělávají půdu, kterou dříve lidskou krví napájeli. Mocnáře, kteří dříve krutovládou prováděli nad národy poddanými, změnilo v lidumily pečlivě o blaho poddaných, srdce pak lidu učinilo věrným a poslušným k mocnářům. Ono zrušilo otroctví a vrátilo práva lidská většině lidu na světě, povzneslo vědy a umění, zřídilo školy a ústavy k výchově a vzdělání mládeže, posvětilo a ustálilo život rodinný a svazek manželský, staralo se o nemocné, chudé, opuštěné, osířelé, staré, k práci neschopné a o všechny ubožáky. Ono zapudilo neřesti a uvedlo ctnosti, učilo lid radovati se počestně, tak že sám svatý Justin o sobě a svých vrstevnících píše: »Druhdy nalézali jsme radost v hanebném hýření, nyní milujeme samu čistotu; jindy hledávali jsme, čím bychom se obohatili, nyní skládáme své statky do společnosti, neboť podržíme-li je, stává se to jen proto, abychom se o ně sdíleli s nuznými. Mstivý duch, jenž kdysi panoval nad námi, proměnil se v ducha lásky k samým nepřítelům, za něž se

nyní modlíme a k nimž se máme přívětivě a přátelsky. Ejhle, to bláznivé učení pouhým slovem přemohlo nepřemožitelné Římany, ba přemohlo i celou přirozenost lidskou! Tak se potvrdilo, co apoštol národů napsal: »Co jest u světa bláznivé, vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co jest u světa mdlé, vyvolil Bůh, aby zahubil silné, a nenarozené světa a potupené vyvolil Bůh, a to co není, aby zkalil co jest.« (1. Kor. 1, 27.)

A věru, rozjímáme-li, jakým způsobem zničil Bůh dílo ducha zlého, jaké k tomu po 4000 let činil přípravy, jaké si vybral nástroje, aby církev svou založil a upevnil na zemi, kterák ji i přes tolikérou bouře svatou a slavnou zachovává, tu zajisté ve svatém zánici zvolati musíme: »Ó hlubokosti bohatství moudrosti a vědomosti Boží! Jak nevyzpytatelní jsou soudové jeho a nevystižitelné cesty jeho! Neboť kdo poznal cesty Páně nebo byl jeho rádcem?« (Řím. 11, 33.)

Nyní však přihlédneme blíže k tomu učení, kterému se tak mnozí posmívají, a rozeberme jeho vlastnosti. Nelze ovšem zde pro omezenost místa pouštět se do obšírných výkladů. Musili bychom pokukázati, kterák důstojně a vznešeně mluví o Bohu jakožto bytosti nejvyšší a nedokonalější, jakožto o jediném mocném Králi nad všemi ostatními králi, jakožto o jediném Pánu nad všemi pány, jenž přebývá ve světle nepřístupném a jediný má nesmrtelnost a věčnost. Musili bychom hovořiti o tom, jak důstojně mluví učení toto o člověku jakožto tvorů Božím, stvořeném k obrazu a podobnosti Božímu, učiněném málo menším andělem, ctí korunovaném a ustanoveném nad dšlem rukou Božích; o křesťanu jakožto chrámů Ducha sv., ůdu těla Kristova, spoludědicem svatých a domácím Božím. A jakou svatostí teprve září učení mravů, jehož základem jest láska, jak krásné a dojemné jsou obřady jeho, jak účelné

zařizena je církevní vláda. A všechny tyto články souvisejí spolu tak pevně a tvoří nerozborný celek, že nelze ani jednoho vyjmouti bez porušení celku. A konečně bychom musili uvést, že dobře se naše učení srovnává s jinými vědami lidskými, jsou-li pravé a pravdivé, že ukazuje jim pravou cestu bádání a dává jim ceny vyšší. Celé toto učení v celku i v jednotlivých částkách směřuje k našemu osvícení, posvěcení, oblažení a spojení s Bohem; v žádné době života neopouští nás bez útěchy, poučení a rady, i věci nepřijemné a protivné mění v radost a zásluhu a činí takto, že i protivenstvími se chlubit můžeme jako sv. Pavel (Řím. 5, 3), vědouce, že těm, kdož Boha milují, všechny věci k dobrému napomáhají. Ano tak jest. Evangelium Kristovo i tam, kde se zdá, že se staví na odpor blahu našemu, právě nás k němu vede. Má nás k tomu, abychom nezřízeně netoužili po bohatství tohoto světa, které píchá jako trní, pomíjí jako dým, nýbrž abychom dle vůle Boží, etnostně živi jsouce, dobývali si pokladů nebeských; učí nás pohrdati slávou světskou, abychom hledali slávu u Boha, kterážto jest neklamná a trvá na věky; ono vede nás k tomu, abychom nehověli zlým žádostem těla, ale podrobovali tělo duchu a tak pravých duchovních radostí okoušeli.

Avšak nač šířiti slov? Krátce to řekněme. Náboženství Kristovo chce z nás učiniti poutníky, kteří by pro rozkoš a veselí světa nezapomínali na cíl putování svého a nerozmřhali prostředky k tomu potřebné. A to právě činí naši posměvačci. Či nezapomínají na svůj poslední cíl? Nemrhají nejdrazšími hřivnami, jichž měli užívati pro duši a spásu její věčnou? Neničí v sobě pomoc a milost Boží, která by se sílila na cestě k nebi? Není-li potom divu, že hynou? A jak asi jim jest, kdykoliv nějaké soužení a křížek na ně dolehne? Nenapsal věru sv. Pavel

nadarmo: „Slovo kříže je sice těm, kdož hynou, bláznovstvím, ale těm, kteří dosahují spasení, t. j. nám, jest mocí Boží. Neboť psáno je: Zničím moudrost moudrých a opatrnost opatrných zavrhu.

Kdo jest moudrý? Kde je zákonník? Kdo zpytatel tohoto světa? Zdaliž neučinil Bůh moudrost tohoto světa bláznivou? (I. Kor. 1, 18.)

(Přítěš dále.)

Nový kostel božskému Srdci Páně zasvěcený

v Bílsku na Moravě.

(O.)

Začala práce, ale věru práce tuhá a tvrdá. Trpká, bolestná, a to nepravíme jenom tak k vůli slovům, nýbrž vskutku a v pravdě práce lopotná, plná překážek a odporu, posměchu, úšklebků, a nevím ani zda-li bych nevyplnil rádků více než celé vypravování, kdybych měl vypisovati jména zahrnující posměch. Ano, posměch, Bohu a svatým všeem a účelu svatému. Práce pro pravou čest a slávu Boží, pro spásu duše nesmrtelné, pro výchovu neúmorného kněžstva, a přece tak světem zneuznávaná, tak světu odporná a za zbytečnost a Pán Bůh ví co počítaná. Ano když úmysl na světlo vyšel, předně posměch jizlivý jako syčící hada, potom však, když ten nic nepomáhal, tichý boj a sročení duchů nevraživých. A když ani ten nic nepomáhal, zřejmý a zřetelný odpor, posměch na každém místě, pronásledování a hledání stejných duchů ku vývratu prý toho, co pro potomstvo není prý potřebné. Ach! tu teprve poznávají se lidé, kteří s tím Pánem Bohem to do opravdy myslí, anebo jen tak rádi mu slouží, dokud v ničem ani to nejmenší neutrpí. Jináče však, když zřejmě proti vlkům a rouhačům se postaviti mají a zakřiknouti hlasem třeba hromovým: „Co řveš, když tě to nic nestojí, buď raději potichu a nestarej se aspoň o to, co se ti nelíbí.

Proč pak právě kaziš dobrou věc, proč jí se protiviš, proč proti ní sháníš a křičíš, abys ukázal pravdu, jakého ducha jsi. Říci by mohl člověk, že kromě těch zřejmých vlků jsou horší skrytí v rouchu ovčím, kteří jako židé, Krista Pána když křížovali, toho Krista Pána rádi vidí, ale mrtvého, na kříži přibitého a ani se hnutím nejmenším nehýbajícího. Kostel jest buď úplně zbytečný, anebo když již stojí, tož ať stojí, ale ať stojí až dojde a zanikne, jako stará výměna, která za opravu aninestojí. Jeden z těchto přítelinků viry Kristovy pravil kdys svým souvěrcům: „Co že? Kostel? Vždyť kostely dnes se všude boří a bourají, a to že by se mělo dáti, a dáti tolik a tolik pravím na kostel a na klášter?! — „Co že, dnes že se mají stavět kostely? Dejte svatý pokoj a raději něco pro hospodářství a dobytek.... to je něco pro potomstvo, ale ne kostel....“ pravil druhý.

Tak daleko byla řeč a kde.... ano kde a po třetí.... kde láska, ano láska ku Spasiteli Ježíši a k božskému Srdci Jeho?! Co asi říkalo to božské Srdce Páně, jež si chystalo stanek uprostřed nich a jak přes hlavy a ústa a srdce jejich kráčelo, ano kráčelo k cíli a dýchalo přece láskou, by přemohlo zlobu láskou.

Ó jak milostně a milosrdně dnes hledí božské Srdce Páně ze svého oltáře, hledí na všechny, ano na všechny i na

ty, kteří si jej viděti vůbec nepřáli. Jak dnes pohlednouti mohou na božské Srdce Páně všichni ti skrytí a ukrytí, kteří proti němu všemožně bojovali, reptali a se jemu posmívali. Řeknou ovšem dnes, že jemu prý posměch neplatil, ale jen tomu úmyslu, a v tom byl obraz Spasitelův, božské Srdce Páně. Ó zaslepení, nikoli úmyslu, nýbrž Nejsvětějšímu platil posměch, odpor, boj a srocování. Musel by's snad býti z kamene, abys nezaplakal, když vzpomeneš v srdci doopravdy a vyznáš si upřímně, co a jak jsi smýšlel, jak jsi jednal a co jsi sem a tam povídal?! Nemysli a nedomnívej se, že i myšlenku a hnutí srdce tvého nezná ten, kterýž to srdéčko tvoje stvořil, vykoupil a posvětil a posvětit chce i dále.

Pán Bůh připravoval přes hlavy, ruce, srdce odpůrců cesty k cíli vznešenému u všech dobré vůle. Vyvolen muž Bohem samým, jenž měl úzkými skalisky projíti s krásnou a vznešenou prosbou, a zapřítí sebe na čisto, aby ji provedl a přivedl až na místo své! Stanoveno a odevzdáno — celá myšlenka — celé místo v Bilsku odevzdáno klášteru nejsvětějšího Vykupitele, mužem od Pána Boha zvoleným k provádění celého úmyslu byl vldp. P. Josef Nedbal, kněz řádu téhož. Moudrým řízením, musíme říci dnes, dostál úkolu svému v míře nejvyšší, avšak nad moudré řízení všechno první kdo okoušel pomoci božského Srdce Páně ve vroucných modlitbách a kdo prosil a obdržel byl zajisté zase týž vldp. P. Josef Nedbal. Kolik práce, obtíží, kolik starostí a svízělů, kolik sebezapření a ústrků měl a překonal, ví zajisté nejlépe sám; ocení však budoucnost a cení práci zajisté nejvyšší, a oceniti dovede každý, kdo něco na světě provedl a provéstí chce a zvláště práce pro čest a slávu Boží. Starostou místním v Bilsku veletčeným panem Františkem Spurným dostalo se úmyslu vznešenému veliké a

obětavé podpory. Co provedl též obětavý pan starosta s mnohými ještě rovněž obětavými bude vždy zajisté jenom ku cti obce Bilské a ke cti domu a celého rodu. Mnoho překážek bylo od počátku kladeno v cestu, ano mnoho odporu od těch, kteří vždy pak se přidávají ku straně vítězné. Nemluvíme ani o těch, kteří od začátku odpor cítili a stavěli, avšak když přece vítězství božské Srdce dosáhlo, přece, ano přece se podrobili, avšak za to zase jen čest jména pro svět zvětčili. Sláva světská — polní tráva! Tím práce cennější a vzácnější čím více překážek, odporu — čím větší obětavosti a statečnosti třeba bylo. Až do poslední chvíle odpor kladený od odpůrců, ba až ku dni svěcení jich posměch strojený ukázal zřejmě a zřetelně, jak slabá jich síla a srdce prázdné lásky Boží. Srdce božské vítězí. Čest a chvála vítězství tobě, Kriste, Králi! Tobě čest a dikůčinění božské Srdce Páně!

Ve Paray-le-Monial jest kaple, v níž se zjevilo poprvé božské Srdce Páně, a to tak, jak vidíváme na obrazech. Ukazuje na své Srdce božské Pán Ježíš volá: »Zde viz to Srdce, které tak lidské pokolení milovalo a miluje, tolik lásky prokazovalo a prokazuje a přece odplácí se a dostává se mu za všechny oběti nelásky a nevďčnosti.«

Tichá kaple, do níž tisíce poutníků putuje, aby alespoň na místě zjevení samém poděkovali. Na mřížoví, které dělí kapli od kláštera, v němž přebývala blahoslavená Maria Marketa Alacoque, zanechala vděčná srdce lidská památku krásnou. Jsou na mřížích samá srdce zlatá z lásky a vděčnosti božskému Srdci Páně věnovaná. Jsou srdce zlatá na mřížích tak seřazena, že tvoří nápisy: »Gloire (gloar), Amour (amor) Reparation du sacre Coeur (cor) de Jesu—Honneur à Margaretha M.« To znamená: »Sláva, láska věčná božskému Srdci Ježíšovu,

čestná vzpomínka Marketě M. Alacoque. • Kéž ovine láska, ano láska naše božské Srdce Páně! Kéž táhne a přitahuje srdce lidské k sobě, aby ověnila božské Srdce Páně; srdce živá naplněná vírou, nadějí a láskou! Kéž by táhla láska Spasitele srdce všechna, srdce i tvrdší, chladná, tvrdá a zatvrzelá.

Na cestě do Paray-le-Monial, na místo zjevení se božského Srdce Páně jest veliký tunel Arlberský, jeden z největších tunelů na světě, trvá jízda vlakem rychle ženoucím 20 minut. Každý, kdož do tunelu vjíždí, bázní naplněn bývá a starostí, snad vyjedeme přece šťastně na druhou stranu bez neštěstí a úrazu. Proto modlivají se zbožně a vroucně, kdož vjíždí a vymodlí se celý svatý růženec pěti desátků, než vyjedou zase na Boží světlo. Takovým tunelem, řekl bych, bude kosteliček božského Srdce Páně srdcím lidským, duším sklíčeným, duším útrapami, pracemi, starostmi pozemskými sevřeným. A což teprve duši starostí o spásu věčnou sklíčené a což teprve duši soužením nejtrapnějším spoutané . . . zlým svědomím pronásledované.

A což duši spravedlivé, srdci člověka, jež nemá kam by hlavu položilo. Všem, ano všem bude útěchou, radostí, občerstvením, posilněním, obnovením pravým »Reparation« to znamená »Věcnou obnovou«. Z jedné krajiny do druhé, z pozemské krajiny do říše věčné přenášením ze života všedního, často tmavého do krajiny druhé, života lepšího, povznesením a konečně převezněním.

Nyní ceňte práci a dobrotu místočka, jež tiché sice jest a bude, avšak čím dále, tím více volati bude: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím.«

Kdož budeš mítí příležitost, navštív kosteliček božského Srdce Páně; nebudeš litovati, vykonáš pobožnost, potěšíš skormoucenou duši svou, obnovíš v srdci svém víru, naději, lásku a pookřeješ, porozprávíš si ze srdce s božským Srdcem Páně ve chrámu jemu zasvěceném. Odejdeš posilněn pro práce, povinnosti a všechny kříže a utrpení a řekneš pravdivá svatá slova: »Božské Srdce Ježíšovo, tobě budiž věčná sláva, chvála a dikůčinění!« Šťastní lidé!

Dobřanský.

Slovo o přátelství.

Prátelstvím nazýváme společenství dvou nebo více osob, které sobě vespolek myšlenky, city a přání i touhy a zámysly své důvěrně sdělují, a ku vzájemné pomoci, k útěše a radosti vespolné srdce i ruce sobě podávají, kdežto láska křesťanská nám ukládá, milovati všechny lidi, jakožto naše bližní, obírá sobě přátelství jenom některé, a sice málo které osoby za předmět vřelejší oddanosti své, ačkoli všechny ostatní dle vůle Boží ctíti a posilovati nepřestává.

Ve světě se setkáváme s přátelstvím dvojitě druhu, a sice s ušlechtilým a planým. A jelikož mnohý již veliké škody utrpěl i bolesti a zármutku se dožil, důvěrovav přátelům planým a lichým, není zajisté od místa o přátelství zde promluvit se stanoviska křesťanského.

Nynější věk plýtvá nesmírně s významnými názvy: přítel, přítelkyně, přátelství, a to velmi často i lehkomyšlně, beze všeho pravého základu. Krásné a velebné zajisté slovo »přátelství« musí

po hřichu zhusta jalovým, rozpustitým ba i bezbožným spolkům počestné jméno propůjčovati. Neboť jak často skrývá se za tímto krásným slovem a názvem »přítel« tu svůdce, tam pochlebník anebo zhoubný škůdce.

Oddáš-li se někomu jen proto, že tvář jeho snad je sličná, anebo že slyne učenosti anebo že vládne jménem, ač při tom srdce jeho jest prázdné všeliké ctnosti, tu zajisté jen chatrné jest přátelství tvé, jest tělesenstvím, marnosti anebo zisknosti poskvrněné.

Jsi-li přítelem někomu pro to, že učiní vždy co ty chceš, že tobě ponechá i ve věcech nešlechetných, tu jest přátelství tvoje hříšné a Bohu odporné. Jestliže však srdce vaše pro Boha, pro pravdu svaté víry, naděje a lásky spolu jakoby srostla; podali-li jste si pravice k rychlejšímu a bezpečnějšímu prospěchu v životě bohulibém, tehdy spojila zlatá páska svatého a bohumilého přátelství srdce vaše.

Jen tehdy je tedy přátelství svaté a také pravé, když se zakládá na ctnosti, když druh druhu pro dobré vlastnosti a bohulibé skutky za přítele si volí. Svaté a pravé jest přátelství, při kterém jest jediné ctnost křesťanská základem i cílem, původem i koncem. Svaté jest přátelství, které se bázní Boží spravuje a v kterém se přítel pro přítele ničeho nedopouští, což by uráželo Boha, jelikož vroucněji miluje Stvořitele, než-li stvořeného. »Kdo se bojí Boha, spolu bude mítí přátelství dobré; neboť podle něho bude přítel jeho.« (Str. 6, 17.) Jsouce křehcí, lehce přivykáme náhledům, snahám i skutkům milého nám ducha a brzy rovněž tak smýšlíme, mluvíme a jednáme. Neradno tedy obcovati přátelsky s tím, ježž poseda nevěra, hýřivost, mstivost, pomlouvačnost, rozmarilost neb kterákoli jiná nepravost. Tu vezíme ve velikém nebezpečí, pokáleti vlastní duši svou,

kdybychom s takými důvěrně obcovali. »Kdo chodí s moudrými, moudrý bude, ale přítel bláznů, podobný jim učiněn bude« (Přisl. 13, 20) a jinde praví Písmo svaté »kdo se dotýká smoly, zamaže se od ní« (Str. 13, 20.)

Střezme se podobně společenství přátelského, které se rodí z marné choutky a z rozkošnictví, aby totiž darů, hostin a všelijakých zábav přibýlo. Páska takového přátelství se roztřepe, jakmile nastane protivenství. »A jestli přítel tovaryš stolu, a nesetrvá v den soužení. Tovaryš veselí se s přítelem v utěšených dnech, ale v čas soužení protivníkem bude« (Str. 6, 10, a 27, 4.) Také nežadejme sobě takých lidí za přátele, kteří lahoděním a pochlebováním srdce naše si nakloniti chtějí. Pravíť Písmo svaté: »Člověk, který lahodnými a smyšlenými řeči mluví k příteli svému, roztírá síť krokům jeho.« (Přisl. 29, 5.) Tolikéž nevcházej v přátelství s člověkem, když by k vůli tobě byl hotov i hřešiti, neboť kdož jest Bohu nevěrným, nemůže ani člověku přítelem býti.

Také napomíná nás Duch svatý, bychom nebyli přáteli lidí bezbožných, neboť dí: »Kdožkoli chce býti přítelem tohoto světa, nepřitelem Božím učiněn bývá.« (Jak. 4, 4.) Ucházej se raději o přátelství druhu, který by příkladným životem srdce tvé roznitil k milování ctnosti, a tak prospěl tobě k dosažení nebeské koruny. Bažíš po takovém příteli, jenž by chybám tvým nehověl, a domlouvou šetrnou z duše tvé stíral špinu všelikou. »Lepší jsou rány od toho, kterýž miluje, než lstivé libání toho, který nenávidí.« (Přisl. 27, 6.) Jelikož Pán Bůh pozhnáním svým dobré přátelství provází, prosíš jej za takový poklad, přítele dobrého a věrného, jehož cenu ani náležitě oceniti nelze, vždyť samo Písmo svaté praví: »Přítel věrný jest obrana mocná, a kdož jej nalézá, nalézá

poklad K příteli věrnému žádného není přirovnání a není hodné odvážení zlata a stříbra proti dobrotě víry jeho. Přítel věrný lékařství života a nesmrtnosti, a kteříž se bojí Pána, naleznou ho.« (Sir. 6, 14—6.)

Naklonilo-li se tedy srdce tvé k člověku, jež jsi byl poznal ctnostným katolíkem, tu domáhej se horlivě o přátelství a přízeň jeho. A právě proto hled' všemožně, abys před ním ničeho zlého se nedopustil. Získal-lis přátelství jeho, děkuj Bohu, a chovej obezřetně perlu tuto, vyhýbaje se všemu, co by tento zlatý řetěz přátelství přetrhnouti mohlo. A tu nám dává křesťanství některá pravidla, jichž při přátelích držeti dlužno.

1. Všiměj si dobře dobrých vlastností přítelových, a viz, kterých se tobě nedostává; buď pilen, abys těchto si osvojil. Připodobniš-li se mu ve všem dobrém, tu se jen vzájemné přátelství utuží. —

2. Jednej s přítelem důvěrně. Zarmouti-li tě nějaká věc, neobtěžuj hned smutnou novinou tou přítele svého, vždyť láska šetrná nerada kalí blankytu, jenž se usmívá nad hlavou toho, jenž nám jest drahým. Pak-li však bystré oko přítelovo postřehlo bol tvůj, tu svěť se mu, a ulehč' se tobě. Urazil-lis z křehlosti přítele, neomlouvěj aniž vymlouvěj se; přiznejž se a odpros; vždyť vzájemná upřímnost tuží přátelství.

3. Snášej přítele a zdokonaluj jej. Chyby máme všichni, a láska jeví se v trpělivém snášení chyb jiných. Tak praví svatý apoštol: »Jeden druhého chyby snášejte, a tak naplníte zákon Kristův.« Poshov tedy příteli chyby jeho, ale nenásleduj jich, nýbrž hled' opatrně jej od nich odvrátiti. Hrubě ovšem poklesky ani příteli strpěti nesmíš. Tu hled' mu na mysl uvéstí, kterak tě to rmoutí, že tak Pána Boha uráží a milosti jeho pozbývá, povzbuzuj jej a pomáhej mu,

aby co nejdříve z poklesků se vymanil. Napomíná tě písmo svaté: »Pokářej přítele, neboť časté bývá provinění.« (Str. 19, 15.) Kdo příteli vše i to nejhorší promíjí, ten ho nemiluje. Jest podoběn lékaři, jenž mohl řezem zachrániti život nemocného, ale neučinil toho, a tak jej vydal smrti.

4. Zůstaň vždy věrným příteli svému. Zvláště v zármutku, neštěstí a bolu jej neopouštěj, nýbrž těš, posiluj pomáhej. Zastaň se ho všude proti pomluvačům a nepřátelům a haj čest jeho jako svou vlastní. Raduj se, dopřál-li ti Bůh za hodného přítele trpěti, řiď se slovy Písma svatého: »Zachovej víru příteli v chudobě jeho, abys se i v dobrých věcech jeho veselil. V čas soužení jeho zůstaň mu věren, abys i v dědictví jeho spoludědicem byl. Přítele pozdravovati nebudu se stydětí, a před obličejem jeho neskryji se, a přihodí-li se mi co zlého skrze něho, snesu to.« (Str. 22, 28.)

Tak jednal s Davidem Jonathas syn Saulův, o čemž Písmo svaté vypravuje slovy: »Duše Jonathova spojila se s duší Davidovou a miloval ho Jonatha a těšil Davida ode všech opuštěného a miloval ho jako duši svou.«

5. Bez důležité příčiny neroztrhuj svazek přátelský. Opustil-lis přítele pro maličkost nebo nějaké nedorozumění, tu platí o tobě slovo Písma svatého: »Příčin hledá, kdo chce odstoupiti od přítele; po všeliký čas bude domlouvání hoden.« (Přisl. 18, 1.) Vzešel-li spor, nechvátej se stížností, sečkej, až se utiší krev a pak s ním vyjednávěj. Tajných jeho chyb jiným nezjevuj, zrada tato jest břitkým mečem, který přetíná pásku přátelství. »Co viděly oči tvé, nepronášej hned ve sváru, aby potom opravití nemohl, když bys pohaněl přítele svého,« vážně napomíná Písmo svaté. A dále dí: »Při svou veď s přítelem svým, avšak tajnosti cizímu nevyjevuj,

aby snad nezhanil tebe, když by to uslyšel a vytýkali tobě nepřestál.* (Přisl. 8—10.) Kdo opatrně a s Bohem si přítele vyvolil, zřídka bývá nucen od něho se odtrhnouti. Jestliže ovšem přítel, dříve dobrý, se spustil cesty ctnostné a napominání neprospívá, tu jest ovšem nutno vytrhnouti se z přátelství jeho. Nestane se mu tím žádná krivda. Přátelství pravé spočívá na bázni Boží, a podstatou jeho jest spravedlnost křesťanská, kde tyto dvě ctnosti chybí, tam není přátelství

pravé možné. Zkažený duch, k němuž by srdce naše lnulo i tehdy, když by svazek ctnosti roztrhal, mohl by znevažila i naše srdce porušiti a otrávití nás jedem nevěry a hříchu, a přece dobro i spása vlastní duše naší jde nám nad všecko. Proto važme si přátel dobrých, ctnostných, jakožto daru Božího, střežme se však přátel lichých, planých, abychom nebyli svedeni z cesty pravé. Jen ctnostným přátelům žehná Bůh!

Boh. Hendl.

Perla Východu.

Křesťanská legenda. — Česky vzdělal *Josef F. Kuhn*. (Č. d.)

»Je vás zde mnoho,« řekla Marketa hostům, »ale ani jeden nemůže mi dáti štěstí! Ani jeden z vás nemůže mi dáti skutečného veselí, ani na okamžik útěchy.. Ó, jak jste — ničemni!«

Hrdě přeletla všechny zrakem a dostavši odpovědi, pohlížela k Sikstovi. Smutný, zadumčivý jinoch nepodobal se ostatním hostům! Zavolala jej k sobě.

Sikst přistoupil k ní s tlukoucím srdcem. Marketa se k němu naklonila a řekla:

»Zazpívej mi nějakou píseň, milý chlapče! Nebo mi něco vypravuj, co by utkvělo v mé duši a zapudilo z ní zármutek! Zbav mne tesknosti! Chceš mi něco vypravovati?«

Sikst byl nyní úplně šťasten. Dávno přál si podobné příležitosti. Snad utkví slova jeho v duši hříšnice. S planoucím, slavnostně nadšeným zrakem přistoupil k ní. —

»Vyplním tvé přání, Marketo!«, chvějícím se hlasem řekl Sikst. »Budu ti vyprávěti podivnou, skutečnou povídku!«

»Mlčte!«, zvolala přísně Marketa na hlučící hosty, dupnouc nohou.

»Stojí-li za to, abys poslouchala hloupé dětské pohádky!«, řekl Oktavius, známý antiochijský boháč.

»Můžeš jíti, bude-li ti dlouhá chvíle.. třeba hned!«, zvolala Marketa.

Oktavius utichl a odešel na druhý konec síně; za ním odešla část hostů, ale mnozí zůstali okolo hospodyně.

»Již tomu dávno...«, začal Sikst. »V jedné zemi, nedaleko odtud, žil člověk ještě mladý, ale neobyčejné moudrosti, jemnosti a nadpozemské krásy.... Byl chud, ale všecko v něm dýchalo královskou důstojností. Zrak jeho působil jako léčivý balsám, a líbezný úsměv, zvěstující milost a lásku, nakloňoval mu srdce. Byl chud, ale vládl takou silou, že mu všecko bylo možno: uzdravoval nemocné, křísil mrtvé, krmil tisíce hladových chlebem, objevivším se pouhým slovem jeho... Lidé v zármutku k němu přicházeli a odcházeli potěšeni... On by ti pomohl, Marketo! Uzdravil by tvé srdce a zahnal zármutek tvůj! Sám jsa nevinný a něžný jako mládenec, často k sobě volal a žehnal děti pod vysokými smokvoněmi Palestiny.... Kdekoli se objevil, všude

kolem sebe rozléval lásku, jemnost a nadpozemskou blaženost...«

Hlas Sikstův — s počátku tichý, sesílil se, zněl nyní mocně a přesvědčivě. Nadšení jej přetvořilo. Jinoch zářil a vítězoslavným zrakem pohlížel na okolostojící i na ženštinu, kterou chtěl zachrániti. I ona byla nadšena. Něčeho podobného ještě v životě nezakusila...

Žádestivě nyní naslouchala mladíkovi, jenž se jí ještě před několika okamžiky zdál býti směšným... Hnětoucí zármutek, tísnící její srdce, zmizel...

„Za všechno to,“ pokračoval nadšeně Sikst, „za všechnu dobročinnost lidem prokazanou, za zjevení lásky a štěstí, zážračný člověk ten trpěl od těch, kterým život posvětil... Všem hlásal lásku, odpuštění urážek, sebezapření a oddanost, ale jemu za lásku — odměnili se krutou smrtí... Žila toho času žena; po hříšných radovánkách byla smutna a trpěla v duši jako ty, Marketo... Opustila rozkoše a následovala jej. Odpustil hříšnici a dal jí pokoj duše, kterého jakož i ty marně hledala...”

„To jsou lživé, křesťanské pohádky!“, zvolali hosté. „Neposlouchej těch hloupostí, Marketo! Je lhář — křesťan, vyžeň jej!“

„Mlčte, nebo jděte sami!“ odpověděla Marketa; potom obrátivši se laskavě k Sikstovi, řekla: „Pokračuj, milý chlapče! Vypravování tvé je zajímavé; povídej dále! Co se stalo s tím božským člověkem?“

„Když byl sloužil lidem, věnuje jim veškeré síly veliké své duše, zemřel na kříži za ty, jež tolik miloval. Usmřili jej za lásku, Marketo...!“ mluvil Sikst.

„Hanebníci!“, zvolala hněvivě, nedovedouc přemoci záchvatů náruživosti své nezkrotitelné povahy. „Což pak se nikoho nenaslo, kdo by pomstil smrt tohoto velikého člověka?“

„Umíraje, zakázal mstít se za sebe,

neboť se modlil za své vrahy. Byl on Bůh, a msta byla mu neznáma.“

„O kterém Bohu mi vyprávíš,“ chlapče; snad o křesťanském?“

„O jediném, pravém, o tom, ku kterému se modlím!“, odpověděl nadšeně Sikst. — Mluví s tebou mými ústy: nadána jsi tak vznešenou duší, že nesmíš zemřít v klamu a lži... Vyvésti však z nich může tě jenom jeho blahodárná síla. Pojď k němu, Marketo, a budeš spasena! Zármutek tvůj zmizí! Dojdeš pokoje...”

Nadšená řeč Sikstova, jeho slavné a přesvědčivé vzrušení nezůstaly bez účinkův. Marketa vzpomínala si jako ve snu, že vše to již jednou slyšela.... Dříve snad byla by se tomu smála, nazvala hloupou pohádkou, ale nyní věřila všemu, a z hloubi duše její ozýval se hlas: „Ano — vše to — skutečná pravda!“ Rozpomněla se v tu chvíli na všechno, co věděla o křesťanech: na hrdinství, s jakým snášeli protivenství, na jejich mírnost a oddanou víru v ukřižovaného Boha. Vzpomněla si na služku svoji z onoho starce, jenž o pohřbu přítelkyně její předpovídal jí zahynutí... Zamyslí se....

Ale nespokojený zástup hostí, pohněvaný tím, že Marketa všímá si křesťanského chlapce, hlasitě reptal. Marketa však reptání neslyšela.

„A kde že je tento Bůh, o němž jsi mi povídal?“, zádumčivě tázala se Siksta. —

„Vyžeň jej, Marketo! Klame tě!“, bylo slyšeti v zástupu.

„Zde já jsem doma,“ řekla Marketa hrdě a důstojně, „nepřeji si rady! — Kde je tvůj Bůh?“, znovu tázala se jinocha. —

„Bůh můj — všude a nikde.... Marketo!“, řekl nadšeně Sikst, „chci, upřímně chci tě zachrániti. Prosím tě, pomysli na svůj život a uvidíš všechnu

mrzkost jeho! Nedaleko odsud žije svatý stařec. Ten tě přivede k pravému Bohu; lépe nežli já, naučí tě vyznávatí Jej. Obrát se k němu, Marketo! Já mohu jen za tebe vroucně se modlití.«

»Děkuji,« řekla hrdě krasavice. »Kdo je tento stařec?«

»Biskup Non. Mohu tě k němu dovésti.« —

»To jest, dojdeš k němu a přivedeš jej sem, dovolím-li.«

Hrdý její duch nemohl se spráte ití ihned s křesťanskou pokorou; hněvivá pýcha nedala se zadržeti.

Chlapec smutně svěsil hlavu. »Což by šel svatý Non sem?«, kmitlo mu hlavou. —

Ale Sikst nehnul se s mls'a. Hosté znovu zahlučeli. . . . Říman Flaminius hlasitě zvolal:

»Marketo, což nepozoruješ, že lže? Kdyby skutečně byl na blízku tak zajímavý stařec, jistě by proň běžel; ale on jakoby přirostl k podlaze. Odejdi, podvodníče!«

Marketa vzhledla přísně na zástup, a opět zavládlo ticho.

»Vím: jest v Antiochii takový stařec,« promluvila opět. »Včera jsem šla po

ulici, kde seděl s přáteli svými na stupních křesťanského chrámu a pohlížel na mne. Šla jsem kolem a hlasitě se smála; ale on v odpověď na můj úsměšek vzdychl a pohlížel k nebi. . . . Zarmoutila jsem se, ani nevím proč; nikdy se mi něco podobného nepříhodilo. Ještě teď vzpomínám si na tento vzdech a smutný pohled. . . .«

»To jsou čary, Marketo!«, zahlučeli hosté. »Všichni křesťané jsou čarodějníci. Upoutají tě temnými svými kouzly.«

»Nikoli,« řekla Marketa, nedlouho přemýšlejíc, »stařec ten nemůže býti zlým. . . . Srdce mi praví a vleče mne k němu. . . . Jdi, Sikste, řekni, že si přeji, aby sem přišel. . . . Jestliže nepřijde sem, sama jej vyhledám třeba v chrámě. . . .«

Jinoch přestal váhati. Což je Non tak příkrého srdce, že by nechtěl spasiti hříšnici? Sikstovi zdálo se, že tato hrdá ženština i ve svém pádě je schopna činů velikých, že omyvši se od hříchů, zářiti bude mravní dokonalostí. Snad ji Non nezavrhne. . . ?

Mladík ochotně spěchal k svatému starci. Marketa, nerozloučivši se s hostmi, odešla do svých pokojův a za nedlouho dříve stkvěle osvětlený palác ztemněl a umkl.

(Přistě dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

III. Návštěva v čerkeské osadě.

V asijském Turecku bydlí mnoho rozdivných národů. Mimo domácí usedlé a beztoho dosti pestré obyvatelstvo proháňají se tam podnes celá řada národů kočovných, jejichž hlavním zaměstnáním jest lupičství. V Malé Asii náleží sem Kizilbaşové, Lazové, Turkméni, Zejbekové a Čerkesi. Zvláštní bojovností a neméně i silou a krásou tělesnou vynikají Čerkesové, kteří se po statisících do Malé

Asie přistěhovali z Kavkazu, jakmile se byl stal částí říše Ruské.

Ježto počet katolických missionářů v oněch krajinách jenom skrovný jest, stačí síly jejich sotva pro obyvatelstvo již křesťanské a na hlásání evangelia kmenům svrchu jmenovaným nelze zatím pomýšleti. Přes to používají missionáři vhodných příležitostí, aby s nimi přišli do styku.

Poslyšme, jak mladý missionář z řádu

jesuitů, P. Tollinger z Tokatu také setkání s Čerkesy líčí.

Před nějakým časem přišel Čerkes v Tokatu bydlící k bratrovi Jollymu, jenž jest dovedným lékařem, a prosil ho, aby navštívil jeho nemocnou matku nahore v horské vesnici. Bratr Jolly vyběhl mne, abych ho doprovázel. Záhy zrána za mlhavého a deštivého počasí jsme vyrazili. Na vysočině ležel už sníh a vál ledový vítr. Přes to bavilo nás to a těšilo, že můžeme projeti se touto osamělou krajinou a obdivovati se rozmanitým krásám přírody. Sníh vesele skřípěl pod kopyty našich koní. Mimo to těšili jsme se, že divoké Čerkesy uvidíme ve vlastním jejich hnízdě a od nich přivítání budeme jako »effendi«, t. j. páni. Čerkes dovede býti také zdvořilým, ale to mu nevadí, aby třebaš už následujícího dne hosta svého nepřepadl a neoloupil. Zatím vyprávěl mi bratr Jolly o vesnici Battmandaši, do které jsme jeli. Osada náležela nejprve Řekům. Tito dali se pohnouti krásnými sliby a vystěhovali se do Ruska, byli tam však tak špatně přijati, že se raději vrátili do staré domoviny. Ale tam čekalo jich pěkné překvapení. Zatím se usadili totiž v opuštěných příbytcích Čerkesi a neměli ani dost málo chuti se vystěhovati. Oklamáním Řekům nezbyvalo nežli založiti novou vesnici.

Po čtyřhodinné jízdě vynoril se konečně battmandašský mlýn, potom dům po domě z ranní mlhy. Vesničtí psi slyšíce koňský dupot dali se do stékání a zvěstovali obyvatelům náš příchod. Ve dveřích a v oknech objevovaly se vysoké čerkeské beranice, jejichžto majitelé, aniž pozdravujíce, nás nedůvěřivými zraky měřili. Dům nemocné stál téměř uprostřed vesnice. Jedouce ulicemi divili jsme se, jak čisto a pěkně všude bylo. Jaká to protiva vzhledem ke špině a nepořádku ve vesnicích tureckých a kurdských! Každý dům má svou jedlovím ohrazenou zahrádku. Zdi jsou obileny, okna čistá, střechy pokryty šindelem nebo slamou. Všecko připomíná vesnici evropskou, až na to, že místo kříže a vížky vypíná se nade vsí štíhlý minaret.

Konečně jsme se zastavili. Bratr Jolly zaklepal svým bičkem na okno; podle tamního zvyku nesestoupí jezdec s koně dříve, dokud ho domácí nepři-

vítali. Zavedli nás do »divanu«, t. j. pohostinské světnice. Hospodář zapálil v kamnech a uvařil nám čaje. Píti méně nežli dvě velké sklenice bylo by přestupkem proti čerkeské zdvořilosti; oni sami pijávají třebaš i 8—10 sklenic najednou.

Divan ponenáhlu se naplňuje. Starešiny přicházejí v plném národním kroji, pozdravují nás vážným »Alejum salam« a usazují se před námi. Mladí lidé zastavují se na prahu, s očima sklopenýma, ruce majíce položeny na prsou, skromně si počínajíce jako novicové v klášteře a neodvažují se ve přítomnosti starých ani slova promluvit. Staří hovoří s bratrem Jolly. Ježto jsem tehdy turecky ještě nerozuměl, nechal jsem jich mluvit a prohlížel jsem si zatím naše hostitele. Jsou to věru statní chlapci, kostnaté údy a přistřižený vous dodávají jim vojenského vzezření. Jejich kroj jest malebný; vysoké beranice spadající až na oči, svrchní oděv podobný pláští, v kyčlích stažený pasem, na prsou pouzdra na pattrony křížem přeložené; v koženém pasu třetí revolver a mezitím co hovořili, pohrávala si ruka rukověti ostré dýky. Na cestách doplňuje jejich výzbroj puška. Všecky tyto zbraně konají jim dobré služby v boji s vlky, jimiž krajina se hemží, avšak nežádka i proti cestujícím, jež přepadají. Není tomu dávno, co přepadli a oloupili missionáře P. Andrea na cestě do města Kaiserieh a brzy potom celou karavanu sestávající z 19 cestujících. Jejich tlupy znepokojují valnou část Malé Asie a zabíhají až k Aleppu v Syrii.

Mezitím co jsem si Čerkesy prohlížel, pozoruji, že se o mně mluví. Bratr Jolly vysvětluje jim, kdo jsem, že jsem byl již v Bejrutě atd. Čerkesové diví se velice a dávají své podivení i hlasitě na jevo. Jiní jdou dále a vyptávají se na všelico. »Hakim baš (pane doktore)«, ptá se jeden bratra Jollyho, ukazuje na mne, »je to tvůj syn?« — »Nikoliv«, praví bratr Jolly usmívaje se, »to je můj bratr.« Jiný diví se, že mne zde vidí ponejprv, a z toho odvozuje podivné důsledky. »Bu čočuk, toto dítě«, praví, »sedělo asi dlouho v žaláři, neboť nikdy jsme ho s tebou neviděli.« Pěkně děkuji za tuto poklonu — myslil jsem si — mají

tihle Čerkesi pěkné názory. Že nenosím vousů, jsem čoučuk, t. j. dítě, a že jsem za dřívějších návštěv s bratrem Jollym zde nebyl, seděl jsem v díře. Lichotivá to pro mne poklona!

Konečně zavedli nás dva šejkové (náčelníci) k nemocné. Ubohá žena chroptí a volá bez ustání: »Allah, ia rabbi Allah!«. Bratr Jolly poznal ihned, že je ztracena. Bylo pro něj pozdě posláno. Proto také nepředepsal žádného léku. Bylo to jednak zbytečno, jednak i nebezpečno, ježto by pak dávali vinu lékařů, kdyby nemocná zemřela. Slibili jsme, že se ještě vrátíme, a navštívili jsme zatím některé jiné nemocné v osadě. Murad bey, obecní pohlavár, poslal svého služebníka, aby nás k němu přivedl. Je to bývalý kozácký důstojník, který si na svých vědomostech nemálo zakládá. Na doklad své učenosti ukázal nám ruskou knihu, ve které jsme však jenom některá latinská slova v závorečkách čísti dovedli. Když jsme se k nemocné ženě vrátili, zápasila již se smrtí. Přítomné ženy v pěkném kroji čerkeském vyzvídaly na nás posuňky, jak se nemocné vede. Vyznali jsme, že se blíží smrt. Ženy daly se do hrozného nářku, který sám byl s to, aby ubohou ženu strachem a hrůzou usmrtil.

Když jsme odcházeli, poroučel jsem ubohou duši, která beze křtu svatého a bez duchovní útěchy na věčnost se ubírala, do přímiluvy nejsv. Panny. Ach, jak mnoho, přemnoho duší umírá zde v této zemi podobným způsobem! Nikdy jsem věru nepoznal velké milosti právě viry, nikdy jsem se za zemřelé tak vroucně nemodlil, jak od té doby, co dlím zde v Malé Armenii. Když jsme se vrátili do »divanu«, stál pro nás oběd připraven: polévka s rýží, kuře, žlutavý sýr a černý chléb. Patrně chtěli nás co možná nejlépe uctít. Abychom jejich zdvořilost opětovali, pozvali jsme naše hostitele, aby jedli s námi. Mezitím mluvil k nim bratr Jolly o smrti a Čerkesové zvedali občas zraků svých k nebi, vzdychali zhluboka a vzývali Allaha bijíce se skroušeně v prsa. Loučice se tázali jsme se stářšín, jak bychom Čerkesovi v Tokatu měli zprávu o smrti stařený oznámiti. »Rcete mu«, zněla odpověď, »zastali jsme tvou matku na živu, avšak buď na všecko připraven a rychle odejdi!«. Ubožák porozuměl

nám hned a plakal jako dítě. Potom vsedl rychle na koně a ještě téže noci dorazil do rodné vesnice.

IV. Požár missijní stanice v Buyango.

V osadě Buyango ve střední Africe byla teprve nedávno od »Bílých otců« založena nová missijní stanice. Bohužel bylo mladé missii hned na počátku podrobiti se trpké zkoušce: sotva že nová stanice byla postavena, vyhořela; požár nepřátelskou rukou založený strávil všechna missijní stavení. Než poslyšme, co nám o požáru vypravuje představený stanice P. Backhove:

Krátce před 12. hodinou v noci ze 4. na 5. leden — měsíc byl právě za okolní hory zašel — zazněl najednou děsný křik: Muliro! muliro! (hoří! hoří!). Polekán vyskočil jsem a vyrazil ze dveří. Místnost před mou světnicí byla plná záře. Divaje se odtud oknem ven, viděl jsem, že naše škola stojí v plamenech. Také naše obydlí již se chytalo, a sice v onom křídle, které mému příbytku leží naproti. Tam měl P. Brossard svou světnici. Jelikož naše nová missijní stanice byla zatím ze dřeva, slámy a rakosí a stavivo velmi vyschlo, měl oheň lehkou práci. Spěšně jenom v nepotřebnější oděv na sebe hodiv, vyrazil jsem ven, abych P. Brossarda a bratra Hermenegilda vzbudil. Avšak nebylo toho třeba; náš soused, křesťanský to černocho, jehož praskot ohně probudil, vyrazil dveře u ložnice svých spolubratří a jal se co mohl popadnout vyházovati. Jiní křesťané pospíšili nám také na pomoc a za jejich přispění mohli jsme aspoň část našeho majetku zachrániti. Oheň šířil se děsnou rychlostí. V několika minutách stály tři budovy v plamenech. Mnoho jsme zachrániti nemohli. Jelikož zde o hřebíky jest velká nouze a proto trámy na budovách jsou staženy jen provazy, strávil oheň brzy provazy na padrt suché a střecha se sřítla. Kostel byl ještě neporušen, ale mohl každou chvíli blízkým žářem se vznítit. Proto požili jsme svaté hostie a všechny cenné věci, jako kalichy, bohoslužebná roucha atd. jsme rychle odklidili. Potom jsme hleděli kostel zachrániti. Padaly sice na střechu četné jiskry, ale černochoům podařilo se banánovými lupeny je smetati a uhaseti. Sám

Bůh zajisté svůj stánek chránil, neboť žár byl tak velký, že citronové stromy, které jenom metr nebo dva od kostela stály vzdáleny, úplně byly zničeny.

V méně než deseti minutách strávil oheň všechna naše stavení. Zbyly toliko palmové kmeny, na kterých jako na sloupích spočívala střecha. Naše obydlí, naše zásoby na tento rok, všechnen náš majetek proměnil se v doutnající ssutiny. Naš olej, náš petrolej, přenosný oltář, mešní vino, nástroje — všechno padlo plamenům za oběť. Také v našich nových sádech způsobil žár na rostlinách značnou škodu. Na štěstí bylo po celý ten čas úplně bezvětrí, sice jinak bychom ještě větších škod utrpěli.

Za svítání bylo první mou starostí, zpraviti o neštěstí biskupa, jenž meškal právě v sousední stanici. Mimo to dopsal jsem veliteli vojenské stanice v Bukobě, do jehožto obvodu náležíme. Svého vlastního obydlí zbaveni našli jsme přístřeší v černošské chatrči, kterou nám obyvatelé nabídli. Domorodci přicházeli k nám během dne v velkém počtu, aby nám vyslovili svou soustrast a zároveň i radost, že jsme aspoň vyvázli životem. Kdo však jest asi zhářem? Že byl oheň zločinnou rukou zložen, o tom není pochybnosti. Sám jsem viděl, kterak plameny na dvou rozličených a od sebe dosti vzdálených místech najednou vyšlehy. Mezi obyvatelstvem nepozorovali jsme před tím žádného nepřátelství proti nám. Proto nepadá naše podezření na určitou osobu a zlosyn zajisté sám se neprozradí. — Naši první starosti po požáru bylo, zabrániti podobným útokům v budoucnosti. Aby se toho dosáhlo, bylo třeba okolní černochoy, kteří dosud většinou pohany jsou a na své pohanské víře lpějí, za požár učiniti zodpovědnými. To se také stalo za pomoci a přispění velitele z Bukoby, jenž již čtvrtý den po požáru k nám se dostavil. Král byl pohnán k soudu a byl odsouzen k náhradě. Musí naši stanici znova postavit. Práce už započaly. Četní černoši pracují; jedni zakládají silnou trnovou ohradu, jiní z blízkého lesa dovlekají kmeny atd. Zatím poslali nám i ze sousední stanice věci nejpotřebnější. Ostatně naše potřeby jsou dosti skrovné. Truhlářská dílna, které oheň ušetřil, jest náš jídelnou,

hoblovací stolice naším stolem, bubny černochoů našimi sedadly atd.

Začátek byl krásný, naše missie zkvétala, ale nepřítel všeho dobra chtěl naše dílo jedním rázem zničit. Nepodařilo se mu to úplně. Naše ztráta je sice velká a bolestná, ale dá Bůh, že trpka tato zkouška pokrok missií u zdejších černochoů nejenom nezadrží, nýbrž spíše urychlí.

V. Naši černoši, velcí i malí.

»V Boromé« (v jižní Africe), vypravuje jistý missionář z řádu jezuitského, »máme nyní 360 pokřtěných a značný počet katechumenů. Křesťané jsou velmi horliví a přijímají pilně sv. svátosti. Majíce jiti ke svatě zpovědi, myjí a čistí se statně, a černé své kudrny pořádně vykartáčují. Jsouce takto očištěni zevně, dostavují se k očištění vnitřní. Při mši svaté měli byste černochoy viděti! Pobožné klání se svému Pánu a Bohu a svou úctu a lásku k němu dávají na jevo i posuňky.

Ovšem třeba mít s dobrými Kafry mnoho trpělivosti, neboť není tak snadno naučiti je O:č-náši, Věřm v Boha a zvláště znamení sv. kříže. Tu jezdí rukou po obličejí sem a tam, hned v pravo, hned v levo a čemu se dnes naučili, do zítřka zapomínají. V nouzi vypomáhají děti které se už modlití a znamení svatého kříže dělají naučily. Chodí od chatrče k chatrči, a vyučují své soudruhy, kteří ještě tolik neumějí. Jak rády děti tento apoštolský úřad konají, vysvitá z následující události. Malý hoch napsal listek a zastrčil pod oltářní pokrývku, kde jsme jej našli. Na listku bylo napsáno: »Nejmilejší Ježíši, dej mi milost, abych se mohl státí členem řádu jezuitského; chci býti vždycky hodným a tebe srdečně milovati.«

Ve všech záležitostech přicházejí černoši k missionářům o radu, pomoc a přispění, někdy i k soudu. Pak slyšeti žaloby: *A* to a to ukradl, *B* lhal, *C* mně vybil, *D* se se mnou pohádal... a p. Missionář musí prohlásiti rozsudek a černoši neodejdou, dokud jednomu neřekne: »Ty máš pravdu,« a druhému: »Ty nemáš pravdu.« Každý okamžik přichází někdo; často musil jsem se schováti, abych se aspoň breviář mohl pomodlití.

S jakou láskou černoši lpějí na misijnáři, ukázalo se při návratu P. Hillerové z Evropy. Jásotu tehdejšího nelze popsat. Když parník, na němž přijel, přistál u Boromy, vítali ho srdečně již zdaleka radostně volajíc a byli radostí nesmírnou takřka uchvázeni. Otec Hiller byl těmito nelíbenými důkazy jejich přítulnosti hluboce dojat. Pravil jsem mu: »Jsem tomu rád, že zde již jste, neboť

nedali mi ustavičně pokoje, denně se mne ptali, kdy konečně přijedete.« Černoši obklopili jej všichni, a každý chtěl mít z Evropy něco na památku. Aby se jich zbavil, slibil jim, že dá zabiti tučné prasátko; potom že bude uvítací slavnost, a jedenkaždý se bude moci hostiny účastniti. Spokojeni a v dobré náladě rozešli se černoši a radostnou událost všude vypravovali.

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává Ign. Zhdněl. (Č. d.)

8. Zevnější a vnitřní život.

Velká rozmanitost byla nyní v Juliině životě. Rok od roku navštěvovalo v zimě v Berlíně více hostů její salon, ano nyní nemivali ani na letním sídle v Rohru pokoje, stále přicházely návštěvy, tak že Julie vzdychala: »Rohr a pokoj nesouvisějí dohromady.« Mimo návštěv byla dobrotivá paní brzy mnoho zaměstnanou matkou, pomocnicí a učitelkou obyvatelů rozsáhlých statků, které jim patřily. Mimo to přinutilo ji slabé zdraví, že již v prvních letech po svatbě chodívala, ač velmi nerada opouštěla manžela, děti, do lázní. Do denníku napsala: »Nic neříkám o rozloučení, ale cítím, že by mi bylo skoro nemožno, cestovati jen pro zábavu; do lázní jedu proti své vůli, ale přece vůlí Boží; kéž mne Bůh přivede zase šťastně domů! Můj osud je v jeho rukou!«

První cestu podnikla do lázní do Olivy u Danzigu, kamž přišla i později několikráte. Ač byl muž přísným protektantem, přece jí nevyčítal zálibu v katolické církvi, protože nezanedbávala povinnosti evangelického náboženství. Všechn směr jejího vnitřního života byla již tehdy jednot: jeden Bůh, jedno učení,

jedna víra mezi křesťany všeho světa; byla tehdy z lásky k chudým velkou ctitelkyní svaté Alžběty Durny-ké; skříň v ní uschovávala potřebné léky pro nemocné okolních vesnic, slula skříň svatoalžbětskou a byla také ozdobena obrazem této světky. Do okolních vesnických kostelů darovala obrazy Panny Marie a protože byl v nich její manžel patronem, zavedla i katolické písně. Nejzamilovanější její písně kostelní byly: »Před tvou velebností«, »Pomoz Maria«, »Hvězdo jitřní, pozdravuji tě«, a j. Zavedl-li ji pan z Massowů, když cestovali, do katolického kostela, měla vždy velkou radost, zajímaly-li manžela umělecké předměty, hledala tam Julie něco docela jiného.

O dvou návštěvách kostelů se zvláště zmiňuje v denníku: Dne 15. června 1853 šla jsem s neteřemi asi o desíti hodinách ráno do Mariánského kostelu v Danzigu. Byla právě bohoslužba, a měla jsem dosti času tiše se pomodliti a sladce čtiti, že jsem v domě Božím; pak teprve prohlédly jsme si, co tam uměleckého. Jak bohatě katolické, jak starožitně účtyhodné jest vše, jak krásny jsou podrobnosti v malbách na skle, v řezbách a náhrobcích! Massow stál jako přikován u Dyckova obrazu posledního soudu; sestává

ze tří tabulek, dobře zachovalých; Napoleon je odnesl do Paříže, a později vymohl, že byly zpět vráceny, král Bedřich Vilém III. Uprostřed je Kristus v nebeské slávě a archanděl Michael se vztýčeným mečem a s váhou; kdo nalezen lehký, letí, ďábly pronásledován, do pekla, které je na pravé části tak hrozně vymalováno, že se třese pozorovatel hrůzou. Ale jak nebesky krásná je levá část! Jak čistě, uctivě, cudně a nesměle přibližují se zástupy šťastných, kteří uznání za hodny věčné slávy. Petr s klíčem podává jim u vchodu ruku, jdou pak dále a přijímají z rukou andělských nové roucho. U bran nebeského Jerusalema stojí nebeské zástupy, držíce hudební nástroje, na něž hrají, vše bylo velmi krásné. Jak bude, až vyjdou do města zlatých ulic? Pane, můj Bože, nepochopuji, co to bude za slast!

Odpoledne zajeli jsme si do Olivy. Překvapil nás déšť, ale až u samých chrámových dveří a tak díky Bohu mohli jsme tam aspoň déle zůstat. Byla právě slavnost Božího Těla, hlavní slavnost katolické víry, slavnost proměňování způsob; ale proč nemohla jsem po „evangelicku“ spolu slaviti svátek Vtělení Syna Božího a účastniti se při slavnostně krásné bohoslužbě? Napřed obešli jsme všech 36 oltářů; leč kostelní je čistě gotická, docela bíle obilena, byla však bohatě vyzdobena zelenými větvíčkami; obrovská pyramida květinová oproti hlavnímu oltáři zamlouvala se mi velice. Hohenzollerovec byl posledním knížetem biskupem zde a též ho zde pochovali. Kostel byl naplněn nábožnými věřícími, kteří klečeli všichni, též účastnilo se mnoho oženčených děvčátek. Vůně kadidla prostupovala všechny prostory, ozvaly se oltářní zvonky a když ještě zněly mohutné zvuky varhan s pozauny jako bychom slyšeli volání k posledn'mu soudu, opouštěli jsme chrám.

Dokud žil Juliin manžel, varovala se hlouběji zkoumati po pravdě, spokojila se býti dobrou křesťankou a zároveň věrnou chotí pana z Massowů. O způsobu života píše: V Berlíně v lednu 1855. Massow je jako člen pravice velečinný v panské sněmovně; Súčastňuje se pilně všech schůzí a jednání, a ovšem bývá též často zván ku dvorním slavnostem, od nichž jsem však omluvena pro churavost. Tím větší radost mám v domácnosti, kterou sdílí se mnou sestra Aloisie, kdežto Leopoldina je zase diakoniskou, ve zdejší Bethanii. Mnohdy bývá mi velkoměstský ruch až protivný. Dne 1. dubna byl náš Adolf v kadetní škole potvrzován. Vše šlo vpravdě po vojensku, jako na rozkaz. Dne 5. dubna šel ponejprv k večeri Páně, u pastora Büchsele; byla to krásná a dojemná slavnost, která dle všeho udělala na jeho mladou duši nejlepší dojem. Dne 2. května vrátili jsme se do Rohru, kdež vpravdě oblažil tělo i duši mou venkovský život; jsem ve svém oboru. Přišla nová vychovatelka, Angličanka pro mé děti a vypracovala jsem rozvrh hodin, při čemž ustanoveno, že pomáhati bude Marie vyučovati ručním pracím ve zdejší škole, nač je všechna pyšna. V první neděli odevzdali jsme v kostele krásnou misku ke křtu; ustanovila jsem, že budou ruční práce vždy ve středu, což se stalo ponejprv 16. za modliteb a zpěvu; darovala jsem dětem vše potřebné. Mými pomocnicemi jsou dcera Marie a vychovatelka.

V červnu měli jsme mnoho nemocných, které léčím homeopaticky a často s výborným výsledkem, bylať Julie v písemném styku s největšími berlínskými homeopaty, podle jejich rady se řídila; měla však mnoho práce, neboť ze všech stran přicházeli k nám nemocní, mimo to dohlížeti jí bylo v domácnosti, vyučovati děti v ručních pracích, v sobotu přehlížeti všechny účty a sešity jejich

děti; vše dalo mnoho práce, tak že modlívala jsem se v sobotu: »Ach, Bože, jsem-li po celý týden pilnou Marthou, učiň, abych v neděli aspoň byla nábožnou Marií.« Neděle započínala u nás vždy v sobotu večer, když se odzvonilo klekání. V červenci přišla k nám sestra Aloisie a zůstala u nás čtvrt roku.

Zvláště mne zajímala návštěva přítele manželova, znamenitého dějepisce Jiřího Raumera, který byl u nás od 5. do 8. září. Náš domácí život tak se mu zalíbil, že ač byl 50 let starý a doposud svobodný, ještě na podzim se oženil; říkával mi, že přiměl ho k tomu pohled na náš spořádaný dům; tím více pak dojala mne rok na to jeho brozná smrt, zastřelil se, neznámo proč. Roku 1856. píše Julie: »Nejhroznější a nejbolestnější událostí letošního roku je pro nás nešťastná smrt našeho Raumera; výstražný kříž na cestě, velká bolest pro srdce, pro Massowa brozná věc. Nikdy nezapomenu, jakou bolest duševní měl a konečně propukl ve slova a sdělil mi Raumerovu sebevraždu se slovy: nešťastník! předstoupil před trůn Boží nepřipraven!«

Jak horlivá byla Julie, viděti ze seznamu »zbožných přání« která si napsala pro osadu Rohr: zavést vyučování dítek v kostele, založit ochrannou pro malé dítky, zařídit nemocnici se vším

příslušenstvím, zavést u učitele biblické čtení vždy v neděli večer, rozšířit knihovnu, naučit lid kostelním písním novým, kroniku založit pro osadu, v kostele chybí velká bible pro oltář, dva svícny, konvička pro víno, dva talíře pro sbírky. A po něčem provedla vše. Říkávala: lék k mým všem plánům je odhodlanost a odevzdání ve svůj osud, smíšený stejným dílem. Na zimu přestěhovali se do Berlína. Roku 1857. odešel k velké žalosti macechy syn Evald na universitu do Wittenberku. Ku konci roku zapsala si do denníku: Díky Bohu za vše dobré! Toto slovo je první, které vyslovuji pohlížeje na uplynulý rok. Zvláště připomínám si jak často vyslyšel Bůh mé modlitby, hlavně však vyplnil mi Pán mou vřelou prosbu, že s dovolením manželovým konáme vždy společně s rodinou modlitby. Všechny naše tři dítky pokročily. Adolf je hotov s kadetní školou a je poručíkem husarským, Evald je v třetí třídě s výtečným vysvědčením, Marie byla v kostele »zažehnána« a přistoupila pokorně, dobře připravena k večeri Paně. Mnoho získala jsem pro zevnější i vnitřní život a přeji si, aby ubývalo ve mně starého člověka, aby rostl ve mne Kristus, a abych v Kristu mu ho získala a až mne povolá, obstála při soudu.

(Přítíže dále.)

Různé zprávy.

Jednota v protestantismu? Dle posledního sčítání lidu je v Německé říši neméně než třicet různých sekt mezi protestanty. Tyto se jmenují: zemská církev, protestanti, evangelici, evangelici spojení, spojení (unitáři), evangeličtí luteráni, luteráni, staroluteráni, ku Immanuelové církvi přináležející. Staroluteráni, separovaní luteráni, evangelici

reformovaní, reformovaní, staroreformovaní, německo-, hesko-, francouzsko-, valónsko-, švýcarsko-, nizozemsko-, reformovaní, liberální protestanti, švýcarští unitáři, Hugenoti, hesenští renitenti, separatisté, evangelicko luteránská sionská obec, evangelicko-helvetská církev, evangelicko-luteránská církev, luteránská svobodná církev, kalvinisté, Zwingliáni, Valdenští.

Církev katolická. Církev katolická čítá nyní 8 patriarchů, 196 arcidiecézí, 808 diecézí, 137 apoštolských vikariátů, 43 apoštolských prefektův. Světských kněží jest asi 250.000, řeholních asi 100.000, sester klášterních jest asi půl milionu. *Ig. Zh*

Náboženství školních dětí v Prusku. V Německu jsou všude zavedeny konfesiální čili náboženské školy; kde žijí pohromadě katolíci a evangelici, jsou školy obecně simultanní, t. j. navštěvují je dohromady děti katolické i evangelické. Dle statistiky z roku 1901. bylo tehdy ve všech národních školách v Prusku evangelických dětí 4.520.743, což je proti roku 1896 více o 224.262 dětí čili o 6-8 procent. Téhož roku bylo katolických dětí 2.48.815 proti roku 1896, kdy jich bylo 1.801.013, o 217.802 dětí čili o 11-4% více; jistě pro katolíky pruské pěkně svědectví. Do katolických škol chodí 16.342 dětí evangelických čili 0-46 pct. ze všech evangelických dětí, kdežto 61.541 katolických dětí navštěvuje školy evangelické, což je 2-9 pct. ze všech katolických dětí. Tu potřebí, aby katolíci pruští byli horlivější. Je to hrozné, pováží-li se, že 61.541 dětí katolických rodičů navštěvuje školy evangelické, v nichž obyčejně pozbývají víry. 140.745 katolických dětí čili 6-6 pct. všech katolických žáků navštěvuje simultanní školy, kdežto evangelických dětí, které tytéž školy navštěvují, je 137.753 čili 3-9 pct.

všech evangelických dětí. Od r. 1896. přibýlo 26.677 čili 23-4 pct. katolických dětí do simultanních škol, kdežto evangelických dětí do nich přibýlo o 7.730 čili o 5-9 pct. *I. Zh.*

Spolek sv. Bonifáce v Německu. Roku 1850. založili si katolíci v říši Německé spolek, který pojmenovali po svém svatém apoštolovi spolkem svatého Bonifáce, a jehož účelem je podporovati penězi katolíky bydlící mezi evangeliky. Roku 1902. měl tento dosti dobře zorganizovaný spolek příjmů 4.424.131 M., z čehož bylo sbírkami uhrazeno 3.008.880 marek a 1.415.250 marek zbylo z r. 1901. Zajímavé je ve výkazu sledovati některé položky; jsou mnohé, které do tisíců jdou, obyčejně beze jména dárce, anebo naznačeny jsou začáteční písmenou, mezi nimiž obnos 20 a 10 tisíc marek. Sbírkami v diecích německých sebralo se 1.905.870 marek, ostatní peníze asi 1.103.010 marek byly odvedeny přímo u ředitelstva spolkového, anebo byly to úroky z jistin. Úroků bylo okrouhle 100.000 marek. Na podporách pro školy, ku stavbě kostelů, pro faráře a učitele a podobné bylor. 1902 vydáno 1.744.833 M; 1.304.540 marek bylo na jiné účely rozdáno, tak že celkové vydání bylo 3.102.668 marek; zbylo pro příští rok 1.321.462 M. Od počátku své působnosti vydal spolek svatého Bonifáce 30-9 milionů marek ku stavbě a k udržování kostelů a škol. *Ig. Zh.*

Dikůvzdání božskému Srdci Páně.

Z farnosti Hnojcké. S radostí plním slib učiněný, vzdávaje vroucí dík za úlevu v těžké nemoci po vykonané 9denní pobožnosti k božskému Srdci Páně, k Panně Marii ustavičné pomoci, sv. Josefu, patronu nemocných a sv. Antonínu Pad. *Čtenářka „Školy“.*

Od Brna. Z vděčnosti plně dávno daný slib, vzdávám teprve nyní nejsrdečnější díky nejsvětějšímu Srdci Páňa Ježíše a neposkvrněnému Srdci Panny Marie jakož i sv. Josefu a sv. Antonínu za vysvobození ze všelikých tísní a spomožení ve mnohých pracích a nebezpečnostech. *R. C.*

Z Prahy. Vzdávám nejvřelejší díky božskému Srdci Páně, nejblahoslavenější Panně Marii, svatému Josefu a svatému Antonínu Paduanskému, že v mnoha záležitostech rodinných a hmotných často jsme byli vyslyšeni a z nemoci vysvobozeni. Kéž by i poslední má prosba vyslyšena byla! *M. Z. a A. Z.*

Od Znojma. Plně slib, vzdávám vroucné díky Pánu Bohu za vyslyšení několika prosb na mocnou přimluvu svatého Antonína Pad. a prosím laskavě čtenáře a čtenářky o jeden „Otčenáš“ ke cti velikého toho divotvorce. *H. A.*

Pronásledované řehole.

(Hlavní úmysl.)

Jako za časů pronásledování tak i po obrácení Konstantina Velikého mnozí křesťané, puzeni touhou po větší dokonalosti, odešli na poušť, na osamělá místa, aby tam bez překážek mohli jediné Pánu Bohu sloužiti a uskutečniti svůj ideal ctnostného a svatého života dle vzoru Pána Ježíše a jeho svatých apoštolů, kteří vše opustili a následovali Pána a Mistra svého v chudobě, v čistotě života, v poslušnosti jeho svaté vůle a v odřikání se světa. Tak povstalo mnišství, vypučelo jako květ na stromě křesťanstva a pak zase bylo mocnou oporou církve svaté. Zase oživily ctnosti a heroické skutky, které pomalu zmizely mezi křesťany zvláště v pokojných dobách za císařů římských.

První mniši žili jako poustevníci, každý sám pro sebe, bez všelikého obcování s jinými lidmi; později spojilo se více poustevníků v jednu duchovní rodinu pod vedením společného představeného a tvořili takto duchovní společnosti, jejichž členové buďto o sobě nebo ve společném domě, v klášteře žili. Zakladatelem klášterního života je sv. Antonín, poustevník, pocházející z Komy v horním Egyptě; po rozdělení svého otcovského jmění po 20 let žil o samotě a pak zůstává i dále o samotě, stal se zakladatelem a představeným mnohých klášterův a zemřel v pozeňnaném stáří 105 let. On církev svatou slavně hájil proti pohanům a bludařům a potíral svatosti svého života všecku lenost a lhostejnost jiných křesťanů.

Tento nový, přísný, kající život starých poustevníků našel brzo netoliko obdivovatele, ale i následovníky. Ammonius naplnil nitrišskou poušť mnichy a poustevníky, a Pachomius, zakladatel vlastního života mnichů pospolitého, založil svůj první klášter na nilském ostrově Tabenně. Hilarion přinesl mnišstvo do Palestiny a Basilius Veliký do Kappadocie, Pontu a do jiných zemí. Tento světec sestavil též řeholi, která se stala základem východních řeholí mnichů. Do Persie přišlo mnišstvo již ve 4. století po Kristu. Odtud z východu pak rozšířil se život klášterní také na západ, a sice sv. Athanasiem. Velikým přítelem a šéfitelem mnišstva byl též sv. Eusebius a sv. Jarolím. První klášter v Gallii (nynější Francie) založil sv. Martin. Jako biskup tourský založil slavné opatství Marmoutier, kteréž vedle klášterů na ostrově Lerin a sv. Viktora v Marseillu k nejznámějším přínáleželo. Též sv. Ambrož a sv. Augustin mnoho rozšiřovali život klášterní jak v Africe tak i ve Španělsku.

Nejen mužové, ale i ženy, toužíce po dokonalé svatosti, věnovaly se takovému životu řeholnímu. A proto vedle mužských klášterů povstaly také ženské kláštery. Na příklad sv. Benedikt založil klášter na Monte Cassino a jeho sestra sv. Školastika založila též v malé vzdálenosti klášter pro sobě podobné panny, jež by věnovaly se chtěly službě Boží. Učeníkem sv. Benedikta, sv. Maurem, došli benediktini též do Francie a zakládali kláštery pod řeholí sv. Benedikta. V málo které zemi mohly se řády rozličné rozšířit jako ve Francii, kdež byly podporovány krály a knížaty. Tím způsobem stalo se, že ve Francii byl život řeholní takřka nejvíce rozšířen. Řeholníci a řeholnice působili jednak v duchovní správě, ve školách, jednak v nemocnicích a v jiných dobročinných ústavech. Nejen doma, ale i do dalekých zemí pohanských vycházeli apoštolští mužové ponejvíce z klášterů francouzských jako misijnáři. Ačkoliv přestály mnohé bouře i revoluci v 18. století, která velmi uškodila církevnímu životu, tož přece zase se zotavily kláštery a jednotlivé kongregace, podporovány jsou od šlechtických a zámožných pánův a dám. A v příznivé době zaujali řeholníci a řeholnice téměř první místo všude ve školách, v nemocnicích, v ústavech rozličných a všude dobře a blahodárně působili. Co to dítek zbožné vychováli, kolik nemocných ošetřovali, kolik nahých oděli a hladových nasýtili? To ví jediné Bůh! Než nemělo tak býti pořádek. Přišlo veliké neštěstí, veliká povstala bouře proti kongregacím, ale i proti nejstarším v zemi řádům. K vládě dostali se zednáři, a ti chtějí stůj co stůj všecko náboženství

odstraniti z lidu. Proto, že jí byly kongregace a řády solí v očích, vrhla se vláda proti nim, zrušila jejich domy, školy, členy kongregací a řádů vypověděla ze země, statky, měli-li jaké, pobrala, kostely zavřela přes bránění se lidu, který se velice bouřil proti tomuto nešťastnému nařízení zednářské vlády. Bránil a hájil své dobrodince a duchovní otce dobrý lid i proti moci vojenské, plakal hořce louče se se svými kněžími a sestrami klášterními, které jim vláda nikdy nenahradí. Dříve kláštery samy vydržovaly kostely své, školy a nemocnice a jiné ústavy, a nyní musí lid si je vydržovati, budou-li je chtít mít, budou muset stavět nové školy státní, vydržovat učitele světské, ošetřovatele nemocných atd.

A co ubozí řeholníci a řeholnice? Za všechna dobrodíní jsou vyštvaní ze země, z vlasti, beze všeho, a nyní jsou nuceni hledati ochrany a přístřeší v jiných zemích a u jiných vlád. Tak na př. Anglie, ač není katolická, uznala dobře působení katolických řeholí a dovolila jim usaditi se v Anglii. Tak učinila i Itálie, Švýcarsy i u nás v Rakousku našli mnozí útulek. Zednářská vláda v Paříži zuří dále. Napřed vyhnala klášterníky a nyní obrací zuby své proti biskupům a hrozí jim, neposlušni-li budou vlády, že jim odepře všeliký plat. Tak nejzdařnější dříve dcera církve katolické stala se nepřítelkyní její ne sice v lidu samém, ale v zástupcích lidu a v ministerstvu vlády.

Proto máme se modlit, aby tyto poměry neblahé v zemi této přestaly a zase nastala doba příznivější působení církve katolické. Byli již a budou i tito nepřátelé Boží pokofeni a zase vítězství slaviti bude víra svatá. Toť vítězství, které přemáhá svět, víra naše!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za pronásledované řehole a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Vážiti si řeholníkův a modliti se za ně.

Úmysl v březnu: Katolické hnutí v Hollandsku.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V únoru modleme se za pronásledované řehole

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. P.	Sv. Ignáce , bisk. muč. (107). — Za lásku k utrpění. Oživení ducha křesťanského. Polepšení nezdárného syna. Dar bázně Boží naší mládeži.	
2. Ú.	Očišťování Panny Marie (Hromnic). — Ctnost poslušnosti. Věrné plnění zákona Božího. Křesťanské matky. Zbožné vychování dítek.	
3. St.	Sv. Blažeje , bisk. muč. (316). — Spojení s Ježíšem trpícím. Dar zdraví duše i těla. Obrácení zatvrzelých hříšníků. Za Boží ochranu. Mládež.	
4. Č.	Sv. Ondřeje Korsini , bisk. (1373). — Pohrdání světem. Velepastyřové naši. Studující. Polepšení mládeže. Náležitě svěcení nedělí a svátků.	
5. P.	Sv. Háty , p. a m. (252). — Ctnost obětavosti. Křesťanské panny. Divé ústavy. Spolek sv. Anežky. Spolek svatého dětství Ježíšova. † rodiče.	
6. S.	Sv. Doroty , p. a m. (280). — Dar moudrosti. Ctitelé této svěťice. Katolické missie v zemích slovanských. Nemocní. Pokoření nepřátel církve. Matka.	
7. N	<i>Neděle I. po devítátku.</i> Sv. Romuaida , op. (1207). — Náprava zkaženosti lidu. Obrácení zatvrzelého hříšníka. Pobloudilý. Zemřelý opat. Mládež.	
8. P.	Sv. Jana z Mathy , řeh. (1213). — Lásky k bližnímu. Služebné ve velkých městech. Řád milosrdných. Lásky a pokoj v rodině. Umírající. Matka.	
9. Ú.	Sv. Apollonie , p. a m. (249). — Dar trpělivosti. Polepšení muže. Obrácení opilce. Urovnání jisté záležitosti. Za duše v očistci. Sirotci. † rodiče.	
10. St.	Sv. Školastiky , p. (542). — Dar pravé pobožnosti. Benediktinky. Naprosté odevzdání se do vůle Boží. Divé ústavy. Povolání do řehole. Mládež.	
11. Č.	Sv. Jana Britto , T. J. m. (1693). — Tovaryšstvo Ježíšovo. Spása duší. Katolické missie v zemích pohanských. Síla v povolání. Dvě rodiny.	
12. P.	Sv. Eulalie , p. a m. (304). — Osklivost nad hříchem. Aby se posvětilo jméno Boží. Vítězství myšlenky katolické. Zdar podniku důležitému.	
13. S.	Sv. Kateřiny Ricci , p. (1590). — Ctnost sebezmrtnosti. Pokoj a mír v zemích našich. Zamezení hříchův. Poslušnost dítek k rodičům. † bratři a sestry.	
14. N.	<i>Neděle II. po devítátku.</i> Sv. Valentina , kn. m. (306). — Ctnost pokory. Zabránění hříchům. Dar strdmosti. Trpělivost v protivenstvích. Mládež.	
15. P.	Sv. Faustina a Jovity , m. (121). — Upomínka na smrt. Zabránění hříchům. Odstranění pohoršení. Přemáhání pokušení. Opuštěné rodiny. Umírající.	
16. Ú.	Sv. Jullány , p. a m. (300). — Důvěra v prozřetelnost Boží. Pokoj a svornost v rodinách. Za navrácení věcí. Dar mlčenlivosti. Dobrodinci.	
17. St.	Sv. Evermoda , bisk. ř. přém. (1177) Popelec. — Kajcnost. Zachování postu. Za dary Ducha sv. Postní kazatelé. Polepšení života. Mládež.	
18. Č.	Sv. Simeona , bisk. m. (106). — Křesťanská statečnost. Velepastyřové naši. Obrácení syna. Tři ubohé rodiny. Rodiče a příjez. Bázeň Boží. Otec.	
19. P.	Sv. Konráda , kajc. (1354). — Trnové koruny P. J. Pobožnost k utrpění Páně. Živí a † dobrodinci. Obrácení dvou nešťastníků. Dvě rodiny.	
20. S.	Sv. Kanuta , kr. dan. (1080). — Snášení potupy. Odvrácení pokušení. Bázeň Boží ve škole. Zdar důležitému podniku. Kajcníci. Dobročinnost.	
21. N.	<i>Neděle I. postní.</i> Sv. Severina , bisk. m. (452). — Horlivost ve službě Boží. Pobožnost křížové cesty. Pomoc v potřebě. Dar živé a stálé víry.	
22. P.	Nastolení sv. Petra v Antiochii . — Oddannost ke sv. Stoličce římské. Za křesť. statečnost mužům. Dobrodinci kostela. Sv. Otec Pius X. a jeho úmysly.	
23. Ú.	Sv. Petra Damian , bisk. a uč. círk. (1072). — Za lásku k chudým. Vysoké školy. Bohoslovné ústavy. Povolání k stavu duchovnímu. Otec.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	St.	Sv. Cyrilla Alex. , bisk. a učenik cirk. (445). — Horlivost v úctě Panny Marie. Obhájcové víry. Rozkvět církve katolické v Anglii. Bratrstva.	
25.	Č.	Sv. Matěje , apoštola Páně. — Apostolská horlivost. Pohrdání slávou světa. Křesťané na východu. Sjednocení národů slovanských u víře katolické.	
26.	P.	Kopi a hřebů Páně. — Pobožnost k umučení Páně. Řády a řehole v zemích našich. Úcta sv. ostatků. Obnova společnosti lidské. Církev a vlast. Otec.	
27.	S.	Sv. Leandra , bisk. a uč. cirk. (596). — Sv. Otec Pius X. a rádcové jeho. Císař a král náš. Urovnání zmatků v říši naší. Umírající. Dobrodinci.	
28.	N.	Neděle II. postní. Sv. Romana , op. (460). — Upomínka na smrt. Duch pravé kajivosti. Duch křesťanský v rodinách vznešených. † rodiče.	
29.	P.	Sedmero zaklad. ř. sluhů P. Marie. — Za touhu po nebi. Stavba budovy. Vyrvalost v dobrém. Zemřeli údové katol. bratrstev. Živý a mrtvý rod.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

V málo které zemi bylo tolik řeholí a kongregací mužských i ženských jako ve Francii. Již od dávných věků kvetly kláštery v této zemi, která druhdy nazývána byla zdárnou dcerou církve katolické, podporovány jsoucí jak světskými panovníky tak i duchovními knížaty. Až revoluce francouzská na konci 18. století zarazila na čas vzrůst jejich a vůbec životu katolického. V pozdější době klidnější zase se vzmohl duch řeholí a působení jejich blahodárné v každém ohledu musí každý nepředpojatý člověk uznati. Působili řeholníci a řeholnice jak ve školách, tak kněží v duchovní správě a byli oporou mocnou veskeré chudiny. Než najednou pozdvihl drak zednářský hlavu svou a ničí vše co dobré a katolického v zemi je. Řeholníci a řeholnice vypuzeni ze země, kongregace mužské i ženské rozpuštěny, ze země vyhnány, jmění jejich, měli-li jaké, pobrala vláda proti vůli celého národa francouzského. Vyhnaní synové a dcery těchto řádů roztroušeni jsou po všech jiných zemích, které jim útulku poprály. Zasluhují tyto nevinní vyhnanci, abychom se za ně modlili a smutné jich poměry by se v dobré zase obrátily.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsa vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za pronásledované řehole a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešlo apoštolské: Vážiti si řeholníkův a modliti se za ně.

Úmysl v březnu: Katolické hnutí v Holandsku.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVIII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

BŘEZEN 1904.

Láska k Pánu Ježíši Kristu jest láska šlechetná; k velikým skutkům povzbuzuje a k zddostem věcí dokonalejších vždy pobízí. Láska snaží se vždy vzhůru a nedá se žádnými podlými věcmi držet. Násl. K. P. kn. III. kap. 5.

Cesta kříže.

Cesto kříže, cestu spasná,
ty nás vedeš do nebe.
Ó jak je ta duše šťastná,
která vkročí na tebe!

Tebou, svatá cestu kříže,
kdo na zemi putuje,
kráčí rychle k nebi blíže,
věčný mír kde panuje!

Proto i my, spasná cestu,
chceme si tě zvoliti,
abychom v nebeské město
šťastně mohli dojiti!

Cestu kříže posvěcená,
krví Krista přesvatou,
ved nás v sídla přebížená,
kde Bůh nám jest odplatou!

Ved nás vzhůru, vzhůru stále
do ráje nadhvězdného,
kde zní hymny k věčné chvále
Boha Trojjediného!

Rač nás, Bože, milostí svou
na té cestě slítni,
bychom Tebe s láskou vděčnou
věčně mohli chváliti!

Před křížem.

Ježíši Kriste přesvatý,
na dřevě kříže rozpjatý,
k Tobě my bídí hříšníci
spěcháme s myslí kající,
nezavrhuj nás ubohé
pro hříchy naše přemnohé!

Ježíši ukřižovaný,
na rukou nohou proklaný,
před Tebou s srdcem skroušeným,
litoš naplněným,
na kolena svá padáme,
za odpuštění žádáme!

Beránku, Kriste nevinný
odpuš nám naše proviny,
srdečně jich litujem,
Tobě všichni slibujem,
že vždy chceme ctnostně žít
a nikdy již nehřešit!

Odpusť, Kriste, pro pět ran
hřích, jenž námi napáchán,
bychom pro Tvé trápení
sami došli spasení
a mohli Tě slaviti,
věčně Svatý zapěti!

F. Vrděl.

Obrod v Kristu.

K době svatopostní.

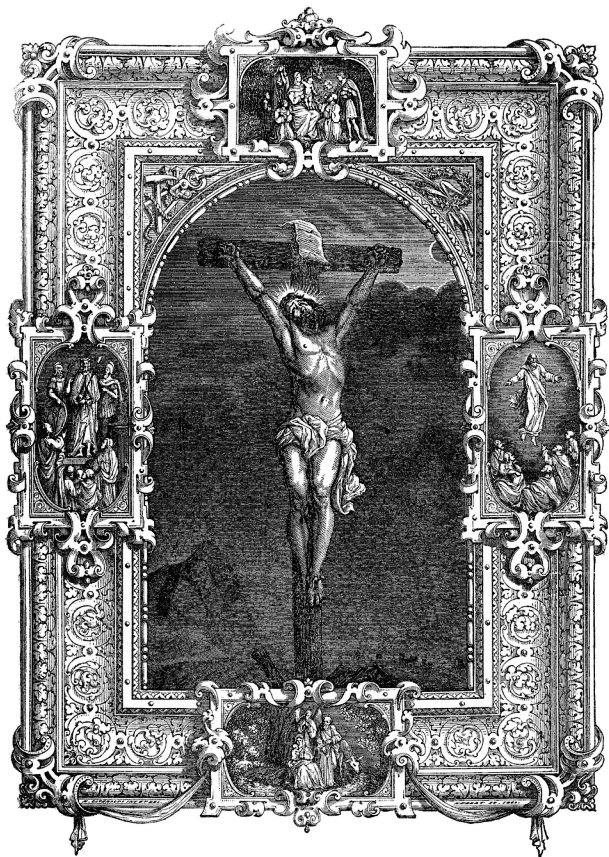

velikou toužebností očekáván byl první vrchnopastýřský list nového svatého Otce Pia X. Myslelo se, že v něm vyjádří nový papež myšlenky své, kterými se chce řídit ve vzneseném úřadě svém, jakožto hlava církve katolické. List tento vyšel 4. října 1903. Jest obšírný a cele prodchnut touhou srdce papežova vésti lidstvo ke Kristu, aby tak došlo pravého cíle svého. Hlavní myšlenkou proto celého tohoto apoštolského listu jest věta svatého apoštola Pavla: »Všecko obnoviti v Kristu, aby Kristus všecko ve všem byl.« (Eph. 1, 10. a Kol. 3, 11.)

Tento potřebný obrod lidstva však není toliko povinností na bedrách svatého Otce spočívající, nýbrž je to povinností nás všech. Od hlavy naší vychází heslo, vychází podnět, napomenutí, poučení, slovo i příklad; my pak katolíci a to všichni bez rozdílu, mužové i ženy, bohatí i chudí, musíme se mu podrobiti a všechny své síly vynaložiti, každý dle svého stavu a povolání, aby úmysl svatého Otce skutkem se stal.

A která doba jest k účelu tak krásnému a spasitelnému nej-příhodnější? Je to doba svatopostní, která sama sebou nás nabádá, abychom do sebe šli, sebe zpytovali, zlé co na nás jest poznávali, je odkládali a Bohu za učiněné urážky dosti činili pokáním upřímným a trvalým. Vždyť ukazuje nám doba svatopostní lásku Boží nezměrnou, v utrpení a smrti Spasitelově, jenž všechny

htěl k sobě přitáhnouti, za všechny se v obět dal, aby všechny spasil, sama sebe nešetřil. Na straně Boží láska a obět nesmírná, na straně naší hřích a nevděk

černý. Zdaž může kdo při tom klidným zůstat, pováží-li kam jej hřích a nevděk taký zavést může? Vždyť láska a milosrdenství Boží také má své meze v Boží spravedlnosti a trvá jen dokud žijeme a dokud jest naděje, že poznáme se a

polepšíme. Proto vzchopme se v této době posvátné, aby zase neodešla bez užitku pro nás, kdož ví, zda-li ještě jednou dá se Bůh nám dočkati doby tak milostiplné. Vzchopme se, a obroďme srdce naše v Kristu, aby pro nás všecko ve všem byl Kristus.

A tu zajisté začítí musí každý sám u sebe. Nechtějme obnovovati jiné, dokud neobnovili jsme samy sebe; svlekněme nejprve jedenkaždý člověka starého hříšného, oblekněme člověka, jenž jest stvořen od Boha a pro Boha a potom můžeme spolupůsobiti na obrození jiných. Starali-li bychom se o jiné a ne nejprv o sebe, o jak zle by se nám vedlo, o soudném dni! Pak bychom vyšli s prázdnem, neboť celá naše snaha, o obrod jiných, by měla buď malý, buď žádný výsledek.

A jak se sami obroditi můžeme v Kristu? Obroďme se ve víře Kristově, v bázni Kristově a v lásce Kristově.

Rozhlédneme-li se kolem, nahoru i dolů ve společnosti lidské, co vidíme? Bohužel vidíme málo víry, málo víry pravé, víry, jak ji žádá Kristus. Odkud to? Ztratila víra cenu svou? Či již se dokázal opak její? O nikoli! Víra je tudíž, jaká byla z prvu, aniž ztratila cenu svou, a nikdo posud ji nevyvrátil, ale srdce lid-ká nejsou tatáž, jsou většinou zkažená, toužící více po světě než-li Bohu. A kde není zkaženosti, tam překáží nevědomost ve věcech náboženských až úžasná.

Proto praví také svatý Otec Pius X. ve svém apoštolském listě: »Kolik je takých, kteří Krista nenávidí, a církví a svatým evangeliem povrhují a sice více z nevědomosti nežli ze zkaženého srdce... a netoliko u velikého davu lze toto naléztí, který lehce dá se na bezcestí svěsti, ale i u stavů vzdělaných.« Ano, to je to právě, že vzdělání se o vše starají, o všem vědomostí nabýti chtějí, a to důkladných, jen ve věci nejpotřebnější, v poznání Boha, ve věcech svaté víry tu jsou a zůstávají nevědomci a přece dovolují sobě o tom úsudek pronášeti.

Čím větší nevědomost náboženská, tím snadnější odpad od víry. Slavný jeden missionář vypravuje, že před několika lety konal v Praze missie, které velmi četně navštěvovány byly, a to i lidmi z kruhů vzdělaných. Při kázání o nejsvětější Svátosti oltářní, byl prostranný kostel ve všech prostorách naplněn a lid vytrval přes celou pobožnost. Po té když dva důstojníci z kostela šli a si o kázání vykládali, pravil jeden: »Kazatel kázal pěkně, má dobrou výřečnost, mohutný hlas, káže s ohněm, ale obsahu jsem pranic nerozuměl, to je pro mne španělskou vesnicí.« Ubohý důstojník, člen vzdělanců nerozuměl kázání o nejsv. Svátosti. Jak úžasná to musí býti nevědomost v pravdách, tak závažných! Největší tajemství víry a lásky Boží bylo mu španělskou vesnicí! Ba zdá se, že mnozí vzdělanci si tím za větší čest pokládají, čím méně z náboženství vědí. Je to sice smutné, ale zdá se, že pravdivé.

Máme-li tedy v sobě i v jiných obnoviti svatou víru, která bude základem dalšího obrodu, tu zajisté nesmíme se spolčovati s lidmi víry poloviční anebo lidmi nevěrci. Čím dětinnější a pevnější víra naše bude, čím otevřeněji ji poznáváme, tím více budeme vážnosti nabývati a tak mnohé srdce ve víře slabé posilní se příkladem naším. V tom leží tajemství těch velikých výsledků, jichž se dodělal náš moravský krajan blahoslavený Klement M. Hofbauer jako missionář nevěrecké Vídni. Jeden přísežný svědek praví o něm: »Nikdy jsem neviděl muže, který by měl pevnější a neochvějnější víru, nežli on. Víra čistě římsko-katolická byla tehdy vzácností, zejména u osob, které studie konaly, neboť celé učivo i písemnictví bylo nevěrectvím naskrze prosáklé. Často děkoval blahoslavený

Klement Pánu Bohu za to, že měl tak zbožnou matičku, která jej v pravém náboženství a v bázni Boží vychovala. Jeho víra byla tak pevná, že často říkával, že nemůže ani čekatí odměny za víru svou, neboť nikdy nepocítil pokušení proti víře, aby musil proti němu bojovatí.

Tento veliký apoštol vídeňský říkával také: »Kdybych všecka tajemství svaté víry mohl okem viděti, tu bych raději oči zavřel, abych nepřišel o zásluhu víry. Mým očím nevěřím tolik jak neomylným výrokům svaté církve, neboť tato nemůže ve věcech víry nikdy se klamati, kdežto oči mé mnohým klamům podrobeny jsou.« Blahoslavený Klement ve všem držel se přísně víry Kristovy, ani na píď neustoupil před nevěrci, aby s nimi smlouval a hle — dodělal se tak velikých výsledků, obrodil Vídeň ve svaté víře i mravech.

Tak i naše víra musí se obroditi. Pryč s polovičatostí. Celou musíme poznati, a to co nejdůkladněji, a přijmouti ji pro Boha, že Bůh nám ji dává, pravda věčná, která neklame aniž oklamána býti může. Víra má pro nás jen potud cenu, pokud ji přijímáme jako slovo Boží, postavené na božské vážnosti; nepotřebujeme k ní ani podpory lidské, neboť co je božské, přesahuje všecko lidské a lidského nepotřebuje... Proto obroďme víru v srdci svém, abychom nevěře nepropadli, nýbrž nad ní zvítězili. »Vše, co z Boha jest přemáhá svět, a to jest vítězství naše, které svět přemáhá, víra naše. Kdo jest, jenž svět přemáhá nežli ten, který věří, že Ježíš syn Boží jest.« (Jan 5.) A jak se medle obrodíme ve víře? Držme se té, kterou Kristus nám dal za neomylnou učitelku církve svaté katolické, poslouchejme její učení, jak nám je podává v kázáních, při svatých svátostech a ve svatých knihách. Nemůže nikdo státi pevně ve víře, kdo se nedrží »sloupu pravdy«, jak praví svatý apoštol Pavel. Církev učí nás, dovede i naše pochybnosti zapuditi, nám vše vysvětliti, u ní obrodit se ve víře. Jelikož však jest víra ctností božskou, a darem převzácným, modleme se zaň. Modlitba pomáhá i tu, jakož onen, za nějž v Písmě svatém prosil Pána: »Pane, pomoz nevěře mé,« a Kristus pomohl, že uvěřil a spasen byl. Modleme se tedy vroucně za dar svaté víry v tomto svatopostním čase, abychom ho neztratili, nýbrž vždy více si ho vážili; modleme se i za ty, kteří poklad duše už ztratili, aby ho zase nabyli, tak abychom všichni obnoveni byli ve víře jedné, svaté, katolické, víře v Ježíše Krista. Avšak nepostačuje, bychom toliko víry ostříhali a pevně v ní stáli. Víra musí také ovoce, to jest dobré skutky v životě našem ploditi a proto dokládá svatý apoštol Pavel:

»Zmužile sobě počínejte.«

Abý pak toto slovo své vysvětlil a potvrdil, proto píše na jiném místě: »V Kristu Ježíši jenom ta víra platí, kteráž skrze lásku působí.« (Gal. 5, 6.) Ejhle, tedy tentýž apoštol, jenž nás napomíná, abychom stáli pevně ve víře, žádá od nás víru láskou působící, víru účinnou, takovou, která dobrými se skutky jeví. A tu zkoumejme samy sebe. Jaký jest život náš? Není víra u nás jen planá? Ústy věříme, kde jest srdce, kde jest láska k Bohu, kde svatá bázeň Boží. Ano obroďme se v bázni Boží, abychom se báli a střežili Boha urážeti, přikázání jeho přestupovati, ďáblu sloužiti. A bohužel jak smutně to dopadá ve světě v tomto ohledu. Jsou křesťané, kteří věru chtějí Bohu sloužiti, jdou do chrámu Páně, večer však slouží ďáblu, jdou v zapovězený čas do tanečních zábav, nebo chodí do společností hříšných atd. Nelze dvěma pánům sloužiti! Víra jejich není spojena s dětinnou bázní Boží a proto nemá ceny. Ano bázeň Boží jest počátkem pravé

moudrosti a této se nám nedostává. Za lehké se považuje Boha urážeti, poněvadž hned netresce, a na konec a soud se tak snadno zapomíná. Obroďme se v bázni Boží na základě svatě víry, věduce, že Bohu nic neujde, že účet klásti musíme za každé slovo marné, za sebe menší skutek. Oživme v srdci bázeň Boží, věduce že strašné jest upadnouti v ruce rozhněvaného Boha, a proto jej nehněvejme, nýbrž věrně plnice jeho vůli, jemu zalíbiti se hleďme. Ovšem není to tak snadnou věcí člověku, jenž sobě sám jest zůstaven a nezapírám, že se nám na cestě křesťanského života mnoho naskytuje překážek, neboť již Duch svatý praví v Písmě: »Všichni, kteří chtějí pobožně žiti býti v Kristu Ježíši (tak jak se na křesťany sluší), protivensství trpěti budou.« (Tim. 3, 12.) Sami to víme dobře, jak mnoho je těch věcí, které nás v pokušení uvádějí a ku hříchu lákají. Zlé řeči, které slyšíme, zlé příklady které vidíme, naše vlastní tělo a jeho žádosti a co vše ku hříchu svádí, to jsou mnohé příčiny, proč hřešíme a Bohu věrnost rušíme. Ale tu má u nás státi anděl strážný, a to je ta ctnost, bázeň Boží spojená s láskou. Myšlenka, Bůh jest můj Pán, můj dobrotivý Otec, co vše pro mne učinil, jak mne miluje, zachovává mne, vše dobré mně dává, pečuje o duši mou i tělo — chce mi dáti nebe, slávu věčnou, soudit mne bude, trestati nebo odměňovati, jemu neujdou atd., tato myšlenka zajisté odvrátí nás od zlého.

A Bůh posilní tuto svatou bázeň v nás, když se budeme slíti modlitbou, svatými svátostmi, které Spasitel k našemu očištění a ospravedlnění, posvěcení a posílení nám ustanovil; zejména nejsvětější Svátosti oltářní, v níž jednorozený Syn Boží vchází do srdce našeho, chtěje se s námi co nejúžeji spojití a nám v každém boji po boku státi. Když tento všemohoucí Pán bude s námi bojovati, kdož by medle mohl býti proti nám? a co by nám mohl škoditi? Majíce Pána Boha svého, přemůžeme vítězné tělo, svět i ďábla.

Obroďme se tedy v bázni Boží a zachovejme lásku. Láska je základem všeho dobrého konání — ona dodává skutku, utrpení a snášení všeho zla — ceny veliké před Bohem. Sebe menší skutek dobrý z lásky učiněný, pravil Pán, bude odměněn. Láska k Bohu, jakožto nejvyššímu dobru, nejsvětějšímu, nejmocnějšímu — láska nade všecko — toť ta vzpruha, která všechny svaté k tak veliké dokonalosti přivedla. »Pro Boha všecko!« Toť bylo jejich heslem, »Bůh postačí«, to bylo jejich pravidlem. O jak ochabla láska Boží v nás! Milujeme samy sebe, svět, lidi, věci pozemské — a jak bédujeme, ztratíme-li je — ztratíme-li Boha; to za nic nepokládáme. Líbiti se lidem a světu chceme, líbiti se Bohu, jest nám věcí vedlejší. Proto tak žalostný je ten život náš. Obroďme se v lásce, tento svatý oheň necht zase vzplane v duši naší a plápol jeho ať nikdy neuhasne. Ale s láskou Boží ruku v ruce jde láska k bližnímu a to pro Boha. O jak poklesla tato láska k bližnímu. Sobectví panuje, obětavost jest řídká, hříchy proti lásce se množí a přikázání lásku podporující se přestupují. Podvody, šalby, lež, pomluva, na cti utrhaní, vraždy atd., toť na denním pořádku. Kde je tu láska? Každý člověk jest náš bližní, nikomu nesmíme křivditi, ubližovati, nýbrž mu dle možnosti dobře činiti a to pro Boha. Jak by jinak vypadal svět, kdyby tato láska panovala. Již i rodiny by dostaly jinou tvárnost a s rodinami obce a země celá. A na kom se mstí neláska — na nás samých; trpíme potom všichni. A kde není lásky, tam není Boha. Vždyť sám sv. apoštol praví — a kdybych měl víru, že bych hory přenášel, ale lásky neměl, nic nejsem. — Láska jest kvítek vyrostlý ze Srdce Božího, a kde tomu se nedáří,

tam se Bohu nelíbí. Proto také schází nám pozebnání Boží v životě, že tak málo si lásky hledíme. Obroďme se tedy v lásce Boží pravé, čisté, svaté, která vede i k lásce k bližnímu, všem nám tak velice potřebné. Láska tato ulehčí nám i tak mnohé kříže, které Pán Bůh na bedra vkládá, naučí nás trpělivosti a dá statečnost, vždyť ona nás učí, že Bůh miluje nás a nedopustí více, než co snéstí můžeme, a že k našemu dobru, abychom něco odkáli na světě, posílá na nás utrpení. Kristus a Rodička Boží trpěli více nežli my a ne za sebe, ale za nás — ejhle — jak miloval nás Bůh! A my bychom nechtěli z lásky k němu něco trpěti? Vždyť naděje svatá plyne z lásky, že Bůh sejme i ten kříž s beder našich, až se mu zlíbí, a že jeho otcovská láska zase srdce naše potěší. Větší jest láska jeho k nám než-li láska matky k dítěti, neboť i matka může se zapomenouti, ale Bůh nikdy. Proto obroďme se v lásce Boží! Slzami lítosti oplakávejme hříchy své, a očistme svatou zpovědí velikonoční duši svou, slibme Pánu život jiný, vpravdě křesťanský, život ve víře, bázni Boží a lásce, věru nikdy toho litovati nebudeme. Tak bude svatopostní čas pro nás dobou úplného obrodu v Kristu, obnovy duše naší, a bude zapsán v knize života.

A až po postním čase zazvni radostné Alleluja, Kristus vstal z mrtvých, tu i my můžeme v duši zapěti Alleluja, já jsem vstal z mrtvých, z hrobu hříchu, k životu novému, k životu v Kristu. A na smrtelné posteli až tam poslední nastane okamžik, o jak bude nám blaze, jestliže jsme pevně stáli ve víře, bázni Boží a lásce, neboť blahá nám potom bude kynouti naděje, že soudce věčný milostivým nám bude a že uvede nás do počtu svých milých a vyvolených, tam kde mizí víra, neboť nastává skutečnost, kde naděje mizí, neboť není si již co přát, ale kde láska trvá, která slučuje duše s Bohem k radosti nevyslovitelné a věčné!

Dej nám to všem Pán Bůh!

Boh. Hendl.

Zaláře a mučidla prvověkých vyznavačů Páně.

Když jsem byl ve svatém městě Římě, navštívil jsem také pověstný onen žalář zvaný Mamertinský, v němž po několik měsíců knížata apoštolská svatý Petr a Pavel byli žalářováni. Hrůza pojme každého, kdo tam vstoupí a ještě větší, když si vzpomene, že ubozí křesťané někdy i několik let v tomto strašném žaláři strádali musili. A tu se člověk zamyslí a duch jeho zalétá v doby dávné, starověké, kdy takých žalářů bylo nesčetné mnoho, a kdy se plnily křesťany, vyznávajícími Krista Ježíše. Tu uchvátí se duše a po-

rovnává doby ony s dobami našimi a je-li duše vímavá a věřící, nalézá v tom potěchu, posilu a čerpá blahou nadějí. Za oněch starých dob jest patrné viděti, seč jest láska ke Kristu Pánu a svatému učení jeho, a jak mnoho přetrpěti a podniknouti může slabý, křehký člověk pro Boha, a v Bohu, když jej sílí. Jeví se pak jedno i druhé obzvláště při mučenících, ať se za nimi podívámě do žaláře anebo je pozorujeme při výslechu soudním, nebo na mučidlech anebo na popravišti.

Státní žaláře bývaly po celém šířem světě podle jednoho způsobu zřízeny.

Z většího dflu nalezal se žalář hned při samém domě radním, jenž slul »praetorium.« Římské žaláře pak záležely ze dvou oddělení. První oddělení čili zevnější, nazývalo se »vestibulum« jakoby »před-síň.« Byla to síň, kde se nalezaly samé komůrky, kam se vězňové zavírali. Vzduch a světlo nepřicházelo do těchto komůrek z ulice, nýbrž jenom z oné síně; byl tedy vzduch již sám sebou zkažený a světlo nedostatečné. Do takového žaláře dán byl sv. Petr v Cesareji. Skutkové apoštolští vypravují nám, že bylo to vězení v samém rodném domě Herodesově. V popise utrpení sv. Perpetuy a Felicity se vypravuje, že se jahnům Tertiovi a Pomponiovi podařilo vymoci dovolení, aby svaté ženy směly na několik hodin se občerstviti v žaláři předním, t. j. v oné předsíni, kdežto zavřeny byly v žaláři spodním, ještě daleko horším.

Tento žalář druhý, spodní, býval již v zemi a docházelo se k němu chodbou ze síně. Nazýval se žalář tento také »lignum« (z dřeva), buď proto, že ubohým se dávaly nohy do klad, anebo že podlaha byla dřevěná. Mimo jediné dvéře nebylo do žaláře ani oken ani jiného nějakého otvoru. Vládla tam tedy ustavičná tma, vzduch byl zajisté otravný. Uprostřed podlahy pak byla díra, kterouž vězňové bývali spouštěni do jámy. I o této části žaláře čteme ve Skutcích apoštolských; sv. Pavel a Silos, když se proti nim v městě Filipi sběhla obec, vsazení jsou nejprve do tohoto hlubšího žaláře a nohy jejich sevřeny kladou (Sk. apošt. 16, 22). Podobně čteme ve vypsání utrpení mučeníků Scillitanských, kterak rozkázal vladař »Uvrzte je do žaláře a sevřete je kladou do zejťří!«

Jak hrozno a trapno bylo v takovém žaláři, kde se vězňové dnem i nocí trápili, líčí nám sv. mučenci a životopiscové jejich.

»Několik dní potom,« vypravuje sv. Perpetua »dovedli nás do žaláře. Já se zhrozila, neboť takové tmy jsem nikdy nezkusila. Parno bylo tu nesnesitelné a to za příčinou velikého množství vězňův, co se jich tam nalezalo.« V popisu utrpení sv. Sionie a jiných mučeníků Smyrnenských čteme, kterak je žalárnici zavřeli do hlubšího vězení, takže zůstali beze světla a velmi mnoho trpěli temnotou a zápachem. Avšak bylo ještě jedno hroznější místo v takových žalářích. V podlaže hlubšího žaláře totiž byl příklop a otvor vedoucí do propasti — do jámy. V Římě nazýval se žalář tento »Tullianum«, protože král Servus Tullius první takový žalář — jámu — založil. A jak vypadal tento žalář? V Římě, Jerusalemě a bezpochyby i v jiných městech nalézala se jáma tato v průplavu, kterýmž neřád vycházel z města. Nyní již každý sobě může pomyslit, jaké to trápení vystrojilo se mučeníkům odsouzeným do jámy. A toto vězení bývalo buď doplňkem aneb přípravou k rozmanitým mukám na mučidle.

Muka a mučidla, jichž věrní vyznavači Páně do syta zakusili, bývala rozličného druhu.

Jedním z nich byl skřípec, kterým vytrhovaly se mučeníkům ruce a nohy. Tělo mučeného položilo se na prkno, ruce a nohy připjaly se ke kolům. Potom zatočili katané koly a údy vyskočily z kloubů; katané spustili kola, nohy a ruce zase sice skočily ve svá místa, ale mučenec při tom vždy skoro omdlával. Avšak tento skřípec býval zhusta jen trapnou předehrou k hroznějšímu trápení. Tu bývali jedni bičováni špičatými hvězdicemi, jiní poléváni vařícím olejem nebo roztopeným olovem, jiní byli za živa z kůže sedněni. Tu rozpárali jedněm břicho, rozřezali nohy, uřezali prsa, žhavým železem bodali do ran, jiné skubali po kůži hřebeny železnými, za

nehty zaráželi jim trní a po těle ostré střepiny z roztlučených hrncův. Někdy sv. vyznavače věšeli hlavou dolů nad ohněm z vlhkého dříví, aby se zadusili musili dýmem; jiné smažili v kotlích na oleji nebo smole; jiné zase pekli v rozpaleném měděném býku, a opět jiné připjaté řetězem na rošti. Nezřídka stávalo se, že se mučeníkům usekaly nohy i ruce, uřezaly nos a uši a pak byli vrženi do žaláře až by v bolestech brozných zemřeli na zánět uhnívajících ran.

Takové a podobné ukrutenství vymýšleli nepřátelé jména Kristova na věrné jeho vyznavače, usilující je od víry odvrátiti. Tak na př. když se byl tyranský císař Maximus dozvěděl, že vznešený důstojník Šebastian jest křesťanem, celý rozkácený nařídil, aby vojáci šlechtného hrdinu přivázali ke stromu, postříleli šípy a tak jej raněného nechali, až by zahynul v bolestech.

Známo jest, jak trpěl svatý jáhen Vavřinec, že nechtěl vydati poklady církve, které rozdál chudým. Rozvzteklý císař dal jej za to za živa na rošti péci.

Abys pak se vědělo, jak se při výslechu soudním nakládalo s našimi předky ve víře, stůjž zde výslech následující:

Roku 304. dne 21. června stanuli na soudě v městě Taron před vládařem Numeriem Maximem tři křesťané: Tarakas, 65letý muž, dříve vojin v službě císařů římských, Probus zámožný občan z Pamfylie a Andronikus, syn vzácné rodiny z Efesu. Vladař otázal se nejprve Taraka: »Jak ti říkají?« »Jsem křesťan,« odpověděl stařec.

»Neptám se na tvé bezbožnictví, pověz mi své jméno.« zlobil se vladař.

Tarakus vece »jsem křesťan.«

Tu rozkázal vladař sluhům: »Dejte mu na hubu a naučte jej jináče odpovídati.«

I dostal šlechtný kmet hroznou ránu, on však důstojně odpověděl: »Řekl

jsem již pravé jméno své. Chcete-li však věděti jaké jméno mám po otci, vězte, že sluji Tarakus. Ve vojště nazývali mne Viktorem.«

M.: »Jaké je tvé zaměstnání? odkud jsi?« —

T.: »Jsem Říman, byl jsem vojákem, vzdal jsem se však služby, poněvadž jsem křesťan.«

M.: »Tos dobře udělal; bezbožnictví tvé nehodným tebe činí nositi zbraň. Nyní však je mi tebe líto, jdi obětuj bohům, a já se přimluvim za tebe.«

T.: »Nelze mi odřítci se zákonu Božího.«

M.: »Tys železná palice. Což jest jiný zákon nežli císařův?«

T.: »Ovšem, ještě jest Bůh, a to jiný nežli vaši bozi, kteří jsou ze stříbra a dřeva, dílo rukou lidských.«

M.: »Udeřte ho v šíji ať přestane býti tvrdošíjným.«

T.: »Co nazýváš tvrdošíjností to vede mne ku spasení, a toho se nikdy neodřeknu.«

M.: »Však já ti ukážu. Svlékněte jej a zmrskajte.« I stalo se. Ale mrskaný kmet pravil: »Nyní našli jste tajemství, že přicházím k rozumu. Rány, jež mi zasazujete, ty mne umrtvují a vzrůstají ve mně důvěru v Boha a Ježíše Krista.«

M.: »Bidníče, jak můžeš říkati, že jest jenom jeden Bůh, vždyť i svého Ježíše nazýváš Bohem.«

T.: »Ano, Ježíš Kristus jest Syn Boha živého.«

M.: »Nech hloupostí, pojď a obětuj.«

T.: »Jest mi 66 let, posud jsem žil podle pravdy; té se ani nyní nespustím.«

M.: »Sevřete jej pouty a předvedte druhého.«

I přišel Probus, poněvadž však ani ten nechtěl katana poslechnouti, dostal sto ran žilou. Že si z toho nic nedělal, rozkázal vladař položit ho na záda a bít na břicho. A když ani to nepomohlo,

dán jest na skřípec, nohy, i ruce vytrženy, a on tak zůstaven bolestem.

Přišel na řadu třetí, Andronikus.

I toho přemlouval vladař, aby se zřekl Ježíše a obětoval modlám, ale marně. I poručil ho svléci, a svázati do kozelce. Mezi tím bili do něho bez milosrdenství. Ale svatý mládenec zůstával stálý.

I nabili mu železných bodcův do boku. A jelikož i to nepomohlo, vykřikl Maximus: »Nasypte mu soli do ran a a boky mu natřete roztlučenou cihlou.« Jak hrozná to asi byla bolest, ale svatý vyznavač neochabl. Konečně poručil vladař dáti mu řetěz na hrdlo a okovy na ruce i nohy a odvésti jej do žaláře. Bůh však posilnil svaté mučovníky, tak že v žaláři okřáli. I rozlítli se vladař na novo,* a rozkázal je zase předvolati. »Pojďte a obětujte bohům a propustím vás.« Tu mu odpověděl starý Tarakus: »Já jsem křesťan, kéž byste ty i cesarové naši odřekli se slepoty a obrátili na cestu, jež vede k životu.«

Tu zulil Maximus a volal: »Roztlucte mu čelist kamenem, ať se odřekne svého bláznovství.« I stalo se, všechny zuby mu vyrazili. Tu chtěl Maxim, aby odpovídal hbitě, ale svatý nemohl. Proto přinesli žhavé uhlí a drželi nad ním jeho ruce až se spálily. »Hle, už máš ruce popálené,« vece tyran, »což nepřijdeš k rozumu? Obětuj!« Ale stařec nechtěl. I rozkázal Maximus: »Pověste ho za nohy hlavou k zemi, rozdělte pod ním oheň dušený z navhlého dříví. Očta se solí nalejte mu do nosu. Mučení trvalo dlouhou dobu, ale svatý stařec zůstal jako skála. I odveden byl do žaláře zpět.

Přišel mučovník Probus. Jelikož domluvy a hrozby nic neprospěly, bili jej po břiše, potom přivázali ke kolu, mrskali žilou, natřali zkrvavělé tělo solí. Ale i Probus přestál vše vítězně a odveden do žaláře.

Po té přivedeni jiní mučovníci z města Mopsvestie, kterým kázal vladař uřezati pysky, s hlavy sedříti kůži s vlasy, lebku pokrýti žhavým uhlím, boky rozbodati žhavými vidlicemi, přerážeti ruce, a vy-píchat oči. Bůh však silil je tak, že muka tato je nepřemohla. I nevěděl si vladař rady jiné nežli je dáti zabiti. Chtěl to učiniti dravými šelmami. A hle, sotva šelmy zhlédly zkrvácená těla svatých mučovníků, nejen že jim neublížily, nýbrž i rány jejich lžaly. Tu už se mohl vladař zblázniti, i poručil katanům aby mučovníky dobili, což se i stalo.

Hle, tak trpěli naši svatí předkové v Kristu, takovými útrapami doráželo na ně peklo usilujíc je odtrhnouti od Pána Ježíše. Ale jaká to síla, jaká to vytrvalost ve víře, jaká to neustrašená, nepřemožená láska ku Kristu! Kdo nevidí, že zůstavili nám příklad abychom i my v jejich šlepějích kráčeli za Kristem. O jak se my sami stydět musíme, postavíme-li se vedle nich a sebe s nimi srovnáváme?

Nás pojímá hrůza při pouhém čtení těchto útrap, oni však je vytrpěli a nebyli to jen statní mužové, byli to i křehcí mládenečkové, slabé ženy a dívky, vetché stařeny, nad hrobem stojící kmeti.

Čím to je? oni tak silnými bývali a my tak slabí jsme? Oni tací hrdinové a my tak nestateční? Odpověď jest snadná: V srdcích jejich panovala víra však živá, u nás se na mnoze viklá, srdce jejich planulo láskou k Bohu, mezi námi a v nás však více svět se miluje než Bůh. Oni vše jen s Kristem činili a pro Krista Pána podnikali, my však k jiným věcem až příliš přikládajíc srdce, více s tělem se radíme než s Bohem. O následujmež příkladu jejich a Bůh dá i nám síly zázračné proti nepřítelům, a útokům jejich k vítězství a spáse!

Boh. Hendl

Marnotratný syn.

Biblická hra v 5 jednáních

od Gebharda Tressa. — Českým veršem podal Josef Weiss.

OSOBY:

Otec Manasses.
Ruben, starší syn.
Seth, mladší syn.
Ehud, }
Dan, } přátelé Sethovi.
Gad, }
Tři přátelé Sethovi v cizině.
Tři čeledínové ve dvorci.
Dozorce nad nimi.
Hospodář.
Tři sluhové v domě otcovském.
Plavec.

Prvního, druhého a pátého jednání jevištěm jest dům otcovský v Jerusalemě; jevištěm třetího jednání mořský přístav u Tyru (o dvě léta později); čtvrtého jednání v lese — proměna přede dvorcem (o rok později).

Jednání první.

Pokoj v otcovském domě.

Výstup 1.

Seth (sám, v den 20. svých narozenin):

Dnes pozdravuje mladý život můj
zas nový rok, a po dvacáté již
zří jara svit bujaré mládeže mé.
A brzy léto vzejde nade mnou,
však dosud — rdím se — děckem zovou mne.
»To něžná péče je,« tak blázní dít,
a přec to pouta jsou a tvrdé zdi,
jež v domě otcovském mne svírají,
a usmrcují ve mně mládež sen.
Toť pouta jsou, jež vízí svobodu!
Již často zachtěl jsem, je zlomiti
a junácky si ve světě vyletět,
avšak pokaždé svým kárným pohledem
mne otec zarazil. A bolestně
se ve mně ozval hlas: »Vždyť dítě jsi
a služebník, nuž tedy poslouchej!«

(Vzdorně:)

Já nechci sloužit dál, ne otrokem
já vlastním pánem žádám, toužím být.
Již dvacet roků trval dětský sen,
to postačí. — A nyní mužem jsem!

Výstup 2.

Seth. Gad přichází.

Gad (ruku mu podáváje):

Tě žehnej Jehova, můj příteli!

Seth:

A tebe též! — Však proč tak záhy Gad
se probouzí a za mnou přichází?
Já myslil jsem, že ještě hoviš si.

Gad:

Mne touha pudí k tobě, příteli,
bych v památný den narozenin tvých,
jež po dvacáté slavíš, přestasten
tou láskou otce svého dobrého,
ti přání projevil a ruku stisk'.
Je zahalena dosud budoucnost
před zrakem tvým a nelze dále zřít.
Však odhodlaně vstříc jí můžeš jít,
jsa veden otce rukou pečlivou.
A neznám věru přání lepšího,
jež hodilo by se na dnešní den,
než aby mládí svého zlaté dny
se prodloužily v milém domově,
kde srdce otcovo tak blaží tě.

Seth:

Můj přijmi dík za přání své!
Po takém štěstí dávno netoužím.
Ach ovšem, kdybych necítil
po větších činech touhy plamenné,
a děckem byl, pak ovšem pravdu máš:
pak šťastným byl bych štěstím dětinným!

Gad:

Na srdci otcovském rados'ně dlít
to nezoveš ty štěstím největším?
Mně, prosím, vysvětlí, co myslíš si.

Seth:

Ty podiviš se ovšem, řeknu-li,
že štěstí tebou právě chválené
tak necením, jak o mně myslil bys.
Mně není radostí to žiti zde
tak bezstarostné, muže nehodné.
Vždyť pomni přec', zač považován jsem;
jsem dítě jen, a otce služebník.
To málo pro mne, proto pryč chci jít,
chci tebe, bratra, otce opustiti
a v širý svět se mužně vydati.
To tajemství dnes tobě zrazuji,
dnes prvně pronáší je jazyk můj.

Gad:

Ty do světa chceš jít? Nás opustit?
Kdo vmluvil ti tento úmysl?
A poradil se's o tom s otcem svým?

Seth:

Mně láska ke svobodě radila,
jen ta mi radí, té chci poslouchat.
Což věčně otce mám být poslušen,
jen jemu sloužit, jemu poddán být,
a vůli jeho stále kořit se?
Toť okovy jsou, které zlomit chci,
já svobodným chci žiti životem.

Gad:

Co řekne otec tvoji smělosti?

Seth:

Což nebudu i potom synem mu?
I v cizině přec' budu otce ctit
a milovat jej láskou synovskou,
však pořád sloužiti jen, to nechci již.
On neví dosud o mém úmyslu
a bratru nesdělil jsem rovněž nic.

Gad:

Než pomni, příteli, že v širý svět
se ubíráš tak málo zkušený,
tak málo znaje světa úklady,
a bouře divoké i zápasy,
jež překonati nemáš dosud sil.
Jsi přece nezkušen a k tomu slab!

Seth (uražen):

Ve dvaceti letech jsem a ještě slab?
Ty neznáš mne! Tvou řeč si ušetřil
Ty za malé mne děcko pokládáš!

Gad:

Že miluji tě láskou upřímnou,
chci nebezpečí tobě ukázat,
v něž vrháš sebe cestou v širý svět,
jenž mhládí tvoje může zkaziti,
a duši tvoji navždy otrávit.
O věť mi, Sethe! dobrý jsi, však slab.
A zlý svět ve spolku s duchem zlým
jak hračkou štěstí zničit může tvé.
Jsi stéblem jen ve vichru života,
jímž zmítá svět dle divé vůle své.
Zde u otce jsi jist a v bezpečí
zde štěstí tvé má pevné kořeny!

Seth:

Ba, kořeny, jež vůli poutají
a slepě poslouchat jen nutí mne!
dnes mužem jsem, tím štěstím pohrdám!

Gad:

Vždyť sloužit otci, to přec' svobodou,
jež nesnižuje nýbrž povznáší.

Seth:

A kdyby i — já nechci sluhou být.
Já nebojím se světa úkladů;
vždyť musím přece bouří čeliti,
bych sllu svoji poznal, vyzkoušel.
Až bouře žití, světa vlnění
se rozpoutají kolem hlavy mé,
až pokušení v různých podobách
mne lichotivě bude vábiti,
tu vyzkouší se moje odvaha,
tu otuží se srdce, mysl má
a mužem stanu se, jímž býti mám.
Dost nasnil jsem se v domě otcovském;
již dvacet roků sloužím, poslouchám,
však nyní volným, svobodným chci být
a v širý svět jak ptáče vylétět.

Gad:

Jen pozor dej, bys zkušěn bolestí
a zahanben zpět domů neletěl.
Jen pozor dej, by doba nepřišla,
kdy jenom sluhou zde bys býti chtěl,
kde dosud synem jsi a dědicem!

Seth (uražen):

Bys potěšil mne, snad jsi přišel sem.
Své moudré rady nech si pro sebe,
ty mého úmyslu již nezvrátíš!

Gad:

Tvou hrdou mysl trpká zkušenost
za drahou cenu jednou pokolí!

Seth (zlostně vstává):
 Již umlkní! A jinde poučuj!
 Já o radu se tvoji neprosím
 mne o samotě nech.

Gad:
 Již nechci tebe obtěžovat déle.
 Však jednou až když znaven poutí svou
 ze světa končin domů vrátíš se,
 zde věrného zas shledeš přítele.
 By Jehovah ti žehnal na cestách,
 chci prositi ho ve svých modlitbách,
 ať provází tě jeho ochrana!

Seth (chladně a hrdě):
 A tebe též!

(Gad odejde.)

Výstup 3.

Seth (sám, nepokojně přecházej):
 Jak chlapečka mne tu chce učit!
 Jen vzdor můj posilní řeč taková;
 můj úmysl již nikdo nezmění.
 Snad otec, bratr pokusi se též
 jak Gad zde zkusil, světa nebezpečí
 a úklady přehnaně ličiti.
 Jak směšno to! vždyť mužná odvaha
 vše překoná; jak vítěz vrátím se.

Výstup 4.

(Seth, Ehud a Dan, dva jiní přátelé Sethovi přicházejí mu přát k narozeninám, zároveň s nimi vstoupí sluha.)

Dan (ruku Sethovi podává):
 Buď pozdraven ve dnešní slavný den!
 Kéž provází tě štěstí životem!

Ehud:
 Buď pozdraven v den narozenin svých!
 Kéž přinesou ti mužnou svobodu!

Seth:
 Vás vroucně vítám, drazí přátelé!

Ehud:
 Což nepovstal jsi s myslí slavnosti
 v ten významný a slavný pro tě den?
 Já radost hledám ve tvém pohledu,
 ty smuten jsi!

Dan:
 Což sluší mladosti
 a myslí jaré, vážné myšlenky?
 Já přicházím, bych s tebou těšil se
 a doufám také, že mne nesklameš.

Seth:
 Však nezazlíš mně, že dnes pohlížím

na života běh vážným pohledem,
 že zachmuří se duše bezděky
 při vzpomínce, že pouhým otrokem
 jsem dvacet let, a nových dvacet let
 u otce budu sloužit otrocky.

Ehud:
 Já nehleděl bych smutně jako ty,
 a nenazýval sebe otrokem,
 vždyť bohatého otce dědic jsi.
 (Lichotivě a důvěrně.)

Však, Sethe, srovnám-li ten život tvůj
 tak omezený vůli otcovskou
 se štěstím života, jenž volným jest,
 tu litovat tě musím v duchu přec.
 Tu obdivuji tvoji poslušnost,
 jak mužem jsa přec vůli otcově
 svou vůli v oběť skromně přinášíš!

Seth:
 Již často zachvělo mnou toužení
 po veselosti a žití svobodném.
 Já dobře vim, že otec dobrý vždy
 jen blaho mé a štěstí pro mne chce,
 když poroučí mi vůli plnit svou.
 Však kdo chce věčně služebníkem být?
 Zda nežízni vždy srdce mladistvé
 po svobodě a činech odvážných,
 jež ve světě jen možno konati,
 však nikoli v domova zátíši?

Dan:
 Proč staráš se a věru zbytečně?
 Vždyť veselý si život pořídít
 zde doma můžeš jako ve světě.
 Však sloužit nikomu již nemusíš.
 Jen řekni otci, že již mužem jsi
 a prosit nemusíš o štěstí to,
 jež právem patří ti.

Seth:
 To právě jest,
 co ruší štěstí mé. Když něco chci,
 vše doma dostanu, však na všem lpí
 ta trpká myšlenka, že oči všech
 na mně lpí, že nejsem svoboden,
 jak přál bych sobě býti na světě.
 Však dosti již! Již blízká hodina,
 jež rozloučí nás, drazí přátelé.
 Já svobodně chci v širém ve světě
 své štěstí hledati a nutit je,
 by mně sloužilo, jak jsem sloužil já.

Ehud:
 Však samého tě jíti nenechám!
 Zde ruka má (podá mu ruku). My půjdeme
 pospolu!

A dělit se budem bratrsky
o slast i žal, však o radosti víc!

Dan:

Žal ponecháte zde. A k čemu též
se příliš obtěžovat na cestu?
Však dříve přece, než-li vyjdete,
se posilníme vína pokálem.
Vždyť pomni Sethe, proč jsme přišli sem;
Den narození tvého slavíš dnes!
At' připiju ti, dovol, na zdraví!

Seth (Ehudovi):

O plánu promluvíme později.

(K Danovi.)

Ty sklamán nebudeš ve své naději,
my oslavíme bodře dnešní den,
jak na mládí se sluší veselě!

(K sluhovi.)

Stůl pokrýj hned! Sem víno nejstarší!
Též med, máslo, a chléb nejlepší!

Sluha:

Hned stane se, co pane poroučíš!

(Sluha odejde.)

Dan:

Však pohár vína zjasní čelo tvé,
můj Sethe milý! Víno přítel můj!

Seth:

Jen odložte a odpočiňte si!

Dan (žertuje):

Však na cestě vy brzy zemdlíte!
Mně zdá se, Sethe, že ta služba tvá
zde u otce tak krušná není as.
Hle, sluha letí, jak jen poroučíš.

(P. d.)

Jen nemoudrý posmívá se náboženství.

Zkoumáme-li ty různé námitky, které posměvači proti našemu náboženství na světlo vynášejí, o kolik tu bývá pravdy! Bývá to takový nesmysl, jako byl onen, když se posmívali apoštolům o dnu Letnic, že o 9. hod. ráno již jsou opilí! Takovému posměvači jest pošetilé věřit ve zjevení Boží. A přece zase sám chce, aby každý jeho slova a jeho výroky pro nic za nic za pravé a neomylné měl. Krátkozraký tento chudás směje se tomu, že víra velí rozum náš podrobovati Bohu, a sám nás žádá, abychom k vůli němu rozum svůj docela zahodili. Vychloubá se osvětou, a přece jako slepý tapá, všude naráží, ve všem si odporuje. On myslí, Bůh ví, jakou moudrost neřekl, když tvrdí, že není Boha, že to všechno jen přiroda, že člověk a zvíře totéž jest, že smrtí je konec života vůbec. Takoví popírači už byli dávno, vždyť sv. Pavel o nich praví: »Právce se býti moudrými blázni učiněni jsou.« (Řím. I. 22.)

Moudrost svaté víry není moudrosti tohoto světa, jakož dí svatý Pavel: »My moudrost mluvíme, ale ne moudrost tohoto světa, ani knízat tohoto světa, kteří hynou; ale mluvíme moudrost Boží o tajemství, kteréž jest skryto, které Bůh před věky k slávě naší zjevití uložil, ježto žádný z knížat tohoto světa nepoznal, neboť kdyby byli poznali, nikdy by Pána slávy nebyli ukřižovali. Ale kážeme, jakž psáno jest: čeho oko nevidalo, ucho neslychalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují. (1. Kor. 2, 6.) Je-li však to naše náboženství tak důkladné, vznesené, svaté a spasitelné, proč jím jistí lidé přece pohrdají? proč se mu posmívají? Proč? Zda-liž jsme již neřekli, že je mají za bláznovské, a ty, kteří se ho drží, za blázný pokládají? Ostatně kdož může za to, že nebroušený diamant, jest na pohled neúhledný, a tak od mnohého kdo jej nezná, pohozen bývá? Co za to tedy může i ona manna svatého náboženství, že se pod neúhlednou

a mnohým nemilou rouškou ukrývá? Kdo však neznaje ceny diamantu jím pohrdá, kdo neznaje ceny náboženství jemu se posmívá, o tom platí slovo svatého Petra: »Čeho neznají, tomu se rouhají.« (II. 2, 12) A věru že neznají takoví lidé náboženství našeho a jeho učení! Zeptejme se takového posměvače na př. co církev učí o odpustcích, o postu, o samospasitelnosti víry katolické a církve, on oněmi. Otažme se, k čemu směřuje církev, a co vyznačuje svými obřady, zůstane nám odpověď dlužen. Neví zajisté co víra v sobě obsahuje, na čem se zakládá, kam směřuje, nerozumí, co opravdu je krásné, rozumné, spasitelné, slovem řečeno, neprohlédl k jádru svatého náboženství, nepojal jeho ducha, spatřuje na něm jen tu zevnější roušku, což tedy divu že časem pro prášek na této tupí i jádro, které jest uvnitř? Snad však tak mnohý to činí jako Šavel, z nevědomosti více nežli ze zloby a takovýto každý zajisté hoden jest politování.

Než kterak má nabýti člověk této potřebné vědomosti? Zajisté vlastním přičiněním. Důkladná známost svatého náboženství však nepochází ani z knih, ani nedá se naučiti ve školách, nýbrž pochází od Boha. Toto zkusil i král Šalomoun a proto pravil: »Smysl tvůj, Pane, kdož pozná, leč bys kdy dal moudrost a seslal Ducha svatého svého s výsosti.« (Moudr. 9, 17.) Jest pak psáno: »Otec nebeský dá Ducha svatého těm, kdož prosí.« (Luk. XI. 13.) A zase jinde: »Nalezen bývá Hospodin od těch, kteří jej nepokoušejí, a ukazuje se těm, kteříž mají víru v něho.« V zlovolnou duši nevejde moudrost aniž bydliti bude v těle kteréž poddáno jest hříchům.« (Moudr. I. 2.) Totéž pověděl sám božský mistr náš, řka: »Bude-li kdo chtíti činiti vůli Boha, kterýž mne poslal, pozná o učení mém, zdaliž z Boha jest, čili já sám ze

sebe mluvím.« (Jan 7, 17.) a opět vece: »Kdo mne následuje, nechodí ve tmě, ale bude mít světlo života.« (Jan 8, 12.) Poněvadž pak základem všech přikázání Božích jest láska, kteráž se vhodně připodobňuje ohni nejen rozehrávajícímu nýbrž i osvěčujícímu. protož jak učí svatý Augustin, »neptichází se ku pravdě nežli láskou«. Zvláště pak nemůže k ní přijíti hrdopýšek, který pouhým rozumem svým všecko chce vyzkoumati a sobě všecko dobré poznání přičítá, neboť Bůh se pyšným protiví, pokorným však dává milost svou.« (Jak. 4, 6.) těm totiž, kteří uznávají, že všeliký dar výborný a každý dar dokonalý s hůry jest sestupující od Otce světél.« (Jak. I. 12.) On pak tyto poklady moudrosti své skrývá před moudrými a opatrnými tohoto světa a zjevuje je maličkým, aneb těm, kdož mají tak prostičkou a nevinnou mysl jako malíčti.

Dále pak nelze, aby pravdy Boží chápala mysl, tělu naprosto oddaná, jata naruživostmi a vášněmi rozličnými. »Tělesný člověk,« tak tvrdí sv. Pavel, nechápe těch věcí, kteréž jsou Ducha Božího, neboť bláznovstvím jsou jemu, a nemůže jim rozuměti, protože mají duchovně posuzovány býti; duchovní člověk posoudí všecko, sám pak od nikoho nebývá posouzen.« (I. Kor. 2, 14.) Řekněme člověku, který tělu a rozkošem jeho oddán jest, že hodina strávená v kostele nábožně lepší jest nežli tisíce jiných, on se vám vysměje. Mluvte mu, že jedno svaté přijímání více rozkoše působí duši dobré nežli nejskvostnější hody, on nadá vám pošetilců. Povězme mu, že kdo přemáhá sebe, sladkostí okouší větších než ten, kdo se tělu podává, pohodí hlavou a řekne: »Snad!« Vypravujeme před ním, jak blaze jest sloužiti nemocným pro Boha, usklíbne se a řekne — nu jestli se to někomu líbí! atd.

Kdo se však náboženství a proto i Bohu posmívá, ten není toliko nerozumným člověkem, nýbrž i svým vlastním, největším škůdcem. Neboť jaký jest následek jeho posměchu? Strašné platí proň slovo písma svatého: »Bůh nebývá nadarmo posmíván, neboť co člověk rozsévá, to bude i žítí.« (Gal. 6, 7.) Jak hrozné hany kydal na Krista a na církev hned na počátku císař Julian Odpadlík! I vytáhl si s vojskem do boje, jsa vítězstvím jist, a maje v úmyslu, až potře Persány, že zničí i jméno křesťanské v říši své. A hle, jsa na hlavu poražen, a smrtelně raněn, vystříkl krev k nebi a zvolal: »Vítězil jsi, Galilejský.«

A koncem století 18. co navztekal se proti Kristu a církvi pověstný francouzský Voltaire, chtěl je slinou a blátem pokáletí učení Kristovo a tak je u lidu zhanobiti. Rouhaje se svatým apoštolům veřejně volal: »To by bylo zle, abychom my všichni mudrci nezbořili to, co vystavělo oněch 12 tuláků.« I přišlo naň skutečně to zlé, totiž v poslední době života přišla hrozná nemoc, stála už u něho smrt, a tu si přál, aby mu pomohl ten, jemuž nemohl dosti nadávati, to jest katolický kněz. A když falešní jeho přátelé kněze k němu nepustili, tu si zoufal, popadl nádobu, která stojí pod postelí, vypil její obsah, zvrátil se a byl mrtev. Tot smrt člověka, jenž chtěl Krista i církev jeho zničiti!

A kdy pak počal veliký bojovník a slavný vítěz Napoleon klesati? Jakmile se spouštěl Boha a víry, na kterou pokřtěn byl, jakmile stal se z něho nepřítel církve, jenž se nestyděl i staričkého papeže Pia VII. uvězniti! Kdy vede se národům a říším lépe — když víra kvete a s ní zbožný poctivý život, anebo když se vírou povrhne a zbojnickví roste? Dějiny dosti nám podávají toho dokladů! Vždycky zůstane pravdou slovo Písma: »Kámen, který zavrhl stavitelové, tenť

učiněn hlavou úhelni.« (Žalm 107.) Nejednou vyplnila se připověď, kterou učinil Kristus řka: »Kdo padne na ten kámen rozrazi se, a na koho upadne, toho setře.« (Mat. 21, 44.)

A zdaliž ti posměvači už posměchem svým lidstvu prospěli? Co pak dobrého dokázali? A rádi se na to podíváme, kdo a co zase napraví ty zlé časy na něž nařkáme, zdaliž ta vychvalovaná moudrost světa, která si posměch tropí z Boha anebo to náboženství Kristovo, které jim je bláznovstvím? Jen Duchem svatým může obrozena býti tvárnost země, to jest pravda, kterou učí tisícileté dějiny lidstva. Ale tím jsme jisti, že kdyby celý svět se převrhl, církev nepomine, neboť to jest vítězství, které přemáhá svět, víra naše.

A což má jen to něčím býti, co svět velebí a chválí a ničím je to, co Bůh zjevil a učil? Jsou blázny všichni ti, kteří si náboženství vážili a váží, slynouce při tom i velikou učeností světskou? Jsou blázny ti velicí učencové a spolu svétci — sv. Ambrož, Augustin, Tomáš Aquinský, Alfonsus z Liguory a j.? Jsou blázny snad oni mužové, kteří vědám sloužíce, při tom i Bohu sloužili a život podle víry zařizovali?

Ovšem chválí svět mohdy léčjného nedouka a za velikého učence ho vyhlašuje, jen když bojuje proti sv. víře a náboženství. O to se světu a posměvačům jedná a ne o pravdu. Jsou nyní zajisté ty doby, o nichž již svatý Pavel předpověděl: »že lidé zdravého učení nebudou snášeti, nýbrž podle svých žádostí budou sobě shromážďovati učitele, majíce svrablavé uši a od pravdy sluch svůj odvrátí a k hezkému se obrátí« (II. Tim. 4. 3). Nechtějí-li již však zdravých pokrmů požívati, kéž by aspoň ke svým jedovatým nelákali těch, kdož mají ještě smysl pro dobro, zvláště nelákali prostého důvěřivého lidu.

My pak chceme-li býti věrni Bohu a povinnosti své, musíme se zastati proti posměvačům a utrhačům viry své a ji proti úškokům jejich hájiti. Nechme jich; třeba by se nám vysmáli do syta. Alespoň nebudeme vědomi, že jsme učenci Kristovi, jenž řekl: »Jestliže vás svět nenávidí, vězte, že mne prve, než vás v nenávisti měl, kdybyste byli ze světa miloval by svět, co jeho jest, ale že nejste ze světa, nýbrž že ze světa vyvolil jsem vás, proto vás svět nenávidí.« (Jan 15, 18). Hleďme si zachovati onu sůl moudrosti, spravující se dle tohoto pravidla apoštolského: »Zdá-li se komu, že jest moudrý na tomto světě, budiž bláznem, aby byl moudrým.« (I. Kor. 3, 18), bláznem totiž v Kristu před světem. Budiž proto i našim heslem: »Nestyďte se za evangelium, moci zajisté Boží jest. každému věřícímu k spasení.« (Řím. 1. 16). V tomto duchu modleme se i dle rozkazu Mistra a Pána svého za obrácení

těch, kdož protivenství činí a utrhají nám. O sebe pak a o chválu svou se nebojme!

Prijde zajisté čas, kde se ukáže, kdo se dobře smál, ne-li dříve, tedy zajisté pak, když státi budou spravedliví u veliké stálosti proti těm, kteří je odsuzovali a kteří odníali práce jejich. Vidouce to, budou se kormoutiti bázní hroznou a diviti se náhlí sti nenadálého spasení jejich, říkajíce sami u sebe, želice a pro úzkost ducha lhajíce: »toť jsou ti, jižto nám byli někdy, ku posměchu a na přísloví potupy. My nesmyslní měli jsme život jejich za bláznovství a konec jejich za bezecný; aj, jak jsou počtení mezi syny Boží a mezi svatými jest los jejich.« (Moudr. V. 1). Nechme tedy ubohé posměvače, když nedají si říci, a pomysleme si na české přísloví: »Kdo se směje naposled, ten se směje nejlépe.«

Boh. Hendl.

Život blahoslavené M. Krescencie.

Z tohoto obviňování vzešla ubohé sestře celá řada trpkých zkoušek. Spíláno ji do očí svatoušek, posedlých ďáblem, zaslepených a pod. Spolusestry se ji úmyslně vyhýbaly, pokřikovaly se, jakmile se s ní musely setkávati a nápadně se od ní vzdalovaly, aby ani oděvem o domnělou čarodějnici nezavádily.

Také představená nesetřila již žádných ohledů slušnosti a spravedlnosti k ubohé sestře. Jediný případ budiž uveden, z něhož poznáme, v jakém stupni svou bezcitnost protini provozovala. Dle prání tehdejšího zpovědníka Tomáše Damiana Knila, faráře v Kaufbeuren, přijali do kláštera příbuznou jeho, klášter-

ním jménem M. Felicitu, ačkoliv určitý počet dvaceti sester, pro něž jen tolik jizbiček v klášteře se nalézalo, již vyplněn byl. Tu rozkázala představená Krescencii, aby této novice ihned svou cellu vyprázdnila, ačkoliv jako profesce větší právo jí příslušelo na zvláštní jizbu, než právě přijaté novice. Rozkaz svůj odůvodňovala představená tou pichlavou poznámkou, že ona, Krescencie, přý beztoho klášteru ničeho nepřinesla, a obci klášterní jen za obtíž jest, kdežto tato novicka slušné věno přý míti bude. K tomu ještě bezcitně připojila, »ať přý si sama hledá místo ku spaní.«

Tak se na ní do slova naplnilo, že neměla, jako božský Spasitel, určitého mistečka, kam by byla hlavu svou po-

ložila, a musila od sestry k sestře obcházeti s prosbou, aby jí dovolila v některém koutečku své celly noc bidně přespati. Dvě leta se takto po klášteře plahočila v pokorě a trpělivosti, až novicmistryně M. Dorota Osterriedrová onemocněla a ze své celly do nemocnice se odebrala, kdež nápotom zemřela.

A jak snášela Krescencie tuto krutou zkoušku? — Nikdy ani slovíčkem si nepostěžovala, nikdy se neomlouvala, nikdy za změnu neb zmírnění postavení svého nežadala, nikdy nebylo pozorovati, že by nad tím byla netrpělivě reptala, citlivá nebo v tváři zasmušilá byla. Naopak; hledíc na všechno to, co ji potkalo, okem víry, přiznávala a říkala, takovéto s ní nakládání že prý jí právem přísluší; chudá dcera tkalcova prý toho jinak nezaslужuje. Ano v duchu se nad tím radovala, a to, co člověk smyslný pokládá za největší pohanění a ublížení, považovala ona za největší čest a nejdražší poklad. Že mohla takto s uktřizovaným Špasitelem snášeti pohanění a chudobu, připadalo jí jako největší zisk, čest a bohatství. Protož také za všechno srdečně děkovala, jak říkala, že je to nezasloužená almužna, když dostala chatrný, obnošený oděv, zbytky pokrmu, které skoro již k požívání nebyly, a když směla v některém koutečku v cizí celle přes noc si odpočinouti. Těm, kdož ji takto pronásledovali, nikdy se nevyhýbala, nýbrž splácela vše toliko dobrým, takže v klášteře obecně se říkalo: «Chce-li kdo býti v milosti u Krescencie, ať jen jí ublíží.»

Jestě trapnějším bylo pro tuto ze všech stran opuštěnou duši to, že na ni u zpovědníka, u provinciala a jiných výše postavených osobností křivě žalovaly. Ačkoliv ani zpovědník, ani provincial takto obviňovanou sestru ihned odsouditi si netroufali, přece nejedna u nich zavládla pochybnost, zdali duch, jímž ona

vedena jest, je také duch pravý, což jí také častěji dávali na srozuměnou, a přísně ji zkoušeli, aby se o pravdě přesvědčila. Jeden zpovědník chtěl již úřad ten se sebe složití nevěda si rady, kterák v tak podivných a vážných případech správně rozhodnouti a při tolikerých sobě odporných úsudcích mezi různými stranami domácí pokoj a svornost zachovati.

Jednou navštívili dva mladí Františkáni klášter. Na vyzvání představené jali i oni se vyšetřovati, který duch asi vládne M. Krescenci, zejména, zda li jest ďablem klamána, a čarami a pokrytstvím skutečně vinna jest. Jsouce oba předpojatí, počínali si při tom bez náležité šetrnosti a lásky. Čím méně se Krescencie proti nařknutím bránila, a čím pokorněji ku všelikému obviňování mlčela, toliko ujišťujíc, že neví, co čarodějnice jest, tím nerozvážněji a necitelněji soudili tito nepovolání soudcové. Právili, že jest Krescencie s ďablem spojená, a při tom na nejvyšší zpozdlá, bezcitná a převrácená. (Summ. N. 8. § 153, N. 16, § 13.)

Úsudek takový představenou v drsném jednání jen ještě utvrdil, kteráž nechutí svou tak daleko se nechala uchvátiti, že ubohou nevinnou sestru do tmavé komůrky zavřela a hladem trápila. Tu však navštívil Bůh, Otec všelikého potěšování, služebníci svou tolikerým nebeským osvětlením, a oblažil duši její takým potěšováním, že pobyt svůj v této tmavé komnatě za největší a nejsladší blaženost pokládala, milostí nezaslouženou jej nazývající.

O několik let později, když byla představenou M. Jana, byla Krescencie opět duchovním radou Veindachem z Augsburgu několikráte velmi přísně vyšetřována a odsouzena. Pán tento veřejně s výhrůžkou prohlásil, že musí Krescencie do jiného kláštera přeložena a ve vazbě

pod přísným dohledem držena býti; to prý on u příslušného duchovního úřadu vymůže.

Vyhrůžka ta se sice neuskutečnila, avšak dlouho jako meč Damoklův nad Krescencií na nitce jen visela. Krescencie i v tom odevzdala se všechna do vůle Boží, ač z toho případu mnoho ostrých pomluv proti ní vzešlo jak v klášteře samotném tak i mimo klášter, které ji jazyky štebetavé zase donášeti neopomenuly.

Proti tomuto návalu nejružnějších podezřívání neměla statečná služebnice Ukřižovaného žádné jiné zbraně, než tato slova, jež často si opakovala: »Jesus autem tacebat« (Ježíš pak mlčel). Toto mlčení Syna Božího naproti tolikerým a tak těžkým obviňováním bylo ji příkladem a zároveň posilou.

Že ji tento nezasloužený odpor, zvláště pocházel-li od osobností, kterých ona si vážila, velmi trápil, snadno se domyslíme. Ve své hluboké pokoře pokládala i ty nejmenší chybičky na sobě již za veliké hříchy, a sebe za nicotné stvoření, které nezasluhuje, než opovrženu býti. Za tou příčinou ráda o sobě i to nejhorší věřila, co se jí za vinu kladlo, zvláště když představení nebo kněz některý se tak o ní vyslovili. Ký div, že bývala vnitřním nepokojem celá ztrápená, a v hořkosti srdce svého téměř celá pohřžena, a snad by i o rozum byla přišla, kdyby nebyl Bůh sám ji silil na duši neohroženou důvěrou v božského Spasitele.

Býti pronásledována od lidí hodných, zejména od těch, kteří jsou nám dáni jako zástupcové Boží, jest mezi utrpením od světa zevnějšího na nás dorážejícím to nejtrpčí. Tak soudí svatá Terezie z vlastní zkušenosti říkouc: »Co mne potkalo (totiž že ji představený a zpovědník byli na odpor, a o upřímnosti a pravosti jejího ducha pochybovali),

mohlo mne připravit o rozum. Někdy cítila jsem se v takovém postavení, že jsem si nevěděla jiné rady, než vzhůru k Pánu oči pozdvihnouti. Ačkoliv jsem v životě svém mnoho zkusila, pokládám tento odpor se strany osobností představených za největší trýzeň.«

Všecko to bylo by ještě bývalo snesitelné, kdyby se jí aspoň bývalo vnitřní útechy dostávalo na modlitbách. Neboť trpěli co člověk vně, ani toho tolik nepocítí, dlívá-li duchem v nebesích a prosycen-li bývá světlem a láskou s hůry. Ale ta'o útěcha, kterouž mívala dříve v míře hojné, zmizela nyní na dobro. Místo ní trápily ji všelijaké pochybnosti, duševní vyprahlost, opuštěnost a mrákoty vnitřní. A jak to v takovém stavu duševním již bývá, dostavila se též různá pokušení proti víře a naději. Neustále trápila ji hrozná myšlenka, že snad je vyloučena z počtu vyvolených.

V bojích těch nezbývala jí jiná zbraň, než-li holá temná víra, onen »štlít, kterýmž jedině mohla uhasiti všechny šípy ohnivě neslechetníka.« (Efes. 6, 16) Na viru tu pevně spoléhajíc, objímala noby Krista ukřižovaného jemu se odevzdávajíc s životem i smrtí. Z víry té prýštila se též její podivuhodná neohroženost, s jakouž přijímala na sebe veškeré návaly rozličných trampot a trýzní po vyšší straně duše své neporušený poklid si zachovávajíc. Takto připodobněna jest muži moudrému, kterýž slova Páně slyší a je plní, t. j. věří a živ jest podle víry, kterýž vystavěl dům na skále. (Mat. 7, 24. 25.) Spadl přival utrpení a řeky soužení a váli větrové pokušení, a obořily se na tuto v Bohu zakotvenou duši, a ona nepadla, nýbrž spíše jako skála od příboje vln opláknuta a očištěna byla až do hlubin srdce svého ode skrn samolibosti, přílišné sebedůvěry a svévolnosti, a mimo to zázračně utvrzena

a posilněna ve velikých ctnostech, zejména ve víře, naději a lásce.

I ty, křesťane můj, stav dům svůj nikoliv na písku domněnek a soudů lidských, nýbrž na skále víry sv.; nediv se, pak-li Bůh dopustí, že i proti tobě lidé neb i ďábel silnou boutí ztropí. Pohleď tehdy důvěrně ku kříži Páně a

uvažuj slova mudrcova: »Strp dopuštění Boží: spoj se s Bohem, a strp, aby rostl v čas poslední život tvůj. Cožkoli na tě složeno bude, přijmi: a trp v bolesti a v ponížení svém měj trpělivost; nebo v ohni zkoušeno bývá zlato a stříbro, lidé pak příjemní v peci ponížení.« (Sir. 2, 4. 5.) (Přítě dále.)

Perla Východu.

Křesťanská legenda. — Český vydělal Josef F. Kuhn. (Č. d.)

II.

den před popsanou událostí seděl na stupních chrámových biskup Non v kruhu nepatrného stádece svého. Poučoval klidně naslouchající křesťany. Mluvil o utrpení společnosti křesťanské, o velikých mučenících za Ukřižovaného, o nedávných pronásledováních... Nyní se pronásledování se strany světské vlády skončila, avšak nadešlo ještě mnoho práce služebníků pravého Boha. Srdce hříšníků zatvrzela. Mnoho namáhání bylo zapotřebí, aby se přivedly ku Kristu duše, tonoucí v sladkostech a rozkoších i ve tmě poblouzení. Ale ženy Boží pracovali o úrodné žni. Křesťanstvo již zářilo jako svícen postavený na vrchu stolu. »A nedaleko je doba,« mluvil dále biskup, »kdy církev dle slov evangelia vzroste z malého zrna hořčičného v mohutný, vysoký a košatý strom, pod jehož stínem shromažďovati se budou všichni národové...

Krátce, ale nadšeně kázal Non, i sledovali jej pozorně všichni posluchači... Tu právě, když biskup objasňoval podobnoství o zrna hořčičném, ubíral se kol chrámu hlučný zástup jinochův a dívek... Všichni jsouce ověnění a v nádherném oděvu — vesele se smáli a pohrdavě pohlíželi na skupinu křesťanův. V čele zástupu toho krácela brdá vysoká ženština,

za ní dva sluhové s vějíři. Byla to »Perla Východu«. Všichni ji poslouchali. Lehce šla kolem Nona, na okamžik se zastavila a obrátivši se ku svým řekla s úsměskem:

»Jak nešťastní jsou tito starci! Třeba jich potěšiti.« Při tom učinila několik urážlivých pokynů rukou. Ostatní následovali jejího příkladu; hrubě žertujice zmizeli za rohem sousedního domu.

Když se Markéta ukázala, všichni posluchači Nonovi obrátili se od ní stranou; pouze Non s jakousi něžnou, smutnou výčitkou pohleděl na hříšnici. Když zašla, s hlubokým vzdechem svěsil sedou svoji hlavu.

»Jak veliká to hříšnice!« prohodil kdosi z křesťanův.

»Marnost nad marnost! Co ji očekává v budoucím životě za její nešlechetnosti!« dodal jiný.

»Nesuďte, bratři a nebudete souzeni!« mírně řekl biskup. »Hlucho rmoutí se duše má, vidouc tohoto tvora Božího, tonoucího v nepravostech, a smutno jest vzpomenouti si, kterak jsem sláb, než abych mohl zachrániti hříšnici! Málo máme v sobě lásky i víry, a modlitba naše nedojde do nebes. Neodsuzujte hříšnice té... Raději se za ni k Bohu pomodleme. Snad se paprsek milosti dotkne srdce jejího...«

Tak mluvil mírný biskup Non..

Druhého dne se stáde Nonovo opět shromáždilo na stupních chrámových. Nadešel večer, a hvězdy jasně svítily na tmavém nebi. Biskup, promluviv o věcech církevních, pohlédl na hvězdy a objasňoval posluchačům slova Pisma svatého o nebesích, »zvěstujících slávu Boží«.

Prvé doby křesťanství byly dobou bezpříkladných pronásledování za víru Kristovu. Avšak přes všechny muky sílu a statečnost křesťanů neoslabovaly. Věřící ve svaté horlivosti beze strachu chodili do dalekých, neznámých končin, šli mezi rozvzteklé zástupy pohanů, šli k vládcům a vytýkali jim špatné skutky jejich. Život křesťanů byl čist, beze všech nepravostí. Jejich bezpříkladná smířlivost, láska k lidem a mírnost — jejich vroucí, přesvědčivá řeč dotýkala se i nejzatrzezejších srdcí, a křesťané stále víc a více rozšiřovali se po okrásku zemském.

Non byl člověk neobyčejný; lásku jeho k bližnímu a dobročinnost uznávali i mnozí pohané. Bratřím podával vznešený příklad čistoty duše a mírnosti. Kouzelná řeč jeho léčila jejich nemocná srdce...

Mluvil, a posluchači jako včera s plnou důvěrou mu naslouchali, a nový paprsek naděje vznítit se v jejich srdcích, pochybnosti se rozptýlovaly, a tichá radost vstoupila do duší jejich.... Odhalená tvář Nonova, věččená stříbrnými šedinami, zářila mírností a dobrotou. Bylť hlasatelem nebeského milosrdenství...

Když biskup skončil, přiběhl k němu uzardělý Sikst.

»Svatý otče, povídáš nám o blaženosti Boží a oduštění,« zvolal chlapec. »Modliš se ku Kristu za hříšné. A Onslyší modlitbu tvoji. Ještě jedna hynoucí duše obrací se k Bohu. Marketa tě k sobě zve.«

Non pohlédl smutně na Siksta a řekl:

»Tys byl u ní, Sikste? Ty jsi byl v tomto sídle hříchu?«

Mladík se zarděl a přisvědčil. Tichost malého chrámu, velebná postava starcova, mírné a vážné obličejové věřících, vše dýchalo klidem a modlitbou. Sikst vzpomněl si na hody, jež opustil, a ledový úžas vnikl mu do srdce. Byl si viny své jen částečně vědom.

»Ona tě poslala?« tázal se Non.

»Ano, a doufal jsem, svatý otče, ve tvé milosrdenství.«

»Ty jsi myslil, že tam půjdu?« tiše řekl biskup. »Že půjdu, aby se mi vysmáli a mne vyštvali? Mám-li k tomu práva jako sluha Boží? Chce-li býti spasena, jestliže ji ozářil božský paprsek, ať sama přijde... Vždyť se ještě včera křesťanům vysmívala.... Jaký příklad podal bych bratřím, kdybych se vydal do veselého, šumného paláce? Ty jsi tam byl? Věz, u této ženštiny ochábně tvá víra. Nelze jíti současně dvojí cestou, Sikste! Ta pohanka zahubila by duši tvoji!«

Sikst vzlykaje vrhl se starci k nohám.

»Srdce mi však praví, že jít nesmím opustiti, že bude křesťankou. Pomoz mi, svatý otče, pomoz Marketě!«

»Nechod k ní!« řekl Non, »jdi do Damasku k svatému poustevníkovi; posílí tě poučením svým a svatým životem, bys byl ještě Bohu milejší!« —

V paláci Marketině se v hostinách neustávalo. Světlý záblesk, jenž hříšníci na okamžik osvětlil, uletěl bez následků. Několik večerů po sobě hrála v paláci hudba. Noví hosté naplňovali síň. Víno teklo proudem. Marketa jaksi vášnivě oddávala se veselí. Chtěla tak přehlusiti zármutek svůj, avšak marně. Ani veselost ani hudba a ples nemohly přehlusiti jejího smutku... Zatím zdraví její povážlivě sláblo, síly ji opouštěly...

Jednou u večer, když hudba hrála, a otrokyne při zvuku flétny tančily, Marketě se velice pohoršilo. Hluboké mrákoty nepomítly, ač ji kropili a i

lékaře přivolali. Hostina se skončila; služby donesly Marketu do ložnice její.

»Perla Východu« probudila se až k ránu, když zlatý sluneční paprsek padal do světnice. Marketa nemohla se vzpa-matovati, co se s ní přihodilo. Dvěře ložnice do sousedních komnat byly otevřeny. Všude jevil se nepotádek — ná-sledek včerejší hostiny... V ložnici spaly dvě služby.

Marketa jednu zavolala slabým hlasem; spící Ennie se probudila:

»Ach, kéž by tě bohové chránili! Myslely jsme, že umíráš...«

»Dej mi pít, Ennie!«

Služka podala vody.

»Ano,« řekla tiše Marketa, »tento život mne předčasně zahubí... Kalfurnie řekla pravdu...«

Nemocná opět upadla v bezvědomí.

Celé dni ležela krasavice smyslů zbavena a blouznila. Měla strašná vidění... V oněch řídkých chvílích, kdy přicházela k sobě, viděla se opuštěnu.

Všichni známi ji opustili. Vážili si veselé, kvetoucí, zdravé Markety a nikoli hubené, bledé ženštiny s hluboce vpadlými očima, jakž se změnila za posledních dob. Přátelé opustili »Perlu Východu« a veselili se jinde. Přítelkyně její Julie která ji zvláště milovala, vystrojila v paláci hostinu v tu dobu, když nemocná Marketa zmítala sebou na loži. Zvuky hudby splývaly s výkřiky a sténáním nemocné.... Konečně i Julie opustila smutný její palác. —

Některí služebníci, dříve na oko velmi upřímní k Marketě, přechali z paláce, berouce s sebou drahocenné věci. Jiní nevšimli si rozkazů, jež jim udílela, když se jí polehčilo. Toliko jediná služka, křesťanka Barbora, kterou Marketa kdysi vlastní rukou mrskala, zůstala u ní. V noci nespala; sama jsouc unavena, samotná ji posluhovala a vyplňovala každé přání své velitelky.

Jednou se probudila Marketa za temné noci. Barbora v koutku klečela a něco tichounce šeptala. Při světle nočního kahance uviděla Marketa na stole před Barborou kříž. Zaslechla vzdech služčin: »Kriste, odpusť a uzdrav velitelku moji!«

»Modlí se za mne k Bohu svému!« myslila si Marketa a zavolala služku. Ta však, pohřížena jsouc v modlitbu, se neozvala.

»Barboro!« silněji zvolala Marketa.

»Čeho si přeješ paní má?« ozvala se, uchopivši kříž a spěchajíc k loži.

»Děkuji ti!... Ty sama jediná mne miluješ a nezapomínáš!« řekla nemocná štkajíc a objala udivenou služku.

Obě — paní i služka — plakaly.

»Všichni mne opustili — jak jsem nešťastná!« pravila Marketa slzíc.

»Modlila jsem se za tebe... Kristus, Bůh můj, ti pomůže!« chvějícím se hlasem šeptala Barbora.

»Kéž by mi pomohl! — Nebyl zde Sikst?«

»Nikoli.«

»Je mi nyní lépe, Barboro, zůstanu samotna. Jdi spat! Již dávno jsi nespala. Jdi do vedlejší světnice, tam budeš mít spíše pokoj!...«

»Nikoli, paní má, zůstanu zde!«

»Ne, ne; prosím tě, jdi!«

Barbora odešla.

Marketa tiše zaplakala. Chvějící se rukou uchopila kovové zrcadlo a nahlédnuvši do něho, zděsila se své ztýrané, bledé, oteklé tváře. To byl přízrak, nikoli ona... Hle, co zbylo ze vši krásy! Marketě bylo velmi teskno. — A to nazývala životem? Kdo jí ulehčí v zármutku jejím? Kéž by přišel Sikst, tento dobrý, mírný chlapec! S jakou pozorností, s jakou láskou by naslouchala jeho vyprávování o božském mládenci z Nazaretu! A což kdyby tento syn božský sám se před ní objevil! S horoucí modlitbou vrhla by

se k jeho nohoun, prosíť jej, aby vy-
léčil její trpící duši. Libala by kraj jeho
šatu, světila by se mu se slzami v očích
s hořem svým!...

V tom ozářila se světnice podivným
světlem. Nemocná vzhledla a zaradovala
se: před ní stál zářící jinoch ve stkvoucím
rouchu. Oči jeho soucinně shlížely na
Marketu. Rusé vlasy splývaly na prsa.
Byl celý leskem obstoupen. Lehkým,
náslyšitelným krokem přistoupil k nemocné
a uchopil ji za ruku. Blahý cit naplňoval
celou bytost Marketinu. »To je on —
to je on!... Ten božský, divotvorný
jinoch, o němž mi vyprávěl Sikst,« šeptala
hříšnice.

»Ano, Marketo, já to jsem, ukřižovaný
Kristus!« přívětivě řekl božský host.
Znám utrpení tvé a přišel jsem tě vy-
léčit. Obrát se ke mně, dítě hřichu a ne-
štěstí, a upokoj své zarmoucené srdce!
Já všem dávám klid... Pojďte ke mně
všichni trpící a nešťastní, já všechny vás
upokojím!...«

Jinoch dotekl se její hlavy, a ne-
výslovná blaženost naplnila duši Marketinu.
Slzic radostí chopila se blahodárné ruky,
a zdálo se jí, že nabývá nových sil ku
šťastnému životu...

»Ó děkuji ti,« šeptala nemocná,
»Bože můj, nebeský lékaři můj! Cítím,
že probouzím se k novému životu... Ne-
odcházej ode mne!...«

»Zanech dřívějšího života, Marketo.
Očekávají tě lepší radosti. Vstup do
světa a trp za jméno mé! Mnoho jsi
trpěla a trpíš, a za to se ti odpouští
hříchové tvoji!...«

S jakým nadšením chopila se roucha
jeho kající hříšnice!

»Neodcházej ode mne!« tiše prosila
božského hosta — a modlila se, zakrývajíce
si oči.

Marketa cítila na hlavě ruce jasného
jinocha — a probudila se.

»Co se se mnou dělo? Není-li to sen?
Nikoli, viděla jsem, cítila a držela v rukou
roucho jeho,« šeptala s tlukoucím srdcem.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

VI. Mor v Indii.

Mor v Indii dosud neutuchl. Na
konci minulého roku začal opět z města
Bombaye svou obchůzku po ubohé
zemi a vyžadoval si nejméně 25.000 až
30.000 obětí týhodně. Zvláště trpěly ná-
kazou mimo Bombay střední a severo-
západní krajiny. Z mnohých smutných
zpráv z nakaženého území, které tak
mnohé truchlivé výjevy z oné doby nám
vyličují, stůjtež zde alespoň dvě z Pen-
žahy, kde se nalézají missie OO. kapucínů
a kde náказа hrozně řádila.

»Velké vedro,« píše P. Bernard
na svého biskupa diecese Lahorské,
»strašnému řázení moru aspoň poněkud
učinilo přítrž. Právě jsem si nyní po
dlouhém čase oddechl a první prázdné

chvilky používám, abych vám nakreslil
slabý obraz toho, co jsme v poslední
době zkusili. Právě jsme byli ukončili
krásné svátky velkonoční, radostné alleluja
rozléhalo se ještě v naší chudé, pro naše
věřící příliš malé kaple. Vrátil jsem se
ze služeb Božích domů, ale sotva vkročím
do svého obydlí, obklopí mne zástup
domorodců, plačících a křičících: »Otče,
otče, smiluj se, mor je v osadě! Mladý
muž již po dvou dnech morem umřel,
ostatní obyvatelé téhož domu jsou již
také nakaženi!« Čeho jsme se tedy obávali,
to se stalo: mor byl přede dveřmi. Bez
meškání pospíšil jsem, abych první obět
pochoval, potom udělil jsem chudobné
matce svátosti umírajících; za hodinu
na to byla mrtvá a za dvě hodiny po-

chována. Abych nezmeškal, pospíšil jsem pak ku dvěma jiným obětem a spatřil jsem na vlastní oči neklamně známky moru, boule pod pažemi. Nebylo žádné pochybnosti již: byl to skutečný mor se všemi svými hrůzami!

Když morová nákaza byla zjištěna, poručili jsme se všichni do ochrany Boží. Hned na počátku oznámil jsem vše ctihodně představené kláštera milosrdných sester. Její horlivost byla potom skutečně úžasná. Jediný Bůh ví, co všechno dobrého vykonal! Spěchala od domu k domu, nemocné ošetřovala, služby nejnižší a nejtěžší jim prokazovala. Přitom 50—60 nemocným rozdávala léky, kteří klášterní, lékárnou v pravém slova smyslu obléhali. Jak často byla vydána nebezpečenství se nakaziti — ale Bůh bděl nad tímto andělem milosrdenství!

Přes všechno naše úsilí, nemoci zabrániti, šířila se měrou úžasnou; v několika dnech pochoval jsem na 50 obětí. Nicméně musím vyznati, že všichni zemřeli dobře jsouce na smrt připraveni, začež Bohu vzdávám vroucí díky. Často měli nemocní jen tolik času, že se sotva na smrt mohli připraviti. Nemalou bylo to pro mne útěchou, že mnozí se slzami v očích mne prosili, abych jim udělil křest svatý. Bohužel byla neopatrnost našich křesťanů nejednou příčinou nákazy. Nadarmo jsem jich napomínal, aby jenom jistý potřebný počet ošetřujících u nemocných zůstal. Při každé návštěvě nemocných pozoroval jsem, že dům nemocného býval přeplněn, tak že jsem sotva vstoupiti mohl. Když však potom nemoc vždy hrozivěji vystupovala, vjel do veškerého obyvatelstva takový strach, že nakažené domy docela opouštělo a ve dne v noci v širém poli tábořilo.

Jednoho večera oznámil mi jistý křesťan, že jakási rodina opustila svůj dům a že tam leží již druhý nebo třetí den žena morem nakažená. Nebylo známo, je-li ještě živa anebo už mrtva. Odebral jsem se tam ihned s bratrem Idesebaldem. Avšak u vchodu zarazil nás morový zápach a přinutil k návratu. Uhodl jsem ihned příčinu a překonav svůj odpor vnikl jsem do chatrče. V nejzašším koutě spatřil jsem mrtvolu chudobné ženy cary přikrytou, na holé zemi ležící, a již hnijející. U nohou mrtvolky stál džbán

s vodou. Zápach byl nesnesitelný. Abych v tomto otráveném ovzduší neomdlel, zaupal jsem si nos i ústa a vrávorál ke dveřím, abych se nadýchal čerstvého vzduchu a pak přibuzné mrtvé ženy, kteří v širém poli tábořili, do chýže nazpět zavolal. Ale marné bylo všechno volání; nepřišel nikdo. Vyčkal jsem tedy rána, načež někteří srdnatí křesťané mrtvolu pochovali. Jako zázrakem se stalo, že nikdo z nich, ačkoli mrtvolu zcela shnilou na svých ramenou až na hřbitov nesli, morem neonemocněl. Bůh chtěl zajisté rekovný ten skutek křesťanské lásky odměniti.

Později dověděl jsem se o nešťastné ženě zpráv podrobnějších. Jakmile spozorovala, že morem je nakažena, dala si zavolat syna a pravila: „Mám morovou nemoc, je po mně veta, musím umřít; vy ostatní, kteří zde v domě bydlíte, přehněte do poli; dejte mi sem džbán s vodou, a nechte mne umřít.“ Bohužel dověděl jsem se pozdě o tom a nemohl jsem ji více pro nebe zachrániti.

Nyní moru ubývá, ale docela nepominul ještě. Kéž by milosrdný Bůh tuto těžkou zkoušku záhy od nás odhal a naši missii mir a pokoj zase vrátil.

Na doplněnou horějšího obrázku o hrůzách morové rány podáváme ještě zprávu ctihodné matky Vilfi ny, která se svými sestrami srdnatě a bez bázně oběti strašné nemoci vyhledávala a ošetřovala.

„Slyšela jsem,“ vypravuje matka Vilfina, „že v jedné chatrči leží nemocná dívka. Zaklepali jsme na dveře, dveře se otevřely, ale vstříc valí se nám nesnesitelný zápach, tak že se velmi přemáhati musíme, abychom mohli dovnitř vstoupiti. V těsné místnosti tlačili se mužové a ženy, jichž nečistota je pověstná. S velkou námahou prodrali jsme se k umírající, která nedostatkem vzduchu byla všechna omámena. A nebylo také divu, neboť byli tu shromážděni všichni členové rodiny až do čtvrtého kolena a krčili se dokola, na lůžku, pod ním a okolo. U hlavy seděla matka a babička, u nohou plačtivé babky, které při takových příležitostech se najímají za peníze, aby plakaly. Naši první starostí bylo, všechny přítomné vykliditi, chatrč provětrati a a nemocnou i s lůžkem na čerstvý vzduch vynést a do stínu položit.“

Nemocné moří prudká zimnice, do-
stavují se pichlavé bolesti pod rameny
a v krku, tvoří se žlázky a propukají
v rány. Léků proti moru je málo. Nej-
lepší jest lék tak řečený 'helkiasé',
kterého užívají milosrdné sestry ve svých
nemocnicích.

Umřel-li nemocný, nastane nesmírný
křik. Šecky ženy ze sousedství se sběhnou
a před mrtvolou hrozně nařkají a ne-
lidsky se v prsa bijí. Tyto nesmyslné
občeje jsou zůstatkem z dob pohanských.
Mnohem rozumněji počínajísi v takovýchto
případech naši nověobrázcí křesťané.
Z'e příklad.

V jedné rodině onemocněl otec.
Missionář P. Bernardin slyšel jeho
zpověď a slibil, že následujícího dne mu
podá svaté přijímání a udělí poslední
pomazání. Když jeho dcera, čtrnáctiletá
to děvče, slyšela, že Spasitel chce za-
vítati do jejich domu, měla z toho takovou
radost, že ihned jala se vzdor nesnesitel-
nému vedru v potu tváře své oprchalé
stěny rodné chaty opravovat a líciti.
Tázal jsem se jí, co to činí? „O, pane,
pravila, zítra zavítá k nám Pán Bůh,
a tu musíme jej co nejlépe přivítati!“
— „Ale ty sama onemocníš, namáhajíc
se v takovém vedru!“ — „O, nemyslím,
náš duchovní otec nás zítra požehná
nejsvětější Svátostí, a to nás zachrání
od moru.“ Ubohé dítě, za svou horlivost
musilo trpěti; následujícího dne bylo
samo morem zachváčeno. Avšak Bůh
odměnil jeho dětinou důvěru v něho,
neboť brzy na to zase ozdravělo.

Je podivným zjevem, že nemocní
kteří z nemoci vyvázli, dlouho ještě ná-
sledky její na svém těle pocítují. Slabotou
sotva se vlekou, vzezření jejich je děsné,
svými vyschlými tvářemi podobají se
spíše strašidlům než-li lidem. Jejich rány
jsou tak hluboké, že možno dva prsty
do nich strčit. Lékem svrchu zmíněným
'helkiasé' hojí se však rychle a důkladně.

Ubohá Indie, dokládá matka Vilína,
tak bohatá a krásná a přece tak ne-
změrně nešťastná. Zde naučí se člověk
vroucně se modlit: „Od moru, hladu a
války vysvoboď nás Pane!“

VII. Moc pohanské pověry.

Černoch Kvadyovi, v osadě Anechu
v západní Africe rodilý, byl s černou

hereckou tlupou odešel do Evropy —
vrátil se pak do své otčiny asi po pěti
letech nemocen a zemřel již po třech
městcích ve své rodné slaměné chatrči
úbytí. Jako mnohým jiným černochům
tak i jemu cesta do Evropy nejenom
nic neprosplá, nýbrž naopak jen uškodila;
chud odešel, chud, a sice okraden od
svých vlastních soudruhů, a mimo to i
nemocen se vrátil. Za těch pět let, co
byl v Evropě, nestal se křesťanem; jako
pohan odešel, jako pohan se vrátil a
jako pohan zemřel.

Život takových černochů v evrop-
ských cirkusích a v podobných veřejných
místech je at tak dím nepřírozený, nucený.
Doma ve své otčině vede černoch život
přírozený, neumělý, v Evropě se přetváří
stavě se divokým a zvířecím. Náš
Kvadyovi vrátil se z Evropy po pěti
letech. Procestoval se svými soudruhy
města: Hamburg, Berlin, Frankfurt,
Marseille a Genuu. Tunel svatogothardský
nedovedl sice pojmenovati jménem, ale
vypravoval o něm svým krajanům hrozná
věci. Za jízdy tunelem pozbyl prý dechu
a nebyl dalek zadušení. V katolických
chrámech líbily se mu mohutná hra na
varhany a zpěv. Přinesl si domu pěkný
křížek, ale nikoli víru v Krista Pána;
víře odporoval dlouho, odporoval i v ho-
dinu smrti. Jak se to stalo?

Příčinou všeho byla bázeň před
křtem svatým, před smrtí, před bůžky
a ještě více bázeň před lidmi. První
týden po jeho příchodu v měsíci říjnu,
viděl jsem ho dvakrát v našem kostele,
jednou v neděli, podruhé ve všední den.
Pokazdžde použil jsem této příležitosti a
zavedl jsem s ním rozmluvu o tom nebo
onom, tázal jsem se ho na všelico, jaké
dojmy si na př. s sebou z Evropy přinesl,
je-li pokřtěn, a když odpovídal záporně,
zda-li nyní hodlá se dáti pokřtiti. Ostatně
byl nejvyšší čas, abych ho na tyto věci
upozornil, neboť vzezření jeho bylo již
značně chorobné. Svolil ochotně, že se
dá ve víře křesťanské vyučiti. Bylo ihned
ustanoveno, že ponejprv sám osobně do
missie na vyučování přijde, třikrát že
pošlu jednoho z katechistů k němu a
tu a tam že i já jej navštívím a dále
vyučovati budu.

Vyučování tedy šťastně započalo.
Na neštěstí zhoršila se zároveň jeho

nemoc a stav jeho byl den ode dne povážlivější. Jednoho dne nechtěl už výkladu katechismu naslouchati. Počínal jsem si velmi opatrně, hleděl jsem mu nemoc jeho způsobem zcela přirozeným vysvětliti, nicméně však nedovedl jsem mu vymluvití jeho bludnou domněnku, že je začarován a že proto tolik krve musí kašlati. Od té chvíle nebylo s ním řeči. Na všechna napomenutí a všechny domluvy měl jednu jedinou odpověď: »Až budu zdrav, pak mne pokřtí, ne však nyní!« Tak řekl se Boha navždy.

Nejprve doptával se jakéhosi čaroděje na příčinu a možný konec své nemoci. Přes to, nepřestával jsem ho navštěvovati, nedbaje toho, že se často stavěl hluchým anebo jakoby spal, a mně ani na můj pozdrav neodpověděl. Zvláště nemile to nesl, když jsem ho jednoho dne upozornil na dřevěnou tabulku, která stála v koutě a mohamedánskými průpovídkami popsána byla. Později klesl ještě hlouběji. Za jedné návštěvy pozoroval jsem k svému žalu, že hledá pomoci v pohanské modloslužbě, neboť na krku měl zavěšenou šňůrku pohanských bůžka a přede dveřmi jeho chatrče stály dvě špinavé mísky, jedna plná palmového oleje, ve kterém plaval hliněný bůžek mušlemi ověšený, druhá plná popele a zapáchajících vnitřností zvířecích.

Bratřec nemocného, krejčovský to učeň a velmi hodný křesťan, dal si se svým strýcem mnoho práce a mnoho se zaň modlil. Ale všechno nadarmo, proti dvěma modloslužebným ženám a staršímu bratru nemocného, jenž byl rovněž modloslužebníkem, nemohl ničeho poříditi. Naposledy domníval jsem se, že snad přece neodejdu s nepořízenou, navštívím-li ho v jinou hodinu a pouze ve přítomnosti jeho bratřec. Avšak ani potom nedal mi odpovědi, a nepromluvil slova. V této své zatvrzelosti setrval až do konce a zemřel jednu sobotu z rána když jsem ho byl v předvečer téhož dne naposledy navštívil.

VIII. Anička.

»Před nějakým časem,« vypravuje jistá missijní sestra, »vypuklo v osadách německých v Africe povstání. Nespokojení živlové popíchovali černochy tak dlouho, až se vzbouřili. Za tou příčinou byl

velitel osadního vojska vyzván, aby vzpouru potlačil, což se mu také po krvavé bitvě s domorodci podařilo. Černoši se rozprchli. Poručík Denk byl vyslán se silným vojenským oddílem, aby obsadil hlavní osadu, sídlo to černošského pohlavára. Když poručík do osady přišel, byla úplně vyklizena. Čeho ušetřily koule to prchlo; Jedna jediná živočichů bytost byla v opuštěné osadě nalezena. Bylo to malé, asi dvouleté děvčátko, které svými velkýma černýma očima na cizí muže tak udivené a prostosrdečně se dívalo, že vůdce nad ubožátkem se slitoval, a jednomu z vojáků nařídil, aby je vzal na záda. Po skončené výpravě donesli vojáci opuštěného sirotka do města a velitel odevzdal jej naší missii na výchování. U nás byl v krátkce na to pokřtěn a na křtu svatém dáno mu jméno mateře nejsvětější Panny Anna.

Anička bydlí u nás už delší čas a máme ji všichni rádi. Je to roztomilé stvoření. Co vidí, to se snaží nápodobiti. Pozorně sleduje vyučování starších děvčat. Fiká po nich jejich úlohy anebo maluje na své kamenné tabulce rozdivné klišy-háky. Kdokoli nás navštíví, může býti jist, že ho přivítá pěknou poklonou a směsicí řečí černošské, angličtiny a němčiny, tak že vlastně z toho všeho nic si nevybere.

Onehdy přiběhla s pláčem k sestře představené, slzy jí tekly po tvářičce. »Proč pak pláče naše Anička?« — »Já už jsem si pleskla přes ústa a přece jsem to zase řekla,« odpověděla plačky. Měla totiž ve zvyku, chlapcům, kteří ji někdy škádlili, dávat nepěknou přezdívkou, a to ji chtěla sestra učitelka odnaučiti. Když pak ji řečená sestra potěšila, že návyku takového nelze odložit hned, upokojila se a byla zase veselá. »Přistě,« pravila, »plesknu si přes ústa dřívce, než-li to řeknu.«

Jedné věci nemůže naše Anička pochopiti, že totiž máme chudý jenom kostelíček, kdežto v městě stojí jiný kostel mnohem větší a krásnější. »Proč pak jste ponechali Spasitele tak prázdnou světnici?« tázala se. — »Protože nemáme peněz. Jinak bychom též Kristu Panu velký, nádherný chrám postavili.« »O, až budu velká, pak budete stavěti, já vám pomohu, abyste už nebyli chudí.«

Onehdy přichvátala k sestrám a otevřela před nimi zástěrku, ve které bylo několik penízků, koláčů a cukrovinek. „Za to všechno budeme nyní stavěti nový kostel,“ volala, záříc radostí. Byla totiž se staršími děvčaty v městě, vyhledala všechny známé a žebřela pro náš kostel. „Avšak co uděláme s koláči?“ táže se sestra představená, „z těch se přece ne-

může kostel stavěti!“ „Koláče snězte vy, abyste neměly hladu,“ odpovědělo dobré dítě, nad jehožto hlavinkou ruka Boží tak patrně vládla.

Kéžby je — končí missijní sestra, božský Spasitel i přístě chránil, kéž by však i splnil jeho a spolu i naše nejvroucnější přání, jemu co nejdříve důstojný stánek vystavěti!“

Ke dni 12. března.

Trináctistoletá památka úmrtí sv. Řehoře Velikého.

Dnes slaví církev katolická svátek svatého Řehoře I., papeže, učitele a Otce církevního. Vš-li, milý čtenáři, které muže nazývá církev svatá „učiteli“, a které zove „Otcí“ církevními? Čestné příjmi Otců církevních obdrželi ti světcí, kteří nejen vynikali ctnostmi křesťanskými a slynni učeností a nebeskou moudrostí, nýbrž také stářím ctihodní jsou, t. j. kteří žili v dávných dobách církve svaté. „Učители církve“ nazváni jsou ti mužové, kteří vynikají ctnostmi křesťanskými a mimo to slynou znamenitou učeností, byt žili v pozdějších dobách. Církev katolická ctí čtyry Otce církve západní (latinské): Ambrože, Jeronýma (či Jarolíma), Augustina a Řehoře; a pět otců církve východní (řecké): Athanáše, Basila, Řehoře Nazianského, Jana Zlatoústého a Jana z Damasku; tito jsou zároveň učители církevními. Mimo tyto cti církev katolická ještě dvanáct světců, kteří jsou „učiteli církve“. Nejposlěze byli za učitele církevní prohlášeni svatý Alfons, zakladatel kongregace Redemptoristů, a svatý Beda, anglosaský mnich († 735) z řádu svatého Benedikta.

Ale slyšíme nyní něco o svatém Řehoři.

Již jméno jeho jest velevýznamným.

Řehoř povstalo z latinského Gregorius, a to zase jest původem řecké a značí tolik co „bdělý“. Svatý Řehoř byl skutečně bdělým nad sebou, čemuž nasvědčuje jeho svatý život, i bdělým nad jinými, kteří jeho péči svěření byli, ať jako císařskému úředníku, ať jako správci kláštera, ať konečně jako papeži.

Narodil se v Římě okolo r. 540, a pocházel ze starobylého šlechtického rodu Anicijského. Otec jeho Gordian, římský senátor, i matka Sylvia, kladou se do počtu svatých. Po nich zdědil Řehoř nejen bohatství, nýbrž také pravou zbožnost. Nabyv právnického vzdělání nastoupil dráhu úřednickou, po níž tak rychle postupoval, že již ve třicátém roce věku svého stal se císařským náměstkem (praetorem) v Římě. Vysoký a obtížný úřad ten spravoval obratně a spravedlivě, tak že získal si spokojenost císařovu i náklonnost lidu. A přece nebyl spokojen. Hlučný světský život protivil se Řehoři, kterýž od mladosti lnul k tichému životu, rád čítal spisy svatých Otců a miloval hojnou modlitbu. Zpозorovav, že ve vysokém úřadě svém ochabuje znenáhla v nábožnosti a stává se vlažným, pohlídl v srdci leskem a slávou svého úředního zaměstnání a zatahožil po zátíší klášterním, aby se mohl

starati výhradně o spasení svoje. I složil po smrti otce svého úřad svůj, prodal veškeré movité dědictví své a vynaložil stržených peněz na dobročinné účely.

Císař i římský lid žasli a litovali upřímně, že výtečný praetor vzdal se svého úřadu.

Řehoř nedal se ničím zviklati. Založil na svých statech v Sicílii šest benediktinských klášterů a zřídil sedmý klášter s kostelem sv. Ondřeje v rodném paláci svém v Římě, do něhož r. 575. sám vstoupil. Jako prostý mnich trávil pak zde život svůj mezi řeholními bratry v písne kázni na modlitbách a po-božném rozjímání.

Ale již r. 577. bylo mu opustiti zátiší klášterní. Jmenoval ho papež Benedikt jedním ze sedmi římských jáhnů, (pozdějších to kardinálů.) kteříž o chudinství v městě pečovali a spolu ve správě církve účastenství měli. Po dvou letech učinil ho papež Pelagius II. svým vyslancem

(apokrisiariem) u císařského dvora v Cařihradě. Roku 585. vrátil se Řehoř do Říma, kdež za nedlouho od svých řeholních bratrů zvolen byl za opata.

Po smrti Pelagia II., který v únoru r. 590. stal se obětí morové rány, zvolen opat Řehoř duchovenstvem a lidem římským jednomyslně za papeže. Zdálhal se velice, ale nesprostil se této důstojnosti ani zpečováním ani útěkem do lesní skrýše. Když však nastoupil vznešený úřad svůj, spravoval jej co nejsvědomitěji a všemožně pečoval o blaho církve i země italské, jež právě v oněch dobách zle byla navštěvována polodivokými, výboj-

nými národy. S neúnavnou horlivostí pracoval o to, aby bludařské Longobardy, sídlící v Italii, a Visigothy, panující tehdy ve Španělech a v jižní Gallii, získal církvi katolické. Snahy jeho setkaly se se zdarem nejlepším; v pozdějších dobách není o bludném učení, jemuž tito národové oddáni byli, ani památky.

Největší zásluhu získal si Řehoř o pokřesťanění Anglosasů v Britanii (Anglii). Poslal tam r. 596. Augustina, mnicha svého kláštera v Římě. Tito misionáři působili mezi pohanskými Anglosasy s takovým zdarem, že již za málo let

mohl Řehoř v Anglii několik biskupství založiti.

Uprostřed namáhavých prací a nesčetných starostí nejvyššího úřadu apoštolského neobtěžoval si pečovati též o důstojnou bohoslužbu. Prozkoumal bedlivě modlitby aposvátné bohoslužebné úkony různých kostelů, vybral z nich co

bylo nejkrásnější a sestavil na základě obřadů římských velekrásný řád služeb Božích, jehož s některými pozdějšími dodatky a změnami v západní církvi katolické podnes se užívá. Rovněž zvelebil tento slavný papež bohoslužebný zpěv, jenž až do dneska podle něho gregoriánským se zove. Aby zachoval jej v původní ryzí kráse, založil v Římě pěveckou školu a sám posvátnému zpěvu vyučoval. Ještě v devátém století ukazovala se v Římě původní kniha tohoto zpěvu a metla, kterouž Řehoř při vyučování držel na uzdě nepokojné chlapce. Svatý Řehoř zanechal nám též mnoho

písemných památek. Složil překrásné církevní hymny, výklady o knize Jobově, proroku Ezechieli a mnohých částkách evangelíí a jiné, a zanechal 844 listů, jež napsal různým osobám. Slyšme něco z jednoho jeho listu. V dopise psaném Isákovi, biskupu Jerusalemskému (Epp. XI. 46.) praví: »Že při potopě světa pokolení lidské mimo archu zahynulo, v arše však zachováno bylo, což to znamená jiného, než co nyní jasně vidíme, že totiž všem nevěřícím mimo církev jsoucím vlnobiti hříchů jejich smrt přivádí; kdežto jednotnost církve, jako archa dobře zbudovaná, věřící ve víře a lásce zachovává?« Zde učí sv. Řehoř totéž co dávno před ním učili svatí Cyprian, Ambrož a Augustin, »že totiž mimo církev není spásy«, t. j. ti, kteří vlastní vinou nejsou v církvi Kristově, nemohou býti spaseni, kdož však bez vlastní viny jest

mimo církev a domnívá se, že má pravé náboženství, může dojiti spasení, lituje-li hříchů svých a snaží-li se dle možnosti plniti vůli Boží.

V jiném listě (Epp. XIII 37.) hlásá sv. Řehoř zřetelně neomylnost římského papeže ve věcech víry a mravů.

Řehoř Veliký zemřel r. 604.; tělo jeho odpočívá pod jedním z postranních oltářů ve velechrámě sv. Petra. Trináctistoletá památka jeho úmrtí bude se v Římě okázale slaviti. Svatý Otec sám bude dne 12. března sloužiti nad jeho hrobem slavnou mši svatou, a při ní zavzní tisícovým hlasem posvátný zpěv gregoriánský.

Prosme zvláště na ten den Boha, aby na přímluvu sv. Řehoře zachoval nás až do smrti v pravé svaté víře katolické, a aby bloudící bratry a sestry zpět uvedl v lůno pravé církve svojí.

Bernard Velísk (O. S. B.).

Dikůvzdání božskému Srdci Páně.

Z farnosti rajhradské Plníc slib učiněný vzdávám nejvroucnější díky nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše a nejsladšímu Srdci Panny Marie a svatému Josefu za mocnou pomoc v těžkém povolání. Chváleny a velebeny buďte dvě nejsvětější Srdce na věky; též oslavován buď svatý Josef, pomocník náš ve všech potřebách tělesných i duševních.

K. M. B.

Z Hodonína. Tímto plním slib vloni učiněný a děkuji ze srdce za milosti Ježíši Kristu, pro nás umučenému a jeho přesvaté Matce Marii a sv. přímluvěm, jež jsem za přímluvu vzývala ve své těžké nemoci.

L. Š.

Z Tištiny. Překonavši velmi nebezpečnou nemoc, vzdávám božskému Srdci Páně díky za obdrženou milost, pak Královně nebeské, sv. Františce a svatému Antonínu Pad. za jejich přímluvu

a prosím snažně všechny milé čtenáře a čtenářky, aby ku dosažení úplného zdraví mi zbožnou modlitbou jednoho »Otčenáše« a »Zdravas Maria« laskavě přispěli, začaž jim »zaplať Bůh« vděčně vyslovují.

F. Ř.

Dle učiněného slibu vzdávám božskému Srdci Páně, blah. P. Marii Filipsovdorfské, sv. Kateřině a sv. Antonínu Pad. povinné díky za vyslyšení mé prosby a za uzdravení z nemoci mé.

K. J.

M. S. z Prahy. Nejv. Srdci Páně, přelaskavému Srdci P. Marie vzdávám své nejvřelejší díky za milost odvrácení jisté duše od bludných cest, na kterýž úmysl jsem se pře dva roky modlíla a konečně vyslyšena byla. Prosím zbožné čitatele božského Srdce Páně a přelaskavého Srdce Panny Marie o zbožný »Otčenáš« za setrvání v dobrém pro duši tu.

Z Brna. Vzdávám nejvroucnější díky nejsv. Srdci Páně a blah. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení svých proseb v jistých záležitostech.

M. P.

Z Holešovska. Nejvroucnější díky vzdávám tímto nejsv. Srdci Páně, Panně

Marii Lurdské a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosby a za uzdravení. A. P.

K. M. vzdává vroucné díky Pánu Ježíši, blah. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení proseb v bídách svých, v chudobě, v nalezení služby a v nemoci své.

Různé zprávy.

Svatý Viktorin. Dne 2. listopadu losnkého roku slavilo město Ptuj, ležící na řece Drávě v jižním Štýrsku vzácnou a památnou slavnost, jakou honositi se mohou málo která rakouská města. Byla to památka 1600letá na mučnickou smrt svatého Viktorina, biskupa ptujského a církevního spisovatele. Dle nápisů, které byly nalezeny v různých místech v Uhrách, zdá se, že pocházel z rodiny řecké a že byl narozen v Ptuiji, kdež byl po řadu let také biskupem, až zemřel za Diokleciána římského císaře jako mučnick roku 330 (někteří myslí, že zemřel teprve rok na to). Svatý Viktorin byl též proslulým církevním spisovatelem, neboť nazývá jej svatý Jer. ným ve svém spisu »o znamenitých mužích« »sloupem církve« a jiní církevní spisovatelé zařazují ho mezi znamenité doktory církevní. Bohužel, že málo se zachovalo z jeho spisů, a těžko vystihnouti z nich bohatost jeho myšlenek. Svatý Viktorin považuje se za prvního latinského vykladače písma svatého, který chtěl podati vědecký výklad svatých knih. Poněvadž je nám Rakušánům tak blízký, proto pracuje vídeňská akademie nauk již asi patnácte let o vydání jeho spisů, ale práce její nepokročila daleko. Jednak těžko rozhodnouti, které spisy jsou pravé a pocházejí-li skutečně od tohoto rakouského prvomučenika a pak nutno je pracně po částkách shledávati ve všech evropských knihovnách. Církev slaví

památku svatého Viktorina dne 7. listopadu.

Statistika dominikánův. Řád dominikánský má nyní asi v 300 klášterích 3000 členů; dominikánky mají kolem sto klášterů a 1500 řeholnic. V Rakousko-Uhersku je 39 mužských a 8 ženských klášterů. V Polsku je 13, v Dalmácii 8 mužských klášterů. Na Moravě jsou v Olomouci, Uherském Brodě a ve Znojme, v Čechách v Praze, v Ústí nad Labem, v Litoměřicích a v Chebu. V Německu, Švýcarsku, Nizozemí a v Luxembursku je 18, ve Francii bylo před vyhnáním lonským 10, v Africe jsou 3, v Asii 3, v Turecku 2, v Anglii 17, v se erní Americe 8, v Mexiku 25, v jižní Americe 17 mužských klášterů. Všechn řád je nyní rozdělen ve 52 provincií. Protektorem řádu je sám svatý Otec Pius X., který úkol ten převzal, protože v den svatého Dominika zvolen byl za papeže. V čele řádu je generál, jímž je nyní Němec P. Ondřej Frühwirth, v řadě generálů sedmdesátý čtvrtý; v čele provincie je provinciál, v klášteře je představeným převor. Řád dal církvě čtyři papeže totiž Innocence V., Benedikta XI., svatého Pia V., a Benedikta XIII., pak mnoho biskupů, z nichž bylo 53 kardinálů. Svatých a blahoslavených má řád 270, z nichž 14 slavnostně bylo prohlášeno za svaté. Kněží nosí bílý oděv i škapulíř, bratři mají oděv bílý a černý škapulíř.

Katolické hnutí v Holandsku.

(Hlavní úmysl.)

Království Nizozemské, obklopené Pruskem, Belgií a Severním mořem, čítalo (r. 1875) 3,809.527 obyvatelů kalvinského vyznání, mezi nimi 1,307.765 katolíků, 6000 jansenistů, 68.000 židů. Království toto pozůstává z vícero částí, mezi nimi jest severní a jižní Holandsko. Půda jeho jest plochá, na některých místech níže položena než moře, tak že musí býti některé krajiny chráněny hrázemi; půda jest úrodná, hodící se za pole a luky a bývá dobře obdělána. Obchod jest velmi čilý, živnostnictví rozmanité, a zahradnictví světoznámé. Obé Holandsko jest nejdůležitější částí s hlavními městy Nizozemska. Obyvatelstvo bylo původně pohanské, až v pátém století podmanil si Chlodvíg kmeny na jihu bydlící a sám obrátil se na křesťanství. Tím otevřena jest brána učení Kristovu. Brzo vystoupili jako hlasatelé sv. evangelia sv. Piát a jiní Bohem nadšení mužové. Také se objevuje v polovici 4. století jako missionář sv. Servác, který byl od r. 335 biskupem. Po něm asi 4 století křesťanství málo se šířilo v těchto zemích. Za krále Dagoberta objevili se jako kazatelé křesťanství sv. Amand a Eligius, ale museli bojovati s velikými obtížemi. Amand byl hnán z jedné krajiny do druhé, Livinus byl umučen, Eligius mohl jen krátce ve Flandrech působiti. Lépe se dařilo apoštolským mužům Wilfridovi a Wilibordovi v sedmém století. Založil jako biskup utrechtský chrám Spasitele a sv. Martina. Sám pak své kněze posílal do rozličných provincií, ale jen s velikým namáháním podařilo se jim s pomocí Boží křesťanství sotva založené udržeti při životě. V osmém století již křesťanství nabylo většího rozšíření po smrti Radbota, krále (719). Zatím na jihu Nizozemska již hlásali svaté učení sv. Bonifác a sv. Lambert, aby dílo Wiliborda upevnili. Odtud odebral se sv. Bonifác na sever, kdež za sv. viru jako mučieník zemřel. Dosud muselo křesťanství přestáti rozličné boje s pohanským obyvatelstvem Nizozemska. Než přes to přece se křesťanství udrželo, církev katolická nabyla pevné půdy. Již ve 13. století papežové římsí hleděli uspořádati poměry hierarchické, rozdělení diecesí, Karel Veliký byl ochráncem a příznivcem velikým chrámů a založených klášterů. Hůře bylo později. Vypukly všeliké války domácí i s cizími panovníky, pak nastala reformace, která též velký měla vliv na obyvatelstvo Nizozemska. Mnozí se přidali ke kalvinistům a počali utiskovati katolíky a jsouce podporováni, nabývali vrchu nad katolíky, kteří zůstávali vždy v menšině. Až později pomalu církev katolická zase těšila se větší přízni panovníků a požívala pokoje.

Nejvíce záleželo vždy na tom, jakého smýšlení byl ten který panovník a jeho vláda. Nadržoval-li kalvinistům, hned tito začali proti katolíkům boj; nadržoval-li katolíkům, zase byli kalvinisté nespokojeni a tak to trvalo až do nejnovější doby. Král Vilém II. byl dobrosrdečný panovník, choval se spravedlivě ke všem vyznáním a tu počaly církvě katolické vycházeti ranní červánky. R. 1853. byly církevní poměry od papeže Pia IX. v Holandsku uspořádány. Minulého roku 1903 slavili katolíci 50leté jubileum rozkvětu katolictva v Holandsku. Nebo v té době přibýlo chrámů, klášterů, škol, kolejí, sirotčinců a jiných dobročinných ústavů v krásném počtu. Roku 1871. dle zprávy prof. J. De Ryka na shromáždění v Amsterodámu bylo poznáno, že v 25 letech katolíci hollandští postavili a nadali kostely a nové kláštery obnosem více než 120 milionů franků. Za posledních

50 let upraveny poměry diecesní, založeno 156 nových farností, a to bez pomoci státu, pouhou obětavostí katolíků hollandských. Duchovní dosud od státu nedostávají žádného platu, jsou vydržováni jen svými věřícími. Roku 1887. vzrostl počet kostelů na 416 a v lednu 1903 bylo jich 516. Roku 1853. bylo v Holandsku 1,180.000 katolíků a r. 1899. při sčítání lidu napočítáno 1,800.000 katolíků. Roku 1853. bylo 1.400 kněží a v roce 1890. bylo jich 2.660 a nyní jest jich zajisté ještě více. Řeholníků bylo r. 1853. osob 774 mužských a 1.920 ženských a v roce 1896. dostoupil počet na 4000 řeholníků a 12.000 řeholnic. Mnoho napomáhají také katolické noviny a časopisy k takovému uvědomění lidu katolického. Roku 1855. měli jediný list katolický, nyní mají již 13 denníků a 43 časopisů rozličných vesměs v duchu katolickém psaných. Jednota sv. Vincence Paulského má nyní 201 konferencí a čítá 3500 členů, kteří navštěvují nemocné a chudé rodiny a neunavně prokazují skutky milosrdenství, kde třeba zjednávají pořádek a povzbuzují k mravnosti a k životu etnostnému. Mnoho protestantů se obrací na viru katolickou. Vpravdě v mnohém musíme se u nás zastydět, neboť zahubují horliví Hollandané naši línost a lhostejnost ve sv. náboženství a v obětavosti na účely církevní. Proto modleme se, aby tento rozkvět v Holandsku nepřestal a u nás aby též živá víra vzbuzena byla.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozkvět katolické církve v Holandsku a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modlití se za obrácení protestantů.

Úmysl v dubnu: Láska k povinnosti.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V březnu modleme se za katolíky v Holandsku.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Ú.	Sv. Rudesinda , bisk. (909). — Dar pravé kajcnosti. Postní kazatelé. Napravení mládeže. Jednoty sv. Josefa. Křesťanský duch v rodinách.	
2. St.	Bl. Anežky České , řeh. (1282). — Horlivost v dobrém. Aby si mládež nevinnosti vážila. Vychovavací ústavy ženské. Spolek svaté Anežky.	
3. Č.	Bl. Bedřicha , op. ř. prem. (1165). — Hledati království Božího a spravedlnosti jeho. Řád premonstratů. Za odvrácení neštěstí. Dvě osoby.	
4. P.	Sv. Kazimíra , králev. (1438). — Za účtu Rodičky Boží. Císař a král náš. Smíření nepřátel. Dar čistoty srdce. Dar bázně Boží. Církev a vlast.	
5. S.	Sv. Kunhuty , cís. ř. sv. Ben. (1040). — Pohrdání slávou světskou. Zbožná výchova domácí. Spolek svaté Rodiny. Napravení pohoršení. † rodiče.	
6. N.	<i>Neděle III. v postě.</i> Sv. Kolety , p. (1437). — Obrození srdce našeho. Kajicníci. Za trpělivost v nemoci. † kněz. Katolické missie. Mládež.	
7. P.	Sv. Tomáše Aquína , uč. círk. (1274). — Dar moudrosti a umění Božího. Bohoslovné ústavy. Duchovenstvo. Vysoké školy. Duše v očistci. Matka.	
8. Ú.	Sv. Jana z Boha , zakl. ř. (1550). — Útrpná láska k bližnímu. Řád milosrdných. Obrácení velkých hříšníků. Za bázeň Boží mládeži školní.	
9. St.	Sv. Františky Řím. , vdovy. (1440). — Úcta anděla strážce. Velepastyřové naši. O smíření sestry s bratrem. Odvrácení lenosti a lhostejnosti. Otec.	
10. Č.	Sv. 40 vojinů , muč. v Sebastě. (320). — Dar síly křesťanské. Křesťanský duch ve vojsku našem. Odvrácení nebezpečí. Vítězství církve katolické.	
11. P.	Sv. ran Pána Krista . — Sv. Vincence , muč. (630). — Láska k ukřižovanému. Postní kazatelé. Missie lidové. Dar pokory a skromnosti. Otec.	
12. S.	Sv. Řehoře Vel. , pap. uč. círk. (604). — Sv. Otec Pius X. Řád benedikt. Obrácení Anglie. Církev katolická v Nizozemí. Dva kněží ve velkém městě.	
13. N.	<i>Neděle IV. v postě.</i> Sv. Nicephora , bisk. (828). — Obnova v Kristu. Sjednocení národů slovanských ve víře katolické. Kajicníci. Obrácení nevěrců.	
14. P.	Sv. Mathildy , cís. (968). — Upomínka na poslední věci člověka. † císařovna Eliška. Za trpělivost v nemoci. Napravení zlých poměrů. Rodiče. Mládež.	
15. Ú.	Sv. Longina , muč. (80). — Úcta nejsv. Srdce Páně. Odvrácení pokušení. Skutečné vyznání víry. Napravení daného pohoršení. Polepšení muže.	
16. St.	Bl. Klementa Hofbauera , vyzn. (1820). — Pohrdání marností. Jednota sv. Methoda ve Vídni. Opuštěné dítky. Požehnání práci. Nemocný kněz.	
17. Č.	Bl. Jan Sarkander , mučeník (1620). — Dar pravé pobožnosti. Kněžstvo česko-moravské. † kněz. Horliví zpovědníci. Křesť. statečnost. Mládež.	
18. P.	Sv. Gabriely , archanděla. — Dar pokory. Katolíci v Číně a Japonsku. † kněz. Za pravou zbožnost. Náležitě svěcení dnů Páně. Za pomlouvače.	
19. S.	Sv. Josefa , pěstouna Páně. — Úcta a důvěra k sv. Josefu. † otec a bratr. Řád benediktinský. Bázeň Boží mužům našim. Požehnání práci. Otec.	
20. N.	<i>Neděle smrtelná.</i> Sv. Cyrilla Jerus. , bisk. a uč. círk. (381). Hlásání slova Božího. Apoštolát sv. C. a M. Dar pravého pokání. Zachování postu.	
21. P.	Sv. Benedikta , patr. řeh. (543). — Řád sv. Benedikta. Následování Pána Krista. Úcta nejsv. Svátosti. Šťastná hodina smrti. Kajicníci. Mládež.	
22. Ú.	Bl. Mikuláše Flue , poust. (1487). Pohrdání světem. Dar pobožnosti. Horlivost v uctívání nejsv. Srdce Páně. Rodiče. † příbuzenstvo. Dobrodinci.	
23. St.	Sv. Viktorina , muč. (484). — Ctnost trpělivosti. † dobrodinci. Následování ctností Marie Panny. Za dary Ducha svatého. Studující. Polepšení rodiny.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	C.	Sv. Simeona , muž. (1472). — Ošklivost nad hříchem. Napravení syna. Láska k duším v očistci. Obnova křesťanské společnosti. Dobrodinci.	
25.	P.	Zvěstování Panny Marie . — Ctnost pokory. Bratrstva Mariánská. Sjednovení národů slovanských ve víře katolické. Jednoty panenské.	
26.	S.	Sv. Haštala , muž. I. stol. — Dar skromnosti. Za sv. Otce Pia X. Usmíření božského Srdce Páně. Dar tichosti v obcování. Mravnost mládeže.	
27.	N.	<i>Neděle květná.</i> Sv. Ruperta , bisk. v VIII. stol. — Stalost v dobrém. Za bázeň Boží. Napravení zpuštěného muže. Zatvřeli hříšníci. Siroťci. Otec.	
28.	P.	Sv. Jana Kapristána , vyzn. (1260). — Horlivost pro čest a slávu Boží. Školy katolické. Napravení zlých poměrů. Apoštolát modlitby. Mádež.	
29.	Ú	Sv. Ludolfa , bisk. m. f. prem. (1250). — Lásku ke skrytému životu. Družiny Mariánské. Konání povinností. Požehnání práci. Dobrodinci.	
30.	St.	Sv. Jana Klimaka , op. (605). Dar sebezmrtnosti. Pokoj a mír ve vlasti. Hojní kajenci. Obrácení jisté osoby. Několik evangeliček. † rodiče.	
31.	Č.	Zelený čtvrtek. Sv. Quida , op. (1076). — Úcta ke svátostnému Spasiteli. Velepastyřové naši. Zemřeli údové katol. bratřev. Dar poctivosti. Otec.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Apoštolát modlitby, pravil papež Lev XIII. jest v pravém slova smyslu spolkem katolickým. Duch katolický zajímá se o vývin a zájmy církve katolické po všech zemích našeho světa. A proto tentokrát obracíme pozornost čtenářů na Nizozemsko, Hollandsko, kdež v době poměrně krátké církev katolická utěšeně zkvétá. Za posledních 50 let zřízena církevní hierarchie, založeno 150 far, a to bez přispění státu. Roku 1903 vzrostl počet posvěcených kostelů na 516. R. 1853. bylo v Hollandsku 1,800.000 katolíků, při posledním sčítání bylo jich 1,800.000. Roku 1853. mělo Holandsko 1400 kněží a v roce 1890. vzrostl počet kněží na 2660. Tak i v řeholním životě lze pozorovati rozkvět a co katol. novin se týká má jich nyní Hollandsko 13 denníků a 43 jiných časopisů všeměř v duchu katolickém psaných. Obrácení protestantů na víru katolickou se množí den co den. To jsou potěšné zprávy a povzbuzující i nás, bychom si vážili klenotu sv. víry Kristovy.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymíjaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvoou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozkvět církve katolické v Hollandsku a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modliti se za obrácení protestantů.

Úmysl v dubnu: Láska k povinnosti.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVIII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

DUBEN 1904.

*Živi budou mrtví tvoji, zbití moji zase vstanou. Probud'te se a chvalte, kteří bydlíte v prachu (Is. 26).
Mnozí z těch, kteří spí v prachu země, procitnou; jedni k životu věčnému a druzí k pohanění, aby je
viděli vždycky (Dan. 12).*

Oběť lásky.

Na vrcholu hory s kříže
v kraje hledí Spasitel,
svatou hlavu kloní níže,
s nížto setřen krásy pel.

„Nechte dítek přijít ke mně,“
šeptá Kristus laskavý —
tak jak ony věřte ve mne,
víra duši uzdraví.

Pojďte ke mně bídní, chudí,
choří duchem, sklíčení,
vaše bolest soustrast budí,
trudy vezmou skončení.

Milujte se, synáčekové,
tak jak já vás miloval,
potom pozná svět, že nové
pravdy jsem mu zvěstoval.

V důkaz tvojí lásky vroucí
vizte tento svatý kříž,
na němž za vás všimí mroutí
oběť lásky, náš Ježíš.

• Ohzor. •

Jon. Hurák.

Jarní divy.

Přilétlo jaro, mělo v klínu
květ fialek a sedmikrás,
je rozhodilo v lesa stínu
na pole, luhy v jeden ráz.

Ptáčátka z jihu přivolala
a mladých stromů poupata
vzly v rose perli vykoupalo
a zahalilo do zlata.

Jak bylo v háji milokrásně
i kde se pestřil svěží luh,
vždyť každou sloku jarní básně
sám skládal — dobrotivý Bůh.

A jdeš-li poli, vonným lesem,
zda, lidské srdce, netušíš,
kterak s tím zvučným, jarním plesem
jsi svému Tvůrci vždycky blíž?

• Ohzor. •

L. Grossmannová-Brodská.

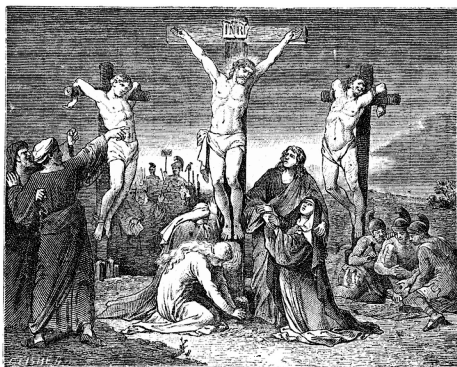

Ode mne pak odstup, abych se chlubil, leč v Kříži Pána
našeho Ježíše Krista, skrze nějž mne svět a já světu ukři-
žován jsem. (Gal. 6, 14.)

Dnes jest „Velký pátek“, dnes přinesena jest velká oběť smíření na Kalvarii. Syn Boží byl darem obětí, kříž pak oltářem. Provázeli jsme Spasitele svého v tomto svatém postním čase na bolestné, poslední cestě jeho, až dnes stanuli jsme na Golgotě. Cestu ukazovaly nám nástroje umučení jeho, z nichž mnohé svatá víra Kristova jako drahocenné památky přechovává až dosud. Uvažovali jsme, co těmito nástroji trpěl a kterak mnozí z vykoupenců jeho až dosud muky tyto obnovují. Dnes, na Velký pátek, chci naposledy otevřítí klenot naší církve svatě a vzácný poklad totiž svatý kříž Kristův vám k úvaze a uclění před oči postaviti. Vzácný pravím poklad; vzácný proto, že na něm Pán nejvíce a nejdéle trpěl; vzácný, protože nejvíce nejsvětější krví skropený, vzácný, poněvadž na něm krvavá oběť za hříchy světa přinesena jest; vzácný, poněvadž svatý kříž jest znamením našeho vykoupění. Církev svatá odhaluje dnes svatý kříž před očima věřících a volá tyto k uclění jeho slovy: „Ejhle, dřevo kříže, na němž pněla spása světa, pojdte, a klanějte se jemu.“ Klekáme dnes před svatým křížem a v duchu kajicném líbáme rány visícího na kříži Spasitele. — Proto chci dnes promluvití několik slov o této účtě svatého kříže. — Počínám ve jménu na kříži umírajícího Spasitele a jeho pod křížem lkající bolestné Matky.

U východních národů jako u Persanů, Egyptanů, židů i u Římanů byla smrt na kříži nejpotupnější a kříž sám znamením hanby. Když však na kříži Spasitel náš zemřel, tu kříž nabyl zcela jiného významu. Odznak smrti stal se znamením života, znamení hanby znamením vítězství. — Smrtí Krista na kříži začala účta kříže. Svatí apoštolové chlubili se křížem Krista, jak z uvedených slov svatého Pavla patrno. Svatý Petr takovou choval účtu ke kříži, že odsouzen jsa na něm umřít, za nehodného se má a prosí hlavou dolů ukřižován býti. Svatý Ondřej uzřev kříž svůj, pln radosti volá: „O dobrý, vroucně milovaný a žádaný kříži, jak dlouho toužila duše má po tobě, o vezmi mne pryč od lidí a navrať mně mému Spasiteli.“ Od apoštolů přešla účta svatého kříže na první křesťany, jak patrně dosvědčují první otcové církevní. Vycházejíce a vcházejíce, při oblékání, ve dne i v noci při všech činech svých, znamenámě se znamením svatého kříže, píše Tertullian ve 3. století. Zbožnou císařovnou Helenou a synem jejím Konstantinem účta ta rozšířena. Císařovna tato vydala se do Jerusalema, zde dala zbořiti sochu pohané bohyne, stojící na místě, kde vztyčen byl kdysi svatý kříž Spasitele — dala zde kopati a hluboko pod zemí nalezeny jsou tři kříže, opodál těchto tabulka s nápisem, kterou Pilát zavěsiti dal na kříž Spasitelův. Avšak nevědělo se na kterém z těchto tří křížů dokrvácel světa Spasitel. Tu zbožný biskup Jer. Makarius dal kříže ty donést k těžce nemocné jedné ženě a když dotkla se třetího kříže, ihned uzdravena jest. Tak nalezen a poznán jest

svatý kříž. I brzy na to dalá zbožná císařovna vystavěti na tomtéž místě nádherný chrám a část svatého kříže v něm uložila, druhou část poslala synu svému Konstantinovi do Říma. Tento vydal zákon, že žádný zločinec nesmí již na kříži býti popraven, že kříž nebude již znamením potupy, ale odznakem cti. Pod tímto znamením dobyl skvělého vítězství a první křesťanští císařové, místo svých obrazů, odznaků, dávali na prapory svých vojsk znamení svatého kříže, křížem zdobili své koruny i t. zv. jablko říšské, odznak to moci a důstojnosti královny. Ve století 11. a 12. ve svatém nadšení pro kříž Kristův statisíce statečných bojovníků ze všech stavů připínalo na chrabrá prsa svá červený kříž a táhli do svaté země, aby tuto, kde kdysi kříž Kristův stál, vybojovali z moci nevěřících. Na polích a cestách, v dědinách i městech na chrámech vztýčovány kříže. — Každý oltář ozdoben býti musí křížem, všechny svátosti udili církev svatá ve

znamení svatého kříže, všechny její obřady a modlitby znamením tímto začínají, každá mše svatá ve znamení svatého kříže se koná. Základem a důvodem pro tuto úctu jest živá víra v Božství Krista Ježíše, a ve vykoupení naše smrti jeho na kříži. Uctíváme kříž svatý ne pro něj samý, ale pro toho, který na něm za naši spásu vykrvácel, neklaníme se kříži, dřevu, to každé katolické dítě dobře ví, ale klaníme se Kristu Ježíši. Jeho velebíme a chválíme, že svatým křížem svým svět vykoupil. A v každé době katolický křesťan pohlízetí má ke svatému kříži, neboť tento jest pro něj znamením útěchy v životě i při smrti, zvláště tak činiti máme dnes. Velký pátek, den smrti Krista, jest jediný den roku církevního, kdy žádný katolický kněz na celém světě neslouží mše svaté. Oči všech dnes upřeny býti mají na Golgotu, na svatý kříž, na němž Spasitel přinesl obět krvavou. O co bylo by z nás bez kříže! Jakou a kde nalezl by útěchu člověk zkormoucený pro zraněné srdce své, kdyby nebylo kříže! Jakou měl by ubohý hříšník naději v duševní hidě své, kde a jakou záruku odpuštění bez kříže — jakou oporu

spravedlivý, trpící v útrapách a soužení svém, jakou útěchu a posilu umírající bez svatého kříže. O budme toho vždy, zvláště však dnes dobře pamětlivi, pozdravující svatý kříž. O účtyhodný, svatý kříži — ty silo spravedlivých, útočiště hříšných, ctihodný kříži, na rozkaz Boží vyvýšený, zástupy andělů obklopený, libáme tě ústy i srdcem, ty útěcho v životě i při smrti. Ne jen dnes, ale vždy budmež ctiteli svatého kříže, malý jest počet opravdových ctitelů kříže Kristova. Svatý apoštol totiž pravil: »Mnozí chodí, o nichž jsem často pravil vám, nyní pak i s pláčem pravím, že jsou nepřátelé kříže Kristova.« Avšak přijde jednou doba, kdy i tito uznají důstojnost a čest vzdají kříži Spasitelovu totiž v den nejposlednější. Uhasne lesk slunce, měsíce i hvězd, a zastkví se lesk oslňující kříže Kristova a tehdy, tak doufáme, zastkví se kříž i na zapadlém hrobu našem, toť naše naděje, naše útěcha při pozorování svatého kříže na dnešní den. Jako Kristus přestál muky na kříži a oslaven jest, tak i my za krátký čas, jakým jest život náš pozemský, dočtrpíme a pak oslaveni budeme. S těmito myšlenkami přibližme se dnes ke svatému kříži, v duchu kajicném nad hříchy svými, s úctou největší libejme svaté rány Spasitelovy, z nichž milost a spasení pro nás vytryskly, položme v tyto svaté rány naše utrpení, náš bol, uzavřeme se v otevřený jeho bok s prosbou, aby nás Ježíš Kristus Spasitel neopustil. »Neopustím tě,« tak promluvil Spasitel z kříže v císařském hradě vídeňském k císaři Ferdinandu II., když zbožný tento panovník v tísní své a bidě před křížem Kristovým se modlil a zde útěchy a pomoci hledal. »Neopustím vás,« tak zaznívá dnes s kříže Kristova do srdce každého upřímného katolického křesťana, který důvěrně na svatý kříž se dnes zadívá. Druhá prosba, kterou dnes k svatému kříži vyslati máme jest, aby ten svatý kříž byl jednou, až všechno stvoření se mu kotíli bude, i pro nás znamením milosti, cti, vítězství a blaženosti věčné. Končím dnešní velkopáteční úvahu slovy církve svaté, kterými dnes k nám volá při odhalování svatého kříže: »Ejhle, dřevo kříže, na němž pněla spása světa, ó pojďtež a klanějte se jemu!«

Fr. Špička.

Velkonoční zvony.

Hrají zvony širým světem,
pějí hymnus Velké noci;
hlahol jejich plný slávy,
zvuky jejich plné moci.

Plné moci nadoblačné,
která žhavé slzy stírá
a hrst květů hází v nádro,
které v zoufání tmách zmrá.

Hrají zvony širým světem,
vinou lidstvo do náručí
a ho v bojích, bédách, bolech,
víře ve vítězství učí.

Dokonáno jest.

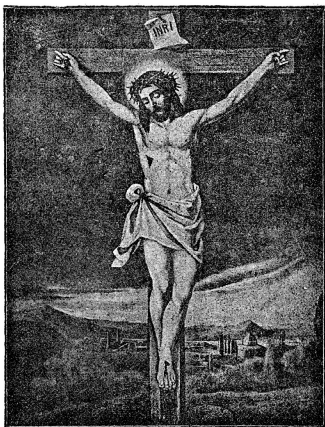
Ježíšovi učeníci,
slyšte všichni spasnou zvěst,
Mistr váš na kříži pnicí
volá: Dokonáno jest!

Dokonal jsem utrpení,
které jsem měl podstoupit,
abych lidské pokolení
z hříchů mohl vykoupit.

Dokonal jsem spásy dílo,
cítím v duši útěchu,
o kéž by jen také bylo
všem lidem ku prospěchu!

Kéž by z utrpení mého
lásku moji poznali
a z lásky ke mně též všeho
hříchu se varovali!

Kéž by lidé zde na zemi
vůli Boží plnili,
se spolubližními všemi
v lásce, svornosti žili.

Kéž by všechno konávali
jen pro Boha, slávu, čest,
by též jednou slychávali
šťastné: Dokonáno jest!

Vzkříšení.

Vzkříšení! jak radostné to slovo? Znáte slovo, které by větší jástot v duši vzbudilo? Vždyť znamená vzkříšení, život, a sice život nový, život tam, kde již byl smrtí vyhasl. Vzkříšení, jak slavné to slovo, vždyť znamená vítězství, a to největší a nejslavnější vítězství nad největším nepřítelem, nad zmařením, nad smrtí! Vzkříšení, jaké to slovo, naděje plné. Vždyť znamená život ustavičný, věčný, neboť je-li jednou smrt přemožena, nemá již moci a život nabývá věčnosti. A takové vzkříšení slavíme dnes na slavný

Hod velikonoční, vzkříšení ukřižovaného pro hříchy naše zabitého Spasitele Ježíše Krista. Proto ta radost, proto ten ples, proto to nesčetné alleluja chvalte Pána po celém křesťanském světě. Ano to je den, který učinil Pán, radujme se a veselme se v něm! Pán učinil nám tento dnešní slavný a radostný den, neboť jen Bůh všemohoucí může způsobiti vzkříšení. A Ježíš Kristus, jenž sebe sama z moci své božské vzkřísil, učinil tak, aby dokázal svou všemohoucnost, svou božskou moc, aby ukázal se pánem smrti, jakým nemůže býti nikdo kromě Boha, jenž smrt ustanovil. Ježíš Kristus

učinil tento den i pro nás, aby víra naše byla potvrzena, aby byla radostná, aby měla naději nejkrásnější. Kristus vstal z mrtvých a již neumírá, smrt nad ním nepanuje, toť jest myšlenka svátků velikonočních, myšlenka nejvznešenější, nejslavnější a proto i svátky tyto jsou největšími v celém roce. O žádné jiné slavnosti se proto tolikrát nezpívá

slavně a radostně alleluja jako právě o slavnosti veliko-
noční. Církev chce radost a plesání své na jevo dáti a božskému zakladateli svému Ježíši Kristu svůj
nejpokornější

hold, hold oslavy vzdáti. Zápasily spolu smrt a život v obdivuhodném boji. Vůdce života zemřelý kraluje na věky. Pověz nám, Maria, co jsi viděla na cestě? Viděla jsem hrob Krista žijícího a slávu vzkříšeného. Andělské jsem viděla svědky. Zmrtvých vstal Kristus, na-
děje moje, v Gali-

leji na nás čeká, Alleluja. Tak vypravuje dnes slavnostně církev ve svých hodinkách. A dnešnímu dni proto udělil Bůh slávu největší, vždyť zázrak vzkříšení Kristova potvrzuje slavně ostatní všechny zázraky Kristovy. Dnes zničen byl hřích, původce smrti, člověk byl spasen, a Bůh došel slávy na zemi, která mu patří. Radujme se tedy a plesejme radostí svatou a čistou na den tak slavný po všechny věky památný na zemi i na nebi radostný.

Byly to hodiny trudu a bolesti největší i nejistoty trapné, které prožili apoštolové Páně se všemi věrnými přáteli Kristovými a matičkou jeho Marií od té chvíle, kdy naposledy pohlédli na milovaného mistra svého v hrobě na hoře Kalvarii. Bolest hrozná svírala jim srdce, vždyť ztratili toho, jenž jim netoliko Pánem byl a mistrem, nýbrž i otcem,

toho, v nějž uvěřili, ježž následovali, ježž milovali.

A nyní vidí, kterak zlobalidská zvítězila nad ním, nevinným, kterak jako zločince jej pověsila na kříž a smrtí odměnila za všechna jeho dobrodini. Nyní leží v hrobě, mrtvý, a nepřátelé jásají — a přátelé jeho pláčou a se skrývají. Byla to trpká doba zkoušky, zkoušky jejich vytrvalosti a věrnosti, a oni při zkoušce té obstáli skvěle, proto i odměna byla skvělá a veliká.

Již zasvitlo

jitro dne třetího, co ležel Kristus P. v hrobě. Tři ženy zbožné kráčeji cestou osamělou k zahradě Getsemanské nesouce nádoby s vonnou masťou, aby pomazaly ještě tělo Pána svého a tím dokonaly počtu, která se mrtvým prokazovala. Šly z lásky, ale zámutek byl jejich průvodcem. Řeči mnoho nenadělaly, toliko s obavou se tázaly vespolek, kdo odvalí jim kámen ode dveří hrobky? Byl zajisté veliký velmi, a ony bály se, že jim nepohnou.

Ale překážka tato je přece neodstrašila; láska činí lidi udatnými, a kde jde o to, milovanému pomoci, tu srdce neleká se překážek sebe větších. Ale i my říkáme, že milujeme Krista svého, a přece sebe menší překážka činí nás liknavými a leká nás, jde-li o jeho čest anebo o poslušnost k jeho příkázáním. O kéž by ženy ony byly vždycky naším vzorem v horlivosti bohubilé. Láska a účta je vedla a dovedla k milovanému. Truchlivost obrátila se v radost. Neboť sotva že došly k hrobu a viděly kámen odvalený již, také slyší přelibezný hlas andělský, jenž je volá, aby pohlédly do hrobu a uviděly místo, kde ležel Kristus. Ano ležel, neboť už ho není v hrobě. Vstalt jest — toť slovo jako rajská hudba uším jejich, vstalt jest — není ho tuto, toť to kouzlo, které rázem proměnilo zármutek jejich v radost velikou. A slovo toto »vstalt jest« ozývá se po celém světě ustavičně a ozývati se bude až do skonání světa, a hlásati bude světu celému vítězství Krista — vtěleného Syna Božího. Neboť vzkříšením svým korunoval Spasitel náš dilo své velikolepé, pro které byl s nebe na zemi sestoupil.

Smrtí svou smazal nepravosti naše, vzkříšením svým ospravedlňuje nás, neboť praví svatý Apoštol: »Vydán byl za naše nepravosti, a vstal z mrtvých pro naše ospravedlnění.« On ospravedlňuje naši viru, naději i lásku. Viru, poněvadž zázrak tento potvrzuje slavně všechny jeho ostatní zázraky a dává učení jeho víry neomylnosti; naději, neboť nám ve vítězství svém nad smrtí dává záruku vítězství podobného, jehož dobudeme skrze něho, budeme-li chtít; lásku, poněvadž z tohoto velikého zázraku poznáváme toho, jenž se z lásky k nám tak hluboko ponížil a tolik pro nás byl vytrpěl.

O jak radostný je tedy den tento pro nás, kteří v Krista Ježíše věříme, v něho doufáme — jej milujeme! Jak

radostný pro přátele jeho, kteří od počátku se povzbuzovali slovy: »Vstalt jest! Pán náš žije, a neopustí nás!« Avšak jak radostné jest vzkříšení Páně pro přátele Kristovy, tak hrozné jest pro nepřátele jeho! Strnuli tehdy hrůzou, když žoldnéři jim bez dechu jsouce, s těžší oznámili, vstal — a my jsme nemohli zabrániti! Jak strašná to pro ně zvěst! Pronásledovali jej až na kříž až do hrobu jej přivedli — a nyní — vstal, žije, a proto nelze pochybovati, že Bohem jest, jak byl sám pravil. Isami jej vyzývali, »jsi-li Syn Boží, nechť přijde Bůh a vysvobodí tě,« a ejhle, vyplnilo se, čeho žádali, Bůh přišel, vzkřísil jej. O jak měli padnouti na kolena svá, uznati vinu a blud svůj, a žádati za milost! Rozum jim k tomu radil, a srdce je asi táhlo, ale ta hrozná pýcha jim nedala se pokoriti. Kam by se poděla jejich velikost, kam jejich moc, kdyby se byli podrobili chudému ukřižovanému Ježíši! Zapomněli, že by byli daleko výše postoupili v hodnotě a ceně své před Bohem, kdyby byli pravdu uznali, nežli stáli před světem pravdou opovrhující. Vždyť Bohu poddán býti, jemu sloužiti znamená kralovati. Toho neuznali. Lesk slávy světské je zaslepoval, poslední milost Boží nechali přejíti bez účinku, přemohli rozum — utlumili srdce, a pýše své jako modle přinesli v oběť spásu svou. Zůstali vědomě v bludu, vzepřeli se Duchu svatému a pronásledovali a pronásledují ty, kdož v Krista uvěřili. Takoví jsou nepřátelé Krista Pána až posud. Není možné, aby chtějce nepoznali pravdy, ale zatvrzelost jejich jest větší nežli touha po pravdě, lidská pýcha mocnější nežli všechny sebe jasnější důkazy, blud a tma jim milejší nežli světlo pravdy. Ovšem tak se lépe žije, bujnosti tělesné lépe se daří, svědomí se uspává, ale na jak dlouho? Jen do smrti, dále nikoli. Tím hroznější bude jejich probuzení z bludu, až pravda

»vstalť jest« v hrozném pro ně ukáže se světle při soudu Božím.

»Vstalť jest, není ho tuto,« zvolal anděl v hrobě Kristově, když přicházely zbožné ženy. O kéž by slovo to platilo také o každém z nás. Vstalť jest, není ho tuto; hrob nedokonalostí našich hříchů, neřestí jest prázdný, už neleží v něm tělo i duše naše, vstali jsme k životu novému podle Krista. V postě rozjímali jsme o ohrodu našem skrze sv. pokání, kéž by ovocem rozjímání toho bylo naše vzkříšení podle duše. Kéž odložíme vlažnost a nedbalost hříšnou ve věcech nejdražších a nejposvátnějších, nestálou povahu, otroctví náklonnosti hříšných, které zdržují pokrok v dokonalosti a ruší poklid duše. Kéž stane se s námi důkladná změna, změna smrti k životu. Proto také napomíná nás církev sv. slovy dnešní sváteční epístoly: »vyčistěte starý kvas, abyste byli nově ztropeni, jakož jste nekvašeni (t. j. přesní, slavicí slavnost velikonoční). Neboť beránek náš velikonoční obětován jest Kristus. A protož hodujme ne v kvasu starém, ani v kvasu zlosti a nešlechtnosti, ale v přesnicích (úmyslu) upřímnosti a pravdy.« (I. Korint. 5, 7.) Pokáním uložíme do hrobu člověka starého a hříšného a slovem Božím, kterým rozhřeceni býváme od hříchů, vzbuzeni budeme k životu novému. Do zповědnice jdeme jakoby mrtví, z ní vystoupíme vzkříšení. O jaký to klid — jaká útěcha! Duše se očistí od poskvrn hřechu a zvítězí nad ďáblem, jenž již již chtěl ji zardousiti. Ježíš ji ochránil, Ježíš ji vzkřísil. A když tak čistá duše tvoje chce vylétnouti

k Bohu, Stvořiteli svému, tu přístup tam, kde Syn jeho nejmilejší cestou tobě jest, jakož byl řekl: »Já jsem cesta, pravda i život.« Přístup k oltáři Páně, kde připravil tobě Pán hody velikonoční, kde sám se ti podává jako pravý beránek velikonoční. On jest vzkříšení a život. Sv. přijímání jsou ty hody převzácné, k nimž nás zve Spasitel, máme-li roucho svatební, roucho milosti Boží. Tak slavme svátky velikonoční, tak slavme svoje vzkříšení!

A když slavné vzkříšené tělo Spasitele našeho v nejsvětější Svátosti oltářní vejde do srdce našeho, tu klaňme se, děkujeme a prosíme, ale s takovou vroucností a radostí, která vychází z důvěry neobmezené a lásky horoucí. Necht přeplněné srdce tvoje volá ku Kristu těmito slovy svatého Ignáce:

Duše Kristova posvěť mne,
tělo Kristovo spasiž mne,
krev Kristova napoj mne,
vodo z boku Kristova obmyj mne.
Utrpení Kristovo posilni mne.
O dobrý Ježíši, vyslyš mne!
V ranách svých ukryj mne
nedej od tebe odtrhnouti mne;
před nepřítelem zlým chraň mne
a v hodině smrti volej mne
k tobě přijíti poruč mně,
ať se všemi svatými chválím tě
na věky věkův. Amen.

A takových radostných a krásných svátků velikonočních přejeme všem laskavým čtenářům »Školy božského Srdce Páně«.

Boh. Hendl

Myslíš-li, že rozumíš, co čteš?

prvních sešitech »Školy Božského Srdce Páně« četli jsme pojednání o Písmě sv. nadepsané »Čtete častěji Písmo sv.« Viděli jsme, která užitečnou jest pro křesťany četba Písma svatého k osvězení vnitřní víry a ku povzbuzení k vytrvalosti. To činívali i křesťané v dobách nejstarších. Čteme-li výklady a promluvy sv. Otců Auguština, sv. Jana Zlatoústého, sv. Řehoře Velikého, tu musíme zasnouti nad tou znalostí Písma svatého, kterou onino světcí u svých posluchačů předpokládali; jinak by byli ani kázati nemohli. I ve věku pozdějším bývalo Písmo svaté mnoho kráté pro obecný lid vydáváno, což zase jen o tom svědčí, že bývalo i hojně v domácnostech čítáváno. Co zavinilo však, že lid v celku četby Písma svatého si málo všimá? Vysvětliti si to lze jen tím, že Písma sv. bylo od nepřátel církve a kacířů zneužito, a zneužije-li se věci nejsvětější a nejlepší, potom jsou následky veliké, škodlivé, a smutné. Všichni bludaři počínaje tím »otcem lží« na poušti, samým ďáblem, zneužívali Písma sv. ku nekalým záměrům svým. I ďábel pokoušeje Krista Pána na poušti dovolával se slov Písma sv. a pravil: »Stojíš psáno.« A tak podobně i kacíři vždycky našli něco, co se jim hodilo pro záměry jejich a chtějíce je před lidem obhájiti, odvolávali se na to, »tak stojí psáno«. Až dosud bludaři zneužívají Písma svatého »Knihy knih«, proti církvi katolické, která přece jediné má právo, na učitelský úřad, která jediné neomylně a pravdivě vykládati může, co jí Kristem bylo svěřeno. A přece až posud bludaři stavíce pomníky svým zakladatelům — arci bludařům, dávají těmto do rukou bibli, aby i zjevně ukázali, že oni bibli potřebovali katolickou církev, volajíce: Písmo

sv. svědčí nám, neboť tak »stojí psáno«. Tak staví se proti církvi spoléhajíce se na slovo Kristovo — jakoby církev nebyla »sám Kristus« — jak praví svatý apoštol Pavel: »A jej (Krista) dal, aby byl hlavou nade vši církví, která jest tělo jeho a plnost toho, který ve všem všechno naplňuje.« (Eph. 1, 23.) Písaři odvažují se toho, Krista samého dělití, jakoby jeden mluvil pro církev, druhý proti ní, opovažují se církev svatou, která vyšla z boku Kristova vinití ze lži a podvodu. Vidouce to věrné ditky církve, ztratily na mnoze chuť ku čtení Písma svatého a dělaly to jako kdysi Israelité na poušti, když jim 10 vyzvědačů vrátivších se ze zaslíbené země, vyprávělo o hrozných propastech, špatných a neschůdných cestách, a jací obři zemi obývají, jimž nikdo živý neujde: tu neposlouchali již oněch, kteří vychlovali krásu země té a důkazy toho s sebou přinášeli. Tak i Písmo svaté stalo se během času lidu zemí zavřenou« do níž se ostýchali vkročiti.

Avšak ještě jiná je toho příčina. Jistý protestantský kazatel anglický píše ve své znamenité knize: »Anglie a svatá Stolica« tato pravdivá slova: »Římskému katolíku jest z počátku duševní potravou katechismus a obrazná podávání pravd náboženských. Všude v kostelích vidí oltář, nalézá nejsvětější Svátost, kříž a živé vypočtení svaté Rodiny, obrazy z Evangelia, ze života Spasitele a svaté jeho matky. Svati nají v důvěrné rozmluvě všedního života své místo a podíl. To je ta velikolepá, dobře promyšlená bohoslužba, jejíž středem jest svatá oběť ozářená leskem obřadů mysle jimajících; všecko je tam živé; předměty víry vtiskují se samy do duše modlícho se a sice tak, že o tom protestanté ani ponětí nemají. Pro tyto tedy, kteří v tak

příznivém ovzduší její se pohybují není třeba četby Pisma svatého jakožto jediného prostředku poučení a jediné duševní stravy.

Výraz »slovo« má u katolíků širší význam nežli u nás protestantů, není u nich omezeno na to co my čteme a slyšíme. Biblické příběhy předvádějí se jeho smyslem na rozličný způsob obrazy i takřka divadelními představeními a tak vzbuzují pozornost a vštěpují se v ducha. Tolik u nás protestantský duchovní, jenž již poznává pravdu.

A věru, tak je tomu také. Není pro nás katolíky nevyhnutelné potřeby čísti Písmo svaté, abychom snad jen tím způsobem poznali pravdu a touto nasýtili duši svou, neboť církev naše stará se o to vším možným způsobem.

Písmo svaté jest po výtce knihou kněží. Kněz jako učitel církve, má knihu v ruce, a podle ní učí křesťanský lid. »Rty kněze ostřihají zákon Páně,« stojí psáno. Kněz přednáší lidu slovo Boží, a vysvětluje je. Krásně jest úkol tento kněžský v starých sborech židovských vyličen slovy knihy Esdrášovy 8, 7: »Levitové napomínali lid, aby mlčeli a poslouchali zákona, lid pak stál na místě svém. I četli v knize zákona Božího srozumitelně a patrně k vyrozumění a rozuměli když se čelo . . . i plakal veškeren lid, když slyšel slovo zákona.«

To jest obraz, kterak křesťan pravdy Pisma svatého dostává a přijímá. Dostává se mu jich skrze ústa kněze ve svatyni Páně. Vždyť jest církev živá učitelka pravdy; ona má, a také ona jediná má, Písmo svaté jakožto díl pokladu svěřeného sobě Kristem. Proto i ona jediná smí a může vykládati Písmo svaté. A jsouc sobě vědoma této vážnosti Kristem samým jí udělené, pozvedá proti bludařům, kteří se odvažují ji Písmem svatým se protiviti, pozvedá hlavu svou a praví: »Co jsem viděla, co jsem slyšela,

zvěstuji vám, abyste i vy se mnou obecenství měli a obecenství naše aby bylo s Otcem i Synem jeho, Ježíšem Kristem.«

Ačkoli však církev svatá díky své rozličným způsobem křesťanské vyučuje pravdě buď skrze bohoslužbu, katechesi, kázáním, Písmem i obrazem, ačkoli Písmo svaté obzvláště knězi dáno jest, aby podle něho učil, přece církev katolická nikdy nevylučuje věřící z četby Pisma svatého aniž jim Písmo svaté z ruky bere, jak to mnozí bludaři pomlouvačně tvrdí. Praviť zajisté církevní sněm tridentský: »Kéž by poklad nebeský, který Duch svatý dle své veliké štědrosti lidem svěřil, nezůstal bez povšimnutí laidem ležeti! Církev s radostí nabádá věřící své, aby z této studnice čerpali, každý dle míry své chápavosti a rozumu. Ona nás zve, abychom vkročili do této země »medem a mlékem tekoucí« však vedeni jsouce zkušeným průvodcem. A tímto průvodcem a vy-ladačem jest ona sama a ti, které ona k tomu pověřila. Vždyť i Josue jenž lid israelský do země zaslíbené uvedl, musil k tomu »duchem moudrosti s hůry« opatřen býti. Chceme-li tedy a toužíme-li poznati Písmo svaté a touha tato jest zajisté chvalitebná, tu si počínejme jako onen moučeninský komorník královny Kandaces, o němž nám svatý Lukáš ve skutečích apoštolských vypravuje. Vraceje se ze svátků Letnic z Jerusalema, četl cestou proroka Isaiáš však nerozuměl slovům těm a význam jejich nechápal. Jáhen Filip, jemuž duch Páně právě v tu dobů po silnici té jiti poručil, přidružil se k němu a otázal se: »Myslíš-li, že rozumíš, co čteš?« I odvětil mu komorník: »I kterak mohu, aby vstoupil a seděl s ním. A Filip vyložil mu místo, v němž prorok o Messiáši mluví, a to tak jasně a přesvědčivě, že jakmile přijeli k vodě, komorník s radostí

a viru vyznávaje dal se pokřtiti. Proto jsme svrchu pravili, aby každý četl Písmo svaté dle míry své chápavosti a porozumění. Neboť čísti a rozuměti všemu v Písmě svatém předpokládá velikou učenost a mnoho vědomostí, a to nejen bohoslovných věcí, nýbrž i zeměpisných, dějepisných i národopisných. A kdo vědomostí takových nemá, tomu zůstává smysl Písma svatého temným, četba jeho bez užitku, bez poučení a povzbuzení. A hůře ještě jest, jestli takový čtenář nemá ctnosti, skromnosti, nýbrž posedne-li jej pýcha, není-li podle pohanského mudrce Sokrata skromným. Tomu jednou přinesli spisy mudrce Heraklita. Po nějakém čase ptali se ho, co o nich soudí? »Čemu jsem z toho rozuměl, to jest výborné, čemu jsem nerozuměl, to pokládám rovněž za takové, ale aby člověk v nich se neutopil, musí by býti potápěčem z Deloru, t. j. musí by míti ducha schopného, pojmáti věci hlubší a skrytější. A k vystižení hlubin moudrosti jest potřeba Božské pomoci.« Tak soudil pohanský mudrc Sokrates. To u mře ještě větší platí ohledem na porozumění Písmu svatému.

Ve čtvrté knize královské v Starém Zákoně se vypravuje, že byl hlad v zemi israelské. I učení školy prorocké, jejímž představeným prorok Eliseus byl, trpěli hladem. Tu pravil jednoho dne prorok ke kuchaři školy »postav velký hrnec k ohni a vař zeleninu pro učeníky.« I vyšel jeden, aby sbíral na poli bylinky, které by za pokrm sloužily; i sebral vše, nač přišel, bez rozdílu; natrhal

i kolokinty, druh to jedovatých tykví a zavázal vše do pláště přinesl a rozřezal do hrnce. Neboť nevěděl co to bylo. A když učeníci okusili, vykřikli: »Muži Boží v hrnci jest smrt!« A nemohli to jísti. Podobně vede se i těm, kdož bez předběžných vědomostí a potřebného vzdělání se pouštějí do četby Písma svatého a nemajíce řádného vůdce, vše co najdou seberou, aby duchovní hlad svůj ukojili, a tak si i smrt místo života přivoditi mohou.

Proto jest pravidlem cirkve svaté, že Písmo svaté popředně náleží kněžím, nekněžím jen s dostatečným od cirkve schváleným vysvětlením a výkladem. A takové čtení Písma svatého bychom obzvláště doporučovali našim vzdělančům, kteří čtouce na mnoze noviny a knihy nevěrecké anebo aspoň lhotejné, ve velikém nebezpečí vězí ztratiti viru svou, anebo alespoň v životě svém netečnými se státi. Pro ty není spásy než když zase ožíví vědomosti své náboženské četbou Písma svatého, jehož slova tak jsou prostá a při tom srdce jímající, poučující a povzbuzující. Vždyť není žádného slova lidského, které by spojovalo v sobě moc i krásu jako slovo Písma svatého, a proto je nahraditi mohlo. Co jsme tedy v dřívějším pojednání řekli, to opakujeme zase i čtíme častěji Písmo svaté, ale dle vůle, dle výkladu cirkve svaté a připravujeme se na četbu tu modlitbou, aby Duch svatý skrze Písmo osvitil nás. Potom porozumíme, pochopíme a viry své tím více si vážíti budeme.

Boh. Hendl.

Život blahoslavené M. Krescencie.

Hlava sedmá.

Vysvobození.

Již půldruhého roku trvala ona temná noc v duši trpcezkoušené Krescencie. Tu zakmitla jí naděje na brzké vykoupení. Ve své tísni utíkala se bez přestání k blahoslavené Panně Marii, královně nebeské, a jen jí důvěrně žalovala, co ji tíží. I ukázala se jí její „milá Máti“, jak ji obyčejně nazývala, těšila ji a k vytrvalosti napomenula, slibujíc, že brzy bude zproštěna těchto soužení od ďabla i strojených. Zároveň jí rozkázala, aby s dovolením představené putovala k zázračnému obrazu Matky Boží u Františkánů v Lechfeldu; tam prý trápení svých navždy zproštěna bude.

Se srdcem plným útěchy a díky jde M. Krescencie k představené s pokornou prosbou, aby jí dovolila pouť onu vykonati. Ale představená jí prosbu naprosto odpřela, a když i jiné za ni se přimlouvaly, a ona prosbu svou též opakovala, musela místo dovolení slyšeti trpké výčitky. A tak pozbyla všecku naději, že představenou k tomu nakloní, aby pouť směla podniknouti, a slíbené pomoci dojiti mohla, ač tomu ani řehole, ani domácí pořádek nikterak nebránil, ježto se v klášteře přísná klausura nezachovávala. Toliko zaslepená svévole a odpor představené byl tomu na překážku. —

Prozřetelnost božská dovedla však i tohoto odporu představených obrátiti k dosažení svých úmyslů a k dobrému téžce zkoušené Krescencie. Místo dovolení na pouť dal jí Bůh cosi mnohem vzácnějšího, totiž milost a příležitost, že se po delší dobu nejen v trpělivosti cvičila, nýbrž i hrdinnou poslušnost na jevo dávatí mohla. Bez reptání a jakékoliv odmůvy podrobila se vůli představených

odevzdávajíc se v pokoře a trpělivosti nejnoudřejší a nejdobrotivější vůli Boží, až ji Bůh sám z tohoto utrpení vysvobodil. To pak dalo se takto:

Neblahé počínání představené M. Teresie Schmittové v řízení kláštera již bylo té mlry dostoupilo, že P. provincial nucen byl, záležitosti té sám se uchopiti a představenou úřadu zbaviti, což se stalo r. 1707; toto sesazení jest jediným případem v celých dosavadních dějinách kláštera. Na její místo byla zvolena sestra M. Johanna Altvegrova, jež byla výtečnou řeholnicí v každém ohledu. Jak spolusestry, tak i jiné osobnosti mimoklásterní to nejlepší svědectví o ní vydávají. Nám dostačí, uvedeme-li co dí P. Ott: „Byla to velmi moudrá, rozšafná a nábožná řeholnice, kteráž po čtyřiatřicet let velmi opatrně a dovedně klášter spravovala, a to stejnou měrou ve věcech duchovních i světských; takže si nejen u podržzených získala všelikou úctu, lásku i přízeň, nýbrž i u osobností vynikajících mimo klášter veliké vážnosti požívala až do své smrti. Tuto M. Johannu, zdá se, jakoby Bůh byl k tomu vyvolil, aby jako představená Krescencii moudře a opatrně vedla, ctnost její zkoumala, a jí po příkladu největších světic příležitost poskytovala, aby se v největších a nejtěžších ctnostech cvičiti mohla.“

Jakmile M. Johanna úřad svůj nastoupila, sama na to pomýšlela, kterak by ubohou Krescencii, s níž vždycky velikou útrpnost mívala a pro její ctnosti ji nad jiné sobě vážila, zbaviti mohla nad míru obtížných vlivů demonických. I poslala konečně Krescencii, aby společně se sestrou M. Annou Nethovou vykonala uloženou pouť do Lechfeldu.

Na této pouti přihodily se některé mimořádné věci, jichž nesluší mlčením

pominouti, a to tím méně, ježto za jejich hodnověrnost ručí svědectví M. Anny. nýbrž i opětné výpovědi představené Johanny, která hned všechno důkladně byla vyšetřila a na Krescencii samotné pravdu vyvzdědala.

Když se již obě sestry na cestu do poutního místa Mariánského asi šest hodin ce-ty vzdáleného chystaly, nevěděla představená, koho by jim, any cesty povědomy nebyly, dala za průvodčího. Tu zazvoní kdosi u fortny klášterní a táže se, nepůjdou-li některé sestry na pouť do Lechfeldu; on prý by je tam doprovodil. Sestra vrátná ihned běžela s tou zvěstí k představené, dodávajíc, že prý nikdy neviděla jinocha takové skromnosti a uslechtilosti, jako jest tento pocestný. Představená nabídnutí to přijala. Nabídnuly pocestnému občerstvení — čehož on však nepřijal dodávaje, že za městem na sestry počká, a až na místo poutní je doprovodí.

Tak se i stalo. Cestou pomodlili se společně několik růženců a pocestný hovořil o věcech duchovních, obzvláště o nebes Královně, tak mile a libezně, že poutnicem cesta ubíhala, aniž by únavy jakési byly pocitily, až se již k místu poutnímu blížily. Najednou zmizel průvodčí jejich. Poutnice ohlžejí se na vše strany po pláni — nikde nebylo živé duše. Celá zděšená táže se M. Anna Krescencie: „Co to? Kdo nás to provázela?“ Tato však vědouce, že „dobré jest tajnou věc královskou ukrývat,“ (Tob. 12, 7) odpovídala vyhýbavě, že prý již vidi klášter a kostel, pocestný prý již dosti daleko je doprovázel, a za to prý jsou již dost velkými díky zavázání prozřetelnosti dobrotivého Otce nebeského.

Obě byly hluboce dojaty a již slova nepromluvily. Tak vešly do kostela. Tam zůstala Krescencie na kolenou klečíc před obrazem Panny Marie v Bohu pohřížena až do pozdniho večera. Na druhý

den, sotva se rozednívalo, stály již u dveří chrámových a připravovaly se, jak jen mohly, na svaté přijímání. Po svatém přijímání přišla Krescencie u vytržení myslí. Přes hodinu byla tu jako socha ztrnulá, brzy na smrt bledá, brzy jako nachem politá ve tvářích, celá bez sebe, že si průvodkyně její nevěděla rady, co s ní má počíti, v největší nesházi jsouc a celá podešena. Zjevila se totiž služebnici Boží Maria, Matka milosrdenství, velmi laskavě a přívětivě ji ujišťujíc, že bude od zevních soužení zlého ducha navždy sprostěna, vnitřní však útrapy že jí často bude spásati, ku svému ovšem duchovnímu prospěchu. „Avšak neboj se,“ doložila, „já sama budu ochranou tvou.“

Útěchou nevyšlovnou naplněna v srdci svém, Boha chválíc a díky nejvroucenější vzdávajíc Otci nebeskému a milé Materi Marii Panně, vrátila se Krescencie téhož ještě dne do milého kláštera svého. Ona sama taji'a všechno to, co se bylo nadobýčejného přihodilo, ale družka její vypravovala to všechno představené Johanně, co na Krescencii a na neznámém průvodčím byla pozorovala a vysvětliti sobě nedovedla; pravila, že jí bylo již při rozmluvách s neznámým p cestným asi tak u srdce, jako oném učeníkům, kteří putovali do Emaus. Srdce prý hořelo v ní, a co se z počátku jen domnívala, že jde s nimi anděl Boží, nebo některý svatý, to měla prý za skutečnou pravdu, když pocestný najednou zmizel.

Moudrá představená nedala mnoho na toto vypravování sestry M. Anny, přemýšlela u sebe o všech podrobnostech této události a mlčela. Po delší době tážala se jednou nenadále Krescencie, neví-li, kdo byl onen pocestný, který ji při oné pouti doprovázel. Sestra Krescencie se ulekla. Nepravdu říci nesměla, a tak nadobýčejnou milost vyjeviti bylo jí velice trapným. Se zarděním vyznala

pokorně pravdu, že to byl její zvláštní patron, svatý Antonín Paduanský. Když se jí představená ještě podrobněji dotazovala, přiznala i to, co se jí přihodilo po svatém přijímání, jak se jí zjevila Rodička Boží, co jí předpověděla a co slíbila.

Toto doprovázení svatým Antonínem jest sice událostí nad míru nápadnou, ale nikterak víře ne nepodobnou uvážíme-li, že se v životě jiných svatých a světic, na př. svaté Rosy z Límy, svaté Marie Františky od svatých pěti ran, a jiné podobné, ba ještě nápadnější příběhy vyskytují. Obcování svatých, které jest článkem naší víry, jeví se nezřídka způsobem, jež rozum moudrých podle tohoto světa pochopiti nemůže.

Co blahoslavená Panna Krescencii byla předpověděla, vyplnilo se. Po oné tmavé a strašlivé noci ukázaly se v duši služebnice Kristovy červánky, ba již i den jasný, vniterného klidu, ve kterém se uskutečňovalo víc a více její spojení s Kristem. Zlý duch přestal ji trápit, a sesazením dřívější představené také ji se odlehčilo. Pronásledování se strany spolusester také se umírnilo, ačkoliv tu a tam zlí jazykové o ní soudili, že prý je zlým duchem šálena. To zavdalo vícekrátě příčinu k trapnému vyšetřování a nemilým výstupům, kterým se Marie Johanna, ač Krescencii velice milovala a o ryzích ctnostech jejích úplně přesvědčena byla, docela vyhnouti nemohla, a to z dobrých příčin. Držela ji vždycky v moudré a spasitelné kázni. V této zásadě utvrzoval a podporoval ji P. provincial, který ji hned při nastoupení úřadu představené přísně nakazoval, aby Krescencii stále a všestranně umrtvovati hleděla, a v poslušnosti cvičila, zvláště obtížnými a na oko i nesmyslnými rozkazy. Za tímž účelem měla ji i když by ničeho nezavinila, tuhé pokání ukládati, a slova přívětivého k ní nepromluvit.

Toto ustanovení P. provinciala bylo v případě tomto nejen velmi přiměřené, ale i nanejvýš potřebné. Duše, které po cestách tak kromobyčejných kráčeji, musí při-ným zkouškám podrobovány býti, aby se mohlo s jistotou souditi, jsou-li takto skutečně Duchem Božím vedeny, čili nic. Pokora a poslušnost, bývají nejspolehlivějším prostředkem ku rozeznání, jakého ducha kdo jest, který prospívá zároveň velice k životu dokonalému.

Provádění tohoto příkazu provinciálova stálo představenou více námahy a sebezapření, než Krescencii samotnou, která se této zkoušce podrobiti měla. Bolelo ji to velice, že má se sestrou, tak svatou, tak laskavou a milou nakládati tak necitelně, ba na pohled zcela nespravedlivě. Nechtěje však jednak býti proti poslušnosti jednak také uvažujíc, jak spasitelné bude pro Krescencii takovéto přísné s ní nakládání, viděla v tom patrnu vůli Boží. V pozdějších letech sama nejednou vypravovala ostatním sestrám, že prý nikdy žádná sestra tolik a tak přísných zkoušek nepodstoupila, jako sestra Krescencie; ona prý (představená) sama již nejednou se obávala, aby snad míru slušnosti nepřevršila a trpce zkoušená sestra na mysli neklesla. Krescencie prý i v nejobtížnějších zkouškách bez obtíží vždy obstála, nikdy při tom klidnosti a veselé myslí nepozbývala, naopak k novým těžkým úlohám jsouc vždy ochotna, tak sice, že ji (představenou) již spíše unavovalo tak přísné dávat rozkazy, než Krescencii, jich býti poslušnou. Takové ctnosti také Bůh nápadně na služebnici své odměnil.

Pravdu lze sice, jak di svatý Augustin, na čas zastrfíti; ale zničení na dobro se nedá; ona pak tím jasněji a zřetelněji vynikne ze chmur, kterýmiž ji zloba a nevědomost lidská zahalovati se snažila. To se ukázalo i na Krescencii. Všecky

pochybnosti představených o častém vytržení mysli jakož i o podivných zjeveních poznenáhla mizely. ježto sám Bůh pravost jejich důkazy neklamnými osvědčoval. O tom se přesvědčil také sám provincial P. Šebastian Hoes takto:

Týž přibyl v listopadu roku 1716. do klátera na visitaci. Poněvadž sám u sebe dosud rozhodný úsudek o služebnici Boží, a je-li ona vedena Duchem Božím, učiniti sobě netroufal, žádal sobě, aby Bůh sám mu známku nějakou ukázal, dle níž by se bezpečně mohl rozhodnouti, zda-li všechny ty nadpřirozené věci od něho pocházejí, čili nic. Když se nacházel v hostinském pokoji a právě hodlal zapečetit napsaný list, tu připadlo mu na mysl: »Přinese-li mi Krescencie nyní v tomto okamžení, aniž bych ji o to požádal, rozžatou svíčku, budu to považovati za neklamný důkaz, že vedena jest Duchem Božím. Poručil jí to jen v myšlenkách. A co se stalo? V tom zaklepe někdo na dvéře, a Krescencie

přichází s rozžatou svící. P. provincial potlačiv překvapení své dí jí: »Co to má být, sestro Krescencie, že za bílého dne přicházíte se světlem?« Na to ona: »A nepřeje si vaše důstojnost rozžaté svíčky na pečetení psaní? Cítila jsem k tomu vnitřní vybidnutí a přináším ji.«

P. provincial jí se ani slovem nezminil, byl však nyní úplně přesvědčen, že ctnost a svatost její spočívá na pravém základě. Vypravoval případ ten představené a několika sestrám, při čemž doložil: »Krescencie jest opravdu a ryze zbožná; Bůh jest s ní a sám ji vede.«

Kdybychom měli i my ve svých nepatrných zkouškách jen poněkud pevnou víru a trpělivost, mohli bychom zajisté po krátkém utrpení se srdcem radostným volati slovy Pisma svatého: »Ty zajisté ó Bože, nekocháš se v zahynutí našem: nebo po bouři činíš utišení: a po pláči a kvlení radost vléváš. Budiž jméno tvé, Bože israelský, požehnáno na věky. (Tob. 3, 22—23.) (Přítěš dále.)

Julie z Massowů.

Obraz konvertičky z 19. století. — Podává Ign. Zhádněl. (Č. d.)

9. Válka r. 1859. a 1866.

Rok 1859. byl neblahý pro národy válkou Francie a Sardinie proti Rakousku; nejvíce však zajímala se Julie o osudy papežského státu; vůbec počala tehdy pro státy nebezpečná politika. Ačkoliv s díkem poznamenala si, »že tichý Rohr i soukromý život její byl uchráněn od nástrah ďáblových a že andělé Boží odvrátili všechno zlo,« bolely ji rány, které stihly mnoho lidí, s bolestí vzpomínala na bídu a strasti tehdejší doby. Když pak přistály se poměry v Itálii i v Římě, toužebně vzpomínala na dobu, kdy viděla papeže Pia IX. a kdy jeho žehnající ruka spočinula na ní; zakoupila a roz-

prodala nesmírný počet losů ve prospěch papeže a rozesílala je na všechny známé a příbuzné. Roku 1860 vyplněno bylo její velké přání, že zřízena byla totiž v Rohru samostatná protestantská fara. Pišet sama přítelkyni: »11. listopad r. 1860. byl nejkrásnější den z mého manželského života, ještě nikdy nepomáhala jsem manželovi tak ráda a ochotně, jako nyní, když zakládali jsme novou faru, což je práce a nadace manželova, a pochopíš, jak mne vše činí šťastnu. Pastor Freyer vyplňuje všechna naše přání; máme nyní vlastního duchovního správce, krásnou bohoslužbu, hodiny biblické a j., co nám doposud chybělo.«

Mnoho výroků zapsala si Julie do zápisků, jimž dala nápis: »má kniha o věčném životě«; jsou to čtyři velké svazky, obsahující krásná, zbožná rčení a ukazují také, jak se obracel její zrak a mysl rok co rok více k nebi.

V té době zemřel také její otcovský přítel Savigny, a obě hraběnky Bismark-Bohlenovy, matka i dcera. Obeznamila se s rodinou pana z Flemmingů, jehož dceru vzal si její bratr Karel, majitel rytířského statku Pinnova roku 1863 za manželku. Též nevlastní dcera Marie dospívala a obávala se Julie, že ji brzy ztratí. Když se roku 1863. na jaře stěhovala celá rodina z Berlína do Rohru, vstoupila matka ještě jednou do svého pokoje a zadívala se na obraz »umučeného Spasitele« který visel nad jejím psacím stolem; najednou cítila, že ji objala dcera Marie a šeptala jí: »Drahá matko, neboj se, chci tobě i Tomu, jehož obraz zde visí, vždy býti ku cti!« 3. listopadu r. 1864 zasnoubila se Marie se setníkem Maxem z Renonardů; macecha darovala jí velkou část svého jmění za věno; syn Adolf, důstojník, oženil se dříve již s dcerou páně Homeyerovou Mathildou, dobrou a vzdělanou dámou. Evald maturoval roku 1864. a vstoupil k vojsku, k hulánům. Když nyní všechny děti zaopatřeny byly, vedla zcela ideální život jak v Rohru, tak i v Berlíně a obírala se hlavně básněním a skládala k versům melodie.

Blízko Rohru byl statek Wilhelms-tal, který zakoupil roku 1868. pan z Massowů a určil jej za sídlo vdovské své manželky, a Rohr měl dostati nejstarší syn Adolf. Statek Wilhelmstal měl cenu 20 tisíc dolarů a měl 260 jiter půdy, 24 jiter luk a 100 jiter lesu; pan z Massowů chodíval tam každodenně, dohlížel na všechny práce s velkým zájmem a spěchem. Julie však nechtěla na vdovství ani pomyslet, myslilať —

zemře-li jí manžel, že povolá Bůh brzy pak i ji k sobě. V předvečer svého čtyřicátého roku 24. listopadu 1865. napsala proto darovací listinu, kterouž vdovské sídlo darovala Evaldovi, aby zajistila tak svému nejmladšímu synovi domov, což bylo při koupi a zatizování jejím cílem. Pan z Massowů však dle všeho myslil, že nebude dlouho živ. Nejráději rozmlouval o posledních věcech člověka a o víře ve věčný život, často prorokoval své choti, že bude šťastnou vdovou, což však vždy bolestně odmítala, teprve po letech přiznala se s radostí: »Jak správně soudil můj manžel, když mi předpovídal, že budu šťastnou vdovou« — když se stala katoličkou byla přestřastna.

Jsa pevně věřícím, nebál se pan z Massowů smrti, ale říkával: »Není třeba báti se smrti, neboť Bůh učiní vše dobře pro všechny.« Viděl-li, že si Julie přilís něco bere k srdci, varoval ji slovy: »Život je dosti krušný, nečiň si ho ještě krušnějším.« Julie napsala o povaze svého chotě: »Šel-li k večeři Páně, prosil mne dojemnými slovy za odpuštění a nechtěl nikdy připustiti, že bych já mnohem spíše měla její odprostiti a jemu v mnohém zadost učiniti. Říkal mi: »Tolik trpělivosti máš se mnou.« Když slavívali jsme výroční den naší svatby, bývala jeho slova: »Děkuji ti, že si's mne vzala.«

Na venkově žila Julie tise, po přání svém, a čas utíkal jako voda. Obírala se četbou, studovala umění a cvičila se pilně v cizích řečích. Mnoho překládala ve vázané řeči básně, hymny a j. ze švédštiny a dánštiny. Též pilně četla i přeložila básně a zpěvy svaté Teresie, mnoho církevních hymnů a latinských písní. Zvláště libily se manželovi překlady hymnů: puer natus in Betlehem a Altitudo quid jacet; své předpojetí proti Juliině lásce ku katolické církvi i literatuře od-

ložil totiž již dávno, neboť pozoroval, jak vše působí uslechtilé na ni. Téhož léta navštívili je všechny děti a radost doplnilo několik vnoučat. Pokojnému, šťastnému životu následoval však přenešťastný rok, válka r. 1866.

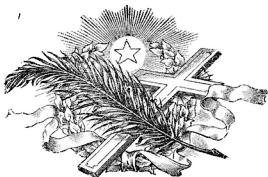
Syn a zeť pana z Massowů táhli do boje, i Juliin bratr Karel vstoupil dobrovolně k husarům. Vzdor své věrnosti k pruskému králi, neschvalovala politiky Bismarkovy a po válce psala jedné z přítelkyň: «O válce roku 1866. mohu ti jen sdělit, že mi způsobila nemírnou bolest, počínaje již od tajných vyjednávání s Itálií v dubnu r. 1866. až do září, častěji přišla jsem proto do sporu s manželem i syny.» Lze pochopiti, jak zimničně sledovala průběh války, jak dychtivě očekávala každou zprávu, a jakou radost měla došel-li dopis od dětí. Co jiného mohla činiti, než modliti se, aby vzal Bůh brata, syna, zetě a všechny známé pod svou ochranu a zdrávy přivedl je do otčiny.

Prosvěsoukromé strasti nezapomněla však nikdy na bídu jiných a pomáhala zase kde mohla; ve všech školách jejího okrsku byla připravována cupanina a zhotovovány obvazky pro nemocné. Pan z Massowů posílal velké obnosy peněz do osad, které mnoho trpěly válkou a když pak k válce přidružila se cholera, staral se o všechny nemocné i chudé kteří byli na jeho statcích. Když došla první zpráva o pruském vítězství, zvolala

Julie: «Nevíme, jak draze zaplatili jsme vítězství, ale víme, že máme Bohu děkovati za vše dobré. Po delší době dozvěděli se teprve manželé, že děti jsou zdrávy, že anděl Boží je vzal pod svou ochranu; neboť nikdo z nich neutrpěl žádného poranění, ač stáli kolikrát v pravém dešti střelných ran a vystaveni byli největším nebezpečstvím. — Již po několik let namáhala se Julie, aby dovolil manžel, účastniti se všem domácím na společných modlitbách, které zavedeny byly již dávno pro rodinu a které každodenně ráno i večer se vykonávaly; služebnictvo vykonávalo je totiž zvlášť. Tu najednou vyplnil pan z Massowů její přání, aniž ho na něco upomněla, sám od sebe jí dovolil, aby povolala všechno služebnictvo. Radost svou takto popisuje:

Nynější krátké, ale hrozné válce děkuji, že vyplněno mé dávné vroucí přání, když jsme se dne 18. června večer s manželem pomodlili žalm, řekl mi docela zkrátka, polohlasitě a jak jsem dobře pozorovala, velmi dojat: «Zítra zavoláš k ranní pobožnosti všechny domácí.» Když jsem mu radostí dojata děkovati chtěla, dodal se slzami v očích: «Neděkuj, měl jsem již dávno dovoliti, nyní dohání mne strach o mé syny.» Jak dlouho pan z Massowů žil, konaly se společně tyto pobožnosti a později po jeho smrti, zavedla je vdova ve svém sídle. —

(Přítěš dále.)

Perla Východu.

Křesťanská legenda. — Český vydělal Josef F. Kušn. (O.)

Bylo již jitro. Zlaté sluneční paprsky, pronikající listím i záclonami, pohrávaly na podlaze. Ze sadu vanula vůně květův; ptáci vesele šveholili. Marketa cítila se zdravou a svěží. S vůní květin — se zpěvem ptačím a paprsky slunečnými vlévaly se do nitra jejího zdraví a síla. Jasně jižní slunce vesele ozařovalo první den jejího nového života.

Brzy hovořilo se po celé Antiochii, v domech i na ulici, jenom o Marketě. Palác její byl nyní uzavřen pro každého. Vznešená mládež zjevně reptala proti tomu, že vláda tak lhostejně zachovává se ku křesťanům. K čemu to vede: Marketa, »Perla Východu« zavrhlá hostiny, propustila mnoho otroků na svobodu, obeuje s křesťankou Barborou a nespíše poslouchá její plané řeči... Všichni strachovali se, že i Marketa přistoupí k tomuto vyznání a uvěří v Ukřižovaného. Což možno křesťanům postoupiti tak vzácnou ženštinu, zdobící vždy celou společnost?

Tak myslila vznešená mládež, a hněv její se ustavičně vzrůstal. Nejvíce bylo to proti mysli Flaminiově.

»Marketa šla kolem mého domu; často se tam prochází,« vypravoval. »Hrdopýška, ani mi neodpověděla na můj pozdrav. Co tomu říkáte? Ta čarodějka Barbora vedla ji za ruku. Marketa se ještě úplně nepozdravila po své nemoci... Byla s nimi Ennie. U rohu ulice stál slepý stařec s děvčátkem; posílal o almužnu. Slyšel jsem, jak Marketa litovala, že nemá s sebou peněz. Ennie zvolala: »Přiď k nám do domu!« — »Nikoli, počkej!«, přerušila ji Marketa. A vte co učinila?«, obrátil se Flaminius k posluchačům.

»Co asi?« dychtivě, jakoby jedněmi ústy všichni se dotazovali.

»Strhla perlový náhrdelník, který jí kdysi daroval Antonius, a podala jej žebrákovi,« řekl posměšně Flaminius. »Šperk tento stojí alespoň 50.000 sestercei (Římská mince).«

»Jistě pozbyla rozumu!« zvolali posluchači.

»Ano,« pokračoval Flaminius. — »Rozumná Ennie chtěla ji zadržeti a zvolala: »Pani má, co děláš? Vždyť ta věc stojí...! Považ...!«

»A ona mu šperk přece dala?« tázali se všichni.

»Dala, pranic se nerozmýšleje; řekla ještě Ennii: »Kdo miluje lidi, nehleď na cenu daru. Každý má pamatovati na chudé!« — Bohové, chraňte nás křesťanů!« skončil Flaminius.

Posluchači mlčky přisvědčovali hlavami. Brzy potom rozlétna se pověst o »nerozumu« Marketině po celé Antiochii.

III.

Minul nějaký čas po uzdravení Marketině. Pověst o změně ve způsobě životě jejího došla i mezi křesťany. Nejvíce těšil se Sikst, jenž se byl vrátil z Damasku, kde na nějaký čas meškal. Doufal pevně, že se Marketa ku křesťanství obrátí. Řekl tedy Nonovi:

»Proč nejdeš k Marketě, svatý otče? Vždyť slyšel jsi...? Hledá spasení. Jdi a pomoz jí!«

Non pohleděl pátravě na rozčileného jinocha a řekl: »Prosiš mne, abych šel k Marketě. Což však, činí-li tak ze dlouhé chvíle? Vždyť i dříve vynikala podivnostími... Věř, synu můj, v milosrdenství Boží: osvítí-li hříšníci, spatříme ji ve chrámě svém...«

Tu noc měl Non zvláštní sen... Zdálo se mu, že je ve chrámě. Pojednou

vletěla tam černá holubice, přelétla kolem něho, a opět uletěla; avšak za chvíli znovu přiletěla a kroužila nad hlavou biskupovou. Po mši vyšel Non ze chrámu, ale holubice jej následovala. Tu ji obratně chytil a pohřbil do nádoby se svěcenou vodou. Holubice vylétla nad snih bělejší, vysoko se vznesla a zmizela v modravém nebi. —

Časně ráno probudil se Non, popísl do chrámu a vyprávěl sen svůj věřícím. Pak vyslechli za zvýšené nálady zbožnosti mši svatou.

Velebně rozléhal se zpěv zbožných křesťanů. Nadseně zněl hlas biskupův. Šíkmé paprsky ranního slunce kmitaly se po hlavách věřících a ozdobných obrazích. Časem, když zpěv vystřídal se s velebným tichem, slyšení bylo mnohý zbožný vzdech.

Po skončení mše svaté, když Non vyšel mezi lid, aby jej jak obyčejně poučoval, kmitla se v davu křesťanů vysoká, štihlá postava, černě oděná. Tiše se vplížila do kouta a klesla na kolena.

Non právě mluvil o krátkosti života pozemského, o tomto slzavém údolí o blaženosti nebeské, o svaté, pravé, odřikavé lásce... Mluvil o milosrdenství Spasitele, jenž zve k sobě všecky hříšníky, všechny trpící a plačící. Mluvil o jeho svaté lásce k lidem, která promíjí i vrahům, kteří jej ukřižovali...

Když Non skončil, slyšení bylo v tišině chrámové žalostné vzlykání. Plačící usedavě Marketa vrhla se k nohám Nonovým.

»Starče!« mluvila nesouvisle, »polehčí moji duši! Neodvracej se ode mne, nedej mi zahynouti! Pro Krista, v nějž věříš, zraň mne! On všechny k sobě zve, ani mne nezavrhně... Jsem veliká hříšnice...«

Libala kraj roucha Nonova a tázavě hleděla naň, očekávajíc napjatě odpovědi. Tu se jí sesmekla příkrývka s hlavy, a

objevilo se lice, vroubené kadeřemi hustých vlasův.

»Marketo!,« zaseptal Non obraceje se ke hříšnici a jsa velice dojat, »Bůh mne o tobě již zpravil, ubohé dítě... Milosrdenství jeho je bez konce. Já, ponížený služebník jeho, pravím tobě: budeš spasena...«

»Neodejdu z vašeho přibytku,« řekla opět Marketa. Dám můj je pouští; tam je mi strašno. Vše mne tam mučí a trápí, vše připomíná mi minulost. — Nezavrhuj mne!«

»Zde však nemůžeš dliti; pohanka nesmí zůstat pod tímto svatým krovem.«

»Nechci být pohankou. Obracím se k tvému Bohu. Nauč mne znáti jej; pokřti mne...!«

Křesťané, kteří byli na službách Božích, seskupili se kolem Nona a s účastenstvím hleděli na tento výjev.

»Nemohu tě však ihned pokřtiti,« povzdechnuv řekl biskup; musíš dříve seznati naše vyznání, poznati svaté slovo Kristovo... Až duše tvá u víře sesílí, potom budeš teprv hodna křtu svatého...«

»Nikoli, nikoli,« vzlykala Marketa, »neznič mne; pokřti mne ihned! Starče, nevrhej mne opět do propasti! Nyní Bůh tvůj je mi jediným útočištěm... Ach, tolik jsem trpěla! Vždyť i já znám mnoho o vašem Kristu...«

Slzy proudem řinuly se jí z očí. Non i všichni přítomní byli hluboce dojati. Ano, Sikst vrhl se až starci k nohám a vroucně přimlouval se za hříšnici. Marketa byla mu v duši velmi povděčna. Co dobrého již pro ni vykonal tento jinoch!

Všichni křesťané připojili se k prosbám Sikstovým. Biskup nemohl déle odporovati. Vzpomněl si na zvláštní svůj sen, a laskavě se usmívaje, řekl:

»Marketo, Pán tě sem poslal, a nesmím zavrhnutí dítě naší svaté společnosti... Budeš pokřtěna ještě dnes.

Tento den ztrávíme společně v posteli a na modlitbách; ukaži ti s pomocí Boží cestu ku spasení...!

Marketa jala se libati ruku Nonovu.

Toho večera »Perla Východu« přijala křest svatý. Nazvali ji Pelagie. Stará Romana, jedna z nejzbožnějších žen společnosti křesťanské v Antiochii, byla kmotrou nověobrácené Marketě; ji uloženo bylo poučovati ji v nové víře. Pelagie přestěhovala se do domu křesťanské obce a bydlela ve světnici Romany.

Od tohoto dne život bývalé hříšnice pojednou se změnil navždy. Veliké hříchy minulosti musila vykoupiti velkými činy.

* * *

O přestoupení Markety ku křesťanství vyprávělo se po celé Antiochii; každý vzpomínal na bývalou »Perlu Východu«. Konečně zvykli si Antiochejští všem jejím »nerozumům«. Propustila na svobodu všechny své otroky, rozdala šperky a prodala domy. Z počátku chtěla nejlepší svůj palác darovati obci křesťanské. Avšak myšlenka, že v místnostech, kde dávaly se nevázané hostiny, ozývaly by se křesťanské zpěvy, děsila ji; prodala tedy palác a peníze i všechno ostatní jmění darovala křesťanské obci. Ennie taktéž přijala křest a přebývala s bývalou paní ve společné celli.

Nejtíže bylo Marketě rozejtí se se svojí Barborou, avšak nechtěla jí zdržovati, když seznala, že stará matka její se roznemohla. Sama ji tedy vypravila a propouštějíc ji, hojně ji obdarovala.

Konečně Marketa dosáhla touženého pokoje. Rozmlouvajíc s Nonem a slyšíc nábožné zpěvy, poznala dosud jí neznámou blaženost. Biskup divil se tomu, jak rychle chápala slovo Boží. Jasnou svou věrou jakož i dětskou oddaností a láskou jej překvapovala. Non i mnozí křesťané cítili, že osudem ustanovena je k tomu, aby povznesla jméno Kristovo.

Sikst měl nevýslovnou radost; — bylať Marketa obrácena hlavně jeho působením. On první v duši její vložil semé vřvy, jež přineslo nyní bohaté ovoce. S uspokojením pohlížel na Marketu, kdy oděna v bílé roucho, nadšeně se modlila a oči její plály svatým ohněm.

Prošly tři neděle od času, kdy Marketa přijala křest. Poslední dobou často se jí minulost stavěla před oči... Vzpomínala na stkvělé hody, hudbu, hosty a hříšné radovánky. Nejednou našeptával jí zlý hlas o ztracených radostech a její kráse. Stálo ji nemálo práce, aby pokušením vzdorovala, ale po každém takovém vítězství nad sebou cítila se pevnější a jistější.

Prece však ji trápily často pochybnosti: dostačí-li život, jaký nyní vede, k vykoupení od minulých hříchův?

Pracovala, modlila se, docházela k nemocným... Avšak neměla-li podniknouti přísnějších zkoušek? Neměla-li odejiti odtud, kde všechno připomínalo jí každou chvíli temnou budoucnost?

Biskup Non již dávno zpozoroval těžký její zármutek duševní: smutný výraz obličeje jejího nepomijel. Biskupovi však tajným nezůstal. Řekl jí tedy při příležitosti:

»Dcero má!« řekl jí laskavě, vzav ji za ruku, »duše tvá je opět truchlivá. Jaké myšlenky ji znepokojují? Vypověz mi své hoře!«

»Svatý otče!« řekla smutně Marketa, »je mi těžko v duši. Myslím o tom, jak velicí jsou hříškové moji, a jak málo činím, abych jich zahladila. Zde v Antiochii mne mučí zlé vzpomínky. Vše připomíná mi dřívější má poblouzení; zde se nemohu spasiti...«

Dlouho plakala Marketa, a dlouho se za ni modlil biskup, potom ji propustil žehnaje ji... Za několik dní, když křesťané dleli pohromadě, vběhla Romana a se slzami v očích zvěstovala, že Marketa

zmizela, zanechavši v celli bílý šat novokřtěných; zmizela, a neznámo kam.

„Neplač, Romano!“ řekl klidně biskup Non; „naše holubiče vybrala si ukol jako Marie v evangeliu, kterýž se jí zabrániti nesmí...!“

Po několika letech dověděla se obec antiochijská, že Marketa tráví jako poustevnice v syrské poušti. Křesťané přicházejí k ní pro její zbožnost a spravedlnost

z daleka široka, a sláva její roznesla se po všem kraji. — Jednou přišli ji navštívit, ale dvéře poustevny její se neotvíraly. Když konečně dostali se do světničky, našli ji mrtvou a teprve poznali, že poustevníkem je ženština. Ve ztuhlých rukou svírala kříž...

Tak žila, tak hřešila a se spasila »Perla Východu«.

Z letopisův OO. Redemptoristů.

Podává Ignát Zhděd.

Každoročně vydává představenstvo vídeňské provincie OO. Redemptoristů zprávu o činnosti a pracích svých členů za uplynulý rok.

Ze zprávy za rok 1902 dovídáme se, že konali kněží provincie vídeňské ve svých řádových kostelích 44 duchovních cvičení a měli 4100 kázání; těchto duchovních cvičení účastnilo se kněží 294, nekňží 1382; nejsvětější Svátost oltářní přijalo 480 tisíc věřících. Mimo ve svých kostelích konali ještě kněží redemptoristé 86 svatých missií, 72 obnovení missií, 81 osmi- a třidenních pobožností, 26 duchovních cvičení pro kněze, 78 pro klášterní sestry, 65 pro laiky; počet kázání a přednášek byl 9317. Při missiích a jejich renovacích přijalo svaté Svátosti ze 321.000 farníků 184.084 osob. Ve svém kostele Panny Marie u Schodů ve Vídni udělili OO. Redemptoristé 70 tisíc osobám svaté přijímání.

Při mnoha misích došlo se krásných výsledků. V R. diecese brixenské v Tyrolsku byl následkem missií nejprve zvolen do říšské rady katolický poslanec. Ve Sv. J. diecese Larocheťské byli hoši horlivější u přijímání svatých svátostí

než děvčata. Když jeden z hochů nechtěl jíti ku svaté zpovědi, prohlásili ostatní jeho kamarádi, že žádný z nich nikdy si ho nevšimne; šel tedy a vykonal příkladnou svatou zpověď. V S. diecese olomoucké postavil starosta obce na svůj náklad krásný missijní kříž; z jeho domu neslo jej ke kostelu 24 mláďenců a aby slavnost tím velikolepější byla, objednal hudebníky z vedlejší osady.

V F. diecese vratislavské žije chudá devatenáctiletá dívka, která následkem onemocnění pakostnicí jen o berlách chodí, a zároveň žije své dva ještě školou povinné bratry. Přišla k faráři a donesla dvacetimarku, žádajíc, aby ji přijal na vydržování missií; farář však nechtěl peněz přijati, správně oceňuje její nemírnou oběť; položila však peněz na stůl a odešla. Kněz dal peníze do spořitelny pro oba bratry velkomyslně a šlechetně dárkyně. — Jakýsi otec zabraňoval své děti, školače, aby šli ku sv. přijímání. Děvče však zaneslo si, aby otec nevěděl sváteční šaty k sousedovi, časně z rána vytratilo se z domu a šlo s ostatními dětmi ku stolu Páně. Později bylo viděti i otce u zpovědnice. — Protestant kterýsi,

kterého připravila a vyučovala v katolickém učení viry jeho katolická žena, byl od missionářů přijat do katolické církve. — V St. diecese vratislavské obrátil se žid, který uzavřel s katoličkou civilní sňatek. Tamější hodný učitel připravoval ho ke křtu, který mu udělen byl při misiích, farář pak oba manžele vyzpovídal, udělil jim svaté přijímání a sezdal je.

V H. diecese budějovické smířili se zjevní nepřátelé a odporné sobě strany uzavřely mír. Tamnější hostinský řekl k řediteli missií: »Co by se u nás bylo ještě stalo, kdyby nebyli k nám přišli missionáři! Vidím nyní, že všechno zavini-ly ty nešťastné noviny «O. R.», ale od nynějška neuvidí jich nikdo v mém domě.« Aby zajištěn byl výsledek missií, založili spolek Marianských dětí a farář měl radost, když pozoroval, že v masopustě,

který byl hned po ukončení missií ne- bylo žádných bálů a tanečních zábav.

Ale nechybělo také stínu! Největšími nepřáteli missií byli vsude křiklouni, radikální národovci, kteří bohužel zmařili některou missii. V T. diecesi olomoucké rozkřikl se hostinský ve své hospodě než započaly missie: »Což jsme tak zlí, že potřebujeme missie?« Odpověděla mu přítomná selka: »Kdybychom byli špatní, tu nechodili bychom tak pilně do kostela.« — Kterýsi rolník poslouchal kázání o pekle, kroutil hlavou a pravil: »Ale to přece není pravda;« syn jeho vroucně ho prosil, aby přijal svaté svátosti. »Proč a k čemu bych se zpovídal?« odpověděl a nešel, — za osm dní ranila homrtvice. Též podotýká se v letopisech, že od roku 1900 působí několik OO. redemptoristů z vídeňské provincie v hlavním městě dánském, v Kodani.

Marnotratný syn.

(Část další.)

Seth:

Nu, ovšem, ujde to. Však pánem svým zde nejsem přec. Má touha nese se na stupeň svobody té nejvyšší.

(Sluha přinese víno.)

Dan (na víno ukazuje):

Mně milejší je víno svobody.
To srdce povznáší a plaší trud.
Hned okusíme jeho lahodu.

Sluha:

Necht žehná tebe, pane, Jehovah
a dary tvoje též!

Dan:

Již nalévej!

(Sluha naleje, odstoupí a přináší ostatní objednané věci.)

Ehud (pohár zvedaje):

Ať žije svoboda!

Seth:

A naše pout!
Hned promluvmě si, kudy do světa!

Ehud:

Však prvně svobodu, pak ostatní!

Dan:

Zde u vína je nejlíp plány kout!

(připíjí si se Sethem.)

Já připíjím ti ku dni dnešnímu!
Však dlouho tomu, co jsme nepěli
při vína šumivého poháru.
Můj zpěv se koří vínu sladkému,
o svobodě zas zpíváš, Sethe, ty!

(k Ehudovi:)

A láska tebe vábí, příteli!

Ehud:

Tys uhodl! Nuž píseň zapějme
o vině, svobodě a lásce žen!

Dan :

Nuž začněme!

Seth :

Já s vámi zpívám též!

Dan :

Však ovlažme dřív mokem hrdlá svá!
A nyní spusťme již!

(Zpívají píseň — dle nápěvu písně námoníků:
»Vzhůru, plavei, na palubu spějme.«)

Vzhůru, bratři, číše pozvedněte
připijem zlaté volnosti,
mládí naše bujaré ať kvete,
[: ať žije rozkoš, světa radosti!:]

Vzhůru, bratři, číše pozvedněte
připijeme ženám spanilým —
užijme mládí, dokud ono kvete,
[: vždyť brzy přehne jako chabý dým.:]

Vzhůru, bratři, číše pozvedněte,
připijeme ženám volnosti,
mládí naše bujaré ať kvete,
[: ať žije volnost, lásky radosti.:]

Ehud :

Již dosti! bratři. Nyní nechtěl bych
se s vážným Rubenem zde setkat
a k tomu při vině hned ráno již.

Dan :

Já se ho nebojím; však raděj jdu,
než přijde sem.

(Ozývají se kroky.)

Seth :

Je pozdě. Již jde k nám.

Výstup 5.

Předešli. — Ruben.

Ruben :

Vás vítám oba v domě otcovském!
(Přátelé vstupují.)

Dan :

Buď pozdraven, však pozdě přicházíš!

Ehud :

Buď pozdraven náš Ruben srdečně!

Ruben (k Sethovi):

Já otci při práci jsem pomáhal,
mně odpusť tedy, bratře milý,
že později ti přání nesu své
ku slavnému dni narození tvých,
jež korunuje zlaté mládí tvé
a do mužného věku vedou tě.

Ehud (s výsměchem):

Snad důvěrně si chcete promluvit.
My jindy přijdem! S Bohem, Sethe, buď!

Dan :

Ba, pravdu máš, je nechme samotny!
Můj přijmi dík!

Seth :

Já děkovati mám!
Můj dík přijmětež, drazí přátelé!

(Ruce jim podává.)

Ruben :

Buď s vámi Jehova!

Ehud :

A s tebou též!

(Ehud a Dan odejdou.)

Výstup 6.

Ruben a Seth.

Seth :

(Pokyne služebnku aby odešel — k Rubenovi:)

Já nepřeji si, abys k vůli mně
svou práci přerušoval u otce.

Ruben :

Tak nemluv, přec! Před slunce východem
já při modlitbě své již zdravil tě
a vzpomněl tebe srdcem upřímným.
I otec milý při dne svítání
svým přáním provázel tvůj slavný den,
jímž dovršuješ rok svůj dvacátý.

Seth (úsměšně):

Jak dojemná to péče pro Setha,
jak něžné přání, aby sloužil dál
zas dvacet roků otci, bratrovi.

Ruben :

Co míníš, Sethe, tím? Vždyť bratři jsme
a stejně otci věrně sloužíme
a vůli jeho svatě plníme,
tu vůli, která dobro naše chce,
před zlým nás chrání, o nás pečuje.
A není hoden dobrý otec naš
svých dětí úcty, lásky oddané,
když hlava jeho sněhem pokrytá
jen moudře radí nám?

Seth :

On poroučí —
a rozkazem svým naši svobodu
den ze dne obmezuje, sklíčuje.
Ty necítíš to jak já Rubene.
Ty povolným jsi otce nástrojem,

O kdybys nebyl prvorozeným,
on jistě tebe by jím učinil,
a mně by zůstalo, čím nyní jsem,
být otce otrokem a bratra též!

Ruben:

Můj Sethe milý, nesuď nevděčně
o srdci otcovském, jež dobré je.
Ó nenazývej poutem, otroctvím
tu péči jeho, s kterou řídí nás
a kroky naše vede k dobrému!
Ty mlád jsi příliš, dosud nezkušen.
on moudrý je a vidí v budoucnost.
Buď poslušen a šťasten budeš vždy.
Což nepřislíbil kdysi Jehova
na hoře Sinaj svému národu,
že rosou nebes bude žehnat ty,
jichž srdce plane láskou k rodičům,
jich poslouchá, jim slouží uctivě?

Seth:

Od dětství svého věrně sloužil jsem
vždy otci, až po dnešní den,
kdy mládí skončiv mužem stávám se.
A Jehova přec muže nerutí,
by činil to, co dítě konat má:

Ruben:

On nenutí, však účta velí to,
bys v mužném věku také poslouchal.
A lépe jesti otce poslouchat
než pánů jiných, tajně velících.
Jak často ten, jenž pýchou nadmutý
před rodiči se nechce pokorit,
před vášněmi se koří bezděky,
jež poutají jej, činí otrokem.
Jak ctí to syna, když již mužem jsa,
a starcem snad, přec hlavu šedivou
před bílou sklání hlavou otcovou!

Seth:

Jak chytře připomínáš bratroví,
by někdy také hlavu šedivou
před šedivější tvoji ukláněl!

Ruben:

To daleko jest ode mne! Vřek chci
ti říci jen, že mysl poslušná
ti štěstí přinese.

Seth:

Snad štěstí budu mít i v cizině.

Ruben:

O bratře drahý, nezapuzuj přec
své štěstí od sebe, jež máš již zde!
A nebuď tvrdým k otci dobrému.
Kdo lehce otce svého opouští,
ten nemiloval nikdy ho!

Seth:

Již dost!

Již nenamahej se! Spíš raduj se,
že čestnou službu zde ti přepouštím,
bys nesmírné si získal zásluhy
co zatím já ve světa širý kraj
se mužně vypravím, bych rukou svou
své štěstí upravil si svobodně.
Co čestnější, zda v štěstí zděděném,
jež bez důmyslu ve klín padlo nám,
si libovat či v mužném zápasu
své štěstí dobýt si svou zásluhou,
to rozhodni si sám! Až po letech
svůj starý domov opět vyhledám,
v němž všeho pánem sám už budeš ty,
pak odpovíš mi na mou otázku!

(Seth odejde.)

Výstup 7.

Ruben:

Můj bratře ubohý! Kéž Jehova
tě chrání na cestách, jež nastoupíš
svou touhou po svobodě zmámený!
Ty srdce nebohé, jak klameš se!
Ó kéž bys poznalo, než pozdě je,
že doma jen na srdci otcovském
lze trvalého štěstí dojiti!
Vždyť otcovské jho sladké, lehké je,
a poslušnost ta k dobrému nám vždy.
To břemenem mu, jež chce setřásti,
by na bedra si vložil břemena,
jež tíží svou jej k zemi povalí!
Kéž anděl strážný neopustí ho
a v otcovský zas domov přivede,
až srdce jeho pozná sklamáno,
jak marny byly jeho pyšné sny,
jak zhoubnou jesti pycha života,
že všechno marno je, co konáme
svým hrdým srdcem jsouce vedeni,
že jedna věc jen není marností:
tož Bohu sloužit srdcem upřímným!

(Přítstě dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

IX. Kamana.

Kamana, chytré to a zbožné dítě, byla pýchou a jedinou radostí hodné rodiny, která právě na přijetí víry křesťanské se připravovala. Kamana byla svých rodičů na slovo poslušna, a jestliže snad tu a tam svou živou povahou jejich trpělivost zkoušela, snažila se ihned napravit, čím pochybila. Obyčejně v takovém případě říkala: »Otče, matko, nehněvejte se, já se za vás k milému Jezulátku pomodlím.« A to řkouc poklekla, ruky sepjala a pomodlila se Otčenáš a Zdravas Maria. —

Tak žila zbožná rodina několik let šťastně a spokojeně. Ale štěstí je jemnou květinkou, která dnes kvete, a zítra už usychá. Také štěstí naší rodiny netrvalo dlouho. Přišli do krajiny arabští otrokáři, aby pokojné obyvatele přepadali a odváděli do otroctví. Osada, kde rodičové Kamany bydleli, byla na blízku katolické misijní stanice a proto se pokládala za bezpečnou. Ale otrokáři přiblížili se k chatám v noci a nic netušící černocho přepadli ve snu. Vystřelivše několik ran na prázdno, vyplašili obyvatelstvo a pak kde koho mohli zjímali. Vydrancovavše nato celou vesnici, zapálili ji a živou kořist odvěkli. Mezi zajatými byla též Kamana a její matka.

»Sotva jsem se,« vypravuje tamější missionář P. Guillemé z řádu Bílých

otců, »od několika uprchlíků dověděl, co se stalo, pustil jsem se za žháří a vrahy, abych jim za peníze aspoň několik ubohých obětí vyrval a ty, které byli cestou bez milosrdenství a bez pomoci opustili, zachránil. Otrokáři zanechávají totiž takové zajatce, kteří jich pro mdlou a slabost dále následovati nemohou, bez pomoci na cestě, často je však prve usmrcují. Je-li na př. dítě matce příliš těžkým břemenem, vyrvou jí je z náručí a hodí do pouště.«

V průvodu několika oddaných a srdnatých křesťanů byl jsem otrokářům brzy na stopě. Krvavé skvrny nám ukazovaly cestu. Na břehu první řeky přes kterou přejeli, leželo osm mrtvol strašně zohavených. Vedle nebožtíků se vyhřívali na slunci obrovští krokodilové, aby majíce tlamu otevřenou požitou právě lidskou potravu ztrávili. Kolik hořkých slzí asi na onom místě bylo prolito, kolik vzdechů bublající vlny vodní přehlušilo! Jaký bol zmocňuje se srdce missionáře při pohledu tomto! Kdyby byl aspoň tyto nešťastníky mohl na smrt připravit! Ani této útěchy nemá. Moji průvodci pospíchali tak, že jsem jim sotva stačil; rozčilení moje síly zlomilo, jako nehybný stroj jsem jich následoval. Po dlouhých osmi hodinách namáhavého pochodu zastavi se najednou náš vůdce a zvolá všecek poděšen:

„Otče, hle, zase oběť! Ukrutníci ubohé dítě už zabili.“ Přistoupil jsem blíže. Byla to Kamana. Dýchala sice ještě, ale byla strašně zohavena. Lebku měla rozpoltnou, obličej odřený a oteklý, jedno oko viselo z oční dutiny — nebohá nebyla k poznání.

Zanesli jsme ji do stíou akátu na břehu potoka rostoucího. Jal jsem se ránu na hlavě vymývatí a vymytou jsem zavázal. Nezbyvalo, než ubohou pokřtiti. Opakoval jsem jí nejhlavnější pravdy křtu sv. se týkající a pozoroval jsem k nemalé své radosti, že mi rozumí. Po té předřikal jsem jí krátkou modlitbu a nalil potom vody křestní na zkrvácenou její hlavinku. To jakoby ji z mdloby probudilo. „Otče“, promluvila slabým hlasem, „měla jsem Pána Boha vždycky ráda. Ty jsi mne nyní učinil jeho dítětem. — Děkuji ti! — Pokřti také mou matku. — Matko, kde jsi?“ Po hlasu, po řeči poznali jsme naši milou, malou Kamanu.

Tato námaha vyčerpala poslední vzdech a její čistá duše opustila zmrzačené tělo. V tom samém okamžiku přikvapil k nám muž ozbrojený lukem a oštěpem. Byl to Sikamana, otec Kamany, jenž byl si uťnil, že ženu a dítě z rukou lupičů vysvobodí. Poznal okamžitě své ubohé dítě. V nezměrné své bolesti vyskočil jako poraněný lev a vykřikl: „O, vy vrahové! svůj zločin zaplatíte draze! Kamana budiž pomstěna!“

Ještě než nastala noc dohonil otrokáře, kteří se byli na pochodu v několik skupin rozdělili. Brzy předhoni i první zástup a v úkrytu lesním číhal na průvod spoutaných zajatců okolo táhnoucích. V posledním zástupu poznal svou ženu. Byl by nejraději ihned otrokářeji vedoucího skolil, ale naznal že by odvážlivost taková za bílého dne byla velmi nevhodná a všecko mohla pokazit; bylo třeba počkati až se setmí.

Tak následoval Sikamana smutný průvod delší čas, opatrně se v houštinách ukrýváje. Zástup, k němuž náležela jeho žena, zůstával vzadu a přese všechno láni a spílání vůdcovo jenom pomalu se pohyboval ku předu. Řinčení okovů bylo slyšeti daleko. Časem zahvizdl bič vzduchem a dopadal nemilosrdně na záda ubohých obětí zanechávaje tam krvavé stopy.

Několik kroků od Sikamany klesl jeden ze zajatců přemožen mdlobou a nemohl dále. Otrokář všecek podrážděn jal se do ubohého holí tlouci. Otroky po každé ráně žalostně zasténal a bolesti válel se v pisku. Chtěl povstati, ale síly mu pokaždé vypověděly službu a po každém pokusu klesl opět k zemi. Když otrokář uviděl, že se zajatcem nic nespřaví, odložil pušku a vytáhl z pásu nůž, aby mu zasadil ránu smrtelnou. „Buďto nyní, nebo nikdy!“ pravil u sebe Sikamana, pozmáenal se sv. křížem, skokem ocl se u vraha, chopil se jeho pušky a zvolal: „Pohneš-li se, jsi synem smrti!“ Vrah se zarazil a nemohl promluvíti slova, zajatci pak vidouce, že se přiblížila hodina vysvobození, vrhli se naň, porazili ho na zem a spoutali. „Vrahu“, zakřikl naň Sikamana, „co jsi to učinil s mým dítětem, s mojí ženou, moji rodnou vsi? Svě zločiny zaplatíš smrtí. Vzbud’ lítost, Bůh tě bude souditi.“ Po těchto slovech vrazil Sikamana svůj oštěp zlosynu do srdce a zmizel s osvobozenými zajatci v lese.

Následujícího dne ptšili všichni osvobození černoši na missijní stanici a prosili missionáře, aby je zbavil okovů. Když pak se tak stalo, vypravovali, co se bylo přihodilo, a Sikamana doložil: „Vím dobře, otče, že mi budeš mou přísnot vytýkati, ale považ, měl jsem takovému ukrutníku život darovati? Vždyť jsem osvobodil pouze svou ženu a pomstil jsem Kamanu.“

X. Z Činy. Chudoba a nouze o kaple v osadách venkovských.

V přístavních a důležitějších městech čínských mají katolíci pěkné chrámy a úpravné ústavy. Jinak se věc má na venkově, na menších, daleko roztroušených stanicích. Tam odívá se katolická missie podnes rouchem chudobným, tam cítí missionář nezdědka veškeru trpkost apoštolské chudoby. Takových zkušeností nabyl před nějakým časem také apoštolský vikář missie Lazaristů v Čekiangu, msgr. Reynaud, na své apoštolské cestě svou diecesi.

„Vystoupili jsme“ — vypravuje — „z katakomb prvních křesťanů do stodol. Kaple největších obcí křesťanských podobají se skutečně většinou bídným

stodolám a jsou tak nízký, úzký a tmavý, že v nich nelze státi zpřímá. Káží-li sedě, nevidím většinu posluchačů; stojím-li, mám jistě nějaký trám před ústy, nebo před očima. Je třeba velké námahy, chce-li kazatel, aby mu všichni posluchači v takové směsici prken a trámů rozuměli.

Aby biskup při svatém bířmování mohl si nasaditi mitru (biskupskou čepici), musel nechtěl-li zavaziti o strop, sednouti si do prostřed kaple pod kalenici. Jedině tam to bylo možno. Nieméně vychází zřídka z těchto „kaplí“, aniž si byl nějaké boule na hlavě neutržil. Často slouží za kapli větší některá světnice v čínském domě. Pak se ovšem nejednou stává, že z blízké kuchyně dere se do kaple roztodivný zápach, neboť obojí místnost je od sebe oddělena dřevou zdi prkennou, a kouř odchází tudy, kudy může. Kouř však, jak známo dusí a proto není divu, že při službách Božích všecko kašle.

Trpkou zkouškou pro biskupa byla drzá zvědavost, která Číňanům je vrozena. Obydlím biskupovým na apoštolské cestě bývá pravidelně místnost, která je zároveň hovorňou, jídelnou a ložnicí a mimo to rejdištěm pro drůbež, pse, kočky a prasátka. To by ještě bylo snesitelné. Ale množství dotěrných lidí, obyčejně pohanů, kteří za každou cenu „velikého muže“ chtějí viděti, činí jeho postavení téměř nesnesitelným. To je tlačenice! Každé místečko je obsazeno. Mnozí vystupují na stoly a židle, aby lépe viděli. Každý hájí svého místa proti novým příchozím. Není věru maličkostí, v místnosti takové udržeti pokoj a pořádek, jestliže tamtéž služby Boží, kázání a křesťanská cvičení mají se konati.

Po celý den není pokoje. Tlupa zvědavců střídá se za tlupou. Jsou to lidé ze všech stavů a tříd — mužové i ženy, staří i mladí, učenci, kupci, sedláci a nádenníci. Všichni chtějí biskupa viděti, jemu učiniti svou poklonu, a všichni přicházejí hlavně za tím účelem, aby si ho důkladně od shora dolů prohlédli. —

Avšak ani obchodnický duch Číňanů nedá si takové příležitosti ujíti, aby něčeho nevyzískal. Prodavači stébel třtiny cukrové, melounových jader a j. sladkosti staví své krámy okolo obydlí biskupova a dělají dobré obchody. Dokud

biskup v některé osadě mešká, je jediným a výhradním předmětem denní rozmluvy a středem, kolem něhož se kupí obyvatelstvo celého okolí. Všecko budí jejich pozornost. Každý pohyb biskupův bývá pozorován a roztodivně vykládán, každé slovo posuzováno, oděv, rysy obličeje, postava, vousy, stáří, zkrátka všecko je předmětem nesčetných otázek a zvědavých výkladů. Biskupovi nezbyvá ovšem, nežli cvičiti se ve svaté trpělivosti, neboť zrakům zvědavců vyhnouti se nemůže. A kam se také uchýliti? Stěny pozůstávají z trámů a prken špatně spojených, ve kterých je otvorů a skulin pro sto zvědavých očí. Okna jsou čtyřhranné otvory zalepené papírem. Sotva se biskup do svého pokoje uchýlil, objevují se v papíře na mnohých místech díry, jejich počet je čím dál tím větší, a každou děrou nazírají dvě zvědavé oči dovnitř a pronásledují a pozorují ubohého biskupa ve všech koutech. A jestliže jeden zvědavce podívané se nasýtil, postupuje na jeho místo druhý. Biskup je rád, že se dočkal noci, avšak i potom má teprv pokoj, až byl shasl světlo. —

Kaple nebo modlitebny pronajímají se obyčejně na 1—2 roky, a proto nelze jich řádně opravovati. Boháči propůjčují neradi své domy k bohuslužebným účelům, ježto kaple stává se pak shromážděním mnoha lidí a tím pokoj obyvatelů téhož domu nebo nejbližších sousedů rušen bývá. Nezbyvá tudíž křesťanům, nežli aby se spokojili s obydlím lidí nemajetnějších. Co však missionáře při takových příležitostech nejvíce mrzí a bolí, není ani chudoba ani nepohodlí, ale spíše myšlenka, jak málo takové nedostatečné místnosti za kaple se hodí, a jak vážnost a vznešenost náboženství křesťanského v takových bídných svatyních snižována bývá, kdežto naopak pitomé pohanství nádhernými chrámy se honosí.

Abychom naše křesťany potěšili, vypravujeme jim často o chudobě betlemské a o lásce Spasitelově k chudobě a k chudým. Avšak touha po něčem lepším nedá se tak snadno ze srdce vypuditi a touha ta tím bolestněji dopadá na missionáře, když vidí, že protestanté všude vpřed se derou a často velké a krásné chrámy mají. Útěchou je nám pouze to, že nicméně věřící ze všech stran a tak četně

do naší skrovné svatyně docházejí, že její místnosti daleko nestačí.

Od posledního povstání Boxerů jsou přestupy na katolickou víru mnohem častější než dříve. V okrese na příklad veng-čenském je nyní přes 500 novokřtěnců ročně, kdežto dříve počet jejich sotva 300 dostoupil. Ovšem, čím více je přestupů, tím citelnější je nedostatek pořádných kaplí. Hojně žně vyžadují stodo. do kterých by se navázané snopy nashromážditi mohly. Řádná kaple je zajisté přístřeší em spásy, je srdcem křesťanské obce. Není zatím třeba kostelů velkých, dostačí jednoduchá stavba, která by pojala aspoň 200—300 křesťanů. Řádná kaple vábí pohaný, je usnadňuje návštěvu ženám, které často do modlitebny až do posledního místa naplněných si vstupují netroufají.

Ačkoli tato chudoba missie biskupa na jeho apoštolské cestě nejednou velmi tížila, nescházelo nicméně i okamžiků radostných. Případy přestupu na víru katolickou jsou četné, obyvatelstvo je skoro všude pokojné a křesťanství nakloněné a missie zapustily kořeny na mnohých místech, která prve proti křesťanství nepřátelsky se chovala. Často dostává se biskupovi na jeho apoštolských cestách vojenského průvodu proti jeho vůli a od mandarinů dostává se mu skoro bez výjimky vlivného přijetí. Avšak, dokládá biskup, na všech místech, kudy jsem šel, jednoho je zapotřebí: větších a prostrannějších kaplí. Chceme-li Pána Boha důstojněji uctívati, chceme-li pohany získati, chceme-li všem nově obráceným přístup ke službám Božím zjednat, nezbyvá než stavěti a opět

stavěti. Bez staveb křesťanských svato- stánků nelze v krajinách pohaných se obejti.

XI. Královna Farahami.

Území Lalonga, v německé východní Africe, dělí se ve dva díly. Polovice země je obydlena křesťany; tam je pohlavářem Florentin Radyabou, jenž se svou rodinou je křesťanem. O vánocích, zni zpráva tamějšího missionáře — způsobili jsme našim křesťanům velkou radost. Všichni, kteří se dostavili, byli fotografováni. Asi 200 křesťanů nepřišlo, ježto neměli slušného oděvu. Máme zde totiž zase hladomor, a obyvatelé starají se ovšem nejprve o potravu, vše ostatní je vedlejší. Valná část křesťanů žije si nyní kořinky a cukrovou třtinou.

V čele druhé polovice území Lalonga stojí královna Farahami. Tam bydlí skoro sami pohané, kteří o křesťanství nechtějí slyšeti. Královna sama má dobré srdce a je missionářům oddána. Bohužel nechce se dáti pokřtiti, obávaje se, že by potom pozbyla veškerého vlivu na své poddané. Chce se dáti pokřtiti až na loži smrtelném. Její dceruška Eliška je pokřtěna. Po smrti matky bude ji bezpochyby křesťanská její víra dělati velké obtíže, neboť obyvatelstvo ohromnou většinou pohané nebude asi ochotno, přijati za královnu křesťanku. Kdyby však nicméně královnou se stala, bylo by to pro křesťanství velmi výhodno, jelikož by mnozí pohané příkladu královny následovali. Tu nezbyvá než pilně se modliti, aby se tak stalo, a to tím více, ježto ony krajiny ohrožuje islam narodů sousedních.

Různé zprávy.

Čechové v jižních Uhrách. O životě našich krajanů v jižních Uhrách píše nám jistá cti. milosrdná sestra zprávy, nad nimiž se věru člověk pozastaví a podiví oné síle náboženské víry prostého člověka, kterou ani při sebe větších obtížích neztrácí. V dopise líčí se, kterak cti. sestry půjdou každý měsíc o velkém trhu, jenž se koná v Anině, české knihy

osadníkům, kteří přijíždějí na trh z vesnic až 12 hodin cesty vzdálených, a jak teprve to vypadá s jejich životem náboženským. Zpráva o tom zní:

Před 15 lety nebylo v Anině žádného kněze, jen jednou za týden přišel z vedlejší farnosti pan farář asi na hodinu do školy; bylo-li možno, sloužil též v malé kapliče mši svatou. Teprve před dvěma

roky vystavěn zde nový kostel z almužen zdejšího chudobného lidu. Nejdříve byl kněz jeden, teď jsou už dva. Žel, že žádný z nich neumí česky. Ubozí Čechové! Do zamořských krajín jdou čeští kněží misijnáři, ale ve středu civilisované Evropy umírají krajané naši nedostatkem duchovního pokrmu. Zde v Anině při mši sv. modlíme se růženec jeden týden německy, druhý česky. Každý pátek je slavná mše svatá a odprošení božského Srdce Pána Ježíše před vystavenou Svátostí oltární, rovněž jednou německy, podruhé česky. Ale kázání a křesťanského cvičení upracovaný člověk český neuslyší.

Asi 4 hodiny východně od Aniny jest poutní místo Mariánské Csiklova. Sem k Matce Boží putují Čechové z daleka; žel, že i zde není českého kněze, tak že není jim možno ke stolu Páně přistoupiti, a v okolí jsou jen sami Rumuni (řecko-sjednocení). Asi 8—10 hodin jihovýchodně jest několik českých osad, kde jsou filiální kostelíčky, tak že tam mají někdy mši svatou, českého kázání však nikoli. Před dvěma roky náhodou přibyl tam český kněz; ó jaká to byla radost, vždyť slyšeli svou radnou mluvu slova sv. evangelia! Poněvadž farní kostel v Belé Crkvi je příliš vzdálen, tak že nemožno vždy na mši sv. jíti, chodí do kostelů rumunských (řecko-sjedn.) říkajíce: »Přece jsme byli v kostele.« Dále na jih při Dunaji v hornatých krajích jsou též české osady, které mají 3—5 hodin cesty do farního kostela. Dvakrát za rok přichází tam farní kněz a slouží v jejich kapličce mši svatou. Děti, které se mezitím narodí, pokřtí, a které zemrou, těch aspoň hroby pokropí. Na Vánoce každý katolík se těší na několik mší sv., ale zdejší chudáci nemají žádné. Každou neděli a svátky scházejí se v kapličce, kdež se modlí svatý růženec a křížovou cestu, místo kázání předčítají české knihy, jež jim o trhu zapůjčíme.

Když o Božím Těle po celých našich Čechách hlaholí zvony a dívky květy sypou před Nejsvětějším, jehož v městech i ve vsích v průvodě nese kněz, zde je ticho a skoro pláč. K nim jakoby Všemohoucí přijíti nechtěl. A tu vykonávají sami průvod s návštěvou čtyř oltářů, jež si vystaví, ale bez kněze s Tělem Páně

v rukou; při tom modlitby vykonává kostelník. Přece mají tedy nějakou náhradu.

Tolik v listě. Jak to vypadá s bohoslužbou v Uhrách a jak u nás! A přece jaká tam víra a nadšení pro Krista, a jaká poměrně vlažnost u nás. U nás má každý kostel, jak se říká u huby, a přece do něho nejde. Bylo by jistě dobře, kdyby se učinila peněžitá sbírka na kněze Čecha, jenž by krajanům svým skýtatí mohl posíly v krušném jejich životě. Mané napadají slova Kristova: »Žeť zajisté mnohá jest, ale dělníků málo. Proto prostě Pána žní, aby poslal dělníky na žně svou.« (Sv. Matouš 9, 37, 38.)

Ze života pro život. 1. Karel IX., král francouzský, tázal se kdysi slavného básníka Tassa Torquata, kdo že by dle jeho mínění byl nejblazeštější? Zbožný Tasso se dlouho nerozmyslel a odpověděl: »Bůh.« A kdo jest jím po Bohu? zněla další otázka králova. Ten, dí na básník, ten, kdo jest Bohu nad jiné podobnější!

2. Slovatný hrdina katolický — dvořeník krále Jindřicha VIII. anglického, Tomáš Moor, vsazen jest, jak povědomo, od nectného tohoto krále pro věrnost svou k víře katolické do žaláře. Když pak jej vyvedli na popravu, nalezl se na zdi kobky žalářní památný tento nápis psaný jeho rukou: »Nepřátelé a protivníci tvoji, kteří tě nyní všelijak moří a sužují, buď budou k věčným mukám odsouzeni nebo se dostanou do nebe. Budou-li zavrženi, nastanou jim muka a bolesti bez konce, nač bych jim tedy přál již na zemi nějaké protivenství? Dostanou-li se však do nebe, pak, bude-li i tobě Bůh milostiv, staneš se jejich společníkem a budeš je milovati na věky. Nejlépe tedy je, abych je milovati uměl již nyní na zemi.«

3. Bohabojný opat kláštera na břehu jordánském Cyriak, odebral se jedné noci teprve pozdě na odpočinek a měl podivné vidění. Zdálo se mu, jakoby před jeho celou stála panna, převehle krásy oděná rouchem šarlatovým a posetá hvězdami. Pro pravici i levici stáli dva muži ozařeni leskem. Viděním tímto rozčilen, probudil se kmet, a hle, před ním stála Panna Maria, provázena svatým Janem Křtitelem a svatým Janem Evangelistou. A tu opat s důvěrou synovskou počal prositi Matku Boží: »Vejdí, ó Matko

moje, vejďte vy vyvolení Páně a zaslavte chudou chýšku mou!« Než přísně muna to odpovídá svatá Panna: »Nemohu, neboť máš u sebe nepřítele mého.« Opat zděsil se slov těchto a vidění zmizelo. Na spánek již ovšem pomýšleti nemohl. I jal se přebírat v knize, kterou mu den před tím poslali z blízkého kláštera. A hle, v této knize ukrýval se nepřítel Rodičky Boží. Bylať to kniha bludaře Nestoria jenž upíral Marii Panně název »Bohorodička«. Netřeba zajisté připomínati, že bohobojný opat ihned vyklidil z příbytku svého takového nepřítele Marie Panny. Ejhle, kde špatná kniha se přechovává, tam Pán Bůh se svým požehnaním bydleti nemůže!

4. Jindřich IV., král francouzský, byl protestantem, ale stal se katolíkem, a proč? Dalť jednou pastorům u dvora svého otázku: »Může li protestant bez nebezpečí svého spasení státi se katolíkem?« Pastoři odpověděli: »Víra protestantská jest sice dokonalejší, ale i v církvi katolické nalézá se všechno, co pojišťuje člověku bezpečnost budoucí spásy, neboť i v církvi katolické lze dojiti spasení!« Potom zeptal se král katolických biskupů, zdali by bez nebezpečí spásy katolíci se mohli státi protestanty? Tito však jednoslovně odpověděli: »Mimo církev katolickou není spásy.« A tu po uvážení obou odpovědí řekl král k pastorům: »Vy nepopíráte, že bych u víře katolické mohl býti spasen; katolíci však tvrdí,

že zůstanu-li protestantem, spásy nedojdu. Přistoupím-li tedy ku katolické církvi, pak mi lze doufati ve spasení i podle vašeho výroku i podle učení katolíků. Bylť bych věru poštilcem, kdybych v tak důležité věci nezvolil stránku jistější. Proto přestoupím k církvi katolické. A tak se také stalo. Církev naše nesmlouvá, neboť ví bezpečně, že ona jest jedinou, pravou, Ježíšem Kristem založenou církvi, která ustanovena jest vésti lidstvo ku spase učení a prostředky svými. Ona plným právem může říci: »Mimo církev není spásy.« *Boh. Hendl.*

Katolíci v Anglii. Dle nejnovějších vyhlášení úředních je nyní v Anglii, ve Škotsku a v Irsku 5·3 milionu katolíků. Z toho připadá na Anglii 1·5 mil., na Škotsko 514.000 a na Irsko 3,310.000 duší. Ve všech zemích a státech, jež jsou Anglii poddány, je 10·6 milionu katolíků, z toho v americké Kanadě 2,600.000. Ve sboru kardinálů jsou nyní dva Angličané, a sice arcibiskup sidneyský a armaughský; první je primas v Australii, druhý v Irsku. V anglických státech je v celku 28 arcibiskupů, 108 biskupů, 33 apoštolských vikářů a 14 apoštolských prefektů. V Australii samé je 5 arcibiskupů, 13 biskupů a 3 apoštolských vikářů. Kněží je tam 3711, z nich 1222 řeholníků. Ve sněmovně anglické je mezi 670 členy 76 katolíků, ve sněmovně lordů je ze všech 474 účastníků 41 katolíků.

Děkuvzdání božskému Srdci Páně.

Ze Šerkovic. Vzdávám srdečné díky Panně Marii Lurdské, sv. Josefu a svatému Antoninu Pad. za uzdravení dítěte z těžké nemoci. *K. S.*

Z Ivančic. Za vyslyšení prosby vroucí díky vzdávám božskému Srdci Páně a Královně sv. růžence, jakož i sv. Josefu. *A. N.*

Z Jířkovic. Plně svůj slib, upřímně a vroucí vzdávám díky Pánu Bohu, že na přimluvu Panny Marie svato-hostýnské a věrného sluhy svého P. Martina Středý vyslyšel prosbu mou v těžké a nebezpečné nemoci naší matky. *M. A. M.*

Z Olomouce. Vzdávám preveliké díky nejsv. Srdci Páně, Panně Marii a sv. Aloisiovi za šťastné zdaření operace oční. *J. P.*

Od sv. Hory. Z vděčnosti plním slib můj a vzdávám nejvřelejší díky božskému Srdci Páně, Matičce Boží svatohorské, sv. Josefu za vyvážnutí z nebezpečné nemoci. *Čendřka „Školy“.*

Od Brna. Plně již dávno učiněný slib, vzdáváme teprve nyní nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii Lurdské a sv. Josefu za obdržení milosti ve všech starostech a potřebách. *Čendřky „Školy“.*

Láska k povinnosti.

(Hlavní úmysl.)

Když stvořil Bůh všemohoucí prvního člověka, postavil jej do ráje, aby jej vzdělával a ostříhal ho a přikázal mu říka: »Ze všelikého dřeva rajskeho jez, ze dřeva pak vědění dobrého a zlého ať nejíš; neboť v kterýkoli den bys z něho jedl, smrti umřeš.« Toť bylo povinnosti prvních lidí, kromě povinnosti jiných, aby totiž Pána Boha poznávali, ctili, milovali, jemu se klaněli, jemu s'oužili a spaseni byli. Jak rádi plnili první lidé všechny povinnosti tyto, jsouce v milosti Boží! Než sotva zhřešili, i tato láska k povinnosti zmizela; plnili povinnosti své, ale více z nutnosti a z pokání nežli z čisté lásky k Bohu. A nejnak daří se i nám, potomkům prvních rodičů! Spravedlivý, jenž živ je z viry, plní povinnosti své rád a ochotně z lásky k Bohu, a byť byly sebe těžší; víť dobře že Pán přispěje pomoci svou, aby jho nebylo trpké a břímě nebylo tak těžké. Naděje pak na odplatu věčnou oslazuje spravedlivému i sebe obtížnější povinnosti.

Jinak jest u člověka bez lásky k Bohu. Ten žehrá na své práce, povinnosti jsou mu trnem v oku a neplní by jich, kdyby nemusel, a co dělá člověk z pouhé nutnosti, jest mu vždy velmi těžkým. Kdy byla doba taková jako nyní, kdy tak často a snadno lidé zapomínají na povinnosti své k Bohu, k církvi, ke stavu a k povolání svému? Zapomínajíce na povinnosti domáhají se práv svých. Každý chce mít jen právo, ať již je sebe špatnější člověk. Na povinnosti se netáže. Je to tak, jako když člověk domáhá se živobytí, ale pracovat nechce, o živobytí starati se nechce. Jen ten, kdo pracuje, zasluhuje též práva na živobytí. A mnohdy zase člověk domáhá se práva svého a zatím šlape nohama práva jiného, místo aby nejen svého, ale i bližního svého práva šetřil. Povinnost jest úkol člověku vytknutý, který má dle sil svých a v povolání svém vykonati. Tak máme jisté povinnosti k Pánu Bohu, k církvi svaté, povinnosti k sobě samým, k bližnímu a ke stavu svému. Koná-li člověk tyto povinnosti, plní je z trojí pohnutky: z lásky, z prospěchu a z povinného závazku.

Miluje-li člověk Pána Boha z celého srdce svého, miluje-li povolání své, koná povinnosti z lásky k Bohu, aby vždy a všude plnil vůli Nejvyššího. Někdy se přidruží také pohnutka prospěchu; buďto že očekává za plnění povinnosti odměnu od Boha nebo nějaký časný zisk. A konečně koná člověk povinnosti ze závazku, z nucení; i to jest chvalitebno, ale ne tak dokonalé, jako když plním povinnosti své z lásky k Bohu bez ohledu na nějaký prospěch nebo nějaký zisk. A které jsou povinnosti každého křesťana? Nejprřednější povinností jest úcta Pána Boha modlitbou a zachováváním přikázání Božích. Kdo mne miluje, praví Pán, ten zachovává řeč mou. Jsou pak ještě jiné povinnosti, jimiž ten neb onen vázán jest. Jen uvažme, jaké povinnosti má kněz, učitel, úředník, voják, rolník, dělník, řemeslník, služebný, představený, jedenkaždý v oboru svém. A co máme říci o povinnostech otce jako hlavy rodiny, matky, hospodáře a hospodyně, o povinnostech rodičů k dětem a dětí k rodičům. Kéž by všichni zde jmenovaní své povinnosti plnili z lásky k Bohu a k povolání svému, a jak by potom bylo dobře na světě! Příčinou mnohých neshod mezi lidmi i mezi bratry a přáteli bývá, že jeden plní povinnosti své a druhý jich zanedbává, čímž ruší se pořádek a svazky přátelské i společenské. Kdyby otec i matka v rodině plnili povinnosti své z lásky k Bohu a k povolání svému, musela by společnost lidská dokonce se obroditi, byly by docela jiné rodiny a dívky jimi vychované. Kdyby všichni katoličtí křesťané plnili povinnosti svého náboženství z lásky k Bohu a pro spasení své, jak jinak by to na světě vypadalo! Tu by všichni tvořili takorba jednu velikou rodinu sestávající ze samých řádných a spokojených členů. Jeden takový obrázek. Otce vyšel o zních se synem svým do polí. Byl večer, den sobotní. Ač byli ženci prací celotýdenní unaveni, nechťeli přece práci svou nedokončenou nechati. Pokračovali tedy v práci,

nedbajíce unavených údů svých ani potu s čel se řinoucího. Sotva že dožali zbytek obilí, ozval se z blízkého města vážný blahol zvonů zvěstující příští den sváteční, den odpočinutí a oddechu. Všichni se zaradovali. Práce šťastně skončena. Každý poznamenav se svatým křížem, hodil kosu přes rameno a pomodliv se Anděl Páně ubíral se vesele k hospodáři, aby přijal zaslouženou mzdu. Zemdenost těla a unavenost údů jakoby z nich spadla. »Vidiš, synu můj«, pravil otec ukazuje na klidně jdoucí dělníky, »jak sladké jest ovoce přičinění a snaživé práce! Sotva že práce skončena a tíže její zapomenuta, plodí sladký oddech a zaslouženou náhradu. Vynasnaž se i ty, synu můj, pracuj pro blaho všech a sladké bude odpočinutí tvé po každém dnu; v němž jsi rád a svědomitě vyplnil povinnosti své, a nebude tobě strašným onen hrozný den, když anděl smrti povolá tělo tvé k odpočinutí věčnému a duši tvou k zasloužené, spravedlivé odplatě.«

Protož jedenkaždý konej dílo své, plň povinnosti své z lásky k Bohu, z lásky k duši své a z lásky k bližním; pak docela jinak budeš smýšleti a jednati a najdeš spokojenost a pokoj srdci tvému, jehož jinak na světě nenajdeš. Jednejme jako sv. Heřman Josef Flue. Tento světec, máje před očima příklad Pána Ježíše, vykonával povinnosti své s největší ochotností a s tvářív vždy veselou a k posluhování bratří svých již nechodil, ale téměř lítal. — Prosme tedy nejsv. Srdce Páně o milost, z lásky plniti všechny povinnosti své.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vsi zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za milost k věrnému konání povinností našich a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zaštriž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Věrně konati všechny povinnosti.

Úmysl v květnu: Jubileum neposkvrněného Početí.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V dubnu modleme se o věrné konání povinností.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. P.	Velký Pátek. Sv. Hugona, bisk. (1132). — Za ducha kajcnosti. Vroucí láska k Ježíši ukřižovanému. Zvelebení svatých míst v Jerusalemě.	
2. S.	Bílá sobota. Sv. Františka z Pauly (1508). — Odumření světu. Napravení jisté rodiny. † rodiče a přátelé. Šťastná hodina smrti. Mládež.	
3. N	Vzkříšení Páně. Hod Boží, velikonoční — Milost vytrvání v dobrem. Obnovení společnosti lidské. Zpovědnici a kajcnici. Živá víra. Sirotci.	
4. P.	Pondělí velikonoční. Sv. Isidora, bisk. (636). — Za lásku k církvi svaté. Odstranění pohoršlivých řečí. Poznání pravdy Boží. Dobrodinci.	
5. Ú.	Sv. Vincence Fer., (1419). — Dar pravé skroušenosti. Obrácení nevěrectů. Ochrana mládeže. Pokoj a mír ve vlasti naší. Duše v očistci. Mládež.	
6. St.	Sv. Viléma, opata (1202). — Láska k samotě. Řeholní dům. Za pravou svornost. Členové armády svatého kříže. Pomoc Boží v povolání. Rodiče.	
7. Č.	Bl. Heřmana Josefa, kn. prem. (1233). — Bdělost nad smysly. Upřímná horlivost pro spásu duše. Nemocný pastýř duchovní. Napravení muže.	
8. P.	Sv. Alberta, bisk. (1214). — Za lásku k dokonalosti křesťanské. Velepastýřové naší. † arcibiskup A. E. Sjedenocení všech národů u víře katolické.	
9. S.	Sv. Celestina I., pap. (432). — Sv. Otec Pius X. Dar sebezapření. Zdar jubilea Mariánského. Tichost v obcování. Křesťanské školy. † sestry.	
10. N.	Neděle bílá I. po Velikonoci. Sv. Meentildy, abat. (1312). — Za štedrost k chudým. Ženské řehole. Apoštolát sv. C. a M. Missie lidové. Kněží.	
11. P.	Sv. Lva Vel., pap. (461). — Poslušnost k církvi svaté. Dar bázně Boží. Vítězství svaté církve nad nepřáteli. Missie v Číně a Japonsku. Mládež.	
12. Ú.	Sv. Julia I., pap. (352). — Ctnost trpělivosti. Boží požehnání podniku. Věrné plnění příkázání církevních. Mravnost mládeže. Duše v očistci.	
13. St.	Sv. Hermenegilda, m. (586). — Neohrožené vyznání víry. Obrácení hříšníků. Napravení manželů. Horlivé kněžstvo. Těžce nemocní. Dobrodinci.	
14. Č.	Sv. Justina, muč. (167). — Láska k svatému umění. Dar snášlivosti. Družiny Mariánské. Věrné konání povinností stavu. Sirotci. Mládež.	
15. P.	Sv. Petra Gonz., ř. (1247). — Za pravou radost duchovní. Císař a král náš. Zamezení pohoršení. Za lásku k čistotě mravů. Dobrodinci. † kněz.	
16. S.	Sv. Paterna, bisk. (555). — Trpělivé snášení protivensství. Obnova křesťanské společnosti. Přemáhání smyslnosti. Nemocní. Dar trpělivosti.	
17. N.	Neděle II. po Velikonoci. Sv. Aniceta, pap. m. (168). — Dar skromnosti. Obrácení hříšníků. Za pokoj duchovní. Odvrácení těžkých pokušení.	
18. P.	Sv. Apollonia, m. (186). — Horlivost pro čest a slávu Boží. Za napravení jistého mládence. Apoštolát modlitby. Bratrstva Mariánská. Dobrodinci.	
19. Ú.	Sv. Lva IX., pap. (1059). — Sv. Otec Pius X. Statečnost křesť. Církve svatá na Východě. Missie mezi pohany. Utláčování katolíci. † sestry.	
20. St.	Sv. Anežky z Montpel., p. a řeh. (1316). — Dar sebemrtvení. Za větší horlivost v dobrém. Ochrana nevinné mládeže. Katolické školy. † kněz.	
21. Č.	Sv. Anselma, bisk. (1109). — Touha po svatosti. Zamezení nestřídnosti. Požehnání katol. podniku. Odvrácení pohoršení. Dobrodinci. Mládež.	
22. P.	Sv. Sotera a Kaja, pap. m. (296). — Láska k Stoliči apoštolské. Zbožné vychování dítěte. Obrácení nábožensky zpuště rodiny. Dar čistoty.	
23. S.	Sv. Vojtěcha, bisk. m. (997). — Větší úcta sv. patronů našich. Velepastýřové naší. Napravení poměrů církevních. † kněz. † rodiče. Sirotci.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	N.	<i>Neděle III. po Velikonoci.</i> Ochrany sv. Josefa. — Důvěra k sv. Josefu. Za vítězství katolických zájmů. Spolek sv. Rodiny. Jednoty Sv.-Josefské.	
25.	P.	Sv. Marka, evang. Páně (68). — Záliba v poslouchání slova Božího. Za vyslyšení proseb našich. Za odvrácení všeho neštěstí. Za Boží požehnání.	
26.	Ú	Sv. Kleta a Marcellína, pap. m. (89) — Věrné zachování příkázání Božího. Za pokoření nepřátel. Za dary Ducha svatého. Bazeň Boží ve škole.	
27.	St	Bl. Petra Kanisia, tov. J. (1597). — Horlivost pro spásu duší. Zbožné vychování školní mládeže. Vítězství pravdy Boží v našem národu. Otec.	
28.	Č	Sv. Pavla z Kříže, zakl. ř. (1795). — Pobožnost k umučení Paně. Osirelé sestry a † rodiče. Za svornost v jedné rodině. Služebné v městech. Kněz.	
29.	P.	Sv. Hugona, opata (1109). — Milost odtíkaní se světa. Řád benediktinů. Za vytrvalou pobožnost a pravou moudrost. Dar stálého zdraví. Matka.	
30.	S.	Sv. Kateřiny Sen. p. (1380). — Dětinná oddanost ke sv. církvi. Zdar pobožnostem májovým. Zemřelí údobé katolických bratrstev. Dobrodinci.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Každý ve světě domáhá se svých práv, ať v jakémkoliv stavu se nachází. Všude mluví se jen o právu osobním i stavovském, a každý hledí práva svého užiti ať v dobrém nebo ve zlém. Odtud také pochází mnohá nespokojenost jednotlivých lidí i celých stavů. Neděje-li se někomu po právu, třeba jen domnělém, hned chápe se všelikých prostředků, aby hájil nebo dosáhl svého práva. Ale kde jsou povinnosti? Přece má každý člověk též povinnosti Bohem uložené a povinnosti stavu svého. O těch málo kdo mluví, ba raději se hledí zbaviti povinností, obzvláště obtížných povinností. A přece předně povinen jest každý v první řadě konati povinnosti sobě uložené a pak se může domáhati též práva svého, vidí-li se zkrácenu býti. Ne z práva našeho, ale z povinnosti našich bude nás Bůh jednou souditi, jak kdo plnil povinnosti k Bohu, k sobě samému a k bližnímu svému. Poněvadž nyní lidé povinnosti svých nedbají jak by dbáti měli, proto je zle ve všech stavech. Napraviti lze všechno a proto se modleme a prosme nejsv. Srdce Paně o milost k věrnému konání povinností našich.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce bláhoslašené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za milost ku věrnému konání povinností našich a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastriz ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Věrně konati všechny povinnosti.

Úmysl v květnu: Jubileum neposkvrněného Početí!

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVIII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

KVĚTEN 1904.

Ó Panno přesvatá, bez hříchu počatá, oroduj za nás!

Podporujme chudé!

Když vám nebeský Bůh, vy bohatí,
udělil hojně pozemských statků,
hleďte z nich též podpory dávat
bližním svým v bídě a nedostatku!

Pomáhejte i vy, kteří na jmění
a statech vezdejších méně máte,
každý dar váš Bůh hojně odmění,
jen když ho s láskou chudému dáte!

Na úrok půjčuje Hospodinu,
kdo se nad chudým smilovává,
toho, kdo podporuje chudinu,
v nebesích odměna očekává.

Každá almužnička udělena
z lásky k Bohu člověku chudému
velmi štědře bude odměněna
od Boha dobrodinci každému.

Za koho modlitba k nebes báni
z úst obdarovaného se vznáší,
k tomu na zem hojně požehnání
od Boha nebeského se snáší.

Kdo skutky milosrdenství koná,
činí sobě ze statků pozemských
přátely, kteří, až jednou skoná,
vedou ho do statků nebeských.

Proto hleďme podporovat chudé
a jim rádi almužnu dávat,
odměnou nám krásné nebe bude,
kde se budem věčně radovati.

F. Vrdtil.

* || * || * || * || *

Ostrov lásky.

Viděl jsem tvůj ostrov lásky
všecek zářící.
Pane! již jsem na most vstoupil,
podej pravici!

Tam jsou ti, již Tebe stále,
stále milují:
Pane, odpusť, že já také
naň již vstupuji.

Ohlízím se nazpět s bázní,
kde jsem šel já host.
Pane, pro tvé Srdce prosím:
strhni v hloub ten most!

Ty, již k Tobě budou chtít
ještě přijít sem,
přes proud uchvátí tvé Srdce,
přijdou přec v tvou zem!

Ant. Bratěl.

Marianský list apoštolský sv. Otce Pia X.

ne 2. února 1904 na svátek Očištování Panny Marie vydal svatý Otec Pius X. zvláštní apoštolský list ke všem biskupům církve katolické, ve kterém jedná o letošním jubileu prohlášení neposkvrněného Početi blahoslavené Panny Marie za článek víry před 50 lety r. 1854. Svatý Otec si přeje, aby tato radostná památka po celém světě katolickém oslavena byla zvláštními slavnostmi na počest »neposkvrněné Panny a Matky Boží Marie« a uděluje také proto bojných milostí duchovních všem, kdož tak učiní. Proto i letošní májová pobožnost má k tomu cíli směřovati, aby toto převrácené tajemství sv. víry naší bylo oslaveno, aby Rodička Boží jakožto neposkvrněná a beze všeho hříchu prvotního počata oslavována a vzývána byla. Vždyť je to největší význam, kterého se Panně Marii Bohem dostalo,

že vyňata byla z pravidla pro všechny lidi světa platícího, a vzhledem na budoucí její hodnotu jakožto matere Syna Božího posvěcena již před narozením. A čemu katolický svět od nejstarších dob věřil, to slavně církev prohlásila za článek víry 8. prosince 1854 ústy tehdejšího sv. Otce Pia IX.

Svatý Otec náš, Pius X., s důvěrou očekává, že se splní všechny ty veliké naděje, které tehdy papež Pius IX. a všichni katoličtí biskupové do slavného prohlášení tohoto článku víry byli kladli, že přemnozí, kteří od Krista se odloučili, skrze Matku Spasitelovu zase k němu zpět přivedeni budou, že láska a horlivost ve ctnostech křesťanských znovu se rozvíje v lidu věřícím. Ovšem stěžují si mnozí, že se tyto naděje tehdy chované nevyplnily a že časové naši rovněž tak smutní jsou ba ještě smutnější než byly tehdejší. Avšak stesky tyto prozrazují to, co Kristus nazval »malověrnost«, neboť kdo může prohlédati do srdce lidského, kdo může sečísti všechny ty dary a milosti skryté oku lidskému, které Bůh na přimluvu své Rodičky za těchto 50 let církvi a věřícím byl uděloval? Sv. Otec vypočítává v listu svém některé z těchto milostných darů, které obyčejně nepovšimnuty zůstávají, ačkoli veliké požehnání církvi přinesly, tak i církevní sněm vatikanský, prohlášení neomylnosti papežské ve věcech víry a mravů, znovu oživená láska a úcta ku hlavě křesťanstva, papeži římskému, dlouhé a tak blahodárné panování papežů slavných Pia IX. a Lva XIII., zázračné události v Lurdech a j. v.

Utěšené tyto zjevy zajisté nás blahou nadějí naplniti musejí, že i doba budoucí nebude bez užitku a požehnání; vždyť jest pomoc Boží nejbližší tam, kde je nouze největší. Jestliže máme již z tohoto důvodu jubileum Mariánské s radostí a horlivostí slaviti, tož ještě více k tomu nás má nabádati přání svatého Otce vyřčené v prvním listě apoštolském ze 4. října 1903, přání totiž, aby všechno se obnovilo v Kristu a ve všem byl Kristus. A k tomu nám má napomáhati blah. Panna Maria. Neboť jak praví sv. Otec Pius X., nikdo nemůže nás lépe a úžeji spojití s Kristem nežli Maria Panna, a to proto, že jest vyvolenou Matkou Boží a ustanovenou Matkou naší. Poněvadž pak nikdo tak jak ona Krista nepoznal, jest ona nejlepší a nejjistější učitelkou a vůdkyní naší na cestě poznání Spasitele našeho. Ona jediná trpěla s Kristem nejvíce, ona jediná spojovala vůli svou s vůlí jeho co nejúžeji a proto měla i ona zásluhu a podíl na spáse světa; z té příčiny učinil ji Pán sám vychovatelkou milosti, kterých byl utrpením svým světu získal, jesti ona Matka milosrdenství a nádoba milostí. Protož mají všechny slavnosti Mariánské roku letošního především za účel míti oslavu neposkvrněného Početí blah. Panny Marie. Avšak také napomíná nás sv. Otec Pius X., aby každý pomyslel, že kdo uctívaje Rodičku Boží zároveň nezdržuje se hříchu a všl

silou neprotiví se zlým svým žádostem a náruživostem, že jenom zevně uctívá Pannu neposkvrněnou a že účta tato jest lichá, nepřinášející žádného ovoce pro duši. Důkaz pro toto tvrzení podává nám článek víry o neposkvrněném Početí Panny Marie. Neboť jestliže Bůh hřích tak nenávidí, že chtěl budoucí Matku Syna svého míti netoliko prostou všeho hříchu vlastního a osobního, nýbrž že u ní učinil výjimku od pravidla a uchoval duši její čistou a prostou i hříchu prvotného: kdo nepoznává z toho, že první povinností ctitele přesvaté Panny jest, aby své chyby a hříchy odložil a náruživosti zlé, které ho ku hříchu svádějí na uzdě držel?

K tomu však také přistupuje povinnost její stkvělé ctnosti následovati, a dle vzoru jejího se řídit. A první a základní ctnost, kterou v nás učení o neposkvrněném Početí blah. Panny Marie utvrzuje, jest božská ctnost víry. Neboť, s vírou v neposkvrněné početí blah. Panny a Matky Boží Marie souvisí úzce víra v učení církve o hříchu dědičném a vykoupení lidstva skrze Ježíše Krista, Syna Božího, víra v moc ctkve Kristem jí dané, které se nutno podříditi rozumem i vůlí. Že vzpružení této víry v nás, v dobách našich, kdy se právě víra tato podkopává, veledůležité jest, pozná zajisté každý. S vírou pak úzce souvisí i ony ostatní ctnosti božské naděje a láska, neboť ve víře prvé mají svůj původ, svůj základ a také jen věrou živeny a udržovány bývají. Zasahuje tedy článek víry o neposkvrněném Početí blah. Panny Marie hluboko do života našeho náboženského jak duchovního, tak i praktického, a proto zajisté s velikou radostí musíme slaviti památku slavného prohlášení tohoto článku víry a děkovati Bohu, že v našich dobách postaral se skrze vzpružení účty a lásky k Rodičce Kristové o udržení a rozkvět života církevního a náboženského.

A že Matka Páně v tajemství tomto pro ní nejvýznamnějším a nejčestnějším chce uctívána býti, dokazují zázraky lurské od r. 1854. Tam se prohlásila Panna Maria za „neposkvrněné Početí“, tam vybízela ku pokání, tam odměňuje víru a naději v moc svou skvělým způsobem a nesčetnými zázraky.

I jinde, kde se neposkvrněné Početí uctívá, jeví se zázračná štědrá láska Rodičky Boží. Blíže Příbrami v Čechách, kde slavné poutní místo Svatá Hora stojí, v lesíku asi 4 hodiny vzdáleném, stála malá kaplička, kde poutníci od hranic bavorských přicházející odpočívali na cestě tam i nazpět. Kaplička byla zasvěcena Panně Marii bez hříchu prvotného počaté. Před několika lety seděli kolem zase poutníci ubírající se ze Sv. Hory domů, odpočívajice. Mezi nimi byla i matka jedna ustaraná se synkem na obě oči od narození slepým. Chodívala rok co rok na Sv. Horu, a již po několikráte brávala sebou i slepého synáčka, aby mu vyprosila zraku.

A když tak seděla u kapličky a pozorovala tu krásu přírody kolem, to zlaté slunéčko na nebi, ty nesčetné kvítečky na zemi, zarosilo se oko její a ona si vzdychla: „Proč pak právě moje dítě musí býti slepé, a nevidí tu krásu světa. Proč, o Bože dobrotivý jsi na mne seslal takové neštěstí?“ A pojednou vrhne se na kolena sepjala ruce a modlila se: „Panno Maria! Hleď, nikdy neopomeni navštívení svatý stánek tvůj. Viz, jak věrnou ctitelkyni tvou jsem, o vyslyš tolikráte opětované prosby mé a dej, aby na přímluvu tvou ubohému dítěti zrak navrácen byl!“ Poutníci kolem odpočívající utichli a vše upíralo zraky k nešťastné matce a připojili se k jejím modlitbám. A lesem jako na povel nesla se modlitba: „Vzpomeň, ó Královno milá, že nebylo slýcháno, že bys koho opustila, kdo pod ochranu

tvou se utíkal!« A tu pojednou slepý hošiček zachvěje se, vzbopí se, a vyrazí ze sebe radostně: »Hleď, maminko, to jsou krásné kytíčky.« A ruce jeho vztahují se po kvetoucích pampelišcích. Viděl. A matka radostí plna jen slzí a spíná ruce k nebi a šeptá: »Díky! Díky! Ó Bože, ó Panno Maria!« A celý zástup na chvíli zatají dech, pohlíží na uzdraveného chlapce, jak květiny trhá a již vrhá se kde kdo na kolena a lesem nese se velebná píseň: »Tisíckrát pozdravujeme Tebe;« když se to rozhlásilo a zázrak byl prozkoumán a potvrzen, vystavěla se na tom místě důstojná kaple, která vysvěcena byla na počest Panny Marie bez poskvrny hříchu dědičného počaté.

Ó kěz každý z nás přičiní se oslaviti přechistou Mateř Boží, aby Syn její, vida naši lásku k ní, naklonil se milostivě k nám a přimluva její mocná nám hojných milostí vyprosila. Na ten úmysl konejme letos milou a krásnou pobožnost májovou. —

Boh. Hendl.

Kříž v životě katolíka.

(K slavnosti nalezení sv. kříže.)

V celém téměř starém světě byl kříž znamením největší potupy a smrti na kříži pokládána byla za nejohavnější. Římský spisovatel Cicero chtěl ukrutenství Neronovo vylléčiti barvami křiklavými, vyčítal mu, že dal římského měštana odsouditi k smrti kříže. »Je to zločin,« praví Cicero — »měštana římského svázati; je to skutek ohavný, jej bítí a téměř jako otcovraha zabítí jej, ale ukřižovati ho, co mám říci o tom? Není slova, kterým bych pojmenoval ohavnost takového činu.«

U Římanů toliko otroci bývali trestáni smrtí kříže, proto i sv. Pavel, jakožto římský občan, unikl smrti ukřižováním. I v zákoně Mojžíšově byla zmínka o potupné smrti kříže, neb se tam praví: »Zlořečený, kdo visí na dřevě.« (5 Mojš. 21.) U židů tedy i u pohanů byl kříž předmětem osklivosti. Proto také napomínal Pán učeníky své, aby se neuráželi nad utrpení a smrti jeho, a nezvíklali se ve vře, až jej uvidí na kříži. »Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.« A kdykoli

jím svou ohavnou smrti na kříži předpovídal, vždycky dodával: »A třetího dne vstanu z mrtvých,« chtěje zaslíbením tím zase v nich vzdělati to, co by vypravováním o smrti v srdci jejich se zviklalo, totiž víru v něho. Když pak na cestě ku Kalvarii pod tíží kříže klesal, nikdo se k tomu ze židů neměl, aby mu pomohl, neboť se každý kříže štít. Šimon Cyrenský, cizinec z Afriky, byl donucen nésti kříž Kristův. Že Kristus Pán právě na kříži život dokončil, stalo se řízením Božím, aby tam, kde smrt vzala počátek i povstal také život, a za nás tím spíše se zadost učinilo spravedlnosti božské. Avšak stalo se to i proto, aby se dřevo kletby stalo stromem pozhnání a znamení potupy se proměnilo ve znamení slávy.

Od té doby, co vtělený Bůh na kříži zemřel, stal se kříž znamením vítězství, neboť tu Pán zvítězil nad celým starým světem a přemohl i osklivost lidskou ku kříži. A to je to ku podivu, kterak se vítězství kříže rychle ve světě rozšiřovalo. Tertulian, spisovatel kře-

stanský 2. století dosvědčuje, že za jeho času kříž Kristův ctěn byl u všech téměř známých národů. »My, křesťané,« praví, »tvoríme již většinu lidu.« Řím, ono pyšné město císařské, které se po tři sta let napájelo krví mučovníků křesťanských, posléze sklonilo zpupnou hlavu svou pode jeho kříže. Hle, jak podivné jsou cesty Páně, jak nevystihlé jeho soudy! Tam, odkud vycházela bouře proti kříži nejhorší, kde všechna upomínka na kříž vyhlazena býti měla, tam nyní mocně zakořeněn jest kříž, odtamtud širým světem věk po věku rozléhá se hlas náměstka ukřižovaného Spasitele, papeže římského. Není říše, aby neměla hranic, ale kříž vládne všude po celém světě. Dříve byl kříž pro potupu, ale nyní kráší jim císařové a králové svoje koruny, zavěsují jej s velikou slávou na prsa svých věrných a udatných poddaných; bylť kříž ode všech dříve nenáviděn, nyní jest chloubou naší, neboť se ničím tak

chlubiti nemůžeme, nežli křížem, znamením spásy naší podle slov sv. Pavla: »Ode mne pak odstup to, abych se o čem chlubil, jedině o kříži Pána našeho Ježíše Krista.« (Gal. VI. 14.)

Proto také jest kříž úzce spojen s celým životem katolíka, od narození až po smrt, ano i po smrti bývá jeho ozdobou. Matka katolická pozdraví svého novorozence a uvítá jej tím, že mu vtiskne křížek na čelíčko. Se znamením kříže přijímá nás církev sv. při sv. křtu do počtu úděl svých, se znamením kříže uděluje nám i ostatní svaté svátosti. První, čemu rodičové dítě učí ve svatém

náboženství jest, že je učí dělati znamení svatého kříže.

Se znamením kříže propouští otec syna svého z domu otcovského do ciziny, se znamením kříže propouštějí rodičové děti k oltáři snubnímu. Znamením kříže žehná otec a matka na smrtelném loži naposledy miláčky své, a vyprošuje jim Boží požehnání a děti zemřelým rodičům poslední důkaz lásky a vděčnosti prokazují tím, že na chladné čelo jejich tisknou znamení sv. kříže. I lenivý katolík,

jenž zapomíná na modlitbu ranní a večerní a při jídle, alespoň křížem se znamená. Ba i nejhorší hříšník, když naň přikvácí strach a hrůza vztáhne ruku a znamená se křížem. — Žádný z obyčejů křesťanských není tak starý jako znamenat či žehnat se sv. křížem. Mnozí spisovatelé mají za to, že již za časů apoštolských obyčej ten zaveden byl. Niceforus vypravuje, že svatý Apoštol Jan skonáváje, kříž nad sebou udělal.

Léta Páně 287 byla mučnice sv. Fides pro viru svou usmrcena. O ní svědčí staré zprávy, že když šla na smrt, požehnala se svatým křížem na čele, ústech a prsou. Tertullian, o němž jsme se již zmínili, píše o křesťanech druhého století takto: »Kdykoli odcházíme a přicházíme, vstáváme nebo se odíváme, když na lože se klademe, k jídlu zasedáme, večer rozsvěcujeme, pokaždé znamenáme čelo své znamením kříže.« Svatý Cyrill, jenž r. 350. byl biskupem jerusalemským, vyučoval své novokřtěnce takto: »Znamenajte čelo své křížem, aby zlt duchové vidouce to znamení královské se zachvěli

a prochli. Dělejte kříž kdykoli jíte a pijete, sedáte nebo lháte nebo vstáváte, mluvíte, chodíte, stojíte, slovem vždy a všude. Neboť kdyby Ukřižovaný v hrobě byl zůstal, snad bychom se za jeho znamení musili styděti; nyní však, že z mrtvých vstal, nestydíme se za znamení vítězství jeho. —

Znamená-li se katolík sv. křížem, vyznává veřejně tři nejhlavnější články sv. víry své, a to:

1. Že jest jeden Bůh.

2. Že jest Bůh ve třech osobách, že jest Bůh Otec, Bůh Syn, Bůh Duch Svatý.

3. Že se druhá božská osoba vtělila, aby nás smrtí svou vykoupila a spasila.

My, katolíci, tímto žebnáním se svatým křížem také ode všech jiných se rozeznáme, kteří znamení tohoto neužívají, tak ku příkladu protestanté.

Se znamením sv. kříže spojen jest také celý náboženský život katolíka. Katolíci staví kříž na své chrámy a děje, a to právem, neboť jestliže králové a šlechtici mají na palácích svých své znaky, aby se rozeznaly od jiných, proč by neměl Pán nejvyšší, Kristus, znaku svého na domě svém? Katolíci staví kříže na hřbitovy a na hroby; i dobře tak. Nechať vlaje korouhev, pro kterou bratři naši bojovali za živa, nechať vlaje prapor kříže nad hroby našich mrtvých. Není zajisté lepšího pomníku pro věrné bojovníky Kristovy nežli kříž, který vyznačuje jejich víru, naději a lásku. Však nejenom pro mrtvé, i pro živé stojí kříž na hřbitově. Když totiž na svaté pole přicházíme, tu hrobové důrazně k nám volají: »Smrt jistá a brzká!«. Byť byl hřbitov sebe krásnější, jako rajská zahrada, přece jakási tajemná hrůza nás jímá při pohledu na ty hroby. Než hle, tu je kříž Spasitelův! Nermuťte se, neboť ten, jenž na kříži zemřel, pravil k Martě: »Já jsem vzkříšení

i život, kdo ve mne věří, byť umřel, spasen bude.« (Jan XI 27.)

Kříž pak ten, který se nese před průvodem pohřebním, kříž na rakvi, kříž v rukou zemřelého křížem složených jest znamením, že nebožtík s vírou a naději v Krista skonal, a že skrze smrt Páně na kříži doufá ve vzkříšení své k životu věčnému.

Katolíci nesou kříž při průvodech, a to z příčiny dvojí. Aby ukázali, že všecku pobožnost počínati a dokonati chtějí ve Jménu Krista ukřižovaného a za druhé, že o vše prositi chtějí Otce nebeského, skrze Syna jeho Spasitele Krista ukřižovaného.

Mimo to staví se kříže na polích, u cest, na pahrbcích, na náměstích a návších, zavěšují se v domácnostech a přibytcích k tomu účelu, aby katolík všude, doma i venku vždycky na paměti měl toho, jenž život svůj dal za nás. Mnohému v čas pokušení prospělo pohlednouti na kříž; pokušení odstoupilo a hřích byl zamezen. A jak je to potěšitelné pro cestujícího katolíka, přijde-li do země neznámé a spatří tam kříž Spasitele, aj, tu hned kráčí volněji, věda dobře, že jest mezi svými, mezi bratry, mezi katolíky. Tak jest sv. kříž a skrze něho i Kristus Pán úzce spojen s celým životem katolíka od kolébky až po hrob; ba i po smrti hlásá ten kříž na jeho hrobě slávu jeho největší, že byl katolíkem věřícím v Krista. A proto viňme se s láskou vždy větší ku kříži Spasitele našeho, znamenějme se důvěrně tímto sv. znamením, a bojujme a žijme po křesťansku pod tímto vítězným praporem. Pak blaze nám bude v životě, když kříž Páně bude naší chloubou a celý život náš bude směřovati ku cti Ukřižovaného, pak blaze nám bude ve smrti, neboť soudce božský pozná nás po kříži svém, a uzná nás za své vyvolené. Jen v kříži Kristově naše spása!

Boh. Hendl.

Služme Bohu.

Dobré, také i zlé skutky lidí
 Bůh ze sídla svého dobře vidí,
 neboť on všudepřítomný jest;
 za dobré skutky odměnu chystá,
 ale za skutky zlé dozajista
 zastihne každého přísný trest.

Co Božího jest, kdo Bohu dává,
 přikázání jeho zachovává,
 Bohu slouží času každého,
 ten snadno účet svůj jednou složí,
 až uslyší přísný rozkaz Boží:
 „Vydej počet z vladařství svého!“

Ale běda člověku každému,
 který neslouží zde Bohu svému,
 ale světa jen a ďáblůvi;
 kterak ten se jednou na věčnosti
 před soudem božské spravedlnosti
 z vladaření svého zodpoví?

Jak se oklamal, tenkrát pozná,
 až mu bude v pekle muka hrozná
 bez úlevy věčně snášeti,
 když si vzpomene, že ztratil nebe,
 a do věčných muk uvrhl sebe,
 tenkrát strašně bude kvíleti.

Bohu svému služme bez ustání,
 plňme věrně jeho přikázání,
 by, až povolá nás před soud svůj,
 tato slova mohl nám všem říci:
 „Pojďte moji věrní služebníci
 ve věčný nebeský domov můj!“

F. Vrdtil.

Potřeba sedmi darů Ducha svatého.

Napsal Jarolím St. Pavlík.

Svatodušními svátky zakončuje se slavně doba velikonoční; svatodušní slavnost jest doplnkem slavnosti velikonoční, takřka její oktávou — ale týdnovou oktávou; neboť od Velikonoc až do Letnic je 7 týdnů; osmý týden je týden svatodušní. Co Pán Ježíš o Velké noci pro spásu duší našich podnikl, to v Letnice Duch svatý dovršil. Sestoupil na apostoly ve způsobě ohnivých jazyků, naplnil je svými sedmi dary a učinil je způsobilými k pokračování velikého díla Ježíšova. V Letnice byla církev založena, a již devatenáct století stojí pevně na skále Petrově, ačkoliv se všichni bezbožníci smluvili, že ji konec udělají. Proto jsou

Letnice svátky důležitými, narozeninami církve. Vlažným křesťanům jsou Letnice jen vítanou příležitostí k výletům a partiím; místo do kostela lezou na kopce, do té a oné hospody, aby svatodušní svátky oslavili ku počtě ducha nesvatého. Avšak zbožní křesťané shromažďují se v kostele, aby dali Bohu, což Božího jest, aby oslavili Letnice v duchu křesťanském a vyzvali Ducha svatého o jeho sedm darů, jichž by nynější svět měl opravdu velmi zapotřebí.

Ó jak by potřeboval svět daru moudrosti, jenž nám dává poznati marnost věcí světských a oceniti věci nebo-statky nebeské. Co však se stará nynější svět o statky nebeské? Jak mnohý sociální demokrat již řekl, že

popustí své místo v nebi za fajfku tabáku. Svět netouží po nebi, ale po zcela jiných věcech. Ten chce se státí boháčem na útraty svých spolubližních, onén touží po slechtictví, rádech a vyznamenáních a titulech; jiný chce se jen bavit na újmu bohoslužby; opět jiný chce jen pracovat a obchody uzavírat na újmu neděle; jiný zase promarní čas milkováním; snad nemá jiných idealů jak ukojení tělesných náruživostí; opět jiný leje neustále do sebe pivo a kořalku. Bůh nestvořil člověka, aby jenom jedl a pil, se bavil, obchody konal anebo docela hřešil, nýbrž aby jej poznal, ctil, miloval, jemu se klaněl, jemu sloužil a jednou spasen byl. Věčná blaženost — toť náš cíl, a tu jest nám třeba dříve si zasloužiti; k tomu účelu jsme právě na světě. Dar moudrosti přesvědčuje nás o tom. Svět by potřeboval nutně i daru rozumu.

Rozum je drahocenným darem Božím; bohužel zneužívá se ho jako všeho na světě. Už děti ho zneužívají, any ničemu tak nerády se učí jako katechismu. Mládež ho zneužívá, ana se málo stará o slovo Boží, za to však věcem se přiučuje, o nichž by nemusela nic věděti. Dorostlí ho zneužívají, ježto ádi čtou a věří, co jim nevystudování holobrádci a lidé bohaprázdní v novinách a shromážděních na nos věsí, nemluvě o těch, kteří svůj rozum jen namahají, jak by své spolubližní obalamutiti a osiditi mohli. Ó kéž by Duch svatý všechny zaslepené osvitil, aby sil a mohutností i schopností ducha svého k dobrému používali; kéž by i nás osvitil darem rozumu, abychom viděli, kde je pravda, a která cesta do pekla a která do nebe vede.

Nynější svět potřeboval by nutně i daru rady. Špatnými rádci svět se zrovna hemží. To jsou bezbožní lidé, kteří jsou ďáblu k ruce. Ďábel má dnes málo práce, aby lidi dostal do pekla; to obstarávají jeho náhončí a agenti. V ráji byl to ďábel sám, který Evě dal špatnou radu, teď to obstarávají lidé bez víry. Vládám se na příklad radí, aby oddělily stát od církve, řády pronásledovaly, jejich jmění skonfiskovaly, svobodu církve utlačovaly a všechno náboženského rázu zbavily. Učitelům se radí, aby náboženství ze školy vyhostili a kněze za své nepřátele považovali; dělníkům se radí, aby všeliké náboženství od sebe odvrhli, poněvadž prý je nenasytí, aby si nebe udělali hned na zemi, ježto prý po smrti žádného není, aby vždy jen nejkratšího pracovního času a nejvyšší mzdy se domáhali atd. Špatní

rádcové jsou hlavně špatné noviny; považují se za svaté evangelium, a věří se každé lži, která v nich stojí, nebo se aspoň řekne: »Něco na tom přece musí býti.« Na dobrou radu se nedbá, a přece bylo by záhodno, aby si lidé dali raditi od Ducha svatého a jeho nevěsty církve, a ne od knížete temnosti a jeho přívrženců.

I dar síly je dnes obzvláště potřebný, neboť nynější pokolení je slabé a změkčilé nejen podle těla, ale i podle duše. Lidé se bojí i té nejmenší námahy a obtíže, kteráž spojena jest se životem křesťanským. Půst na příklad je teď velmi mírný, a dispensi je bez počtu, a přece i mírný půst přijde lidem velmi za těžko. Mnohý si myslí, že zhyne nebude-li mítí v pátek kousek masa,

kdežto naši předkové, nejen ti z obyčejného lidu, ale i z bohatého nebo šlechtického rodu přísně se postili, v pátek a sobotu a v celý 40denní půst masa ne jedli. Východní křesťané postí se tak přísně ještě dnes. Co se týče návštěvy kostela, ach, jak jsou tu mnozí pohodlní, zvláště ti, co mají nejbližší do něho, jak jsou úzkostliví, aby se nezachladili, jak jsou netrpěliví, trvá-li to trochu déle. Dostaví-li se pokušení, ach, jak jsme slabými! Nic, ani trochu se nebráníme, hned podléháme. Jak nutno je tedy, abychom Ducha svatého o dar síly vzývali.

Pátý dar Ducha svatého, dar umění nebo-li vědy není o nic méně nutným jako jiné dary. Věda je dcerou církve, neboť církev to byla, která první obyčejné, střední a vysoké školy založila. Z jejího lůna vzešli největší učenci a umělci. Ale dcera ta ukázala se k matce velmi nevděčnou. Ona ji zapřela, ona se jí zhostila. Moderní věda odkazuje náboženství a biblický dějepis do říše bách. Ona učí, že viditelný svět je věčným, a člověk že se pomalu vyvinul až k této výši, na niž dnes stojí. Ona míní, že věda a náboženství nedá se spolu srovnati. Takové náhledy vštěpují se od nevěřících profesorů naší mládeži. Jaký div, že vzdělaná třída na náboženství málo nebo zhoľa nic nedá, jaký div, že toužime v Rakousku po svobodné katolické universitě, kdež by se nic nepřednášelo, co by bylo na úkor náboženství. Vzdělání dá se úplně dobře srovnati s náboženstvím. Toho důkazem jest, že právě mezi duhovenstvem mají vědy mnoho přívrženců, a že umění v kláštorech se pěstuje. Kéž by opět pravé umění, jež ve vševedoucím Bohu vidí svůj původ a svůj ideal, přišlo k platnosti! Bylo by toho nejvš zapotřebí.

Velmi prospěšným byl by i dar zbožnosti. Zbožnost moderních kře-

stanů nevyrovná se zbožností našich předků. Dříve se v rodinách hlasitě a společně modlívalo, ráno, večer i přes den zpívaly se nábožné písně, na stavbu kostelů, založení pobožností a různých fundací věnovaly se velké peníze, mnozí i celé jmění na takové účely poručili. Konali se daleké a obtížné poutě, po nejvíce pěšky; s Písmem svatým, s postillou a se životy svatých byli předkové naši dobře obeznámeni. Dnes ponechávají muži modlení svým ženám a dětem, do kostela jdou ve výroční svátky, ke zpovědi nanejvýš jedenkrát nebo nikdy; i ti křesťané, kteří povinnosti své vykonávají, ach, jak málo jeví horlivosti, jak jsou vlažnými! Modlení se k Duchu svatému, aby nám a všem udělil daru pobožnosti.

Sedmý a poslední dar Ducha svatého je bázeň Boží. Kéž bychom se vždy Boha báli, kéž bychom se báli jej uraziti! Ale co vidíme? Ze strachu nebo z ohledu na druhé páchají se i nejtěžší hříchy. Lidé se ptají: »Co na to řeknou druzi?« Kdyby se raději ptali: »Co na to řekne Pán Bůh? Co řekne na to, když přikázání posní přestoupím, do kostela a ke zpovědi nepůjdu, ty neb ony špatné noviny podržím, toho neb onoho neznaboha zvolím atd.« Bojme se zlé konati! Mějme bázeň před Bohem, ale žádnou otrockou bázeň, která se bojí trestu, nýbrž dětinskou bázeň, která se bojí Pána Boha, našeho nejdobrotivějšího Otce, uraziti.

Modleme se tudíž k Duchu svatému o těchto sedm darů, jichž tak nutně potřebujeme. Jako na Ježíši, tak nechť i na nás spočine duch moudrosti a rozumu, duch rady a síly, duch umění a pobožnosti, a nechť nás naplní duch bázně Boží. Tomuto Duchu budiz čest, chvála a sláva jako Otci a Synu po všechny věky.

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Část další.)

Hlava osmá.

Další průběh života řeholního.

Modlitba, práce, utrpení — v těch slovech asi zahrnuto je všechno, co Krescencie za 41 roků v klášterním zátiší zažila. Toto trojí zaměstnání vyplňuje z pravidla život každé osoby řeholní; čím tedy lišil se její život od života ostatních řeholnic? Tím zajisté, jakým způsobem a v jaké míře Krescencie této trojí povinnosti se podjímala.

Byla sice těla útlého a postavy slabé, ale vůlí pevnou, píli neunavnou a dovedností neobyčejnou vykonávala vždy práce ji uložené k úplné spokojenosti všech svých družek. První leta dělala služebné práce v kuchyni a po domě, tkala látky na oděv sester a sestry tkáti učila. Tak se celý den prací zaměstnávala, duchem však více byla při Pánu Bohu nežli rukou při práci. Byla již hned z mládí od svého anděla strážného vycvičena v tom neocenitelném umění duchovním, že při všeliké zevnější práci vnitřními úmysly božská tajemství na mysli chovati a uctívati dovedla. To měla již jako ve zvyku. Všichni její zpovědníci s podivením připomínají zvláštní její dar, že při každé práci a jakémkoli zaměstnání dovedla velmi snadno a jako hravě povznášeti se k myšlenkám a pravdám nejvznešenějším. Myslí svou tak byla utkvělá v řádě nadpřirozeném a světem viry uvnitř tak osvěcena a celou duší v život a utrpení Páně tak hluboko pohřžena, že ve všem, co myslila, mluvila nebo činila, skutkem plnila slovo apo-

stolovo: „Všecko a ve všem Kristus.“ (Koloss. 3, 11.) Při neobyčejnějším zaměstnání dovedla si na mysl přikouzliti nejvznešenější tajemství ze života a utrpení Páně, která by jinému sotva kdy byla připadla. Tak na př. když seděla za stavem a tkala, připomínal jí člunek, osnovou sem tam probíhající, šlehy, kterými Kristus Pán na těle byl bolestně bičován. I obětovala šlehy ty Otci nebeskému, prosíc, aby ji dal bolesti Kristovy na sobě pocítit; umývala-li v kuchyni podlahu, bylo jí, jakoby sbírala v duchu předrahou krev božského Vykupitele při bičování na zemi vylitou; natahovala-li hodiny, přála si, aby kolečka hodinová svým pohybem před trůnem Božím libeznou hudbu provozovala; sebrala-li někde na dvorku třísku, vrhnouc ji na oheň, mívala při tom úmysl, že rozžítí chce znova v srdci svém oheň lásky ku Kristu Pánu, nebo že podává jemu do ruky zlaté žezlo, a jemu jakožto Králi všech králů nejhlubší poctu dává. Z několika těchto příkladův od jejich začek poznamenaných vidíme, kterak Krescencie po celý den ruku přikládajíc ku práci, se srdcem svým stále byla u Boha. Tyto hluboké myšlenky, jež zaujímaly mysl její při práci, přiváděly ji časem až do vytržení, kdež mívala božská vidění a slychala nebeská slova.

O své vlastní potřeby a o to, co se její osoby týkalo, mnoho se nestarala, co však láska nebo poslušnost od ní vyžadovala, toho vždy ráda a ochotně jiným poskytl. Modlitba, rozjímání, duchovní čtení, nábožné rozmluvy byly jí jedinou zábavou a duchovní potravou.

V duchovních zpěvech a hudbě měla velikou zálibu, ne však pro nějaký smyslný požitek sluchu, nýbrž aby ducha svého opět povzbudila a výše k nebesům povznesla. Tu roznitilo se jí srdce touhou po nebeských libezných zpěvech a láskou k tomu, jenž sám jest souhrnem a původcem všelikého libozvuku a vši sladkosti. Jediný ohlas hudebního nástroje nebo lidského hlasu rozezvučel struny srdce jejího ku chvále a lásce Boží. »Můj Bože!« říkala, »Tys stvořitel a původce všech věcí; toto stvoření chváll Tebe svým způsobem, tento zvuk ze sebe vydávajíc. Budiž velebena všemohoucnost tvoje, která je stvořila, moudrost, která je řídí, tvá neskončená dobrota, která vše zachovává. A poněvadž stvoření toto rozumu nemá a nemůže se Ti obětovati, obětuji a odevzdávám já se Ti za ně jakožto stvoření a dílo rukou tvých.«

Když bylo několik let uplynulo a dřívější pronásledování poznenáhla utichlo, anať ctnost její obecného uznání došla, svěřen jest jí úřad vrátné. Šestnácte let vykonávala Krescencie tuto obtížnou službu a to s takovou věrností a ctností, že se jí každý divil, jak při největší skromnosti a počestnosti dovedla vždy býti tak přívětivou a laskavou, že vážná její přísnost, jakáž klášterní vrátné z povinnosti přísluší, nejen nikoho nezarážela, nýbrž každého spíše vzdělávala. Všelikým stykům z venčí, nebyly-li nezbytné potřebnými, pečlivě se vyhýbala; i když starší její rodiče ji navštívili, což se stávalo dosti zřídka, nedala se s nimi dříve do řeči, pokud si k tomu výslovného dovolení nevyžádala. K chudým, ve kterých spatřovala osobnost své ukřižované lásky, s velikou úctou a láskou se vždy chovala, nejnak, než jakoby Kristus sám k ní byl přišel, aby si vyžádal od ní důkaz lásky. Obcovala raději se sprostými a chudými, než s bohatými

a vzácnějšími. Mimo almužnu hleděla chudým opatřiti i jiných darků, které pak s takovou přívětivostí a laskavostí rozdávala, že ji svěřenci její nazvali »matkou chudých«, a těžce to nesli, když ji představená místo vrátné jinou službu vykazala.

Brzy na to svěřeny jí byly úřady ještě důležitější. Po mnohá léta byla vychovatelkou novicek, a poslední tři roky života svého zastávala nesnadný úřad představené. Mimo to ošetřovala po pět nebo šest let nemocné sestry a obstarávala klášterní pohostinství.

Ve všech těchto úřadech pracovala čile až do únavy, byť i sama, jsouc těla slabého, skoro stále postonávala, a často nesnesitelnými bolestmi trápena byla. Po celý život, od té doby co do kláštera vstoupila, soužilo ji hrozné bolení zubů a bolení hlavy, od čehož mívala hlavu a obličej celý oteklý; jindy zas chytla ji horečka, že sotva na nohou státi mohla. Zato bylo jí první léta nejednou od osob zlovolných slychati, její nemoce nejsou prý nic jiného, než lenost a přetvářka, ona že prý je klášteru jen na obtíž a jiným k úrazu.

Obdivuhodná byla její síla duševní, že ani v nejhorších trápeních nepozbývala vnitřního klidu a veselé mysli. Jednomu řeholníkovi, který to nemohl pochopiti, dala v pokoře za odpověď: »Všecko mohu v tom, jenž mne sílí. Onť jest Pán, kterýž působí i v tom, co nic není. Kdo mi uškodí, je-li Bůh mým pomocníkem? Jemu se odevzdávám pro život i věčnost.«

S věkem množila se i její utrpení, kteráž mívala do sebe nezřídka povahu lékařům nepochopitelnou. — Krev její v žilách jen hořela a plodila neustálou žízeň, kterouž sama úmyslně pitím uhasiti nechtíc, tím více v sobě rozmáhala. Silné píchání v boku tak ji občas zachvátilo, že ani kroku učiniti nemohla. Léky na

ní neúčinkovaly; naproti tomu jindy proti nadání okamžitě ozdravěla. Stůjíte zde o tom některé doklady. Jeden z nich pochází od tehdejšího zpovědníka klášterního a zní takto:

»V měsíci únoru roku 1718. roznemohla se sestra M. Krescencie Hoessova vnitřním zánětem, z čehož se vyvinula velmi nebezpečná horečka. V srdci a ve vnitřnostech cítila velikou palčivost, při tom hroznou žízeň, a bezsenost, kdežto v údech ji mrzilo. Domníval jsem se, že tak silná horečka tuto sestru od přirozenosti velmi slabou brzy sklátí do hrobu, a to tím spíše, ježto jí léky nic nepomáhaly, a všeliká pomoc lidská ukázala se býti marnou. Vidouce, že není naděje, aby dlouho na živu zůstala, zaopatřili jsme ji sv. svátostmi umfráující a připravovali k odchodu na věčnost. Avšak kdy dle lidského soudu nebylo naděje na uzdravení, dobrotivost Boží jí téměř za jediné okamžení předeslé zdraví navrátila. Dne 4. února sdělila mi, Božský ženich prý jí dal návštěvi, že na zítří v tu dobu, kdy má býti přítomna mši sváté, náhle se uzdraví, a že sprostěna všelikých bolestí z lůžka opět povstane.

Dosvědčuji tudíž, že toto předpovědění doslovně se naplnilo, a že tato jmenovaná sestra přede mnou, jak jsem to na své oči viděl, najednou úplně zdravá a zhojená s lůžka povstala, jakoby ani nikdy nebyla stonala, a do kostela na mši sv. šla. Tomu nemohli jsme se dosti vynadiviti, že Bůh tomuto stvoření svému tak velikého dobrodiní způsobem tak zázračným prokázati ráčil.

To dosvědčuji svým vlastnoručním podpisem a svou pečeti, dne 24. února 1718. Filip Jakub Meichelbeck, doktor theologie, farář kemnathský, toho času

řádný zpovědník kláštera Mayerhoffu řádu sv. Františka.»

Podobně zázračným způsobem uzdravena byla v nemoci velice nebezpečné roku 1742., o čemž ještě vypravovati budeme. Také jednou velikých bolestí v noze okamžitě sprostěna byla. Schromla totiž na pravou nohu, která jí úplně z dřevěněla a svazy v přehbí s velikými bolestmi tak se jí smrštily, že nohou o zem zaváditi nemohla. Aby mohla přimouti nejsv. Svátost, musely jí dvě sestry, Felicita Kemterova a Alžběta Krimnerova, do choru a ke stolu Páně donést a odtud opět na její místo odnésti. Neduh tento rovněž okamžitě zmizel, tak že úplně bez bolesti tak jako před tím z kostela vyjítí a své obvyklé práce zastávati mohla. Když se jí představená Johanna důtklivěji na to vyptávala, vyznala Krescencie, že se jí hned po svatém přijímání ukázal Pán Ježíš, nohy její rukou svou prý se dotknul a ji uzdravil.

Pro své různé choroby stala se Krescencie v letech pozdějších neschopnou k těžším pracím tělesným; ve vzletu ducha a v ustavičné modlitbě nebyla jí však žádná práce ani tělesné bolesti ani jiné obtíže na překážku, naopak radovala se, že se tím zásluhy její rozmnožují. Její zásadou bylo: »Všeliký čas je ztracen, jehož se neužívá k modlitbě«, a dle zásady této se vždycky řídila, používajíc každé chvíle k modlitbě.

Pokud v klášteře žila, zachovávala Krescencie denní pořádek: Ráno ve dvě hodiny vstávala, někdy ještě dříve, a když jí to představená dovolila, i o půlnoci, pak se modlila nebo rozjímala buď v celle nebo v choru až do čtvrté hodiny, kdy ostatní sestry vstávaly. Pak ji bylo pokaždé první viděti v choru.

(P. a.)

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává *Ign. Zhádný*. (Č. d.)

10. Cesta svatební. Smrt manžela.

Jak obyčejem bývá ve vznešených rodinách, chtěl i pan z Massowů hned po svatbě nějakou cestu se svou chotí podniknouti, ale těžko bylo mu pro práci politickou se vzdáliti, a pak nechtěla Julie odejti od děti; proto teprve až odesly z domu, počali osnovati plány cesty, a pojmenovali ji svatební, ač již tolik let uplynulo od svatby. Ale kam jeti? Julii vše táhlo a nutilo opět k jihu. Z Juliiných cestopisných zápisků vypisujeme nejkrásnější popis:

Dne 22. června 1867. Žalm, který jsme se dnes při ranní modlitbě pomodlili, mluvil o cestě, a též my vydali se v poledne o jedné hodině do světa, abychom nastoupili naši opožděnou cestu svatební. Oba byli jsme poněkud churaví, počasí bylo stále špatné, tak že jsem ani nemyslela, že možno bude cestovati; prosila jsem často Boha, aby nám dal vnuknutí, je-li jeho vůle, abychom odje-li . . .

Psala jsem Evaldovi: Dále sotva dojedeme než do Berlína a nemohu si ani pomyslet na cestu pro »zábavu«. Když jsme odjízďeli, duněl hrom a lilo se déšť.

Vstoupila jsem však, doufajíc v Boha, úplně spokojeně do poštovního vozu. Hned také započalo štěstí naše a byla pak cesta, na níž ukazoval nám Pán svou milost a jeho dobrotivost předcházela nás. Z pošmurného jitra byl překrásný, jasný den a zpívala jsem radostí. Ve voze setkala se s jakýmsi pastorem, který vyprávěl, jak nedávno veřejně napaden byl pro svůj spis »o svátostech« a jak mu předhazováno, že se kloní k Římu. Velmi ji zajímala rozprava a schvalovala

vše, co mluvil o svazovací a rozvazovací moci a o potřebném úřadu biskupském, jehož nemáme v naší církvi. Tak uplynula rychle zdilouhavá jinak cesta do Štětína. Krátce se zastavivše v Sonenbergu, kde pasován byl Juliin bratr Fric na rytíře Johannitů, dojeli do residenčního města Berlína; navštívili všechny známé, mezi nimi i kancléře Bismarka. Potom pozdravila s radostí zase po šestnácti letech Drážďany, o nichž píše: »Jeli jsme za nejkrásnější pohody večer do zahrady, kde prospěvovali slavici, voněly překrásně lípy a seno; myslím vždy na nebe — jsem-li někde, kde je velmi pěkně!«

Šli jsme okolo Zwingeru do katolického kostela dvorního. Byla právě mše a zase mne přijala slavnostně vůně z kadidla, kterou miluji již od mládí a ráda bych ji došla pro naši církev, jakož i denně několik hodin, na které by se otevřely naše kostely, aby každý tam jiti mohl, kdy by chtěl. Mezi tím, co kněz při oltáři stal a šest hochů mu přisluhovalo, účastnili jsme se pobožně svatého výkonu a pak si prohlédli vše, co tam uměleckého. Čerstvé květiny byly u sochy Panny Marie a na oltáři nové přikrývce čela jsem slova vyšitá: sine labe concepta. Teprve až jsme pozorovali, že zamykají, odešli jsme z krásného kostela, který vystavěl kníže August II.; pokaždé, kdykoliv jsem šla okolo, prohlížela jsem pozorně sochy, jimiž je ozdoben dvorní chrám Páně.

Dvě hodiny jsme byli v obrazárni, a sedla jsem si zase k obrazu Raffaelovy Madonny sixtinské. Žádný člověk nemaloval doposud nic krásnějšího a jen v nebeské slávě může býti božská Matka krásnější a velebnější. Mimo tohoto skvostu obrazárny zalíbil se mi hlavně

obraz v malém pokojíku, představující Pannu Marii, která klečí před božským dítětem a oděna v bílé roucho, vypadala jako lilie; na šatě měla nápis Pax — pokoj. Velice mne těší zájem manželův pro všechno krásno, čehož neočekávala jsm. 27. června dojeli jsme do Prahy, kde setkali jsme se s Anežkou Gerlachovou, která pojede s námi dále na jih; především zamířili jsme na vltavský most; jak dlouho jsem o něm snila, a když jsme ny i stáli na něm k večeru, připadal mi mnohem krásnější. Voda hučela, odevšad ozývaly se zvony; napočítali jsme na obou březích 40 až 50 kostelů, k tomu starodávné mostecké věže a sochy milých svatých na mostě. Mého Kristofora poznala jsem hned, nese asi dlouho již na rameni božské Děťátko, protože vypadá již tak ošumělé, dále je bolestná Panna Maria s božským Synem na kolenách a s nápisem: »Všichni, kteří jdete touto cestou, vizte a pozorujte, zda jest bolest, jako bolest má.« A tato bolestná Marie a tato otázka v této slavnostní večerní hodině! Pozorujte přece, je-li nějaká bolest tak velká jako má, tak hledí Panna Maria ku kříži svého Syna, který postaven jest právě naproti na druhé straně mostu; okolojdoucí »pozorují a vidí«, a uctivě pozdravují. Konečně našla jsem také svatého Jana Nepomuckého mezi četnými jeho soudruhy, má v ruce kříž a prst dává na ústa, na znamení, že utrpěl mučnickou smrt, protože uměl mlčeti. Místo, z něhož byl z mostu vhozen do vody, je označen malým křížkem a kropenkou se svćenou vodou; proč jen má u hlavy vždy pět hvězdiček? Večer byl tichý a chladný; slavnostní nálada byla ve mne, když chodili jsme večer po uličkách a velmi často viděli před sochami a obrazy hořeti lampičky.

29. června prohlédli jsme si chrám svatého Mikuláše, vystoupivše nahoru

na Hradčany, zaměřili jsme napřed do Lorety, jejíž klenoty ukázal nám kněz kapucin, vedle je domeček, vystavený po vzoru lorettské kaple »santa casa«. Podívovali jsme se skříní svatého Jana Nepomuckého, v kapli svatého Václava Vischerově soše téhož světce a Holbeinově obrazu jeho úkladné smrti; stěny ozdobeny drahokamy. Nyní však nosí ženy samy raději drahokamy, než aby ozdobily jimi Pannu Marii nebo svaté. Do Vídně jsme dojeli dne 30. června v neděli. Od 8 do 11 ráno byli jsme ve Štěpanském kostele, to je přece svčení nedělního dne! Napřed přítomni jsme byli zpívané mši sv., již obcovoalo nesmírné množství lidu, pak prohlédli jsme si všechny kostel. Zvony zahlaholily ku kázání a jaké krásné kázání slyšeli jsme o dobrém patýři, který hledá své ovečky. Seděla jsem na stupních oltáře a poslouchala s radostí; když jsem se podívala jedné ženě do modlitební knížky, viděla jsem, že zpívají právě jako my: »Bože, před tvou velebností...« Z Vídně odjeli do Benátek.

Velmi líbilo se Julii, že viděla všude na cestách a na polích mnoho křížův a obrazů svatých, k čemuž podotýká: Všude vystupuje tu církev z kostelů na ulice a silnice a zve: pojdte ke mně všichni. Kdy zavede naše církev zase něco takového? Velmi mile dotklo se cestujících všude, když slyšeli zvoniti »Anděl Páně«. Julie podotýká ve svém denníku: »Kolikrát slyšela jsem zvoniti »Anděl Páně! Zda modli se všichni pozdravení andělské? Těším se vždy v Rohru, smekne-li lid, když se zvoní a učila jsem děti mé této modlitbě.«

5. července. Benátky. Hodinu ztrávila jsem úplně sama v kostele sv. Marka, pomodlila jsem se ranní modlitbu 84. žalm; velmi mne potěšilo, že přišel za mnou manžel. Na nás učinil kostel nejlepší dojem; jako ve všech kostelích, i zde

přispěla jsem k svatopeterskému haléři a dala almužnu ku opravě chrámové. Přes Veronu odcestovali do Milána, kdež 7. července navštívili proslulý dóm. Protože byla neděle, šla Julie na mši svatou a kázání, a pomodlila se před oltářem s velebnou svátostí. Anežka a manžel vystoupili mezitím na střechnu. Potěšila se s krásných obrazů, které představují události ze života Panny Marie. Odcestovali do Como, navštívili na jezeru téhož jména překrásně ležící město Bellaggio a odjeli přes Lecco, Innomosti do Mnichova. Tam hlavně navštěvovali hlavní chrám Panny Marie; hřbitov upamatoval je na článek víry o obcování svatých; libil se jim zvyk, že byla obyčejné u hrobu kropenka buď s kropačem nebo bez něho a lampa buď u nohou neb u hlavy; Julie podotkla k tomu: »Jak líbezné jest vědomí, že žijeme i po smrti s milými našimi zemřelými.«

Dne 20. července byli, rozloučivše se s Anežkou, již na Rýně v městě Koblenzi. »Ráno o půl osmé byla jsem sama v kostele sv. Kastora, který je hned u našeho hotelu. Nemohla jsem si ho sice blíže prohlédnouti, ale byla jsem při ranní bohoslužbě, které účastnilo se mnoho dětí, chlapců a děvčat, zpívajících střídavě a odpovídajících modlitbám kněze u oltáře. Sedla jsem si do lavice vedle drobného děvčátka a zpívala z její knížky líbeznou melodii několik slok mariánské písně.« Dále se zastavili v Kolině, kdež navštívila již po třetí překrásný dóm, a přiznává, že připadá jí při každé nové návštěvě velkolepější. »Bylo podvečer, v postranní lodi hořelo světlo před obrazem Panny Marie a osvětlovalo několik zbožných žen,

v chóru hořela lampička, ostatně bylo všude pološero. Dojem ten zůstane mi nezapomenutelným.«

Blíže Düsseldorfu zastavili se v ústavu Diakonisek a podívali se na vše, neboť byla tam v letech 1851—1853 sestra Juliina Leopoldina. Dne 25. července byli opět zpět v Rohru.

Hned po příjezdu do otčiny jeli manželé do Wilhelmsthalu, kde bylo již slavení pod střechnou a 1. srpna měl být zevnějšek hotov. Tesaři připravovali se na slavnost, již účastnili se všichni obyvatelé, všichni byli hojně obdarováni a pohostěni. Na cestě Tyrolskem libily se Julii četné kříže u cest, navrhla manželovi, aby postavil podobný mohutný kříž na blízkém kopci u Rohru; přislíbil, že se tak stane ještě na podzim.

Obvyklé dožínky slaveny byly dne 21. září 1867 — poslední slavnost, které se účastnil pan z Massowů za živa — co následovalo, bylo pro Julii tak důležité, že si zaznamenala vše do zvláštního sešitu, který nadepsala »kniha vdovina«. Ze zápisů těchto vyňaty jsou následující zprávy: »Stáli jsme s manželem před domem slavnostně oděni a tu přišli s hudbou naši ženci, pozdravující nás veselou písní; manžel promluvil k nim několik slov, napomenul a děkoval za všechnu pilnost při žních, poručil však, aby o půlnoci zhasli všechny lampy a zábava ukončila, aby nikdo neznesvětil neděle; jeho zásadou bylo: žádný hřích, žádná nemoc, a žádný heň. Šli jsme pak mezi naše dělníky, mluvili s mnohými; podělila jsem mnohé, v čemž nejvíce mi pomohla dcera Matylda, která rozdala žemliček 80—90 dětem.

(P. d.)

Svatá Boží Rodičko!

Nad dítětem v jesličkách,
Matičko se kloníš;
nadpozemské radosti
blahou slzu roníš.
Hladíš svému synáčku
líc i zlaté vlásy;
mile k němu promlouváš
prvním slovem lásky.
Svatá Boží Rodičko, přimlouvej se za nás.

Podě křížem Kristovým
stojiš Matko Páně;
jaký bol se vyrovná
srdce Tvého ráně!
Hle, jak hlavu ztrýzněnou
sklání Syn Tvůj níže,
slovo lásky poslední
mluví k Tobě s kříže!
Svatá Boží Rodičko, přimlouvej se za nás!

Svatá Panno panen.

Kráčí světem vítězný
bojovný šik nový:
je to panen líbezný
zástup liliový.

Tebou, Matko, ožila
jarem naše země,
Tebou, Panno zplodila
andělské to plémě.

Sama šik svůj hrdinný,
Panno, vedeš k boji,
bleskot svatě nevinný
mocnou jest mu zbrojí.

Prapor bílý jasné plá,
pekla rod se svíjí,
panenská to noha Tvá
drtí hlavu zmijí.

Svétem sbor Tvůj bělostný
kráčí k nebi vzhůru,
tam jej vítá radostný
prozpěv nebes kůřů.

Tam i Syn jej vítá Tvůj,
clona s očí snáta,
za nás hříšné oroduj,
Panno panen svatá.

„Obzor.“

Matko Kristová.

Žádné jméno tolik
blaha nechová,
než to svaté jméno
„Matka Kristova!“

Čeho na sta věků
s touhou čekalo,
nám se, Matko Páně,
Tebou dostalo.

Čekal svého krále
ujarmený lid,
v říši Syna Tvého
vládne lásky klid.

Proroka svět čekal
v bludů temnosti:
Synem Tvým mu vzešlo
světlo s výsosti.

Smíru čekal člověk
vinou stížený,
Beránek Tvým Synem
přišel kýžený.

Jarní Tebou vzešla
světu obnova:
velebena budiž
Matko Kristova!

Matko božské milosti.

Rozvívá se růžová
jasného dne brána,
Tebou, Matko, ztracená
milost nám zas dána.

Jako po tom slunéčku
jarní květ se točí,
tak my k Tobě Matičko,
zdvíháme své oči.

Jak to kvítí krásu svou
ze slunéčka pije,
Syna Tvého milostí
každá duše žije.

Na tvých loktech spočívá
spása celé země,
Matko božské milosti,
schyl se také ke mně!

VL. ŠT.

Nešťastná manželstva.

Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.

Bolestně zajisté dotýká se každého, kdo s lidem dobře smýšlí, zejména duchovního správce, smutná zkušenost, že se počet nešťastných manželstev rok co rok množí. Přistupují snoubenci k oltáři Páně, slibují si tam před tváří Boží a církvi slavným slibem, jakoby přísahou, věrnost, lásku manželskou, slibují dobré i zlé spolu snášeti a trpěti a až do smrti, v manželském spojení vytrvati, a hle, než se rok s rokem sejde, rozvazuje se tak mnohé manželství svévolně, jeden manžel opouští druhého a neštěstí pro oba je hotové. Z lásky, kterou dříve na jevo dávali a si slibovali navzájem, stává se namnoze nenávist, důvěra vespolečná mizí a svazek, který Bůh upevnil, se lidskou rukou opovážlivě trhá. Že nešťastná manželstva, i ta, kde manželé od sebe jdou, i ta, kde sice pospolu zůstávají, ale bez lásky a svornosti žijí, že taková manželstva škodlivá jsou nejenom blahu jednotlivých manželů, nýbrž i blahu společnosti lidské, pozná každý, komu na myslí tane důležitost manželství. Manželstvím zakládá se dle vůle Boží a řádu mravního rodina a ta jest zdrojem, odkud člověčenstvo neustále vyplývá. Jestliže tedy zdroj tento, rodina skrze nepořádné nešťastné manželství se kazí, nemůže zajisté plod její dobrým býti; porušeným manželstvím porušuje se i rodina a tím zároveň i členové společnosti lidské, z ní pocházející. Vždyť při takovém stavu manželů nemůže se ani

duším jejich ani duším dětí jejich dobře dařiti. Představme si v duchu takové nešťastné manžele. Kolik pak dnů bývá v témdni, kdy by tyto nešťastné duše se milovaly a pokojně na sebe promluvily? Mnohdy nebývá ani hodiny snad, kdy by jeden ku druhému pocítil vážnost a úctu pro jeho dobré vlastnosti, kde by manželka vážila si a ctila manžela jako hlavu domácnosti a kde by zase manžel ctil manželku, jakožto pomocnici věrnou, přidělenou mu samým Bohem? Značná část, ba snad větší část dne uplyne v obapolných nadávkách a výčitkách; pohledy jejich prozrazují nenávist a pohrdání, klení, křik, hrozby, ba i týrání a rány, to má býti důkaz té manželské lásky a svornosti! Žena obyčejně hořkými slzami ulevuje bolesti své, proklíná hodinu, kdy muže poznala, ba i hodinu svého narození. Muž pak vyliv sobě zlost na té, kterou by milovati měl jako tělo své, nezřídka odkvapí z domova a v lihovinách utápí hněv svůj, kazí si zdraví, rozum, duši svou. Práce domácí konají se ledabylo, daremně, bída přibývá, a nenávist roste. Častější takové výstupy umrtvují brzy všecken jemnější cit a klidnou mysl, zatvrzují srdce obou, naplňují je hořkostí a působí, že jeden či druhý, či oba vrhají, se v náručí rozpustilým a hříšným rozkošem anebo zasmušilě trdnomyslnosti, záhubně těžkomyslnosti ba i nezřídka zoufalství.

Že v takovém manželství pobožnost a sladké city obcování s Bohem nemohou

míti místa, netřeba zajisté vykládati. A proto manželé takoví zanedbávají celkem své modlitby a veřejné služby Boží, anebo jen tak ledabylo a ze zvyku konají to, co by jim jinak k ušlechťování ducha a posvěcení života sloužilo. Pak hynou duše dvou lidí, a všechen jejich život bývá trápení a omrzelost k záhubě časné i věčné vedoucí. Sotva se mylíme, když řekneme, že takoví nesvorní a nešťastní manželé jsou rušitelé a hrobaři společné modlitby domácní, která ku veliké škodě tak mnohých rodin již docela vymizela z četných domácností.

Nyní ohlédněme se na ditky z nešťastného manželství poslé. Kde se má v nich vzít láska k rodičům? Kde ta důvěra a přítulnost, kterou tak rádi vidíme u dítek? Od rozvražděných a rozhořčených rodičů dostane se ubožátkům snad jen zřídka vlidného pohledu a ještě řidčeji vlidného laskavého slova. Nakládá se s nimi mrzutě a zpuřně, jsou všude v cestě, všude na obtíž, z úst otce i matky padá na ně proklínání ba i zjevná nenávisť. Jak jim pak přichází za těžko plniti ono svaté přikázání: »Cti otce svého a matku svou« atd. Ubohé děti, třesou se před rodiči, bojí se jich jako nepřátel; kterak se může v srdcích jejich ujmouti tak něžný kvítek, jako je úcta, láska a vážnost k rodičům? Od prvních dob bývají ditky vůbec nakloněny více matce než otci a proto se stává, že v nešťastných manželstvech obyčejně děti ještě více k matce přilnou, otce nenávidí, jeho se bojí a hrozí, neboť jim na očích zůstává špatné jeho nakládání s matkou jejich. Odrostou-li, tu již potichu i otcí zlořečí i smrt mu přejí, učíce se tomu od matky, která v nepřítomnosti mužově tak ulevuje hněvu svému. A když pak takové děti dospějí, tu hlasitě projevují nevoli svou, klnou otcí, trpké mu činíce výčitky, zapomínajíce docela na povinnou úctu k rodičům

i zlým a nehodným. A jak to asi vypadá v srdcích takových dětí, kterak se má pravé, čisté křesťanské smýšlení ujmouti v duši jejich? Rodičové taci nemají ani chuti ani schopnosti učiti děti své základním pravdám sv. náboženství, aby záhy poznávaly Boha jakožto Otce, jehož obraz dítkám posud smyslným představovati má otec tělesný. Oni je mají učiti znáti Spasitele, jenž pro nás a jiné trpěl a příklad zůstavil nám, abychom snášeli nesnáze tohoto života; oni je mají učiti znáti Ducha Svatého, utěšitele, jehož ovoce je láska, radost, pokoj, tichost, věrnost, mírnost, zdrženlivost (Sv. Pavel ku Gal. V., 22). A byť by i rodiče takoví chuti i schopnosti měli, tak učiti děti své, tož příklad jejich ruší slova jejich a bez příkladu nelze se nadíti výsledku dobrého. Kterak mohou kárati chyby dítek, když sami dopouštějí se před nimi větších nepravostí? Kterak mohou krotiti jejich vášně, když sami surovým vášním a podlým nevraživostem před dětmi popouštějí uzdu? Slova hýbají a příklady táhnou; jeden příklad více zmůže než-li deset rozkazů.

Má-li z dětí něco dobrého býti, musejí se vésti láskou, která vlidně a v čas napomíná, která potřeba-li káže, ani metly nešetří. Ale manželé vespojek nesvorní jenom nevrle napomínají děti své a metlu neřídí obyčejně láska otcovská, nýbrž zlost, hněv a divoká rozhořčenost, která opět k rozhořčenosti vede a k zatvrzelosti. O kéž by všichni otcové proto znali zlaté slovo apoštola národů sv. Pavla a jím se také řídili: »vy otcové, nepoužívejte ku hněvu synů svých, ale vychovávejte je v kázni a v trestání Páně« (Efes. VI, 4). Ubohé takové děti, ony jsou jako otroci v domě otcovském a čekají netrpělivě času, až budou samostatnými a neodvislými. Všecky zlé vášně a náklonnosti dřímají

v nich, ale vykořeněny nejsou. Jakmile pak železná uzda otcovské moci povoliti musí, vyhrne se hned na světlo Boží záhubný roj všelikého hříchu a všeliké nepravosti. Pořádnému, tichému, poctivému, křesťanskému životu nepřivykli tito lidé v domě rodičů svých nikdy, náboženství s duchem Kristovým nevstřípeno jim matkou. Co později slyšeli ve škole, zkaženo a zničeno v domácí rozervanosti, nespokojenosti a různých přecastých. Ani lásky k bližnímu nemají, poněvadž ji neviděli ani u těch, kteří mají býti dva v jednom těle, u rodičů; útrpnost s ubohým bližním nemůže se utvrditi v srdcích jejich pro časté příklady rozhořčenosti a rozervanosti a divokosti ve vlastní rodině. A tak ani lásky k Bohu nepřibývá, kde není lásky k bližnímu; neboť řekl-li by kdo: »že miluje Boha a nenáviděl by bratra svého, lhář jest. Neboť kdo nemiluje bratra svého, kteréhož vidí, Boha, kteréhož nevidí, kterak může milovati?« tak praví sv. Jan, vzor lásky křesťanské (I. ep. VI., 20). Odtud plyne také ona prázdnota a suchopárnost duše, ona divokost a surovost mysle, ona nedůvěřivost a podezřívavost srdce, nenasytná touha po časném blahobytu a požívání světských rozkoší nechvalných, hříšných a záhubných tam, kde není slušných a šlechetných radostí rodinných. Srdce lidské zajisté nemůže žít bez lásky, neboť k lásce je stvořil Bůh. Jelikož však celý život zevnější dítěte rodičů nespokojených a v manželství nešťastných, neměl za základ šlechetný cíl lásky a uctivosti k Bohu a bližnímu, proto místo lásky Boží v srdci uzavřené zaujala

žádost po rozkoších, touha po změnách a rozmanitosti.

Podle všeho podvracuje svou statečnost křesťanskou, která nás učí nespěchat ve štěstí a nezmalomyslněti v neštěstí, ničí v dětech všechny zárodky pravého křesťanství a činí je samy nešťastné a rozervané. Potom se nedivme, že se také množí ustavičně nářky rodičů na nezvedenost dětí, na jejich surové k rodičům se chování, na jejich neposlušnost a nevděčnost. Může li jinak býti? A tak také vidíme za dob našich ty přesmutné zjevy, že syn nebo dcera rodičům se protíví, ba nejsou případy řídké, že i na otce nebo matku ruku vloží, ba je i zabíjí. Hrozná to zkušenost! A ještě horší věci se dějí. I to již bývalo předmětem soudů, že matka spikla se s nezvedenými syny proti muži — otci, a že s nimi o život jej připravila. To jsou zajisté hrozné zločiny, a ty všechny se lihnou z nešťastných manželstev. Jsou to zločiny a hříchy, které by ani mezi křesťany jmenovány býti neměly — a nyní se páchají tak často. Co zlého tedy pochází z nešťastného manželstva, jaká bída, jaký hřích! Proto tedy zajisté s jistotou a právem říci můžeme, že nešťastná manželstva doby naší na svědomí mají velikou část zkaženosti mravů a úpadek tak mnohých rodin a jednotlivců. Vždyť špatný strom dobré ovoce přinést nemůže. Je to neduh, jímž trpí člověčenstvo, je to kalný pramen, z něhož mnoho zlého vyvěrá a se rozlévá po zemi. A tu zajisté každý, komu jde o blaho lidstva, přeje si vřele, aby se bída takové a osudné strasti učinila přítrž! Ale jak? O tom přišť. *Boh. Hendl.*

Marnotratný syn.

(Část další.)

Výstup 8.

Ruben. Otec.

Ruben:

Ach, otče drahý! Hledáš Setha as?

Otec:

Ty nevíš o něm? Nebyl s tebou zde?
 Již dlouho hledám jej a zdá se mi,
 jak zraku mému by se vyhýbal,
 v tak slavný den!

Ruben:

Však jemu osudný.

Otec:

Co pravíš, osudný? Mluv, řekni vše!
 Co přihodilo se? Snad neštěstí?

Ruben:

To nikoliv, však brzy stihne jej,
 když mysl svoji rázem nezmění.
 O kéž by podruhé zas dvacet let
 tak šťastných prožil v příštím životě,
 jak první prožil v domě otcovském!

Otec:

Ty obáváš se myslí neklidné
 a nepokojné jeho povahy,
 jež nyní ještě, když již starší jest,
 jej na scestí by mohla zavést?

Ruben:

Já o víc bojím se, mám tuchu zlou,
 že dnešním dnem již cestu nastoupil.

Otec:

Kdo pravil to? Dle čeho soudíš tak?

Ruben:

On sám mi zjevil, co má v úmyslu.
 Snad sveden přítelem, či svévolně,
 chce opustit nás, otče přemilý,
 a v dalším světě svobodně chce žít,
 což nemůže prý v domě otcovském.

Otec:

Toť nemožno, by taký úmysl
 v mém Sethu uzrál, vždyť jej miluji
 a všeho v hojnosti zde u mne má,
 co srdce ráčí jen.

Ruben:

Sám přál bych si,
 by obavy mé byly nadarmo
 a slova tvoje pravdou. Nejsou však.

Otec:

Vždyť Seth můj vždycky slova mého dbal
 a věrně plnil moje rozkazy,
 jež dávati jsem uznal za vhodné,
 a neodřekl nikdy poslušnosti!
 Je ovšem pravda, a ty o tom víš —
 — jsou srdce lidská různě stvořena,
 že dobrotou jsou více pořídit
 než přísností, aby mně se podřídil.
 Víš o tom též, že mnohý poklesek
 jsem jemu prominul, a odpustil,
 když viděl jsem, že mysl bujará,
 ne srdce zlé jej k němu pudilo.

Ruben:

A tato mysl právě nutká jej,
 by svobody se zmocnil drahé mu.
 A dnešní záchvat zdá se tak mocný,
 že nebude lze již jej přemoci.

Otec:

Já nebojím se. Srdce otcovské
 to víc má naděje a moci též
 než nejlepšího bratra úsilí.
 Já srdce jeho stiším láskou svou,
 já poutem dobroty a něžnosti
 mu srdce obklíčím a zkusím to,
 bych mladistvého srdce myšlení
 ku přemýšlení přivedl o štěstí,
 v němž dosud žil a žítí může dál.

Ruben:

To za otcovské lásky vítězství
 hned prohlásil bych, kdyby pokus tvůj,
 můj drahý otče, tobě zdařil se.
 Však naděj' malou mám.

Otec:

Jdi, bratra vyhledej a oznam mu,
 že otec čeká naň, chce mluvit s ním.
 Já vyčkám zde.

Ruben:

O zadrž, otče, milý náš,
 jej lásky moci v rodném zátiší
 snad zdaří se ti tvoje úsilí!

(Ruben odejde.)

Výstup 9.

Otec (sám):

Jak podivno je srdce otcovské!
 V něm nejvíce je lásky pro syna
 v ten okamžik, kdy otec poznává,

jak málo lásky hodným dítě je,
jak málo splácí lásku otcovu.
Mne miloval však Seth můj, ctil mne vždy,
snad nevyhasly city lásky v něm,
a srdce své mi zase otevře.

(Venku kroky.)

Již přichází! Boj lásky započne!
Kdo zvítězí?

Výstup 10.

Otec. Seth.

Otec:

Můj synu!

Seth:

Otčemůj! (Podámuruku.) Buď pozdraven.

Otec:

Nechť požehná ti mocný Jehova!

Seth:

Ty volal jsi mne, otče, přicházím;
co žádá srdce tvé?

Otec:

To srdce žehná tobě v dnešní den,
chce přivínouti k sobě srdce tvé.
Buď požehnáno drahé dítě mé!

(Obejme jej.)

(Seth (políbí otci ruku):

Co je ti, otče, proč jsi dojat tak?

Otec (s pohnutím):

Ty příčinou jsi, milé dítě mé.

(Políbí syna.)

Když před lety mým stal se's majetkem —

Seth (otce přerušuje):

Můj otče, rci, jak dlouho zove se
syn otce svého majetkem?

Otec:

Teď ne.

Když před lety, tož lety dvaceti
mým stal se's majetkem —

Seth (opět otce přerušuje):

smím tázat se,
jak dlouho může otec žádati
od syna svého poslušnost?

Otec:

Vždyť láska poslušnosti nežádá,
ta něžně miluje a prosí jen.
Však nech mne mluvit, drahé dítě mé.
Když před lety mým stal se's majetkem,
já požehnal tě svoji pravici,

a prosil Jehovu, by chránil tě
a život řídil tvůj, jak kdysi ved'
svůj národ mileny.

Seth:

A Jehova
tvou prosbu vyslyšel. Neb vedl mne
a ostříhal mé mládí dvacet jar.
Dnes mužem jsem a mohu cestu svou
již sám si nalézt. Jen dítěti
je třeba vedení a pomoci.

Otec:

Ó nikoliv, mé dítě, mylíš se!
Kdo člověkem, až hrobu na pokraj,
má zapotřebí ruky vůdcovy.

Seth:

Toť péče věru zbytečná!

Otec:

Mně sluchu popřej, synu, Sethe můj!
Tys rodičů byl povždy radostí!
Jak často k srdci vinul jsem tě já
a v tichosti jsem tebe žehnával,
když spánek sklížil malá očka tvá,
jak radostně já na tě smával se,
když probudil se's s milým úsměvem.
Jak často, když jsi v chlapce vyrostl,
já k nebesům tvé zraky povznášel
a divy Boží tobě vykládal.
Jak oči tvoje, Sethe, zářily,
když dětským hlasem slavně slibovals,
že Hospodinu budeš sloužiti
a věrně plnit jeho zákony.
Ve chvíli slavnostní jsem uved kdys
tě v Jerusaleém, ve chrám Jehovy,
a Nejvyššímu slavně přísahal,
že v srdcích synů budu pěstít vždy
jen víru pravou, víru v Jehovu
a naději, že přijde Messiáš.
Já přísahal, že syny povedu
po cestách zákona, jež dal nám Bůh
na hoře Sinaj skrze Mojžíše.
Tys stal se mladíkem a byl jsi vždy
mne poslušen jak Ruben, bratr tvůj,
a Hospodinu sloužil's s radostí.
Dnes mužem jsi. Ne více dětinně
však mužně služ teď věrně Bohu dál,
a vůli svoji podrob nebesům
a vyznej svobodně, že život ten,
jenž Božími se řídí zákony,
je pravý život, muže důstojný.
Chceš, synu milý, v tento slavný den
slib obnovit, jež za tě otec dal?
Chceš slibiti v den narozenin svých,

že Bohu budeš stále sloužiti,
chceš slíbiti, že věrnou službou svou
chceš otce blažiti ve starých dnech?

Seth:

To Nejvyššímu slíbit chci.

Otec:

Pak žehnám tobě, drahé dítě mé!
Ku požehnání mému poklekni!

(Seth klekne.)

Otec (ruce na hlavu jeho pokládaje):

Ať požehná ti, mocný Jehova.
Ty v jeho mocné kráče ochraň
vždy pamětliv, žeť všude přítomen.
Své ruce čisty povždy zachovej,
by srdce tvoje šťastným zůstalo,
jen v čisté duši štěstí přebývá.
Pak blahobytem, dlouhým životem
Bůh obdaří tě, a kdys po smrti
tě v Abrahama lono uvede.

(Seth políbí otci ruku a vstane.)

Seth:

Můj otče!

Otec:

Co si přeješ, dítě mé?

Seth:

Smím projevití přání před tebou?

Otec:

Jen projev je! chci splniti, co chceš,
když štěstí tvoje v přání uvidím.

Seth (s úzkostí):

Můj otče! — dej! — Já prosím tě!

Otec:

Tvé srdce rozechvěno, dítě mé!

Seth (s pohnutím):

Můj otče! Dej mi! — Ne! již nemohu!

Já prosit nemohu! Až zítra ti
svou prosbu přednesu. Dnes nemohu.
Ó jak jsem dojat v srdci mém!

Otec:

Vše dříve rozvaž si a odpočiň —
a zítra oznam mi, co přeješ si.
Buď s tebou Jehova a v boji svém,
jež v srdci vedeš, buď vítězem!

(Otec odejde.)

Výstup 11.

Seth samotén.

Seth:

Ó muži! Dítě! Kde je síla tvá?
Já věrnost, službu vypovědět chtěl
a zatím znova jsem ji přísahal.
A v srdci zápas, bouře trvá dál.
Ve sličném rouchu otec zjevil mi
svou lásku otcovskou, však svoboda
ta více vábí mne. Již chtěl jsem říci:
»Dej podíl mně, jenž patří mi,« však hlas
mi selhával při prudkém zápasu,
jež vedlo srdce s láskou otcovskou,
ač ke svobodě víc se klonilo.
Kdo zvítězí? — Což nemohl bych též,
jak příslibil jsem otci před chvíli,
i sloužit Jehově i otce milovat
a při tom povolit své touze též
a v širém světě žítí svobodně?
Vždyť v cizině též mohu otce ctít.
Jen ještě den a vše si rozmyslím
a s odvahou před otce předstoupím
a jemu dím: Můj podíl vydej mně!
Já do světa chci jíti širého
však povždy budu toho pamětliv,
co příslibil jsem tobě, otče můj,
že milovat tě budu povždycky
a sloužit Jehově, jenž dopřál mně
dar nejdražší: mou volnost, svobodu.

(Přítě dále.)

Srdce raněné.

Hřích dýku jedem napuštěnou ve Tvé Srdce vrazil,
však vína Tvoji, Pane, lásky jedem nenakazil,
ba na hříšníka stříklo proudem, že se zachvěl celý
a kraje jeho černé duše v litost zašuměly.

Krev Tvého Srdce láskou vtělá nedala se smýti,
na všechny časy jeho srdce vůni její cítí,
a kudy chodí, nyslí jenom na svou velkou vinu
a na Tvé Srdce, lásky Tvoji slavnou domovinu.

Ant. Bratec.

Božské Srdce Pána Ježíše, pramen blaženosti.

(Část další.)

VI. Blahoslavení čistého srdce: neboť oni Boha viděti budou. (Mat. 5, 8.)

Nedním z hlavních zdrojů blaženosti pro duši lidskou jest krása. Vyjde-li člověk za jarního dne do přírody, za každým krokem zůstal by státi, by se nasytil oblažujícím pohledem. Modrá obloha s ohnivým okem — zlatým sluncem — obloukovitým stropem nad ním se klenoucí, steré květy, jež nevinným okem se všech stran na něj se dívají, malebná zrcadla, jimiž lesknou se hladiny řek a jezer, miliony hvězd v daleké výši za jasné noci — tof všechno hovoří k duši sterými dojmy.

Aby lidé opojili nitro svoje krásou, konají často daleké cesty. Temena vysokých hor, malebné průsmyky, nádherná města, umělecké výstavy obrazův a soch, tof předměty, jež krásou miliony k sobě táhnou.

Sám Tvůrce tak duši lidskou stvořil, by hledala a našla v krásě svoji radost. Jak dlouho bude ji však nalézati v tomto světě? Život lidský je tak krátký. Chladná smrt brzy spustí oponu před divadlem pozemské krásy. Je snad duše lidská jako motýl, jenž nějakou dobu poletuje z květiny na květinu, by za krátkou dobu uprostřed květin našel svůj hrob?

Při smrti těla ozývá se duše touhou celého svého nitra: »Chci viděti krásu, chci býti šťastna!«

Kdo dal jí tuto touhu, jež proniká celou její přirozenost?

Ten, jenž dal jí přirozenost — Tvůrce sám.

Mohl Bůh dáti duši lidské touhu, již by nechtěl splniti?

Nikoli! Bůh, jenž jest pravda sama, nemůže klamati.

Tedy splní se touha duše lidské po

krásě, když smrt ji zastře všechnu pozemskou krásu?

Ano! V životě posmrtném.

Jaká bude ona krásá? — Bůh sám.

Pozoroval jsi již někdy, milý čtenáři, umělecký obraz nebo sochu? Na koho jsi bezděky při tom vzpomněl? Jistě jsi se tázal: »Kdo zhotovil tento obraz?« — Proč se tážeš na umělce? Řeknes mi: »Poněvadž chraze tento, dříve, nežli byl barvami proveden na plátně, musil býti napřed v mysli malířově. Na plátně je pouze odlesk onoho obrazu, jež malíř v mysli své si představil.«

A nyní projdi aspoň v mysli velikou »světovou výstavu« — naši zemi a tělesa nebeská — a otaž se podobně, jako jsi se tázal při pohledu na umělecký obraz: »Který umělec zhotovil tato nesčetná krásná díla?« Byl to snad nějaký člověk? Všichni lidé od počátku až na naše doby jsou pouhými diváky v této »světové výstavě«. Kdo je tedy oním nade všechny lidi neskonale větším umělcem? »Nebesa vypravují slávu Boží, a dílo rukou jeho zvěstuje obloha«. (Ž. 18, 2.)

Veškerá krásá, již na zemi a na nebi vidíme, je dílo Boží, je pouhý odlesk krásy Boží. Jak krásný tedy musí býti Bůh sám — Krásá neskončená a věčná!

Pro tuto krásu stvořena je duše lidská. Přijíti do nebe a na Boha patřiti jest jedno a totéž — vrchol blaženosti pro duši lidskou. »Nyní vidíme skrze zrcadlo v podobenství, ale tehdyž tváří v tvář.« (I. Kor. 13, 12.) Diváš-li se na umělecký obraz, vidíš v něm jako skrze zrcadlo do duše umělcovy. Podobně můžeme Boha v jeho díle jako v nějakém zrcadle částečně poznati již zde na zemi. Poznání toto zdokonaliti se může tím, co Bůh sám o sobě nadpřirozeným způ-

sobem zjevil. Čím vlce kdo již na zemi Boha pozná, tím jest blaženější. Mnohý člověk světského smýšlení, když jde okolo nějakého kláštera, pomyslí si asi: „Jak žalostný život mají ti lidé za klášterní zdi a v úzkých celách! Málo se stýkají se světem, nechodí do zábav, jsou tam jako v žaláři.“

Ani netuší, jak velice se mýlí! Zatím, co uprostřed nejveselejších zábav ve světě bývá v duši jako v poušti, snáš se řeholníkům v samotě klášterní do srdcí nebe už zde na zemi. Kdo byl

šťastnější nežli sv. Ignác, když pravil: „Jak se mi hnusí země, když patřím do nebe!“ Když sv. František Xaverský v modlitbu pohroužen poznával krásu Boží, prosil Boha, by mu nedával tak velikou blaženost už zde na zemi.

Když částečně jen poznání krásy Boží již v tomto životě tak velikou blažeností duši naplňuje, jak veliká teprve musí býti blaženost viděti Boha tváří v tvář! Šťastný člověk, jenž má tak vznešený cíl!

(P. d.)

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XII. Z misíí mezi protestanty.

Působení katolických missionářů mezi protestanty záleží v tom, že obcházejí krajinami protestanty obydlenými, docházejí do měst a osad většinou protestantských, katolíky tam porůznu žijící vyhledávají, a jim sv. svátostmi přislужují a vyučováním a povzbuzováním ve víře katolické utvrzují. Takový missionář mezi protestanty stráví kolikrát celý rok na apoštolských cestách a jenom v největší svátky vrací se do své vlastní farnosti. Na podporu těchto misíí mezi protestanty byl před lety založen spolek sv. Bonifáce, jenž i v naší říši Rakouské mnoho členů má a v jehož prospěch i u nás peněžité příspěvky se sbírají. Jestliže jsi tedy, milý čtenáři, sám někdy na spolek sv. Bonifáce něčím přispěl, věz, že jsi vykonal skutek velmi záslužný a že jsi nevyhodil peněz nadarmo, ukáží ti následující dva obrázky z misíí v krajinách protestantských.

a) Zaopatřování svátostmi u mírajících. V severním Bavorsku leží město Pössneck. Město a okolí jeho je obydleno většinou protestanty, katolíků je tam pořídku. Před stoletími stávalo v krajině poutní místo, známé pode jménem „Maria ve vrboví.“ Název pocházel odtud, že poutní chrám

a blízký hrad stály uprostřed rozsáhlých hájů vrbových. Chrám byl velmi krásný a veliký a ze všech stran na kolik mil cesty, ano i z blízkých Čech putovala tam četná procesí. Avšak ve třicetileté válce byl poutní chrám proměněn v ssutiny a 80 let před tím přestaly poutě, neboť chrám stal se protestantským. Podnes stojí napolo rozpadlé zdi kostelní a jejich krásná a mohutná stavba svědčí o velkém počtu a neobyčejné obětavosti tehlejších poutníků.

Bohužel ruch poutní už dávno utuchl, trudné ticho rozhostilo se po celém okolí. V údolí už neviděti poutníků, již nevychází jim kněz s největější Svátostí v ústrety, již neozývají se písně poutníků na počest Rodičky Boží. A přece — vypravuje jistý missionář — i nyní putuje často božský Spasitel krajinou, putuje tiše a navštěvuje nemocné katolíky.

„Byl jste již, velebný pane, u mého otce, starého to invalidy v Saalfeldě?“ tázala se mne brzy po mém příchodu jistá paní z okolí, „chudšas, nemůže už dalekou cestu pěti hodin do zdejšího kostela vykonati. Váš předchůdce navštěvoval ho pravidelně dvakrát do roku a podával mu pokaždé svaté přijímání, jinak byl by ubožák docela opuštěn.“ Slibil jsem paní, že i já budu říditi se

příkladem svého předchůdce, dopsal jsem ihned starému vysloužilci a domluvil se s ním stran dne, kterého bych měl k němu přijít. A aby staroch na můj příchod dlouho nečekal, sloužil jsem mši sv. již o 5 hod. ráno a po snídani vydal jsem se na cestu.

Silnice, po které jsem krácel, byla stará a dosud zachovalá. Již saalfeldští benediktini a pössnechtí karmelité brali se tudy na svých missijních cestách. Mnoho průvodů poutních ubíralo se kdysi po této silnici, až konečně přišli protestantští kazatelé a vybojní Švédové, kteří čistému životu katolickému smutný konec učinili. Po obou stranách silnice leží četné vesnice, ale ve všech bylo hrobové ticho. Neozýval se nikde zvučný zvonů hlas, vybízející k modlitbě »Anděl Páně«, nezněly nikde varhany doprovázející nábožný zpěv věřících při mši svaté, nebylo slyšet nábožného zpěvu ani modlitby; mrtvé ticho panovalo v celém okolí.

K polednímu ukázalo se městečko, cíl to mé cesty. Leží hluboko v údolí řeky Saaly a vysoko nad ním vypíná se hrad, od něhož má své jméno. Slavnostně zazníval před dávnými lety i s hradu zvonů hlas, zvuící ke mši svaté a vybízející k modlitbě »Anděl Páně«, avšak i zde ticho a smutno jako v okolí. »Kde bydlí pan S.?« tázal jsem se hned před městečkem ženy, která mi šla naproti. »Až na druhém konci města,« zněla odpověď, »v domku, od kterého vede cesta na hrad.« Byl jsem rád, že jsem hned na první otázku dostal dostatečnou odpověď a že se už více ptát nemusím. Za čtvrt hodiny přišel jsem k cíli své dnešní cesty.

Uvnitř seděl starec sám. Stolek uprostřed světničky byl pokryt čistým ubrusem, na něm stály dva staré svíce, s hofíciemi voskovými svícemi. Také svíce byly staré a hodně začazené. Byly to staré zbytky svící, které již od mnoha let Spasitele každoročně při jeho tichém příchodu do nízké jizby vítaly. Mezi nimi stál kříž, rovněž starý a začerněný. Vedle ležela osumělá modlitební kniha starcova. Dva obrazy visely na stěně; jeden představoval jisté poutní místo ve Slezsku, druhý Rodičku Boží. »Míníte vždycky zůstat v této samotě?« ptal

jsem se starce po skončeném posvátném úkonu, »váš přítel V. přestěhoval se raději do Pössneku.« »Ano, velebný pane, V. má ještě ženu a syna, mohl tedy v Pössneku založit si novou domácnost. Má manželka však je již mrtva, a moje dítky, počtem osm, jsou již všechny dospělé a venku v širém světě. Jsou všechny hodné, ale jsou ženaté nebo vdané, a mají četné rodiny. Nechci býti žádnému z nich na obtíž. Zahospodařil jsem si tolik, že mi to stačí na výživu, ale stěhovatí už se nebudu.« »Avšak, jak pak, kdybyste jednou vážně onemocněl?« Starci vstoupily slzy do očí a pravil plačky: »Právě proto přistupuji občas ke stolu Páně a doufám, že mne proto Bůh neopustí v poslední hodině.«

Souhlasil jsem se starcem úplně. Kdo se Boha drží, toho Bůh neopustí. Podal jsem mu na rozloučenou ruku a odešel. Odpoledne, když jsem šel opět okolo jeho domku, seděl přede dveřmi. Měl ještě sváteční oděv od rána; ten den byl pro něho svátkem. Radost a spokojenost zářily mu z očí; nebylo zajisté toho dne člověka šťastnějšího nad něho. Jindy zase přišel jsem do větší osady, abych tam navštívil své spoluvěce. »Víte už, pane faráři,« oslovil mne jeden z dělníků, kteří pracují v tamnějších cihelnách, »že žena předního cihláře těžce onemocněla? Je s ní zle. Netroufám, že z toho vyjde.« »Nevím,« řekl jsem, »ale zaveďte mne tam!« Šli jsme. Za krátko vstoupili jsme do nízké dělnické chaloupky, a v ní ležela česká dělnice. Její muž stál u lůžka a plakal. Chtěl již pro mne poslati, avšak ve dne neměl kdy, a v noci nebylo možná, ježto vzdálenost je velká. Chtěl čekat až do neděle, ale nemoc ženina se zatím očividně zhoršila. Se slzami v očích mínil, že jsem poslán od Boha.

Poněvadž stav nemocné byl nebezpečný, bylo třeba se sv. zprůvědi si pospíšiti. Bohužel, šlo to trochu těžko; žena uměla málo německy a já zase nic česky; nicméně šlo to přec. Sotva byla zprůvěď u konce, otevřely se dveře a dovnitř vstoupilo několik českých dívek. Plačice postavily se anebo klekly si okolo lůžka, aby se modlily, v noci pak střídavě nemocnou ošetřovaly. Slova modlitby byla mi ovšem cizá a neznámá;

zněla však nicméně mile a příjemně a vanul jimi tentýž zbožný a vroucí duch, jakým jsou i naše domácí německé modlitby za nemocné.

Časně z rána přišel jsem opět, abych nemocné podal sv. přijímání a udělil jí poslední pomazání. Ve světnici bylo zase několik českých děvčat. Použily prázdné ranní chvíle, aby posvátnému úkonu mohly býti přítomny. Měly nemocnou zajisté velmi rády, byla bezpochyby mezi nimi jako jejich matkou. Modlily se a ošetřovaly ji střídavě. A hle! jejich dětinná modlitba a péče nebyly nadarmo. Proti všemu očekávání nemocná ozdravěla a za nedlouho přivítal jsem ji v kostele.

Tak mohl bych ještě všelico vypravovati. Můj předchůdce na př. byl jednou o půl noci z Rudolstadt telegraficky povolán do vesnice 30 km. vzdálené. Do Pössneuku přišel o 4 hod. ráno, vzal si malý povoz a za svítání dorazil do oné vesnice a zaopatřil tam umírající ženu sv. svátostmi. Jaká úzkost zmocňuje se u nás v katolických krajinách domácích, onemocní-li někdo v přifařené osadě od kostela a fary půl nebo hodinu vzdálené! A přece co je to všechno proti vzdálenosti v krajinách protestantských. Široko daleko žádného kněze; žádného kostela, žádné velebné Svátosti!

Z toho viděti, jak velký a záslužný je to skutek, přispěje-li kdo na stavbu kostelů a kaplí v krajinách protestantských. Stavba takové kaple čeká mne na př. v Saalfeldu, kde je v továrnách mnoho katolických dělníků. A až kaple bude státi a v ní uschována bude velebná Svátost, pak zajisté mnohý katolický dělník s lehčím srdcem půjde do práce, nevěda, vrátí-li se domů zdrav anebo těžce zraněn. A mnohý nemocný bude mít mysl pokojnější, věda, že velebná Svátost je na blízku a na mnohém dobrodinci, jenž byl na stavbu kaple přispěl, vyplní se možná slova Krista Pána: »Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.«

6) Pavel. »Kdyby se mne někdo tázal — píše tentýž missionář — které je mé nejmilejší zaměstnání, odpověděl bych: Nejraději vyučuji sv. náboženství. Za svého dlouholetého učitelského působení měl jsem mnoho pilných a hodných

žáků. Mezi nimi vynikal zvláště Pavel R. svým nadáním, svou pozorností a horlivostí. Za vyučování nespustil ze mne oka. Všecko chápal velmi hbitě a podržel v paměti. Byla-li řeč o velikosti, dobrotě, moudrosti a milosrdenství Božím, tu zářily oči jeho nadšením. Čemu se však učil, podle toho se i řídil. Při službách Božích nebylo záka pobožnějšího, doma poslušnějšího a ve škole pilnějšího nad něho. Nikdy nezapomenu, s jakou vroucností přijal první svaté přijímání. Vystoupiv ze školy, přistupoval každých měsíc ke stolu Páně a v neděle a svátky nescházel nikdy při mši sv. Jeho mistr, ač protestant, mu v tom nebránil.

Uplynul rok. Jednou v neděli nebyl Pavel ani sv. přijímání ani vůbec v kostele. Domníval jsem se, že je nemocen a vyčkal jsem do příští neděle. Scházel opět. Šel jsem k jeho rodičům a tázal jsem se jich na příčinu. Rodičové, vlašni to a lhostejní katolíci, řekli mi: »Pavel nemá kdy; musí chodit do nedělní školy.« To však nemohlo býti pravou příčinou, ježto nedělní škola a služby Boží nepřipadaly na tutéž hodinu. Neustal jsem tedy, dokud jsem Pavla sám nevyhledal. To nebylo tak snadno, neboť se mi vyhýbal. Konečně jsem ho přece zastal doma. Ale jak se ubohý mladík v krátkém čase změnil! Kam se poděly jeho jasné nevinné oči? Napolo odvrácen, odpovídal mi vzdorovitě na mé otázky, mých napomenutí si nevšímal. Nemoha již svou bolest potlačiti, otázel jsem se ho: »Ale, milé dítě, co se to s tebou stalo?« Odpověděl chladně: »Byl jsem od jiných osvěcen.« — »A ty chceš, Pavle, opustiti cestu, kterou jsem ti ukázal?« — »Ano, již jsem ji opustil.« — »Ó vrať se, dítě, na cestu dobrou, ještě je čas!« »Nikoliv,« odpověděl vzdorovitě, »chci užítí života, kdož ví, zda-li jaké nebe je.« — »Dítě,« zvolal jsem zoufale, »je to tvé poslední slovo?« — »Mé poslední,« řekl rozhodně. »Nuže, slyš také mé poslední slovo: Ty zhyněš ve svých hříších. Avšak nežli se to stane, vyhledej mne, ať si budu kdekoliv.« Pohrdlivý úsměv pohrával mu kolem úst a na to jsme se rozešli. Od té doby neviděl jsem ho ani v kostele, ani jinde. Vůbec jsem o něm neslyšel.

Uplynulo osm let. Jednoho dne otevřely se dvěře domu, kde jsem bydlel

a v předsíni se ptal blas mně dobře známý: »Je p. farář doma?« Vyšel jsem ven. Předě mnou stál vysoký, vyzábělý mladík. Ze vpadlých důlků svítily oči podivným leskem. Na hubených tvářích ležela podezřelá červeň. v bezkrvých scvrklých rukcu držel ošumělý klobouk. Několik okamžiků stáli jsme mlčky proti sobě. Konečně mne mladík pozdravil a promluvil třesoucím hlasem: »Pane faráři, neznáte mne?« — »Podle vašeho vzezření nikoliv; ale podle hlasu jste vy Pavel R.« — »Ano,« zvolal a dal se do pláče. Nikdy neslyšel jsem slovíčko »ano« vysloviti tak, jako tehdy, ani prve ani potom. Chopil jsem ho za ruku a zavedl do své světnice. Plakal dlouho, dlouho. Nechal jsem se ho vyplakati. Konečně se upokojil. I tázal jsem se ho: »Pavle, co tě sem přivádí?«

— »Ó,« pravil, »toužil jsem po tom, abych vás opět spatřil; neměl jsem ve dne v noci pokoje. Vy sám jediný jste to dobře se mnou myslil; bohužel jsem vás neposlechl. Dlouho nemohl jsem se dověděti, kde bydlíte, konečně jsem vás našel. Nyní jsem spokojen.« — Zdá se, že jsi nemocen. Pavle!« — »Ano, mám již dlouho osklivý kašel, jenž mne ve dne v noci trápí, a cítím ustavičně velkou únavu. Zdá se však, že je mi trochu lépe.« — »Doufejme, Pavle. Především však ti třeba odpočinku, a potom promluvíme o věcech ostatních.«

To se také stalo. Pavel posilniv se, a odpočinuv si, vypravoval své osudy za posledních 8 let. Byla to stará a přece věčně nová událost o marnotratném synovi a o muži, jehož na cestě z Jerusalema do Jericha přepadli lotři. Co mohlo býti z tohoto člověka, kdyby nebyl upadl do rukou lidí bezbožných, anebo kdyby aspoň byl měl hodné rodiče! Jeho rodičové byli již zemřeli. Kdož ví nevyplnilo-li se na nich, co starozákonní prorok vyjadřuje slovy: »Jejich krve (t. j. dítek jejich) budu požadovati z rukou vašich.« Víím ze zkušenosti, že i hodní rodičové mívají zlé dítky, ale znám případ jenom

jediný, že špatní rodičové měli hodného syna. A co se týče svědků Pavlových, nad nimi vyslovil milosrdný Spasitel své strašné »běda«.

Když mi byl Pavel všecko vypravoval, ptal jsem se ho: »Kdy pak jsi byl naposledy u sv. zpovědi?« — »Před osmi roky.« — »Nuže, běž nyní do kostela, za hodinu přijdu za tebou.« Pavel uposlechl. Následujícího dne z rána přijal sv. přijímání. Jeho dikččinění trvalo dlouho. Hojně slzy protékaly hubenými prsty, kterými si zakrýval tvář. Co se asi dalo v onom okamžiku mezi Bohem a touto duší lidskou? Obraz sv. Gertrudy z malovaného okna nad hlavním oltářem jasným sluncem ozařený, jakoby se byl díval vážně na mého opět nalezeného Pavla a hlasitý zpěv kosův zaznívající ze sousední zahrady jakoby byl chválil neskončené milosrdenství Boží.

Pavel, nyní všecek šťasten, zůstal několik dní u mne, načež odcestoval do Vestfalska, kde měl jako rytec vstoupiti do práce u známého mistra. Rozloučil se se mnou krátce, avšak jeho pohled a vřelé ruky stisknutí mi řekly lépe nežli mnohá slova, co se v jeho duši dalo. Svůj příchod na nové působistě mi oznámil. Dostal dobré místo. Než po čtvrt roce přinutil jej »zlý kašel« hledati útočiště v katolické nemocnici. Psal mi několik dopisů. Z každého seznal jsem, jak šťastným se přese všechnu svoji churavost cítí. Potom přestal psáti, až konečně jednoho dne dostal jsem dopis od milosrdné sestry, která ho ošetřovala. V listě svém se mnou sdělila, že Pavel klidně a blaženě umřel, když byl prve častěji přijal sv. svátosti. Musila ubohému slíbiti, že mi smrt jeho oznámí a mně napíše, že svou předčasnou smrt ochotně jakožto pokání za své hříchy z rukou Božích přijímá. Děkoval jsem Bohu vroucně, že vše tak dobře skončilo a za Pavla modlím se každodenně: »Odpočinutí věčné dej mu, Pane!«

Tot obrázek z misii mezi protestanty.

Různé zprávy.

Tři mučeníci z Košice. Pronásledování církve a jejího učení vždy přineslo církvi nějaký užitek; sv. Tomáš Akvinský praví: kdyby nebylo mučnické trpělivosti, nebylo by pronásledování tyranův. Utrpení a pronásledování zlých lidí, daly církvi svaté reky, mučnické a vyznavače. V každém pronásledování dal Bůh církvi svaté duše, jimiž zvítězila říše pravdy a věrnosti nad říší špatnosti, bludu a odpadlictví. Totéž pozorujeme ve století sedmáctém v Uhrách, kdež mnoho bolestných ran způsobil katolické církvi protestantismus a hlavně vzbouření tři sedmihradských knížat.

O letoším svátku sv. Tří Králů doporučil svatý Otec Pius X., aby se ještě letos přikročilo ku blahorečení tří mučnicků košických. Jsou to: Marek Körösy, kanovník z Ostřihomy a dva kněží z řádu jezuitského P. Štěpán Pongracz a P. Melichar Grodec; pro nás zvláště jsou tyto tři mužové pamětihodní, že jsou všichni tři Slované. Byli od kalvinů a vojáků mučeni dne 7. září 1619 v Košici, v uherském Slovensku, protože nechťeli přestoupiti ku kalvinismu.

Markus Körösy narodil se okolo r. 1580 v Kříži v Chorvátsku. Maďarsky říkají tomuto městu Körös, a proto hned udělali z tohoto mučnicka Maďara; po latinsku jmenuje se Kříž Crisium, po chorvátsku Kříževač, tak že by se správně měl ctihodný Markus jmenovati Marek z Kříže anebo Marek Kříževčanin anebo po latinsku Markus Crisinus.

Zaklady svého vzdělání získal si u Jesuitů ve Vídni; filosofii navštěvoval r. 1611 ve Štýrském Hradci; arcibiskup ostřihomský Petr Pázmány poslal Marka na studia bohoslovecká do nově založeného kolegia německého do Říma, kdež i posvěcen byl na kněze. Vrátil se, byl pro své hluboké vzdělání a pro své neobyčejné kněžské ctnosti jmenován od arcibiskupa ostřihomského kanovníkem v Ostřihomě a profesorem na theologickém ústavu v Trnavě. Působiv zde zdárně po dvě léta jmenován byl ředitelem tohoto ústavu a později arcijáhmem v Komorně. Theologický ústav trnavský má poblíž Košice statek a opatství Szeplák,

kamž odebral se na podzim roku 1619 ředitel Marek, aby je prohlédl a prozkoumal a pořádek učinil. Byl horlivým knězem a působil mnoho v protireformaci, již v život uvedl arcibiskup Pázmány. Košice byla tehdy na podzim 1619, právě když se zdržoval Marek na statku alumnátském, zradou a beze všeho krveprolití dobyta sedmihradským knížetem Jiřím Rákóczym. V městě Košici byl kalvinismus již valně rozšířen a pracovali tam o rozšíření naší svaté víry hlavně jesuité P. Pongracz a P. Grodec, kteří byli duchovními správci královského vojska. Marek uslyšev, že oba byli uvězněni, odebral se do Košice, aby pokud by mohl, jim přispěl. Zatím však i je uchvátili a uvrhli do žaláře.

Marek mínil, že podaří se mu v Košici o pomoc požádati kalvíny a působiti na Rákóczeho, aby městská rada odvolala nařízení, jež vydala hlavně na podnět fanatického kalvinského kazatele Alvinczyho, aby všichni katolíci byli popraveni. A'e aspoň tolik pořídil, že Rákóczy se přičinil, aby nebyli všichni usmrceni, nýbrž jen uvěznění tři kněží.

V noci ze dne šestého na sedmého z tří přepadli kalvíni tyto tři uvězněné kněze, svlékli je ze šatů, podrobili je různým mukám, pálili je hořícími pochodnicemi. Napřed byl mučen P. Pongracz, pak Marek a P. Melichar; tyto dva byli státi a těla jejich byla uvržena do veřejné stoky. P. Štěpán Pongracz žil za hrozných bolestí ještě celý den a zemřel teprve 8. září.

Po smrti těchto tří mučnicků slitovali se mnozí nad jejich bolestmi a byli srdečně dojatí. Jako za prvních dob církve zbožné ženy mnohdy těla svatých vyznavačů ukryly, tak i v Košici vyžádaly si mnohé šlechtičny od obecní rady těla jejich a důstojně je v chrámu Paně v Košici pochovaly.

Rok na to 1620 přišel do Košice Gabor Bethlen, vůdce strany protivné; manželka paladina uherského Forgácha, rozená hraběnka Palffy, vyžádala si od něho těla svatých mučnicků, což jí Bethlen pod tou podmínkou dovolil, když s ním tančiti bude. Odvezla je hned na

to v noci na blízký svůj statek, odkud pak roku 1635 byly odvezeny do kostela Klarissek v Trnavě, kdež se až do dnešního dne uctívají.

Pongracz pocházel z prastaré rodiny, která až doposud je v pruském Slezsku a je hraběcí a barónská. P. Melichar Grodeczky, který se někdy též jmenuje Grodeczky, pocházel z Polska.

Když byl P. Pongracz předveden před Rákóczyho, nabízel mu jako urozenému šlechtici Rákóczy mnoho statků, aby jen odpadl ku kalvinismu; avšak ctihodný kněz mu odvětil: »Rákóczy ať ponechá si pro sebe všechny nespravedlivě získané pozemské statky, ale ať nechá nás na pokoji v naší sv. víře a nesvádí nás, abychom odpadli od našeho Spasitele Ježíše Krista.« Pater Markovi sliboval Rákóczy, odpadne-li, že udělá ho opatem v Szépláku. Když již stál na popravisti kanovník Marek, nutili ho ještě jednou, aby odpadl k »uherské víře«; tu odvětil: »jsem připraven ku vši útrapě, ku všem bolestem i k smrti pro naši svatou a pravou víru, a to tím spíše, poněvadž jsem na straně těch, kteří chtějí svou vlast spasiti a kteří jen o její blaho pečují«.

Listem datovaným ve Vídni dne 25. září 1628 žádal arcibiskup Petr Pazman a s ním více uherských a chorvátských magnátů od papeže Urbana VIII., aby jim dovolil pochovati ostatky těchto tří

svatých mučovníků ve svém stoličném chrámu Páně, a tu jmenuje se výslovně Marek z Kříže rodem Chorvát, kdežto P. Štěpána Pongráce jmenuje rodem Maďara a P. Melichara Grodeczského rodem Slezana.

Ign. Zhdněl.

Kostel a hospoda. Anglikánský duchovní v Paddingtonu, části to londýnské, zevrubně dal čítati, kolik z jeho farníků půjde v neděli do hospody a kolik do kostela. Všech farníků je 142.600, z nich mužů 61.065, žen 85.535. Z mužů bylo jich na ranní i odpolední bohoslužbě 8099, v hospodě však 83.411, to je: přemnozí byli v ní dvakrát, ráno i odpoledne. Ze žen bylo jich v kostele 16.275, v hospodě 28.000. Z dětí bylo 7000 v kostele, 10.000 šlo do hospody buď s rodiči, anebo tam bylo jen pro pivo.

Ig. Zh.

Katolíci v Koreji a v Mandžursku. Korea zaujímá asi půl rozměru našeho Rakousko-Uherského mocnářství bez Halla a Bukoviny, obyvatelstva je 8—12 milionů. Katolíků je na čtyřicet tisíc. — Mandžursko je větší než naše mocnářství, má na 15 milionů obyvatelů a na 35 tisíc katolíků. — Na Koreji jsou vydáni katolíci v šanc ustavičným pronásledováním. V březnu r. 1866 byl tehdejší apoštolský vikář štat a deset tisíc věřících zahynulo ve všeobecném vraždění. Misiónáři katolíci vrátili se roku 1876 a založili kolej a seminář v Pinangu.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Malenovic. Nejvroucnější díky buďtež vzdány božskému Srdci Páně za uzdravení z těžké nemoci po vykonané devítidenní pobožnosti k božskému Srdci Páně, k Panně Marii a sv. Josefu. *J. S.*

Z farnosti jedovnické. Vzdávám nejvroucnější díky nejsvětějšímu Srdci Páně, blahosl. Panně Marii, sv. Josefu a ostatním svatým patronům svým za vyslyšení mých proseb. *J. K.*

Z Těšínska. Slíbila jsem nejsv. Srdci Páně, že vykonám devítidenní pobožnost, abych si vyprosila zvláštní milost, a že vyslyšení svoje uveřejním v některém časopise. Vzdávám tímto nejvroucnější díky božskému Srdci Páně, neboť udělilo mi i milosti jiné, kterých jsem si nedoufala dosáhnouti. Budiž nejsv. Srdce Páně za to z celé duše velebeno! *V. M.*

Jubileum neposkvrněného Početí.

(Hlavní úmysl.)

Již roku minulého chystali se ctitelé nejblahosl. Panny Marie oslaviti padesátiletou ročníci prohlášení dogmatu o neposkvrněném Početí blahoslavené Panny Marie. Konali již porady a přípravy a již tehdy v časopisech vybizeli katolické křesťany k oslavě tohoto článku víry.

A nyní již jsme skutečně vstoupili do jubilea samého. Letos je tomu 50 let, co blahé paměti papež Pius IX. na žádost celého katolického světa a všech téměř biskupů po prozkoumání a zralém uvážení k větší cti nejblahoslavenější Panny prohlásil dávno věřenou, v Písmě sv. obsaženou pravdu za článek víry. Byla to jistě velebná chvíle, kdy před 50 lety sv. Otec Pius IX. ve shromáždění přechetných biskupů a hodnostářů církevních pronesl výrok:

»Hlasáme a rozhodujeme, že učení, jež tvrdí, že nejblahoslavenější Panna

Maria již v prvním okamžení početí ze zvláštní milosti Boha všemohoucího vzhledem na zásluhy Ježíše Krista, božského Vykupitele člověčenstva, od každé skvrny hříchu prvotního zachována byla, od Boha zjeveno jest a proto ode všech věřících musí věreno býti.« A na to celý svět radostí zajásal, že v královskou korunu nejsvětější Panny vsazen tímto učením nejkrásnější drahokam a položen pevný základ k účtě Rodičky Boží, Marie Panny. Oslaveno pak toto učení tehdy po celém světě s nadšením velikým a život křesťanský mocně se pozvednul tímto okázalým uctěním nejblahoslavenější Panny, již trojjediný Bůh sám tolik byl pocítil a tolika milostmi ozdobil. A jestliže byl ještě někdo v nejasnu o tomto učení neposkvrněného Početí Panny Marie, mohl býti přesvědčen výrokem nejsvětější Panny samé, když roku 1858 zjevila se v Lurdech chudé pasače Bernardette a pravila: »Já jsem neposkvrněné Početí!« Aby pak vůbec přestala všeliká pochybnost, sám Bůh moci svou potvrdil slova Rodičky Boží, že na přímluvu její tolik lidí uzdraveno bylo z nezhojitelných nemocí na tomto místě nyní tak proslaveném. Proto vším právem chystáme se oslaviti letos 50letou ročníci prohlášení tohoto učení a chceme všemožně přičiniti se ku zvelebení tohoto jubilea. Sám nynější sv. Otec Pius X. dal podnět k této slavnosti svým listem, jednajícím o jubileu neposkvrněného Početí Panny Marie. Nechť se vzpruží život katolický a úcta Mariánská. Oslavujeme co nejokázaleji všechny svátky Mariánské, ozdobujeme oltáře a sochy nejblahoslavenější Panny, vlejme nový život v bratrstva Mariánská, zvelebujeme poutě na proslavená místa Panny Marie a což hlavním jest, následujme přesvatou Pannu ve svatosti její.

V tomto měsíci konati se budou májové pobožnosti, ne-li všude, tedy aspoň na přemnohých místech. Účastněme se těchto pobožností s horlivostí a nadšenou zbožností, poslouchajme chvály nejsvětější Panny, spojme modlitby své s prosbami všech ctitelů Mariánských po všem světě, prospěvujme chvály nebes Královny a hleďme se zalíbiti Bohu i nejsvětější Panně upřímnou kajícíností a hodným přijmutím svatých svátostí.

Radujme se a plesejme nad takovou slávou, již ozdobil Bůh všemohoucí Pannu Marii; neboť neposkvrněné Početí její jest příčinou netoliko slávy její na nebi i na zemi, ale je též pramenem radosti naší. Z neposkvrněného Početí pramení všechna sláva Panny Marie, ale i všechna spása naše. Dobře di církev svatá v hodinkách svých: »Početí Tvé, ó nejsvětější Panno, radost zvěštovalo všemu světu; neboť z Tebe vzešlo slunce spravedlnosti, Kristus, Bůh náš, jenž zrušiv zlořečení dal požehnání a zkaziv smrt daroval nám život věčný.«

Jaká to pro nás milost, jaké vyznamenání skrze Marii Pannu! A potom bychom neměli oslaviti způsobem co nejskvělejšíms nejsvětější Pannu a skrze ni Boha nejvyšší milosrdného? Neměli bychom chopiti se příležitosti, získati tolik duchovních milostí, jejichž poklad nám církev svatá otvírá v tomto Mariánském jubileu? Není-liž Maria Panna průplavem, kterým nám tekou m. l.osti ke spasení potřebné? Nebyli bychom nanejvyšší nevděčnými, kdybychom takové příležitosti opomenuli, oslaviti Rodičku Boží a posvětití duše své? Proto navštěvujme pilně svatyně a kaple Mariánské, ozdobujme oltáře, obrazy a sochy nejsvětější Panny, konejme horlivě pobožnosti růžencové, vždy a všude osvědčujme tuto dětinou lásku a pevnou důvěru k neposkvrněné Panně.

Vloni podniknutá česká pouť do Lurd vydařila se znamenitě, byla všem účastníkům osvěžujícím lékem v nynější době sklíčenosti všestranné, jak o tom lze přesvědčiti se z knihy právě vydané pod názvem „První česká pouť do Lurd roku 1903“. Budiž tato pouť podnětem letoších poutí do svatyní nejsvětější Panně zasvěcených. Ať zdvojnásobí i ztrojnásobí se počet ctitelů Mariánských! Ať ze všech krajin drahé vlasti naší putují nábožní věřící na naše památná místa, prozpěvujice nadšeně chválu nejsvětější Panně, volající: „Zdravas, zdravas“ buď milostí plná, Panno neposkvrněná!“

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje, za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za horlivou oslavu jubilea neposkvrněného Početí Panny Marie a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podíl bráti na všech slavnostech na oslavu Panny Marie bez poskvrny hříchu počíté.

Úmysl v červnu: Rozšíření Apoštolátu modlitby.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V květnu modleme se za zdar jubilea Marianského.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. N.	<i>Neděle IV. po Velikonoci. Sv. Filipa a Jakuba, ap. P. (62).</i> — Zdar májovým pobožnostem. Kazatelé. Křesťanské dělnictvo. Láska k vlasti.	
2. P.	<i>Sv. Athanasia, bisk. a uč. círk. (373).</i> — Statečnost v pronásledování. Velepastyřové naši. Obhájcové víry. Sjednocení církve východní s římskou.	
3. Ú.	<i>Nalezení sv. kříže. (326)</i> — Úcta sv. kříže. Dar trpělivosti. Více farnosti. Za dosud nekajené hříšníky. Obrácení Anglie na víru katolickou.	
4. St.	<i>Sv. Floriana, m. (297).</i> — Dar vroucné pobožnosti. Aby Bůh chránil od neštěstí. Za pomoc v povolání. Za trpělivost v těžkostech. Mládež.	
5. Č.	<i>Sv. Pia V., pap. (1572).</i> — Sv. otec Pius X. Pobožnost růžencová. Odvrácení pohoršení. Obrácení nepřátel Božích. Křesťanské školy. Obrácení hříšníků.	
6. P.	<i>Sv. Jana, ap. muž. (95).</i> — Úcta nejsv. Srdce Páně. Horliví kazatelé. Trpělivost v soužení. Za svornost. Apoštolát sv. Cyrilla a M. Rodina.	
7. S.	<i>Sv. Stanislava, bisk. muž. (1079).</i> — Věrné konání povinností. Velepastyřové naši. Vítězství práva a spravedlnosti. Nemocní a umírající.	
8. N.	<i>Neděle V. po Velikonoci. Zjevení se sv. Michaela archanděla. Vítězství církve sv. Bratrstvo sv. Michaela. Za odvrácení zlého. Dvě osoby.</i>	
9. P.	<i>Sv. Řehoře Naz., bisk. a uč. círk. (391).</i> — Pokoj a mír národů. Za zachování úrody. Odvrácení neštěstí. Církve katol. na východu. Matka.	
10. Ú.	<i>Sv. Antonina, bisk. (1459).</i> — Horlivost ve skutečích dobrých. Náležitě svěcení nedělí a svátků. Obrácení hříšníků. Velký počet konvertitů.	
11. St.	<i>Sv. Mamerta, bisk. (477).</i> — Horlivost pro spásu duší. Odvrácení zlého. Prosba: Chléb náš vezdejší dej nám dnes. Za ducha pravé kajivosti.	
12. Č.	<i>Nanebevstoupení Páně.</i> — Hledejme království božího a spravedlnosti jeho. Břimovanci. Poslušnost k církvi sv. Věrné plnění přikázání.	
13. P.	<i>Sv. Serváce, bisk. (384).</i> — Dar mlčivosti. Apoštolské kněžstvo. Duch křesťanský ve školách našich. Trpělivost v chudobě. Zemřelí rodiče.	
14. S.	<i>Sv. Bonifáce, m. (307).</i> — Dar pravé a živé víry. Zdar jubilea. Poutě Marianské. Polepšení více osob. Napravení zlých poměrův. Mládež.	
15. N.	<i>Neděle VI. po Velikonoci. Sv. Isidora, rolník. (1130)</i> — Katol. spolek rolníků. Pobloudivé dělnictvo. Požehnání práci. Duše v očistci. † kněz.	
16. P.	<i>Sv. Jana Nepomuckého, muž. (1583).</i> — Úcta Panny Marie. Horliví zpovědníci. Ctitelé sv. Jana. Poutníci. Pokoj a mír v zemi. Mládež.	
17. Ú.	<i>Sv. Paschala Bayl., řehol. (1502).</i> — Časté sv. přijímání. Větší úcta k nejsv. Svátosti. Za ochranu nevinné mládeže. Spolek rozšíření víry.	
18. St.	<i>Sv. Venancia, muž. (250).</i> — Křesťanská společnost. Zbožné vychování mládeže. Spolek rozšíření víry. Lidové missie. Sirotci. Zemřelí bratři.	
19. Č.	<i>Sv. Petra Celestina, pap. (1296).</i> — Pohrdání slávou světa. Svaty Otec Pius X. a biskupové naši. Spolek sv. dětství. Missie mezi pohany.	
20. P.	<i>Sv. Bernardina Sen., (1444).</i> — Posvěť se jméno tvé! Smíření nepřátel. Obrácení velkých hříšníků. Odstranění pohoršení. Zemřelí kněží. Jednota.	
21. S.	<i>Sv. Felixe, řeh. (1587).</i> — Za ducha kajivosti. Poslušnost dětem k rodičům. Dobrodinci chudých. Trpělivost v těžkém povolání. Církve a vlast.	
22. N.	<i>Seslání Ducha sv. Letnice.</i> — Za dary Ducha sv. Břimovanci. Za lásku k církvi sv. Ranní a večerní pobožnost v rodinách. Studující.	
23. P.	<i>Pondělí svatodušní.</i> — Za posílení ve víře. Bázeň Boží. Upevnění naděje křesť. Bohoslovné ústavy. Za lásku k chudým Kristovým. Otec.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	Ú	Sv. Johany Chant. (1641). — Dar útrpnosti k trpícím. Oživení víry. Obrácení bludářů a kacířů. Vychování mládeže sv. svátostmi. Mládež.	
25.	St.	Sv. Řehoře VII. , pap. (1085). — Sv. Otec Pius X. Láska a oddanost k církvi sv. Otcové a matky rodin. Křesťanské spolky. Církev v Americe.	
26.	Č.	Sv. Filipa Neri , vyzn. (1595). — Za nedůvěru v sebe. Povolání ke stavu kněžskému. Duchovní cvičení věřících. Nemocní a umírající. Matka.	
27.	P.	Sv. Magdaleny z Pazzis , p. (1607). — Dar pevné důvěry v Boha. Zbožná bratrstva farní. Rozšíření pobožnosti k božskému Srdci Páně. Mládež.	
28.	S.	Sv. Viléma , řeh. (812). — Obrácení Anglie na víru katolickou. Církev v Belgii a Holandsku. Stálost ve víře. Za křesťanské učence. † kněz.	
29.	N.	Neděle I. po sv. Duchu. Nejsv. Trojice. — Obnovení slibu křest. Za lásku k utrpení. Církev v Africe. Za všeobecný pokoj. Křest. umělci.	
30.	P.	Sv. Gerlaka , ř. prem. (1599). — Za lásku bratrskou. Spolek sv. Petra Klavera. Zdar jubilea Mariánského. Bratrstva růžencová. Dvě rodiny.	
31.	Ú.	Sv. Anděly Mer. , zakl. ř. Urš. (1540). — Ženské kláštery. Úcta k zástupcům Božím. Armáda sv. kříže. Zemřelí údové katol. bratrstev.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Celý svět katolický připravuje se oslavit 50letou památku prohlášení článku víry o neposkvrněném početí bl. Panny Marie, které se stalo roku 1854. Již roku minulého bylo prohlášeno, aby slavnosti Panny Marie konaly se v tomto roce co nejslavněji, hojněji pouti na památná místa Mariánská se konaly, oltáře a obrazy Panny Marie se okrašlovaly, věřící častěji o slavnostech Panny Marie sv. svátosti přijímali, a vůbec, aby čest a sláva neposkvrněné Panny Marie víc a více se šířila, aby naplňovala se prorocká slova její: »Aj, od této chvíle, blahoslaviti mne budou všichni národové.« Lide československý, lide Mariánský, osvědč tedy lásku a úctu svou ke Královně nebeské, ukaž již nyní v měsíci Panně Marii zasvěceném, že úcta této přesvaté Panny hluboké zapustila kořeny do srdce tvého. Dokaž to již teď horlivou účastí na pobožnostech májových, které se po celém světě katolickém konají. Ať po všech krajích zaznívá chvála: »Zdravas buď nebes Královno, Maria, svatá Panno!«

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za horlivou oslavu jubilea neposkvrněného Početí Panny Marie a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovenský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu citelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podíl bráti na všech slavnostech na oslavu Panny Marie bez poskvrny hříchu počaté.

Úmysl v červnu: Rozšíření Apoštolátu modlitby.

Škola Božského Srdce Páně.

ROČNÍK XXXVIII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ČERVEN 1904.

*Nechceme jen jako Tomáš vložiti ruku do rány v boku tvém, ó Ježíši, nýbrž my chceme tou ranou
vmíknouti už do Srdce tvého, stáda to milosrdenství. (Vil. z Clairvaux.)*

Jeho Excellence nejdůst. pan

Dr. František Saleský Bauer,

kníže-arcibiskup olomoucký.

širělý stolec svatého Methoděje opět jest obsazen. Jeho Excellence nejdůstojnější pan Dr. František Saleský Bauer, biskup brněnský, jmenován byl od svatého Otce Pia X. knížetem-arcibiskupem olomouckým. Nástupcem svatého Methoděje stal se muž, jakých dosud málo bylo. A přece abychom se slzami psali zprávu tu, poněvadž jmenování milovaného velepastýře znamená zároveň jeho odchod z Brna, kde po dvaadvacet let tak blahodárně, záslužně a laskavě působil. Brno pozbuďte vzácného biskupa svého, ale za to najde ho celá Morava a velká část našeho Slezska. —

Díky obzvláštními zavázána jest arcidieceze olomoucká a s ní všechna Morava Jeho Svatosti Pii X., že tak vzácného muže povolal nám na stolec svatého Methoděje.

Život Jeho Excellence nejdůstojnějšího pana knížete-arcibiskupa Františka Saleského jest otevřenou knihou neúmorné činnosti a práce. Narozen 26. ledna 1841 v Hrachovci u Val. Meziříčí, kdež rodičové byli majiteli mlýna. Studie gymnasijsní konal s výtečným prospěchem u Piaristů v Kroměříži, načež vstoupil do kněžského semináře v Olomouci. V jubilejním cyrillo-methodějském roce 1863. byl Jeho Excellence na kněze posvěcen dne 19. července a věren zůstal idealům, které tak mocně vytryskly tehdy po veškeré naší vlasti. Byv ustanoven v duchovní správě kaplanem ve Vyškově, získal si tam brzy všeobecné úcty a vážnosti svou skromností a horlivostí. Ve Vyškově pobyl půldruhého roku. Povolán byl za adjunkta na fakultu bohosloveckou, složiv rigorosa, stal se professorem Nového Zákona. — Roku 1879. povýšen byl na doktora bohosloví. Učenost jeho jako profesora obrátila na něho pozornost tehdejšího knížete-arcibiskupa pražského kardinala knížete Schwarzenberka, jehož přičiněním povolán byl

professor Dr. František Bauer r. 1872. jako professor biblického studia a Nového Zákona na universitu pražskou. V Praze našel široký obor

Jeho Excellence ndp. Dr. František Sal. Bauer, kníže-arcibiskup olomoucký.

činnosti v učené družině „Časopisu katol. duchovenstva“, v Dědictví sv. Prokopa, v akademii křesťanské. Nikdy nezapomněl na svou milou Moravu. Často přijížděl a za vhodných příležitostí kázával na Moravě.

Roku 1875. zvolen byl děkanem bohoslovecké fakulty v Praze, roku 1876. děkanem sboru doktorů bohosloví. Jaké vážnosti a oblibě se těšil v Praze, viděti nejlépe z toho, že roku 1880. jmenován byl od kardinála Schwarzenberka rektorem kněžského semináře. — Dne 30. dubna 1882. jmenován byl biskupem brněnským, 3. července téhož roku byl od sv. Otce Lva XIII. praekonisován. Konsekrace vykonána byla 15. srpna 1882. v metropolitním chrámu olomouckém. V řeči, již potom pronesl k duchovenstvu shromážděnému v kněžském semináři, pravil, že všecek náležitosti chce diecesi své, věrně že chce jí sloužiti. — „Bůh jest mi svědkem,“ pravil J. Excellence v prvním kázání svém, „že nehledal jsem nikdy této hodnosti; ale když mi dána jest, považoval jsem ji za milost Boží a jsem si také vědom povinnosti a těžkého zodpovídání. Chci kráčet ve šlepečích svatého Cyrilla a Metoděje.“

To byl program J. Excellence, když na stolec biskupský byl nastolen. Svatý Otec Lev XIII. veřejně řekl o milovaném velepastýři našem: „Máte svatého biskupa.“

Jeho Excellence jako kníže-arcibiskup olomoucký slavně nastolen bude na stolec metropolitní a Morava nadšenou radostí pozdraví a uvítá nejlepšího svého syna na stolci svatého Metoděje.

Jeho Milost nejdlůst. pan

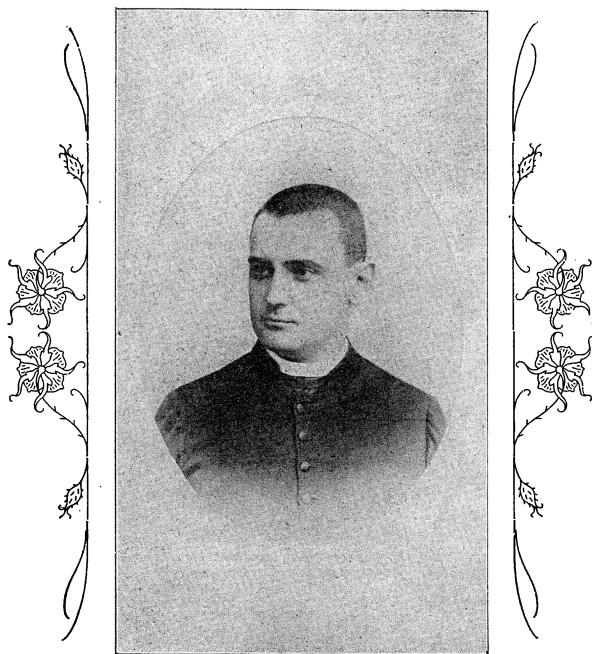
Dr. Pavel hrabě Huyn,

jmenovaný biskup brněnský.

Biskupem v Brně rozhodnutím ze dne 17. dubna 1904 jmenován jest od císaře pána Jeho Milost nejdlůstojnější pan Dr. Pavel hrabě Huyn, dosud farář v Běhařovicích. V rodném městě svém, v diecesi, jejímž je knězem, ujme se Jeho Milost za nedlouho úřadu velepastýřského. Jeho Milost jmenovaný nejdlůstojnější pan biskup brněnský Dr. Pavel hrabě Huyn pochází ze staré šlechtické rodiny původu lotrinského ze století 16., v Tyrolích usedlé, z níž vyšlo již několik vynikajících mužů. Otec Jeho Milosti Jan hrabě Huyn roku 1848. sloužil jako setník pod slavným Radeckým, vyznamenal se ve válečném tažení v Italii v Monze roku 1859. aúčastnil se války šlesvicko-holštýnské.

Jeho Milost Dr. Pavel hrabě Huyn je rodilý Brňan. Narodil se v Brně dne 17. února 1868. v domě č. 1. na Karlově kolišti. Otec jeho Jan Karel hrabě Huyn byl tehdá v Brně podmaršálkem. Zemřel 1. září 1889. v Gmundenu. Byl mužem hlubokého náboženského

přesvědčení jako celá rodina. Matka Jeho Milosti byla Natalie, rozená hraběnka Sarntheinova. Zemřela letos 18. března u věku 79 let, a pochována byla od Jeho Milosti 21. března v rodinné hrobce v Bolzanu, v Tyrolích.

Jeho Milost ndp. Dr. Pavel hrabě Huyn, biskup brněnský.

Nejmladší ze sedmi sourozenců je Jeho Milost Dr. Pavel hrabě Huyn. Studia gymnasiální konal u jezuitů v Kalksburku u Vídně, načež studoval filosofii v universitním konviktu v Innomostí, potom v Germaniku v Římě, kdež roku 1889 dosáhl hodnosti doktora filosofie. Od r. 1889.—1892. studoval bohosloví na universitě v Innomostí. Roku 1890. jako bohoslovec přijat byl do arcidiecese olomoucké.

dne 7. června 1892 vysvěcen na kněze, roku 1895. povýšen byl na doktora bohosloví na universitě v Innomostí. Na to odebral se opět do Říma, kdež od roku 1895.—1897. byl kaplanem. Roku 1897. dosáhl hodnosti doktora kanonického práva. Vrátiv se z Říma, požádal Jeho Milost r. 1898. o přijetí do mateřské své diecese brněnské. Žádosti jeho bylo vyhověno a ustanoven byl zámeckým kaplanem na Křetíně. Odtud ustanoven byl r. 1899. kaplanem v Prostoměřicích. Chtěje zdokonalit se v češtině, požádal o místo na české farnosti a roku 1900. ustanoven byl kaplanem v Křetínici, z níž požádal o českou farnost v Běhařovicích. Jako kaplan i farář konal všechny své povinnosti velmi svědomitě a přísně. Farníci běhařovští jsou Jeho Milosti zavázáni mnohým díkem.

Kéž stane se nám nový náš velepastýř druhým Cyrilem!
Ad multos annos, na mnohá a šťastná léta!

Modlitba chudých.

Ty, jenž jsi nejvyšší milostiv,
jenž k prosbě ptáka skloníš sluch,
když potavy je žádostiv
a s teskným skřekem brázdí vzduch,

Ty, jenž dáš vláhu květině,
jež o rosu tě žebróní,
když na vyprahlé lučině
ve mdllobě kalich nakloní,

Ty, jehož moudrost nejvyšší
zná lék pro všechny bolesti,
a každý nárek utiší
a zažehná vše neštěstí,

Ty, jenžto víš, kdo udělí
dar žebrákovi na chleba,
když zaklepat se osmělí,
když almužny mu potřeba,

•Obzor.

Ty, jenžto splatíš stonásob
i každou vody sklenici
těm podanou, kdož plní mdllob
jí občerství ret žíznicí —

Ty, Pane, shlédni v dobrotě
na dobrodince soucitné,
jichž ruka naší žebraté
dar štědrý ráda poskytne!

Dej poklady jim odměnou,
jichž nepokazí rez ni mol,
za lidumilnost vznešenou
a odvrát od nich každý bol!

A tomu žehnej nejvíce,
kdo nad chudým se slituje,
ač o tom neví levice,
co pravice kdy daruje.

J. Pořádký.

* * * * *

Jak sloužiti Bohu?

Ne s hlavou sklopenou
a s duší stísněnou
chce Bůh, bys sloužil jemu,
vždy s plesem, radostí
a s citem vděčnosti
služ Otci nebeskému.

Věz, smutek hluboký
a slzí potoky
jen rozervanci sluší.
Kdo pozbyl naděje,
ten nechť se zachvěje
a zarmoutí se v duši.

•Obzor.

P. K. Kraus.

Nejsvětější Srdce Páně

pramen milosti pro srdce hříšníka.

»Pane, studnice jest hluboká, odkud tedy máš vodu živou?« (Jan 4, 11.)

Kdyby bylo dovoleno přirovnávat Spasitele našeho Ježíše Krista s člověkem některým, tu bychom jej přirovnali k Eleazarovi, věrnému to služebníku Abrahámovu, jenž poslán byl do Mesopotamie, aby tam vyhledal nevěstu Isákovi, synu pána svého. Unaven dlouhou cestou usedl Eleazar poblíže města u studnice a žádal Rebeku přisedši o hlt vody. Rebeka dala netoliko jemu vody pít, nýbrž napojila i jeho velbloudy. Za odměnu dal jí Eleazar dvě zlaté náušnice a náramky, a zvolil ji zároveň za nevěstu Isákovu. (Mojž. 1, 24.)

Když byl Božský náš Spasitel od Otce svého s nebe na svět poslán, aby si hledal nevěstu, t. j. tvou duši, tu hledal ji po 33 let v starostech a pracích, o hladu a žízni, za horka i mrazu.

Nehledal ji po cestě pohodlné, sedě na velbloudu jako Eleazar, nýbrž chodě pěšky od města k městu, od dědiny k dědině, až svaté jeho nohy mnohdy krvácely. A hle, když jednoho dne k polednímu došel poblíž města Sichemu, tu umdlen jsa, odpočinul si u studně Jakubovy. Za některou chvíli přišla — nikoli Rebeka — ale žena jiná, hříšnice ze Samari jménem Zotina, aby načerpala vody ze studně.

Tu poprosil ji Pán o trochu vody, řka: »Ženo dej mi pít«. O nejmilejší Ježíši — ty žízniš a po čem? Jestliže srdce Tvoje — pramen spásy — nařiká na žízeň — ke komu se má obrátiti naše žiznící duše, aby napojena byla?

David praví v žalmu 101. o sobě: »uvadlo srdce moje« a přeje si vody z betlemského pramene. Když pak tři stateční bojovníci jeho zvěděli o přání tomto svého královského vůdce, vnikli do ležení Filištinských a přinesli žiznivému králi občerstvující nápoj. Co však učinil David, vida nápoj ten před sebou? Nechtěl vody této pít, nýbrž obětoval ji Bohu. Proč jsi, o králi, s takou touhou očekával vody této, když ji nechceš nyní pít?

Svatý Ambrož vykládá nám toto podivné jednání Davidovo takto: »David nežiznil po vodě, nýbrž po krvi Spasitelově z pramene nejživějšího, jeho nejsvětějšího Srdce, a dychtil po ní ještě více nežli jelen po prameni vody živé. A právě takovou žízeň měl Spasitel náš u studnice Jakubovy.« Svato Augustin dodává k těmto slovům: »Nyní počínají se tajemství; neboť ne bez příčiny umdlévá Ježíš, ne bez příčiny umdlévá síla Boží. Umdlén je po cestě, sedá u studnice a sice kolem šesté hodiny denní (naše 12.), to vše má hluboký význam.« O té žizni Srdce

Páně na kříži — odpovídá nám sv. Jan Zlatoústý — neboť právě té hodiny přestoupila Eva v ráji přikázání Boží, té hodiny zhřešil člověk a byl z ráje vyhnán. « Kolem šesté hodiny žízní Ježíš », praví sv. Antonín Paduanský, « jest to tatáž hodina, kdy Ježíš u studnice milosrdenství seděl, kdy na kříži visel a kdy jeho lásky plné Srdce žíznilo po spáse lidstva, kdy volal: Žízním! ». Nediv se tedy, duše křesťanská, volá bl. Albert Veliký, že žíznivé Srdce Páně žádalo si vody od

Samaritanky, žízníloť více než po vodě, po obrácení této veliké hříšnice. « Proto hleděl ji způsobem laskavým před oči uvésti nebezpečný stav duše její a ji ku pokání a polepšení pohnouti; učinil to způsobem tak dojmavým, že hned hříchů svých želela, v něho uvěřila a — dle podání — později pro Krista jmění i život obětovala. Nuže tedy vy ubozí hříšníci a hříšnice, kteří žízníte po prameni pokoje svědomí, pojdte i vy k božskému Srdci Spasitelově, i k vám zvolá Ježíš, jako kdysi k oné Samaritance: Žíznivému dám se napít z pramene věčného života. Srdce Páně jest pramenem milosti pro každé srdce hříšné.

Mardocheus, ujec královny Esthery, viděl ve snu malý pramen. Tento však rostl a stal se z něho veliký proud a konečně proměnil se proud tento v jasné slunce. Jak je to podivné! Vždyť přece nemůže nikdy z vody býti světlo — a nad to ještě zářící slunce! Učený Mallonius nalezá v tom obraz nejsv. Srdce Páně. Krev v Srdci Páně jest onen malý pramen. Když žoldnér Srdce Páně na kříži probodl, tu se stalo totéž, co kdysi byl poručil Bůh Mojžíšovi, řka: „Uhoď na skálu a poteče voda.“

Duchovní skála — Srdce Páně bylo probodeno — a hned vytekla voda i krev a malý tento pramen rostl — a stal se z něho veliký proud milosti a darů, který z Kristova těla a krve v nejsv. Svátosti oltářní vytéká a téci bude až do skonání světa. Ale jak se stal proud tento zářným sluncem? Jdi jen jednou k studánce vody čisté a pohleď do ní, když slunce své paprsky na ni vysílá. Slunce vtiskuje takřka obraz svůj studánce, tak že by člověk myslil, že na dně vody rovněž se nalezá zářící slunce. O pohleď jen poněkud bystřeji na Srdce Páně, i v tom uziš slunce plné jasu a plné bohatých darů. O lidé žizniví darů nebeských, spějte jen k tomuto zázračnému prameni a čerpejte z něho, neboť pro nás otevřen jest neustále.

Bohužel chodíme raději k nečistým pramenům radosti světa a zlého ducha, jako již si stěžuje prorok Jeremiáš, řka: „Dvojí zlé učinil lid můj, mne opustili studnici vody živé a kopali sobě cisterny, cisterny rozpukané, které nemohou v sobě držeti vody.“ (Jer. 2, 13.) Takovým cisternám podobné jsou tak mnohé radovánky světské, po nichž srdce lidské baží více nežli po radostech vyplývajících z nejsv. Srdce Páně.

V evangeliu čteme o slepci, jehož oči Pán Ježíš prachem slinou smíšeným potřel, že prohlédl, když si byl oči na rozkaz Ježíšův v potoce vymyl. Proč užil Pán nás tohoto způsobu, chtěje slepce uzdravit? Mohlť zajisté to učiniti pouhým slovem, jakož byl 10 malomocných očistil? Sv. Řehoř Veliký vysvětluje nám to takto: „Každý čin Spasitelův má pro nás nějaké poučení. Onen slepý od narození jest obrazem lidského pokolení, které pro hřích dědičný od prvopočátku, takřka od narození slepé jest. Proto slepé lidstvo viděl Ježíš, i pohnulo se milosrdenstvím srdce jeho, osvobodil je od slepoty a navrátil mu zrak.“ Avšak jak se stalo toto uzdravení? „Poslal pokolení lidské k potoku Siloe, který jest dle výkladu sv. Otců — otevřen — probodené Srdce Páně.“ „Spasitel sám jest Siloe,“ praví Kornelius a Lapide, „on sám jest onen pramen, který do života věčného proudí. Protože totiž Pán Ježíš po smrti otevřel dal Srdce Svě na kříži, tím otevřel všemu lidstvu pramen spásy, všech darů a požehnání, jakož byl již prorok Zachariáš předpověděl řka: „V ten den bude studnice otevřena domu Davidovu i obyvatelům Jerusalemským k obmytí hříšníka.“ (Zachar. 12.) O kéž bychom my hříšní lidé, kteří duševně slepí jsme, následovali příkladu onoho slepce! Kéž bychom spěchali k prameni Siloe, k nejsv. Srdci Páně a tam v krvi beránka za nás vylité očistili duše své ode všech poskvrn hříchů, nabyli tam zraku duševního a nové síly milostné k životu bohumilému! „Kristus osvíti tebe,“ praví sv. Pavel, ale kdy? „Vstaň který spíš a povstaň z mrtvých,“ praví tentýž apoštol. (Efes. 5, 14.) Nikde nedojdeme světla duše nežli u Kři-ty — dle slov žalmisty Páně: „U Tebe jest studnice života a ve světle Tvém užíme světlo“ (Žalm 35, 10.), totiž světlo milosti, blaženosti a věčného života.

Pozorujme srdce svoje vlastní, jaký je to podivuhodný pramen života pro celé tělo! Ze srdce se vhání krev do všech žil a žilek celého těla lidského, a tím oživuje se člověk; srdce, dokud bije, jest pramenem života. Pramenem daleko hlubším, trvalejším a bohatším jest nejsv. Srdce Páně. Vždyť je to Srdce Bohočlověka Ježíše Krista, které bilo a bítí nepřestane pro dobro naše na zemi i spásu u věčnosti, srdce, které se pro nás strávilo horlivostí, které se za nás obětovalo z lásky. Kristus celý jest pramenem milostí, ale obzvláště je to nejsv. Srdce jeho sídlem lásky zejména k těm, kdož hřeší. Vždyť tam na kříži se modlil za hříšníky, vždyť volával je k sobě, vždyť sám pravil, že přišel aby »hledal a spasil co bylo zahynulo«. Jaký pohled zůstavil nám hříšným Spasitel, v nejsv. Srdci svém! Když nevíš kudy kam; když tíže hříchů jako balvan leží na svědomí tvém, když nemáš pokoje, radosti, když všechna mizí naděje a ty už zoufalství blížek jsi, o pohled' na kříž, tam vidíš Krista zraněného, tam vidíš otevřený bok Jeho a probodené Srdce Jeho. Toto srdce zve tě, pojď ke mně, já přijmu tebe, vrhni se k nohám Ježíšovým. Jak Magdalena smáček je slzami lítosti, upřímně jako ona, a uslyšíš také to milostné slovo: »Doufej, hříškové tvoji jsou tobě odpuštění.« Milost Srdce Ježíšova proudí do duše tvé svátostí sv. pokání. Tohoto prostředku užívej často, aby nevyschl pro tebe zdroj spasitelný, nýbrž ustavičně vyvěral do duše tvé. Odprosme nejsv. Srdce Páně za všechny urážky a hříchy nejen naše, nýbrž celého světa, a Pán náš milostivý učiní v srdci našem to, co přišel skrze proroka Ezechiele říka: »A vyliji na vás vodu čistou a očistění budete ode všech poskvrn svých a ode všech model vašich očistím vás. A dám vám srdce nové, a ducha nového položím uprostřed vás, a odejmu od vás srdce kamenné a dám vám srdce masité (citlivé, ke všemu dobrému nakloněné), abyste v přikázáních mých chodili a soudů mých ostříhali a je plnili.« (Ex. 36, 25.) Poznejme to první a největší přikázání: Milovati Boha nade všechno, neboť on prve miloval nás Požehnáno a pochváleno budiž Srdce Páně, pramen milosti pro srdce hříšníků!

Boh. Hendl.

UCHVAT' VŠECKY!

CH, MNOŽÍ TEBE JEŠTĚ NEPOZNALI,
Ó SRDCE, ZDROJI BLAHA NESKONALÝ. UCHVAT' VŠECKY!
MÁŠ SÍLU BEZ KONCE, NEB KDYŽ SE V SMRTI
TVŮJ ŽIVOT VYLIL V KRAJ, HINED PUKLY SKÁLY. UCHVAT' VŠECKY!
VIZ, LÁSKO NEJVYŠŠÍ, JAK ZA SOUMRAKU
SE KRAJE NAŠE SMUTKEM ROZPLAKALY. UCHVAT' VŠECKY!
A MNOŽÍ NEZNÁJÍ A MNOŽÍ NECHTĚJÍ ZAS
SE VRÁTIT DOMŮ TAM, KDE ŽIVOT VZALI. UCHVAT' VŠECKY!
PŘI CIZÍ LYRY ZVUKU, V MATNÉM SVĚTLE
HVĚZD DÁVNO ZAPADLÝCH SE SAMI ŠÁLÍ. UCHVAT' VŠECKY!
SNAD ANI NEVĚŘÍ, ŽE VŠECHEN ŽIVOT TAJÍ
SE V TOBĚ, SRDCE, VE TVŮJ PROSTOR MALÝ. UCHVAT' VŠECKY!
A PŘEC TVÁ LÁSKA VYŠŠÍ NAD VŠE HORY
A HLUBŠÍ PROPASTÍ, JEŽ ZRAK NÁM KALÍ. UCHVAT' VŠECKY!
A PŘEC TVÁ LÁSKA SLADČÍ LÁSKY MATKY,
A OHNIVĚJÍ SLUNCE SRDCE PÁLÍ. UCHVAT' VŠECKY!
NUŽ SEJMI ROUŠKT, KTERÁ ČERNÝM MRÁKEM
NÁM ZRAKY ZASTÍRÁ A V CHLAD NÁS HÁLÍ. UCHVAT' VŠECKY!
NUŽ UCHVAT' VŠECKY, VŠECKA SRDCE UCHVAT',
Ó SRDCE JEŽÍŠOVO, LIDSKÝCH SRDCÍ KRÁLI! UCHVAT' VŠECKY!

Svatý Norbert a jeho Mariánský řád.

Doba bezprostředně následující po prvních výpravách křižáckých do Svaté země, století 12., jest jednou z nejposlednějších dob církve katolické, kdy křesťanský

život znovu se k životu čilemu probudil a nejkrásnější ovoce přinášel. V čase tom bylo také založeno několik slavných řádů a řeholí muži svatými a učenými, v nichž soustřeďovati se měl život přísnou kajicností Bohu zasvěcený a tuhou vytrvalou prací, jak duševní tak tělesní, světu a lidstvu užitečný. K mužům těmto — kteří povždy zůstanou ozdobou naší svaté církve, náležejí i sv. Norbert — zakladatel řádu premonstrátského — čili bílého, spolu arcibiskup děvinský, jehož úmrtní památka se slaví dne 6 června. Na muži tom ukázalo se, jak mocně na srdce i mysl lidskou působí milost Boží — a jak člověk s milostí Boží poctivě spolupůsobící k vysoké dokonalosti křesťanské nejen sám se vyšinouti, nýbrž i jiné příkladem a slovem svým k ní povzbuditi a vésti může.

Norbert, narozený koncem století 11. asi roku 1082. v městečku Xantenech v hrabství Klevském, pocházel z rodu vznešeného a s císařským rodem spřízněného. Jsa nadán výtečnými vlohami ducha i krásou tělesnou, získal si brzy přízně samého císaře Jindřicha V., který si jej vyvolil za kaplana a udělil mu kanovníctví v Kolíně. Tam došel obliby i u arcibiskupa Bedřicha, který rád jej

kolem sebe vidával. Ovšem život u dvora nebyl příkladný, proto také mladý Norbert žil po světsku. Avšak duše jeho od Boha tolika přednostmi obdařená neměla utonouti ve viru světa, nýbrž měla se, jako kdysi duše Pavlova, poobrácení státi svítilnou hořelí a příkladem vzorným pro jiné. Podobně jako Šavla obrátil Pán Ježíš ranou hromovou i Norberta, a jako Šavel tak i Norbert poznal hlas Boží v duši své a poslechl vyzvání k pokání a obrácení se. Z Norberta světského stal se Norbert sluha Boží ve smyslu nejkrásnějším, který snažil se pokorou nahraditi dřívější panský život, přísnou kajicností dřívější rozmařilost, horlivostí ve službě Boží dřívější lhostejnost, úplnou chudobou dobrovolnou dřívější lásku k bohatství. Skvostné roucho zaměnil za prostý šat z kůže beránčích, který oblekl při svěcení na

kněžství opásav se provazem, a v roucho tom setrval plná tři léta. Jako druhdy Mojžiš 40 dní připravoval se na hoře Sinaj ku přijetí příkázání Božích, připravoval se i Norbert 40 dní v úplné odloučenosti od lidí a světa, trvaje na modlitbách a rozjímáních, k vykonávání svatého úřadu kněžského. Slavě první mši svaťou v kostele Xantenském, kde kanovníkem byl, měl k lidu i duchovenstvu dojemnou řeč o krátkosti a křehkosti života lidského, o potřebě pokání a dobrých skutků, a to s takovým úspěchem, že valná část posluchačů dle jeho slov život svůj zařídila. Již počínala Norbertem působiti milost Boží na

jiné. Ovšem ne u všech dařilo se Norbertovi dílo bohubilé — u mnohých seznal pohany, ba i ve tvář mu plváno bylo. Ano i obžalován byl, kterýžto soud před papežským legatem v městě Friclaru však v jeho prospěch vypadl. Norbert místo odsouzení vzbudil podiv a došel pochvaly a uznání.

Chťeje pro rozšíření cti a slávy Boží co nejvíce působiti, vyprosil si Norbert dovolení od papeže Gelasia II. svatého evangelium všude bez překážky hlásati. A nyní ođdal se Norbert povolání missionářskému s celou duší. Bos, bez přístřeší, bez domova v úplném nedostatku nejnnutnějších potřeb konal i v zimě kruté cesty apoštolské všude rozsévaje s užitkem símě sv. evangelia. Často se musil až po kolena sněhem brodit i a hlad trpěti, ač se spokojoval pokrmem jednoduchým postním, kterého jen jednou za den požíval. Všecky tyto svízele a útrapy nebyly s to, by jej jen okamžik od úkolu započatého odvrátily. A Pán Bůh měl zalíbení v konání sluhý svého Norberta tak, že to i očividnými zázraky ukázal. Na cestách svých přišel Norbert také do města Virchurku, kde tehdy právě před krátkým časem byl biskup zemřel. Pověst o Norbertově svatém a bohubilém životě již jej předešla. Lid jásal mu vstříc a prosil jej, aby konal slavné služby Boží oňhodu Velikonočním. Přítomen byl i král Lothar s celým dvorem svým a nepřehledné množství panstva i lidu. Zde oslavil Bůh Norberta zázrakem před očima všech. Žena slepá všem známá přivedena byla také na slavnost a prodrala se až k oltáři, tam ku stolu Páně přikleknouc. Norbert podal ubohé ženě nejsv. Svátost a jakoby vnuknutím Božím vdechl na oči její a hle, žena v tom okamžiku nabyla zraku a velebíc Boha zvěstovala všem zázrak Bohem skrze Norberta na ní vykonaný. Tím svatá pověst o Norbertovi se zase

rozhojnila a kamkoli přišel, byl vítán jako muž svatý. Lid opouštěl svá pole, pastýři svá stáda, vesničané dědiny, a vše spěchalo Norbertovi s jásotem vstříc. Zvoněno na věžích chrámů a duchovenstvo vítalo jej u bran chrámových; Norbert bosý a pokorný vítán býval jako král. A Bůh žebnal pracím jeho; slova jeho zarývala se hluboko v ducha posluchačů, kteří opouštějíce cesty zlé navraceli se k Bohu; mnozí z nich přidávali se k němu provázejíce jej na cestách apoštolských, tak Hugo, jenž s ním všecky útrapy trpělivě nesl, a celým srdcem jej miloval — a také jeho nástupcem se stal v řízení řádu. Mimo dar prorocký obdržel Norbert od Pana Boha obzvláště krásný a blahodárný dar smiřovati nepřátele — proto se nazývá také »andělem míru«. Kamkoli přišel a shledal nesmiřitelné nepřátele, domlouval, prosil, zapřísahal je tak dlouho, až se smířili. Kdo slov jeho uposlechnouti nechtěl, tomu předpověděl špatný konec, který jej také zastihl. Ó prosme nyní obzvláště tohoto velikého světce aby v dobách našich, kde nepřátelství tolik bují, vyprosil na Pánu Bohu milost smiřlivosti, aby se lidé netoliko ústy modlili — »odpusť nám naše viny jakož i my odpouštíme našim vinníkům,« nýbrž i v srdci tak činili.

Když po smrti Gelasia II. nový papež Kallixt II. svolal sněm církevní do Remeše 1119, přišel tam i Norbert s druhem Hugonem, aby si dal od papeže potvrditi dovolení udělené mu Gelasiem II. Přišel do města v oděvu chudíčkém — bosý — nemohl přístřeší nalézt, proto musili tři dny po městě blouditi, v noci odpočívají zimou se třesouce pod portálem jednoho chrámu, hlad svůj konejšili kouskem chleba kterého jim milosrdná ruka poskytla. Že by tak slyšení u svatého Otce obdrželi, nebylo naděje, proto se rozhodl Norbert město opustiti. Zimou

a chůzí znaveni, usedli u silnice, když tu uzbili nádherný průvod beroucí se k městu. Byl to biskup Laonský Bartoloměj, jenž se svou skvělou družinou jel na sněm. Uzřev Norberta kázal zastaviti, a vlídně se ptal, kdo by byl a co zde hledá. Zvěděv vše od něho vzal jej s sebou a slibil mu audienci u sv. Otce vymoci. Vida, že umlčením jíti nemohou, dal je občerstviti a na koně posaditi. Setkání toto má do sebe velikou důležitost, neboť bylo začátkem nového působení Norbertova a sice jako zakladatele řádu a jeho prvního generalního opata.

Když byl totiž Norbert sv. Otci Kallixtovi II. představen a vzdor svému neúhlednému zevnějšku nejen od papeže nýbrž i všech Otců a velmožů s největší uctivostí uvítán a jemu dovoleni, kázati Evangelium kdekoli, potvrzeno a rozšířeno bylo, poznal biskup Bartoloměj v Norbertovi muže neobyčejného — Bohem k velikým věcem určeného. Chtěl jej tedy pro svou diecesi získati a poprosil papeže, aby Norberta učinil představeným chrámu svatého Martina v předměstí Laonském. To se také stalo.

Norbert z poslušnosti vzal na sebe úřad ten, avšak vida pokazené mravy duchovních při tomto chrámu a nemoha je přiměti k nápravě, opustil místo to a žil nějaký čas u biskupa jako host. Biskup poznávaje vždy více svatost muže toho, prosil jej, aby z diecese jeho neodcházel, vodil jej od kostela ke kostelu, aby si některý vybral, při němž by v duchovní správě pracoval, anebo klášter založiti chtěl. Než nic se Norbertovi nezamlouvalo. Až když přišli k místu pustému, bahnitému a nevzdělanému jménem premonstrat (pratun monstratum = zjevná louka), blíže města Consiaku, kde stál malý kostelík sv. Jana Křtitele, tu po modlitbě zvolal Norbert: „To jest místo, jež vyvolil nám Bůh.“ I žádal biskupa, aby jemu a Hugonovi dovolil

v kostelíčku strávití noc na modlitbách. Biskup svolil a odebral se do vsi na nocleh.

Norbert s Hugonem zůstali sami v kostelíčku a horlivěji a vroucněji nežli jindy se modlili. I zjevila se té noci Norbertovi neblahosl. Panna Maria, obkličena anděly, v září nebeské, zvěstující mu, že modlitba jeho jest vyslyšena a místo, na kterémž právě dříve, určeno k založení hlavního kláštera jeho řádu. Zároveň mu objevila roucho bílé, v něž on sebe i své duchovní syny na příště odívati má. A tak dle vnuknutí Božího vyprosil si Norbert od biskupa místo to a tam položil základ k řádu svému, od místa toho premonstrátský zvanému. As půl druhého roku žili bratři Norbertovi v klášteře bez určité řehole, zachovávající přísnou kázeň a pěstující zejména svatou chudobu. I přáli sobě všichni dle vzoru svého zakladatele život svatý zaříditi a nějakou pevnou regulí se řídit. Proto oddali se horlivě modlitbám, přísným postům, nejsvětější obět hojně jest na ten úmysl přinášena, a všechny skutky lásky křesťanské konány. A Bůh vyplnil žádost jejich co nejmilostivěji. Zjevil se totiž Norbertovi sv. Augustin, jež si Norbert za vzor života byl již obral, a podává mu řeholi pravil: „Já jsem Augustin, kdysi biskup Hipponský, ejhle, tu máš reguli, kterou jsem já sepsal; pakli bratři tvoji, synové moji pod ní dobře bojovati budou, šťastně obstojí před Kristem při hrozném soudu posledním.“

Radostí naplnění jsouce složili všichni přísahu na tuto svatou řeholi v den Narození Páně r. 1121., slibující stálost na místě jim ustanoveném a skládající slavné sliby řeholní. Tak založen jest řád sv. Norberta, řád řeholních kanovníků praemonstrátských, nosících bílé roucho a stojících pod zvláštní ochranou Rodičky Boží, patronky jejich.

Je to řád vpravdě Marianský. Nosí roucho z vůle Rodičky Boží blbé, den co den se v každé kanonii řádové obětuje zvláštní mše svatá na počest bl. Panny, kterážto mše sv. má veliké privileje od apoštolské Stolice udělené. Den co den, kromě velikých svátků, konají se také hodinky Mariánské od členů řádu, a loretanské litanie, a Marii Panně posvěcena jest převeliká většina klášterních chrámů. Maria Panna jest řádu toho nejvřednější a nejmilejší patronkou; také měl a má posud řád premonstrátský značný počet poutních míst Mariánských ve své duchovní správě.

Řád sv. Norberta rostl vůči hledě pod zvláštní ochranou Marie Panny. Ještě za živobyčí zakladatele čítalo se již přes 100 klášterů mužských, k nimž přidružilo se brzy i mnoho panenských klášterů, neboť i pro ženskou větev řádu sdělal sv. Norbert pravidla. Také třetí řád zavedl; byl to nejstarší třetí řád vůbec, který v našich dobách zase se utěšeně rozmáhá.

Pro zásluhy své učiněn jest Norbert arcibiskupem děvinským, ač proti vůli své. Tam pro horlivost svou o kázeň v prvních letech mnoho zlého zakusil, pozdější pak leta v klidu a pokoji sklízel utěšené ovoce horlivosti a práce své.

Sv. Norbert i do Říma několikrát putoval a v záležitostech veřejných císařem Lotharem na radu brán býval. Pln zásluh o církev, řád, i svou diecesi konečně podlehl těžké nemoci, která čtyry měsíce jej trápila, a tělo jeho posty a pracemi zmořené o hrobu skátila. Jak svatě žil, tak svatě i umřel, máje sladké jméno »Ježíš« na bledých rtech svých, dne 6. června ve středu po sv. Duchu r. 1134., v 52. roce věku svého a v 8. biskupského svého úřadu. Po smrti jeho tělo nejdříve s velikou počtostí v Děvině v chrámu klášterním Panny Marie pochováno bylo, ve válce

pak třicetileté r. 1627. slavně do Prahy na »Strahov« přeneseno bylo, o tom pojednali jsme v těchto listech roku lonského. Za svatého vyhlášen jest Norbert od papeže Innocence III. Řehoř XIII. pak svátek jeho přeložil na 6. června r. 1582. Roku 1607. prohlášen jest sv. Norbert za patrona království Českého.

Řád řeholních kanovníků premonstrátských mající přísnou řeholi, několika papeži zmíraňnou, rozšířil se takřka po celém tehdejší světě. V době květu čítal přes 1000 opatství, 300 proboštsství mnoho převorství a 500 panenských opatství. Hlavou řádu byl generalní opat kanonie v Praemonstrátu, kamž také občas — zprvu ročně, později za 3 léta se opatově ke generalní kapitole řádové sjížděli.

V Čechách a na Moravě byl řád četně zastoupen. Do Čech zavedl jej slavný biskup olomoucký Jindřich Zdík, který premonstráty poznal u Božího Hrobu v Jerusalemě a sám se rouchem jejich odítí dal. Ten ve spojení s králem českým Vladislavem I. a pražským biskupem Janem I. založil první klášter toho řádu v korunních zemích českých na Strahově v Praze r. 1140. Brzy potom následovaly: Doksany, panenský klášter založený r. 1141. královnou českou Jitkou. Želiv, zal. r. 1149. Louňovice, panenský, zal. r. 1149. Milevsko 1187. Teplá, založená šlechticem českým Hroznatou r. 1195. Chotěšov, panenský, zal. r. 1196. Na Moravě: slavný klášter Hradisko u Olomouce, zal. 1151. Kounice, panenský, zal. 1183. Louky u Znojma, zal. 1190. Zábřovice u Brna, zal. 1200, při jehož slavném svěcení přítomna byla i sv. Alžběta jako panenka. Nová Říše, 1211. a Sv. Kopeček, zal. 1631. Množství klášterů bylo ve Francii, Španělech a Německu, byly i v Norsku, Anglicku, Syrii a Palestyně. Tak jako jiné řády utrpěl i řád premonstr. v zemích našich

velikou ránu bouřemi husitskými a ještě větší v střední Evropě válkou 30tiletou, která mnoho klášterů zničila. Lichá osvěta pak koncem století 18. a revoluce francouzské zasadily mu ránu co největší, neboť tu již byl řád skoro na vymření.

V století 19. však, Bohu dík, zase se vzpamatoval a ač počet klášterů řádu není veliký, přece se zachovaly kláštery nejstarší a nejslavnější, a nový duch vane řádem, který dostav r. 1883. zase společnou hlavu v generalu řádu, vždy více a více rozvíjí činnost svou.

Mimo slavné konání služeb Božích a hodinek, má řád za zvláštní povinnost duchovní správu. Ještě nyní spravuje v této polovici říše Rakouské 96 farností s 300.000 duší. Mimo obor tento pěstuje řád i vědy a vydržuje a osazuje gymnasia, máje členy své i na stolicích universitních. Novou činnost započali premonstráté belgičtí, holanďtí i francouzští — zakládání totiž misijnářských stanic v Americe, Brasilii, Kanadě, na Madagaskaru a Kongu. Nejnověji usazují se vypuzení premonstráti z Francie v Anglii, Dánsku a Švédsku. Všechna stávající kanonie jest: 17 opatství, 8 převorství, 26 residencí a stanic missijních

s 1000 členy řádu mužského. Řád ženský čítá 5 opatství, 5 převorství s 250 jeptiškami.

Řád sv. Norberta přečkal bouře veliké během skoro 800letého trvání svého, a přečká bohda i dobu naši řádem církevním nepřijel. Sv. Norbert zajisté jako dosud — i na dále prositi bude u trůnu Božího za syny a dcery své a Matka Páně, která po tolik století chránila řád svůj — neodejme mu ani nyní své mocné mateřské ochrany a přimluvy. O kéž naplní nás všechny duch sv. Norberta, abychom jako on horlili pro čest a slávu Boží na zemi, pro rozšíření jeho sv. evangelia, pro čest Rodičky Boží a pro posvěcení své a posvěcení duší svěřených, aby i haluze norbertinská na stromě církevním blahodárně nesla ovoce. I dobrý a zbožný lid náš, který má rád »bílé kněze«, zajisté neopomene za ně se k Pánu Bohu pomodlit.

»Sv. Norberte, veliký mi'áčku Boží a Marie Panny, ozdobo cirkve, Otče náš, pros za nás i za lid náš a celou českomoravskou vlast i za krále našeho, abychom všichni hodni byli zaslibení Kristových.«

Boh Hendl.

Sláva Boží na obloze.

Slávu Boží hlásá nebe,
obloha moc jeho rukou.
Den tu zvěst dnům novým pje,
a noc noci vypravuje.
Vesmír pln jest toho hlasu,
jenž v něm zní k nejzazším mezím.

Obzor.

Na nebesích stan dal slunci,
jež jak ženich z komnaty své,
jako rek vychází v zápas.
V šeré dále východ jeho,
v nedohledno k cíli spěchá,
žáru jeho kdo se vyhne?

Fr. Skalík.

Marnotratný syn.

(Část další.)

Jednání druhé.

Dějištěm jiný pokoj domu otcovského.

Výstup 1.

Seth:

Jak těším se, že opět svítí den
po dlouhé noci plné trudných snů,
jež včerejší den svými výjevy
v mé duši nepokojně vyvolal.
Však bezvýznamny snů jsou mátohy,
a člověk soudný ve snu nevěří,
a dobře tak, neb kdybych věřil v ně,
pak s úzkostí bych patřil v budoucnost,
jež ve snách se mi smutnou jevila.
Já postavy jsem viděl příšerné,
jež v cestu moji stavěly se mi
a v boj se se mnou krutý dávaly
a po boji mne v propast uvrhly.
Však byl to jenom sen. Když procit' jsem
a znaven uviděl, že lůžko mé
je vedle Rubena, že doma jsem,
já zaradoval se. Však poslední
to noc, již doma spím, mé slovo zde,
že poslední! —

(Kroky.)

Kdo přichází to sem?
To otec je! Nuž odvalu! Ne zas
jak včera měkkým být a podat se!

Výstup 2.

Předcělý. — Ehud vstoupí.

Ehud (podává Sethovi pravici):
Buď zdrav, můj příteli! Spal sladce jsi
noc poslední? Co zřím to? Tvoje tvář
tak není veselá jak sluší na cestu!
Máš připraveno vše?

Seth:

Což nutno tak
na cestu spěchat? — Já čekám zde,
až otec přijde, bych mu s Bohem dal.

Ehud:

Proč otálíš? Vždyť čas, je probavý,
a štěstí přináší, jej zameškat
dnem možno jediným. Nuž spěš si!

(Kroky.)

Již tiše! Otec jde! Mne u brány
tam venku očekávej, přijdu hned.

Ehud:

Buď mužem však, ne zase dítětem
a žádej hodně, cesta daleká
a peněz třeba v dálné cizině!

(Odejde.)

Výstup 3.

Seth (sám):

Je takové již srdce člověka.
Mně přivyklo si, sladké jest mu přec
a novota je plná úzkostí.
Vždyť širý svět mně bratří přivede
a přátel veselých, jak mnoho chci
a nahradí mi štěstí rodinné
svým pestrým půvabem snad tisíckrát.
A loučení jen krátce potrvá
a přijde potom štěstí sladkého
ta doba dlouhá, volnost blažená.

(Kroky.)

Již přichází.

Výstup 4.

Seth. — Otec přichází

Otec:

Můj synu milý!
(Podává mu ruku.)

Seth:

Můj otče milý, Seth tvůj zdraví tě
a s Bohem dává též! Já včera již
svou prosbu chtěl ti, otče projevit.
Však dojat jsem byl. A tys dnes si přál
mou prosbu slyšet. Nuže poslyš m'n!

Otec:

Jen přednes ji! Dnes klidnějším se zdáš.

Seth:

Můj podíl dej mi, jenž mi připadá
jak synu tvému právem dědičným.
Již dosti sloužil jsem, chci velký svět
též spatřiti a štěstí vyhledat
a vlastní rukou si ho vydobyt.
A ještě dnes mi podíl, otče, dej,
chci dnešním dnem svou cestu nastoupit.
Již mužem jsem, mé dětství minulo.

Otec:

Můj synu!

Seth:

Otče, mluvím s rozvahou!

Otec:

Jen rozvaž, dítě, co chceš ode mne!
Vždyť sotva věrnost jsi mi příslibil,
již od mého se srdce loučit chceš,
jež věrnější tě láskou miluje
a milovalo od kolébky tvé
než přátelé, jichž rady posloucháš.

Seth:

Já nejsem dítě již. Co podnikám,
ne z rady přítele, z mé vůle jde.
Já štěstí své a sebe v radu bral.

Otec (objímaje jej):

Ó neopouštěj, dítě, srdce to,
jež miluje tě, všechno dává ti
mne neopouštěj, synu, v stáří mém!

Seth (vymaniv se mu z objetí):

Byl dítětem jsem dosud, otče můj!
Však nyní muž jsem, který dráhu svou
ma sobě určit sám a světem jít.
Ó dej mi podíl můj. Já synem tvým
přec zůstanu a budu tebe ctit
však sloužit doma nechci, otče, již.

Otec:

Ó dítě mé, vždyť v srdci chovám tě!
kdo odcizil mi dobré srdce tvé?
O zůstaň přec! Hle, otec prosí tě!
Můj Sethe! Synu! Kam chceš odejít?
Do světa chceš? Vždyť světtak klamný je,
on tebe ošál a zahubí.

Seth:

Já znovu prosím, dej mi podíl můj,
já za hodinu musím odejít.
Můj úmysl je pevný. Cesta má
již určena. Svě vůle poslouchat
má muž. Dřív děckem jsa já poslouchal
však nyní svět mne musí poslouchat.

Otec:

Jen lásku svou mám, abych prosil tě!
Ó poslyš ještě slovo jediné!
Mé dítě milé! Neopouštěj mne!
Ty svoboděn jsi ovšem, avšak věz,
že štěstí většího a svobody
než u mne máš, ve světě nenajdeš!
Hle! Otec tvůj na statky bohat jest,
a srdce jeho láskou oplývá
touláskou něžnou, kterou chová k vám,
a vše ty statky, srdce laskavé
to vaším majetkem je, dítě mé!
To vše ti věnuji, jen miluj mne,
jen od mého se srdce netrhej!

Seth:

Co přísluší mi z tvého bohatství,
mně vydej otče, a mně požehnej.
Můj připrav podíl, cesta volá mne,
ji nastoupiti musím ještě dnes!
Sem pro podíl si přijdu za chvíli,
na cestu ustrojen a odhodlán.

(Odejde.)

Výstup 5.

Otec (sám):

Již nelze zdržet ho! Syn nešťastný!
Co činiti mám, bych tě zachránil?
Vždyť učinil jsem vše, co možno jen.
Ó dítě milé! Spěješ v záhubu.
Vždyť mlád jsi dosud, slabá a nezkušená,
a svět tě oklame a zahubí.
Již vidím v duchu — proč jsi zrodil se?
jak pohromy a rány neštěstí
na hlavu tvoji, synu, padají.
Kdo poskytne ti ruky pomocné?
Kdo srdci tvému dodá útěchy
kdo zoufalství tě jedu uchrání?
Ó dítě mé! Proč nezemřelo jsi,
když poprvé jsem tebe požehnal,
a k srdci svému první přivínil?

(Zarmoucen se usadí.)

Výstup 6.

Otec. — Ruben vstoupí.

Ruben:

Co je ti, otče? Mluvil's s bratrem již?

Otec:

Již kostky vrženy. Seth podíl chce
a ještě dnes chce domov opustit.

Ruben:

Co učiníš? Přec jmění nevydáš,
až rozváží, co chce a podniká
a na vážnější přijde myšlenky!

Otec:

Na muže svobodu se odvolav
svůj podíl žádal vůli rozhodnou.
Má právo k tomu, proto dám mu jej.
Mé srdce ovšem nad tím krvácí,
vždyť cítí, vidí, v jaké neštěstí
a v jakou záhubu se uvrhne.
Já vzývat budu denně Jehovu,
by slitování měl a netrestal
to dítě nešťastné za jeho hřích.
On neváží si štěstí v domově,
že příliš šťasten je. Až ve propast
pak padne bídy, světem oklamán

a srdcem jeho hrůza zachvěje,
tu nedopouštěj Bože všemocný,
by věčné noci stín jej pohltil,
by nezoufalo drahé dítě mé.
Ve chvíli života tě nejtrpčí
ať svítne jemu hvězda vzpomínky
na srdce otcovské, jež volá jej.
A nyní vydám slzou skropený,
ten podíl otcovský, jenž patří mu,
své požehnání k tomu připojím.

(Odejde.)

Výstup 7.

(Ruben sám.)

Ruben:

Zlých přátel setba uzrá brzy v plod,
v plod budoucnosti hrozný, nešťastný.
Hle, včera ještě slovo otcovské
nad srdcem jeho mělo moc, když však
svých přátel zástupem obklíčen jsa
jim za večera hodý ustrojil
a peníze i víno ukázal,
tu touhu jeho znovu vznítiti
a proti otcí ducha vzbouřili.
Můj bratr ubohý jim uvěřil;
však brzy hodina mu nadejde,
jež v pravém mu světle je ukáže.

(S obou stran blíží se kroky.)

Výstup 8.

(Ruben. Otec vstupuje, peníze a papíry v ruce;
zároveň s druhé strany přichází na cestu připraven
Ehud, v rozpácel.)

Ehud (u vchodu se zastavuje):

Seth není zde?

Ruben (uprostřed scény stojí):

Ty jeho hledáš tu,
bys duši zničil, podíl pobral mu.

Ehud (povrživě):

Co do tebe mi? Tebe nehledám,
co vyčítáš mi, mne se nedotkne.

Ruben:

Ty svědče ničemný!

Ehud:

Pokrytče mlč!

Já přicházím, bych s otcem přítele
se rozloučil.

(Otec dosud u vchodu stojí; Ehud chce mu jíti
vstříc.)

Otec (vážně a důstojně jej odmítaje):

Svůj pozdrav ponech si,

jenž vychází z úst lživých, pochlebných!
Ty Setha vyhlížíš, bys odved' ho
a uloupil jej z otce náručí!
Tys mysl jeho dobrou, poslušnou
na scestí zaved', vzbouřil proti mně!
Ty ve svět vedeš ho, bys zahubil
to štěstí mladíka tak nevinné
a ve spáry jej uvrh' neřestí.
On bohat jest, a bude ochuzen,
on šťasten jest, a bude nešťasten.
Však Jehovah jej jednou požádá
od duše tvé na soudu posledním
až staneme v údolí Josafat.
A pomsta jeho na tě dopadne,
že's svedl jej! Já tobě přísahám
při právu mém a lásce otcovské:
Buď proklet Jehovah, když dítě mé,
mé dítě ubohé chceš zazití!

Ehud:

Seth jedná svobodně, vždyť mužem je,
já od sebe vši vinu odmítám,
já jako přítel jen ho provázím.

Ruben;

I moje kletba stihne hlavu tvou,
když bratra mého, jehož miluji,
mně uloupíš a vrhneš ve propast!

Otec:

Ó běda tobě, milý synu můj!
že takového jsi zvolil přítele!

(K Ehudovi.)

Můj opust' dům! V něm štěstí otrávil's!

Výstup 9.

(Předestí. Seth přichází na cestu připraven.)

Seth (k Ehudovi):

Již čekáš dlouho?

(K otcí.)

Otče, podíl můj?

Je připraven?

(K Rubenovi.)

Buď s Bohem, Rubene!

Ty nyní brzy budeš pánem sám!

Ehud:

Jen rychle Sethe! Vezmi podíl svůj
a chop se hole!

Ruben:

Bratře ubohý!

Ó zůstaň, zůstaň zde!

(Chce jej objati.)

(P. d.)

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Část další.)

Ani největší zimy nemohly ji zdržeti od časného vstávání a dlouhého zdržování v místnostech netopených. Při společných modlitbách nikdy nescházela, kromě když těžká nemoc ji na lůžko poutala. I v nemoci, když, jak to v pozdějších letech často bývalo, sama do kostela jíti nemohla, vlekla se tam o sestru některou se opírajíc na své nejmilejší místečko. Tam před nejsv. Svátostí jakoby všechny neduhy a útrapy s ní byly spadly. Síly nadpřirozené usnadnily jí, co by sotva osoby zdravé a silné byly bez obtíže mohly vykonati. O nic se neopírajíc, klečela bez pohnutí celé hodiny jako bez těla. Předepsané hodinky modlila se s takovou pobožností jako anděl; od roku 1723. přijímala až do své smrti každého dne nejsv. Svátost, k čemuž se vždycky s velikou péčí a horlivostí připravovala. Po sv. přijímání prodlévala tak dlouho, jak toho poslušnost dovolávala, na svém klekátku, od jiných nepozorována, nejčastěji u vytržení mysli. V pozdějších letech nerušili ji již v této pobožnosti, v které pak obyčejně celé odpoledne strávila. Nechtěly ji sestry proto vyrušovati, jednak aby se nepřipravily o užitek z takové modlitby, jednak že se domnívaly, že nejsou pro svoji tělesnou neudůživost k práci schopna, při modlitbě nátlaku bolestí a útrap tolik nepocítí.

Ostatní čas trávila při společných pracích a duchovních cvičbách, v pozdějších pak letech ochotně propůjčovala se utěšování a poučování mnohých osobností ze všech stavů, které rady a pomoci její vyhledávaly. Kdykoliv měla prázdnou chvíli, běžela před nejsvětější Svátost. Tam si udělala osvícená duše svůj stánek, tam nalezla nade vše po-

myšlení naplněno slovo Písma: »Pane, zde jest dobře býti.« (Mat. 17, 14.) Jen z poslušnosti a z lásky s jinými obcovala; jinak se úzkostlivě vyhýbala všeliké roztržitosti, chránila se každého neužitečného slova a všeliké ztráty času; jestli pak se domnívala, že by dost málo pochybila, hořkými slzami poklesek takový oplakávala.

Pokud ji nebyl svěřen žádný úřad a neměla povinností na jiné dohlížeti, řídila se doslovně moudrou radou sv. Jana z Kříže: »Mysli, že Bůh a ty — sami jedini jste v klášteře.« Zdálo se, jakoby nic neviděla než — jak sama říkala — svoje hříchy, a nic neslyšela než hlas Miláčka svého v srdci.

Jen jednou se od toho pravidla odchýlila, což takto se přihodilo: Velika byla chudoba kláštera, tak že sestry pilnou práci potřeby života vezdejšího musely sobě dobývati. Odtud vzal počátek svůj onen již zastaralý zlořád, že totiž sestry jisté částky církevních hodin (nespory a kompletář) nekonalý v kostele, nýbrž v jidelně při ruční práci. Jakmile se stala matka Johanna představenou, přišla k ní jinak nesmělá a malomocná sestra Krescencie, která byla jedna z nejmladších sester a sebe za nejposlednější ze všech považovala, a se vši uctivostí, ale velmi rozhodně takto k ní promluvila: Bůh prý tomu chce, aby onen zlořád pominul a celé hodinky církevní v kostele se konaly; za to prý budou mít od Boha hojného požehnání.

Tento přímý výstup údivem nemalým naplnil představenou a k tomu ji pohnul, že zmíněný zlořád ihned odstranila. Slíbené požehnání Boží také brzy se ukázalo. Od té chvíle žhnal Bůh klásteru v duchovním i hmotném směru tak bo-

hatě a tak nápadně, že představená ještě v pozdních letech věku svého o tomto příznivém obratu z citelného, ba mnohdy trapného nedostatku k lepšímu mluvivala ujišťujíc, že hojně Boží požehnání jak v duchovním tak hmotném ohledu, jehož se klášteru od nastoupení její vlády dostává, přičísti dlužno jedině svatému životu a modlitbám sestry Krescencie. »Já vím nejlépe«, říkávala, »jakou chudobou, nouzí a nedostatkem všeho druhu klášter byl tísněn před nastoupením Krescencie, a když jsem v úřad představené se uvázala a v pokladně na hotovosti pěl zlatého se nacházelo. Kdyby nebylo bývalo Krescencie, nebyla bych si pro chudobu a nouzi ani rady věděla.«

Tato ctihodná matka utíkala se tudíž ihned ve všech záležitostech a potřebách svých k modlitbám své duchovní dcery: a pokaždé dostalo se jí pomoci shůry, někdy způsobem velmi nápadným, až téměř zázračným. V nesnázích peněžitých docházely v pravý čas od neznámých a vzdálených osobností značné peněžité almužny. Živelních pohrom, jako krupobití, přivalův a p. zůstaly zahrady a pole klášterní uchráněny, kdežto vůkolní pozemky veiké škody utrpěly. Ano i to tvrdily jak představená tak i ostatní sestry, a to z mnohých zkušeností, že prý různé potraviny, které služebnici Boží byly svěřeny, jako mouka, maslo, sádlo, chléb zvláštním požehnáním Božím mnohem déle k výživě vystačovaly, než by během přirozeným možno bylo. Nejvíce bylo to prý tehdy pozorováno, když Krescencie jako vrátná chudé chlebem neb jinými pokrmy podělovala. Zásoba k rozdávání určená bývala často na veliký počet chudých zcela nedostatečná; tu pozdvihla mysl svou k Otci chudých, a tak stávalo se nezřídka, že se všem chudým hojně dostalo a ještě mnoho přebývalo. Ott uvádí zvláště jeden případ. Jednou v pátek nahnulo se z města a z vřkolních

vesnic tolik chudých, že zásoba na kousky rozkrájeného chleba daleko pro všechny stačiti nemohla. Krescencie důvěrně vzývala Toho, který pět chleby a dvěma rybičkami nasýtil 5000 lidí, rozdávala napotom z toho, co měla, a nejen že žádný z přítomných chudých s prázdnou neodešel, ale ještě jí s dostatek přebývalo, tak že se všichni tomu divili, nemohouce si toho vysvětliti.

V účinek modlitby její všichni důvěřovali; zvláště spolusestry její utíkaly se k ní ve všech potřebách a nesnázích, i ve věcech na pohled nepatrných. Na doklad buďtež uvedeny některé případy.

Jednou připadla slavnost Porciunkuli (2. srpna) na pátek. Toho dne přicházelo množství lidí přesporního do kláštera a bývali tam dle starého obyčeje také pohostěni. Ctihodná matka vynasnažila se všemožně zaopatřiti ryby pro hosty, ale nemohla jich dostat. V této nesnazi obrátily se sestry opět ku Krescencii, aby pomohla. Ta je povzbuzovala k důvěře v Boha, který prý ví, čeho se jim nedostává, a na konec doložila: »Svatý Petr nachytá nám ryb s dostatek.« To pověděla myslíc na zítřejší památku svatého Petra v okovech, která připadá na den 1. srpna. Druhého dne časně z rána odevzdáno na fortně pro klášter množství krásných a výborných ryb, jichž nikdo neobjednal. Podobný případ stal se ještě jednou. Když sestra M. Joachima zastávala úřad kuchyňské, stěžovala si jedinkrát bývalé učitelce své, v jaké nesnazi se nalezá, nemohouc dostat ryb. Na to ji odpověděla Krescencie: »Milá sestro, jste příliš starostlivá o věci časné; modlete se, důvěřujte a nechte pečovatí Pána Boha; dostaneme ryb hojnost.« Tak se i stalo, a to způsobem neočekávaným.

Jindy opět přihodilo se, že objednané víno včas nedošlo; dosavadní zásoba byla již úplně spotřebována, tak že se na zítřek ke mši sv. vína nedostávalo.

Když obě sestry sklepnice, M. Anna Nethova a M. Rosa Weberova, v nesnázi této ku Krescencii přišly, která tehdy již byla představenou, napomenula je, aby v Boha důvěřovaly, a poslala je opět do sklepa. I vyprosily sobě, jak Ott dokládá, od představené růženec, ježž otvorem do prázdného sudu zavěsily. Ale jak podivením užasly, pozorující, kterak před chvílí prázdný sud vínem se naplnil, tak že po tři neděle z něho čisté a dobré víno točily. Jakmile došlo víno objednané, přestalo dále téci.

Jednou namáhalo se několik sester chtějice vyzdvihnouti na hlavní oltář velikou sochu na místo, kde dříve stála. Ale socha byla tak těžká, že sestry při všem namáhání s ní nic nesvedly. Tu přichází služebnice Boží, a jen se jí rukou svou dótkla, socha před udivenými zraky všech sama do výšky se zvedá a na patričním místě se postavila.

Jindy opět dostal se malý obraz blahoslavené Panny Marie na oheň a od ohně zčernal jako uhel. Krescencie vyňala obrázek, ofoukla a šátkem svým jej otřela, a obrázek ihned byl krásně bílý. I pověsily jej v choru, kde jej všechny sestry obdivovaly, a když před ním se Krescencie modlivala, pozorovaly přý mnohé sestry, mezi nimi potomní představená Joachima Koeglova, a to několikráte, že obraz ten slzy ronil. (Tyto dva poslední případy vyňaty jsou z listiny představené Joachimy ze dne 1. září 1753, která se v klášterním archivu chová)

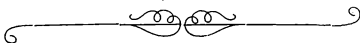
K tomu uvádíme ještě jeden podivný případ. Jistá hraběnka z Vídně darovala Krescencii překrásné Jezulátko z vosku. Ježto Krescencie dětství vtěleného Slova vždy ve zvláštní úctě měla, přála si tuto

sošku v kostele na příslušném místě postavit a také pěkným rouchem ozdobiti. Neměla však, zač by šatičky koupila. S dovolením představené objednala je přece dokládajíc: »Božské Jezulátko si samo šatičky zaplatí.« Když sochu draho-cenným rouchem oblékly, přinesla ji Krescencie do refektáře ukázat ostatním sestrám. Mezitím, co sestry radostně ozdobenou sošku prohlížejí, zvoní někdo u fortny. Vrátný přináší list svědčící M. Krescencii, ježž prý odevzdala neznámá osoba, již pak nikdo již nespatriil. Upřítomnosti všech sester psaní rozevřeno. Nic v něm nebylo než peníze, a právě tolik, kolik stály šatičky pro Jezulátko; nic více a nic méně. Všecky sestry jako jedním hlasem zvolaly: »Hle, Jezulátko samo poslalo peníze na šaty!«

Máš-li víru, čtenáři milý, rád tomu všemu dáš za pravdu a zaraduješ se, že i ty máš na nebi tak dobrotivého Otce, kterýž i ve věcech nepatrných převelikou lásku svou dítkám svým osvědčuje, když jej milují v prostnosti srdce svého.

Tak ubíhali dnové pozdějšího života jejího klidně a na pohled jednotvárně. Krescencie stala se zněnáhla, aniž by toho sama byla tušila, středem a možno říci duší klášterní rodiny, do kteréž ji Bůh sám uvedl. Nikdo nedovedl srdci jejímu, jež láskou upřímnou každého milovalo, po delší dobu býti na odpor; vládat ona všem pokorou a láskou. — Kéž by ve všech rodinách křesťanských a ve zbožných jednotách vládla vždy a všude jenom pravá láska křesťanská, pak by se rychle rozšiřovalo na zemi království Boží, jež Kristus přišel založit na tomto světě!

(Přítě dále.)

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává *Ign. Zhděnl.* (Č. d.)

Večer rozkázala jsem rozžítí venku lampy, aby se mohli dále veseliti. Seděla jsem s Marií u krbu. Massow psal dopisy. Marie zpívala mi s průvodem klavíru píseň, nadepsanou »předtucha«, byla tak dojemná, že mi vstoupily slzy do očí, ač mne nedoal nikdy její hlas. Obsah písně byl v krátkosti: »Proč na mne zřís, nemohu býtí stále u tebe; brzy zblednu, brzo stuhnú, a jsi sama ve světě.« Nemyslíla jsem na nic a nejméně na drahého manžela, ani když ze schránky nad stolkem psacím, beze všeho úderu, jeho podobizna spadla na zem, strhnouc s sebou ještě jiné předměty. —

Massow miloval hudbu, ale již několik dní neptal se po ní. Týden před dožínkami zazpívala jsem mu jeho zamilovanou arii z Gluckovy opery »Iphigenia«; bylo to naposledy a dojalý mne tehdy hlavně slova: v jedné hrobce at leží popel náš vedle sebe.... V neděli dne 22. září šla jsem s manželem naposledy radostně do kostela; jak docela jinak měla jsem přístě cestu tuto vykonati! Psala jsem téhož dne Evaldovi; Massow mi řekl, abych mu psala, že má radost, že oba synové jsou nyní zároveň rytmisty a aby jen nežádal hned nyní o dovolenou, ale až později.

Odpoledne jeli jsme do Wilhelmsthalu; šla jsem s Maxem a Marií nahoru do světnic, Massow zůstal dole, všem nám bylo také nápadno, že je dnes tak mlčenlivý. Šli jsme všichni na procházku okolo potoku; upozornila jsem několikráte aby se ohlédl, jak překrásně leží můj stateček. Naposledy byla jsem zde jako šťastná manželka, neboť když opět jsem přišla, byla jsem nešťastnou vdovou. Večer při večerí přišla řeč na stáří. Massow pravil: »Nechci sestárnouti.«

»Ani se mnou ne?« otázala jsem se plna úzkosti. Nedal mi však žádné odpovědi a byl po celý večer velmi málomluvný a zamlklý.

Dne 23. září. Při ranní pobožnosti četl sám domácí pán počátek listu svatého Jakoba a vzpomínám doposud na verš, který slavnostním hlasem četl: »Blahoslavený muž, který snáší pokušení; nebo když bude zkušén, vezme korunu života, kterouž zaslíbil Bůh těm, již ho milují.« Po ranním dešti vyjasnila se obloha a šli jsme k večeru na obvyklou procházku. Byla jsem v tak dobrém rozmaru, že když jsme šli do kopce, vstoupila jsem vždy v šlepěje manželovy. Marie se ptala: jdeš úmyslně v šlepějích otcových? Odvětila jsem, že je to obraz mého života. Když jsme šli s kopce dolů, naposledy díval se na západ slunce, domů přišli jsme, když zvonili právě.

Naše děti chtěly druhého dne odcestovati do Drážďan. Massow řekl jim večer zkrátka: »Nebudeme se dlouho loučiti.« Políbil a pozdravil naposledy Marii. —

Dne 24. září. Protože děti odjely, vstala jsem časně; když šla Marie okolo dveří otcovy světnice, prosila mne: »Pozdravuj otce mnohokrát!« Vyřídila jsem mu pozdrav a vykládala, jak mne těšilo, že loučila se slzic s dětmi, neboť s pláčem nastoupila dcera svou cestu pro zábavu; ovšem přišla za 40 hodin všecka uplakaná zpět. Ranní pobožnost ukončil Massow zase epistolou svatého Jakoba a přečetl naposled slova: »Náboženství čisté a neposkvrněné u Boha a Otce toto jest: navštěvovati sirotky a vdovy v souženích jejich a neposkvrněného sebe ostříhati od tohoto světa.« Potom vsedl na koně a jel do Wilhelmsthalu; kteří ho viděli,

vykládali mi, že byl velmi dobře naladěn a vesel. Měla jsem na starosti dvě dceřiny děvátka a bylo též více práce v domácnosti; když jsem seděla u postýlky Jeníčkovy, napadlo mi najednou, co bych si počala, kdyby dítě ležící tiše, nyní náhle zemřelo. Vzala jsem je za ruku, a teprve nyní chápala, že jsem vzala na sebe velkou odpovědnost; byla jsem všacka sklíčena a proto jsem se zaradovala, uslyševisi mužovy kroky na schodech.

K vůli dětem jsme spolu nesnídali, ale před obědem vyšli jsme si na »Juliiin kopec«, kam jsem velmi ráda chodovala. Když jsme přišli domů, obědvali jsme; Massow byl hovorný a veselý a velmi mnoho jsme spolu mluvili v těchto dvou hodinách jeho života; přišli jsme také na naši svatební cestu a řekla jsem: »Cos byl se mnou na cestě h, tak my narostla křídla, že sním již o Neapoli, jak ráda bych si tam s tebou zajela.« Potom dívali jsme se na obrazy z naší cesty. Když jsme odcházeli z jídelny, řekl Massow: »Mám ti sdělit smutnou zprávu, dobrá přítelkyně, paní z Eckardsteinů zemřela; nechtěl jsem tě před obědem zarmoutiti.« Zaražena zvolala jsem: »Doufáš, že je spasena? Mnoho dobrého nám prokázala!« Massow odpověděl: »Bůh bude jistě dobrotivým soudcem a nezapomene, co dobrého vám, sestrám učinila, Kristus je nanejvýš milosrden!« Toto slovo mého manžela mne hluboce dojalo. Ještě mi řekl, abych psala soustrastný dopis Arnoštovi z Eckardsteinů; o půl šesté mám pro něj přijiti, půjdeme spolu na procházku; pak odešel do pracovny — viděla jsem ho naposledy živého. Jak bude, až ho zase uvidím?

A jak bylo, když sám Pán k němu přišel?

Bylo několik minut po půl šesté, když jsem vstoupila do jeho pracovny; díky Bohu, že jsem já ho našla, totéž

opakují, kolikráté mluvím o této hrozné chvíli. Stojíc ještě na prahu řekla jsem vesele: »Nuže, drahý manželi, jsem připravena!« Neobrátíl se však. »Massowe, což spíš?« pravila jsem více s podivem než strachem; žádná odpověď. Ale již jsem věděla vše, vše, než jsem k němu přikročila, vezmouc jeho v před nakloněnou hlavu do svých rukou zpozorovala jsem, že je studený a bleďý. Volám ho jmenem a padám na kolena. Předešel mne před soudnou stolicí Boží. Jenom jeho milý obraz zůstal mi, neslyšel mne více. Seděl jako ve snu, obličejem obrácený k západu, a když klečíc podepřela jsem hlavu k jeho srdci, netlouklo, věděla jsem, že je mrtev, že jsem vdovou. Ale také jsem věděla, že je u Boha, a že půjdu jednou za ním, budeme zase spolu. »Věřím v svatých obcování hříchů odpuštění, těla vzkříšení, život věčný. Amen.«

Velkou milostí bylo, že jsem neumřela lekem, že jsem se nezbláznila, že jsem nevykřikla, nýbrž docela ticho zůstala, a pobožně se modlila: »Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého, a podle množství slitování svých, sňmaš nepravost mou,« tento výrok nejprve mi přišel na mysl, a potom stále jsem opakovala: »Odpočívej duše vysvobozená, v pokoji!« Jak dlouho vše trvalo, nevím; najednou jsem však vyskočila, otevřela dvře a volala: »Děti, pán zemřel! Běžte pro pastora a pro lékaře.« Potom poklekla jsem zase u mrtvol.

Světlice byla hned plna lidí a všichni plakali; poručila jsem, aby byli tiše, a modlila jsem se s nimi Otčenáš. Zase bylo ticho, jako bychom stáli přede dveřmi ráje. Přišel pastor; co však měl říci, kde sám Bůh a můj drahý v Pánu odpočívající manžel tak slavnostně kázali! Jeho chladné napomenutí »Vzpamatujte se, milostivá paní,« zdálo

se mi nemstné, neboť byla jsem klidna, což mi již asi vyprosil Massow u Boha, byl to zázrak milosti a nebyla to má vlastní bývalá osoba! Pastor poradil, abychom přenesli mrtvého na lůžko, a pokusili se ho vskřísiti. Mezitím co pastor četl v homeopatických knihách, položili jsme Massowa na lůžko — mrtvolu... Telegrafovala jsem dětem, že otec byl raněn mrtvicí, aby hned přijeli do Rohru... Lékař okresní přišel; na cestě slyšel, co se přihodilo a sklonil se hluboce dojat nad mrtvolou. Tázala jsem se ho: »Není-liž pravda, není žádné naděje?« »Není,« odpověděl a hořce plakal. Privil, že nebožtík zemřel nejrychlejší, nejléheší smrtí, jakou vůbec může někdo zemřít, ochrnutím mozku ve spánku.

»Podivuji se vám, že jste tak klidna,« řekl mi lékař téhož dne večer. Odvětila jsem: »Věřím v živého Boha, v život

věčný; nemám mrtvého manžela, následuji a vidím ho.« »Vy, šťastná paní!« dojat odpověděl lékař, který tak často hleděl na umírající a přece nevěřil ve věčný život Kristův. — Za čtyři měsíce sám však zemřel a stal se že Šavla Pavlem. Až potud výtah z Juliina denníku.

Víra těšila Julii a dodala jí síly i tento nejtěžší den svého života trpělivě snažeti; trpěla však velice. Zmocnil se jí nevýslovný pocit opuštěnosti, ale hledala a našla útěchu u Boha. Požádala pastora, aby dal zvoniti ku krátké bohoslužbě a ohlásil od oltáře úmrtí pana z Massowů. Za chvíli zahlaholily večerním klidem zvony a obyvatelé osady shromáždili se v kostelíku, a slzice modlili se za zemřelého, neboť ztratili v něm skoro všichni dobrotivého otce a velkého dobrodince; zpívali též smuteční písně.

(Přítá dále.)

Královně nebes.

Což krajinka zelená se,
stromy stojí v plné kráse,
všude plno poupat, kvítí,
a ty růže na rozvítí,
bez i kalina:
Salve Regina!

Všechno mládo, zdrávo, živo,
jak to slunko přívětivo.
V korunkách si větřík hraje,
ambrou dýší sady, háje,
hor i dolina:
Salve Regina!

Salve! Větřík zplna — tiše
v Aeolovu harfu dýše.
Ve zpěv rajsý ptáč se dala,
slavným hymnem zaplesala
lidu rodina:
Salve! Regina!

•Obzor.

Ant. Travnice.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XIII. Na pobřeží Otročí.

V západní Africe, asi na 5. stupni severní šířky rozkládá se tak zvané pobřeží Otročí. Jméno své má odtud, že Španělé v minulých stoletích hlavně v oné části Afriky černochoy schytávali a pak za otroky do svých amerických osad dováželi. Největším městem řečeného pobřeží je Lagos, kde již od mnoha let zdárně prospívají katolické missie a odkud víra katolická v okolních krajinách se šíří. Nový takový přírůstek stal se nedávno a tamější missionář, P. Vogt, o tom píše:

„Před krátkým časem přišlo do naší missie v Lagos několik černochoů vikáře msgr. Langa. Po obvyklých dlouhých obřadech vítacích ujal se pohlavár slova. Je to mladý muž, asi 30 roků starý. V rukou drží velký deštník a jeho nohy třel v trepkách, důkaz to, že je něco více nežli jeho soudruhové, kteří nemají ani deštníka ani trepek.

„Otče,“ oslovil apoštolského vikáře, „my pocházíme z Ibonvonu v zemi Jebu. My jsme viděli tvůj kostel a ze zvědavosti vstoupili jsme tam v čas služeb Božích. Všecko se nám tam velmi líbilo a těšilo by nás velice, kdyby jsi mezi námi založil missii.“ „Vy jste bezpochyby protestanté?“ tázal se msgr. Lang. — „Ano, milostpane, my jsme byli trochu protestanty, někteří z nás jsou dokonce pokřtěni. Již dávno přáli jsme si, přijati náboženství bělochů. Postavili jsme proto kostel a chýši pro učitele. Obrátili jsme se na protestanty, aby nám dali pastora a učitele. Pastor podnes nepřišel, jen učitel se dostavil. Jeho učení se nám však docela nelíbilo a jeho život byl takový, že jsme ho brzy po jeho příchodu musili nazpět poslati. Tak jsme již bezmála celý rok opuštěni. Nikdo nás nevyučuje.“

A což nežádali jste nového učitele? — „Nemáme k protestantům již důvěry. Jednou nás nechali na holičkách. To dostačí. Nyní chceme státi se katolíky, a ty máš býti naším pohlavárem.“ — „Přejete si tedy, abych u vás založil

missii?“ — „Ovšem! to by nás velice těšilo.“ — „Dobře, ale zatím vám nemohu poslati ani kněze, ani učitele. Nejprve musíte mi dokázati, že máte dobrou vůli. Potom uvidíme, co se dá dělati. Vy jste se učili čísti; zde máte katechismy ve své řeči. Běžte nyní domů, a hleďte vyzvěděti, kolik z vás minilo by se obrátiti na viru katolickou, a potom přijďte zase.“ — „Velmi dobře, otče, za osm dní přijdeme opět, ale pak nás bude více.“

Dostali slovu. V určitý den přišlo jich asi dvanáct a prosili za vyučování. „Pojď, otče,“ pravili, „nejpřednější rodiny naši vesnice chtějí se obrátiti. Mnozí obyvatelé sousedních osad mají týž úmysl. Nás všech je dohromady 170.“ Kterak bylo možná tak naléhavé prosby oslyšeti? Biskup uložil mi, abych vyslance domů doprovodil a na místě samém o možnosti, missijní stanici tam zaraziti, se přsvědčil.

Ibonvon leží v Jebu, části to černošského království Joruby, kde žádné ještě missijní stanice nemáme. Ještě před několika roky bylo území to pro Evropany docela uzavřeno. Missionář P. Borghero pronikl roku 1864, až do osady Ekpe, nemohl však dále, ježto černoši tamější byli zapleteni do válek mezi sebou a veškeré spojení s přímořím bylo přerušeno. PP. Chausse a Holley navštívili r. 1883. za velkých nesnází západní část země Jebu. Roku 1892. dostali Angličané zemi pod svůj protektorát a otevřeli ji obchodu. Od té doby sídlí v Ekpe anglický důstojník s malou posádkou vojenskou a v poslední dobu byla tam zřízena i nemocnice. Ekpe spojeno jest poštovně s Lagos malým poštovním parníkem, který každý týden jednou z Lagos tam přijíždí. Cesta trvá asi 8 hodin.

V průvodu dvou mužů z Ibonvonu a missijního chovance vydal jsem se na cestu. Cesta vykonána šťastně, ač ne bez dobrodružství. Dorazili jsme do Ibonvonu. Ves je nepravdělně a bez plánu stavěna, jako všechny osady černochoů. Několik plechových střech však dosvědčuje,

že obyvatelé jsou už poněkud vzdělanější. Pěkná pole okolo osady svědčí o jejich pilnosti. „Otče, zde je tvá missie,“ pravili mi černoši, a přede mnou stál kostelíček, obydli bývalého protestantského učitele a vedle lešení na zrcny. Prohlédl jsem si vše důkladně. Jak bídná to svatyně! Čtyry zdi solva metr vysoké, nahoře bídná střecha z tyčí bambusových a listů palmových, spočívající na několika dřevěných lošnách, uvnitř několik charakterných židlí: to je kostel v Ibonvonu. Obydlí učitelovo není lepší, je však, jsouc aspoň očišeno, úhlednější. Obsahuje větší světnici s verandou na venek a pět jiných světniček, pravých to kumbálků.

Zatím rozšířila se po vsi zpráva o mém příchodu. Mužové, ženy a děti, slovem celá ves shromáždila se okolo mne. Pozdravy a otázky neměly konce. Každý chtěl vědět, jak se mi dávalo na cestě, jak se mám a podobně. Ze všech očí zářila upřímná radost. Tázal jsem se jich, chtějí-li opravdu státi se katolíky. „Ovšem, otče, je to naše přání! Zůstaň u nás a vyučuj nás,“ byla jejich jednohlasná odpověď. Privil jsem jim, že jsem ochoten jména těch, kteří pevně odhodláni jsou, katolíky se státi, zapsati do svého záznamu, a hle, ihned dalo se jich zapsati 120, mezi nimi 24 žen. Asi 50 dětí přihlásilo se do školy. Potom jsem jim oznámil, že následujícího dne, v sobotu, budu jim sloužiti mši svatou a k nim učiním krátkou promluvu, načež jsem jich propustil.

Celý ten den byl jsem návštěvami takřka zasypan. Donesli mi rozličné dary a prosili mne o katechismus, modlitební knížky a zpěvníky. Následujícího dne sloužil jsem mši svatou u přítomnosti nové katolické obce, která se v hojném počtu dostavila, a po mši sv. promluvil jsem k nim o oběti mše sv. a povinnostech k Bohu. Později vykonal jsem několik návštěv ve vsi a v okolí. Všude byl jsem přijat s neličenou radostí. Ibonvon má asi tisíc obyvatelů. Krajina je pahorkovitá a místo pro budoucí misijní stanici leží na mírném návrší. Okolo osady rozkládá se nádherný les palmový. Paseky jsou osázeny kukuřicí a maniokem. Rostlinstvo je velmi bujné a z toho lze souditi, že půda je velmi úrodná.

Missie bude se moci snadno udržeti. Pět větších osad leží v nejbližší blízkosti. Také tam uvolilo se 50 mužů, státi se katolíky. Ač bylo deštivé počasí, obcovalo neméně minulou neděli na 200 osob službám Božím. Ano i mužové z okolních osad přišli a vzorně se chovali. Všichni naslouchali s napnutou pozorností mé krátké promluvě, ve které jsem jim některé důležitější pravdy náboženské vysvětlil a je k vytrvalosti v jejich dobrém předsevzetí povzbudil. Poslužbách Božích následovalo shromáždění na návsi, při kterém bylo ustanoveno, že dva mužové mne na zpáteční cestě do Lagos doprovodí, aby v naší missii 100 katechismů a 40 zpěvníků nakoupili. V pondělí ráno jsme odcestovali. Loučení bylo smutné. Dobří černoši získali si za ten čas mou lásku. Na důkaz své vděčnosti dali mi na cestu rozličné dary: pytel kukuřice, dvanáct kuřat a dvě ovce, vše pro missii v Lagos. Šťastně vrátil jsem se se svými průvodci do Lagos a podal jsem biskupovi zprávu o své cestě. Zpráva zněla tak příznivě, že biskup ihned otevření nové missie ustanovil.

XIV. Od zálivu Hudsonova.

Při zálivu Hudsonově v Severní Americe působí katoličtí misijníci z řádu oblatů neposkvrněného Početí. Končiny ty jsou studené a obydlené pořádku kmeny indiánskými. Činnost misijní v ledových pouštích tamějších je sice nadmíru obtížná, avšak není bez úspěchu, ano vzbuzuje často obdiv nejen katolíků, ale i jinověrců. Tak na příklad našli katoličtí misijníci věrného přítele a horlivého příznivce v osobě faktora obchodní společnosti Hudsonské v osadě Kross Lake Honse, jenž, ačkoli jsa skotským presbyteriánem, opětne o zařízení katolické missie ve svém okrese žádal a katolickým misijnářům, nyní tam usazeným, vždycky byl přívětivým a ochotným pomocníkem. Tyto přátelské styky neobmezují se nikterak na úředníky. Za své poslední návštěvy ve Vinipegu předložil P. Bonnard, představený missie v Kross Lake svému biskupovi list, který mu byli poslaly bílí protestantští rybáři ze Sandy Baru. V listě tom vyslovují svůj podiv nad jeho apoštolskou horlivostí a projevují

svůj úžas nad tím, že přes vysoké své stáří v největší chudobě a neumorné práci mezi Indiány zůstává a žádného platu za to nedostává, kdežto ženatý pastor tamtéž má 800 dollarů ročního platu. Zároveň děkuje mu za příznivý obrát, jenž nastal v životě tamějších Indiánů a jehožto sám je původcem, a posílají mu na důkaz své úcty částku 45 dollarů. K tomu podotýká časopis „Nort West Review“, že se tomuto výrazu úcty a vážnosti nediví ten, kdo P. Bonnalda a jeho přívětivou a milou povahu zná, a dokládá, že kolikrát i nekrtění Indiáni až k slzám pohnuti bývají, když vidí P. Bonnalda udělovati křest svatý.

Osada Kross Lake leží 400 mil vzdálena od Vinpegského jezera a cesta tam trvá 10 dní. Missionáři používají železné dráhy až do Vinpegu a odtud jedou na saních psy tažených po zamrzlých řekách a jezerech. Svizele, kterých zakouší na takových cestách, jsou neuvěřitelné a o jejich odloučenosti od celého světa a tesklivé samotě těžko si pojem učiniti. Jeden z missionářů oblatň byl, vrátiv se po dvouletém pobytu mezi Indiány do města Prince-Albertu, a spatřiv zase příbytky bělochů, radosti tak překonan, že plakal jako dítě. Měltě právě jízdu 900 mil zasneženými lesy a přes zamrzlé řeky a jezera za sebou. Z toho vidno, že to není žádnou maličkostí kázati svaté evangelium posledním zbytkům bývalých pánů Ameriky, t. j. Indiánům.

XV. Moc modlitby.

Antonín byl katechistou, t. j. pomáhal missionářům vyučovati ve svatém náboženství své soukmenovce. Bydlel v missii v Severním Zaquebaru ve východní Africe. Byl velmi nadaný a brzy naučil se čísti a psáti. Byl však i velmi zbožný. Dlouhý čas byl sluhou otce představeného a tento malý úřad mívá nemalý vliv na povahu a budoucnost takového černého.

Otec představený radil často Antonínovi, aby se horlivě modlil také za své rodiče a příbuzné, kteří byli ještě pohany, aby jim Bůh dal milost obrácení. Rodičové Antonínovi bydleli na nejvzdálenějších horách území Kakuru.

Žádný Evropan nepronikl ještě do tohoto odlehleho kouta světa. Vypravuje se, že mravy obyvatelů tamějších jsou velmi jednoduché. Jejich oděvem jsou kůže kozí anebo zástěry pletené z trávy. Přese všechnu svou chudobu jsou nadmiru šťastní, neboť nemají velkých potřeb. Jenom-li slunce a déšť jejich kukuřicovými polím dají úrodu, jsou spokojeni. Neznají žádné ctižádosti, nemají naruživosti a vášni, jimž otročí národové vzdělání. Tu a tam sestupují mužové do vzdálenějších krajů jiných černochů za příčinou obchodu. Má-li člověk s nimi co jednati, pozná ihned, že to jsou statní lidé, jichž byla zloba našeho století dosud nepokazila.

V těchže poměrech žili také rodičové našeho katechisty Antonína, za které se modlil, aby jim Bůh nedal umřítí beze křtu svatého. Poslyšte nyní, kterak Bůh i v Africe modlitbu čistého srdce vyslyšel.

Jednou večer přikvapí Antonín do missie a volá otce představeného. „Pospěš si“, praví, „můj bratr právě přišel a je těžce nemocen.“ Missionář jde a vidí skutečně, že bratr Antonínův má zápal plic. Poněvadž nebezpečí není ještě tak velké, poučuje ho, pokud to okolnosti dovolují, o pravdách našeho svatého náboženství. Odecházeje nařizuje Antonínovi, aby ho zavola, kdyby snad nemocnému přitížilo. Ještě téhož večera — sotva že jsme povečeřeli, — přijde Antonín a volá nás zdaleka: „Rychle, otče, můj bratr umírá.“ Otec představený pospíší s ním. Přicházejí ještě zavčas. Missionář uděluje umírajícímu křest svatý — několik okamžiků později odchází tento na věčnost.

Následujícího dne z rána přichází do missie Antonín, s uplakanýma sice očima, ale spokojen v srdci a oznamuje nám šťastnou smrt bratrovu. Jeho modlitba došla vyslyšení a my jsme si povídali: „Kdoby v tom neviděl prstu Božího? Bratr Antonínův bydlel tak daleko, o nás věděl jenom, co mu Antonín o svých návštěvách domu vypravoval, přišel k nám těžce nemocen, nicméně přišel ještě zavčas a přijal svátost, která otvírá brány nebes. Tonení náhoda. Dobré chování Antonínovo a jeho zbožná modlitba zjednaly zesnulému bratrovi slávu nebeskou.“

XVI Hřeši, kdo milosti Boží odporuje.

Předeslé vypravování přivádí nám na mysl takový z oněch nemnohých okamžiků, kdy missionář je spokojen. V následujícím obrázku ukáží ti, milý čtenáři okamžik, kdy spokojen není, kdy zamyslen a smuten sama sebe se táže: »Jestě jedna duše, kterou bych byl rád zachránil, která však nechťela. Proč to Bůh dopustil?«

Nedaleko missie žila pohanská, ale zámožná rodina. Pokud to počasí dovoluje, obdělává svá pole. Slunce-li příliš páli a půda je vyprahlá, najímá se muž za nosiče u některé karavany, aby si nějaký groš vydělal. Žena zatím opatruje dům a děti, vyhání ovce a kozy na pastvu. Tak žije rodina den ode dne. Missionáře vidí často. Nejednou je zval, aby také přišli do missie a dali se poučiti, ale nadarmo. Zůstávají lhostejnými, k missionářům chovají se přátelsky, pozdravují je zdaleka jako svého otce, táží se ho v důležitých záležitostech za radu, ale každé řeči o náboženství se vyhýbají. Již před dvěma lety žádal jich missionář, aby aspoň jedno ditko dali pokřtiti, ale otec stále opakoval: »Však ono přijde«, a matka říkala: »Jest ještě malé«.

V poslední době mluvil k nim Bůh

důraznějším způsobem. Tři z jejich příbuzných umřeli náhle, aniž přijali křest svatý. Tato rána jimi pohnula; začali v neděli choditi na mši svatou. Ano jednoho dne obměkli se tolik, že dali pokřtiti svého syna. Když jim však missionář domlouval, aby také sami se dali poučiti a pokřtiti, jenom se usmívali. Výstraha, kterou jim poslal Bůh, nestačila, ale trest následoval v zápětí.

Před několika dny přišel k missionáři černochoch a povídá: »Viš, otče, že manželka N. zemřela?« — »C, že?« diví se missionář, »tato mladá, zdravá a silná žena že zemřela? Vždyť jsem ji ještě minulou neděli viděl na mši sv. ! Co se jí přihodilo?« — »Slyš, otče«, praví černochoch. »já jsem nevěděl, a vůbec nikdo neslyšel a nevěděl, že by byla nemocna. Její muž praví, že po dva dni měla bolení hlavy a tuto noc, aniž se byla nějaká jiná nemoc dostavila, zemřela.« Netřeba dokládati, že to byla ona zatvrzelá žena, která se svým manželem se zpečovala, přijati viru křesťanskou. Zemřela náhle ve své zatvřelosti a zminěný missionář dověděl se o jejím náhlém úmrtí, zamyslel se a řekl: »Tak se stává, jestliže člověk, a byť to i černochoch byl, milosti Boží odporuje.«

Božské Srdce Pána Ježíše, pramen blaženosti.

(Část dalš.)

Nyní si dej, milý čtenáři, otázku: »Dojdou všichni toho cíle, budou všichni jednou neskonale blaženi, patříce na Boha, neskončenou Krásu?«

Podívej se za jasné noci na hladinu řeky nebo jezera a uvidíš tam nebe se všemi hvězdami. Zdali zjev tento objeví se ti vždycky, bez rozdílu? Nikoli. Voda musí býti čistá. V kalné vodě neuvidíš obrazy ani jedné hvězdy.

Podobně je to s duší lidskou. Již zde na zemi, tím více však po smrti zjeví se krása Boží jen duši čisté. Hříchem

zkalená duše neuvidí Boha, nedojde štěstí, k němuž je stvořena.

Jistý španělský šlechtic dopustil se těžkého hříchu. Ztratil pokoj duše a s ním vnitřní štěstí. Bylo mu úzko v komnatách jeho paláce. Chtěl opět nabýti míru a duševního blaha. Vydal se na cesty do výstavních měst a rozkošných krajín, aby jejich krásou naplnil duši svou stěstem. Nadarmo. Vrátil se domů nešťastný, jak byl odesel. Přestal se stýkati s lidmi, hledal v samotě štěstí. Ani zde nezasvitl mu světlý jeho paprsek.

Byla jasná noc. Na nebi krásou usmívalo se tisíce hvězd. Così jej táhlo z komnat hradu do volné přírody. Doufal, že pohledem na krásu hvězdnatého nebe, pokojem zladí své srdce a naplní blahem. Pozvedne hlavu do výše — však rázem ji skloní dolů a praví: »Na krásu směji patřit jenom nevinní!« — Vrátil se do hradu s neštěstím v srdci. Co by mu pomohl pohled na stvořenou krásu, když nemohl očistiti jeho duše, když nemohl ho zbaviti hříchu, jenž mu bránil, aby patřil jednou na Krásu nestvořenou — Boha. Kde měl nyní hledati mír a štěstí?

Jistý muž po delší dobu vedl nezřízený život, oddávaje se opilství. Nešťastným činil sebe i svoji rodinu. Byla u nich sv. missie. Muž ten zůstal zatvrzelým, nešel ani na jedno kázání. Ku konci missie pravila mu manželka: »V kostele je nový obraz Božského Srdce Páně, je neobyčejně krásný, všichni lidé se mu obdivují, mohl by's také na ten obraz jíti se podívat.«

To bych mohl učiniti — pomyslí si. A šel. Postavil se před obraz a pozorně se na něj zahleděl. Když je Božské Srdce Páně tak krásné na obraze, jak krásné teprve musí býti ve skutečnosti! Vzpomněl si, že jest od Boha stvořen, aby patřil nejen na obraz, nýbrž na Božskou krásu Krista Pána samého. V tom padne zrak jeho na ránu a kříž na Božském Srdci. Jako meč projede duši jeho myšlenka: Tu ránu učinil jsi Božskému Srdci Páně ty, ten kříž jsi zhotovil Kristu Pánu ty svými hříchy!

Cítil v duši své nepokoj, cítil, že ztratil naději viděti jednou Krista Pána samého, neboť v nebi na něj směji patřiti pouze nevinní. Než hleděl dále na obraz, nespěsil své hlavy. Vždyť v Božském Srdci Páně viděl nejen výtku, nýbrž i lásku — neskončenou lásku k sobě. Onen plamen, jež na obraze z Božského Srdce Páně viděl sálati, mu pravil, že Kristus Pán Srdce své na kříži dal si probodnouti z lásky k němu, by zbavil jej jeho neštěstí, by očistil duši jeho od hříchu a vrátil jí naději na nebe. Jak byl šťasten! Plakal lítostí, plakal radostí, poklekl k nedaleké zpovědnici, vyznal missionáři všechny svoje hříchy, byl očistěn láskou Božského Srdce Páně. Jeho duše byla zase čistým jezerem, v jehož hloubce milosti přebýval Bůh.

Marně španělský onen šlechtic hledal v malebných krajinách, výstavních městech, v komnatách paláce, ve volné přírodě, co našel tento muž v Božském Srdci Páně. Láska Božského Srdce Páně čistí duši. »Hříšníci najdou v mém Srdci pramen a nezměrné moře slitování,« pravil Kristus Pán. Láska Božského Srdce Páně také udrží a rozmnoží v duši čistou lásku k Bohu, neboť Pán Ježíš, zjeviv svoje Božské Srdce, pravil: »Podávám lidem prostředek, jenž je s to, by k důkladné lásce je pohnul.« Božské Srdce Páně jsou pramenem čistoty duševní a svaté lásky k Bohu, je zároveň zřídlem nejvyšší blaženosti, protože blažení jsou jen lidé čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.

Různé zprávy.

Láska k bližnímu a katolický tisk.

Křesťanská pravá láska k bližnímu je vynalezavá, vyhledává kde může cesty a prostředky, jimiž by možno bylo pomoci bližnímu. Za našich dnů, kdy nazývají tisk velmocí a kdy kde kdo čte nějaký časopis, připadli praví přátelé lidu zajisté na výbornou myšlenku: pomáhati bližnímu pomocí tisku, to je tiskem vyzvatí lid, aby skládali a shromažďovali čtenáři pro bližního. Nutno vzdáti největší chválu všemu katolickému tisku v této příčině; vyjde-li nějaké povolání, stane-li se někde nějaké neštěstí, pořádají-li se sbírky k nějakému dobročinnému účelu, nikdy nezůstane pozadu náš tisk katolický a též přispívá, což tím více zasluhuje povšimnutí, poněvadž jak bohužel nelze zapřít, jsme my, katolíci, k svému tisku mnohem netečnější než naši nepřátelé, náš tisk je poměrně mnohem méně rozšířen a slaběji vyvinut, než tisk a noviny, jež vydávají naši protivníci. V Německé říši jsou nejrozšířenějším katol. denníkem »Kolínské noviny«, vycházející třikrát za den ve vydání o 19 tisících výtiskův. Dle zprávy kterou podala redakce knězi řádu kapucinského P. Isidorovi Schnütovi ve Starém Oettingu v Bavorsku — u nás redakce dovede jen sama o něco prositi kněze, ale posloužit jim něčím, to ne; nedá vůbec ani žádné odpovědi, jak to pisatel učinila redakce katolického listu v Praze — sebraly »Kolínské Noviny« v posledních pěti letech na různé dobročinné účely 173 tisíc marek (marka má 1·20 K); z těchto peněz byli poděleni: 13.300 M dostal spolek, který se stará o katolickou duchovní správu mezi protestanty a jmenuje se Spolek svatého Bonifacia; 13 600 marek dali katolíkům ve Švédsku, 2200 marek katolíkům v Norvěžsku, 2000 marek na svatopetrský halíř, 4000 marek katolickému dělnickému domu v Berlíně, 17.000 marek poškozeným krupobitím, 2100 marek malomocným v Birmě, 10.100 marek hladovým v Indii, 10.000 marek hladovým ve Východní německé Africe, 22.000 marek tamtéž misijnářům, 23.000 marek ku stavbě chrámu Panny Marie v Jerusalemě,

50.000 marek na stavbu kostelů a škol mezi protestanty v Německu, 11.000 M. na jiné dobročinné účely. Jistě je to důkaz velké obětavosti čtenářstva, když jediný list v poměrně krátké době tak velké obnosy rozdává. Prohlížíme-li katolické německé týdeníky, tož sledáme, že má skoro každý stálou rubriku pro dobročinné účely; ve Stuttgartě vychází týdeník zvaný »Katolický nedělní list«; má v každé čísle za pravidla seznam darů asi tisíce marek, někdy i dva tisíce; ovšem má 72 tisíc odběratelů. U knihkupce Auera v Donauwörthu vychází »List svatě Nothburgy« pro služebné a přece, ač má čtenářstvo tak chudé, sebere ročně na dobročinné účely čtyři tisíce marek; vychází v 48 000 výtiskův. Knihkupec Herder ve Frýburgu v Badensku vydává měsíčník »Katolické missie«, které od svého založení roku 1873. až do roku 1903. sebraly na missie skoro dva celé miliony marek, čili úplně přesně 1,937.970 marek 70 fenikův. V Linci vychází mariánský měsíčník »Ave Maria«, který sbírá výhradně pro stavbu tamního stoličního chrámu Páně a sebral v desíti letech přes 56 tisíc korun, tedy ročně průměrně 5600 korun. V Linci vychází čtyřikrát do roka časopis určený pro kněze, který sbírá od roku 1890. příspěvky na missie. Do letoška, tedy za 14 let sebral 17.976 K 68 h. Když jsme viděli jak jsou obětavi katoličtí Němci, povšimněme si aspoň některých našich katolických listů. Tu zajímá nás bude ovšem v první řadě naše milá »Škola božského Srdce Páně«. Zajímá nás bude zvědět, jak jsou čtenáři její dobročinní, jak ukázali skutky lásku svou k bližnímu. Roku 1903. sebrala »Škola« v celku 2306 K 04 h, z toho připadlo nejvíce a sice 1944 K 51 h spolku svatého dětství, dále odevzdáno spolku ku rozšiřování svatě víry 162 K 93 h, svatopetrského halíře 13 K, spolku klanění nejsv. Svatosti Oltární 16 K, spolku »Přítel dítek« 8·20 K, na chléb svatého Antonína 14·40 K, chrámu Páně na Svatém Kopečku u Olomouce 23 K, chrámu Páně ve Filippsdorfu 100 K, malomyslným v Birmě 6 K, jednotě sva-

tého Methoděje ve Vidni 20 K jednotě svatého Michala ve Vidni 4 K. Dle jednotlivých měsíců, byli čtenáři nejvíce dobročinní v únoru, kdy dali 1007·31 K, v druhé řadě byl březen se 390·88 K, pak leden se 259·14 K, nejméně odvedeno v listopadu a sice jen 54·16 K. Ale nutno učiniti tuto poznámku: lvi podíl připadl na této sbírce spolku svatého dětství, totiž ze všech 2306 K, připadlo na tento spolek 1944 K, a celý tento tak velký obnos po velké většině darovali dítky a čtenářové »Anděla Strážného«, který je přílohou »Školy«. V dřívějších letech darovali čtenářové naši »Školy« jak mi sdělila přelaskavá administrace tyto obnosy: roku 1902. 2364·45 K, r. 1901. 3150·03 K, r. 1900. 2618·96 K, r. 1899. 3291·78 K, r. 1898. 2721·60 K, r. 1897. 4659·24 K, r. 1896. 5684·48 K, čili v posledních pěti letech darovali čtenářové »Školy« 13·731·27 K. Z nejrozšířenějších našich českých katolických listů jsou »Kříž« a »Maria«, ovšem i v nich bývá se na dobročinné účely. Za r. 1902. sebralo se 4877·21 K, což zajisté velmi mnoho jest, když považíme, že jsou po většině čtenáři tohoto listu asi chudina. V dubnu r. 1903. přišla jak »Kříž« na straně 64. vypráví, do redakce neznámá čtenářka jejich časopisů, odevzdala obnos 6100 K a žádala, aby rozdělen byl na dobročinné

účely. V r. 1903. sebrali čtenáři »Kříže« a »Marie« 3937·68 K, »Kříž« sebral 2020·49 K, »Marie« 1927·19 K; počítáme-li že sebrali čtenářové těchto listů průměrně za rok čtyři tisíce K, je to za deset let — a tak dlouho oba časopisy již vycházejí — čtyřicet tisíc korun! Jak naši katolíci jsou obětaví, dokazuje tato zpráva jistého bulharského listu: po celé Rakousko-uherské říši sebralo se pro uprchlíky z Macedonie: p. Graf, redaktor časopisu »Information« odevzdal 50 K, p. dr. Polívka v Praze 30 K, redakce pak katolického listu »Hlas« v Brně odevzdala nejvíce a sice 110 K.

Církev v Japonsku. Dne 15. června 1891 zřídil svatý Otec Lev XIII. v Japonsku církevní hierarchii. Sídlo metropolitě je v Tokio, jemuž podřízeni jsou tři biskupové, a sice v Hakodate, Nagasaki a Osaku. Všechny katolíků je na padesát tisíc, kněží je okolo sta cizích a asi dvacet domorodých. Skoro všichni kněží jsou Francouzi ze společnosti pařížských cizozemských missií. Alumnáty pro výchovu kněží jsou dva, škol národních je 200, kostelů a kaplí též na dvě stě. Bohužel že není žádných vyšších katolických škol. Nedávno zřídili klášter trappistů v Hakodate, kdež výborně působí. Japonsko má asi $\frac{2}{3}$ rozměru našeho Rakousko-Uherského mocnářství a, na 50 milionů obyvatelstva. *Ig. Zhdněl.*

Děkuvzdání božskému Srdci Páně.

Z Opavy. Vroucné díky vzdávám nejsv. Srdci Páně za vyslyšení prosby mé v těžké záležitosti po učiněném slibu, že to uveřejním, budu-li vyslyšena. *V. B.*

Z Příbrami. Plně svůj slib vroucné díky vzdávám božskému Srdci Páně, nejb. Panně Marii a sv. Antonínu Pad. za uzdravení z těžké a nebezpečné nemoci. *E. J. T.*

Z Opavy Dle učiněného slibu vzdávám tímto veřejně díky božskému Srdci Páně

za vyslyšení prosby v důležitých duchovních záležitostech po vykonání 9denní pobožnosti k božskému Srdci Páně. *A. H.*

Z Brna. Vzdávám uctivé a vroucné díky Pánu Bohu a věrnému sluhovi jeho P. Martinu Středovi za vyslyšení modlitby v nemoci očí svých. *M. U.*

Z Opavy. Vzdávám nejvroucnější díky božskému Srdci Páně a neposkrbnému Srdci Panny Marie a sv. Josefu za vyslyšení prosby v důležitých záležitostech. *P. F. S.*

Rozšíření Apoštolátu modlitby.

(Hlavní úmysl.)

Svět je ve zlém — tak musí každý vyznati, kdo jen třeba povrchně pozoruje nynější společnost lidskou. Všecko co na světě jest, jest žádost očí, žádost těla a pýcha života, uznáváme rádi se sv. Janem. To jsou ty tři prameny, z nichž lidstvo nynější po většině čerpá a otravuje sebe. Či není tomu tak? Co člověk mnohý vidí, všecko chce mítí, všeho hned pánem býti, ať to prospívá nebo škodí. A co škodlivého jest, toho jest více na světě, a proto lidé stržení žádostí očí, nevidí takřka lesu pro samé stromy, zapominají na nebe, nevzpomenou na duši, nevidí smutného konce života, kam je vede nezřízená žádost po pozemských věcech. Mnohý zase myslí, že jest jenom z těla jako zvíře, nepamatuje na vznešenější část své bytosti, na nesmrtelnou duši, a proto se o ni docela nestará, jen když vyhoví žádostem těliska svého, ať jest to pokrm, nebo nápoj, nebo mar-nivost v oděvu, nebo dokonce smyslné a chlipné žádosti. O těchto praví již svatý Pavel, že chodí jako nepřátelé kříže Kristova, jichž bohem bricho jest. — A konečně třetí druh lidí jsou stěžení pýchou života, ženouce se po slávě pomíjející, hledající předáctví všude, vypínající se nad jiné jako prázdné klasy obilné, šatíce se nádherně a tak jsou sobě samým bohem. Jsou »nadlidé«, kteří o Pánu Bohu ničeho nechtějí věděti. Tot obraz nynějšího světa a lidí v něm žijících. Smutný to obraz. Ještě bude však smutnější, nestane-li se náprava.

Pohledněme do rodin. Ach jak smutno tu, nevidíme-li snad ani obrazu svatého, ani kříže, neslyšíme-li ani ráno, ani večer modlitby, kde žijí lidé jen aby žili, svátek nesvátek, vše jedno, do kostela nejdou, po práci, jestli vůbec pracují, hledí užiti světa a vynahradit si, co prací svou si odřící musel; o Pánu Bohu ani zmínky se neděje, jsou křesťané a nejsou křesťané, protože nekřesťanský žijí. Jací rodiče, také dítky. Pěkné to pokolení vyrůstá! Bez Boha, bez bázně Boží a bez kázně.

Ohledněme se v obci, kde takové bydlí rodiny, jaký to smutný obraz! Kostel prázdný, hospody plné. Místo pořádku samý nepořádek, místo mravnosti samá nemravnost a pohoršení. A v národech to nevypadá jinak. Jedea sočí na druhý, jeden nad druhým chce panskí mítí, jeden zkracuje druhý ve právech jeho, samá třenice, samá nevraživost a nesnášenlivost. Tak je to, kde zbožnosti není. Nemusí býti člověk žádným škaredohlidem; jen spravedlivě posoudit třeba poměry nynější, a musí uznat, že tomu tak a ne jinak.

Naríkáni nepomůže a nevyléčí rány nynější společnosti lidské! Tu potřeba dobrého a mocného léku. Ale kde jej nabrat? Kde koupit? Není třeba dlouho hledat, naši čtenáři již jej dobře znají a snad i uhádnou, co jest nejlepším lékem pro uzdravení lidstva. Jestli to vroucná láska a úcta k nejsv. Srdci Páně, které tolik nás milovalo a spolu spolek Apoštolátu modlitby.

Spolek tento Apoštolátu modlitby těšil se veliké přízni papežů blahé paměti Pia IX., Lva XIII., kteří nejednou v okružních listech svých veškeré křesťanstvo upozorňovali na tento krásný spolek Apoštolátu modlitby a nejnověji tak činí i nyní slavně panující sv. Otec, Pius X.

Apoštolát modlitby jest opravdu spolek nejjednodušší; cílem jeho jest spasiti duše skrze modlitbu, skrze posvěcení prací dobrým úmyslem a horoucí pobožností k nejsv. Srdci Páně. Může býti co snadnějšího? Může býti lepšího a vydatnějšího prostředku k napravení lidu? Modlitba toť první, tou přemůže člověk vselíké nezřízené žádosti, vchází v přátelství s Bohem samým a posvěcuje duši svou. Proto jest modlitba nejprve povinností našeho náboženství. Kdyby se lidé jak náleží modlili, jinaký by byl život jejich. Modlitba upevňuje naše spojení s Bohem i při práci, jestliže práci svou dobrým úmyslem Pánu Bohu obětujeme každodenně vzbuzením dobrého úmyslu při ranní modlitbě anebo před každým zaměstnáním zvlášť. Tím by člověk docela jinak pohlížel na svět, zatoužil by po lepším životě posmrtném, poznal by nicotu všech věcí na světě a pravou cenu

duše své. Modlitbou by přemohl i všeliké žádosti těla, naučil by se střídmosti, odříkání se, zapírání sebe a přemáhání zlých žádostí a náruživostí. Modlitbou by naučil se znáti pravou krásu těla i duše, nevinnost, čistotu, pokoru, skromnost, a zatoužil by po trvalejší slávě, která bude jednomu každému za ctnosti a dobré skutky v království nebeském.

Pak jakých duchovních milostí dosáhne každý člen Apoštolátu modlitby, který tolika výsadami a odpustky od papežů jest nadán! Apoštolát modlitby jest vskutku apoštolským dílem, neboť se nemodlíme sami, nýbrž všichni členové s námi, nemodlíme se jen za sebe, ale také za jiné a modlitby naše podporovány jsou prostřednictvím Pána Ježíše samého. Jestliže přislíbil všem vyslyšení, kdož prosí ve jménu jeho Otce nebeského, tož tím více vyslyšení jako členové Apoštolátu modlitby a ctitelé Srdce Páně budeme.

Jako zlý duch stavi se v šiky proti nám, tak my seřadme se v jeden šik v Apoštolátu a zbrani naší budiž modlitba společná a vroucná spojená s prosbami Pána Ježíše, který se za nás ustavičně na oltářích obětuje. Ó kéž by skrze Apoštolát modlitby a účtu nejsv. Srdce Páně obnovena byla tvárnost země! Kéž by nastala obnova srdcí lidských a tím i šťastnější poměry a časy za dnů našich. Protož, kdo dobré jest vůle, učin sobě heslem: Šířiti a podporovati vždy a všude Apoštolát modlitby a s ním pobožnost k nejsv. Srdci Páně.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahosladené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření Apoštolátu modlitby a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Šířiti a zaváděti Apoštolát modlitby.

Úmysl v červenci: Náboženské hnutí v Belgii.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V červnu modleme se za rozšíření Apoštolátu modlitby.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. St.	Sv. Fortunata , kn. — Apoštolát modlitby. Za lásku k utrpením. Za šťastné nastoupení stolce arcibiskupského. Za stálost u víře. Řeholný dům.	
2. Č.	Božího Těla . Sv. Blandiny , p. m. (177). — Úcta nejsv. Svátosti olt. Spolek věčného se klanění nejsv. Sv. Eucharistiani. Obnova rodin křesť.	
3. P.	Sv. Klotildy , král. (545). — Za křesťanské vlastenectví. Za svaté mravy křesťanů. Obhájeť zájmů Božích. Jednota sv. Methoda ve Vídni. Mládež.	
4. S.	Sv. Františka Caracciolo . (1608). — Za lásku křesť. k bližnímu. Za pravou úctu ke sv. kříži. Za obnovu lidské společnosti. Ubohá rodina.	
5. N.	<i>Neděle II. po sv. Duchu.</i> Sv. Bonifáce , bisk. m. (755). — Horlivost pro spásu duší. Spolek misijní sv. Bonifáce. Za pokoj mezi křesť. národy.	
6. P.	Sv. Norberta , zakl. ř. prem. (1134). — Radost ve chválách Božích. Řád premonstrátský. Zvelebení místa poutního. Za misii na Madagaskaru.	
7. Ú.	Sv. Roberta , opata. — Dar bázně Boží. Hodnostář církevní. Za misii v Annamu. Církev. Katolíci na východu. † spolubratři. Dar čistoty.	
8. St.	Sv. Medarda , bisk. (545). Dar upřímné pobožnosti. Noví velepastýřové naši. Za pokoj a mír v zemích našich. Šlechtní dobrodinci. Sirotci.	
9. Č.	Sv. Prima a Feliciani , m. (286). — Jednota v dobrém. Za úctu k zástupcům Božím. Poslušnost dítek k rodičům. Umírající a duše v očistci.	
10. P.	Nejsv. Srdce Páně . Sv. Markéty , kr. (1093). — Za lásku k nejsv. Srdci Páně. Bratrstvo Srdce Páně. Spolupracovníci naši. Kněží. Dobrodinci.	
11. S.	Sv. Barnabáše , ap. Páně. I. stol. — Dar apoštolské horlivosti. Apoštolát sv. Cyrilla a Meth. Ranní a večerní pobožnost v rodinách. Nemocní.	
12. N.	<i>Neděle III. po sv. Duchu.</i> Sv. Lva III. , pap. (816). — Sv. Otec Pius X. Za upřímnou pokoru. Láska k chudým Kristovým. Spolek sv. Petra Kl.	
13. P.	Sv. Antonína Pad. , řeh. (1239). — Dar lásky k Bohu. Čistota srdce. Úcta sv. Antonína. Vyslyšení mnohých proseb. III. řád sv. Františka.	
14. Ú.	Sv. Basilia , bisk., uč. církv. (379). — Upřímná touha po dokonalosti. Naši velepastýřové. Vychování mládeže sv. svátostmi. Bratrstva Mariánská.	
15. St.	Sv. Víta a spolumuč. (300). — Za trpělivost v soužení. Sjednocení slov. národů u víře katol. Křesť. spolky zaměstnavatelů a dělníků. † rodiče.	
16. Č.	Sv. Bennona , bisk. — Za apoštolskou horlivost. Missie v zemích našich. Kněz a jeho světenci. Sjednocení Anglie s církví katolickou. Sirotci.	
17. P.	Sv. Františka Regis , řeh. (1640). — Za úctu ke stavu duchovnímu. Spolek sv. Františka ve Vídni. Duchovní cvičení. Čekatelé stavu kněžského.	
18. S.	Sv. Marka a Marcellina , muč. (286). — Za srdatost a trpělivost. Rozšíření apoštolátu modlitby. Spolek sv. Rafaela. Služebné v městech.	
19. N.	<i>Neděle IV. po sv. Duchu.</i> Sv. Juliany z Falcon. , p. (1340). — Pobožnost k nejsv. Svátosti. Za lásku k církvi sv. Oživení víry. Svěcení nedělí a svátků.	
20. P.	Sv. Florentiny , p. — Dar čistoty srdce a nevinnosti duše. Upevnění nádeje křesť. Jednoty panen. Klášterní školy. Zbožné vychování dítek.	
21. Ú.	Sv. Aloisia z Gonz. (1591). — Aby mládež následovala tohoto svěťce. Studující. Otcové a matky rodin. Zbožná bratrstva farní. † kněz.	
22. St.	Sv. Pavlina , bisk. (431). — Za lásku k chudým. Naši velepastýřové. Aby práva a zák. n. Boží ode všech uznány bý'y. Školy křesťanské.	
23. Č.	Sv. Edeltrudy , abat. (679). — Za ducha modlitby. Řád benediktinský. Za oběti pýchy a smyslnosti. Sjednocení národů slov. v církvi katol.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Narození sv. Jana Křtitele. — Za ducha kajícínosti. Horliví kazatelé. Čekatelé stavu kněžského. Za obrácení židů. Napravení muže. Mlad. ž.	
25.	S.	Sv. Viléma, opata (1142). — Za lásku k řeholi. Představení řádů. Za zrušení otroctví. Ponížení nepřátel církve. Napravení poměrů. † sestry.	
26.	N.	Neděle V. po sv. Duchu. Sv. Jana a Pavla, muč. (362). — Za svornost a jednotu. Za hlasatele sv. evangelia. Za církev na východu. Mládež.	
27.	P.	Sv. Ladislava, kn. (1095). — Císař a král náč. Za touhu po dokonalosti. Kněz a svěřenci jeho. Konání pobožností v rodinách. Umírající. Mládež.	
28.	Ú.	Sv. Lva II. pap. — Sv. Otec Pius X. Oddanost k církvi sv. Šťastné nastolení. Zdar stavby chrámu. Křesť. dobročinnost. Bratrstva Mariánská.	
29.	St.	Sv. Petra a Pavla, apošt. P. (67). — Sláva církve svaté. Obrácení Anglie na viru katol. Rozšíření ducha pobožnosti. Apoštolát sv. C. a M.	
30.	Č.	Sv. Pavla, apošt. památka. — Za obětování se Bohu a jeho službě. Obnova křesť. společnosti. Zemřelí údové katol. bratrstev. † spolubratři.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly			

Duch pravé pobožnosti mizí víc a více. Lidé žijí tak, jakoby již Pána Boha nepotřebovali o nic prositi. Povinnosti sv. náboženství lidé nedbají nebo jen málo, kostel nemilují, modlitby nedbají, sv. svátostí se straní, posy nezachovávají. Slovem, pravá zbožnost mizí ze společnosti lidské a místo ní zavládá duch světský, smyslnost a pycha. Rakovina hříchu a nešlechtnosti zachvacuje jednotlivce, rodiny, obce a celé národy. Kde máme hledati pomoc? Jako druhdy lid v Jerusalemě o letnicích shromážděný tázal se apoštolů řka: »Což učiníme, muži bratři?« Podobně tážeme se i my, co máme dělati, čeho se uchopiti? Apoštolátu modlitby! Apoštolát modlitby jest vznešeným spolkem; podporuje a rozšiřuje pravou pobožnost, pěstuje výhradně ducha modlitby, hledá spasení duší skrze posvěcování a modlitbu a hlavně skrze úctu nejsv. Srdce Paně. Postavme proti nákaze pevnou hráz Apoštolátu modlitby, hleďme spolek tento co nejvíce rozšířit po vlastech našich a tím obnovena bude opět tvářnost země.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(tc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření Apoštolátu modlitby a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešo apoštolské: Šfítiti a zaváděti Apoštolát modlitby.

Úmysl v červenci: Náboženské hnutí v Belgii.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVIII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ČERVENEC 1904.

Otcové naši, jejichžto jména slaví národ věčný, neopouštějte nikdy svého pole, by vaše setba zdála ve plod věčný. (Píseň velehradská.)

Píseň velehradská

o svatém Cyrillu a Methodu.

Ej, naše kněžská knížata,
svatý Crha a Strachota,
my vás za orodovníky
naše uznáváme vždycky.
Kyrie eleison.

Vy národu slovanského
a království jste našeho
apoštolé s vrchu slaní,
naši k Bohu vůdci věrní.
Kyrie eleison.

Vy dalmatské i charvatské,
vy moravské, také české
Kristu království zjednali,
v jednotě víry chovali.
Kyrie eleison.

K ovčičkám vašim přispějte,
vaši k nám milost přiznejte,
dědictví naše usilujte,
našich duší péči mějte.
Kyrie eleison.

Stolici vaši hodnosti,
Velehrad v pokoji, ctnosti
vaši ošetřte svatostí
proti světské nepravosti.
Kyrie eleison.

Zvláště moravské markrabství
již vzdálené od kacířství,
v vroucnosti víry združte,
mor, hlad i válku verujte.
Kyrie eleison.

I také České království,
preláty a všechny stavy.
sobě mějte poručené
v otcovské vždy ochraně.
Kyrie eleison.

Skrz vás k Bohu obrácené
národy združte věrné,
vaše krajiny zdědilé
u Boha ochraňte mile.
Kyrie eleison.

Na nás vzhledněte ovčinec,
aby pekelný zločinec
žádné v tom nenalezl moci
posvěceným Bohu Otci.
Kyrie eleison.

Které jste k víře světlosti
a k Boží vedli známosti,
nás k činění jeho vřeli
vedte vždy a každou chvíli.
Kyrie eleison.

Naučení vaše svaté
a vlídnost, kterou k nám máte,
nás necht' uči zákon znáti,
Boha s bližním milovati.
Kyrie eleison.

Abychom všem odporníkům,
svatých Božích protivníkům,
stále odpíratí mohli,
těla, svět, ďábla přemohli.
Kyrie eleison.

Kriste, pro tvé apoštolý,
dej nám vše kacířské modly
potupiti, tě vyznati,
ve víře tvé setrvati.
Kyrie eleison.

Ty pro Crhu a Strachotu,
Pane, když sedětí budou
na soudu po tvé pravici,
postav nás mezi věmci.
Kyrie eleison.

Abychom slyšeli v ten čas
vinšovaný radostný hlas:
Pojďte, moji požehnání,
k věčnému odpočívání.
Kyrie eleison.

•Obzor. (Píseň tato zpívána na Velehradě před r. 1698.)

Otázka národnostní se stránky náboženské.

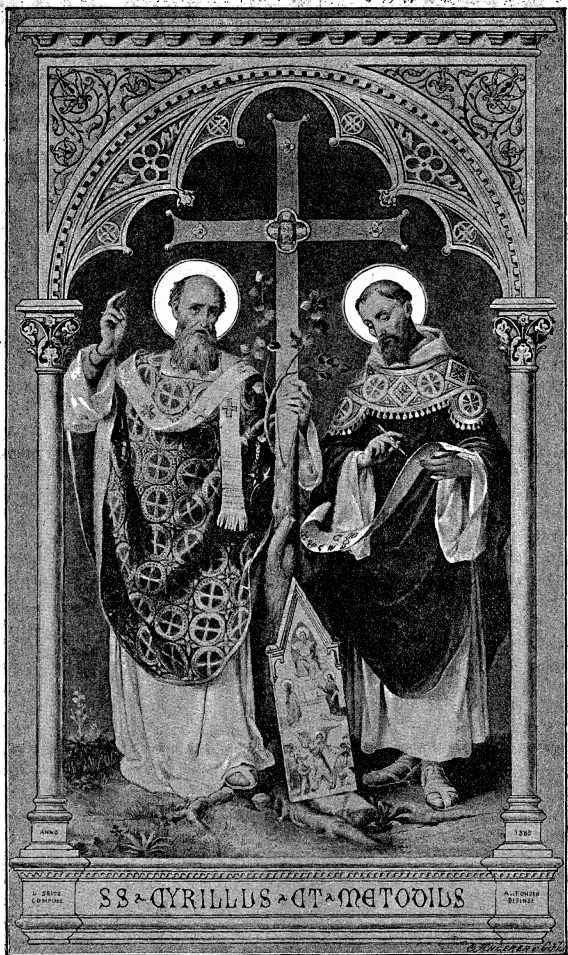
Ke svátku sv. Cyrilla a Methoda napsal *Jarolím St. Pavlík*.

Jako má každý jednotlivý křesťan svého patrona, tak mají i celé země své patrony. Jsou to svatí, kteří se v dotyčné zemi buď narodili, tam žili, působili, tam zemřeli a na věčnost se odebrali, nebo jsou to svatí, kteří svou přímluvou dotyčné zemi obzvláště prospěli, a z různých ji vytrhli nehod a nebezpečností. Každá rakouská země má takového zemského patrona, slavic jeho svátek jako den zasvěcený. Čechy mají dva patrony: svatého Václava a svatého Jana Nepomuckého; Slezsko svatou Hedvikou; Dolní Rakousy svatého Leopolda; Horní Rakousy svatého Floriána; Solnohradsko svatého Ruperta; alpské země a přímoří svatého Josefa; město Terst sv. Justa; jižní Tyroly sv. Vigilia; Dalmacie sv. Jarolma; Halič sv. archanděla Michala; okres krakovský sv. mučedníka Stanislava; Bukovina sv. Jana Nov.; Uhry svatého Štěpána; Sedmihrady sv. Ladislava; Chorvatsko sv. Rocha a Eliáše; Slavonsko sv. Jana Křtitele. Patrony Moravy jsou svatí apoštolové slovanští, kteří se mnoho modlí za vlast moravskou a celý národ slovanský. Než i my se k nim častěji modlití máme, aby zemi naši opatrovali, zvláště v tyto nepokojné časy, kdy vlast naše trpí bojem národnostním.

Žádná jiná říše nechová v sobě tolik různých národův a řečí jako Rakousko. Tu jsou zastoupeni Češi, Slováci, Poláci, Slovinci, Charvati, Srbi, Němci, Rumuni, Italové, Uhři a každý národní kmen má svou vlastní řeč. Na celém světě má býti na 3000 různých řečí a nářečí. Proč je tolik řečí na světě? již se mnohý tázal. Nebylo by lépe, kdyby byla jenom jedna řeč? Ovšem bylo by lépe, a původně byla jenom jedna řeč. Že jich povstalo více, ba průběhem času velmi mnoho, je následkem hříchu a trestem. Lidé po potopě zpyšněli, chtějíce Bohu vzdorovati a pohromadě zůstatí a jméno své pověstným učiniti postavením věže babylonské. Pán Bůh totiž chtěl, aby se na zemi rozptýlili a ji zalidnili, lidé však chtěli zůstatí pohromadě. Tu řekl Bůh: »Hle, jeden jest lid, a jeden jazyk všem; a počali toto dělati, aniž přestanou myšlení svých, dokud jich skutkem nenaplní. Pojďtež tedy, sestupme a zmaťme tam jazyk jejich, aby žádný nerozuměl hlasu bližního svého.« A tak se i stalo. Lidé si více nerozuměli, a byli nuceni stavby nechati a po celé zemi se rozptýliti. Vypravování o zmatení jazyků není žádnou bajkou, zač ji nevěrovcové považují, nýbrž skutečnou událostí, jež se nedá popřítí, neboť stojí v Písmě svatém, a to je mi věruhodnější než všechna filosofie moderních professorů; ostatně ji potvrzují zkazky pohanských národů.

Různost národův a řečí má tedy svou příčinu ve vůli Boží. Nyní, jaká je vůle Boží v ohledu na obapolné spolubydlení neb obcování různých národností? Na to odpovídám. 1. Je dovoleno i záslužno vlast svou i národ svůj milovati, a to láskou obzvláštní. 2. Je zapovězeno ostatní národy z milování vylučovati, tím více je nenáviděti.

Každý křesťan smí svou vlast a svůj národ milovati. Láska k vlastnímu národu může býti větší a vroucenější i účinnější než obyčejně, jako láska k rodičům, bratřím a sestrám, větší bývá než láska k bližnímu vůbec. Blahu a slávě své vlasti a své národnosti můžeme své síly a schopnosti obzvláště věnovati. Toho Pán Bůh nezakázal; ba on vložil lásku k vlasti do našeho srdce tak jako lásku k rodičům anebo k bratřím a sestrám. Pán Ježíš též miloval svou vlast a svou národnost. On putoval ve vlasti své od místa k místu a prokazoval všem dobrodiní. Především svým krajanům židům hlásal slovo Boží, ačkoliv právě jeho soukmenovci v něj věřiti nechtěli a jej pronásledovali. Když jej kananejská žena, kteráž byla pohankou, prosila, by dceři její pomohl, řekl napřed: Já jsem jen poslán ke ztraceným ovcím domu israelského. Těmto posledním chtěl tedy napřed pomoc poskytnouti a dobrodiní prokázati. I apoštolové kázali a konali divy napřed ve své vlasti, dříve než se rozešli do celého světa.

Než láska k vlasti a národu svému má své meze a hranice. Nesmí se přeháněti; nesmí jíti tak daleko, že bychom vlastní národnost zrovna zbožňovali jako nějakou modlu. Každá láska dá se přeháněním zvrátiti, a potom není ctností, ale chybou; na př. láska rodičů může se přeměnit v lásku opičí; láska k příteli může jíti tak daleko, že k vůli němu i těžkých hříchů se dopouštíme. Totéž se může státi i s láskou ke své národnosti. Může se zvrátiti a potom není chvály, ale zavržení hodnou. Nesmíme zapomenouti, že vlast pozemská není naší pravou vlastí; naší pravou vlastí a pravou domovinou je nebe. A bychom se do nebe dostali, musíme býti naší hlavní starostí. A právě v tom se dnes často a často chybuje, že mnozí z bezmezné lásky k vlastní národnosti příslušníky národnosti cizí opovrhují, práv jejich jim upírají a jenom vlastní „já“ do popředí staví, náboženství a církev za vedlejší věc, národnost za hlavní věc považují, ba z národnostních ohledů bez okolků od víry odpadávají. Takovým výstředníkům platí národnost více než náboženství, a to je velkou chybou. Náboženství má pro nás větší důležitost než národnost. Náboženství nade vše! toť necht je naším základním pravidlem.

Za druhé pravím, že je zapovězeno jiné národnosti z milování vylučovati; toť by bylo hříchem. Evangelium nám poroučí, milovati všechny lidi, poněvadž každý člověk je naším bližním. Židé milovali jen židy; samaritány nenáviděli, a to tak, že jich o nic neprosili, jim ani kapky vody nepodali, jak známo z příběhu o ženě samaritanské u studnice Jakobovy, která se divila, že Ježíš po ní vody žádal. Pán Ježíš byl tedy nucen stanovisko objasniti a židy poučiti, kdo je naším bližním a koho máme milovati; proto vyprávěl jim příběh o milosrdném Samaritánu a upozornil na okolnost, že tento židovi, jenž mu byl zcela cizím, pomohl. Pán Ježíš sám byl nucen, dokud byl ještě malým, hledati útočiště u cizího národa, u Egyptanů, kteří ho i vlídně přijali, mnohem lépe než Betlehemité, u nichž se narodil, nebo Nazareťané, u nichž posledně bydlel. I nežidům prokazoval dobrodiní, na př. římskému hejtmanovi, ženě Kananejské, jejichž víru i veřejně pochválil. Kázal i v sousedních pohanských zemích. Zjevil se třem mudrcům od východu, z krajín cizích, a na kříži umřel za všechny lidi. Každý tedy člověk je naším bližním, bez rozdílu národnosti a jazyka; my všichni jsme potomci těchž rodičů, Adama a Evy, my všichni jsme děti nebeského Otce, jenž slunce své nechává svítiti na spravedlivé i nespravedlivé; jsme-li však dítky téhož

nebeského Otce, pak jsme mezi sebou bratřími a sestrami. My, katolíci, jsme však i dítky téže matky, katolické církve. Naše církev jmenuje se katolickou, to jest všeobecnou, poněvadž je pro všechny lidi, poněvadž má povinnost, všechno lidstvo bez rozdílu národnosti a řeči vésti k věčné blaženosti. Pán Ježíš řekl apoštolům: »Jděte do celého světa a učte všechny národy.« To také udělali hned ve slavnost svatodušní. Tenkrát byli v Jerusalemě shromážděni nejrozmanitější národové, Persané, Médané, Elamité, obyvatelé Mesopotamie, Kappadocie, Pontu, Asie, Frygie, Pamfilie, Libye, Egyptané, Římané, Kréťané, Arabové a židé: všem těm kázal sv. Petr, a 3000 z nich hned též den se obrátilo a dalo pokřtění. Všichni se považovali za bratry a sestry, a byli jedno srdce a jedna duše. Apoštolové obdrželi dar jazyků od Ducha sv., aby mohli všem národům zvěstovati evangelium; oni také i v různých zemích působili, sv. Petr v Italii, sv. Pavel v Malé Asii, Mace-donii, Řecku, Italii a Španělsku, sv. Tomáš v Indii, sv. Matouš v Etiopii, svatý Marek v Egyptě, sv. Ondřej v Trácii, zkrátka ve všech různých zemích.

Církev katolická se rozšířila po všem světě, a nenajdeš žádného dílu světa, kde by katolíků nebylo. Katolíciť křesťané, ať už mluví slovansky, německy, francouzsky, anglicky, italsky, španělsky nebo kteroukoliv jinou řečí, mají téhož Spasitele ve svatostánku jako my, oni všichni ctí a milují tutěž Matku Boží jako my, oni mají tutěž mši svatou, tutěž zpověď, totěž sv. přijímání. Vstoupíte-li, ať tu, ať tam do katolického kostela, jste, milí čtenářové, vsude jako doma. Katolická církev má totiž i jednu společnou řeč pro všechny své dítky, a to jest řeč latinská. V této řeči slouží se mše svaté, udělují svátosti a odbývají svaté obřady. Není to pěkné, není to povznášející, není to pro nás potěšitelné? Neměli bychom se vzájemně milovati, ježto jsme děti téže matky? Trebas 'nás řeč dělí, víra nás spojuje. Následkem obcování svatých pomáhají modlitby Slovanů Němcům, modlitby Němců Slovanům. Skutky milosrdenství, dobročinné ústavy prospívají všem. Milosrdná sestra se netáže: »Jaké jsi národnosti? Jsi Čech, jsi Němec, jsi Maďar, jsi Polák?« Ona pomáhá všem, obsluhuje všechny, miluje všechny. Katolická církev stará se o všechny své děti; ona není ani německou ani slovanskou ani italskou ani francouzskou, ona je všeobecnou, katolickou. Ona není církví nacionalní jako na př. církev ruská, řecká, starokatolická, protestantská; ona je všeobecná, a jako taková nakládá s dětmi svými týmhž způsobem, bez stran-nictví; ona je nestrannickou. Svatý Otec v Římě miluje a pečuje otcovsky o všechny národy, kteří věrně stojí k Římu; i od jinověrců je ctěn a vážen. On posílá kněze a missionáře ke všem národům, chtěje všechny přivést do svého ovčince, aby byl jeden pastýř a jedno stádo na zemi.

Máme se tedy bez rozdílu řeči a národnosti milovati a skutky lásky navzájem si prokazovati, poněvadž jsme děti téhož nebeského Otce a téže matky, svaté církve. I v nebi má nám kdysi společná domovina sloužiti za příbytek, u společné hostiny budeme seděti, společně se radovati. V nebi je místa dost pro všechny. »V domě Otce mého jsou příbytkové mnozí,« pravil Spasitel. Tam Pána Boha všichni společně chválí a velebí. »Viděl jsem zástup veliký,« vypravuje sv. Jan, »ježž nikdo spočítati nemohl, ze všech národův a pokolení a lidí a jazykův, ani stojí před trůnem a před obličejem Beránka, jsouce oblečení v bílé roucho, a palmy v rukou jejich; a volali hlasem velikým, řkouce: Spasení Bohu našemu, kterýž sedí na trůnu a Beránkovi.« V nebi budeme tedy svaté Trojici »sláva«

provolávat v řeči všem srozumitelné. Pán Bůh už to tak zařídí, že si budeme navzájem rozuměti; nová nebeská řeč bude všem srozumitelnou, i nevinným dětem, jak ona řeč, kterou kázal sv. František Xaverský, již všichni národové Indie rozuměli. Svati Cyrill a Method nechť nám svou přimluvou jsou nápomocni, abychom se tam všichni shledali. Nechť orodují za naši vlast, aby v ní nebylo sporů a bojů, ale všichni její obyvatelé byli za jedno ve víře i lásce.

Svatý Prokop

opat a patron království Českého.

(K 700leté památce svatořečení jeho 4. červen:e.)

Kdekoli víra křesťanská zapustila kořeny v lidu, viděti umnohých touhu po samotě. Nebyla to snad slabost a bázeň před bojem se světskými starostmi, nýbrž byla to touha po povznesení ducha, touha po obcování s Bohem a tím také po dokonalejším posvěcení sama sebe. V samotě dospěje duch lidský k veliké síle a mohutnosti, a nezdá se, že mužové ze samoty k úřadům vznešeným povolání, nad jiné vynikli svědomitostí, horlivou pracovitostí, osvěceným rozumem a čistotou života. Z touhy této vznikl život poustevníků, který se později změnil v život řeholníků t. j. společníků stejným řádem (řehol) se řídících a jednomu představenému podrobených. Naši svati věrozvěstové Cyrill a Methoděj byli řeholníci basilianští z východu k nám přišli, kteří zajisté mezi obrácenými předky našimi rozněcovali náklonnost k životu řeholnímu, výhradně Bohu a rozšiřování sv. víry sloužícímu. Stará pověst moravská nám vypravuje, že naši sv. apoštolové slovanští vzdělali u Osvětiman v kraji hradišském klášter, do něhož zajisté i některé krajany naše po životě řeholním toužící uvedli. Kostel osvětimanský za-

svěcen byl sv. Klementu, což poukazuje na původ Cyrillo-Methodějský.

V Čechách máme nejstaršího známého poustevníka bl. Ivana čili Jana. Tento, jsa z rodu knížecího, povrhl leskem světským a žil v jeskyni u Berouna, jako poustevník slouže Pánu Bohu za času sv. Ludmily, která na nedalekém hradě Tetíně sídlila. Později založen na témže místě klášter OO. benediktinů zvaný »sv. Jana pod skalou«.

Prvním řeholníkem benediktinským v krajích našich byl — pokud paměť dějepisná sahá, Stráchnvas, jenž obdržel v klášteře jméno Kristian (Christian). Byl to onen syn Boleslava I., při jehož křtu sv. Václav v noci úkladně zavražděn byl ve Staré Boleslavi. Druhý biskup pražský sv. Vojtěch uvedl řeholi benediktinskou do Čech — zřídil pro ni nejstarší klášter v Čechách Břevnov u Prahy. A právě do té doby kdy svatý Vojtěch biskupoval v Čechách 982—997 spadá rok narození onoho slavného muže — ozdoby řeholníků, věhlasného zakladatele kláštera sázavského, sv. opata a patrona českého Prokopa, jehož 700letou památku prohlášení za svatého letos slavíme.

Rodiště jeho byla ves Chotouň nedaleko Českého Brodu, kde rodiče jeho

drželi zemanský statek. Dle podání nazýval se otec jeho Vít a matka Božena, oba šlechtí a bohabojní křesťané. Jméno Prokop, kterého se našemu světcí dostalo jest původu řeckého, znamenajíc muže »pokrok v práci činícího« čili »pokračovatele« (na cestě dokonalosti) a poukazuje zase na památku pozůstalou po svatém věrozvěstu Metodějovi. A dobře se jméno to na světcě našeho hodilo, neboť již od maličkosti hleděl si ctností křesťanských, pokládaje bázeň Boží za počátek vši moudrosti; duch jeho hleděl vždy více Boha milovati a proto střežil se úzkostlivě vši přiležitosti k zlému. Již za dětství ukazoval jakou zálibu má k životu poustevnickému. Překvapila jej matka, an si v zahradě vystavěl budku z větví a tam před obrazem Ukřižovaného se modlil.

Také se vypravuje, že když rodiče jeho marně hledali místo kde by studánku zřídili, že chlapec Prokop, vzav proutek, navrtal v zemi důlek, a hle, pramen vytryskl. Posud se ukazuje v Chotouni studánka tato a má u lidu název »Prokopka«.

Jindy byl zase chlapec žádostiv v zimě natrhati sobě jahod. Rodiče se ovšem smáli nerozumnému nápadu jeho; ale podivili se, když chlapec brzy z lesa přišel kyticí krásných jahod přinesl. Posud jest zvykem, o pouti sázavské koupiti si jahody a přinést je domů z pouti. Prokop dospívaje v jinocha, toužil po tom státí se knězem. Té doby byli ještě v zemích českomoravských dvojí kněží, latinští a slovanští, totiž rozdíl tento byl toliko v řeči, kterou bohoslužby konali, jedni jazykem latin-

ským druhí slovanským, víra byla u obou tatáž. Prokop rozhodl se státí knězem slovanským i odebral se proto na slavnou slovanskou školu při chrámě sv. Klementa na Vyšehradě. Tam vynikal ctnostným životem i pilností tou měrou, že poutal k sobě zraky vrstevníkův a rychle postupoval k hodnosti kněžské, kterou přijal v mladém ještě věku. Zbožnému a po dokonalosti prahnoucímu Prokopovi však ani toto ještě nedostačilo. Chtělť zajisté se cele Pánu Bohu zasvětit, a proto chtěl na se vzítí povinnost zachovávatí přísně tři evangelické rady v životě klášterním, aby tak ještě horlivěji

Bohu žítí mohl. V kterém asi klášteře přiučil se Prokop životu řeholnímu, nelze nám nyní s jistotou říci, to alespoň víme, že to byl klášter s bohoslužbou v řeči slovanské. Prokop chtěl však život odříkání se ještě stupňovati a proto s dovolením představeného kláštera započal život

poustevnický v úplné samotě. Klid, ticho a samota byly vždycky matkou velikých mužů. Vzpomeňme jen na Mojžíše Bohem vyvoleného výtečného zákonodárce lidu israelského, na Eliáše, slavného proroka, sv. Jana Křtitele, slovutného kazatele, na sv. Benedikta, zakladatele řádu benediktinského a j. více. Tito všichni, duchem velikáni, vychováni byli na poušti o samotě. Neboť kde lomož světský ducha neruší, kde tělo střídmé a vášní prosté duchu služby nevypovídá, kde člověk s Bohem svým v prázdném prostoru nalezá se sám a sám, tam oko duševní vidí více, vidí dále, než-li nejslovutnější hvězdář na obloze, tam ucho slyší více, než-li ve

školách nejslavnějších slyšeti lze, tam mysl hlouběji se noří v úvahy o věcech nebeských, tam s větším prospěchem přemýšlí duch o největších otázkách života. Na sv. Prokopovi se toto všechno v plné míře potvrdilo.

Posvěcuje sama sebe v samotě, přemítal Prokop, kterak by blaho národa jeho mohlo nejlépe pojištěno býti. První poustevna Prokopova byla dle všeho někde na Moravě. Když však kníže Břetislav se Moravy zmocnil roku 1029. a způsobil v ní převrat věci veřejných, tu odešel Prokop asi do Čech a oblíbil si za byt poustevnu sázavskou. Je to hluboké údolí asi hodinu zděli a čtvrt hodiny z širí, kterým se vine klikatým proudem řeka Sázava. Tam na skalnatém pahrbku vypíná se posud bývalý klášterní chrám s budovami klášterními, ovšem nyní účelům světským sloužícími, tam je to místo, kde svatý Prokop poustevnikoval. V poustevně této od přírody již hrůzné a od lidu míjené sloužil Prokop Bohu modlitbou, postem a krocením těla svého. Vždyť i v samotě není člověk prázdnen pokušení a čím větší světec, tím více se zlý duch namáhá, aby jejs cesty ctnosti svedl. Z těchto bojů vybíjel si lid ve své obrazotvornosti legendu o ďáblech, kterými svatý Prokop oral, což znamená, že vltézně pokušení ďábelskému modlitbou, postem a mrtvením sebe odolával. Také rokle u poustevny sv. Prokopa nazvána jest v mluvě lidu „čertova rokle“. Avšak Bohu se zalíbilo, aby takový muž jako Prokop zjeven byl lidu na poučenou a příklad. I stalo se jednoho dne, když kníže Oldřich v okolí honil, že dospěl i k vrchnímu kraji čertovy rokle, dále se hnáti nemoha. A tu nalezl v chatrči muže, v oděvu mnišském. Podiviv se, počal s ním rozmlouvat a poznal v něm muže učeného, pokorného a nanejvýše zbožného, od něhož se dozvěděl, že z lásky

k Bohu a pro věčnou odplatu docela se odřekl světa, a že v této poušti, bude-li se Bohu líbiti, až do konce miní setrvati. Kníže divil se velice tak hrdinskému odhodlání a poručiv se do modliteb zbožného poustevníka, oznámil mu, že si jej za duchovního rádce obírá. Kníže odešel, ale na Prokopa nezapomněl. Často rozmlouval s mužem tímto výtečných vlastností a poznáv úmysl jeho založiti na tom místě slovanský klášter pro dobro lidu, byl k tomu účinně nápomocen. Pro známost knížecí vešel Prokop i v známost celého širého okolí, takže mnoho lidí k poustevně jeho spěchalo; jedni přinášeli dary a poroučeli se do jeho modliteb, jiní přicházeli v chudobě své u něho hledati pomoci, kterýmž on dary od bohatších sobě obětované laskavě vydával, jiní zase, chtěli po příkladu jeho se zřici světa a s ním zůstávati až do konce. Ty on dobrotivě objímaje, „choval jako kvočna kuřátka svá pod křídly“. Vznikla tedy u poustevny jakási osada poustevníků, kteří společně Boha chválili, pracovali a také chudým a opuštěným pro Boha sloužili.

Byl to jakýsi spítál čili chudobinec, nebo útočiště pro lidi pomoci potřebující. Tam se jim dostávalo potravy a obsluhy, jak tělesné tak i duchovní. Když pak tato cella sázavská pod vedením svatého Prokopa osvědčila se jako ústav prospěšný a rozšíření hodný a již na dvoře knížecím příznivce našla, pomýšleno na to, aby proměněna byla ve klášter. A tu svatý Prokop pečoval nejprve o vzdělání důstojného chrámu Páně. Sebrav prostředky jak jen mohl, vystavěl chrám ke cti bl. Rodičky Boží a svatého Jana Křtitele. Po té shromáždil některé bratry životem i mravy řeholníky, a sjednotiv je ve smýšlení o lásce, dal jim pravidla mužského života, ustanovil pořádek služeb Božích, sám zůstává nejmenším mezi všemi. Avšak kníže Oldřich znaje vý-

tečnost ducha jeho a chtěl je dáti klásteru nejlepšího otce, ustanovil, aby Prokop přjal hodnost opatskou. Proti tomu vzpíral se Prokop, řka, že jest člověk nezkušený a nehodný, že nedovede podřízeným ukládati poslušenství, že se tedy k takové důstojnosti nehodí.

Než pokorná výmluva Prokopova nepomohla, musil se ujeti správy nového kláстера, který Oldřich některými usedlostmi nadal. Ještě více učinil pro klášter syn Oldřichův, Břetislav, jenž si svatého opata Prokopa velice zamiloval, a velikou k němu choval úctu. Jeho pomocí dostavěn kostel a klášter, tak že roku 1035. slavné posvěcení se diti mohlo, jehož se i kníže osobně účastnil a při tom nadační listinu svou na oltář klada, k Prokopovi a bratřím krásnou řeč učinil. Svěcení vykonal pražský biskup Šebíř.

Pod moudrým vedením opata Prokopa vzkvétal klášter sázavský vřichlých, konány tam chvály Boží a celá bohoslužba jazykem slovanským, podle obyčeje sv. apoštolů našich Cyrilla a Methoda, jimž toto milostivě dovolil sv. Otec Hadrian II., což ovšem lidu českému se velice zamlouvalo. Klášter jeho stal se střediskem křesťanského života, neboť odtud zářil příklad sv. opata i zbožných jeho bratří do širokého okolí. Klášter ten byl i semenišťem vzdělanosti jak literární tak hospodářské, neboť pěstovala se v klášteře věda i umění. Svatý Prokop sám nejvíce přepisoval evangelia, žaltáře a knihy obřadné a učil tomu i bratry klášterní. V klášteře se pěstoval i zpěv, zejména posvátný, malířství, sochařství, stavitelství. Na Sázavě vznikla první umělecká a technická škola v Čechách, jejíž vliv na okolí nyní pořádě většího doznává ocenění. V klášteře samém byla škola, kde se jinochům potřebného vzdělání dostávalo, zejména pro život mnišský a kněžský. Tam se řídili podle hesla: modli se a pracuj! Všichni řeholní bratři

po modlitbách a službách Božích se rozecházeli za svou práci na pole či do zahrady, na luh nebo do lesa, jsouce v takovém hospodářství učiteli i vzorem okolním vesničanům. Ve všem předcházeli sv. Prokop zářným příkladem. Z klášterního zboží a nadání neužíval pro sebe ničeho. Jedině co si rukama svýma vydělal, tím se vydržoval. Pokrm jeho i oděv byly ovocem jeho práce a jeho mazelů, a při veliké střídmosti zbývalo mu vždy něco, oč se s nuznými sdílel rád a ochotně. Při tom byl svědomitým a opatrným správcem jmění klášterního. Býval vždy veselý a jasně tváře a tak byl dobrotivý, že podřízení více k němu měli lásky nežli bázně.

Svatý Prokop kázal neúnavně slovo Boží a to silou velice přitažlivou. Dával všem naučení spasitelná a dotvrzoval slova svá z naučení dějin. Při tom všem vedl život přísně kající, neužíraje nikdy názvu opata, který mu příslušel. A tak slynul brzy klášter sázavský pro svatého opata pověstí slavnou; mnozí přicházeli aby poblizku svěťce Bohu sloužili, tak že nestačilo klášterní stavení přijati všechny bratry, kteří pak kolem kláстера vystavěli si chaty poustevnické. Sázavské zátiší stalo se studnicí, ze které rozlévaly se vody života, prameny známosti víry Kristovy v národ český, u něhož staré pohanské zvyky se ještě tuze držely. Proto můžeme říci, že sv. Prokop má velikou zásluhu o obrácení předků našich na víru Kristovu. Jaké veliké svatosti Prokop byl, a jaké účtě lidu se těšil, vidno z toho, že letopisové zaznamenali i několik zázraků Bohem skrze sv. Prokopa učiněných. Tak přivedli k němu jednou člověka zlým duchem posedlého, jež ani nejsilnější mužové zkrátiti nemohli. A hle, sv. Prokop poručil je jménu Božím vyjít zlému duchu, a člověk byl nebezpečného společníka zbaven. Také jednu slepou, modlitbou svou zase uzdravil.

Přiblížil se i pro Prokopa čas, aby složil účty ze života svého před Bohem. Starost o klášter i bratry velice tížila jeho srdce, neboť věděl, že mají pro slovanského ducha mnoho nepřátel. A proto dva dny před smrtí povolav si zdárného synovce svého Víta, a pobožného jeho syna Jímrama, vyložil jim podrobně, co se jim v budoucnosti přihodí a co činiti mají a kterak neztrácejí ducha.

Rozloučiv se jako otec starostlivý s rodinou řeholní, a předpověděv jim pronásledování i konec jeho, modlil se hodinky na lůžku, kdežto mnichové konali služby Boží v kostele. Když pak uzavíraje denní pobožnost poslední kněžskou hodinkou, pocítil náhle záchvat choroby, na rychle povolal bratry k sobě, a ještě jednou je napomínal k stálosti, svornosti a lásce vespolečné. A v tom duch jeho vylétl z těla a světec usnul v Pánu.

Tak dokonal Prokop požehnaný a záslužný život svůj asi v polovici března roku 1053. Dne 25. března pak děl se slavný pohřeb jeho v kostele klášterním, jehož se sám biskup Šebřít účastnil.

Tu zase staly se dva zázraky. Nemocný jakýsi, jemuž Prokop ještě před smrtí odkázal plášť svůj, oblekna tento, náhle zdravý odešel. A touž hodinu slepec přijímám Palpo, prose Boha pro zásluhy Prokopovy o navrácení zraku, prohlédl najednou u přítomnosti všech účastníků pohřbu.

Svatý Prokop zemřel, klášter jeho brzy zahynul, byv zpustošen, a bratři slovanští vyhnáni, ale památka svatého Prokopa z lidu nevymizela nikdy. Benediktini, jimž klášter po odchodu odevzdán byl, ctili rovněž sv. zakladatele kláštera sázavského, a usilovali o to, aby účta jeho v lidu již zakořeněná také církevního schválení dosla. Když opat Blažej o tom jednal u papeže Innocence III. v Římě, nechtěl papež zprvu přivoliti, věc se

protahovala celý rok, prostředky opatovy docházeli, a on si tedy umnil do vlasti se nevrátiti. A tu v noci zjevil se svatý Prokop papeži, a důtklivě mu domlouval, aby se žádosti opatově neprotivil, sice že ho věru jinak poučf. — Papež probudiv se ze sna, hlasem velmi sklíčeným se ptal s kým je mu jednati. Prokop se jmenuji, pravil neznámý a zmizel.

Ihned toho dne papež svolal 19 kardinálů i opata Blažeje, jal se zevrubně zkoumati život, zázraky sv. Prokopa, a uznav vpravdě svatý život jeho, poslal kardinála Oridona do Čech, aby slavně předsevzal svatořečení Prokopa. Když se tělo sv. Prokopa z hrobu vyzvedlo, vycházela z něho příjemná vůně, a mnozí neuzdravení zase uzdraveni byli. Toho všeho svědkem byl kardinál Quido, a sám o tom zprávu sepsal. Slavné svatořečení vykonáno v kostele sázavském 4. července 1204, tedy letos právě před 700 lety. Svátek svěťce Prokopa proto přeložen na 4. července, kteréhož dne se až posud slaví.

Století 18. církvi velice nepřátelské pohltilo mnoho klášterů v Čechách a na Moravě, jejichž statky sebrány byly. Osudu tomu propadl i klášter svatého Prokopa. Dne 3. listopadu 1785 dostavila se do kláštera císařská komise a prohlásila zrušení kláštera a rozpuštění konventu řeholníků. Statky i všechny kostelní ozdoby jsou dražbou prodány a řeholníkům malý plat vykázan na živobytí. Tehdy již však ostatky sv. Prokopa nebyly v Sázavě, nýbrž již od roku 1588. v Praze v kostele Věch Svatých. A jak se to stalo? Arcikněžna Alžběta, vdova po králi francouzském Karlu II., meškajíc při dvoře bratra svého císaře Rudolfa II. v Praze, ujala se zpustošeného chrámu Věch Svatých na hradě pražském, jenž r. 1541 byl vyhořel, dala jej přestaviti velmi nádherně. I hledala také proň svaté ostatky, aby se sousednímu chrámu

sv. Víta rovnati mohl. A tu na přání císaře arcibiskup Martin Medek dal svolení, aby tělo sv. Prokopa ze Sázavy do Prahy přeneseno bylo, kde by je Čechové více uctívati mohli. I dále se přenesení toto s velikou slávou v neděli šestou po Veliké-noci, 29. května 1588. I císař Rudolf s celým komonstvem krácel za arcibiskupem svaté ostatky spolu s kanovníky nesoucím.

Svaté tělo položeno bylo ve chrámě Všech Svatých do nového oltáře. V chrámě tomto odpočívá svatý Prokop až posud. Den 4. července, památka sv. Prokopa, opata a patrona království Českého býval a v některých krajinách českých jest až posud polodenním svátkem.

Památek na sv. Prokopa a jeho počtu jest v Čechách mnoho. Také mnohé chrámy (93) v Čechách a na Moravě jsou jeho počtě zasvěceny. Chrám bývalý klášterní v Sázavě jest péčí dobrodincův z části opraven, a konají se v něm služby Boží, a v novějším čase také hlučné poutě o svátku svatého Prokopa. Také do Ameriky přenesena jest českými benediktiny úcta svatého patrona našeho, a jsou ve větších městech amerických v Chicagu, Clevelandě, Knibelle v Ole (stát Dakota) atd. chrámy i kláštery sv. Prokopa na přísluhu českých vystěhovalců. I hojně písní a modliteb ku sv. Prokopu lid náš si složil a také jich

užívá. Svatý Prokop jest vskutku »lidovým svatým«, a patří se sv. Vojtěchem, Janem Nepom., Václavem, sv. Ludmilou a Anežkou, k světcům vpravdě národním, neboť z lidu našeho vyšel a pro lid tento celý život svůj pracoval.

Proto chce národ náš letos slavně oslaviti 700letou památku svatořečení svého národního světce, a konají se k tomu všemožné přípravy. Slavnost u sv. Víta, kde rámě světcevo uloženo jest, ustanovena jest na třídní počátkem července, při níž se tělo sv. Prokopa ponese ve slavném průvodu po náměstí hradčanském. Také v Sázavě samé, kde z příspěvků se chrám sv. Prokopa opravuje, bude veliká slavnost sv. prokopská.

Kdo tedy z čtenářů může, dojeď si do Prahy a súčastní se oslav svatého našeho patrona; kdo nemůžeš, alespoň v duchu připoj se a chval Hospodina, že v zemi naší vzbudil z krve naší muže takové svatosti a takových zásluh. Sami pak dbejme, bychom šlepějí jeho následovali v horlivosti, ve službě Boží, v péči o spásu duše své a svých bližních, v duchu kajicném a životě bohulibém. Tak nejlépe oslavíme památku světcevo. Svatý Prokope, se všemi patrony zemí našich přimlouvej se za národ náš u Pána Boha, aby nesešel s cesty Boží, ale věren zůstal Kristu.

Boh. Hendl.

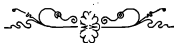
ŠTĚSTÍ.

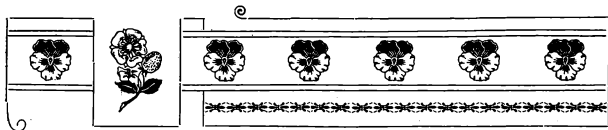
JE ŠTĚSTÍ JAKO PLACHÝ PTÁK,
JENŽ VE KROVÍ SI ZPÍVÁ —
VŠAK SOTVA ŽE SE PŘIBLÍŽÍŠ
V DÁL NEZNÁMOU SE SKRÝVÁ...

A MARNĚ PO NĚM PÁTRÁ ZRAK
A SRDCE HYNE TOUHOU —
JEN PÍSEŇ JEHO V DUŠI ZNÍ,
ZNÍ TESKNĚ, DOBU DLOUHOU.

Obzr.

K. Kotrouš.

Svatý Methoděj na dvoře bulharského krále.

Dějepis nám vypravuje, že svatý věrozvěst náš Methoděj na apoštolských cestách svých došel i ke dvoru bulharského krále Borisa kolem roku 860. Král tento, jak již staré paměti líčí, miloval hrozné a děsné dojmy. Jemu se líbilo na místech hrůzoplňných, a zvláštní radostí jeho bylo na lovu hnáti se za nejdivočejší zvěř. Čalouny, obrazy a sochy v paláci jeho představovaly jen děsné přiběhy. Uslyšev pak král tento, že mnich Methoděj, výtečný malíř, přišel do země, povolal jej k sobě a požádal jej, aby mu zhotovil obraz podle jeho vkusu, t. j. co možno nejhrůznější. Svatý Methoděj se na to uvolil, a namaloval mu poslední soud. Božský soudce byl tu vyobrazen an sedí na oblaku, obklopen jsa anděly, v postavě velebné, rozhněvané, činící vznešený a hrozivý dojem. Na pravici bylo viděti spravedlivé lesknout se slávou, po levici však hříšníky strachem zsinale. Dole pak zřítí bylo ďábly v hrozných postavách. Pod nimi pak bylo viděti strašnou propast, z níž plameny děsně vystupovaly.

Pchanský král Boris byl pohledem na tento hrůzoplňný obraz celý u vytržení a vyznal, že posud nic tak krásného neviděl. Nevěda však, co by obraz znamenati měl, vzal Methoděje s sebou a žádal, aby mu jej vysvětlil. A svatý Methoděj učinil to tak dojímavě a s takovým důrazem, že poděšený král brzy křest svatý přijal a tak byl proniknut soudy

Božími, že kdykoli něco podniknouti chtěl, anebo nějaká důležitá záležitost projednávána byla, vždycky říkával: »Pomněme, že to, co nyní vykonati chceme, jednou soudem Božím zkoumáno bude.«

Výkladu Methodějovu byl přítomen také králův jeden příbuzný, muž to sice duchaplný, ale vášním oddaný, jenž sv. Methodějovi odporoval ve společnostech a žákům jeho, nově na víru obráceným otázky dával, které oni nedovedli zodpověděti. Tu král si přál, aby námitky své samému Methodějovi přednesl a věrozvěst aby na ně odpověděl. Tu ve vznešené společnosti onen dvořan dlouho a s ohněm o svých pochybnostech rozmlouval. Po něm sv. Methoděj krátce celý smysl jeho řeči opakoval a pravil: »Popíráte zejména tři věci naší viry: 1. vzkříšení těla z mrtvých, 2. odkrytí svědomí a 3. zahanbení hříšníkův.

Obraťme se k první námitce, pravil Methoděj, »a tu vidíme, že vše, co jste, pane, proti vzkříšení těl z mrtvých uvedl, nemá žádné váhy pro toho, kdo o moci Boží pravý pojem má, a ji za neobmezenou považuje. Ten, jenž všemu, co jest a žije, byť i život daroval, může jej opět vzíti a navrátiti, a to tak, jak se mu líbí; pro Boha není jedna věc těžší nežli druhá. Necht jest popel zemřelých rozptýlen jakkoli, není přece mimo ruku Páně, on jej dovede mocí svou opět shledati, sloučiti a spojití. Pravíte, milý

pane, že tatáž látka po sobě více mrtvým tělům náležela a tážete se, komu po vzkříšení náležeti bude? A víte-li pak to také bezpečně, že tatáž látka mnohým tělům společnou byla? A kdyby, což je to překážkou, aby každý člověk nemohl mítí svoje vlastní tělo a s tímže svým tělem dále žíti? Vy jste sám pravil, že jste před 4 lety přestál nemoc, v níž jste zhubeněl až na kost. A nyní jste zase ztloustl a ztučněl. Vyměnil jste si proto tělo své za jiné? Nemáte totéž tělo, které jste dříve měl? Vy jste, pane, nyní 6 stop vysoký a nebyl jste však jako děčko jen stopu veliký, ano i menší? Vyměnil jste proto tělo své za jiné, a nemáte již totéž tělo, které jste měl, když jste byl malý? Ano, milý pane, to jsou tajemství tohoto světa, které nechápeme, kterak můžeme chápati tajemství světa budoucího? Věťme proto slovu Božímu a spolehejme se na moudrost a moc Stvořitele světa tohoto i onoho. Také se dále tážete, kterak bude lze všechny vzkříšené lidi někde umístiti. Pane, ten, jenž syny Adamovy po zemi rozptýlil a rozdělil, aby tu žili, najde už pro ně místo až přijde je souditi. Vy jste se nestaral o to první, nestarejte se o to druhé, to už ponechte Bohu všemohoucímu, nelamte si proto hlavu. Rád byste věděl také, zdali na onom světě podržíme tytéž výrazy v obličejí, které máme zde? Otázky takové jsou zbytečné a malicherné, a nemají se životem věčným co činiti. Bůh, jenž dovedl do tohoto světa uvéstí pořádek a rozmanitost, že se tomu obdivovati musíme, dovede také na onom světě zaříditi vše, co jeho cti, blaženosti jeho přátel, a potrestání jeho nepřátel přiměřené bude. Pokladové jeho moudrosti jsou nevyčerpatelné. Jen o to se staráme, bychom žili a zemřeli v lásce a milosti jeho.

Přicházím nyní k druhé námítecce vaší, totiž k odkrytí svědomí. Povím

vám příklad. Kdyby byl někdo ve tmavém žaláři vyrostl a předměty, které se v jeho vězení nalezají, jen při slabém světle lampy poznával, nechápal by zajisté, že jest ve světě světlo, které více nežli sto tisíc mil světa najednou ozařuje, a kdybychom jej o tom ubezpečovali, mohl by jenom uvěřiti slovům našim, ale pochopiti by to nemohl. A přece rozdíl mezi sluncem a lampou jest o mnoho menší nežli mezi světlelem, které Bůh nyní lidem sděluje a světlelem, kteréhož jim při posledním soudu udělí. Můžeme tedy bez rozpakův věřiti, že v poslední onen den všechno zjevno bude a viditelné, že všechno svědomí odkryto a zjevno bude všem.

A nyní odpovím, pravil sv. Methoděj, »ještě na otázku, kterou jste mi položil, zdali totiž v soudný den v nebi nebo v pekle opět se poznáme. Co se soudného dne dotýče, jest jasno, že se zase poznáme. Neboť jest nemožné, aby objevení svědomí tak jasné a úplné bylo, jak jsme pravili, aniž bychom zcela poznali nejen ty s kterými jsme žili, nýbrž všechny, kteří více méně spasitelný nebo škodlivý vliv měli na náš duševní život. A proč pak by mělo toto světlo, které nám Bůh pro ten den uštědří a které k ospravedlnění Prozřetelnosti, k oslavení svatých a zahanbení hříšníků tak potřebné jest, vzato býti? Budeť zajisté věčně trvati. Pak poznají se hříšníci v pekle ku svému neštěstí, a poznají se i spravedliví ku svému štěstí v nebi i jedno i druhé ku slávě Boží po celou věčnost bude.

A nyní, milý pane, hovořil svatý Methoděj dále, »zbývá mi jen jedno slovo ještě, a sice ohledně vašeho tvrzení, že jelikož počet zavržených v soudném dni mnohem větší bude nežli počet spravedlivých, hříšníci se pro své zločiny pranic nemusejí hanbiti. Připojil jste, že se často na tomto světě nevázcanci vychloubali svým hýřením a sice dokonce

i u přítomnosti spravedlivých. Aníž bychom se pouštěli do uvážování hanby, již od té chvíle hříšníci pocítovati budou, o čemž ještě mnohý by se dalo říci, odpovím jen třemi slovy, že to, co na tomto světě činí hříšníky mnohdy drzími a nevázanými, jen jejich slepota, vzdálenost soudu a trestu jest; ale až užítí hříchu, uvidí přítomného soudce, a peklo otevřené k jich pohlcení, pak, milý pane, bude zahanbení jejich dojista veliké; a tak jako bázeň všech ostatních neumenší strach, který každý o sebe mítí bude, tak také zahanbení, které všechny hříšníky vůbec potká, nebude překážeti, aby každý zvlášť zahanben byl.

Prve však, než ukončím, odpovím ještě na jednu otázku, kterou jste mně dal o tomto předmětu. Tážete se, zda-li také hříchové světcův odhalení budou. Ač církev svatá o tom ničeho neučí, míním, že též objevení budou a sice nikoliv k jejich hanbě, nýbrž k jejich cti. Budouť zajisté někdejší zlí skutkové světcův okázání světu, jakožto obmytí krví Ježíše Krista a jejich kajícími slzami. Hříchy tak napravené nebudou skvrnami, nýbrž ozdobou, zvyšující lesk světců, oslavující Ježíše Krista a zahanbující dokonale hříšníky, poněvadž, ač tytéž prostředky měli k zahlazení hříchů, přece jich nechtěli užívat. A tak, jako to, že víme o cizoložství Davidově, o zapření Petrově a bloudění Augustinově, účtu, již k těmto světcům naplnění jsme, v ničem nezkracuje, tak také pohled na bývalé hříchy vyvolených neškodí ani cti ani blaženosti jejich.« Tím skončil

svatý Methoděj své poučení a král i celý dvůr mu za vysvětlení to uctivě děkoval. Jenom šlechtic onen zůstal rozmrzelý a vzdálil se ode dvora, trval ve svých předsudcích, nedaje se poučiti, a byl jediný, který křest svatý nepřijal. Děsný a hrozný to zajisté trest Boží, smutný to následek zkaženého srdce a šílené zvědavosti, která tajemství Boží proniknouti chce, tajemství, která jen věřiti a jimž se kořiti máme. Kdo chce více zvědět, a to všetečně, nežli zjevil nám Bůh, ten nepozná ani toto, neboť nedá mu Bůh k tomu svého osvětlení. Bůh zjevil nám vše, čeho třeba, neboť jest Otec dobrý a moudrý; mnohé však ponechal pro život onen, aby odměněna byla dětinná víra a důvěra naše v něho na světě. Sv. Methoděj však moudře a spolu laskavě hleděl vyléčiti člověka předsudky naplněného; odpovědi jeho jsou jasné a zcela správné, ovšem, kde srdce zlé, pravdě nepřístupné, tam ani sebe výmluvnější ústa nepoškodí ničeho, vždyť proti hříchu: odporovati zúmyslně Duchu svatému, není léku. »Chudým se evangelium zvěstuje,« pravil Kristus Pán; duše prostá, pokorná, ozářena bývá Duchem svatým, a poznává Boha a věci nebeské lépe a jasněji nežli tak mnohý ve své vědě nadutý učenec, který také světlo hledá, ale stále ve tmě tapá, světlo pravé, Krista v církvi a učení jejím nenalézá, neboť zúmyslně před tímto světlem zavírá oči ducha svého. Proto také se vyplní blahoslavenství prvních: »Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.«

Boh. Hendl.

Nešťastná manželstva.

(Část dalsí.)

Vyvěrá-li z pramene voda zkažená, tu zajisté nepomůže nežli pramen vyčistiti — a to důkladně, až do základu. Tak také, mají-li zlé následky nešťastných manželstev přestati, musí se sekýra přiložiti ke kořenu zla, t. j. musí se vši silou předejiti takovým manželstvům. Co by se tu ušetřilo hořkých slzí, co by se tu zamezilo svatochrádeží, co klení, zlořečení a jiných neřestí by se tu odklídilo! Ano, za šťastna by se pokládati mohl, kdo by jen jedno takové nešťastné manželstvo zamezil z lásky k Bohu a bližnímu.

Příčiny nešťastných manželstev třeba hledati již před sňatkem ve stavu svobodném i po sňatku ve stavu manželském samém.

Příčiny rázu prvního nejzáhubnější jsou: 1. nečistota; 2. lakotnost.

1. Zkušenost učí, že mladí lidé hledívají více na zevnějšek, na lehou tvář, nedbajíce, nehledíce na vnitřní hodnotu duševní. Kde nebdi nad nimi strážné oko rodičů, kde cit náboženský nevaruje je před hříchem, tu brzy nechvalná náklonnost v plamen vyšlehně.

Proto bohužel vidíme s velikou bolestí, kterak hříchové proti šestému přikázání tak mocně se rozhojnili. Děti nemanželských přibývají, a mladí lidé už to ani za nečestné nepokládají, ba ani už za hřích, nýbrž za věc dovolenou. A tak klesají do hříchů hlouběji a hlouběji, a to stává se také příčinou nešťastného manželství. Žádný hřích nezůstává bez trestu, a to již zde na světě. I tento hřích jest ohavností před Hospodinem a proto jej trestá Bůh. Bůh chce, aby duše lidská zůstávala čistá, a zde se poskvňuje, Bůh ustanovil přísný řád, a ten se zde převracuje. Bůh ustanovil svazek manželský a jen

v tom lze dovoleně a počestně působiti k rozmnožení pokolení lidského. Ve stavu svobodném je to přísně zapovězeno, a kdo toho nedbá, hřeší těžce; hřích ten přináší prokletí a ovoce jeho musí býti záhubné a smutné. Vejdou-li až pak ve sňatek manželský spolu, tu odpuzují Boha, a ďábel má k nim přístup. Ten pak hledí manželskou lásku a důvěrnost obapolnou jim odejmouti a místo ní nasaditi chladnost a podezřívavost, z kteréhož semene pak vzrůstá nenávisť, ošklivost, různice, omrzlost a zoufalost!

Tak tedy trestá Bůh manžele, jestliže se byli prohřešili ve stavu svobodném proti sv. čistotě a tak se stává, že se užitek svátosti ztrácí. Nebo pravda jistá jest: »Kdo radostí manželských užívati se opovází před manželstvím, hledá jich potom marně v manželství. K takovým lidem jakoby Bůh řekl hlasem rozněvaného mstitele: Poněvadž jsi hověl a povoloval tělu svému, aj, protože také v těle trápení máš, v těle pláčeš a naříkáš, neb jsi se v těle prohřešil; v těle úzkosti a zármutky trpíš, neb jsi v něm provinil se. To tvé tělo přisnosti trápení nad tebou provozuje, kteréžto bylo příčinou hříchu. Odkavád upadl jsi do hříchu, odtud také pláč pochází na tvé bdy a muky.« (Sv. Isidor.)

Má-li manželství býti šťastné, jest třeba, aby muž považoval manželku za pomocnici Bohem sobě danou, aby k ní měl pravou lásku, náchylnost a důvěru. Žena pak nad to jest povinna muži upřímnou poslušností a vážností; oba pak mají zachovávatí stud a počestnost!

Než ale ten, kdo v stavu svobodném již porušil sv. panenství, kterak ji bude považovati za pomocnici Bohem mu přidělenou, ano, jen nezřízená žádostivost byla příčinou, že spolu ve sňatek vešli?

Kterak k ní bude míti lásku čistou a pravou, jestliže vlastnosti tyto zmařeny byly padlou náruživostí? Kterak k ní bude míti důvěru, když jí nebylo svatým panenství? Proto bohužel vidáme tak často, že příčinou mnohých nešťastných manželstev bývá předešlá hříšná známost, která se potom v manželství na obou mstí. Hleďte tedy, rodičové a vychovatelé na mladé lidi působiti tak, aby si zachovali ctnost čistoty až k oltáři, kdy vespolek v manželský sňatek vstupují; vy pak lidé mladí, vězte, že Bůh nad vámi bdí, vás vidí, všechny vaše skutky zná, že vám požehná, budete-li zachovávatí přikázání o nevinnosti a čistotě, naopak, že těžkými vás trestati bude tresty, proviníte-li se. Na vás tedy záleží, jaké bude vaše manželství.

2. Druhý pramen, z něhož mnohé nešťastné manželství pochází, jest žádost peněz a statku, nezřízená lakotnost, která buď svobodné lidí, neb jejich rodiče ku zvolení ženicha neb nevěsty vede. A tento vřed jest tak mrzký a tak záhubný, že má ještě více nešťastníků na svědomí, nežli neřest zprvu dotčená. Lakota totiž už sama o sobě jest záhubná a ohyzdná, proto tím více dlužno litovati, že tato špatná věc u lidí sprostých i vznešenějších velikou váhu má při ustanovování manželství; tu se jedná nejvíce na odpor duchu křesťanskému.

Bohatý otec nemá větší starosti, nežli aby synům bohatou zase nevěstu vyhledal, a bohatá matka, nechce chudá za zetě přijmouti. Tu se rodiče neptají, zdali se budoucí manželé opravdu milují, zdali podle povah svých se k sobě hodí, jaký jest dřívější život nevěst a ženichů; o to starosti nemají, jedině na to se táží, kolik nevěsta nebo zeť přinese věnem peněz nebo statku. Mnohdy se snoubenci ani skoro neviděli, ani se nepoznali, a již vyjednávají otcové anebo jen také nespovědomiti dohazovači

o sňatek obou. Rodičové z obou stran dotazují se o věnu, dohazovač vychvaluje živnost, na niž se dostati má dcera či syn, vypravuje kolik má polí, dobytka, jaké stavení atd. tam mají. Jen tak jakoby mimochodem a za přídavek zmíní se také o mravném stavu ženicha neb nevěsty, ovšem vždy k jejich prospěchu. A neprozíráví rodiče bažící jen po rozmnožení rodinného jmění, jdou jen po statku a penězích, a tak děti své zaprodávají do nešťastného otroctví manželského.

Manželství jest veliká svátost; ono jest nejuzší svazek obou lidí, svazek však tak tělesný jako duchovní. Má-li tedy býti šťastné, třeba aby budoucí manželé byli jedno srdce a jedna duše. Nyní ale bych rád věděl, má-li osoba, která největší věno z domu dostala, také již vlastnosti podobné vlastnostem druhé strany, s níž ve sňatek vchází? Rád bych věděl, kterou nevěstu miluje ten ženich nejvíce, který nejednou buď sám nebo místo něho otec na třech i čtyřech místech s otci dívek vyjednává a ustanovil se na tom, že tu nejbohatší pojme za manželku?

Či snad bývá nevěsta nejbohatší proto také nejbohabojnější, nejpilnější, nejctnostnější? Ovšem se někdy stává, že tato manželstva bývají šťastná, manželé se milují, ale častěji se přichází, že ženich neb nevěsta měvše dříve známost s jiným chudším, jen s odporem poslouchají rozkazu rodičů a ve sňatek s bohatým dílem svolují, což má za následek nepřátelství obapolné již na začátku dráhy manželské. A což nestává se, že jedna strana, by ulovila bohatou nevěstu nebo ženicha, zapírá pravý stav jmění svého? Předstírá zámožnost, kde dluhy jsou, a když to potom po sňatku na jevo vyjde, zanevrou oklamání na druhou stranu a veta jest po domácím míru, po lásce a štěstí.

Marnotratný syn.

(Část další.)

Seth (chladně a tvrdě):

Toť dětinské!

Tak děti konejší! Jsem mužem již!

(K otci.)

Kde podíl můj, ježž, otče, určil's mně?

Otec:

Zde podíl otcovský! Než poslyš mě,
mé dítě, Sethe! neopouštěj mne!

Seth (rozhodně):

Vše marno, musím jít!

Ehud:

Již pospěšme!

Otec (položí Sethovi ruku na rámě):

Nuž tedy jdi a vrať se brzo zas
a Jehova tě cestou provázej!
Buď jemu věrný, zákon jeho cti.
A podílem svým marně neplýtvěj!
Má krev lpi na něm, práce mojí pot,
já třiatřicet roků pracoval
a shromažďoval pro vás, syny své.
Měj ve vážnosti jmění otcovské
a moudře užívej pro dobro své!

Seth:

Buď s Bohem již!

Ehud (netrpělivě tluče holí):

Pojď, Sethe! Pospichej!

Seth:

Nuž s Bohem, otče!

Otec:

Ještě slovo slyš!

Vždyť srdce mé tak těžko loučí se!

Ó nezapomeň, dítě, že ti Bůh
svůj obraz vtiskl v duši velebný.

Ó nezakal obrazu toho jas!

A neklesej ve bláto pozemské.

Ku nebi patř! Na domov vzpomínej!

A nyní přijmi požehnání mé.

Ach, požehnání otce poslední —

— to slovo mečem raní srdce mé!
Nuž poklekní, ať mohu žehnat ti!

Seth (hrdě):

Muž požehnání stoje přijímá.

Jen dítě k němu pokleká.

Otec:

Před Boží tváří každý dítětem.

Jen ještě slovo slyš!

Škola B. Š. P. 1904.

Seth:

Však poslední!

Otec:

Nuž poslední. Já nechci hněvat se,
ty pospícháš. Však přijde jednou den,
kdy rád bys otce slyšel mluvit.

Nuž slovo poslední, jež říci chci.

Vem pokoru si s sebou na cestu,
pak vrátíš se. — A nyní žehnám ti.

(Otec ruce vztahuje nad Sethem, který jen hlavu
sklání, Ruben v pozadí poklekne.)

Otec:

Nechť provází tě všude na cestách
svým požehnáním mocný Jehovah
a chrání tebe svojí pravicí.

Buď požehnaný, milý Sethe můj!

Buď požehnaný také Ruben můj!

Ať jeho věrnost chrání Hospodin!

(Ruce své spouští.)

Nuž s Bohem dítě, milé, ubohé.

Jen políbení ještě.

(Líbá jej na čelo.)

Seth:

S Bohem buď!

Buď s Bohem, otče, s Bohem, Rubene!

(Chce jíti.)

Ehud:

Nu, konečně!

(Za ruku bere Setha.)

Již tedy pojď a spěš!

Seth:

Již s Bohem tedy!

(Seth a Ehud odcházejí. Otec za nimi pohlíží a
rukama žehná.)

Výstup 10.

Otec:

Jak prchá odtud, aby nezmeškal,
a neobrací se.

Ruben:

A mně zdá se,
že zlý duch sám mu kráčí po boku.

Otec:

Již docházejí k cesty záhybu,
ach, Seth se neobrátil přece k nám.
Buď s Bohem dítě! S Bohem Sethe můj!
Již zrakům našim zmizel úplně.
Již stalo se, roztržen svazek náš!

Ruben (klesne s plátem na sedadlo):
Můj Sethe drahý! Ztracen! Ztracen jsi!

Otec:

On není ztracen. Ještě žije Bůh.
My v modlitbě se jemu pokoríme
a mysl svoji tužme nadějí!

(Klekne a modlí se.)

Ó Jehovo, jenž s otcem naším jsi!
Svým zrakem milostným na otce patř,
na zarmoucené srdce otcovské,
jež syny oba tebou dané mu
tak milovalo láskou přeněžnou!
A nyní jeden cestou bere se,
jež do záhuby vede dítě mé,
ač ty-li, Slitovniče, mocí svou
jej k sobě nepřivedeš laskavě.
Tys daroval mi srdce citlivé:
Ó utiš srdce mé, ó zachraň dítě mé!
Ó přiveď mi je zpět! A zákon tvůj
buď berlou jemu, vůdcem bezpečným!
Ó vrať mi, Bože, drahé dítě mé!

(Otec kleší s hlavou k nebi vztýčenou s rukama rozpjatýma. — Jeví se při posledních slovech osvětlení.)

Jednání třetí.

O dvě léta později. — V Tyru na břehu mořském
na blízkou hostince.

Výstup 1.

Seth, Ehud, tři noví přátelé Sethovi.

Ehud:

Tot plavba byla věru děsivá
za bouře dunění, vln hučení.

Seth:

My hrozné smrti jen tak unikli.
Ji po druhé bych nechtěl konati.

První přítel:

Jsi stále úzkostliv a bojíš se.

Druhý přítel:

Kde nebezpečí není, nemůže
též růsti odvaha. Vždyť na Krétě
jsme zlatých časů přece zazili,
ty odškodní nám úzkost přestálou.

Seth:

Však zlato zrovna teklo z kapes mých
a že ztratím vše, mohu nadit se.

Třetí přítel:

Má pravdu Seth. — My hýřili jsme moc.
Jak letem, měsíc na Krétě nám prch',

my o obchod se málo starali,
vždyť kapsa tvoje byla plna vždy.

První přítel:

A bude plna zas, až naše loď
do Tyru dorazí.

Seth:

Jen pomalu!
Na štěstí nelze nátlak činiti.

Ehud:

Kde bydlí bohatství, tam také ráj.
Proč klesáš na mysli? Což nejsi tím,
čím býval dřív? — A malá bouře snad
tvou mysl otrásá? — My ovšem jsme
na Krétě zbožím málo získali.
Však těžké peníze nám Tyrus dá
a se ziskem zas znova započnem
hon po zlatě a štěstí úsměvu.
Tot cílem mým. — Vždyť teprv léta dvě,
co s Krétou v obchodním jsme ve styku.
Však zisk se dostaví.

Seth:

Kdy bude to?
Již polovici svého podílu
jsem v oběh dal, a zisku nevidím.

Druhý přítel:

Zisk? — Což není láska zisk? A víno
zdaž není sladkým slovem nám?

Seth:

Máš pravdu, ovšem. Miluji je též.
Však na lodi, jež plove za námi,
vše spočívá, co zbývá ještě mi.
A obchod-li se tenkrát nezdaří,
pak zcela chudý jsem.

Ehud:

Vždyť jsme tu my.
A jsi-li bohat ty, pak jsme my též.
A nejsi-li, jsi přítelem nám přec.

První přítel:

Pryč se starostmi! Seth má peníze.
My budem s nim. Mně není úzko nic.

Druhý přítel:

Do týdne nejděl' loď zde musí být.
My zatím zpěvem, hrou a poháry
si dlouhou chvíli hledme ukrátit.
Co myslíš, Sethičku? Vždyť na Krétě
jsi tančil, hrál a vesel miloval
a nyní stojíš, jako zaslých dob
bys představoval starý památník.

(Všichni se smějí, Seth nikoli.)

Třetí přítel:

Nám majákem je, jeho peníze
nám jasně svítí, třeptu skýtají.

(Opět smích.)

Seth (zamyšlen):

Jsem památníkem věru zaslých dob!
Můj domov, bratr, drahý otec můj
tak často před zrakem mi vstávají.

Ehud:

Tou vzpomínkou si peněz nezískáš.

Seth (k Ehudovi):

Však také neschudnu. — Byl's přítomen,
když nakládali na loď zboží mé,
a zaplatil's též dluh můj na Krétě?

Druhý přítel:

Proč na jednou tak starostlivý jsi?
Ať zaplatil či ne — toť jedno je,
jen když zboží tu, a v obchodě
tu zákon neplatí; kdo poctivec,
ten zlatem ještě nikdy neslynul.
Co nese peníze, toť zákon náš!

Seth:

Však poctivost vytrvá nejdéle!

První přítel:

Však déle trvají tvé peníze!

Ehud (uštěpačně k Sethovi):

Ty nevinného, Sethe, nehrej již!
Ty na Krétě jsi vínu holdoval,
jež ruka žen ti ke rtům dávala,
a mnohou číši světa rozkoší
jsi bujaře až na dno vyprázdnil.
Tys při tom byl a pomáhal jsi též,
když lovili jsme širém na moři
a bohatého kupce zajali,
jenž z Cypru plul, a jeho poklady
jsme pobrali.

Seth:

Své ruce špínili,
však naše zlato není více tu.

Druhý přítel:

Jak nabyto, tak zase pozbyto.

První přítel:

Však pro měsíc přec byla potrava!

(Smích.)

Třetí přítel:

A bohatá. — Však život darovat
jsi přece mohl kupci onomu.

Vždyť na něho též srdce čekají
kdes v domoviny milém zátíši.

Ehud:

Co na tom sejde? Proč se stavěl nám
ten blázen na odpor a bojoval?

A jeho šetřit radno nebylo,
my prozrazení snadno mohli být.
Nuž pustil jsem jej vody napít se,
že věčně nebude již žízniiti.

Seth:

Tys vůli mé se tenkrát protivil,
toť bylo ukrutné.

Ehud (posměšně):

Hle, nevinnost
jak opět vzdychá!

Seth (rozčilen):

Dosud z peněz mých
jsi žil a žiješ. Smělý výsměch tvůj
si zakazuji. — tys byl příčinou,
že prvý skutek zlý jsem učinil,
tys cestu ukázal mi k zločinu!
O sobě před jinými nejprv mluv!

Ehud (posměšně):

Proč zlobit se hned, milý příteli!
To nepatří se mezi přáteli.
Já tak to nemíním! Ať žije přátelství!

První přítel:

Ba, nechte sporu. Raděj' pohár sem
jím zavraždíme znovu přátelství.

Druhý přítel:

Já hru bych navrhl!

Třetí přítel:

Já souhlasím.
Pojď, Sethe, vesel buď!

Ehud (posměšně):

Loď pluje již,
nuž hoďme si, než k břehu dorazí.

První přítel:

Nuž pohár sem!

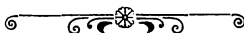
Seth:

Já nehraji, dnes aspoň nechci hrát.
Mým zlatem zahrává si moře teď,
zda do přístavu vpustí moji loď.

Ehud:

Pryč se starostmi! S námi zahrej si!

(P. d.)

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Část další.)

Sama na sebe bývala Krescencie velmi přísnou, na spolusestry však z míry laskavou a povolnou, shovívavou a přívětivou. Samotu a mlčení milovala u velikém stupni a ráda je zachovávala, ale sama hlavu nevěsila, aniž kdy bývala zasmušilou, bezcitnou neb nesdílnou. Tvář její bývala vždy i v největším utrpení vldná, jasná, klidná a zářila z ní ona posvátná radost, kterouž ukládal a rozmnožoval v srdci jejím sám Duch svatý. —

Při cvičeních v klášteře obvyklých, zejména při pracích nejnižších a nejtěžších, bývala Krescencie, pokud tomu poslušnost dovolovala, první a poslední, a ze všech nejpečlivější. Ale také vyražením v klášteře obvyklým se nevyhýbala, a nemohla-li býti přítomna z nějaké důležité příčiny, vždy prve za dovolení požádala, dobře vědouc, že takováto společná vyrazení v rodinách klášterních podobně jako sál v pokrmech nesnadno lze postrádati bez citelného poškození života pospolitého. Tu pak bývala velmi veselá a z míry příjemná a dovedla společnost sester nejen obveselovati, nýbrž i příjemně a užitečně baviti. Ač ve svých myšlenkách a řečech byla velmi duchaplná, vypravovala přece ráda na obveselení spolusester vtipné nápady a nevinné žerty. Jakmile však sestry rozveselila, ponechávala rozhovor opět jiným, až, když toho třeba bylo, opět na jiné užitečné neb poučné věci dovedně řeč obrátila. Jako pravá dcera sv. Otce Františka radovala se z toho, viděla-li spolusestry veseliti se v Pánu.

Ano ona uměla celou společnost tak obveselovati v Pánu, že přirozenou veselost k Bohu povznášeti dovedla, tak aby i obyčejná zábava jaksi v nebeských akordech vyznívala. Ku konci zábavy říkávaly sestry: »To jsme se opět na duchu i na těle osvěžily!« Ba i tolik dosvědčily, že se na konci takového zábavy s Krescencií cítily na mysli více shromážděnými a duševně výše povznesenými, než když se od svých obvyklých modliteb vracely (Summ. N. 10. § 207.)

Na konec této třetí hlavní části budíž ještě položeno krátké popsání její osobnosti. Nejtrefněji líčí její podobu a povahu P. Ott asi těmito slovy: (B. IV. c. 3.) »Krescencie byla postavy prostřední, a velmi uměrné. Výraz tváře její byl duchaplný, jasný a veselý, zároveň však též vážný, pln důstojnosti. Pleti byla něžná a téměř průhledná, tvář pak její byla bledá, s něžným ruměncem. Hlas její byl velmi zvučný a příjemný, řeč její měla do sebe cosi velice dojemného. Na celé její osobnosti byla jako rozprostřena panenská cudnost, přirozená zdvořilost, a jakási posvátná vznešenost, tak sice, že kdo na ni pohlédl, povzbuzen byl sám k cudnosti, úctě a vážnosti této bohumilé řeholnice. Každý byl toho přesvědčení, že v takovém těle musí přebývati toliko duše nad míru uslechtilá a svatá.«

Co se její duševní stránky týká, byla Krescencie velice nadaná. Byla rozumu bystrého, obraznosti živé, všecko snadno chápala, a výborně v paměti

podržela. S nevšední zručností myšlenky své dovedla vyjadřovati a případnými obrazy je oživovati, jakož zejména z předmětů viditelných podobenství pro věci neviditelné trefně vybírat. S nevšední něžností srdce spojena byla při ní pevná rozhodná a neoblomná vůle.

Avšak tyto všechny výborné vlastnosti přirozené ani přirovnati nelze ku přehojným darům a ctnostem, kterými Duch svatý vyzdobil její duši. Na důkaz toho klademe zde, co jeden její zpovědník ještě za jejího živobytí, totiž r. 1736. o ní napsal (Act. B. Summ. addis pag. 12): »Já níže podepsaný po zralém uvážení a s plným vědomím, na základě dvouletého pozorování (jak dlouho jsem totiž byl zpovědníkem řeholnic třetího řádu sv. Františka v Kaufbeuren) doznávám a dosvědčuji před Bohem, jako bych před jeho soudnou stolicí stál, že vzhledem na sestru M. Krescencii Hoessovu, pokud při bedlivém uvážení všech okolností a případů před Bohem a s dobrým svědomím mi souditi možno, žádného, ani toho nejmenšího klamu nebo podvodu býti nemůže. Naopak, její neobyčejná, hluboká pokora, její ochotná poslušnost v každém ohledu, její úplná odevzdanost v nespočetných vnitřních i vnějších trápeních a bolestech, její nenasytná horlivost v modlitbách vnitřních i ústních a v sjednocení se s Bohem, její hluboká nenávisť všeho toho, co by jen z daleka andělské nevinnosti přičítati se mohlo, její stálá sebranost mysli, její horoucí láska k Bohu a k bližnímu, konečně její podivuhodná dovednost, s kterou všechny činy své, i ty nejnepatrnější uměla vždy spojovati s dobrým úmyslem a je Bohu obětovati, aby se jemu jen libila; slovem, její vpravdě serafinský

život završí v sobě krátce všechno to, co na jiných velikých světcích vysoko ceníme a obdivujeme. Mimo to i nebe samo vydává ji svědectví, ježto Bůh nespočetným věřícím, kteří se modlitbám M. Krescencie poroučeli, aneb pro její zásluhy o pomoc k Bohu volali, zázračné a mnohdy velice nápadné dary a milosti uštěďruje, z nichž mohl bych i já sám, ač nehodný, z vlastní zkušenosti mnohých jmenovati. Toto všechno dosvědčuji na své dobré vědomí a svědomí, na svou kněžskou čest, před Bohem a stvrzuji svým vlastnoručním podpisem a svou pečeti.«

Kaufbeuren dne 15. září 1736.

B. Binner T. J.,

zpovědník v klášteře Mayerhof.

Podobná svědectví vydali o M. Krescencii také jiní zpovědníci, z nichž uvádíme toliko krásná slova, jimiž uzavírá P. Pamer svou obšírnou zprávu o této panně blahoslavené: »Veřejně mohu říci a dosvědčiti, že u Krescencie ctnost ke ctnosti stále tak se řadila, jako se na řetěze článků s článkem pojí a vznešená vzbuzování velikých ctností bez přestání v duši její se vystřídávala, a z toho posvátného tkaniva zosnován byl celý její v nejvyšší míře sv. život.«

Jak chudý, jak prázdný bývá naproti tomu život mnohých i na pohled dobrých křesťanů!

Kolik tu mezer, kolik věcí sobě vzájemně odporých, kolik předsevzetí nesplněných, kolik skutků započatých a nedostatkem vytrvalosti nedokončených! Vlastní naší línosti a častými poklesky sami tu zlatou nitku milosti Boží opět a opět přetrháváme. »Ale spravedlivých stezka jest jako stkvoucí světlo, jenž vychází a roste až do dne dokonalého.« (Přís. 4, 18.)

(Příště dále.)

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává *Ign. Zháněl*. (Č. d.)

Zatím položili mrtvolu do velkého sálu, vše ozdobili květinami a hořícími svícemi; nad rakví visel kříž a obraz sv. Veroniky držící šátek s krvavou, trním korunovanou hlavou našeho Spasitele. Julie oblékla mrtvolu do šatu rytířů Johanitů, v němž přál si nebožtik býti pochován; již od roku 1861. měla vše připraveno; velký, bílý johanitský kříž krásil prsa nebožtíkova, a v ruce měl krucifix, znamení našeho spasení.

Bylo dne 25. zář. Paní z Massowů sice celou noc nespala, ale byla pokojna. Stále myslila, že zemře brzy, a dlouho nevydrží bolesti. Večer o desíti přišla dcera Marie s manželem Maxem opět s cesty, kterou sotva počali. Po půlnoci dostavil se i Adolf s Mathildou. Julie zavedla děti k otcově mrtvole; Když se s nimi dlouho modlila, najednou vstala a předložila jim tu vážně a slavnostně otázku: »Věříte pevně vesvatých obcování, z mrtvých vzkříšení a že uvidíte jednou otce?« Slzice, odpověděli všichni s důrazem: »Ano, věříme!« — a podali si na znamení věrnosti a lásky k Bohu i k sobě vespolek ruce.

Pohřeb byl 27. zář. za velkolepého účastenství; o jedenácté hodině přišel superintendent Raschig s dvěma pastory a poslední slavnost započala. I Evald ještě zavčas došel. Adolf mne vedl. Po kázání požehnal pastor mrtvolu a rakev byla zavřena; když drahého zemřelého spouštěli do hrobu, a nesmírně smutno

mně bylo a srdce pukalo, tu opět mi pomohl dobrotivý Spasitel a láska naučila mne nebesky milovati a jen nahoru zrak obracet... Když na rakev tolik věnců naházeli že jí nebyto ani viděti, bylo mi to podobenstvím, že nevidí oko víry vlastně smrti, ale život, který neviditelným se stal.

Vrátili jsme se domů; slavnostně zněly ještě zvony, ulice byly plny svátečně oděných lidí; louky voněly, po studených dnech svítilo příjemně slunce, skřivánek zpíval vesele. — Julie povolala správce a napsala poslední vůli, neboť myslila stále, že zemře brzy. Potom šla zase s oběma syny na hřbitov, který byl nyní její každodenní procházkou. — Večer seděli všichni pohromadě a paní z Renouardů zvolala: »Kéž bychom vždy tak zůstali, aspoň by se nám nikdy více nelíbil svět.« Julie těšila se, že jí všichni v těchto dnech jen lásku a věrnost proukazovali a jak pravila, nebožtíkovi čest dělali. Po desíti dnech opustila skoro celá přízeň Julii, která z počátku zůstala v Rohru, čekajíc, až úplně dohotoven bude její vdovský příbytek ve Wilhelmsthalu. Adolf a Mathilda, kteří zůstali u ní, řekli jí: v domě otcově zůstane vše při starém. Zatím přišla Juliina sestra Aloisie, která ji všude doprovázela a ve všem vypomohla. Vánoce ztrávila ve společnosti dětí, které ji chtěli s sebou vzít do Berlína, Julie však nesvolila a zůstala v Rohru.

III. díl.

Vdova. 11. Přestěhování válka roku 1870.

Čas, který vše zhojí, zpočátku málo Julii pomohl. Na prosbu svých dětí odejela do Berlína, kde ji Adolf s Mathildou vši lásku prokazovali, ale přece nemohli upokojiti její bolest a touhu po věčnosti, kdež viděti doufala manžela. Založila si »knihu vdovinu«, z níž následující řádky. vyňaty: 19. listopadu 1868, dnes, v den svatě Alžběty, mého miláčka ze svatých myslím na Massowa, který ji již zná, již ji snad vypravoval, jak po dvanáct let visel její obraz nad jeho postelí a jak ji milovala jeho věrná žena. Když jsem četla v legendě Albána Stolze, jak umřela se slovy »nyní přichází můj ženich a vezme mne s sebou«, bylo mi útěchou, že i já tak jsem truchlila o mého manžela. Ona, která tolik světlejší a zbožnější byla než já, nebohé lidské stvoření, nechtěla od umírajícího chotě odejti a když ho uviděla mrtvého, vykřikla hlasitě: umřel mi svět a všechna jeho radost... Pane Ježíši, přijď a připrav mne! Pane, ponechej mi mou lásku v těle, ponechej mou věrnost ve smutku ponechej mi mou naději na brzkou smrt a pevnou víru ve svatých obcování, a život věčný. Amen.

Julina naděje však, že brzy zemře, se nevyplnila. Slovo, které k ní promluvil jakýsi zbožný pastor ve jménu Božím: »Chci ti dáti více práce,« se vskutku splnilo. Ve Wilhelmsthalu bylo vše připraveno a dítky její přičinily se, aby ji ukázaly lásku a vše zpříjemnily. Kříž stál již na Juliině kopci. Po velikonočních 1869 měla se přestěhovati a Adolf chtěl s rodinou přijíti do Rohru. Ta však povolána byla do Pinnova. Vypukla tam totiž spála, a během pěti dnů zemřely Karlovi a Heleně dvě dítky, třetí leželo nemocno a bylo jako zá-
zrakem milosti Boží zachráněno. Po pět

neděl ošetřovala je Julie a byla zase telegraficky povolána do Schmoldova k nejstaršímu bratrovi, kde vypukla hlavníčka.

Julie i se sestrou Aloisí dar-
mo bratra přemlouvaly aby odejel s rodinou. všichni onemocněli a vychovatelka — mladá Angličanka, zemřela za několik týdnů; ostatní však Bůh všecky uchránil. Ale těžce loučila se s Pinnovem a s rodným domem, neboť již tehdy se obávala, že přejde do cizích rukou. Naučila jsem se »trpěti a rozloučiti se«, ale dnes poslední ráno ve starém milém otcovském domě, přece bylo mi bolestno, rozloučiti se. Pišu poslední řádky pinnovským inkoustem do denníku tak modrým jako zdejší jarní fialky a prolévám při tom mnoho slzí, neboť 21. květen 1870 je památným dnem. Na štěstí nevyplnily se její obavy a Pinnov zůstal při rodině.

Teprve 1. července 1869 odstěhovala se vdova do svého sídla do Wilhelmsthalu; téhož dne přišel odpoledne pastor, posvětil celý dům, neboť nechtěla bez požehnání církevního do svého domova vejíti. Piše: když jsem vstoupila na dvůr svého domu, očekával mne pastor oděný talárem; dvůr naplněn byl lidmi a též se dostavili někteří známí z Rohru. Pastor vysvětil celý dům ve jménu troj-jediného Boha k obydlí křesťanů a ke všemu dobrému modlil, se: »Vdova doporučí tobě, ó Pane, tento svůj dům a utká se pod tvou ochranu, požehnej a opatruj ji.« Pak vešli jsme všichni do domu a zvonek zavzněl ponejprv ke cti Boží. Po mém přání, řekl pastor přítomným, že je pánem domu vdovina nejen Bůh, který ho osvětlí bude, ale že přináleží i nejmladšímu synovi, jemuž ho vdova darovala, a za pána tohoto chceme se ze srdce pomodliti, aby v jeho domě nevládl žádný jiný duch, než duch Boží. —

(Přítě dále.)

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XVII. Z rusko-japonského bojiště.

Z misíí na Koreji, v Japonsku a Číně, vlastně Mandžursku, kteréžto země jsou nyní jevištěm války rusko-japonské, bylo na tomto místě uveřejněno již několik obrázků. Jak pak se daří misíím katolickým nyní, kdy válka je v plném proudu?

Podle úsudků tamějších missionářů bude válka přese všechnu ochranu, kterou i car i mikado katolickým misíím slibili, míti na působnost missionářů účinek škodlivý a zhoubný, ať si zůstane vítězem kdokoliv. Následky poslední války čínsko-japonské byly pro misie velice nepříznivé. Zájem veškerého obyvatelstva, zvláště japonského, byl obrácen na válku, potraviny se nepoměrně zdražili, národní přepjatá samolibost nabyla vrchu. Také nyní lid nemyslí na nic jiného než na válku. Okolnost, že missionáři japonští jsou vesměs Francouzi, přátelé to a spojenci Rusů, je katolickým misíím jenom na újmu. Misie v Mandžursku zotavila se teprv nedávno ze smutných následků války čínsko-japonské a bude nyní zase novou válkou velmi trpěti. Korea bezpochyby ztratí svou samostatnost a bude podrobena vítězi. Zda to katolickým misíím bude na prospěch, jest pochybno. Zatím nabídli missionáři i misijní sestry oběma válčícím stranám své služby v polních nemocnicích.

Před vypuknutím války rusko-japonské byly poměry v Severním Mandžursku dosti utěšené. Katolické misie zotavovaly se znenáhla z ran, které jim bylo zasadilo povstání pověstných Boxerů. Čína zaplatila jim odškodné, zříceniny z roku 1900 se pomalu zase stavěly, vypuzení missionáři se vraceli a život misijní se na všech stranách vzdmáhal. Na své misijní cestě nalezl apoštolský vikář, msgr. Lalouyer, všude příznivé přijetí a seznal, že náklonnost ku přijetí křesťanství mezi lidem velmi je rozšířena. V Cicikaru povstal roku 1903 nový kostel a v Ghirinu byla 5. října téhož roku slavnostně svěcena kaple svatého růžence. Při svěcení zvonů téže kaple byli kmotry manželka ruského generála

ze Stackelbergů a general Lutkevič, Polák a katolík. Také ruský konsul Loubat, několik ruských vyšších důstojníků a mnoho vojáků slavnosti obcovalo. Odpoledne blahopřáli missionářům čínský místodržitel a jeho zástupce, provázení vysokými úředníky. Biskup ukázal panstvu novou svatyni. Místodržitel libily se zvláště obrazy křížové cesty. Chodil od zastavení k zastavení a naslouchal se živým zájmem výkladu biskupovu.

V Ghirinu katolíků stále přibývá a brzy bude tam třeba nové kaple a nového ústavu pro katechumeny. Křesťanská osada v Čaluhenu čítá již 100 křesťanských rodin, ač teprv před 1 $\frac{1}{4}$ rokem byla založena, v Jenkikangu, na korejských hranicích jest již 50 nověobrázců. Všude hlásí se domorodci, i z lepších tříd, a žádají za přijetí do církve. Bohužel nedostává se misíím potřebných katechistů. Také v Charbinu, důležitém to uzlu mandžurské dráhy, nynějším hlavním stanem ruské armády, byla r. 1903 postavena nová katolická kaple. Celkem bylo v roku 1902—1903 2082 křtů, z nichž 1007 bylo uděleno dospělým. Úhrnný počet všech katolíků v Mandžursku pácí se na 10.161. Nynější válka rozvoj misíí zastaví a možná i nové zříceniny způsobí.

XVIII. Mezi Kathkary.

Mimo arické obyvatelstvo Indie, které se tam před dávnými věky ze severu přistěhovalo, vyskytuje se tu a tam původní obyvatelstvo indické, které se podobou, mravy a způsobem života od Indův a mohamedánů liší a v polodivém stavu v horských krajinách žije. Sem náleží i Kathkarové, kteří v některých okresích bombayského území bydlí. Jsou to obyvatelé lesů, kteří hlavně lovem se živí a jiným lidem plaše se vyhýbají.

Poslyšme, co bratr Leonhard Zimmer z Tovaryšstva Ježíšova o Kathkarech vypravuje:

„Jest jich přes 34.000. Postavy jsou stíhlé. Jejich plet je černohnědá,

vlasý dlouhé a kostrbaté. Umývají se zřídka. Přebývají na horách, v lesích a hlubokých roklinách. Mají pohlaváry, kterých poslouchají. Jejich chatrče jsou malé a vypadají jako velké včelí úly. Zbraně jejich jsou luk a šíp. Bůžků nemají žádných; za to prokazují božskou skoro úctu tigrovi a klanějí se některým stromům. Když jsem je přede dvěma lety v jedné z jejich vesnic ponejprv navštívil, rozutekli se všichni vyjma pohlavára, a schovali se ve svých chatrčích. Pohlavár se mne tázal, co chci. Řekl jsem, že jsem přišel, abych jemu a jeho soukmenovcům vyprávěl něco o Bohu. »Víš, kolik je Bohů?« ptal jsem se ho. »Nevím,« zněla odpověď. »Umí se vaše děti modlit?« — »Neumím sám, jak by uměly tedy děti?« — »Dobře tedy, přijdu zas a naučím tebe i celou ves, i všechny Kathkary modlit. Jenom jeden jest Bůh, on tě stvoril; uvěřís-li mým slovům, učiní tě šťastným.« Pohlavár odpověděl: »Můžeš přijít a nás učit.«

Když jsem následujícího dne opět přišel, utkaly přede mnou jenom děti, všichni ostatní zůstali při práci. Mluvil jsem k nim o Bohu, o stvoření, o prvních lidech a dědičném hříchu. Rád bych si byl získal důvěru dítek, ale jak to navléci? V tom vidím před jednou chalupou státi hošlka. Vytáhnou z kapsy pestrý kapesní šátek a dávám mu na srozuměnou, aby přišel ke mně, že mu ho dám. Bojácně blížil se ke mně, dívaje se brzy na mne, brzy na pohlavára. Potom vzal šátek a utikal, co mu nohy stačily, do chalupy. Na mou otázku, či chlapec je, odvětil pohlavár hrdě: »Je to můj nejmladší syn a jmenuje se Goi u d a.« Když jsem přišel následujícího dne, stál hoch mezi dveřmi a už se nebal. Z mého šátku udělal si jednoduše kabát: u krku byly svázaný dva cipy, tolikéž u nohou a uprostřed si šátek přidržoval rukama. Když jsem potom začal mluvit, vyšli všichni ze svých chýží a malý Goi u d a postavil se vedle mne. Hleděl jsem je naučiti známení sv. kříže, ale dlouho to trvalo, než to dovedli, mimo to učil jsem je modlit Otčenáš, Zdravas Maria, Věřím v Boha, desatero Božích přikázání a vzbuzovati lítost.

Když jsem byl Kathkary asi dvacet-

kráté navštívil, sprátelil jsem se s nimi úplně. Když jsem po delším čase opět k nim přišel, položili na podlahu starý koberec a vyzvali mne, abych se naň posadil. Kdybych tak nebyl učinil, byl bych je urazil. Nesedělo se mi ovšem jako Evropanu na něm pohodlně, ale co jsem měl dělat? Přičiněním obyvatelů této první vsi seznámil jsem se i s ostatními dědinami v okolí.

Když do nějaké nové osady zavítám, vezmu s sebou některého z dospělých synů pohlavára z první osady. Všichni naslouchají rádi, když mluvím o Bohu a mnozí konají denně ranní a večerní modlitby a při práci zpívají nábožné písně. Jedenkrát přišel jsem s P. Hegglinem za deštivého počasí do osady, kde obyčejně bydlí mnoho divochů. Tentokrát však byla většina jich odtáhla, ježto před tím silně pršelo. Zbylo jenom několik žen a dětí. P. Heggli pravi: »Je jich tu sice jenom několik, ale to nic nedělá, promluve k nim něco o Bohu!« Dobře, začal jsem, ale hned zpočátku jsem byl vyrušen. Jakási starocha dala se nahlas do smíchu a volala na jinou ženu, která stála opodál: »To je on, to je on!« — »Kdo je to?« ptám se. — »Nejsi ty to,« zněla odpověď, »jenž chodiš ke Kathkarům a k nim mluvís o nejvyšším duchu?« Když jsem řekl: »Ano, jsem to já,« měla velkou radost. Na to táž: »Jsem se jí, jak je stará.« »Nevím,« odpověděla. »No, mladá již nejsi a možná, že tvých dní zde na světě je na mále. Nechtěla bys tedy, až umřeš, přijít k nejvyššímu duchu a tam věčně šťastna býti?« »Ó ano,« pravila. »Dobře, modli se tedy každodenně z rána a na večer: Nejvyšší Duchu, smiluj se nade mnou, odpusť mně mé hříchy, již tě nechci více urážeti. Ukaž mi pravou cestu, která vede k nebi.« Povzbudil jsem ji, aby tyto modlitby za mnou říkala, a za krátko odříkávala je sama.

Jindy zase potkali jsme, já a bratr Antonín Rauch zástup Kathkarů na blízku Khandaly. Pozdravili nás přívětivě a jeden z nich ptal se mne, zdali bych je nechtěl někdy navštívit. Dověděl se, kde bydlí, řekl jsem: »Ano, přijdu, ale přijdu jen proto, abych vás naučil pravému náboženství.« »To vime,« odpověděli a pozdravivše nás opětě odešli.

Před půl rokem prosili mne obyvatelé jedné osady, abych jim vystavěl kapli, kde by se mohli společně modlit. Za pomoci několika spolumissionářů a obyvatelů zmíněné osady, mladých i starých, byla kaple brzy hotova. Část staviva daroval nám zámožný domorodec a druhou dostali jsme z anglické kasárny. Plech na střechu koupili jsme my. Všecky věci na výzdobu kaple daroval P. Alfons Martia a bratr Fingerhuth zhotovil krásný kříž na oltář.

Malý Goiuda, o němž jsem na počátku vypravoval, jest již bezmála rok mrtev. Bylo mně ho velmi lito, když jsem smutnou zprávu uslyšel. Byl to hošík velmi nadaný, uměl se pěkně modlit a byl vždycky velmi rád, kdykoli jsem přišel. Když mne někdy potkal, ptával se: »Sahib (pane), přijdeš k nám zítra?« Řekl-li jsem »ano«, bylo mu čísta na očích, že má radost. Když jsem loňského roku v dubnu přišel do Khandaly, navštívil jsem nejprve osadu, kde Goiuda bydlel. Avšak jaké bylo moje podivení, když jsem zpozoroval, že je celá ves opuštěna. »Kam pak asi obyvatelé odtáhli, co se stalo?« tázal jsem se sama sebe. Konečně vidím v dáli blížiti se ženu, která nesla velký hrnec palmové šťávy na hlavě. Když se přiblížila, poznal jsem v ní ženu pohlaváru. Se slzami v očích pravila mi: »Můj Goiuda jest již přes měsíc mrtev. Ustlil ho had a za tři dni byl mrtvolou.« Snažil jsem se ji potěšiti, jak jsem mohl, a tázal jsem se ji, kde nyní bydlí. »Zcela dole ve slují«, pravila, »táhli jsme tam, abychom byli blíže palmovým hájům a vůbec lesům, ale po měsíci vrátíme se zase.« »Dobře, zítra ráno vás tam navštívím.« »Toho není třeba«, pravila, »můj muž může všechny poslati nahoru a můžeš pak nás viděti zde u dědiny.« Nicméně stál jsem na tom, že sejdou dolů.

Když jsem následujícího dne z rána sestoupil do sluje, našel jsem pouze jednoho muže na místě, kde byli nocovali. Ptal jsem se ho: »Viš-li pak, kde je pohlavár s ostatními?« Když pak řekl: »Vím«, kázal jsem mu: »Běž a svolaj je všechny sem, dám ti zpropitné.« Dívoch zmizel v houšti a dlouho slyšel jsem ho volati: »O Balu (jméno pohla-

várovo), mé matky bratře, o Balu, mé matky bratře!« Po nějakém čase slyším, že dostal z velké vzdálenosti odpověď. Tak to trvalo asi půl hodiny, když jsem najednou uslyšel hlasy, které se víc a více blížily. Nejprve objevily se děti, koukaly skrze listí, načež rychle zase odběhly. Za chvilku vystoupili z houští všichni: nejprve pohlavár s muži, sekýru máje na rameni a luk na zádech, potom ženy, nesoucí malé děti na bedrách, a okolo nich běžely děti větší. Přisedše pozdravili mne a usedli na zemi. A ješto všichni rovně jako já malého Goiudy měli ještě v živé paměti, jal jsem se mluvit jenom o něm, chválil jsem jeho ctnosti, připomenul jsem, jak pěkně se vždycky modlival, a ujistil jsem jich, že ho po smrti opět uvidí a s ním v nebi na věky šťastni budou, a nikdy více se od něho neodloučí, budou-li jen příkazní Boží zachovávat i ctnostné žiti. Potom modlili jsme se společně. Všichni byli velmi pohnuti, zvláště pohlavár; děkoval mi za soucit, který jsem jemu a jeho lidem dal na jevo.

Ano, soucit dojmá i tyto ditky pustiny, a jenom skutky křesťanského milosrdenství a křesťanské lásky lze je pro nebe získati. Zatím bude naším úkolem, uprostřed roztroušených osad kathkarských postaviti kostel a školu a obydlí pro missionáře a to vše bude středem a základem budoucí missie. Anglická vláda darovala na ten účel velký pozemek a na to ostatní, jak doufáme, přispěje nám křesťanská láska zbožných katolíků v Evropě.

XIX. Felicitá.

Obrázek z misaif v severní Africe.

V zimě roku 1892 za tmavého a velmi chladného rána zastavil se u brány nemocnice Bílých sester v Alžíru vozík. Z pod několika teplých příkrývek a houní vykukovalo pět zimou se třesoucích a plaše se dívajících děvčátek. Pomalu slézaly s vozíku. Sotva však nejstarší z nich v síni nemocnice spatřila sochu černé matky Boží, polekala se, utekla nazpět na vůz a strčila hlavu pod příkrývky. Všecka zděšená nechtěla potom živou mocí do domu opět vstoupiti. Teprv po dlouhém láskyplném domlouvání vystrčila hlavu a dala si říci.

Sestry zanesly ji do světnice, odstrojily a položily do postele. Mllobou přemožená brzy usnula.

Když procitla a v čisté posteli a prostranném pěkném sále se viděla, nabyla zmužilosti. Ano přívětivý pohled sestry u lůžka sedící zahnal poslední stopy strachu a dodavši si odvahy zašeptala nesměle: »Mám hlad«. A byla všecka šťastna, když jí sestra podala připravenou již polévku. Po několika týhodnech se zotavila a byla dopravena do sirotčince sv. Karla Borromejského. Tam vypravovala sestrám své osudy jak následuje:

»Bydleli jsme v osadě Ain-Tefle, kde otec a matka v naší chýži zemřeli hladem. Můj dospělý bratr pracoval u Arabů a když přišel večer domů, přinesl mně a mému malému bratrovi hrst ječmene k večeři. Ale konečně neměli ani bohatí lidé ničeho, bratr nedostal práce a tudíž ani ječmene pro nás. Dostali jsme všichni zimnici a živili jsme se trávou, ale konečně nebylo ani trávy. Arabové umírali hladem. Tak uplynulo několik dní. Sestřelá jsem tak, že jsem již ani z chýže nevycázela. Jednoho dne řekl mi bratr, že se dá na vojnu, já abych šla k Francouzům do Alžiru, tam že mi dají jísti. Když byl mého malého bratra komusi odevzdal, odešel. Plakala jsem hořce, nevědouc, jak se do nejbližší francouzské osady dostanu. Cesty jsem neznala a slabotou stála jsem sotva na nohou.

Umřítí jsem však také nechtěla; vylezla jsem tedy z chýže, avšak sotva jsem se vlekla. Po nějakém čase přišla jsem k dlouhému stromofadi a jedla jsem listí stromové. Jakýs cestující ukázal mi cestu k alžírským hranicím. Chvilku jsem

šla, chvilku odpočívala. Minuly již tři noci, co jsem byla na cestě. Za tmy bála jsem se velmi. Toliko naděje, že k Francouzům dojdou a od smrti hladem zachráněna budu, mne silila. Konečně došla jsem prvních domů pohraniční francouzské vesnice, ale síly mé byly již vyčerpány, i klesla jsem bez vědomí na zem. Co se dále stalo, nevím; večer probudilo mne zvonění, kterého jsem před tím neslyšela. Chtěla jsem povstati, ale slabotou jsem nemohla. Vedle mne stal černě oděný kněz, hladil mi ruku a ptal se mne: »Jsi nemocná?« »Ano.« »Odkud přicházíš?« »Z Ain-Tefly.« »Kde jsou otec a matka?« »Zemřeli hladem.« Kněz si všecko napsal, co jsem řekla, zavolal pak ještě jiného pána a oba mluvili o mně. Potom dali mne zanést ke čtyřem jiným děvčátkům, které rovněž smrti hladem byly unikly jako já. Dali nám jisti a piti a položili nás na měkké houně, neboť trpěly jsme velmi zimnicí.

Následujícího dne přišel statný Arab v krásném bílém oděvu a vysvětlil nám po arabsku, co byl kněz řekl francouzsky. Smysl byl ten: »Kněz objednal vůz, do něho dal vložiti teplé houně pro vás a zavezou vás do nemocnice. Tam žijí dobré bílé sestry, které vás budou ošetřovati a o vás se starati.«

*

Devět let uplynulo od té doby. Děvče vyrostlo a seslilo a nyní je z ní milá, rozumná dívka, která na křtu svatém dostala jméno Felicita. Stala se z ní hodná a horlivá křesťanka, jejíž horlivost nikdy neochabuje. Sestry ji zjednali v Alžiru dobré místo, kde pro svou přívětivost, pracovitost a dovednost se stala všeobecně oblíbenou.

Různé zprávy.

Blahoslavení čistého srdce, oni Boha viděti budou. Kdo jsou ti, o kterých se může říci, že jsou čistého srdce? Nikdo z lidí by nemohl vpravdě čisté srdce mít, kdyby nám slitovná láska Boží nebyla Ježíšem Kristem otevřela zřídlo očišťující. — Jedině krev, která se prýší z ran Ježíše Krista, očišťuje nás, že duše naše je čista jako sníh. Tato krev rány duše vyčistí, vyhojí a proměňuje pusté, hříchem pokažené srdce v krásnou rajskou zahradu. Nuže, smíme proto se domnívati, že všichni lidé božskou obětí jsou očištěni, že mají srdce čisté? Pán Ježíš zemřel za všechny lidi, ale jen pod jednou podmínkou může nám tato oběť býti platnou a ta jest: Víra, živá víra, která má své kořeny v srdci. — Bez této víry by byla oběť Kristova na nás zmařena. Smírná krev Ježíše Krista proudí všemi zeměmi, jestli však vchod do srdce našeho neverou zatrasen, kterak může do něho prouditi? Doráží sice vlny Božské milosti často na dvěře srdce lidského, někdy silně, někdy jemně, ale neotevřeme-li, nemůže do vnitř a nevyčistí je od bahna, jež ho znečišťuje. Jen srdce živé a vpravdě věřící, je také srdce čisté. Pravá víra je živá, činná, mocná, jest pevné přesvědčení, jest jistota v srdci, že jest Pán Ježíš opravdu vtělený Spasitel. Slovem pravá víra jest láskou činná. Ale o lásce té svět neví a přece jen v té je pravé znovuzrození. — Živá víra a z ní činná láska nedá se ničím vynahraditi. Fariseové konali mnoho dobrých skutků a modliteb a přece byli horší než nejbídnější hříšník a publikán. Tak by bylo i s námi, kdybychom zevně sebe více ctností se stkvěli, ale neměli víry srdce přetvořující, kdybychom se nenarodili z Ducha svatého. Neboť jen toto znovuzrození činí srdce naše čisté, blažené a svaté. Smíme snad proto zanedbávati skutků posvěcujících? Ó nikoliv, ba to jest naprosto nemožno, odloučiti skutků od živé víry, od čistoty z pravé víry pocházející. Živá víra a skutky dobré jsou nerozlučné, ale pramen čistoty jest víra, ta očišťuje, ta plodí dobré skutky. V srdci, v němž víra a láska sídlí, tu zkvétá:

láska k bližnímu, veselost, mírnost, pokora, pokoj, trpělivost. — Tak žije Kristus v srdci věřícím. To jest ona dokonalost, o které Písmo praví: »Buďte dokonalí, jako váš Otec nebeský dokonalý jest!«. Ale ať nikdo nemyslí, že tato čistota ničím nemůže býti poskvrněna. Ó pokud žijeme, jest osten hříchu v nás však to jsou jen mraky, které srdce jindy v Pánu tak blažené, pro nějakou dobu zatěmňují, které však odejdou zase, jakmile duše k Spasiteli se přituli a odpuštění dosáhne, aby opět klidně k cíli se nesla, až po bojiездеjším dosáhne blaženost věčné čistoty. Blahoslavení čistého srdce, oni Boha viděti budou. Ano, v tomto vidění Boha pozůstává blaženost čistých srdcí. Nuž, co to znamená, Boha viděti? Toto Boha vidění je tolik jako Boha poznati a vztahuje se na životездеjší i na život věčný, a to hlavně na věčný. Zde vidíme Boha u víře, tam tváří v tvář. Poznati Boha, milovati, v něm se kochati, důvěrně k němu se tuliti jako k Spasiteli, který krví svou nás vykoupil, korunu slávy pro nás za zkrvavenou korunu trnovou vyměnil, to jest již blaženosti duše věřící na této zemi. Ale plnost blaženosti pozůstává vlastně v tom, že na onom světě Boha viděti budeme jaký jest. Toto poznání Boha jaký jest, převyšuje veškeré obrazy, které si naše fantasie o radostech nebeských tvoří.

Ach, oko nevidělo,
ucho neslychalo,
co věřícím pro Krista
z milosti se stalo.

Ale přec září čistému srdci hvězda načěje: Budeš Boha viděti jaký jest, budeš ho poznávati, jak samo poznáno jsi, budeš se mu podobati! Ó, jaké to blaho! — jak teškní a touží srdce po té blaženosti, po tom krásném, pravém domově! Ó buďte dobré mysli vy všichni, kteří u víře dobrého čistého srdce jste dosáhli; brzy, brzy i vám dána bude tato blaženost, viděti Boha jaký jest a věčně u něho býti. Ó kéž se tam všichni shledáme u trůnu Beránka Božího.

Nebe můj domov, vlasti má,
nejsem pro ten svět stvořena,
proto povznáší se duch můj,
nebe, nad krásný blankyt tvůj.

Na obraz Boží duše má,
pro Boha vlast tu stvořena,
jen krátký čas má v těle žít
a věčně, věčně v nebi být.

Jen krátký čas na světě žít,
a věčně, věčně v nebi být!
Tam jde všecka touha má,
tam má duše zalétá.

Hospody a časté muziky. Kdo náš venkov pozoruje, ku své bolesti dochází k poznání, že se lid kazí — a to zejména naše mládež. Mravnost hyne, což matriky farní dosti zřejmě dosvědčují, ukazujíce vždy větší počet nemanželských dětí. S mravností také mizí ušlechtilost v jednání, a pořáde více ozývají se stesky na surovost, které přibývá, a která si proti klidným obyvatelům mnohodovoluje. S tím ruku v ruce jde úpadek tak mnohých rodin, bida citelná, která zase budi v domácnostech sváry, křiky, a čini tak mnohá manželství nespokojená. Zkrátka úpadek jeví se skoro na všech stranách, a zajisté je třeba pohlížeti se po příčinách toho a tak lék proti tomu zlu hledati. Hlavním pramenem toho zla je a zůstává, tak jako vždy, i nyní opuštění Boha a cesty přikázání jeho. Toť koren vši bíd. Lid náš sváděn jest sterým způsobem od náboženství, zbožnosti, lásky ku chrámu Páně, plnění křesťanských povinností. Rozličné noviny, spolky, i jednotlivci závodí vespolek, aby lidu našemu viru znechutili, a tak pomalu jej od Boha odvádějí. Co se tu jen v rozličných nepřátelských knihách, novinách, přednáškách natropí posměchu z lidu posud zachovalého a náboženství si vážícího; jak se mu spílá: blběc, zpátečník, klerikál, slepého stáda atd. A přemyslíme-li si k tomu ty četné tovary, kde mládež od starých tak často nic dobrého ne-lychá, a sotva škole odrostla, již se nábožensky a mravně kazí, tu poznáme, že za takových okolností nelze mravnosti prospívati, neboť kde není viry a bázně Boží, tam není také mravnosti, tam rozpoutaný duch lidský neřídí se podle zákona Božího, nýbrž

podle své zvrácené vůle. Jsouť ovšem také ještě jiné příčiny zla toho a jednou z posledních jsou hospody a časté muziky na našem venkově i v městech. Pohledneme-li tak do našich dědin, vidíme, že se hospody přes příliš rozmnožily, kde bývala jedna, na nejvýše dvě hospody, jsou nyní čtyry až pět, ač se počet obyvatelstva nepatrně zvětšil.

A mnozí z držitelů živnosti této baží jen po vydělku, neohlížejíce se na způsob jeho, hledí co nejvíce vyzískati aby buď brzo zbohatli, anebo aby velikou cinzi, kterou majitelům platíli musejí, sobě nahradili. A tu nejhlavnějším prostředkem k sehnání peněz bývají muziky a taneční zábavy. Hudba přiláká mnohého, jenž by jinak doma zůstal, zvláště však mládež odrůstající nedá se od muziky zdržeti. To vědí dobře tak mnozí hospodští, a proto jeden přes druhého běhá na starostu o „boletu“, ba někde už ani jim nestačí čas dovolený, i čas svato-postní a adventní znesvěcuje se k vůli hospodskému, „jemuž prý nemá nikdo co poroučeti, a jenž se přikázáními církevními nedá prý zkracovati ve své živnosti“. Jaký však mají takové muziky vliv na mravnost lidu zejména mládeže, o tom se může každý přesvědčiti. Zpíjí výrostci a chlapi 16—18letí výskají tu až člověku uši zaléhají, mluví věci až se člověk stydí, a chovají se tak, že se jim každý slušný rád vyhne. A děvčata mnohdy nebývají lepší, smějí se řečem nestoudným a dovolují si žerty, kterých si slušný člověk nedovolí. A co se děje potom, nad tím by člověk zplakal, vida jak se naše mládež — naděje národa — zdokonaluje ve zlém! A takové muziky bývají buď v sobotu, aby účastníci se v neděli vyspatí mohli, anebo o nedělích a svátcích, tak se světi po'om den Páně.

Časté muziky mívají však také jiné zlé následky. Po muzice bývá totiž čeledá a odrostlá mládež kupřáci skoro neschopná, spí říkajíc v chodě, a pak často se přibíhá, že děti i čeládka okrádají hospodáře, aby si k penězům dopomohly. Hřích plodí zase jen hřích. Proto také rodiče a mnozí hospodařové na muziky časté reptají, naléhajíce na starostu. aby časté jich konání nepovoloval. Bohužel jest málo rázných starostů, kteří by se přemrštěným požadavkům hostinských

dovedli opřít, větší část z nich nechce se žádným se mrzeti, a nechá vše běžet tak, jak to právě běží, ať tím mravnost trpí neb ne. Ovšem kdo zkázu jiných podporuje, na svědomí si je bere, a ať pamatuje slov Spasitelových: »Běda skrze koho pohoršení pochází.« Co se tu mnohdy nerozumně prohýří za jedinou noc, za to by mnohá rodina několik dní žítí mohla. A pak se pořáde nařiká na špatné časy, na malé výdělky atd. Učte se spořít, nevyhazujte zbytečné peníze, a každá rodina bude moci slušně žít. Vraťte se k pravidlům mravnosti a příkázáním Páně, která všelikou rozmarilost zapovídají, hleďte zálibu a rozkoš svou ve věcech slušných, mravních, a pak uvidíte že bude lépe. Bůh nezapovídá zábavu nikomu, ale ta nesmí být hříšná, člověka nedůstojná, znemravňující, nýbrž uslechtilá, nesmí člověka ochuzovati ani na těle ani duchu, nýbrž má jej občerstvit, povznést, a tak v jistém smyslu obohatit. Zábavy a muziky dusí všechny uslechtilý cit, kazí nevinnost, podporují nestřídmost a rozhazování peněz, oddávají příležitost k jiným rozličným prostopášnostem a hříchům, a proto jsou záhubné, a rodiče by přísně toho dbáti měli, aby děti jejich odrůstající, jedem tím nakaženi nebyli. Sami-li ovšem děti ještě tam vedou anebo posílají, pak ať si následky smutné připočtou. Z ruky jejich jednou požadovati bude přísný soudce zbloudilou a ztracenou duši dětí jejich. Proto pozor ať dají všichni, kdož povinnosti k tomu zavázáni jsou, aby zlo toto se nešířilo, ale menšilo.

Boh. Hendl.

Všem p. t. lidumilům, zvláště pak křesť. rodičům a křesť. dcerám! Je zjev stejně nepopíratelný jako smutný, že naše mládež pořád čtenější opouští domácí krb, domácí kraj, pořád bouřněji stěhuje se do velikých měst. Ještě smutnější však je pravdou, že přemnozí z těch jinochův a dívek

pojednou ocitají se v nebezpečích duševních i tělesných, jež nejsou s to zdolati, v příležitostech k zlému, o nichž ve své mladické nezkušenosti nemají ani potuchy, v okolnostech tak spletitých i těžkých, že snadno mohou zaplatiti vším, co Bůh jim dal nejdražšího na cestu života pro čas i pro věčnost. Ale nejsmutnější snad jest — vše to na venkově méně známá — že dívkám tato nebezpečí často brozí u samého nádraží, sotva je opustily. Ne tak zřídka již tu nepovolané ruky se jim nabízejí, pod zástěrou ovšem přátelskou, aby nezkušené, které se jim svěřily, za krátký čas o vše oloupily, i o to, co dívkou křesťanské jest nejdražší. Počet obětí, které ročně požívá moloch velkého města, nedá se ani přibližně udati, a jsou mezi nimi dívky nejlepši, které měly a mohly být oporou u útechou drahých svých v daleké domovině. Aby alespoň poněkud ona nebezpečí velkoměstská omezena byla, »Jednota dobročinnosti pro Dolní Itakousko« katolická zařídila tak zv. Bahnhof-Mission, nádražní missie (jinde, na př. v Německu spolky podobné již dávno stávají, všude jsou známy a podporovány ochotně), která má za úlohu ujímat se dívek (dokud jsou dobré vůle), které sem přicházejí, býti jim rádcem, vůdcem, ochráncem, dokud se jim nenaskytne nějaká služba nebo jiné zaměstnání přiměřené. Týž spolek vysílá prozatím (ponenáhlu i na ostatní nádraží vídeňská členky vysílány budou, především brzy na nádraží severní, což se znova oznámí) jen na nádraží Františka Josefa k vlakům osobním z daleka přijíždějícím, své členky, náležitě označené, a prosí, aby každá dívka poprvé do Vídně přicházející dobře po nich pátrala a s důvěrou na ně se obrátila. Ony členky, které snad jazyk český neovládají — doufáme však, že českých ještě více přibude — dívky zavedou aspoň do spolehlivé místnosti, kde se jim další porady v jazyku mateřském poskytnou a jestli třeba i nocleh. Oznaky pak jsou: medailka Matky Boží Ustavěné pomoci, pod ní stužka žluto-bílá s nápisem: »Bahn-Mission«. Všeck pak pravých lidumilův, úředníkův obecních i duchovních, zvláště rodičův o blaho dětí svých starostlivých prosíme, aby spolek ten v tomto blahodárném zařízení všemožně, snad i peněžitě podporovali, dívky poprvé do Vídně přicházející na něj upozorňovali a jim ho doporučovali. Zároveň upozorňuje spolek, že čas letní jest pro dívky službu hledající nejvíce nepřiznivý, poněvadž mnoho rodin z města se odstěhovalo na venkov, a proto i míst pro služebné i příležitosti k jiné práci v mnohých oborech ubylo. Laskavě příspěvky ráče zaslati na adresu: Vídeň IX, Marktgasse 40. Dp. Augustin Schaurhofer, kooperator (nebo na administraci benediktinské knihtiskárny v Brně, Dominikánská ulice č. 4).

Děkuvzdání božskému Srdci Páně.

Z Postřelmova. Kolikrát jsem byla v nesnází a byla jsem často vyslyšena, důvěřujíc v pomoc Panny Marie, Matky ustavičné pomoci, a v přímluvu svatého Antonína Paduanského. Díky za to buďtež Pánu Bohu!

A. B.

Ze Zvole (v Čechách). V nesmírných bolestech v noze, proti nimž žádný prostředek účinkovati nechtěl, slíbila matka trpícího syna, pomůže-li Srdce Ježíšovo na přímluvu Marie Panny, že vyslyšeni ve »Škole B. S. P.« uveřejní. V brzkou

skutečně bolesti neočekávané a značné polevily, začaž buďtež tímto vřelé díky vzdány. *V. G.*

Od Brna. Vzdávám vroucné díky božskému Srdci Páně a Panně Marii za vyslyšení proseb mých v těžkých dobách v živobytí mém. *N.*

Z Komína. Jistí rodiče vzdávají srdečné díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a neposkvrněnému Srdci Panny Marie jakož

i sv. Josefu za uzdravení jejich dcery těžce nemocné. *Tr.*

Z pod Radhoště. Z vděčnosti za vyslyšení proseb v záležitostech duchovních i tělesných vzdává vroucné díky svatému Josefu *A. Č.*

Od Radhoště. Chváleno, velebeno, oslavováno budiž božské Srdce Páně a nejčistší Srdce Panny Marie za uzdravení jisté osoby z nemoci. *A. Č.*

Pokrok katolictví v Belgii.

(Hlavní úmysl.)

Země belgická slaví letos 75letou ročníci obrození národní své svobody. Za tou příčinou vydali biskupové belgičtí společný list pastýřský hned v měsíci lednu tohoto roku, v němž věřící své nadšenými slovy upominají na dobrodiní, jakýmž Prozřetelnost Boží je za tu dobu obdařiti ráčila. Praviti asi takto: »Po dosažené národní svobodě katolické náboženství zase obživlo a v celé zemi nový, netušený život se rozproudil. Vojenství a všechny veřejné ústavy podivuhodnou rychlostí se znova zřídily. Obchod a živnosti nabývají nového rozkvětu, obyvatelstva přibývá, města se zvětšují a okrašlují. Rolnictvo, přejíce rozumnému pokroku se povznáší a plodiny své vyváží i do ciziny. Vědy a umění s radostí se pěstují a podporují a vzdělanost vniká do všech vrstev lidu a do všech kruhů jednotlivých tříd obyvatelstva. Nové, duchem křesťanským prované zákonodárství svěřilo lidu práva v rozsahu velikém k prospěchu dělnictva a založilo všechny možné dobročinné ústavy pro chudinu, v nichž dle výroku Pisma svatého milosrdenství a pravda, spravedlivost a pokoj bratrsky se objímají.« (Žalm 84.)

Tento rozmach a ruch, o němž biskupové tak nadšeně a chvalně hovoří, stal se v posledních 20 letech, t. j. od doby, kdy katolická strana — v červnu 1884 — dobyla vítězství nad liberály a ujala se vlády. Nejutěšenější jest pokrck na poli vyučování školního a křesťanské dobročinnosti. Liberáli, pokud vládli, vypudili ze školy všecko křesťanské. Vyučování náboženství v učební osnově docela vypuštěno a duchovní ztratili všeliký vliv na školu. Následkem toho dobří, uvědomělí katolíci neposílali dítek svých do škol státních, nýbrž si vystavěli s velikou obětavostí své vlastní školy křesťanské a vydržovali si je, tak jako u nás jsou školy matičné, které národ náš sám si vydrží, aby zachovány byly dítky vlasti a národu našemu. Ovšem musili mimo to také platiti daň na školy státní, třebaž byly i někdy prázdný. Prvním činem katolického ministerstva byla oprava školských zákonů. Všecky školy státní musily do učebné osnovy zase přijmouti vyučování náboženství, a sice každého dne aspoň půl hodiny. Nyní jsou všechny svobodné školy výslovně katolické a jest jich počtem nejvíce. Tím jsou nepřátelé křesťanských škol poraženi. Netoliko v ohledu školním, ale i hmotném učiněn veliký pokrok k lepšímu. Počet státem uznaných dobročinných ústavů pro nemocné a úrazy vzrostl ze 196 roku 1883 na 6213. Též roku nebylo ještě zákonů v Belgii na ochranu dělnictva a nyní jest jich šest a zvláštní zákon na ochranu dělnic a dítek. Vláda katolická hojně přispívá k takovým účelům dobročinným. Tak na př. roku 1901 dala 12 milionů franků na založení pokladny pro starce a pensisty. Za liberální vlády byl vždy veliký deficit; ale od roku 1886 za vlády klerikálů jest v pokladně vždy dostatek. Roku 1890 byl přebytek 5 milionů franků a roku 1900 až 12 milionů franků. Spravedlivé hospodaření.

Na poděkování za tento veliký a šťastný obrat k lepšímu, jakož i za všechna dobrodíní Boží ustanovili biskupové belgičtí s pomocí katolického obyvatelstva v sídelním městě Bruselu postaviti velkolepý chrám nejsv. Srdce Paně, podobný jako jest na Montmartre v Paříži. Tento velkolepý, památný pomník má býti ohništěm lásky pro celou zemi, pramenem stálého požehnání, má býti hlasatelem všemu potomstvu, že Belgie zůstala Pánu Bohu věrnou a že Bůh všemohoucí Belgii chrání!

«Než», tážou se biskupové, »proč má naše vděčnost nésti se právě k nejsv. Srdci Ježíšovu? Proto, že božské Srdce Paně jako sídlo lásky Boží také pramenem jest všech dobrodíní, které nám Bůh prokazuje a poněvadž jemu za církev a všechno požehnání díky zavázáni jsme. »Božským posláním opatřena a Boží pomocí chráněna šíří se církev po celém okrsku země a trvá po všechny časy. Osvěcuje svět učením božským, očisťuje mravy lidu, uzdravuje škodlivé rány zákonodárství, vede národy po cestě pravdy, spravedlivosti a lásky. Církev svatá rozsévá dobrodíní křesťanské vzdělanosti, pečuje o potřeby ducha i těla a o všechny záležitosti tohoto i budoucího života. Církev katolická je strážkyní vědy, ochrankyní umění a podporuje dobré skutky. Ona jest matkou prostých a chudých svých miláčků, které vine k mateřskému srdci svému něžnými slovy: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím.« Církev jest nejpevnější oporou míru a pokoje mezi rozličnými třídami lidské společnosti, spojuje je všechny poutem křesťanské lásky v jednu velikou rodinu, jejímž otcem jest Otec věčný na nebi.»

Prosme tedy nejsv. Srdce Paně, aby království jeho na zemi víc a více bylo upevněno mezi námi a aby církev svatá požívala ještě dlouho pokoje, jemuž se těší a z něhož se raduje. Prosme, aby na přímluvu svatých patronů našich i ve vlasti naší zavládly tak blažené poměry, jako v zemi belgické nyní utěšené zkvětaji.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozkvět církve katolické v Belgii a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buď mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Působit u nás k obnově katolického života.

Úmysl v červenci: Život křesťanský.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V červenci modleme se o zdar katolické církve v Belgii.

(Žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. P.	Sv. Theodora , opata (533). Díky Srdeci Páně za mnohé milosti. Čekatelé stavu kněžského. Velepastýřové naši. Apoštolát sv. C. a M. Posvěcení rodin.	
2. S.	Navštívení Panny Marie . — Úcta a důvěra k nejsv. Panně. Poutě mariánské. Odstranění veliké domýšlivosti. Obrácení velkého hříšníka.	
3. N.	<i>Neděle VI. po sv. Duchu. Předrahé krve Páně.</i> — Za úctu k nejsv. Svatosti. Duše v očistci. Nemocní. Za svornost v rodině. Za nepřátele a závistníky.	
4. P.	Sv. Prokopa , opata (1053). — Svati patronové, chraňte vlast naši. Dům reholný. Zdar slavnosti. Odvrácení pokušení. Přemáhání sebe. Mládež.	
5. Ů.	Sv. Cyrilla a Methoda , apošt. slov. (869 a 885). — Svati Otcové, chraňte dítky své! Apoštolát sv. C. a M. Sjednocení národů slov. u víře katol.	
6. St.	Sv. Bohumila , m. kn. (1070). — Vážení si stavu duchovního. Novosvěcení. Za apoštolského ducha našim kněžím. Napravení mládeže.	
7. Č.	Sv. Vilibalda , bisk. (786). — Velepastýřové naši. Duchovní řady ve vlasti naší. Missie mezi pohany. Napravení společnosti lidské. Kněžstvo.	
8. P.	Sv. Alžběty , král. portug. (1336). — Útrpnost k chudým. Dobročinné ústavy. Opuštění vdovy. Duch křesťanský v rodinách. Dobrodinci.	
9. S.	Sv. mučovníků Gorkumských . (1572). — Statečné vyznání víry. Obnova křesť. rodin. Svěcení nedělí a svátků. Horlivější návštěva kostela.	
10. N.	<i>Neděle VII. po sv. Duchu. Sv. sedmero bratři</i> , muč. (150). — Vážení si milosti Boží. Za jednotu a svornost. Odvrácení nespokojenosti a hněvu.	
11. P.	Sv. Pia I. , pap. m. (157). — Sv. Otec Pius X. Napravení poměrů ve Francii. Za dar pobožnosti. Odstranění neblahých poměrů. † rodiče.	
12. Ů.	Sv. Jana Qualb. , opata (1073). — Milujeme nepřátele své. Představení reholí. Odstranění pohoršení. Za pokoření nepřátel. Časté přijímání sv. svátosti.	
13. St.	Sv. Markéty , p. m. (260). — Plnění vůle Boží. Bázeň Boží u naší mládeže. Za ochranu Boží. Přemáhání zlých náruživostí. Dar kajcnosti.	
14. Č.	Sv. Bonaventury , řeh., uč. círk. (1274). — Úcta ke sv. kříži. Katol. učenci. Ochrana nevinné mládeže. Horlivost pro spásu duší. Kněz.	
15. P.	Sv. Jindřicha , cís. (1024). — Císař a král náš. Pokoj a mír v zemích našich. Polepšení mnohých mužů. Vážení si čistoty a nevinnosti srdce.	
16. S.	Panny Marie Karmel . — Bratrstvo sv. škapulife. Horlivé tohoto bratrstva. Velepastýřové naši a jim svěřené stádce. Nemocní. Sirotci.	
17. N.	<i>Neděle VIII. po sv. Duchu. Sv. Alexia</i> , žebr. (417). — Trpělivé snášení chudoby. Péče o chudé. Kláštery a fohole. Za odvrácení všeho nestěstí.	
18. P.	Sv. Kamilla , zakl. řádu (1614). — Láska k trpícím. Nemocní. Více rodin. Za horlivost v dobrém. Trpělivé snášení křivd. Jedna rodina. Mládež.	
19. Ů.	Sv. Vincence Pavl. , zakl. ř. (1660). Záchrana mládeže. Zbožné vychování dítek. Přemáhání lenosti. Horlivost v obcování službám Božím. Kněz.	
20. St.	Sv. Jarolima Aemil . (1537). — Nábožné vychování dětí. Sirotci. Bázeň Boží v rodinách. Polepšení mládeže zpuštělé. Odvrácení zlého. Nemocní.	
21. Č.	Sv. Praxedy , p. (164). — Buďme milosrdní. Jednoty panen. Missie mezi pohany. Dar útrpnosti k chudým. Napravení hříšníka. Rodiče. Kněz.	
22. P.	Sv. Maří Magdaleny , kajc. (63). — Za dar pravé kajcnosti. Probuzení ducha křesťanského. Obrácení hříšníků. Společnosti reholní. † kněží.	
23. S.	Sv. Apollináře , bisk. m. (81). — Stálost v dobrém. Pobožnost ke svatě rodině. Dobrý, katolický tisk. Horlivé čtení životů svatých. Nemocní.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. A.	<i>Neděle IX. po sv. Duchu. Sv. Kristiny, p. a m. (300).</i> Za vítězství nad náklonnostmi zlými. Poutě Mariánské. Obrácení Anglie na víru katol.	
25. P.	<i>Sv. Jakoba, apóst. P. (44).</i> — Za lásku k těm, již nás pronásledují. Sjednocení katolíků. Katolické missie v severních zemích. † kněz.	
26. Ú.	<i>Sv. Anny, matky P. Marie.</i> — Úcta sv. Anny. Křesťanské matky. Zdar duchovním cvičením. Nábožné vychování mládeže. † bratři. Mládež	
27. St.	<i>Sv. Pantaleona, lék. m. (305).</i> — Zahojení ran duše. Křesťanství lékařů. Spolek k rozšíření víry. Apoštolat dobrého příkladu. † kněží. † otec.	
28. Č.	<i>Sv. Nazaria, Ce sa a spolumuč. (56).</i> — Dar obětavosti. Umirající. Farní missie. Námornictvo. Úcta sv. Kříže. Duch lásky. † rodiče. Nemocní.	
29. P.	<i>Sv. Marty, p. (84).</i> — Horlivost v dobrém. Péče o spasení duše. Napravení poměrů společenských. Napravení daných pohoršení. Ditky.	
30. S.	<i>Sv. Abdon a Sonen, muč. (250).</i> — Za trpělivost. Za spásu křesťanské mládeže. Kněží v duchovní správě. Apoštolát modlitby. Dobrodinci.	
31. N.	<i>Neděle X. po sv. Duchu. Sv. Ignáce z Loyoly, zakl. ř. (1556).</i> — Horlivost pro čest a slávu Boží. Přijď království tvé! Zemřeli údově katol. bratrů.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly		

Hlavní úmysl tentokráté týká se cizí země od nás vzdálené, ale nyméně přece blízké. Či nemáme my katolíci své bratry a sestry všude po všech zemích a všech národech? Zdaž nemáme se radovati s radujícími a truchliti s truchlícími? Tentokrát jest nám se radovati prospěchu a pokroku, jaký činí katolická církev v zemi průmyslu a obchodu v Belgii. Právě rozhodnuto postaviti velebnou svatyni ke cti nejsv. Srdce Páně na poděkování za požehnání, blahobyť, jakému se obyvatelstvo Belgie těší v posledních letech. Všecko vzkvívá, umění, průmysl, obchod, rolnictvo pod ochranou církve katolické. Všecky vrstvy lidu katolického se sdružují ku společné práci, snaze ku blahu všeobecnému a ku spásě věčné. Ó kéž by také tak bylo u nás v zemích katolických! Kéž by i nás pojila svorná láska a jednota viry k blahu a štěstí našemu časnému i věčnému.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vsi zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjimaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozkvět církve katolické v Belgii a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Působiti u nás k obnově katol. života.

Úmysl v srpnu: Život křesťanský.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVIII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

SRPEN 1904.

*Kolem Srdce Páně věnec tinořový, a tu bolest v rádné, kdož ji vypoví? A to Srdce čeká ruky nevinné,
že mu trny ostré růží ovine. (VI. Št.)*

ÚTĚCHA.

(Dle sv. Teresie.)

Proč tě co rmoutí,
proč tě co děší
v pozemské pouti?
Vše, pod nebesy
tratí se v páru,
propadá zmaru.

Trpělivostí
dosáhneš všeho,
ona tě zproští
vždy všeho zlého.
Důvěru skládej
v Boha i žádej:

s ním jenom žítí
proh' není zkázy,
budeš-li mítí
Jej, což ti schází?
Všeho! On sladší,
Bůh sám jen stačí.

•Obzor.

Jan Vr. Pohor.

* * * * *

Píseň klasů.

Co to šumu, co to jasu,
ze zlatých se proudí klasů,
vlnkami když vánek zčeří
tichou řasu.

Ke klásku se klásek kloní,
a již polem píseň zvoní
jako šepot ptáčet v hnízdě
na jabloni.

A v ten šum se časem vkládá
cikady a cvrčků váda,
do níž s louky chřástal sivý
zvučně vpadá.

A jak sladká harmonie
v šum a ruch se zvolna lije
skrívánkova čistá, jasná
melodie.

Co to hudby, šepotání,
ozývá se polem, strání,
když ten větřík dovádívý
klasy sklání.

•Obzor.

R. Stupavský.

Pius VII. a Napoleon I.

Vzpomínka z dějin.

Když byl nynější sv. Otec Pius X. za papeže zvolen a měl si nové jméno dáti, tu obral si jméno Pius. Tanulť mu zajisté tehdy na mysli slavný papež Pius VII., a to z té příčiny, že jednak papež ten byl zvolen v Benátkách, kde nynější sv. Otec byl patriarchou a jednak že trpěl mnoho pro církev, pravdu a právo, a nynější sv. Otec zajisté dobře pozoruje, že i nyní církvi Páně mohou nastati trudné časy. Obral si tedy Pia VII. za vzor stálosti, vytrvalosti a trpělivosti v boji a utrpení za stádece Kristovo.

A věru jest boj, který sv. Otec Pius VII. podstoupiti musil s nejmocnějším vládcem tehdejším, Napoleonem I., císařem francouzským, pro naše doby velmi poučný i také útěchy plný. Vidno z něho, že i největší moc světská konečně ničeho nezmůže proti moci Kristově uložené v církvi, vidno, že církev sice mnoho trpěti může, ale na konec přece jen zvítězí. A to dodává nám útěchy v době naší, kdy vidíme, kterak zase z oné země francouzské, jako tehdy i nyní vnucuje se nejvyšší hlavě křesťanstva boj za práva církve, neboť jako ondy Napoleon pronásledoval papeže Pia VII., tak nyní pronásleduje tam ministerský předseda Combes církev vši mocí, a nemá věru menšího přání nežli Napoleon I., zlomiti a bylo-li by možno i zničiti moc a působení církve v lidu na dobro. Trpí tím ovšem církev Páně velice, trpí i sv. Otec, vida takové ďábelské zášti proti náboženství a církvi katolické, trpí velice řehole, jichž členové o lid tolik zasloužili se z vlasti vyhánějí, trpí mládež a její vychování, neboť se řeholní školy, v nichž se mládež k Bohu a všemu dobrému vedla, zavírají, trpí nemocní, neboť z nemocnic se sestry milosrdné vyhánějí a světské opatrovnice, které mnohdy bez citu jsou a lásky, zavádějí, trpí i nužní a churaví, neboť se ústavy řeholní, pro ně založené ruší, trpí slovem křesťanský lid, neboť se mu bere chléb, a to i hmotný i duchovní. A tu zajisté v době, kdy každý smělejší projev církevního ducha ve Francii bývá potlačován, kdy kříže ze soudních síní už jsou odstraněny, kdy se už nepřisáhá před křižem, ale před lidmi, kdy průvody církevní zapovězeny jsou a i chrámy nejsou ušetřeny zneuctění, kdy žalářování a pokutování bývají horliví kněží a biskupové, tu zajisté svatý Otec, hlava katolické církve mlčeti nemůže, musí se zastati církve ve Francii a protestovati proti bezpráví a násilí na ní páchanému. Z toho ovšem vyplyne boj, neboť Francie řízena jest několika zednáři, kteří si za životní úkol obrali boj proti církvi, boj až na nůž.

Avšak tu právě dobře jest pohlédnouti do minulosti. Není tomu dávno, sto let jen, kdy mocný panovník Francie Napoleon I. podobně si počínal proti církvi, a konečně přece jen podlehl. Tak se to opakuje v dějinách ustavičně. Žel, že státníci se z dějin učití nechtějí. Ubohý lid to ovšem odnese. Pohlédme tedy

na utrpení Pia VII., připravené mu císařem Napoleonem I., a to podle výtečného vypravování proslulého spisovatele francouzského Chateaubrianda.

Napoleon byl muž bystrého zraku, mnohých vzácných vloh, dobrý vojevůdce, jenž z nepatrného stavu svého se povzněl až na trůn říše francouzské, a obral si titul císaře Francouzů. Byl by snad jinak vedl národ svůj k veliké moci a slávě, kdyby byl neupadl do velikých nectností, zvláště nezřízené touhy po samovládě nad celou Evropou, a ohromné ctižádosti, která spojena byla s tvrdostí a bezohledností ku právům jiných. Maje sebe za nejvyššího pána, dovoloval si přehmaty i ve věcech náboženských, ba vztáhl ruku i na tehdejšího učenosti, pokorou i stářím výtečného papeže Pia VII., jež jal a věznil bezprávně, což konečně přivodilo jemu pád. Ač papež Pius VII. ve všem pokud mohl povoloval, ač jsa stařeček 70letý, dalekou a obtížnou cestu do Paříže podstoupil aby císaře korunoval, přece to bylo Napoleonovi málo. Bažít po Římě, maje na očích někdejší císaře římské a jejich slávu. A proto jal se vlastního pána Říma, papeže pronásledovati.

Když se sv. Otec Pius VII. po korunovaci císaře r. 1802. chěl zase do Říma vrátiti, dal mu císař na srozuměnou, že by mohl násilím v Paříži zadržán býti: „Vše jsem předvidal, odvětil papež, a protože odjížděje z Italie, podepsal jsem řádné složení úřadu svého; spis ten má kardinal Pignetelli v Palermě, kamž posud moc francouzská nedosahuje. Zadržíte-li mne, zůstane vám v rukou místo papeže jen prostý mnich Barnabáš Chiaramonti.“ (Dřívější jméno papežovo.) Papež mohl sice volně odejeti, ale Napoleon nevzdal se svých úmyslů, čekal jen vhodnější chvíle.

První záminku ku třenicím zavdalo úskočnému nepříteli dovození papežem dané Angličanům, aby mohli přicházeti do Říma, jako ostatní cizinci. Jinou záminkou byl sňatek Jarolíma Bonaparteho s jistou Patersonovou, kterýžto sňatek Napoleon uznati se zpečoval.

Paní tato, blízká tedy příbuzná císařova, nesměla ani k břehům francouzským přistáti, a očekávajíc porod, musila se odebrati. Napoleon naléhal na papeže, aby sňatek ten zrušil. Pius VII. však neshledal žádné příčiny, a proto zrušení odepřel. Kdo se tu zastával práva spravedlnosti, svobody a náboženství? Papež či císař? Tento se pak vyjádřil: „Znám já v mém století kněze, mnohem mocnějšího nade mne; on panuje nad duchy, já toliko nad hmotou. Kněží nechávají sobě duše, a mrtvé tělo ponechávají mně.“ Dobře rozpoznal císař moc duchovní od moci světské.

Chtěje uraziti papeže, dopustil se velký Napoleon malicherného skutku. Dal totiž skrze ministra svého sv. Otci oznámiti, že nepřijme od papeže posvěcených bromnicěk. Taktéž zakázal příbuzným svým Josefovi, králi španělskému, Jachimovi Neapolskému a Ludvikovi Hollandskému, aby rovněž svíce těch nepřijímali. Odvolával se na to, že svíce knězem svěcená rovněž takovou cenu má jak ona papežem svěcená. Jak směšná to a malicherná pomsta, člověka, jenž za velikého jmín býti chtěl!

Když pak viděl, že by nedošla vhodná chvíle dosíci města Říma a okolí, tu Napoleon rozkazem daným ve Vídni dne 17. května 1809 odňal Řím a papežský stát papeži a spojil jej s císařskou zemí francouzskou, neohlížeje se pranic na bezpráví a násilí, kterého se tím dopouštěl.

Tak beze vší přičiny a s tím i práva sesadil císař papeže Pia VII. s trůnu. Kardinál Pacca, státní tajemník papežův pospíšil se smutnou tou zprávou ke svatému Otci. Sotva že se spatřili, zvolali oba: »Consummatum est,« »dokonáno jest«. Bratrovce kardinálův, Tiberius Pacca přináší o tom tištěný dekret Napoleonův; kardinál jej vezme, blíží se k oknu, chtěje přečísti podaný mu výtisk. Leč ledva započal čísti, vidí několik kroků opodál státi svého nešťastného pána a vládce a slyší rány z děl, ohlašující vítězství císařovo. Ejhle, jak smutné to divadlo! Dva kmeti, uzavřeni v paláci, samotni bojují proti moci držící svět; stáří jejich, dobré svědomí a pevné přesvědčení, že svatá zastávají práva, poskytují jim síly a statečnosti; jsouce hotovi pro svatou pravdu zemřít, byli statečkové nepřemožitelnými! Svatý Otec učinil především slavnou protestaci. Avšak dříve nežli byl podepsal bullu exkomunikační, dávno již připravenou, obrátil se ku přítomnému kardinálu s otázkou, co by asi on v podobném případě učinil? »Obráťtež, sv. Otče, zraků svých k nebi,« odpověděl věrný kardinál, »a pak dejtež rozkazy: co z úst vašich vyplyne, bude vůle Boží!«

Svatý Otec pozvedl oči vzhůru, podepsal a zvolal: »Hleďtež tedy průchodu zjednatí bulle!« První listy, obsahující bullu papežskou zavěšeny byly na dveřích chrámů sv. Petra, Panny Marie Větší a sv. Jana v Lateráně. Než hned jeden z listů těch byl stržen a poslán generalem Miolisem císařovi. V bulle té byl Napoleon jakožto násilník připočten mezi lupiče církve, jménem však přece jmenován nebyl. Dobrý papež Pius VII. nechtěl hned užiti prostředku nejostřejšího, neboť šetřil lidu, který by nejvíce stížen byl. Generálu četnictva, jenž byl v Římě, dán jest od císaře rozkaz, papeže a kardinála Paccu odvésti z Říma. Ve vší tajnosti vše zařízeno, aby oba dva zajali starost bez hluku odvedeni býti mohli. Za tmy noční mělo vojsko zmužile stéci palác kvirinalský po fechtích. Jaká to hrdinnost proti dvěma bezbranným zajatcům! V určitou hodinu vstoupil generál Redet hlavním vchodem na dvůr kvirinalského paláce, jímž plukovník, jenž se byl již dříve do domu toho vplížil, zotvíral mu dveře ku komnatám. General prošel několik pokojů, našel v tak zvané síni svátostní 40 mužů švýcarské gardy, která majíc rozkaz zachovati se pokojně, nečinila odporu. Svatý Otec nechtěl jiného míti na pomoc nežli samého Boha. Okna čelící proti »porta Pia« byla sekýrami rozbita.

Sv. Otec slyšev hluk, rychle vstal, oblekl se a usedl v síni audienční mezi dvěma kardinály Paccou a Despuigem u přítomnosti několika prelatů a úředníků sekretariatu, očekával klidně věci, které přijíti měly. Tu najednou vstoupí Redet; z jedné jak z druhé strany nastalo na několik okamžiků hluboké ticho. Konečně Redet celý bledý a zmatený, první jal se mluvit. Třesoucím hlasem oznamuje sv. Otci, že se má vzdáti světské moci nad Římem; jestliže by se však zpechoval, že jej musí odvésti ke generálu Miolliovi.

Na ta slova odvětil sv. Otec, že, váže-li Redeta přísaha plniti rozkazy Napoleonovy, on, Pius, že tím více musí zachovávatí přísahu učiněnou při volbě na papeže, on že nemůže ani odstoupiti ani opustiti vlastnictví církve, jež mu nenáleží, a jehož on jest strážcem. Potom zeptal se Redeta, musí-li jen samojediný odejít, načež Redet oznámil, že si svého ministra s sebou vzíti může, načež Pacca hned do vedlejší komnaty odešel, aby se oblekl v roucho kardinálské. Tu zalétá duch náš v doby dávné, kdy se dělo něco podobného. Řehoř VII., veliký

papež a zastánce církve, odtržen byl o jitřní hodů Božího narození od oltáře, byl poraněn na hlavě, svlečen z ornatu a unesen na rozkaz prefekta Cencia do vězení. Lid chopil se zbraně, polekaný Cencius padl k nohám svého vězně. Řehoř VII. upokojil lid, byl veden nazpět do kostela Panny Marie Větší a dokončil slavné služby Boží.

Dne 8. září 1303 přišli Vilém Nogaret a Sciarra Colonna nočního času do Aragui, vtrhli násilně do domu papeže Bonifáce VIII. jenž oděn rouchem papežským, hlavu máje ozdobenou tiarou a v rukou drže klíče a kříž, je očekával. Colonna udeřil jej v tvář, načež lítostí a zlostí umřel 11. října téhož roku hrdý Bonifác.

Papež Pius VII., pokorný a tichý, zcela podobal se předchůdci svému Piu VI. Oba tito papežové, soujmenovci, stali se obětí politických bouří toho času. Oba byli křížovou cestou vlečeni do Francie; Pius VI., stařeček 82letý zemřel ve Valencii 1799. Pius VII., stařec 70letý uvězněn byl ve Fontainebleau. Pius VII., kráčeje touž cestou co Pius VI., zdál se býti stínem jeho.

Když se Pacca byl vrátil, našel pána svého již v rukou pochopův nutících jej sestupovati po schodech a přelézati zříceniny rozbitých a semotam ležících dveří. Pius VI. unesen byl z Vatikánu dne 20. února 1778, Pius VII. z Kvirinalu 5. července 1809. Opouští Řím — panství své, neměl sv. Otec v kapse nežli několik krejcarů, a hle, přece zase slavil slavný vjezd svůj do věčného svého města!

Napoleon měl v tom čase plné ruce zemí a království, moc nad celou téměř Evropou. A co medle mu ze všeho toho za krátký čas zbylo? Vězněm byl, a vězněm umřel na opuštěném ostrově sv. Heleny! Před branou del popoli čekali koně poštovní. Okenice u vozu byly zakryty z té strany, kde svatý Otec měl seděti. Když pak vstoupil do vozu, zavřeli dvířka dvojítm zámkem a Redet vstřel klíče do kapsy. Velitel četnictva měl doprovoditi papeže až do kartusianského kláštera ve Florencii. V Montecorsi čekalo množství žen plačících, general žádal sv. Otce, aby se před nimi ukryl. K večeru žádal sv. Otec pti. Strážmistr naplnil láhev vodou ve příkopě tekoucí a Pius se s chutí napil. Na pohoří Radicofani vešel sv. Otec v prostičkou hospodu. Oděv jeho byl cele propocený, on však neměl jiného, aby se převlékl. Pacca sám musil sv. Otci připravit chudícké lůžko. Druhého dne z rána přišli venkované. Sv. Otec promluvil k nim: »Buďte zmužilí a modlete se.« Když byli již do Florencie přijeli, zlámalo se kolo u vozu. Lid pohnut jsa, volal: »Svatý Otče, svatý Otče!« Papež byl vytažen z překocného vozu. Jedni padali před ním na kolena, jiní dotýkali se roucha jeho, jako druhdy lid v Jerusalemě roucha Kristova. Konečně byl vůz opraven, a nastoupena cesta do kláštera kartusianů. Zde mohl odpočinouti na lůžku, na kterém před deseti lety odpočíval ve vyhnanství předchůdce jeho Pius VI., a odkudž jej násilně dva pacholci odvěkli do vozu, tak že si bolestně vzdychl, papež, náměstek Kristův na zemi! Tak surově nakládali mocní tohoto světa s nejvyšší hlavou církve; všeho užili, aby papeže pohanili, snížili, o jeho moc a vládu oloupili, a hle, přece se jim to nepodařilo. Církev může býti na čas pouty sevřena, ale přece zvítězí zase, neboť jest s ní Kristus, jenž přemohl svět. O dalších osudech sv. Otce Pia VII. budeme vypravovati příště. *Boh. Hendl.*

O nanebevzeří Panny Marie.

Dítky, vizte Matku svoji,
jak se vznáší k nebesům!
Po života těžkém boji
opouští té země dům;
andělé jí písně pějí,
královnu svou provázejí,
a vše tvorstvo velebí
mocnou Paní na nebi!

Vzchází jako záře luno
nad červánků záplavou,
hvězdy jasné do koruny
radí se jí nad hlavou;
spěchá z pozemského stínu
na perutech serafínů
tam, kde z tváří Boží plá
sluncem věčná oslava.

Otvírá se nebes brána,
svatých duší světlý kůr
vítá Matku Krista Pána,
plesá všechen nebes dvůr.
Vítá Matku věčné Slovo,
a to Srdce Ježíšovo
k sobě vine Marii,
korunu jí uvijí.

Ó ty naše Matko milá
na Synově srdci dlíš,
naši zem jsi opustila,
ale o nás dobře víš:
zůstala jsi Matkou naší,
i když koruna se vznáší
nade svatou hlavou Tvou,
andělé tě Paní zvou.

I když Páně učenici
chvály Tobě vzdávají,
a když Tobě mučeníci
palmy k nohám skládají,
a sbor panen liliový
zpěv ti pěje věčně nový:
slyší srdce Tvé hlas náš,
za dítky se primlouváš.

Vždyť to svaté srdce Tvoje
více všech zde trpělo,
než se u života zdroje
v slávě věčné zaskvělo;
ó stůj při nás v každé době,
podej ruky, přiveď k sobě
v poslední kdys hodinu
všecku svoji rodinu.

Jsme-li pro nebe určeni, jsme pro zemi ztraceni?

Výrok tento učinil veliký nepřítel katolické církve a víry, německý filosof Ludvík Ondřej Feuerbach, který svými spisy nevěře hovičím mnoho zlého způsobil. Zemřel sice roku 1872., ale nezemřel s ním duch protináboženský, který ze spisů jeho vanul, a mnozí ještě posud člověku tomuto a jeho názorům větší víry přikládají, nežli slovům Krista Pána samého. Zejména onen svrchu uvedený výrok je to, kterého se tak mnozí v krátkozrakosti své chytíli, z něhož chtějí dokazovati, že se svatá vira naše, která nám poukazuje na život věčný, do tohoto života časného nehodí, že škodí životu na světě, a proto že se má vymýtliti.

Jsou to zejména socialisté a demokraté za dob našich, kteří o životě budoucím nechtějí ani slyšeti. Jak často již jsme slyšali z úst jejich nebo četli v jejich spisech a novinách: »Nechceme nebe, to ponecháváme babám a dětem, chceme nebe zde na zemi míti, o budoucí nestojíme. Neboť kdo věří v nebe posmrtné, nemůže dojiti šťastného života zde, je pro tento život ztracen.«

Rozebereme-li však slova tato, uvidíme jak jsou pošetilá, lživá, a jen na balamucení neprozíravého lidu vypočtená, aby viru jeho podlomila, a naději udusila. Kristus stál kdysi před zákoníky a staršími lidu a vyvracel jejich falešná učení. Sám napomínal apoštoly a své věrné, slovy: »Střežte se falešných proroků, kteří přicházejí k vám v rouše ovčích, uvnitř pak jsou vlci hltaví.« Takovými falešnými proroky

a učiteli hemží se nyní svět. Všem u lépe rozumějí, nežli Kristus, své rozumy za pravé vydávají a věčnou pravdu Kristovu za lež.

Proč by byl Kristus Pán tedy na svět přišel, proč by byl tolik pracoval, trpěl, proč se byl vydal na tak bolestnou a potupnou smrt, kdyby byl nechtěl nesmrtelnou duši naši zachovati a spasiti pro nebe? Proč by byl založil církev svou, kdyby byl nechtěl, aby skrze ni došlo lidstvo zaslíbení jeho, věčné spásy v nebi? Proč by byl napomínal: »Shromazďte si poklad (zásluh) pro nebe!« Proč by byl sebe vydával za cestu, pravdu a život? Vždyť nesplnil naději lidu židovského, že zřídí království israelské na zemi, měl tedy na mysli království jiné — na věčnosti, nebe. Proč by byl Bůh vložil v duši naši touhu po dokonalé blaženosti, které na světě dojiti nelze, kdyby nebylo nebe? Ale nyní vystupují falešní proroci a volají: není nebe, není pekla, není Boha, a tak mnohý se dá lapiti, ba slepý dav se raduje, že se zbavil nebe, a to jen proto, aby bez překážky hříšně mohl užívatí světa a necítil výčitek svědomí.

O jak slepé bývá lidstvo? Chce se zbaviti té blahé naděje na odměnu věčnou, která jedině člověka udržuje ve všech těch svízelech života tohoto, která mu dodává síly a zmužilosti nésti mnohé křížky a trpěti; vždyť bez této naděje byl by člověk tvorem nejubožejším, nejnešťastnějším, bažlícím po blahu a nemohoucím ho dosáhnouti. Ale nebe a naděje na ně je také vzpruhou životu

pozemskému velice užitečnou, neboť výrok, jsme-li určeni pro nebe, jsme ztraceni pro zemi, jest živý, nemající základu. Vždyť základním pravidlem křesťanského života jest »modli se a pracuj!«

Tak to činil Kristus Pán, tak svatí apoštolé, tak činí všichni praví křesťané. Církev Kristova vydávší heslo toto, dobře vede věřící své k nebi a při tom nezanedbává ani světa a potřeb jeho. Řekl-li Kristus Pán, »hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, nechtěl zakázati péči o tento život, péči rozumnou a potřebnou, vždyť dodal: a ostatní vše bude vám přidáno; přislíbil tedy i požehnání své starosti naší a práci o blaho časné. A svatý Pavel, apoštol, který zajisté dobře rozuměl úmyslům Spasitelovým, píše: »Kdo nemá péče o své, zapřel víru svou a jest pohanů horší.« Kdyby jen ti lživí a falešní proroci pohlédli zpět do dějin lidstva, poznali by, co církev skrze sluhy své, zejména řády řeholní ku blahu a prospěchu lidstva časnému byla vykonala. Vždyť celá naše vzdělanost nynější spočívá na základech církví položených. Či již se zapomnělo, co pro lidstvo učinily řády benediktinů, cisterciáků, premonstrátů a jiné, jak lidstvo učili rolnictví, řemeslům, umění. Což nejsou ty nádherné a dokonalé stavby chrámů, hradů, mostů atd., až posud důkazem umění stavitelského, kterými slyňuli mnichové středověku? Mnoho velkých a slavných měst děkuje původ svůj klášteru, tam od mnichů založenému. A což ohlédneme-li se po říši duchovní, kdo zachoval v dobách barbarských vědy? Kdo pěstoval písemnictví, kdo učil lid psát, čísti a jiným předmětům pro život užitečným? Byly to školy klášterní, biskupské a farní, které jediné o vzdělání lidu pečovaly. Kdo vynalezl tolik věcí pro obchod a průmysl, domácnost po-

třebných, na př. prach, plyn, hromosvod, nástroje hvězdařské a jiné, nežli kněží řeholníci? Ba i ten velociped, kterého se nyní tak zhusta užívá, vynalezl francouzský kněz. A pohlédneme-li na pole lásky a milosrdenství, kdo větší zde prokázal služby světu a lidstvu, než-li církev?

Blahoslavení milosrdní, neboť oti milosrdenství dojdou, tak pravil Pán náš, a církev řídící se tímto od počátku, starala se umírniti bídu lidskou, pokud jen lze. Církev zřizovala a zakládala sirotčince, chudobince, nemocnice, starala se o opuštěné, stářím sklíčené, chudasy, měla péči o malomocné, světem vyděděné, o pocestné, o chudáky všeho druhu. A kdo je to, jenž až posud ujímá se malomocných tam na ostrově Molokai? Jsou to hrdinní kněží řeholní, a sestry klášterní, kteří sami sebe za obět dávají, neboť propadají hrozným nemocím této, sloužice až do smrti nebožákům.

A čím jest církev národům nevzdělaným tam v Africe, Asii, Americe? Zakládajíc stanice misijní, stává se učitelkou, pěstounkou, matkou ubohých pohanů, které učí, vychovává, vzdělává, o něž se pečlivě stará jak v ohledu duchovním, tak i hmotném. A to vše činí sluhové církve pro Boha, pro odměnu věčnou, ne pro chválu a zisk světský. A přece se nemůže říci, že blažice po nebi, jsou pro zemi ztraceni, když tolik dobrého a užitečného pro život pozemský konají. Co jen stála a stojí církev Páně obětí na životech, jmění, práci péče o blaho lidstva pozemské, a věru by mnohokrát více činiti chtěla, kdyby svět sám jí v tom nepřekážel a blahodárné její působení neničil. Kdo tedy jest pro svět ztracen? Jistě ne dobrý křesťan, nýbrž ten, jenž na dobrých a záslužných oněch skutečích žádného podílu nemá, neboť právě jeho život je bez všeho užítu pro jiné, ba mnohdy i pro něho samého.

Kdo jest ztracen pro nebe, bývá ztracen i pro zemi, neboť skutkové jeho jsou zlé, a lidstvo více škody nežli užítu z něho má.

Vidno to také v rodinách. Který otec a která matka bude lépe se o svou rodinu netoliko v ohledu duchovním, ale i v hmotném starati? Otec věřící, matka zbožná, kteří vědomi jsou si zodpo-

vědnosti své před Bohem? anebo otec nevěrec a matka bezbožná? Zkušenost nás dosti o tom poučuje. Ano, jsme pro nebe určeni od Boha samého, proto ale nejsme pro svět ztraceni, neboť si zaslужným, pracovitým a užitečným životem na zemi, zasloužiti máme radosti v nebi.

Boh. Hendl.

Nešťastná manželstva.

(Ostatek.)

Ríkají sice mnozí nerozumní rodičové, že si ti mladí lidé zvyknou. Ale mnohdy to zvykání trvá až do smrti, mnohdy si nezvyknou docela a muž nebo žena opustí slib, při kterém měli ve svazku manželském vytrvati až do smrti.

I po letech ještě ozývá se v srdci manžela neb manželky láska k osobě, kterou musila pro chudobu opustiti; kterak jest potom v takém srdci možná láska upřímná, dokonalá k manželu nebo manželce? Byli-li manželé oba bohatí, tu si vyčítají, že jeden druhého nepotřeboval; vyskytne-li se, že jeden jenom jmění předstíral, ale neměl, tu oklamáný díl vyčítá mu podvod a tak vzniká obapolná nenávisť. Z takových manželstev vycházejí opět dítky zle vychované, špatný to kvas, kterým i děti jiných rodičů, dobře vychované, kaženy bývají.

Je to opravdu hanba pro lidi a křesťany, že v takové důležité věci, kterouž stanoví se osud několika nesmrtelných duší, tak lehkomyšlně, tak převráceně a hříšně si počínají. Nešťastná mamona již mnoho duší porušila a zkazila, ona podkopává všechny lidský cit, otcovskou a mateřskou lásku, vylučuje všechny jiné ohledy přirozené a šlechtetné, a ničí je jako záhubný požár,

jako zákazonosná povodeň. Lítlost pocítí člověk, vida nevinnou obět lakoty rodičů věnovanou ohyzdné mamoně, obět to politování hodnější, nežli byly dítky molochovi v náruč kladené. Spěchá-li jednotlivec pro mamonu k jisté záhubě, je to hrozné, a srdce křesťana se při tom zármutkem kormoutí. Musí-li ale viděti, kterak otec a matka vlastní své dítě a jeho děti této prokleté modle obětuje, tu by volal ze vši síly: »Běda vám, kteří připojujete dům k domu a pole s polem spojujete až ku konci místa; zdalíž budete vy sami bydleti uprostřed země? V uších mých jest, to dí Hospodin zástupů: Jistě že ti drnové mnozí pustnou.« (Sv. Isidor 5, 8.)

Ovšem, jsou i jiné příčiny, které mnohá manželství nešťastnými činí, příčiny vyskytující se po sňatku samém. Manžel se mnohdy chytí zlých společníků, miluje hospodu více nežli domácnost, hraje v karty, opíjí se a potom doma láteří, ženu bije, děti trýzní, vše co mu do rukou přijde — rozbíjí. Ten hospodský život už mnohé manžely rozvadil a mnohou rodinu na hůl žebráckou přivedl. Jiná příčina jest, utuchnutí ducha zbožného. Neděle se nesvětí, modlitba se zanedbává, posty, se nezachovávají, žije se, jako by křesťanských povinností

nebylo; tam není Boží požehnání, to není rodina podle příkladu sv. rodiny v Nazaretě zřízená, a proto není tam ani štěstí pravého a spokojenosti. A hroznou příčinou nešťastných manželstev jest za našich dob neustále se vzmahající nevěra manželská. Tak jako mnozí ve stavu svobodném si nedělali svědomí ze špatných známostí, nedělají si ani ve stavu manželském.

A nevěra podkopá celou tu budovu manželského štěstí nejvíce, neboť jest to hřích hrozný vůči Bohu, a nespravedlnost veliká vůči druhému dílu.

Nedodržení přísahy manželské mstí se na obou, i na dětech jejich.

Jinou příčinou jest nynější veliká přepjatá citlivost, která zplozuje slabost ve snášení všelijakých křížků a svizelů, které s manželským stavem spojeny jsou, netrpělivost.

Nejde-li vše tak jak se tomu či onomu manželu líbí, stává se nevrlým, netrpělivým, zpupným, a konečně utíká od manžela druhého. A přece slibovali si: všechno dobré i zlé až do smrti snášeti a trpěti. Tu schází oddanost do vůle Boží, tu schází ta křesťanská hrdinná obětavost jednoho pro druhého, tu schází modlitba a její vzácné ovoce trpělivost, sebezapírání, snášení vad a nedostatků druhého, shovívavost, a nade všechno pravá, nezištná láska...

Nešťastná manželstva se množí den ode dne, a proto se ptáti musíme: Kdo má zde, kdo může zde pomoci? Vydatně by pomoci mohl duchovní pastýř, kdyby také jen vždy jeho rady, naučení a hlasu dbáno bylo!

Bývá však lid náš také vždy volný a ochotný duchovního pastýře poslechnouti? Či nemyslí mnozí, že knězi po jejich záležitostech ničeho není, tu že oni sami rozhodují a ustanovují? A nestává se mnohdy, že sňatek už ustanoven jest, a že teprve k duchovnímu

pastýři přicházejí, aby jej církevně požehnal? Co může potom činiti? Co lze již potom měniti? A což nejsou mnozí, kteří radu i sebe lépe míněnou neradi přijímají, ba i na kněze proto se zlobí? Duchovní pastýř tedy může něco působiti, ale ne všechno; kde mu to možné jest, neopomine zajisté radou, poučením a výstrahou předejiti zla nešťastného manželstva. A což když sňatek již uzavřen jest, a nešťastným se stane, zdaž manželé raději nevyhledávají pomoci a prostřednictví soudů světských, nežli pomoci svého duchovního pastýře? Ba někdy i s nevrlostí odmítají všechno jeho prostředkování, jakoby byli uzavřeli manželský svazek před soudem světským, a ne před církví Páně! Tu tedy nelze církvi, ač k tomu právo má i schopnost, tak působiti, jak by bylo záhodno.

A přece mimo náboženství nenajdeme pravého a účinného prostředku ku pomoci. Jednoho je zde potřeby: Ducha Kristova živoucího s církví. Každý proto má dbáti, aby duch Kristův, duch pravé křesťanské zbožnosti pronikal jako kvas smýšlení mladých i starých, rodičů i dětí, aby všichni řídili se krásnými a spasitelnými naukami, které jim církev z nařízení Kristova podává, aby všichni rodičové i děti sobě vědomi byli zodpovědnosti své při tak důležitém úkonu, jako jest sňatek manželský.

Až všichni, jichž se týče, pomínou ohledy světské, a pečliví budou statků duševních, až budou hledati věci, které nahoře jsou, až bude bázeň Boží a spokojenost v mále jejich bohatstvím, pak oschnou slzy mnohých nešťastných rodin. Až čistota duše bude více vážití, nežli sebe krásnější tvář, až ctnosti křesťanské větší budou míti cenu, nežli statek a peníze, pak šťastná budou manželstva.

Protož náprava jediné v tom záleží, aby všichni hledali nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, to ostatní

jim potom bude přidáno. « Vzkřísiti ducha křesťanského » v srdci každého, toť jest jediná záchrana, toť pomoc proti tak velikému zlu, jakým jsou nešťastná manželstva. Vždyť duch tento jest trpělivost, zapírání sebe, a boj proti tělu a jeho nezřízeným náruživostem. Duchem tímto navyká si mládež vážit si a ochraňovati poklad sv. čistoty ve stavu svobodném, duch tento pomáhá manželům snášeti kříže i největší ve stavu manželském. Duch tento nehledá tak věci pozemských, jako nebeských, a všudy a ve všem má na zřeteli dobro duchovní.

Ó nemyľme se! Duch tento křesťanský klesl hluboko, ano někde přehluboko. Jenom oživením ducha tohoto přiloží se sekyra ku kořenům všech béd společnosti lidské vůbec, a nešťastných

manželstev zvlášť. Zde platí, jako všudy, slovo apoštoloVo: »Všecko obnoviti v Kristu«, kteréžto slovo tak důrazně svatý Otec Pius X. nám připomíná.

Budou-li křesťanští snoubenci před sňatkem obnoveni v Kristu, budou-li vcházeti ve stav manželský s dobrou přípravou, dojdou také milosti potřebných, aby všecky, mnohdy i těžké povinnosti stavu manželského věrně plnili, a právě plněním tímto si spokojenost a štěstí připravili.

Než však na to dojde, do té doby arci ještě mnoho slzí poteče v rodinách. Modleme se proto, aby Bůh se nad manžely křesťanskými smilovati, a jim co nejvíce milosti, posily a pomoci uděliti ráčil, ku blahu jejich, jejich rodin a celé lidské společnosti.

Boh. Hendl.

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Část další.)

Duch svatý vedl Krescencii již od útlého mládí, že zakotvila naději a důvěru svou hluboko do božského Srdce Otce nebeského, a žádná bouře nebyla s to, aby lodičku srdce jejího ztroskotala na moři života pozemského a zvrátila její důvěru v Boha; naopak, čím více vzrůstalo se její utrpení, tím pevnější byla její naděje, tím větší síla její v Bohu. Bylať si toho dobře vědoma, že v pevné naději zakládá se i její duševní síla, což také nejednou sama vyslovila řkouc: »Já bych se spíše odřikala života, než bych se spustila naděje a důvěry v Boha.«

Světlo svaté vřly rozlítlo v srdci jejím vroucí touhu po Bohu. Všecky věci, které jiní lidé cení a za cosi

velkého pokládají, které však nejsou Bůh ani k němu nevedou, pokládala Krescencie »byťi škodou pro vyvýšenou známost Ježíše Krista, pro nějž všecko ztratila a měla jako za lejno, aby Krista získala.« (Filip. 3, 8.) Sama činila, k čemuž jiných nabádala řkouc: »Pozdvihujmež zraky srdce svého od věci viditelných k neviditelným, a skládajme naději a důvěru svou v Bohu jediném.«

Srdce její čisté vznalo se touhou po nejvyšším dobru v neuhasitelný plamen. Nejednou pozorovaly sestry, jak vroucně zraky uslužené k nebi obrácí a z hloubi srdce vzdychá: »Adveniat regnum tuum!« (Přijď království tvé!) Jindy zase slýchaly ji vzdychat v tato slova: »Kdo dá mi křídla, abych uletěla

a odpočinula v ranách předrahých miláčka svého!« Z večera pohlížela ráda k hvězdnatému nebi říkávaje se srdcem svatou láskou roztouženým: »Ó vy hvězdičky tam nahoře jste tak krásné, ale mnohem krásnější je ten, kterýž vás učinil. Ó vy hvězdičky, kteréž zdobíte jako drahé kameny korunu miláčka mého, řekněte mu, že láskou k němu chřadnu, a touhou po něm hynu, žádaje viděti jej za malou chvíli.« (Summ. N. 8. § 143.)

Z téže víry rodila se též její nad míru dětinná a pevná důvěra v milosrdného a nejvyššího věrného Otce nebeského. I když nejvíce opuštěnou se cítila, »držela, jak sv. Pavel tomu chce, nepohnutelné vyznání naděje své, nebo věrnýť je ten, jenž zaslíbil.« (Žid. 10, 23.) Patrný důkaz, že dostoupila nejvyššího, nejdokonalejšího stupně, kterýž dle sv. Bonaventury (De gradibus virtutum c. 27.) v tom záleží, že se křesťan na světě na nic nespolehá, nýbrž jedině a s celou důvěrou odevzdává se Bohu, jenž jest nejvyšší milosrdný a ve svých slibech nejvyšší věrný.

Někdy s planoucím okem jala se mluvit tato slova: »Ó viro, viro svatá, ty mne učíš, že jest Bůh mým otcem! Ó sladké slovo, ó slovo plné naděje: Bůh mým otcem, Bůh jest mým otcem.« Proto ji také počáteční slova modlitby Páně tak mocně dojímalá, že nejednou jimi přišla u vytržení mysli, aneb s výrazem, který slovy nelze vylíčiti, počala několikrát po sobě opakovati slova: »Otcе náš, jenž jsi na nebesích! Ó co to? Bůh, můj otec! Bůh, můj otec!«

Důvěru v Boha vzbuzovala obyčejně touto modlitbou: »Ó Bože všemohoucí a nejvyšší věrný! doufám a důvěřuji ve tvé neskončené milosrdenství, že jistě splníš, co jsi nám slíbil, a budu vždy pevně důvěřovati, že s milostí tvou, s kterouž vši silou svou chce spolu působiti, skrze

zásluhy Ježíše Krista, k tobě, jenž jsi mou jedinou blažeností a mým cílem, šťastně se dostanu. Kdož, ó Hospodine, důvěřoval kdy v tebe, a byl zahanben?«

Snad se i tím zavděčíme laskavým čtenářům, když zde ještě připojíme vlastní slova blahoslavené Krescencie, která si zaznamenala při duchovních cvičeních roku 1741. (Kolb str. 50.) »Ó můj ukřižovaný Bože, ó má lásko, ty jsi zhojil všechny rány mé, kdežto já jsem zavinila veškeré bolesti tvé. Ó měj se mnou milosrdenství! Padám k nohám tvým pod křížem a doufám v tebe s důvěrou nezlomnou, abych nebyla znepokojována pro svůj hříšný život. Zahlaď ve mně všecko, což by mne jakkoliv svádělo k marné důvěře ve věci pozemské, nebo v samu sebe... Já doufám proti naději, když se cítím velmi opuštěnou a domnívám se, že jest nebe pro mne ztraceno. Byť pak jsi mne i zabil, budu přece doufati v tebe. Čím více mi připadá jako bys mne byl opustil, tím pevněji doufati budu v tebe. Byť bych i málo měla světla, naději přece mám velikou. Tys, ó Bože, síla má jediná.«

Avšak tato důvěra nebyla Krescencii nikterak vrozenou, ježto byla povahy úzkostlivé, a po mnohá léta pokoušena nejistotou, dojde-li jednkrát věčného spasení. Jednou přiznala se novickám (Gabriela str. 45.), že jí ďábel stále našeptával: »Ty budeš zavržena, dělej co dělej; vše jest nadarmo; ty's ohavností před Bohem; svými modlitbami a dobrými skutky Boha jen ještě více urážíš.« V těchto a podobných úzkostech a trápeních hledala útěchu své ve svaté víře a pohroužila celou duši svou v hlučinách božského Srdce Páně »vrhajíce se«, jak říkávala, »do náručí svého tolik dobrého, tolik milosrdného, a vši lásky hodného Otce, jenž je pln lásky a sladkosti k dítkám svým, a ničeho nežadá, než abychom ho milovali a v něho

důvěřovali. « Ty můj milý Bože! » zvolala jedenkrát (Gabriela str. 48.), « jak často, ba vždycky mne přesvědčuješ, že jsi nejvyšší věrný; Ty znáš moji potřebnost a rád mi pomáháš; neboť jsem stvoření tvé a dílo rukou tvých. » Jednou pravila při duchovní rozmluvě: « Kdykoliv mne ďábel souží zlými myšlenkami a pochybnostmi o věčném spasení, utíkám se k mému uctižovanému Spasiteli a skrývám se v jeho ranách přesvatých volajíc k němu v dětinné důvěře: « O Miláčku můj! kdybys mne bez mojí vlastní viny i do pekla zavrhl, přece bych bezpečně a klidně v tebe doufala, jenž jsi nejvyšší dobrotivý a ve svých slibech nejvyšší věrný, že mne neopustíš; a když ty budeš se mnou, bude i peklo mi rájem. Bůh jest nejvyšší dobrotivý; on nás nikdy neopustí, pak-li my dříve se jeho nespustíme; jeho vlastností jest, že se vždy smilovává a vždy shovívá; onť jest má naděje a spása. »

Bývají nejčastěji pokoušena proti této ctnosti, a znajíce důležitost její v rozhodných okamžicích života duchovního, mívala vždy po ruce některé výroky ze sv. Písma, nebo ze spisů některého světce jimiž po příkladu božského Spasitele jako britkým mečem pokoušitele zaháněla. Průpovědi takové byly na př.: « Nenít vůli Otce nebeského, aby který z malíčkových těchto zahynul. » « Bůh jest vykupitelem mým, ničeho nebudu se báti. » « Pomoc má ve jménu Páně. » « Bůh je Hospodin, kdož mi uškodí, je-li Bůh mi pomocníkem? » « Pane, kdo jest zahanben? » « Mně dostačl milost tvá. » Ve zvláštní oblibě měla tyto dvě průpovědi z žalmů: « Byť se postavili proti mně vojenští stanové, nebudeť se báti srdce mé. » (Ž. 26, 3.) « Hotovo jest srdce mé doufati v Hospodina, upevněno jest srdce mé, nepohne se až i zhrzčí nepřátely svými. » (Ž. 111, 8.) Takovými a podobnými nábožnými průpověďmi dávala i

jiným útěchu. S pravou nadějí spojená bývá posvátná jakási a dětinná obava, abychom snad my sami božskému milosrdenství a milosti Boží nebyli na překážku. I touto posvátnou bází bylo naplněno srdce blahoslavené Krescencie, chráníc ji opovázlivého spoléhání se na milosrdenství Boží a duchovní ochablosti.

« Jen žádný hřích, jen žádný hřích, » říkala. « Sešliž Bůh cokoliv, jen nás chraň hříchu! Já doufám, že mne Bůh pro své neskončené milosrdenství hříchu uchrání. » — Modlívala se pak takto: « Dejž mi, ó Bože, bázeň dětinnou, abych všeho se obávala, co tebe uráží. Dejž mi bázeň uctivou, abych tě viděla vždycky před sebou, tebe se bála a tě milovala. »

Vždy domnívala se býti hříšnou, ačkoli přísné oko zpovědníkovy ničeho na ní nepozorovalo, co by hříchu se podobalo. « Ačkoliv z nekonečné milosti Boží nejsem si ničeho vědoma, nejsem přece ještě ospravedlněna, a nevím, hodna-li jsem lásky, čili nenávisti před Bohem. » « Kdo stojíš, hleď, abys nepadl, » říkala. « Jsem sice veliká hříšnice, ale milosrdenství Boží převyšuje mé hříchy. » Těmi a podobnými výroky udržovala se vždy v pravé rovnováze, mezi bázni a nadějí.

Když se domnívala, že se skutečně hříchu nějakého dopuštila, cítila nad tím lítost nesmírně velikou, ale její naděje, že jí Bůh odpustí, ani dost málo tím zmenšena nebyla. Kde která duše malomyslná, měla by si bráti příklad a naučení z těchto překrásných slov: « Nacházím klidný a bezpečný odpočinek v dobrotivosti a v krvi předrahy svého miláčka. Přiznávám se, že jsem Pána Boha mnoho urážela, ale tím jej nechci urážeti, abych v něho nedůvěřovala, a protože nemám ani té nejmenší pochybnosti, že jest nejvyšší dobrotivý a ve splnění slibů svých nejvyšší věrný. Kdybych

i všechny hříchy všech lidí na světě na sobě měla, přece bych s celou důvěrou v nekonečnou cenu krve Kristovy doufala. Hříchy své pohřbila bych v jeho svaté, drahé rány, a mám za to, že bych jej ničím neuctila v té míře, jako když v něho, ač velikou jsem hříšnicí, takto celou svou důvěru skládám. Jest sice pravda, že Bůh v stejné míře pro svou spravedlnost i pro svou neskončenou lásku zasluhuje, abychom ho milovali; já však vložila bych všechny hříchy svoje v propast své vlastní nicotnosti a uvrhla je do propasti jiné, do propasti Božího milosrdenství.

Ve světle ještě jasnějším jevílo se toto ryzí křesťanské smýšlení její v tom s jakou nadobytou statečností snášela všechna trápení vnější i vnitřná. O tom se jednou sama takto vyslovila (Gabriela st. 42): »Bůh má zvláštní zalíbení v těch, kteří jsou ode všech opuštěni, v něho pevně doufají. Takovým nejspíše pomáhá; ti mu činí svou pevnou a nezvratnou důvěrou jaksi násilí.« Ve případech, kde se jiným zdálo, že jest po všem veta, říkala ve vsi klidnosti a důvěře: »Nyní jest právě nejprůhodnější chvíle, abychom v Boha doufali; neboť čím více se podobá, že marná jest všeliká naděje, tím více doufati budu v toho, jenž jest původcem a dokonatelem naděje mé.«

Jednou litovaly ji některé sestry, obdivující se jí, že při všem soužení svém zůstává vždy tak klidnou; načež odpověděla jim Krescencie v tato obdivuhodná slova (Summ. N. 8. § 96): »Já odpočívám bezpečně v náruči Otce mého nebeského, a myslím, že bych tam i tehdy klidně odpočívala, kdyby celý svět, ba i celé peklo proti mně se zvedlo, kdyby nebe i země pode mnou se propadla. Neboť kdož mi ublíží, je-li Bůh pomocníkem mým a mou nadějí? Důvěrujte vždycky, milé sestry, v Boha

všemohoucího a nejvyššího dobrotivého, jenž neukládá nikomu více, než unéstí může, a po nejhorší bouři dává opět vycházeti slunci svému jasně jako dříve. Boha milovati jen pokud se s námi mazlí, není nic nadobytého, jest spíše známkou nízkého smýšlení; ale milovati jej i když nás šlehá, jest důkazem pravé lásky. Já bych raději život dala, nežli se naděje spustila.«

Ani tehdy, když byla v celém domě vytržena jako pokrytecká čarodějnice, a některé spolusestry se jí úzkostlivě vyhybaly, neztrácela ani dost málo vniterný poklid duše. »Bůh jest mým Otcem,« říkala, »on mne neopustí, nýbrž obrátí všechno ke své cti a slávě a k mému spasení.«

Takto dospěla Krescencie až k vrcholu své naděje, tak že ničeho již na celém světě se nebála než jen jediného Boha. Všecko to, čeho se lidé obyčejní na světě nejvíce strachují a obávají, jakož jsou různá trápení, ztráta jmění, zdraví atd., připadalo jí jako stín, jenž přichází a pomíjí, člověka se dotkne, ale v jasném tčpytu slunce, iž uvnitř svítí, opět mizí. Neboť věčná pravda dává těm, kteříž dítkami Božími jsou, pevné přesvědčení, že pod hořkou slupkou vezdejších soužení vždy se skrývá sladké jádro Boží milosti, a po tomto životě, věčné slávy; a že milost Kristova mocna jest, aby nás zbavila ode všeho zlého, a všeliké utrpení proměnila v lásku, a v radost věčnou. V ten smysl vyjádřila se jednou sestře Joachimě, která ji v nemoci ošetřovala takto: »Ačkoliv jsem pouhou třtinou, nade vše slabou, nelekala bych se, kdyby i celé peklo a všichni lidé se vši možnou zufivostí a ukrutností proti mně povstali. Spolehala bych ve své naději tak pevně na Boha, že bych s jeho milostí všechno překonala. Mně stačí úplně jeho milost.«

Ó duše blažená, jež vždy jen přímo k nebi pohlížíš, těm sice žila na zemi, ale srdcem v nebi obcovala, odkudž i Spasitele očekáváme, Pána našeho Ježíše Krista, kterýž promění tělo ponížení našeho, aby připodobněno bylo k tělu jasnosti jeho! (Filipp. 3, 20.) V tom smyslu často se modlívala řkouc: »Sešli mi, ó Bože, jen kříže, nemoci, hanbu a potupu, a celé moře soužení. Budu pak tím více doufati v tebe — ó Bože silný. A byt pak již zabil mne, budu přece doufati v tebe a nezvratně spoléhati na tebe, Otče všemohoucí, a nejvyšší milosrdný!«

Naděje tak hrdinná, byla také po zásluze obdařena od Boha zvláštními milostmi a zázračnou pomocí ve všech potřebách. »Naděje nezahanbuje.« (Řim. 5, 5.) Toho patrným důkazem jest celý život její. V největších souženích posílal jí Pán také zvláštní útěchu. Když byla nejvíce pronásledována, zjevil se jí Pán a těšil ji řka (Ott, II., c. 2.): »Doufej ve mne, dítě mé, jáť jsem Otcem tvým, a pečuji ve všem o tebe. Ničeho se neboj, než mne urážiti. Zůstaň mi věrnou; miluj mne vždycky, a nade všechno. Veliká za to bude milost má.« Také tehdy, když již bylo na tom, že bude z kláštera propuštěna, zjevil se jí Pán řka (Loc. cit.): »Neboj se, já tě budu chránit proti všem nepřítelům tvým a naděje tvá nebude zahanbena.«

Ne méně důvěřovala Křescencie v pomoc Boží ve věcech časných, a všemohoucí Bůh, důvěru její nejednou zázračně odměnil. »Bůh a jeho svatí v nebi nejraději a nejplatněji pomáhají těm, kdož všeliké pomoci lidské postrádají,« říkávala, což na ní velmi často se osvědčilo. Také spolusester napomínala: »Nepěčujte o zítřejší den; na nás jest, abychom Boha milovali; jeho péči jest, aby nám dával, čeho potřebujeme.« Když se něčeho nedostávalo aneb nějaká ztráta

ve věcech časných družině hrozila, hned sestry na Boha odkazovala řkouc: »Bůh má více než rozdal.« »Důvěřuji v Boha, jestli on vševědoucí, všemohoucí a nejvyšší prozřetelný Otec náš, jenž nás, dítky své, miluje, a nás neopustí; budeme-li v něho pevně důvěřovati a sliby své řeholní a pravidla svědomitě zachovávat, nebudeme zajisté nikdy mítí nedostatek dárku Božího; živit on tak štědře všecku tu němuou tvář, tím spíše uživí i nás, budeme-li jej z celého srdce milovati! Hleďte nejprve království Božího, a kolik potřebovati budete chleba, jistě bude vám dáno; na nás jest, abychom Bohu sloužily a Bůh se o nás postará.«

Důvěra tato téměř neobmezená nebyla zklamána. Stůjtež zde na doklad jen některé případy.

Křescencie dala na chodbě klášterní malovati křížovou cestu, která se tam dosavad nachází, a neměla čím zaplatit náklad. Jak obyčejně, utíkala se i v této tísní k Bohu na modlitbách. A hle, dobrodinec jistý, který nic nevěděl o křížové cestě, ani co malba stojí, přinesl, aniž by ho byl kdo zač prosil, právě tolik peněz, kolik Křescencie potřebovala.

Jednou chtěla z důležitých příčin jistému vysoce postavenému pánu darovati krásnější krucifix. Neměla žádný takový, který by se byl k tomu účelu hodil. I s tou věcí obrátila se důvěrně na Pána Boha, a netrvalo dlouho, někdo přinesl jí darem krásný krucifix.

Jindy opět byla jako představená v nesnazi o 200 zlatých. Otevřela starou skříň, kterou krátce před tím sama byla úplně vyprázdnila, a nyní tam nalézala právě potřebný obnos. Nikdo neměl tušení, aniž mohl pochopiti, kde se vzaly peníze ty.

Výše ještě ceniti sluší onen zvláštní dar, snad v odměnu za její velkou důvěru od Boha jí uštědřený, že dovedla duše malomyslné a zoufalé s neobyčejným

výsledkem těšiti a k důvěře v Boha povzbuzovati. Toho nejednou zažily na sobě spolusestry její, jakož i mnohé jiné osobnosti z vysokých i nízkých stavů, které z blízka i zdaleka o radu a útěchu k ní docházely. Nezřídka přiváděl ji Bůh veliké hříšníky, kteří byli již celí zoufalí, nemajíce již ani tolik odvahy, aby se ve zpovědi duchovnímu byli svěřili. Tu pak její pouhá přítomnost, a jediné slovo z jejích úst zaplašilo všelikou zoufalost; srdce jim roztálo, a čehož nemohli se odhodlati vyznat zpovědníkovi, sami od sebe důvěrně jí vyprávěli. I vlévala ubohým do srdce útěchu a důvěru v Pána Krista výmluvnými slovy tak, jak sama v srdci svém to cítila. Vykládala jim, že žádný nemá proč, pokud na živu jest, oddávati se nedůvěře neb zoufalosti. Když jsme hřešili, máme ovšem truchliti, a toho litovati, ale jediné proto, že jsme Boha tolik dobrotivého urazili, a toto právě bude nám mocnou pohnutkou, abychom v něho doufali. Bůh je tak dobrý všem, kteříž doufají v něho, a která duše jej důvěrně hledá, také prý ho nalezne. Když je byla takto potěšila, radila, aby vykonali zkroušenou zpověď, a kde kdo odcházel od ní na duchu potěšen a celý přeměněn.

Ctnost důvěry a pevné naděje byla si v té míře oblíbila, že vždycky ráda a s celou dychtivostí o ní slýchala, četla, rozjímal a mluvívala o tom, jak Bůh jest k nám nejvš dobrotivý a mi-

losrdný a v slibech svých nejvš věrný. Říkávala, že letivý ďábel rád pod rouškou pokory k malomyslnosti a nedůvěře svádí, dobře věda, že marné jsou všechny pokusy jeho, pokud člověk nepřestává v Boha doufati a pevně důvěřovati. Zvláště prý v dobách utrpení a zkoušek máme se ozbrojiti pevnou důvěrou v Boha. Bůh neposílá nám trápení k naší záhubě, nýbrž aby nás očistil, a ve ctnosti utvrdil. Z trápení časných a pokušení máme největší užitek pro duši.

V důvěře této jsouc utvrzena, mohla Krescencie upřímně vzdychati se žalmostou Páně: »Žitní duše má po Bohu silném, živém: když přijdu a ukáži se před tváří Boží.« (Ž. 41, 3.) »Toužebně očekávám, až umru«, říkávala, »neboť smrt uvede mne ku svatbě nebeské.« A což teprv, když byla na smrtelném lůžku! Tu byla celá duše její touhou po Bohu uchváćena, neustále po něm vzdychajíc: »Žádám rozdělení býti, a býti s Kristem — brzy, brzy — však ne dřívě, než jak se jemu zlíbí. Zatím vidím nebe své v tom, že mohu trpěti, a tím plniti svatou vůli Boží.« — Kdo v takovéto důvěře a naději obdivuhodně živ jest a umírá, ten může bezpečně zvolati: »V tebe, Hospodine jsem doufal, nebudu zahanben na věky.« (Ž. 30, 1.) »Držme nepohnutelné vyznání naděje své, nebo věrnýť jest ten, jenž zaslíbil.« (Žid. 10, 23.)

(Přistě dále.)

Marnotratný syn.

(Část dalkř.)

Seth:

Ne, nehraji! Mne moře smutní dnes
a nevím proč?

Třetí přítel (směje se):

Já vím — tvé bohatství,
jež veze loď, ti nedá pokoje!

Seth:

Již není veliké, pryč polovic —
a druhá zmizí též.

Ehud:

Proč rmoutíš se?

Seth:

Ó Jerusaleme, kde mládí mé
tak hravě uprchlo, ty přicházíš
mi znovu na mysl. A obrazy
z let dvou, jež v světě cizím strávil jsem,
jak blesky bouře děsí duši mou!

Ehud:

Proč oddávat sechmurným myšlenkám?
Buď s námi vesel! Peněz máme dost.

První přítel:

A vina též.

Druhý přítel:

A láska hřeje nás
tak ohnivá jak Kréty vinný mok.

Třetí přítel:

Však v Tyru také víno ohnivé!
Snad pohostíš nás, zlatý příteli!

Seth:

No, budiž tedy! Musím poslouchat.

Ehud (výsměšně):

A k vůli svobodě jsi ve světě!

Třetí přítel:

Ty jeho rozmar opět pokaziš.

Seth (rozčilen k Ehudovi):

Již ušetří mě svého výsměchu.
Buď rád, že se mnou mohl's do světa.

Ehud (podrážděn):

Abych ti cestu, děcko, ukázal.

Seth (zlostně):

A to jsou díky tvé? — Dřív peníze,
jež půjčil jsem ti, ve dvou měsících
mně splatíš s úrokem, pak volný jsi,
pak odvážíš se můžeš k posměchu.

Ehud:

A ty snad volný jsi? Víc starostí
tě tisní nežli mne. Mnou nepohne
na světě nic. Ha! zlatem chvástáš se,
tím, Setku, nechlub se! Než mine noc,
to zlaté štěstí uprchne, a ty
jsi roven mně. Nač pyšnit se?

První přítel:

Zas hádka tu.

Druhý přítel:

Rač víno objednej!

Ehud (obráť se náhle k moři):

Hle, koráb pluje sem!

Seth (rychle povstáváje):

A jakou vlahku má? Kde? Odkud as?

Druhý přítel:

To těžko poznati. Však z Kréty je.

Ehud:

Loď obchodní! Toť jistě Sethova,
jež polovici nese jmění mu.
Však nespěchá.

První přítel:

Ba, pluje pomalu.

Než připluje, svůj pohár vypijme.

Třetí přítel (na moře vyhlížeje):

Směr není od Kréty. Snad přes Sidon
se ubírá.

První přítel:

Nuž, přines víno přec!

Seth:

Nu, budiž tedy, abych pokoj měl.

(Jde do blízkého hostince.)

Výstup 2.

Předěšlí bez Setha.

Ehud (posměšně):

Ten blázen marně loď svou vyhlíží.
Ta nikdy nepřijde.

První přítel (ukazuje k moři):

Vždyť pluje již.

Ehud:

Však jeho není to. — Mne poslyšte,
než vrátí se.

Druhý přítel:

Nuž, rychle vypravuj,
by nepřekvapil z nenadání nás.

(Přítelé seskupí se blíže.)

Ehud (vytahuje z kapsy měsíc peněz):

Nuž, napřed rozdělme se o měsíc!

První přítel:

Já očím nevěřím.

Druhý přítel:

Je naplněn?

Je zlato v něm?

(Ehud otevře jej a dá se do něho podívat.)

Třetí přítel:

Samé zlato v něm!

Ehud:

My rozdělíme se! Však slyšte proč!
Odkud my přišli sem, vám známo již.
On bez starostí byl a věřil mně.
Já chytře celého jsem ovládl,
měl k obchodu ho, však jen na oko,
jen v rozkoších jsme zlato měnili.
Mne jmění svého správcem učinil,
by počtem sám si hlavy nelámал.
Jak bohat byl a jest, to nevěděl.
My v Tyru byli, potom v Sidonu
a na Cypr jsme pluli vesele.
Tu vás jsme našli, vešli v přátelství,
a společně jsme z něho žili dál.

První přítel:

Však taký pták tak brzo nepřijde!

Druhý přítel:

Mlč a poslouchej.

Třetí přítel:

Jak dále bylo, mluv!

Ehud:

Nuž, slyšte! Nenapadlo blázinku,
že zlato milejší mi než on.
Kdo vesele se na něj podívá,
a zalichotí pěkně do očí,
hned jeho přítelem a hostem je.
Když řekl jsem mu, že již polovic
je promarněno, nic se nezalek'.
„Vždyť druhá polovice velká dost“,
jen odvětil a nestaral se dál.
Já pojal jsem však jinou myšlenku.
Loď poradil jsem koupit na Krétě
a zboží převézt odtud do Tyru,
kde draze by se dalo prodati
a jmění ztenčené zas rozmnožit.

On souhlasil a vše mi na to dal.
Já na oko jsem koupil obstaral
a potom namluvil, že bude líp,
když dříve do Tyru se vydáme,
a zde vyčkáme lodi příchodu.

Druhý přítel:

Tys ono zboží tedy neplatil?

Ehud:

A taky nekoupil. Loď nepřijede.
Což bláznit budu, jako blázní on?
Já zlato schoval u sebe. Zde jest.
Teď dělme se!

Druhý přítel (objímá Ehuda):

Ty zlatý příteli!

Teď pozná Seth, jak s ním to půjde dál!

Ehud:

Teď chudý je a na nás odkázán.

Třetí přítel:

Mně líto ho. Díl jeden patří mu.

Ehud:

Toť starost má! Každému jeho díl.

(Dělí se, každý díl svůj sebere.)

Druhý přítel:

Jak potěšíš ho, když loď nepřijede?
Což nebude nás v podezření mít?

Ehud:

Vše dobře naličeno. V Sidoně
mám přítele, jenž Šimon zove se,
a obchodem se jak my zabývá;
nuž k tomu posla s psaním poslal jsem,
v němž prozradil jsem mu svůj úmysl
a požádal ho, by nám pomohl
za měsíc zlata, který s psaním šel.

Druhý přítel:

Ty dobře víš, jak zlato výmivné!

Ehud:

On rozkaz má, by v dnešní právě den,
kdy do Tyru my z Krety doplujem,
svou loď vypravil ihned se zprávou,
že Sethova loď se vším nákladem
se bouře mořské stala obětí.

Druhý přítel:

Jak chytře smyšleno!

První přítel:

Tys chlapík přec!

Ehud:

Však ticho s tím! On nesmí zvědět nic!

První přítel:

Na nás přece můžeš spoléhat!

Třetí přítel:

Dí! jeden přec by patřil Sethovi.

Ehud:

Buď, blázne, rád, že více máš!

(Kroky.)

— On jde!

Výstup 3.

(Předehlí. Seth přichází z blízkého hostince. Otroci nese víno.)

Ehud:

Hle, Sethe, loď se blíží ku břehu.
Již přichází!

Seth (podívá se k moři):

Nuž, připijme si na štěstí,
loď otevře nám zlata nový zdroj.
(Otroci naje, všichni přitpějí Sethovi.)

Druhý přítel:

At žije loď!

Ehud (posměšně k Sethovi):

Tvé zlato!

První přítel.

Štěstí tvé!

Třetí přítel:

At žije přátelství!

Seth:

A spolek náš!

Nuž, vesele! Mé štěstí blíží se.

Ehud:

Už bude tu!

Třetí přítel (pohlížeje na moře):

Vždyť loď prázdná je.
Jen jeden muž v ní sedí, vesluje.

Ehud;

Však šťastnou zprávu pro nás přiváží.

První přítel:

Nuž, zapějme si, než ji donese.

Seth:

Dnes naděj' mám a zítra opět strach,
toť nepokojný věru život je!

První přítel:

Pust z mysli starost, pij a zapěj si!

Seth:

Mně není do zpěvu.

Ehud (posměšně):

A proč pak ne?

Což netěší tě hrát a vesel být?

Seth:

Dřív posla slyšet chci.

První přítel:

Nuž, zpívejme!

Druhý přítel:

— Tak spustme již!

Výstup 4.

Předehlí. — Lodník.

Seth:

Hle! Posel tu!

Ehud:

Nuž, co nám neseš, brachu, dobrého?

Lodník:

Já ze Sidonu pozdrav přináším.

Seth:

My děkujem za pozdrav zdvořilý.
Však jakou zprávu sem máš vyřídít?

Lodník:

Dřív rcete mi, zda v Tyru kupec je,
jenž Seth se jmenuje a nedávno
za obchodem svým sem se uchýlil.
Můj pán mi psaní pro něj dal.

Seth:

Ten, koho hledáš, stojí před tebou.
Jsem kupec Seth!

Lodník:

Ach, jaká to náhoda!
Nuž, přijmi zprávu! Kež je radostná!

Ehud:

To přejeme ti též.

Seth (psaní chvatně roztrhnuv čte):

Můj pozdrav příteli a soustrast má!

Ehud:

Co! Zarmutek?

(Přistě dál.)

Hvězda zářivá.

Ty moje hvězdo zářivá
tak daleko tam na nebi,
kdy vzejde milá záře tvá,
má duše Pána velebí.

Ó vzejdi jen, kdy temná noc
se klade v duši kol a kol,
svým jasem svitni na pomoc,
kdy srdce svírá těžký bol.

Ó vzejdi, kdy jak černý mrak
se žene vášní pustý vír;
ať napojí se tebou zrak
a snese v duši nebes mír.

•Obzor. •

L. V.

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává *Ign. Zháňal*. (Č. d.)

Lidé sedli si ku připraveným stolům, já však usedla s třemi hosty k jednoduché však významné tabuli: neboť požívající ponejprv jídla ve Wilhelmsthalu, požívala jsem i s hosty jen chléb a sůl, kterých se užilo při svěcení. Před jídlem pomodlila jsem se modlitbu svatého Benedikta: »Králi věčné slávy učiň nás šťastnými nebeské hostiny,« zábavu pak započala jsem řečením zlatým sv. Jana Zlatoústého: »Pochválen budiž Bůh za všecko.«

V poledne odjel vůz do Rohru a okamžik byla jsem jako bez sebe, nemohla jsem pochopití, že odejel beze mne, a že sama zde zůstatí mám. Tu přistoupili ke mně moji lidé a tak srdečně se radovali, že skutečně zůstanu zde nyní u nich, že brzy zapomněla jsem na vlastní bol.

O modlitbě svatého Benedikta podotýká ve svých zápiscích: *Mensae coelestis participes faciat nos rex aeternae gloriae* t. j. nebeské hostiny učiň nás účastnými, králi věčné slávy; tak modlil se před jídlem svatý Benedikt z Nursie a taktéž modliti se poručil svým spolubratřím, a totéž doposud se modlí benediktini ve svých jídelnách. Věřím ve svatých obcování a ráda se

modlím, co se modlivali a doufám ve vše, co doufali a dosáhli. A do doby, až seděti budu s Abrahamem, Izákem a Jakubem u stolu v říši Boha našeho, až poručí můj milý Spasitel, abych s mými milými svatými a blaženými vejiti mohla k večeři neposkvrněného Beránka, vždyť přijala jsem již jeho pozvání ve svatém křtu, až do té doby bude modlitba svatého Benedikta také mou modlitbou. A tím vstupuje osamocená vdova se svým vdovským stolem v největší, nejblaženější obcování se svatými.

V první době svého pobytu ve Wilhelmsthalu měla vdova mnoho návštěv jak dětí svých tak vnuků i jiných přátel, ale největší útěchu na'ezla ve dvou věcech, které byli nejlepším lékem proti vší bolesti: v modlitbě a práci. Obírala se nyní též pilně hospodářstvím a zavedla časem mnoho prospěšných novot; odkryla na rohrských kopcích pramen dobré vody pitné a zavedla ho přes louky a pole, které též zavodniti mohla, do svého dvorce. Mimo to všímala si drůbeže a dobytka, zkrátka vzdělaná dáma, která se starala doposud jen o umění a vědu, byla nyní vzorem dobré hospodyně. Na podzim onemocněla sice námahou, hlavně opatrováním ne-

mocných a rozrušením ducha povážlivě, ale oblíbila si velice své nové obydlí a cítila se úplně šťastnou. Též se obírala budoucností svého sídla, očekávajíc, že Evald, mladý důstojník, sotva usídlí se zde na venkově, a že pak bude Wilhelms-thal sídlem vdov, chudých a sirotků, bohužel stalo se docela jinak. Evald přišel ponejprv k ní na návštěvu na vánoce r. 1869. a pomáhal připravovati všechny dary a pak jimi podělit chudé. Odjel počátkem ledna r. 1870.; nikdo netušil tehdy, co jim všem tento rok přinese a že Julie se vzdálí a tolik dobrého vykoná.

Válečný rok 1870. počal pro pani z Massowů velmi klidně, započala právě psátí o knížce, již dala jméno »knížeczka svatých« a v níž zapisovala si výroky ze života svatých, ze spisů svatého Augustina, svaté Teresie a jiných, do níž si opsala též litanie všech svatých. Na jaře sdělil Evald matce, že se zasnoubil s Henny (Jindřiška, Henrietta) z Arentschildů a prosil o požehnání ke sňatku, který po jeho přání měl býti v létě. Jindřiška byla dcerou důstojníka, který brzy zemřel a bydlela nyní u poručníka pana Mensinga v Düsseldorfu, jenž se ujal sirotka s velkou péčí a láskou. Tam poznal ji Evald. Brzy po zasnoubení přijela nevěsta do Wilhelms-thalu, kdež zůstatí měla až do svatby; za krátkou dobu zamilovala si příští matku a obě byly si tak přichylny, že zapoměly sledovati záležitosti jiné a jakoby blesk do nich uderil, byly překvapeny, když se dověděly, že vyhlášena jest válka Francie s Pruskem, neboť tím všechny jejich sny a naděje zmařeny. Zarmoucená nevěsta vrhla se s pláčem do náručí matčiny, která ji však s obvyklou pevností povahy odvětila: neboj se, zavedu tě do Düsseldorfu; piš Evaldovi, že než odejde na bojiště, dojedeme a uvidíme se ještě. Několik dní

na to dodala ještě: dovedu nevěstu ženichovi před válkou, abyste se dali oddati dříve než Evald odejde. Julie věděla, že vyplní tak vroucně přání synovo, neboť psal jí jednou o sňatku při trojím úderu na buben.

A dostála slovu. Dne 16. července byla nařízena mobilisace vojska a osm dní na to stálo všechno vojsko Německa, půl milionu vojáků, připraveno v úplném pořádku. Julie odjela do Düsseldorfu, kde bolestně očekával Evald, zdali dostane včas královo svolení ke sňatku, o něž rychle žádal; vše došlo a Evald byl v tichosti oddán se svou nevěstou. Dříve než odjel učinil poslední vůli, aby manželka zaopatřena byla. Když se ho matka tázala: »Bylo by ti milejší, kdyby nebylo války a mohlš u své choti zůstatí?« odpovéděl: »Ne; tento boj musí býti a Bůh obrátí ho ke cti a slávě našich praporův a k spáse naší vlasti.«

Již 25. července vytáhl Evald se svým plukem do boje; mladý důstojník přijal požehnání milované matky, políbil choť a odesel se slovy: »Na šťastné shledání!« Julie přesídlila nyní z hotelu do obydlí synova odhodlána, že zůstane u Henny, až bude ukončena válka. Z počátku chtěla sice i se snachou odejít do Wilhelms-thalu, ale vidouc, že zde spíše doví se všechny zprávy z bojiště než ve svém odlehlém sídle, zůstala. Když se dověděla od choti jenerála Blumenthala, že zřízena bude v Düsseldorfě vojenská nemocnice pro raněné vojáky, již ani slovem o odjezdu se nezmněla. Pobyt v Düsseldorfě byl pro ni, jak se sama častěji přiznala, počátkem katolického života tím, že měla příležitost ukázati nejučinněji lásku k bližnímu navštěvujíc a podporujíc nemocné a raněné.

Brzy proměněny byly všechny kláštery v městě v nemocnice a světské dámy závodily s katolickými milosrdnými sestrami a diakoniskami v péči o nemocné.

Casné ráno chodívala Julie k františkánům na mši svatou, po níž spěchala do evandělické nebo do nějaké jiné nemocnice. V košíčku, který nazvala košíkem svaté Doroty, nosívala pokrm a nápoj pro nemocné, hlavně však doutníky, po nichž nejvíce toužili ranění; slovy těšila, dodávala důvěru v Boha a pobízela k trpělivosti. Svému postavení ve světě měla co děkovati, že jí jenerální velitelství ihned oznámilo, byli-li doneseni do nemocnic ranění vojáci z Pomořanska, jichž jako krajanů vždy vřele se ujímala. Jednou našla mezi nimi těžce raněného bývalého sluhu svého a teprve od něho dověděli se ostatní nemocní, kdo ta jednoduše černě oděná dáma vlastně jest. V poledne spěchávala k Henny, kde poobědvala a pak šla opět do nemocnice; takový pořádek zachovávala den co den po několik měsíců.

Často navštěvovala též hřbitov düsseldorfský, který krásně leží uprostřed luk a polí u Rýnu, a v duchu dlela uprostřed svých milých vzdálených zemřelých. Připadalo jí, jak píše, jakoby všechny hřbitovy celého světa patřily dohromady, jakoby dlela v Rohru, v Pinnově, ve Vargacu a v Mnichově zároveň a jakoby měla obcování se všemi milými zemřelými příbuznými v nebi i na zemi. Na hlavním stromofadí na hřbitově zdálo se jí, že jsou zastoupena dvě vyznání, na postranních však u Rýnu byly samé katolické kříže s nápisy J. M. J. (Ježíš, Maria, Josef) a R. I. P. (Requiescant in pace, Odpočívejtež v pokoji. Uprostřed jako strážce hrobů stojí vysoký kamenný kříž, dobrý pastýř svých ovcí, za nás na kříži zraněný Beránek a u nohou jest Fides (Věra). Ó s takovými průvodci kráčí se lehce vdovským životem i válečným rokem a slaví se krásně i den narozenin na hřbitově!

Ponejprv zavedlo Julii na hřbitov její milé nové dítě, jak Henny jmenovala,

a právě když po něm chodily, modlice se za milé příbuzné v zemi nepřátelské, stál Ewald u Noisseville v boji; přítel, který vedle něho na koni jel, padl, jemu však se nestalo nic; psal později: »Vaše modlitba vystavěla zeď okolo mne.« Úmrtní den manželův slavila též na hřbitově. Píše: Dne 24. září. Večerní záře osvětlovala směrem od hučího Rýnu právě pomník tří dětských hrobů, který načrtl Ittenbach a představující bolestnou Pannu Marii s mrtvým Synem Božím na klíně; pod sochou jsou dojemná slova: Vizte, je-li bolest podobná mé bolesti! Bylo asi právě v téže hodině, kdy držela jsem před třemi lety mrtvého chotě v rukou svých. Ach, tento pomník kázal mi mnoho! Na podstavci četla jsem slova: »Ó Maria, oroduj za nás!« Obrátila jsem se se svou hlubokou, nezapomenutelnou bolestí na otcovské Srdce svého Boha. »Blahoslavení, kteří umírají v Pánu«, četla jsem na krásném pomníku s obrazem vzkříšení Páně. Slavnostní ticho bylo na hřbitově, jen z daleka dorážel hluk velkého města a zvuk zvonů; najednou blíží se zástup lidí; berou z vozu pohřebního dvě jednoduché rakve; byl to vojenský pohřeb, hodící se právě k válečnému roku. Položily rakve do velkého otevřeného hrobu, kde odpočívá přítel i nepřítel. Vojáci vystřelili třikrát, pastor hodil třikrát trochu země do hrobu, pomodlili se Otče náš, hrob zažehnán a průvod odešel. Tak byl tento den plný milých, zbožných vzpomínek; ráno ověncila Henny červeným věncem obraz mého nebožtíka muže; potom šla jsem pozdraviti svatý kříž do kostela svatého Maxmiliána, pracovala v nemocnici, ve stanech rozdávala potraviny a odpoledne navštívila hřbitov; zpět šli jsme za nejkrásnějšího osvětlení dvorní zahradou okolo františkánů, kde modlili se právě řeholníci ora pro nobis, oroduj za nás. Bratr rozžehl poznenáhlu plyn, mohla

jsem v modlitebních knihách čísti; dala si do nich lísteček z Henbachova pomníku na hřbitově, a uvažovala o nápisu na něm: vizte, je-li bolest podobná mé bolesti; byla jsem klidna a potěšena.

Dne 2. září došla zpráva o vítězství u Sedanu a o zajetí Napoleonově. O vánočních ustrojila zbožná paní svým nemocným vánoční stromček a podělila je dárky, které si vyprosila u známých. Byla v katolickém kostele na půlnoční a ztrávila tam hodinu na nejvroucnějších modlitbách.

Konečně byl uzavřen mír 10. května 1871 ve Frankfurtě. Všude přivítání byli domů se vracějící vojáci s velikou okázalostí. V květnu rozloučila se Julie s Düsseldorfem. Znak města má nápis: in silentio et spe erit fortitudo vestra t. j. v mlčení a naději bude síla vaše; tato slova i mne potěší, píše vdova, při loučení chci silnější býti mlčením a naději, dejž mi Pán, abych při loučení říci mohla s radostí: »Pochválen budiž Hospodin za vše!« S bolestí loučili se s ní četní známí a hlavně neradi války vyznamenána byla od císaře německého vysokým řádem, a císařovna poctila ji vlastnoručním psaním. Po příchodu Evaldové odcestovala do Wilhelmsthalu, kde ji všichni přijali s velikou radostí. Věnovala se opět pracím

v hospodářství, její vnitřní život byl však nyní po pobytu v Düsseldorfě docela jiný, zřejmě klonila se ku katolické církvi. Dle vlastního svědectví získala tam mnoho pro svůj duchovní život, účastníc se všech bohoslužeb; často doprovázela na varhanách Mariánské písně, ve Wilhelmsthalu pak měla dost času o všech v cizině zažitých dojmech uvažovati a poznati, že nalezne srdce její útěchy jen když navrátí se do církve mateřské.

Ale uplynouti mělo ještě více let, než bloudící ovce našla pravého pastýře, a než došla úplného poklidu. Jako mnozí jiní, stála také Julie dlouho u brány vysokého domu, toužebně dívala se do vnitř, do osvětlených místností, ale neodvážila se dovnitř vejíti; chodila stále okolo stavby, aby se jí zdála býti ještě krásnější a lepší; napjatě naslouchala hře varhan a zpěvu, což jí jako pozvání znělo do uší, a přece šla dále vzlykajíc, protože neměla odvahy, rozrhati staré závazky. Jako jiní, myslila, že upokojí napřed hlas svědomí a hlas Boží ve svém nitru, až důkladně pozná katolické učení, až přečte hodně katolických knih; byla uprostřed, nebyla ani lutheránkou, ani katoličkou; mnozí zůstávají v tomto rozporu až je překvapí smrt.

(Přítě dále.)

Při pozdvihování.

Uždycky bázní chvějí se,
Pane, Jezu Kriste,
když ve chvíli velebné
ruka moje pozvedne
Tvoje tělo čisté.

Když lid všechen umlká,
lásce tvé se klaní —
a zní jenom dojemné,
jako dálky tajemné,
sladké zvuků hraní.

Když chrám v nebe mění se,
oltář v trůn Tvé slávy,
k němuž v lásky útaji
z ráje světla slétají
cherubínů davy.

S nimi plesá duše má —
Tebe vroucně vzývá:
Dej, o králi milosti,
ať kdys' v nebes výsosti
věčný žalm Ti zpívá.

Pevně k Římu!

Sepsal *Pavel Pavelka*.

Úvod.

»Pryč od Říma!« toť heslo, jímžto nepřátelé Kristovi již po delší dobu se snaží, aby ve víře slabé katolíky přiměli k odpadlictví od církve katolické. Svádějí je ku protestantismu a namnoze k úplné nevěře. Čeští i němečtí pastorem horují pro heslo toto, nadějíce se, že získají přívržence pro církev svou, což se jim z části i daří.

»Zpět k Římu!« tak zní název knihy, kterou roku minulého dědictví Cyrillo-Methodějské za podíl svým členům podalo. V knize té dočetli jsme se, kterak slavní mužové, toužící po pravdě a upřímně ji hledající, právě ve spojení s Římem, tedy v církvi římsko-katolické, ji našli, docházejíce zároveň pokoje, jehož dříve postrádali, a kterého Bůh dává všem lidem dobré vůle.

»Pevně k Římu!« tak nadepsal jsem následující pojednání. Sepsal jsem je za tou příčinou, aby jim věrný, dobrý katolík upevněn byl ve víře a lásce ku své svaté církvi, a aby Bohu často díky vzdával za tu milost, již mu Bůh prokázal, povoláním ho do církve katolické.

Ano, pevně stůjme k Římu, nebo odtud svítí nám světlo pravdy Kristovy na cestu ku věčné blaženosti.

Každý však, kdokoliv chce duši svou zachovati pro věčnou blaženost, musí naléztí Krista, Krista celého se všemi jeho zásluhami a milostmi, nebo »nenít v žádném jiném spasení!« (Skut. ap. 4, 12) leč v Kristu.

Krista naléztí, musí tedy býti veškerou naší snahou, nebo platí o Kristu, moudrosti věčné, slova Písma sv. »Kdo mne nalezne, nalezne život, a dosáhne spasení od Hospodina: kdo se však proti mně prohřeší,

urazí duši svou. Kdožkoliv mne nenávidí, milují smrt.« (Přisl. 8, 35, 36.)

Nuže, milý čtenáři, v následujícím pojednání pokusil jsem se, krátce a prostě ukázati cestu, po které musíme Krista hledati, a kde jedině ho nalezneme.

Čti a uvažuj.

Jest Kristus posud na zemi?

Dočítáme-li se v Písmě svatém, jak laskavě náš Spasitel za svého pozemského života s lidmi obcoval, blahoslavíme ony, jimž popřáno bylo ho viděti, ho slyšeti, s ním obcovati. Řekněme snad: »Jak šťastni byli oni lidé, jimž bylo lze našeho milého Spasitele viděti, slyšeti z úst jeho slova pravdy a útěchy, dosíci od něho hojných milostí!«

Ba vpravdě, šťastni a blaženi byli všickni oni, již ho našli. Avšak i my musíme ho naléztí, vždyť toho nevyhnutelně zapotřebí pro naše blaho časné a zvláště pro věčné naše spasení. Či, my neměli bychom býti účastni všech jeho zásluh a milostí? My neměli bychom dojiti spasení věčného snad jen proto, že žijeme ve dvacátém století po Kristu?

Toho zajisté Bůh nechtěl ani nemůže chtíti, vždyť Kristus sám o jiném nás ujišťuje, řka: »Nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych spasil svět.« (Jan 12, 47.)

A proto píše svatý apoštol Pavel ve svém prvním listě k Timotheovi: »Bůh chce, aby všickni lidé spaseni byli a ku poznání pravdy přišli.« Tedy celý svět, všickni lidé bez výjimky, tedy i my máme přijíti ku poznání pravdy a býti spaseni. Pravdy a spasení dojiti nelze však bez Krista; jest tedy nevyhnutelně potřeba pro naše

spasení, bychom Krista jistě našli. Musí nám tedy být možno, nalézt ho zde na zemi.

Při poslední večeři, loučiv se se svými apoštoly, pravil k nim Kristus: »Nenechám vás sirotkami, přijdu k vám.« (Jan 14, 20.) A před svým nanebevstoupením dí ku svým učeníkům: »Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.« (Mat. 28, 20.) Je tedy Kristus na zemi až do skonání světa, a my nejsme sirotci. Jest posud na zemi celý se svým učením, se všemi svými zásluhami a milostmi, ač nám nyní není popřáno očima ho vidět, jak bylo lze apoštolům a učeníkům jeho. Nicméně Kristus jest na zemi, a může být nalezen od všech, již ho hledají srdcem dobrým a upřímným, jak ho hledali a i našli pastýřové při jeho narození a mudrcové od východu.

Ti však, kteří hledají Krista jen ze všečnosti, jako Herodes, ano snad i ze zlomyslnosti, chtějíce slabým svým rozumem opravovat jeho božské učení, věcnou pravdu, nebo zlehčovat jeho rozličná nařízení, ti ovšem Krista neznají; na těch vyplňují se slova Kristova: »Velebím Tě, Otče, Pane nebe i země! že jsi skryl tyto věci před moudrými a opatrnými a zjevil jsi je maličkým. Ano Otče: nebo tak se líbilo Tobě.« (Mat. 11, 25—26.)

An tedy Kristus na zemi jest, a sice celý, se všim svým učením, se všemi svými zásluhami a milostmi, a poněvadž pro spasení naše nevyhnutelně jest potřeba, abychom ho jistě našli, jest tedy pro nás otázka na výsost důležitá:

Kde lze Krista nalézt?

V úvodě tohoto pojednání bylo podotknuto, že protestanté se vynasnažují, aby heslem: »Pryč od Říma!« získali katolíky pro svou církev.

Nuže, zdali jsou katolíci, kteří, opustivše církev katolickou, přidali se k protestantům, na pravé cestě ku Kristu, následovně i na cestě ku dosažení svého spasení? Zdali naleznou u protestantů Krista, v němž jedině je spása, a sice Krista celého se všemi zásluhami a milostmi jeho?

Protestanté tak tvrdí, říkáce: »My jsme našli Krista, my ho máme, u nás přebývá.« Jak šťastni jsou protestanté, pravda-li co tvrdí, že totiž mají Krista celého!

A proto prosíme je a otažme se jich: Prosíme vás, povězte nám, kde jest Kristus? Kde ho lze nalézt? Ukažte nám, kde přebývá?

A oni nám odpovídají: »V bibli«. Tedy bible — mrtvá to kniha — ta že by byla příbytkem Kristovým, v ní že by byl Kristus živý a celý?!

Ale, řekněte nám: »Pravil Kristus: »Já přebývám v bibli, a chce-li mne kdo nalézt, v bibli jen mne nalezne, a hledá-li mne kdo jinde, jest na cestě bludné; jen bible jest mým příbytkem!« To musíte vědět z bible, již se chlubíte. Prosíme vás tedy, ukažte nám v bibli ono místo, kde bychom se dočetli, že Kristus pravil: »Já přebývám v bibli«. Ač již po 300 let na protestantech se dotazujeme onoho místa, doposud je nenalezli a nám je neudali. Dosud nám nemohli říci: »He, vizte, zde praví Kristus: »Já přebývám celý v bibli, a proto bible sama postačí ku dosažení spasení věčného!«

První protestant, zakladatel protestantismu, Luther, znal bibli; leccos v ní vyškrtl aneb zase do ní vepsal, jak se mu právě hodilo; nenalezl však v bibli, aniž se odvážil do ní vepsati: »Za onoho času pravil Pán Ježíš učeníkům svým: Napište bibli, a kdo mne po vás bude hledati, nalezne toliko v bibli; nebo aj, já v bibli a s bibli jsem až do skonání světa.«

Chtějí-li tedy protestanté býti upřímní, musí doznati, že z bible toho dokázati nemohou, že Krista naléztí lze toliko v bibli. Kristus nikdy a nikde toho nepravil a netvrdil. Toť jisté.

Budiž však tomu, že by Kristus celý: se svým učením, se všemi svými zásluhami a milostmi, byl toliko v bibli, ani tehdy není třeba, abychom my katolíci stali se protestanty, abychom Krista hledali u protestantů. Bibli, Písmo svaté, máme my katolíci také ve své svaté církvi, a to zcela neporušené; mohli bychom tedy sami ve své katolické bibli Krista naléztí a měli bychom ho ve své katolické bibli.

Protestanté mají bibli od nás katolíků, oni ji vzali s sebou, vystoupivše z církve katolické. Až po tu dobu byla bible jako domácím pokladem toliko naší církve katolické; jen ona byla oprávněna ji chovati a bdíti nad její neporušeností.

Není tedy třeba, bychom pro bibli opouštěli církev svou katolickou, a přestupovali ku protestantismu.

Zůstaneme tedy katolíky a vyčkáme, až by nám protestanté z bible dokázali, že Kristus celý toliko v bibli přebývá.

Toho však nemohou učiniti nikdy, a tudíž pravíme my katolíci: »V bibli Kristus celý není, bible není jeho přibýtkem, v bibli toliko nelze ho naléztí.«

Kde ho tedy nalezneme?

Otázkou se Krista samého, prosíce:

Mistře, kde bydlíš?

Bylo to za dob Kristových, když »byl Jan,« syn Zachariáše a Alžběty, »na poušti, křtí a káže křest pokání na odpuštění hříchů. I vycházela k němu všechna krajina judská i jerusalemská všichni a byli od něho křtěni v řece Jordaně, vyznávající hříchy své.« (Marek 1, 4, 5.)

I byl jednoho dne opět Jan u Jordanu,

a z učeníků jeho dva. A pohlédnuv na Ježíše, an přichází, řekl: Aj, Beránek Boží. Islyšeli ho ti dva učeníci mluvití a byli by rádi Krista lépe poznali; z velké úcty k němu však neosmělili se ho tázati, a proto šli za ním povzdálí několika kroků. Obrátiv se pak Ježíš a uzhv je následovati ho dí jim: »Co hledáte?« Oni pak řekli jemu: »Rabbi, což se vykládá mistře, kde bydlíš?« Dí jim: »Pojďte a vizte.« »Přišli a viděli, kde bydlí a toho dne u něho zůstali.« (Jan 1. 35—39.)

Učíme jako oni dva učeníci. U velké uctivosti a pokoře otázkou se, ano prosíme Krista, řkouce: »Pane, kde přebýváš zde na zemi? Kde je tvé obydlí? Kde tě můžeme jistě naléztí?«

A Kristus odpovídá nám tak zřetelně, s takovou jistotou, že mu snadno porozuměti může každý, vyjmuče ony, již svévolně nechťejí mu porozuměti.

Bychom Kristově odpovědi porozuměli, nemáme zapotřebí vysokých bohosloveckých studií. Nikoliv. Mají-li všichni skrze Krista býti spaseni, musí jeho odpovědi na otázku: kde bydlí, porozuměti každý, jak učený doktor bohosloví tak i neučený, prostý venkovan. Odpověď jeho musí tudíž býti jasná, prostá a jistá. A tak tomu vpravdě jest.

Kristus praví: »Pojď a viz;« a že tak dí, toho dočítáme se v bibli, v Písmě svatém, bibli vede nás k sobě, do svého přibýtku. Nuže nahlédneme do Písma svatého a přečteme si o tom. Protestanté sice praví, že prý u nás katolíků není každému dovoleno, čísti Písmo svaté. To však není pravda. Každý katolík smí sobě bibli, Písmo sv. opatřiti a smí v něm čísti.

Podotýkám zde, že dědictví Svatojanské vydalo Písmo svaté Nového i Starého Zákona, jež lze za levnou cenu si koupiti. Kdo tedy Písmo svaté

máš, jen pilně v něm čtej; varuj se však, abys nekupoval bibli protestantskou, již agenti protestantští roznášejí. Drž se neporušené bible katolické. Nuže, čeho se dočítáme v bibli o přibytku Ježíše Krista?

Přečtěme si v evangeliu sv. Lukáše k. 9. a 10. Dočítáme se tam, že Kristus, hlásaje učení své, přijímal učeníky. Zvláště však že si pak zvolil 12 mužů, jež apoštoly nazval, a mimo ty, že měl ještě 72 učeníků. Tyto učeníky a apoštoly vyučoval důkladně svému učení. »Dal jim moc a sílu nad všelikým ďábelstvím a aby uzdravovali neduhy. I poslal je, aby kázali království Boží.« »A do kterého města vejdete a přijmou vás, uzdravujte nemocné, kteříž v něm jsou a řete jim: Přiblížilo se k vám království Boží.« A pak výslovně jim pravil: »Kdo vás slyší, mne slyší: a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá; kdo pak pohrdá mnou, pohrdá tím, jenž poslal mne.« (Luk. 10, 16.)

Tot výrok zřetelný, na němž nepřipustíme žádné změny, žádného přeručování. Rovněž nepřipustíme pozměnití jiného výroku Kristova, jehož se dočítáme v evangeliu sv. Matouše v poslední, 28. kap. v. 18., 19. a 20., jenž zní takto: »Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi. Jdouce tedy, vyučte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého, učíce je zachovávatí všecko, což jsem koli přikázal vám; a aj, já jsem s vámi po všechny dny, až do skonání světa.« A aby byli schopni učiniti zadost posláním tomuto, aby je mohli plniti, slíbil jim Ducha svatého, učitele neomylného, kterého jim desátého dne po svém nanebevstoupení poslal.

O tomto všem lze se dočísti jak v protestantské tak i v katolické bibli.

V den seslání Ducha sv. poprvé

hlásal veřejně apoštol Petr o Ježíši Na zaretském. Nuže, kdyby toho dne někdo, uvěřiv v Ježíše jako Spasitele světa, byl upřímnou měl vůli ho naléztí se všemi jeho milostmi a zásluhami, aby mohl dojiti života věčného, kde by v den seslání Ducha sv. byl mohl Krista naléztí?

Na zemi viditelně Kristus již nepřebýval, vždyť již byl vstoupil na nebe; ani v zemi Judské ani v zemi Galilejské nemohl ho tedy naléztí. Taktéž nebylo lze naléztí Krista v bibli, neboť bible Nového Zákona ani slovo nebylo ještě napsáno; to stalo se teprve až v dobách pozdějších. Kdo tedy měl v den seslání Ducha sv., a v nejbližší době potom, Kristovo učení, jeho milosti, jeho svátosti? Jen apoštolé, není-liž pravda? Oni právě byli přijali Ducha sv., o němž jim Kristus byl pravil: »Utěšitel pak Duch svatý, kteréhož posle Otec ve jménu mém, tenť vás naučí všem věcem a připomene vám všecko, cožkoli jsem pravil vám.« (Jan 14, 26.) Kdo tedy slyšel Petra, Ondřeje nebo kterého jiného apoštola, slyšel slovo Kristovo, slyšel Krista samého: »Kdo vás slyší, mne slyší.« A kdyby byl tehdy někdo řekl: »Petře, já ti nevěřím, já tvým slovem opovrhují, pohrdám«, ten by byl pohrdal slovem Kristovým, Kristem samým: »Kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.«

A kdyby někdo byl chtěl pokřtěn býti podle slov Kristových, jež čteme u evangelisty Lukáše k. 16: Kdo věří a pokřtěn bude, spasen bude«, kde by byl nalezl pravý křest Kristův a jím došel milosti Kristovy? V bibli zajisté nikterak, vždyť ji ještě nebylo; a Kristus nepravil bibli: »Ty bible, křtí a vyučuj veškery národy a uč je zachovávatí všecko, cokoliv jsem pravil.« Rozkaz ten dal živícím apoštolům, jim pravil: »Vy, vy jděte, učte a křtěte; vám — a nikoliv bibli — dávám všelikou moc; vás — a nikoliv bibli — posílám

jako mne poslal Otec můj.« Jistojistě tedy, že kdo by byl hledal Krista v den seslání Ducha sv., jen při apoštolech by ho byl našel, jen od nich byl by seznal učení jeho, jen apoštolé by mu byli mohli udělit svátosti a milosti Kristovy. Ani při Marii, Matce Kristově, nebyl Kristus se svými zásluhami a milostmi a se svým učením. Marii nerozkázal Kristus: »Jdi, vyučuj a křti«, aniž jí řekl: »Kdo tebe slyší, mne slyší.« Rozkaz ten dal Kristus jen apoštolům a učeníkům svým, a proto jen apoštolé a učenci Kristovi jsou pravými vyslanci jeho, jen oni jsou od Krista obdařeni potřebnou plnomocí. Apoštolé však zemřeli. Nejposléze z nich

zemřel sv. Jan, miláček Páně, dosáhnuv vysokého stáří.

Kde nyní Krista hledati a jak ho nalézt? Kde a kdo byl nyní, o němž platilo slovo Kristovo: »Kdo tebe slyší, mne slyší; ty máš moc, již jsem Petrovi a jiným apoštolům udělil; koho ty učíš a pokřtíš, ten jest ode mne vyučen a pokřtěn, při tobě jsem, tu mne lze nalézt.« Bible nyní byla již napsána, avšak bible nemohla křtiti, aniž ji Kristus byl udělil potřebné poslání. V bibli tedy ani po smrti apoštolů nebyl Kristus celý a živý, tam ho nemohl nikdo nalézt. Kde ho tedy hledati? Vždyť nám ho nevyhnutelně zapotřebí pro naše spasení.

(Příště dále.)

Obrázky z katolických misii.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XX. První apoštolská cesta.

Dne 21. ledna t. r. nastoupil nový apoštolský vikář afrického Sudanu, msgr. Frant. Jeyers ze svého sídla Chartumu svou první visitační cestu. Město Chartum, které po vítězství Angličanů nad falešným prorokem Mahdim na zříceninách starého Chartumu povstalo, má vesměs ráz evropského velkoměsta. Nejprve zvýšila se z příčin zdravotních poloha města. Vysoký a široký násep, podél něhož vede pohodlná a stinná cesta, chrání město před povodněmi řeky Nilu. Nádherné sady a zahrady, již ve starém Chartumu proslulé, zvelebily se v krátkém čase a v nich vypínají se nové vily a paláce v obnovém východním slohu. Nová mešita, která se právě staví, bude prý perlou moderního arabského stavebního umění. Bílý palác vládní, velká budova poštovní, kasárny, arsenály a j. veřejné budovy jsou důkazem čilé činnosti anglo-egyptské vlády. Jako v našich evropských městech postřikují se denně městské ulice, aby útrapy prachu a vedra byly snesitelné. Vedle velblouda, osla, mezka

a lehkých vozíků, setkáváme již velmi často i automobily ve všech ulicích. Za krátko bude elektrická dráha spojovati všechny i nejdlehlší části města. Již dávno osvětluje noci chartumské obloukové elektrické světlo. Veřejné sady se svými koncerty, hotely, anglický, egyptský, syrský a řecký klub, vojenský klub, četné hostince a kavárny druhé třídy pečují o zábavu a noclehy, jak si toho ani v evropském městě první třídy lépe přáti nelze. S pokrokem hmotným závodí duchovní. Farní školy a soukromé ústavy pracují o vzdělání mládeže. Katolická škola missijní vyučuje angličtině, arabštině, franciše, vlastině a hudeb. Škoda jenom, že se vliv misijnářů smí vztahovati pouze na křesťany a veškeré obracování na viru křesťanskou je zapovězeno. Toto omezení týká se všech vyznání.

Apoštolský vikář Fr. Jeyers nastoupil tedy 21. ledna z Chartumu svou první visitační cestu. Po šťastné šestidenní plavbě na missijním parniku »Spasiteli« dorazil časné z rána do Lullu, prvního missijní stanice. Tiše

byly spuštěny kotvy; byly dvě hodiny z rána, když svítalo, ale cestující viděli svými dalekohledy, že loď už byla z břehu pozorována. V dáli vynořovaly se postavy, kývaly prapory a praporečky a brzy zastkvěl se na missijní stanici prapor papežský. Dva missionáři přijeli pro příchozí na loďkách. »Sotva jsme na nerovné úzké stezce vkročili na suchou zemi,« vypravuje průvodčí biskupův, »spěchal nám pohlavár se svým pobočníkem naproti Preslouky přihnuly sepak dva zástupy kmene Šiluků, jeden v pravo, druhý v levo křížíce, a kopími mávajíce. Beze všech okolků vrhli se Ludáci na jednoho z průvodčích biskupových a chopili se ho za nohy, chtějíce jej vyzvednouti do výše. Překvapen takovým útokem, nevěděl chudák, má-li se smáti nebo křičeti. Nyni teprv poznali Šilukové, že to není 'ten pravý'. Vrhli se tedy na biskupa a dva z nich vyzvedli ho na svá ramena. Po té dali se na pochod, křičíce a zpívající. Někteří kráčeli před biskupem, jiní po obou jeho stranách a ostatní vzadu. Na důkaz radosti z jeho příchodu mávali oštěpy a pozvědali své štíty. Tak dorazil slavnostní průvod ke kostelíčku. Biskup, missionáři a sestry vstoupili dovnitř, domorodci zůstali venku, kde ve svých slavnostních zpěvích pokračovali. Slavným 'Te deum' a sv. požehnáním započal biskup visitaci.

Dopoledne byla prohlídka missijní stanice, mimo jiné i obrovské cihelny, kterou si byli missionáři za přispění domorodců zřídili, aby měli dostatečné množství staviva. Odpoledne konala se velká národní slavnost na počest vznešeného hosta. Sám Fadiet, král kmene, se jí účastnil. Na návsí tloukl mladý Šiluk na »moggaru«, t. j. válečný buben, ostatní připravovali si své oštěpy a opasovali se levhárkami kožemi O desáté hodině oznámen příchod králův. Skoro všichni Šilukové uháněli směrem, odkud měl přijíti. Po uplynutí dobré hodiny vynořil se v dáli v levo od nás zástup Šiluků, spěchající směrem k nám, za nim druhý větší a potom třetí. Nejprve dorazil k nám zástup třetí. Pozdraviv nás obvyklým máváním oštěpů a štítů, postavil se uprostřed návsí. Za ním přihnál se zástup druhý, pozdravil nás

a připojil se k předešlému. Všichni bojovníci poklekli potom jako k modlitbě a sklonili své štíty a oštěpy, zatím co prostřední voj se seřaďoval. Hoši u noggary, k níž přidán i sud od petroleje, bušili na své nástroje ze všech sil. Sotva se však prostřední voj spojil s dvěma ostatními, povstali všichni a za střelby z pušek, za zvuků polních trub, dunění noggary a tlukotu oštěpů na štíty, kráčel přímo k nám Šiluk vysoké postavy. Od ostatních líšil se pouze čistým plátěným rouchem. Oštěp nesl hrotem nahoru, kdežto ostatní Šilukové na znamení přátelství k nám, hroty svých oštěpů k zemi byli sklonili. Vynikající tato postava byl král. Obklopen více než pětistý bojovníků, mohutných to vesměs postav, přišel k nám. Několik kroků před biskupem pozdravil ho po vojensku, podal mu ruku a potom také nám po pořádku. Zatím co s biskupem vstoupil do blízké chaty, aby mu nabídl nějaké občerstvení, sestoupili se venku zástupové Šiluků okolo noggary. Na jejich praporech stkvěl se kříž.

Následoval válečný tanec. Bojovníci v řadách po čtyřech nebo po pěti, vedeni svými pohlaváry a provázeni ženami a dívkami, obcházeli pochodem noggaru, na kterou podle taktu bylo bubnováno, a mávali při tom štíty a kopími, a zpívali. Chvillemi přestalo bubnování a pak přestal také zpěv. Po tanci svedena bitva na ukázkou, při čemž polovice bojovníků útočila, polovice se bránila. Před chatou rozprostřeli koberec a postavili naň lenošku pro biskupa, kolem pak sedadla pro krále a missionáře. K večeru byli unavení tanečníci pobostěni pivem a dvěma tučnými voly, ze kterých na konec nezbyly ani kůže z ocasu.

Přiblížila se doba rozloučení. Na pokyn králův posadili se všichni Šilukové na zem. Toliko praporečníci a královští trubači se svými zvláštními nástroji z rohů antilop, na jichž konci připevněna byla prázdná dýně, zůstali státi. Před frontou stál král s kopím v ruce a po jeho pravici biskup. V dlouhé řeči mluvil král ve prospěch missionářů a všichni Šilukové odpovíděli jednohlasně: »Acco!« »Tak budiž!« Následovaly řeči missionářů a některých pohlavářů, potom rozloučil se král vřelým s missií. Za zpěvu, třeskotu

bubnů, zvuků válečných rohů a střelby z ručnic odešel.

Slavnost byla pro missionáře stkvělou odplatou za jejich starosti a námahy. Dříve chodívali Šilukové sice také k missijní stanici, buďto aby nějaký obchod uzavřeli anebo si sklepli, avšak

s missionáři jednali jako s cizinci nedůvěřivě a své oštěpy drživali vždycky hrotem vzhůru. Od oné však slavnosti nabylí missionáři v zemi Šiluků nejenom obliby, ale i práva občanského.

Dne 29. ledna nastoupil biskup cestu zpáteční.

Různé zprávy.

Žebrák Servulus. Ve starozlatném římském kostele sv. Klimenta je zasazena pěkná mramorová deska, na níž je popsána následující událost: Za časů velkého papeže svatého Řehoře, žil v Římě svatý žebrák, jemuž říkalo se Servulus. Měl pakostnici od svých dětských let a nemohl ani jíti, ani seděti, ani státí, ani ruky k ústům pozdvihnouti, ani obrátiti se na svém lůžku. Každého dne zanesli jej jeho domácí na předvoří kostela svatého Klimenta. Protože tak zbídačeně vypadal, dávali mu mnoho almužny; spokojiv se však jen s nejnútnejším; dával přebytek jiným chudým. Jsa vzorem andělské trpělivosti a mírnosti, byl milován ode všech věřících, všichni podívovali se mu a protože promlouval vždy řeči jen dobré a zbožné, rádi se u něho

zastavovali, naslouchajíce jeho slovům. Když byla příhodná doba, prosíval své přátele, aby se smilovali a udělili almužnu i jeho duši; tu předčítávali mu několik hlav z Písma svatého. Naslouchal s takovou pozorností a chtivostí, že uměl konečně celé Písmo svaté na paměť. — Jednoho dne, když ležel jak obyčejně na předvoří kostela svatoklimentského a stálo u něho mnoho poutníků a věřících, poznal, že se blíží jeho poslední hodinka. Zvolal: »Bratři, umírám, modlete se a zpívejte se mnou!« Učinili tak a Servulus zpíval s nimi. Najednou zvolal: »Tíse! neslyšíte překrásné hudby, která vyznívá z nebe?« při kterýchžto slovech skončil. Velký papež svatý Řehoř sám proslovil řeč o tomto chudém, ale zbožném muži.

Ig. Zh.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Fryštáku u Holešova. Nejmenovaná osoba vzdává tímto srdečné díky nejsv. Rodině a sv. Antonínu za téměř zázračné uzdravení manžela svého.

Z Kutné Hory. Plnic slib svůj, vzdávám veřejně vroucné díky božskému Srdci Páně, sv. Josefu, sv. Antonínu a sv. Alfonsu. Zvláště doporučuji každému, aby ve všech potřebách svých bral utěšitě u blah. Panny, Matičky ustavičné pomoci, ta žádného neoslyší. V mocnou ochranu její poroučím nemocnou dcerušku svou a prosím citele její o jedno Zdrávas v záležitosti této.

A. B. V.

Z Vídne. Vzdávám vroucí díky svatému Antonínu Pad., jehož zázračný obraz jsem v Praze v kostele františkánů vždy ctíla, za to, že jsem letos od velké bolesti osvobozena byla, sotva že jsem před jeho obrazem poklekla a učinila slib, že událost tuto k jeho cti uveřejním. Dále vzdávám díky nejsv. Panně Marii za mnohé vyslyšené prosby ve všech mých svizelích a bolestech a volám z plna srdce vděčně: Pochváleno budiž Neposkvrněné Početí Panny Marie a mocný pomocník v nouzi sv. Antonín Paduanský!

M. S.

Rozum a víra.

(Hlavní úmysel.)

Nepřátelé naší činí největší nároky na rozum a vzdělání a nám katolíkům obě chtějí upřít. Tvrdí, že víra brání pokroku, vzdělání, že nedá se víra smířit s vědou. Podle toho bychom neměli vůbec rozumu, protože věříme v pravdu Boží, a museli bychom být nevzdělanými, protože jsme katolickými křesťany. A přece víme dobře, že mezi námi katolíky byli a jsou vysoce vzdělaní a učení mužové a ženy a že víra katolická jim pranic nevadí u jejich vzdělání. Naopak vidíme, že u nevěrců nacházíme také vzdělanost sice, ale pyšnou, která nevede k mravnosti, ale k pádu.

Katolická církev právě podporuje pokrok rozumový, nebrání nikterak pravé vzdělanosti. Všimněme si rozdilu u národů pohanských a a křesťanských. Nejvzdělanějšími národy starověku byli Řekové a Římané. Měli Řekové muže, který měl vzácné dary ducha, pochopil jsoucnost božskou, nesmrtelnost duše, odplatu na věčnosti; avšak nemnozí byli tak šťastnými, aby od něho pravdám těm se naučili. U Římanů nebylo jinak. Bojovali a mudrovali a zbloudili v hrdosti své. Obrazem té doby jest pohanský vladař Pilát, jenž tázal se posměšně Pána Krista: »Co jest pravda?« Docela jinak bylo, když přišel Pán Ježíš s učením svým. Tu teprve otvírají se mnohým oči, poznávajice pravý cíl života, nalezajice pokoj duším svým. Se sv. Pavlem volají: »Pane, co chceš, abych činil?«

Církev podporovala vždy i jiné vědy, a proč? Protože Bůh jest Bůh a Pán veškeré vědy. Největší mužové vědy, jako sv. Albert Veliký, Křístof Kolumbus, Koperník byli vesměs mužové víry. Církev katolická provozuje sama umění a vědu a vždy podporovala umění a vědu, vedouc vše k Bohu. Církev to byla, která dala původ k všeobecnému vzdělání lidu! Ona stavěla školy farní, klášterní a biskupské; ba i university děkují za původ svůj církvi katolické. Církev učením svým nikdy nepotlačovala rozum a pravé vzdělání, ale vedla obě pravou cestou a varovala vždy před bludy a nevzdělaností.

Co pomůže sebe větší a chytřejší rozum, když je srdce zkaženo? Co pomůže všechna vzdělanost, když vybočí v nemravnost? Tu zase jen víra naše svatá a tedy církev katolická hleděla vždy pokroku i v mravním ohledu. Pokrok mravní záleží v tom, aby lidstvo jednalo vždy dle zásad božského mravního zákona. Aby však někdo zákon mohl plnit, musí jej znáti. Kdo pak předkládá tak dokonalé zásady mravního života, jako učení Pána Krista? Duch lidský sám může sice poznati zákon božský v základní zásadě, ale ne vždy řídí se podle něho. Rozum lidský často zatemněn hustou mlhou a k tomu ovládají jej náruživosti, poblouzení a předsudky. Však víme, jak žili Řekové a Římané! Přišel Spasitel náš, přinesl s sebou učení o mravnosti a přednesl je na hoře v kázání svém. Jak podivuhodný, slechetný jest obsah toho jeho učení! Čím jest všechna mravouka pohanská proti mravouce Pána Krista! Jak veliký jest rozdíl mezi pohanstvím a křesťanstvím! Připomínám jen dvě vznešené Římanky, Fabiolu a Anežku. První byla pohankou, druhá křesťankou. Celé řady mužův ucházejí se o ruku Fabioly. Ona z pýchy nedává se, aby nestala se otrokyní muže. Jak ukrutně nakládá se svými otrokyněmi! Má všeho dosti a přece je všechna zoufalá, všechno ji nudí. Anežka je křesťankou a příbuznou Fabioly. Čítá teprve třinácte jar; je spanilá, sličná a duchaplná.

Fabiola jí nemůže pochopiti, musí se jí jen obdivovati. Jaký klid, jakou spokojenost, veselou mysl, jakou mírnost, trpělivost a nebeskou čistotu na ní vidí! Jest obžalována, že je křesťankou. Soudce jí lichotí, slibuje vše, nadarmo. Hrozí jí zneuctěním, ona spolehá na Pána Boha, jenž ji zachránil. Odsouzena k smrti ohněm. Oheň ji neuškodí, nýbrž občerstvuje ji jako chladící rosa. Kat jí stíná hlavu, krásná panna klesá k zemi. Fabiola to vše vidí. Mohla se hanbou propadnouti, porovnávajíc sebe s Anežkou. V srdci jejím zuří strašný boj. Tu snesla se milost Boží na Fabiolu, stane se křesťankou a není k poznání. Jest plna mírnosti a tichosti, plna lásky k nemocným a k chudině, o niž se stará, k mrtvým, jež pochovává. Toť jest rozdíl mezi pohanstvím a křesťanstvím.

A proto jen víra svatá jest oním pravým světlem, jež opravdu osvětluje rozum náš, abychom Boha víc a více poznávali, jemu se klaněli, jej milovali, a Bůh zase dá světla nám, abychom pomocí jeho i v jiném prospívali a jasněji patřili na všechny věci, jež on, Bůh všemohoucí stvořil, řídí a spravuje. Víra svatá je to, která slechtí i srdce naše, aby v něm bohumilé ctnosti bydlely a tak v jednání světu se jevily. Není tedy víra proti rozumu ani nepotlačuje rozum a vědu, nýbrž docela se dá srovnati s rozumem i s největší učeností a vzdělaností. Právě všecko umění, všechna vzdělanost nabývá pravé ceny skrze víru v Ježíše Krista, v němž jest jediná spása.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje (ic), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, aby katoličtí křesťané vzdali Bohu chválu živou věrou a podrobením rozumu svého a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zacheňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzorec ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Vzdělávati se ve svatém náboženství, aby rozumná byla služba naše.

Úmysl v září: Láska k víře katolické.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVIII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ZÁř. 1904.

Srdce Ježíšovo udělí ti mnohé milosti, máš-li statečnost sebe úplně zapřít, prozřetelnosti jeho se odevzdati a s dobrým úmyslem je následovati. (Bl. Markéta Alacoque.)

O důvěrném přátelství Ježíšově.

I.

V Ježíšově přítomnosti
ó jak dobře prodlévati,
lehkým zdá se každé břímě;
odejde-li — vše se trati.

Všechna técha marna, plana,
když k nám Ježíš nehovoří;
jedině-li řekne slovo,
radostí zas duše hoří.

Ihned vstala Maří svatá
ze lkajících přátel kola,
když jí Marta zvěštovala:
„Jest tu Mistr a tě volá!“

Šťastná chvíle, kdy Pán Ježíš
v zármutku též volá tebe,
trudného by ducha tvého
v potěchy své pojal nebe.

Bez Krista jsi suchým, tvrdým,
jak to pole beze vláhy,
ó jak jednáš pošetile,
s Kristovy-li sbíháš dráhy.

Žádáš-li krom Krista čeho,
jeho-li pak sama ztratíš,
ó věz, že pak celým světem
také ztráty nezaplatiš.

II.

Co by tobě bez Ježíše
také svět ten mohl dáti?
bez Něho jest peklem těžkým,
s Ním jen zase v ráj se zvrátí.

Je-li s tebou Jezu milý,
nepřítel ti neuškodí,

Jej kdo našel — poklad našel,
dobro, jež vše dobro plodí. ☒

Ježíše kdo ztratil — běda —
jako žebrák světem kráčí,
pozbyl vše; kdo Ježíše má —
boháčem jest nad boháči.

III.

Uměním jest převelikým
s Kristem mile obcovati,
moudrosti pak velké třeba,
milost jeho zachovati.

Pokorným buď, míru dbalým,
a Pán Ježíš k tobě vejde,
s tichou myslí odej se mu,
bude tvým a neodejde.

Rychle Krista zapuď zas
zevnějšího světa sluha,
ztratíš li ho ty — kam půjdeš,
takého kde najdeš druha.

Bez přítele upřímného
nelze tobě dobře žíti,
nemáš-li pak druhem Krista,
v zármutku jen budeš dlíti.

Jiného-li druha zvolíš,
který jest ti více milým,
důvěrnějším než Pán Ježíš,
ó jak jsi tu pošetilým!

Než-li s Pánem, vol se raděj
hněvat s celým světem zdejším;
ze všech milých tobě budiž
Ježíš sám vždy nejmilejším.

VL. Št.

Svěcení nové školy.

Tento měsíc započíná nový školní rok. Všude se zakládají a staví nové školy, a rozšiřují se. Církev svatá byla od jakživa přítelkyní a podporovatelkou škol, ač jí jistí lidé vytýkají, že lid ohlupuje. První školy byly ne státěm, ale církvi zavedené. University církev zakládala a udržovala a v duchu katolickém spravovala. Moderní svět jí je vzal a vlivu náboženského sprostil. Církev je nucena, nové, výhradně katolické university zakládati.

Svůj zájem o školu ukazuje církev každého času. Jí záleží na tom, aby děti zbožně byly vychovávány a vzdělávány, tak aby se staly věrnými syny a dcerami jak církve tak vlasti. Proto nechává církev svatá nově postavené školy světit, a já doufám, čtenářům »Školy« se zavděčiti, když jim krásné obřady svěcení nové školy, pokud to dovedu, vylíčím a vysvětlím.

Svěcení školy zahajuje se průvodem všech, kteří na něm účast berou, z fary do kostela a zvoněním. Není-li v místě kostela, koná se pobožnost kostelní v nějakém slušném domě. U kostela zanotí kněz »Veni Creator Spiritus«, vzýváje Ducha svatého, aby mysl naše osvitil a srdce naše ohněm své lásky roznil. Hymnus »Veni Creator Spiritus« zpívá se nyní buď střídavě od kněží a od kůru, anebo jenom od zpěváků: Zní pak následovně:

Přijdiž Tvůrce, Duchu svatý,
navštiv lid svůj tebou vznatý,
vylej shůry po oboru
milost do srdcí svých tvorů.

Těšitelem právě sloves,
Otcovým se darem zveš,
zdroj jsi živý; láska, plamen,
nádšenosti svatě pramen.

Sedmero máš darů v moci,
prstem pravice jsi Otci,
tys dle slibu Bohem daný
dárce řečí požehnaný!

Roznět smyslům světlo svoje,
vlej nám v srdce lásky zdroje,
milostí svou každou dobu
posilňuj těl našich mdlou.

Nepřítele zažen vzdálí,
uděl duši pokoj stálý,
bychom ve Tvém ve průvodu
neuběhli v žádnou škodu.

Dej znát Otce Hospodina,
dej znát také Jeho Syna;
dej nám věřit z celé síly
v Tebe, Těšiteli milý!

Buď čest s Otcem Synu slovu,
jenžto slavně povstal z rovu,
svatému též Duchu sláva
nech se po vše věky vzdává. Amen.

Vzývejme Ducha svatého, ať osvíti děti, kteréž se v různých užitečných naukách, hlavně však v nauce svatého náboženství vzdělávati budou, aby poznaly, co nám věriti a konati třeba k dosažení blaženosti věčné; ať srdce jejich rozohní láskou k Bohu a jeho zástupcům, rodičům a učitelům; ať je zachová v nevinosti dětské a ochrání všech nebezpečností duše i těla

Vzývejme Ducha svatého za rodiče, jež děti své do té školy posílají budou, aby jim vnukl, jak děti své vychovávatí mají, aby je silil v jejich starostech a těšil v žalostech, a aby láska Duchem svatým vznatá pojila je s dětmi poutem neroztržitelným.

Vzývejme Ducha svatého za učitele, ať jim usnadní těžkou jejich úlohu, ať je osvlítí, aby dítky svěřené ne proti Bohu a církvi, ale pro Boha a církev vychovávali, k náboženství vedli a základ položili k jejich věčnému a časnému blahu.

Vzývejme Ducha svatého i za konodárce a vrchní škol dohlázeatele, aby školní zákony jimi vydané nevzdalovaly dítek od Boha, ale k němu je vedly. Kdo je naučen, Boha poslouchati, ten poslouchá i svých světských představených; kdo však neuznává autority Boží, nebude uznávati ani autority státu.

Když byl kněz vzýval Ducha svatého hymnem, vzývá jej i modlitbou za přispění k posvátnému úkonu:

Ů. Pane, smiluj se nad námi.

Ř. Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš.

Ů. Pane, vyslyš modlitbu mou.

Ř. A volání mé k Tobě přijď.

Ů. Pan s vámi.

Ř. I s Duchem Tvým.

Modleme se:

Bože, jenž jsi srdce věřících osvěcením Ducha svatého vyučil, dejž, abychom skrze téhož Ducha svatého dobré poznali a z jeho potěšení vždy se radovali.

Bože, jemuž každé srdce známo a každá vůle povědoma jest, a před nímž nic není tajného, očisť vlitím Ducha svatého myšlenky srdce našeho, abychom mohli toto naše svěcení hodně dokonati a věřícím svým očekávané z něho blaho zjednati.

Činy naše, prosíme, Pane, milostí svou předcházej a pomoci svou provázej, aby všechno naše modlení a konání od Tebe vždy počínalo a Tebou začato se dokonalo. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věků. Amen.

Když byl kněz sám sebe a posvátný výkon svěcení Bohu odporučil, odporučí mu slavně ty, k vůli nimž svěcení to má se konati, dítky, miláčky Krista Pána, jenž výslovně se vyjádřil, aby jim nikdo nebránil přijíti k němu. Na dítky školu novou navštěvující nechť obzvlášť hojně sestoupí s nebe milost Ducha svatého, jenž by je vyučil tak se chovati, aby se Pánu Bohu líbily a jako dvanáctiletý Ježíš prospívaly věkem, moudrostí a milostí u Boha i u lidí.

Kněz se modlí:

Ů. Nechejte maličké přijíti ke mně.

Ř. Neboť takových jest království nebeské.

Modleme se:

Všemohoucí věčný Bože, Tebe pokorně prosíme, abys vzhlednouti ráčil na dítky své; vlej do srdcí jejich milost Ducha Svatého, aby jím osvěcené a vyučené věděly, co příjemného je před Tebou každý čas, a aby prospívaly moudrostí, věkem a milostí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Ještě jednou vzývá kněz pomoc Boží a vyzývá k odchodu do školy:

Ů. Pomoc naše ve jménu Páně.

Ř. Jenž učinil nebe i zemi.

Ů. Dejme se na cestu v pokoji.

Ř. Ve jménu Krista. Amen.

Za zpěvu, snad i hudby, a hlaholu zvonů odeberou se všichni, malí i velcí, ve slavném průvodu do školy. Před školou zůstane průvod státi, a kněz pronese pozdrav církevní:

Ů. Pokoj domu tomuto.

Ř. A všem v něm bydlícím.

Na to se zanotí před branou školní antifona »Asperges me — pokropíš mne«, již kůr dále zplývá jako v neděli při kropení:

Pokropíš mne, Pane, yzopem, a očistěn budu, obmyješ mne, a nad sním zbílén budu.

Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého. Sláva Otci atd.

Pokropíš mne, Pane, yzopem, a očistěn budu, obmyješ mne, a nad sním zbílén budu.

Zatím co se toto zpívá, kropí kněz školu z venčí, aspoň na přední straně svíce vodou a vzývá v následující modlitbě Boha všemohoucího, aby dům maličkých požehnal a posvětil ráčil, tak aby tam neměli přístupu zlí duchové, ale jen strážní andělé, pod jejichž ochranou dítky zajisté budou bezpečny.

Kněz se modlí:

W. Pán s vámi.

B. I s duchem tvým.

Modleme se:

Všemohoucí a milosrdný Bože, jenž jsi kněžím svým tak velikou před ostatními milost udělil, že cokoliv ve Tvém jménu hodně a dokonale od nich se koná, za dílo Tvé se považuje, prosíme nesmírné milosrdenství Tvé, abys, cokoliv požehnáme, požehnal, a aby při vkročení poníženosti naší pro zásluhy Tvých svatých, nepřítel z tamodtud utekl, andělé míru však vešli.

Ze svatých připomíná kněz obzvlášť dva patrony mládeže, sv. Ignáce z Lojoly, zakladatele řádu jesuitského, jenž o vzdělání a výchovu mládeže získal si zásluh nemalých, a svatého Aloisia, anděla v těle lidském. Na jejich přímlovu nechť vyleje hojně požehnání Pán Bůh na dům maličkých, jakož byl požehnal dům Abrahamův, Isakův a Jakobův. Dotyčná modlitba zní:

Pane svatý, Otče všemohoucí, skrze orodování svatého Ignáce a Aloisia požehnej, dům ten, požehnej, vchod náš, požehnej, vkročení nohou našich, jakož jsi ráčil dům patriarchův Abrahama, Isaka a Jakoba požehnat. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Těmito obřady posvěcena je škola zevnitř; nyní následuje svěcení uvnitř, jež kněz zahajuje opět pozdravem:

W. Pokoj domu tomuto.

B. A všem v něm přebývajícím.

V hlavní místnosti stojí stůl bílým plátnem pokrytý, na něm kříž a dvě

hořící svíce. Kněz se odebere k oltářčku tomu a modlí se napřed tutéž modlitbu, jež se říkává po »Asperges«. V modlitbě té vzývá se Bůh, aby seslal anděly své strážné, kteří by přibýtek ten opatrovali, i všechny, kteří v něm k vyučování se budou scházeti.

W. Pane, vyslyš modlitbu mou.

B. A volání mé k Tobě přijď.

W. Pán s vámi.

B. I s duchem Tvým.

Modleme se:

Vyslyš nás, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, a seslati račiž svatého anděla svého s nebe, jenž by ostříhal, opatroval, chránil, navštěvoval a bránil všechny v tomto příbytku přebývajících, vyučujících a se učících. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Nejen tedy děti, ale i učitelé mají státi pod zvláštní ochranou anděla strážného.

Pohlédneme-li na svět, všude ne-svornost, všude boj, a třebaš ne vždy stíelnou a sečnou zbraní, tož papírovou, to jest tiskem. O jak krásně je ve škole, kdež vzájemný boj je neznámou věcí; jako jedna velká rodina s otcem učitelem obcují žáci pospolu. Pokoj a mír jsou tam doma; pokoj a mír přeje kněz v následující modlitbě žákům i učitelům; pokoj a zdraví, bázeň Boží a světlo Ducha svatého, též ochranu andělů strážných. V beznáboženské škole, jak ji mnozí chtějí míti, a jak v mnohých zemích skutečně je, marně bychom se po bázni Boží ohlíželi. Kdo se však nebojí Boha, nebojí se ani lidí a nechce uznávati nad sebou pána. Beznáboženská škola je semenistěm anarchistů, což nám Italie dosvědčuje. Aby duch víry a mravů křesťanských vstípen byl do srdcí maličkých, jest přáním církve, která se ústy kněze modlí:

Pane Ježísi Kriste, jenž jsi učeníkům svým řekl: Do kteréhokoliv domu vejdete,

pozdravení dejte, řkouce: Pokoj domu tomuto; nechť přijde, prosíme, pokoj onen do tohoto domu, k vychovávání mládeže určeného, a na všechny v něm přebývající, vyučující a učící se; rač i je, Pane, ode všeho neduhu vytrhnouti a osvoboditi; naplň učitele duchem vědomosti, moudrosti a bázně Tvé, naplň žáky milostí Svou, aby, čemu se k blahu svému a užitku vyučují, rozumem postihli, v srdci podrželi, skutkem vykonali, a aby jméno Tvé ve všem bylo ctěno. Ke příchodu tedy našemu rač požehnati i a posvětit i školu tuto, a mezi stěnami domu toho nechť přebývají andělé Tvého světa, a nechť ji a všechny v ní přebývající, vyučující a se učící chrání. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Za našich časů je obzvláště nutno,

modliti se za učitele, aby je Pán Bůh osvitil, a ducha víry a bázně své v nich vzbudil. Vidímeť směry protináboženské, jak se právě mezi učitelstvem rozmáhají; ti staří hodní učitelé vymírají, už jich takřka ani není; a ti mladí jsou ovládáni svobodomyslným tiskem a programem spolků učitelských, ač snad mnozí mají v srdci aspoň lepší mínění. Na zákony neřeba si tak stěžovat; všecko přijde na učitele, v jakém duchu dítky vyučuje. Aby tento duch byl dobrý, křesťanský, katolický, modlí se církev při svěcení školy. Kde dobří bohabojní učitelé jsou viditelnými strážnými anděly dítek sobě svěřených, tam rádi přebývají i ti neviditelní andělé strážní, tam je místo pokoje, lásky, horlivosti a bohabojnosti.

Napsal Jarolm St. Pavlk.

O neposkvřněném Početí bl. Panny Marie.

(K letošmu 50letému jubileu prohlášen.)

Rok letoší jest radostným rokem Marianským, neboť slavíme 50letou památku prohlášení neposkvřněného Početí blahoslavené Panny Marie za článek víry. To, čemu od dob nejstarších křesťané věřili, co Bůh výroky svými potvrdil, co církev svatá vždycky vyznávala, bylo 8. prosince r. 1854. tehdejší sv. Otcem Piem IX. slavně za článek víry naší prohlášeno. Jásot veliký naplnil tehdy celý svět katolický a zbožný lid radoval se, že i na zemi vsazena byla Rodiče Boží koruna čisté vznešenosti, kterou ji byl korunoval Bůh již před jejím narozením. Celá církev plesala, že dostalo se Marii Panně i na zemi té důstojnosti, které požívá na nebesích jakožto jediná ze všech lidí bez poskvrny hříchu prvotně počatá. Stavěny

na památku události této velkolepé chrámy, oltáře, ústavy lidumilné, zakládány řeholní řády, města i dědiny ozdobovány sochami neposkvřněné Panny, činěno vše, aby ukázala se pevná víra v článek tento, a také dětinna láska k tak vznešené Materi Boží. Radujme se i my letos radostí velikou, slavíce 50letou památku tak veliké události a rozjímajme o té veliké milosti, kterou udělil Bůh Marii Panně, že ochránil ji vší úhony hříchu prvotného. K tomu koncipováno bude v listech těchto laskavým čtenářům několik pojednání o neposkvřněném početí bl. Panny Marie.

Ptejme se nejprve v čem vlastně záleží učení o neposkvřněném početí bl. Panny Marie? Je to nad míru důležité, abychom toto poznali, neboť mnoho

bludů rozšířeno jest v ohledu tom, a tak mnohý upadl v klam, ba i od viry odpadl, že nepoznal základ tohoto článku viry. Proto uvažujme: 1. Jak jsou nyní lidé na zemi nelze pokládati, že by je byl Bůh v takovém stavu stvořil a postavil na počátku. Rodíme se na svět,

nebeské dobrotě. Druhé zachvacuje mysl i ducha k zpozdlým a špatným žádostem a marným chťicům pozemským. Z toho povstává v duši naší divoký boj, že bolestně zvolati musil sám veliký apoštol Pavel: »O mne bidného, kdo mne vysvobodí z tohoto těla hřichu?

a hle, hned od prvního počátku, podrobeni jsme nemocem, podléháme bídě všeliké. My cítíme v údech těla svého zákon, který se protiví zákonu ducha našeho, a mocně nás pobádá k přestoupení jeho, neboť tělo vždy se protiví duchu. Jedno nás táhne k touze po čisté, svaté a

Víra, dle zjevení božího nás učí, odkud se vzala při člověku žalostná tato bída; ona nás učí, že se to všechno děje proto, že vypadli jsme z prvotního stavu svého, a že podléháme účinkům prvotní viny, kterouž v samém kořenu a zárodku svém porušena jest přirozenost naše.

Bůh stvořil prvního člověka Adama, chtěl, aby byl hlavou a otcem veškerého člověčenstva, z něho mělo se pokolení lidské rozšířiti po celé zemi, během času, a naplniti ji, neboť pravil Bůh: »Rosttež a množtež se.« Tu udělil Bůh z lásky své otcovské prvním lidem milost posvěcující, aby je povznesla do stavu, v kterémž by vynikali nad všeliký řád přirozený a schopným je učinila účastenství blaženosti nebeské. S touto milostí, která duši posvětila, spojil Bůh i tu výsadu že rozum dokonale a úplně panoval nad smysly, a tělo, nadané nesmrtelností, škody netrpělo rozbrojem živlův. Tyto dary prvotní spravedlnosti měly dle vůle Stvořitelovy přejiti také na potomky Adamovy, pokud by praotec zůstal věren Bohu, zachovávaje příkázání jeho. Bohužel nestalo se tak, Adam se svou manželkou Evou nezůstali věrnými Bohu, zpro- nevěřili se jemu, přestoupili přísné jeho příkázání, oni zhřešili, a proto pozbyli darův nadpřirozených, jen z čisté lásky Boží jim udělených. Tak zchudlo celé člověčenstvo, které bylo na počátku uzavřené v prarodičích. Porušená a vznešených výsad svých zbavená přirozenost člověčí dostala se pak lidem všem za úděl jako dědictví po prarodičích, odbojnicích proti Bohu. Pro lepší porozumění stůjž zde příklad podobenství. Man velikomocného krále obdržel od tohoto pána svého statek v léno, jež po smrti otce měli děditi synové a všichni jeho potomci. Panovník plný jsa dobroty a lásky k manovi svému, ustanovil u sebe, že chce onen statek povýšiti na knížectví. A za tou příčinou nadal jej mocí a výsadami znamenitými. Když pak do- brotívý král všecko to odevzdával manovi svému v léno, pravil: »Panuj na statku tomto jako kníže, a knížaty budou pak i synové tvoji, pod tou podmínkou však, abys ty i synové tvoji povždy mne po- slušní byli.«

Man onen jakýsi čas lnul věrně k pánu svému, avšak nepřítel králův obelstil jej a oslepil sliby ještě většimi a přivedl jej ku zradě; spojil se man s nepřáteli krále svého, a tak stal se odbojníkem. Než »spravedlivý panovník nezůstavil zrádce, kterého dříve byl miloval bez pokuty. Mimo jiné tresty odňal mu výsady propůjčené, ustanoviv, aby onen statek už nebyl knížectvím, ale ovšem jen tím, čím byl dříve — jednoduchým statkem lénním. Potrestaný man, zajisté nemohl později odevzdati synům svým a potomkům statek s vý- sadou knížeckou, neboť již ji byl pozbyl, zbavil tedy sám potomky své veliké této důstojnosti, a to vlastní vinou svou. Tak i my po Adamovi dědíme pouhou přirozenost lidskou, podrobenou smrti, zbavenou milosti posvěcující a oné úplné vlády rozumu nad nižšími chťci a žádostmi.

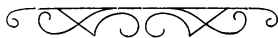
Co při tom nejprve padá do očí, jest smrtelnost naše, spojená s neduhý křehkého života. Tato smrtelnost, ač jest následkem viny Adamovy, nemá přece sama do sebe nic hříšného. Vždyť se smrti podrobil i Syn Boží, Ježíš Kristus. Jinak se to má však se ztrátou milosti posvěcující a vlády rozumu nad smysl- ností; tato dvojí ztráta žalostná stanoví prvotný hřích. Tak zajisté píše svatý Tomáš Aquinský: »Hřích prvotný při člověku tom či onom, není než chtivost smyslná se ztrátou prvotní spravedlnosti.« A co to tedy znamená, mluví-li se o účastenství hříchu prvotného? Je to tolik jako míti přirozenost zbavenou milosti posvěcující a porušenou smysl- ností. Nezáleží tedy ve vině osobní každého člověka, nýbrž ve stavu zubo- ženém, v kterém už každý člověk se rodí.

Svatý Anselm praví o tom takto: »Že se při nemluvnatech nenalézá ona čistá spravedlnost, kterou by měla míti,

nestalo se vůlí jejich osobní, jako u Adama, nýbrž přirozenou ochudlostí, kterouž jejich přirozenost přijala od Adama. Neboť v Adamovi, kromě něhož nebylo jiné přirozenosti na světě, přirozenost lidská zbavena byla spravedlnosti, kterouž z počátku měla.*

Podle toho se dá výsada bl. Panny Marie jakožto neporušené vinou prvotní, krátce a snadno vyložit. Znamená to zajisté tolik jako kdyby se řeklo: »Maria Panna zůstala obzvláštním řízením Božím ochráněna před ztrátou milostného daru spravedlnosti a svatosti.« Anebo můžeme jinak říci: »Výsada Marie Panny záleží v tom, že duše její blahoslavená hned od prvního okamžiku stvoření a spojení svého s tělem ozdobena byla milostí Boží, a zcela prostá byla poskvrny hříchu, a to tak, že nebylo ani okamžení, kdežto by nebyla svatou a Bohu milou pro zásluhu Kristovy, jehožto matkou státi se měla.« Jako královna Esther slyšela od krále Ahasvera ta krásná slova: »Neboj se, neumřeš, nebo ne pro tebe,

ale pro jiné všechny to právo ustanovené je,« tak Marie Panna slyšeti mohla z úst božích: »Všecka krásná jsi, ó Maria, a není poskvrny na tobě, neboť všichni jiní s hříchem prvotným přicházejí na svět, pro tebe však zákon ten neplatí.« Vždyť z ní měl vzejíti ten, jenž nový řád na zemi založiti měl, nový Adam, kterýmžto mělo napraveno býti a obnoveno, co porušeno a pokaženo bylo Adamem prvním. A tímto Vykupitelem a Spasitelem byl Syn Boží — Ježíš Kristus, který zajisté nemohl vzíti požehnané člověčenství své z matky hříchu, byť by jen od Adama pocházejícímu, podrobené, z Matky, která by se Bohu nelíbila, nemajíc milosti posvěčující. To se nedá v rozumu srovnati. Nejsvětější Bůh musil mlti na zemi Matku přechistou, svatou, vždy Bohu milou, v pravdě milostí plnou, tedy vyňatou z obecného pravidla o prvotném hříchu. Vzhledem k tomu tedy, že měla býti Matkou božského Vykupitele, byla Marie s milostí Boží neposkvrněně počatá. Tot význam tohoto článku víry. (P. d.)

Pius VII. a Napoleon I.

Opusťme v minulém vypravování sv. Otce Pia VII., když byl dojel do kláštera kartusianův ve Florencii. Klášter ten patřil ku kraji Ullumbrosa. Řadou smřtin vedla cesta ku klášteru, a odtud se skály na skálu na vrcholky hor apeninských, odkud lze viděti dvoje moře. Pius VII. nemohl se ani pokochati krásnou vyhlídkou, neboť náhlý rozkaz přiměl jej vrátiti se zase do Alexandrie. Sv. Otci zbylo ledva času požádati otce převora o brevít; kardinál Pacca musil se zde odloučiti od svého pána. Na cestě od kláštera ku Alexandrii

sblhali se lidé ze všech stran, jedni sypali kvítí na cestu, druhí podávali papeži vodu, a jiní opět přinášeli mu ovoce. Venkované, majíce úmysl jej osvoboditi, volali: Vuole? dica! (chcete? řekněte!). Při té příležitosti ukradl také jakýs nezbeda sv. Otci špendlík, maje pověrečně za to, že si jím bude moci otevřítí bránu nebeskou.

Tri mile od Janova nesen byl svatý Otec v nosítkách ku břehu mořskému. Připravená zde lodice převezla jej na druhou stranu města k sv. »Petrů na písku«. Na cestě z Alexandrie a z Mon-

dovy došel sv. Otec první francouzské vesnice. I byl zde s takovou laskavou srdečností a úctou uvítán, že zvolal: »Mohl by Bůh ode mne žádati, abych se dělal necitelným, kde se mi tak srdečné city jeví?«

V Grenoblu byli toho času držáni v zajetí Španělové poražení u Saragossy. Vězni těšili se zpěvem svých krásných písní. Sv. Otec jedal kolem, vychýlil se z kočáru, suché ruce své rozprostírá nad zajatci, kteří úctu svou mu vzdávají, neboť bránili svobodu země Španělské, jako on sám bránil svobodu Italie.

Z Grenoblu přibyl svatý Otec do Valencie, kde byl předchůdce jeho Pius VI. dokončil život svůj ve vyhnanství. Pius VII. nosil onen prsten, jež měl Pius VI. při skonání, na znamení, že i strasti i nehody děditi měl po svém ubohém předchůdci a jmenovci. Ve Valencii nepopřáli svatému Otci ani tolik času, aby byl mohl navštívit hrob papeže Pia VI., nýbrž neprodleně se musil vydati na cestu do Avignonu.

Když přijeli k mořským Alpám, chtěl papež pěšky přejít most, na němž čekali obyvatelé vůkolní postaveni v řadách dle stavu, duchovní v kněžském rouše a asi 10.000 lidí na kolenou v hlubokém mlčení. Královna Hetrurská plačíc očekávala se svými dětmi papeže na konci mostu.

V Nizze všechny ulice byly posypány květinami. Velitel, doprovázející sv. Otce do Savony, zamířil tam v noci samými lesy cestou zcela neschůdnou. K největšímu podivení a úžasu vidí uprostřed lesů neobyčejné osvětlení; na každém stromě zavěšena byla světluška. Nevracel se později Napoleon I. takto z Moskvy? Předcházely jej také zprávy o dobrodincích a o žehnání lidu? Mezitím, co trvala tato cesta papežova, byla bitva u Vagramu vyhrána, sňatek Napoleonův s Marií Ludvikou, princeznou rakouskou uzavřen. Třinácte kardinálů bylo vypo-

vězeno a spojení států Církevního s císařstvím Francouzským znovu prohlášeno.

Sv. Otec zajatý v Savoně a obklopený stvárami Napoleonovými, vydal breve, jehož hlavním původcem byl kardinál Roverella, a jež obsahovalo potvrzení několika biskupů jmenovaných od vlády. Císař neočekáváje tolik zdvořilosti od papeže, zavrhl breve, poněvadž by spolu byl musil papeže propustiti na svobodu. Jsa povolností papežovou ještě více popuzen, rozkázal, aby zpečující se kardinálové odložili červené purpurové roucho (odtud název černí kardinálové); někteří z nich uvrženi jsou také do vězení. Prefekt Nizzej dopsal Piu VII., že se mu pod trestem neposlušnosti zapovídá kterýkoli styk s církví francouzskou, on Pius že přestal býti hlavou církve, jelikož prý kázal odboj, jsa pln nepřátelství.

Poněvadž ale nechce prý nikterak zmoudřeti, uvidí prý, že císař dosti moci má sesaditi i papeže. — Jest viděti, že zpupnost Napoleonova dostupovala vrcholu.

Konečně dne 9. června 1812, po třileté vazbě v Savoně, povolán jest Pius VII. do Francouz. Bylo mu poručeno obléci jiné šaty, aby nebyl poznán jako papež.

Veden byl přes Turin a přišel do kláštera na hoře Cenis. Zde, jsa blizek smrti, obdržel poslední pomazání. Ale ani tu nebylo mu dovoleno pobýti déle na zotavenou; jen čas potřebný k udělení svátosti byl povolen. Svatý Otec si ani neposteskl, obnovuje tedy příklad pokory mučenic Verceileské. Tato, stojíc u paty hory a vidouc v okamžení, když státa býti měla, že upadla sponka se šatu katova, pravila k němu: »Zde padá ti zlatá sponka s ramenou tvých, zdvihni ji, abys neztratil, čeho jsi dobyl velkým namáháním.« Po celý ten čas, co se jeho územím francouzským, nesměl svatý

Otec opustiti vozu. Pakli co jedl, musilo se to státi ve voze, jenž vjel do nějaké kůlny na štačí poštovní. Dne 20. června z rána přijel Pius VII. do Fontainebleau. Klíčník, nemaje rozkazu, nechtěl vězně přijmouti. Po obdržení teprve rozkazu z Paříže vstoupil sv. Otec do zámku a s ním spolu tam vešla spravedlnost Boží, neboť na tomtéž stole, o který Pius VI. opíral slabou ruku svou, podepsal o málo let později Napoleon I. listinu, ve které se zřikal vlády. — Když byl svatý Otec odvezen z Říma, povstal v lůně kardinálského sboru rozkol. Jedni — a to byli oni »černí kardinálové«, radili sv. Otci, aby se opřel všemu, co by koli čelilo na újmu světské i duchovní moci sv. stolice, jiní, kardinálové »červení« radili zase k úplnému se vzdání Napoleonovi I. a přijetí nabízeného konkordatu. Ale sv. Otec na tyto nobsledy císaře nic nedal, a byl vždycky rád, když jej návštěvou svou neobtěžovali. Avšak tito přátelé Napoleonovi neustávali v dotěrnosti své, až stařeček 70letý nemoha jim odolati, podepsal konkordát roku 1813.; odvolal jej však hned jakmile k němu přijel kardinál Pacca a Consalvi.

Pacca přijížděje do Fontainebleau, minil nalézt tam dvůr královský. Avšak mimo několik málo sluhů a jedné strážce na schodech nenalezl ničeho. Okna bytu papežského byla zavřena. V předsiní pokoje papežova byl kardinál Doria, v ostatních místnostech několik biskupů francouzských. Pacca byl hned uveden k papeži, jenž nepohnutý, vybledlý, sehnutý, s očima vpadlýma tu stojí, očekával kardinála. Na oslovení kardinálovo, že s velikou toužebností spěchal vrhnouti se sv. Otci k nohám, odpověděl Pius VII.: »Ti kardinálové nás přitáhli ku stolu a přinutili nás podepsati« (konkordat). Po tom odešel Pacca, celý jsa uděšený tím, co byl viděl a slyšel. Navrátil se za krátkou dobu, našel sv. Otce ve stavu

vzbuzujícím obavy, neboť byl papež naplněn lítostí neukojitelnou, že zadal práva církve, ač z přinucení. Traplivá tato myšlenka nedala mu spáti, a zhořčovala mu pokrm tak, že jen tolik požíval, aby nezemřel hladu. »Já se snad z toho zblázniti musím, jako Klement XIV.«, byla jediná slova, která ustavičně opakoval.

Několik dní zabýval se papež listem, který měl býti poslán císaři. Ukončiv, odezdal jej dne 24. května 1813 plukovníku Laporcovi žádaje, aby se list ten donesl císaři.

Na to dal sv. Otec všem kardinálům přečísti následující allokuci (promluvu):

»Požehnán budiž svrchovaný, jenž neodvrátil od nás milosrdenství svého! On chtěl nás spasitelným znamením jenom ponižiti. Nám jestiť pokoriti se pro spásu duše naší; Jemu budiž povýšení, čest a sláva po věky věkův.« Z paláce fontainebleauského 27. března 1813.

Pius VII., v. r.

Nikdy zajisté nevyšla krásnější zvěst z paláce tohoto nad tuto. Sv. Otec se zase upokojil, odvolav podpis vymámený, tvář jeho se vyjasnila, okolo úst bylo zase viděti onen milostivý úsměv, v noci navrátil se zase pokojný spánek.

Napoleon hrozil sice z počátku, že tak mnohou hlavu kněžskou ve Fontainebleau sraziti dá, a že se sám za hlavu státní církve francouzské vyhlásí. Později se stavěl jakoby o onom psaní papežově ničeho nevěděl. Avšak hvězda slávy a štěstí jeho již značně bledla. Pius VII. vyslyš ze řádu chudičkových mnichů, dojal nehodami svými srdce veškerého křesťanstva. Zdálo se, jakoby byl zase obdržel důležitý úkol zástupce lidu, a byl jako daným znamením sesazení potlačitele svobody a veřejného práva. Svoboda jeho se blížila. Přišla bitva u Lipska pro Napoleona nešťastná, a tu císař chtěje poněkud ukojiti rozjitřené

mysle lidu, propustil papeže na svobodu 23. ledna 1814.

Sv. Otec uslyšev to, spěchal do kaple a vroucí díky vzdával Bohu za neočekávané osvobození své. Pomodliv se, vstoupil do vozu a provázen jedním důstojníkem četnictva, sedícím v druhém voze, dal se na cestu k jihu. Ze všech stran sbíhal se lid, a jásaje vital sv. Otce, kdežto Napoleon jedá později toutéž cestou, na vzdor četné stráží cizích komisařů, ledva svým životem jist byl.

Na cestě obmeškán byl sv. Otec pádem svého utiskovatele. Úřad přestal úřadovati, nikdo nechtěl poslouchati, písemní rozkazy císařovy, které ještě před 24 hodinami vydal, jež mohly království vydávati a králům hlavy srážeti, pozbyly úplně platnosti a staly se nevšímanými papírky. Aby sv. Otci dána byla úplná svoboda, musil si vymoci rozkaz krále bourbonského, jejichž korunou sv. Otec Pius byl ozdobil hlavu Napoleonovu.

Jaká to hra osudu!

Další cestu svou konal papež uprostřed zpěvů a slzí, za hlaholu zvonů a provolávání: »Ať žije svatý Otec, ať žije hlava církve!«

Nepřinášely se mu klíče od měst pokořených, aniž poklady vraždou dobyté a krví zbrocené, avšak přinesli k němu nemocné, aby je uzdravil, přicházeli novomanželé, aby jim žehnal. K oněm říkával litočně: »Bůh vás potěš!« na tyto vkládal žehnající ruce své. Dotýkáje se dítek na rukou matek, žehnal i těmto. Nezůstalo človíčka v městech, krom těch, kdož jiti nemohli, všechno mu vycházelo v ústrety. Poutníci celé noci probděli pod širým nebem, očekávajíce osvobozeného papeže. I protestanté dojati jsouce pravili: »Zajisté je to největší muž věku svého.«

Taková jest velebnost pravé společnosti křesťanské, kde Bůh bez přestání obcuje s lidmi, a lid žije v Bohu. Ta-

kovouť má převahu, ač churavý a nešťastím stíhaný, ale vírou a milostí Boží podporovaný stařeček nad úsilím císaře a násilím jeho.

Pius VII. vrací se do Italie, jel přes Carcassone, Montpellier a Nimes. V Bologně odevzdán byl papež úřadům rakouským. Murat, král Neapolský, dosazený Napoleonem, psal sv. Otci dne 4. dubna 1814: »Nejsvětější Otče! Osudem zbrani stal jsem se pánem zemí, jež vám náležely, dříve nežli jste byl nucen opustiti Řím. Neváhám nyní odevzdati je právomoci Vaší, odřikaje se k prospěchu Vaší Svatosti všech dohládačnických práv na tyto země.« Co zbylo tomuto králi a jeho ochránci Napoleonovi při smrti jejich ze všeho toho bohatství a lesku světského? Skoro ničeho, a sv. Otci bylo vše uzmuté zase vráceno.

Šlechetná mysl papežova ukázala se ve světle nejkrásnějším, že se postaral o matku svého utiskovatele Napoleona I. Byvši vypuzena, neměla se kam obrátiti i vzal ji papež do Říma a živil ji až do smrti.

Přibližuje se dne 20. května v společnosti věrného kardinala Paccy k Římu, spatřil sv. Otec hlavní chrám sv. Petra. Jak sám se vyjádřil, proléval slzy, když po tolikém strádání uzřel zase velebnou tuto svatyni. Chtěje branou »del popolo« vejíti do města, byl zadržen 22 sirotky oděnými v bílé roucho a 45 družičkami, nesoucími veliké pozlacené palmy a zpívajícími písně radostné. Množství lidu volalo »Hossana«.

Tentýž Pignateli, jenž tenkrát, když Radet útokem hnál na palác papežův velí vojsku v Kvirinalu, doprovázel nyní vítězný a slavný příjezd pána svého papeže Pia VII. do Říma.

Nevidíme v osudech papeže tohoto prst Boží? Nezmíme tu neviditelnou, velikou ochranu, kterou provází Kristus

svého zástupce na zemi? Nemusí nás osud sv. Otce Pia VII. potěšiti i v našich dobách, kdy nástupce jeho i jmenovec také jako vězeň držán jest v domě svém o vše připraven a na pospasy vydán zlolažnému světu? Bůh dopouští, ale neopouští. Kristus neopustí svého zástupce na zemi, a byť by nějaký čas dal mu zakušení z kalicha utrpení, zajisté zase obrátí vše v radost a plesání. A s papežem

trpí i vítězí církev naše. Proto neztrácejme myslí — Syn Boží jest s námi, a k pokání našemu dává někdy vítěziti zlu; jakmile však nadejde čas, mocí svou božskou dovede nás k vítězství. Jen pevně při něm stájmě, víry se držme, statečně pro Boha bojujme, a dá nám Pán palmu vítězství, byť i ne hned zde, zajisté tam na věčnosti. *Boh. Hendl.*

Marnotratný syn.

(Část další.)

První přítel:

To přeje příteli?

Seth (čte dále):

Do Tyru Šimon, kupec sidonský,
jest nucen Sethu, svému příteli,
tu smutnou zprávu dát —

Ehud:

Hle, smutek zas!

Druhý přítel:

Již mlč a poslouchej!

Seth (čte dále):

— že jeho loď,
jež z Kréty plula, bouří schvácena —
(ostatní vyskočí.)

před dvěma dny do moře zmizela.

Třetí přítel:

Ó nebesa!

Seth (k přátelům):

Má naděj' poslední!
A před dvěma dny klesla do moře!

Ehud:

Jak blesk přichází často neštěstí!
Však jenom zboží tvé a peníze
do moře zapadly.

Seth:

Já žebrák teď!
A ty se ještě smátí chceš?

První přítel:

Běda ti!

Druhý přítel:

To tebe týká se. My nemohli
jsme ztratit nic.

Seth (čte dále):

Nic nešlo zachránit.
Až nerad plním tuto povinnost
přec zprávu smutnou musím sdělit,
bys marně na loď v Tyru čekaje
dél nebyl mučen trapnou předtuchou.

(Upustí list.)

Jsem ztracen! Zničen! Na hůl odkázán!

Ehud:

Na nové štěstí myslí, ne zoufejl!

Seth:

Jsem ztracen, otče! Kdybys věděl to!
(K lodníkovi.)

Můj dík a pozdrav vyříd' pánovi!

(K Ehadovi.)

Dej z peněz jemu, co nám zbývají!

Ehud:

Co zbývají? Vždyť chudi jsme jak ty.
Ty tam jsou peníze. Teď starej se.

Třetí přítel (zaplatí lodníkovi):

Zde mzdu svou máš! Pluj šťastně zpět!

Lodník:

Mé díky! Bohové vás potěšte!

Přátelé:

A tebe chraňte též!

(Lodník odejde.)

Výstup 5.

Predešlí.

Seth:

Jsem ztracen přítel!

(K Ebudovi.)

Teď poraď mně,
a ukaž se být platným přítelem!

Ehud (hrdě):

A ještě radit tobě mám?

Druhý přítel:

Kdo zchud,
ach tomu těžko rady dávají.

Ehud:

Jen tu ti radu mohu poskytnout:
Jdi domů nebo táhni světem dál.
My půjdem také, ale s tebou ne,
ty břemenem bys nám byl zbytečným.
Ať každý bojuje na svoji pěst!
Buď domů jdi a buď zas otrokem;
neb žebratou se živ a krádeží,
a když ti život bude obtíží,
pak odvrz jej. Toť rada moje jest.
My ve svět půjdem dál. Co dělat zde?
Tvě zlato prchlo, prchnem' také my.

Seth:

Co slyším to? Tak mluví přítel můj?
A zasluhuji toho od tebe?
když o všechno jsem s tebou dělil se?

Ehud:

A kdo ti kázal, se mnou dělit se?
Snad myslíš, blázne, že bych bez tebe
ku svému štěstí v světě nepřišel?
Buď rád, že jsem tě uved do světa!
Však nyní sám si štěstí dobyt hled.
Tys mužem přál si být, nuž mužem buď!
My půjdem dál!

Seth (zlostně na něho):

— Ty bídný člověče!

Což zapomněl jsi vše, co dobrého
jsem tobě prokázal jak bratrovi?
Kde štěstí je, které's mi sliboval?
Kde jsou ty časy šťastné svobody,
pro něž jsem domov, otce opustil?
Ty bídný zloději, ty toužil's jen
po zlatu mém, abys je promrhal,
tys štěstí mé jak tygr rozsápál
a ze mne žebráka jsi učinil. —
Já tebe proklínám i řeči tvé,
jež lichotily mně a sváděly.
Buď prokleta to hadí srdce tvé,

jež ke zlatu se mému vinulo.

Já k nebi volám — nebe provázej
té kletbou svou při každém kroku tvém,
ježž učiníš v svém bídném životě!

Ehud (posměšně):

Svých plíc si šetři, nerozčiluj se!
Nic neváže nás již; ty žebrák jsi,
a se žebrákem nechci mlti nic.
Jsme volni oba, jdi, kam libo ti
a o své štěstí znova pokus se!

První přítel:

Nás také k tobě nepoutá již nic
Žij blaze, Sethe! Vodu z moře pij,
když na víno již nemáš, příteli!

Druhý přítel:

Však kupec z Cypru taky vodu pil,
a nikdy potom neměl žizeň již.

(Ostatní se smějí.)

Seth:

— To dikem vašim, bídné ničemy?
Vy výsměchem mně za vše platíte?

Třetí přítel:

Mou soustrast, Sethe! Více nemohu.

Seth:

Já neprosím se tvoji o soustrast!
Svět velký je, snad najdu přátele,
však zloděje od sebe odmítám
Pryč ode mne, vy plemě ještěřů!

Ehud (s posměchem):

Ty, děcko, uť se nyní mužem být
a na vlastní se nohy stavěti,
a to-li dovedeš, pak sláva ti!

(Odehází.)

Výstup 6.

Seth (sám):

Teď zrazen jsem a od všech opuštěn.
Ty, kteří vpravdě milovali mne,
jsem opustil, a kteří zlato mé
v lásce měli, opustili mne.

Jednání čtvrté.

Po roce. Hustý les. Večer.

Seth (vystoupí v roztrhaných šatech,
s holí a rancem a posadí se na kámen):

Již noc se blíží a mně nemožno
je dojít přístřeší, bych přespal v něm.
Tu v temném lese musím ztrávit noc
od jedovatých hadů ohrožen
a divých šelem v noci lovicích. —

Jit dále nemožu, jsem zemden již.
 Ach! jaká bída na mne dolehla!
 Červ ve prachu je bohatším než já!
 Mne opustilo vše. Mé pen'ze,
 ty dávno prchly, nic mi nezbylo —
 leč srdce těžkou vinou stlžené.
 Mé mladé tělo hřlchy zemdené
 již sestárló ve květu života,
 a duše znavená zří z očí mých.
 Jen s bídou vleku se po zemi té,
 jež rájem zdála se mi býti dřív.
 Ó Sethe, synu otce bohatce,
 jak klesl jsi! Svou pýchou pobádan
 já vyšl ve svět a zmarnil podíl svůj,
 své jmění zmrazil veden přítelem,
 jenž jako hyena mi vysál krev,
 když z ráje otčiny mne vylákal. —
 Buď prokleta ta chvíle nebláhá,
 kdy uvěřil jsem řečem lákavým!
 Buď proklet přítel, který ruky své
 mně klamně nabídl, by uvrh' mne
 do bídý bezměrné a zoufalství!
 Buď prokleta to zlato lákavé,
 jež lichotilo' duši, svedlo ji!
 Buď víno prokleta a hřísná bra
 i srdce láskou k známým zkažené!
 Buď moře prokleta i s loděmi,
 jež vábily mne na pout do světla!
 Buď proklet Tyrus, Sidon kletá buď!
 Buď Kreta prokleta, jež zhltila
 můj podíl otcovský, mou nevinost!
 Vás všechny proklínám, kdož štěstí mé
 jste vraždili, mne v propast vrhali!
 — Já v divém bolu vzývám Jehovu! —
 Jak dlouho již to jméno přeskáté
 jsem nevyslovil s úctou patřičnou!
 »Buď věren Bohu!« otec prosil mne,
 a já byl věren lidem bez Boha.
 Ó hrůza jímá mne a zoufalství!
 Však nezoufám, to srdce otcovské
 jen lásku vnuká mi, ne prokletí.
 A neuztím-li nikdy tváře tvé,
 ty otče drahý, bratře milený,
 přec v duši své vás budu věčně zřít.
 — Ó drahý otče! Jak se daří ti?
 Jsi zarmoucen nad synem nezdárným,
 a bolí tě, že tak tě opustil?
 Proč nepodáváš zprávy o sobě?
 Či chladná zem již kryje tělo tvé?
 Ó kéž bych mohl milou tvoji tvář
 jen jednou spatřiti a zlíbat! —
 Již znaven jsem a spánek přichází;
 ó spánku pojď, jenž těšíš nešťastné,
 a na několik hodin vyrví mne
 z muk duševních, jež konce nemají.

(Usne. — Tma. — Tichá hudba se ozve. — Po chvíli vystoupí stařec bělovlasý a bělovousý — otec Sethův a opíraje se o hůl zírá do dálky. — Z druhé strany vystoupí v bohatém šatě Ehud.)

Ehud:

Proč, starče, upíráš do dálky zrak?
 Snad čekáš na Setha, na dítě své?
 To dítě něžné?

Otec:

Něžným nebyl on,
 když otce svého mohl opustit.
 V mou pohled'vár, zármutekmsklíčenou
 mé vlasy viz, jež bolem zbělely,
 nad marnotratným synem, Sethem mým.
 Mé oči brzo pláčem oslepnou
 a marným vyhlížením do dálky,
 z níž nevrací se dítě ubohé. —
 Ó poslyš, muži, jak jsem šťasten byl,
 když po prvé mi Setha vložili
 do rukou mojích, jak jsem chránil ho
 a o zdraví jsem jeho pečoval,
 když nemoc přepadla jej zákeřná
 a hrobu přivedla až na pokraj.
 Já nespál tehdy, celé noci bděl
 a ošetřoval dítě předrahé. —
 A když jsem nyní ve dnech starých svých
 na syna svého štěstí patřit chtěl,
 tu opustil mne, láskou zhrdl mou.
 Ó Sethe drahý! Vrat se! Synu můj!
 Ať skončí se můj žal a zármutek!

Ehud:

Ty nepřej si své dítě spatřiti,
 tak nevrátí se Seth, jak odešel.
 On na lcupeži v moři podíl měl,
 on se ženami hřísný život ved'
 on do propasti hříchů upadl.
 On se přáteli podíl promarniv
 a nemaje již z čeho býti živ,
 ve falešné hře hledal štěstí své.

Otec:

Ó ustaň, pro Báh! Ty mne usmrtíš!

Ehud:

Nuž umři, starče, nic ti lepšího
 zde nekyne. Slyš dál: Byv ošizen
 od přátel svých o peníz poslední
 je žebrákem teď, hladem trápí se.
 Zde zlato viz, snad poznáváš je přec,
 vždyť tvojím bylo, sám jsi získal je
 svou prací krušnou pro svou rodinu,
 to mým je teď a zvoní v kapse mé.
 Jen podívej-se na mne pozorně,
 snad poznáš mne, jen lépe upří zrak!

Otec:

Ha! Nebesa! Již tebe poznávám,
ty svůdče Setha, syna milého,
jenž vyrval jsi jej z mého náručí!
Ó vrať mi Setha, vrať mi dítě mé!

Ehud:

A což, kdyby pozdě bylo již?
A přijal bys zločince v náruč svou?
(S krutým posměchem odchází.)

Otec:

A lituje? Reči! — Želí hříchů svých?
(Spěchá za ním, sen je u konce.)

Seth:

(Z nenáhla se probouzeje.)

Ach, otče, zůstaň, želím, lituju.
Zde jsem! Proč odcházíš? Co děje se?
Já snil jsem jen. To byl jen pouhý sen.
Ó kdybych orličí měl křídla teď,
a v domov zaletět moh' předrahy,
jak vrhl bych se na tvář před otcem
a prosil, plakal, až by odpustil. —

(Slunce vychází.)

Jsem znavený a hladem zmořený
a v lese tomto pustém, neznámém
snad zbloudím ještě víc a zahynu

a otce milého již nespátřím. —
Však hle! — tu někdo ke mně blíží se.
Buď Bohu chvála! Ten mne vyvede.
Je chlapec to! — To jistě blízko již
jsou obydlí.

(Chlapec vstupuje.)

Ach dobrý chlapecu,
jak vítám tě! Mně pověz, zbloudil jsem,
jak daleko mám k lidským příbytkům?

Chlapec:

Když půjdeš na východ, tu nejdříve
ku chatám dojdeš.

Seth:

Dlouho musím jít?

Chlapec:

As hodin pět.

Seth (zděšen):

Pět hodin ještě jít?
Ó nebesa! To zhynu na cestě!

Chlapec:

A k tomu věru se mi podobáš.

Seth:

A jak daleko je Jerusaleém?

(Přítě dále.)

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Část další.)

Oddíl druhý.

Jakými ctnostmi Krescencie vynikala.

Hlava první.

Víra základem duchovního života.
(Summ. N. 7. § 1—395. Act. B. 31—58.)

Cím silnější a zdravější má strom
kofeny a čím hlouběji do země jich
zapouští, tím bujnější bude jeho vzrůst,
tím déle vytrvá jeho životní síla, tím
hojnější bude vydávati ovoce. Podobně
se to má s nadpřirozeným životem
křesťanským, jehož zdárný vzrůst zá-
vislým jest na víře; neboť dle učení

církevního sněmu tridentského (Sess. 17.
cap. 5.) »jest víra počátek a základ lid-
ského spasení, a kořen veškerého ospra-
vedlnění. Čím čistší, pevnější a živější víra,
tím utěšeněji vyrůstá z tohoto kořene
života nebeský květek dokonalosti kře-
stánské. Tuto myšlenku vyjadřovala cti-
hodná Krescencie jinými slovy takto:
»Víra jest jediné bezpečná cesta, po které
se jistě a bez obavy, že bychom zblouditi
mohli, k Bohu dostaneme, ona nás při-
způsobuje k tomu, abychom sladkost
Boží již zde na zemi okoušeli, pokud
nám toho dovoluje Bůh sám.«

Proniknuta jsouc tímto přesvědčením, vážila sobě nade všecko pokladu a milosti sv. víry. Ústa jí přetékala vychvalováním svaté víry a nemohla se dosti naděkovati Pánu Bohu za tu milost, že jí ve městečku na polovic protestantském dal z dobrých katolických rodičů zrozenou a po katolicku vychovanu býti. Sestra Gabriela prý častokráte od ní slýchala: »Netěšilo by mne, kdybych, jsouc stvořena, neměla víry, kdyby mi totiž Bůh nebyl udělil převelikou milost, že jsem se stala údem pravé, katolické církve, za kteroužto milost nebudu moci po celou věčnost dobrotivému Bohu náležitě díky vzdáti. Víra jest nadpřirozený dar Boží, a váží více, než že nás stvořil. Neboť i nevěrci jsou od Boha stvořeni, ale bez víry nemohou býti spaseni.«

Z toho, že tak vysoko cenila svatou víru, a že všechny lidi tak vroucně milovala, zejména své sourozence, přýštily ty bolné slzy, jimiž až do své smrti hořce oplakávala smutnou roztržku ve víře, pro kterouž tolik spoluměšťanů jejich odvráceno jest od pravé církve, Kristem založené. Neustále obětovala za ovečky od ovčince Kristova zbloudilé vroucné modlitby, tuhé posty a různé kající skutky milosrdenství Božímu. Vybízela též spolusester svých, zvláště novicек, horlivými slovy, aby činily taktéž. Kdykoliv o tom mluvila, vznášela se její bledá tvář a plála jako růže. Bohaté slzy polivaly její ruměncem. Někdy se zamlčela vnitřním pohnutím úplně, nebo jen vzdychala: »Ó, kéž by všichni lidé v Boha věřili, kéž by všichni Boha náležitě poznávali!«

V této horlivosti o rozšíření pravé víry neznala žádného rozdílu ani mezi ani národů, se stejnou láskou objímajíc všech nevěřících i bloudících bez výjimky. Nebyla by žádné oběti litovala, kdyby jen jediné duši byla tím zjednati mohla pravou víru. Na ten úmysl každého dne

se Bohu obětovala, ochotna jsouc nejbolestnější trápení a smrt nejhořčí podstoupiti. Kdyby to byl Bůh od ní žádal, ráda by se byla vydala do zemí pohan-ských, aby za spásu tamních duší krev svou vycediti mohla. Nejednou říkávala: »Kdybych nebyla ženou, vydala bych se na cestu do Indie, buď hlásat Krista pohanům, aneb obětovat za ně Bohu krev svou.«

Co však nebylo jí dopřáno učiniti skutkem, nahražovala vroucí modlitbou a kajícími skutky. Mluvila-li kdy s kněžskými, zejména s missionáři, neopomenula jim přednésti vroucí prosbu, aby vznešený úřad svůj horlivě zastávali a víru svatou, kde a jak mohou, rozšiřovali. Za kazatele a missionáře denně se modlila a spolusestry k téže modlitbě nabádala.

Vzrůst království božího na zemi bylo to jediné, co jí na světě zajímalo. O jiných událostech a novinkách ani slyšeti nechtěla, jakmile však přišla řeč na víru a na záležitosti církevní, tu dychtivě, jako na obě uši poslouchala. Byla-li řeč, že se někdo na pravou víru obrátil, neb o rozvoji sv. církve, tu radovala se celá v Bohu a ústa její překypovala- vroucími díky Otci světél, k nemalému udivení a povzbuzení všech přítomných. Zejména zaradovala se po každé, kdykoliv uslyšela, že některé protestantské dítě brzy po křtu svatém zemřelo, a jsouc ve stavu milosr'di, jako úd pravého duchovního těla Kristova, korunu slávy dosáhlo.

Zaslechla-li však cos o rozkolu, o odpadlictví, nebo že někdo v církvi dává veřejné pohoršení, nebo že nepřátelé církve dobyli nějakého vítězství, tu jí projel srdcem nevýslovný bol a vynutil jí hořké slzy; jen modlitbou a odevzdáním se do vůle Boží se opět utišila.

Z téhož pramene, z její hluboké a živé víry, přýštila též její neobyčejná

úcta k svatým mučovníkům. Pro víru, krev a život nasaditi pokládala za největší štěstí křesťana, a jen toho nejvíce želela, že sama štěstí toho není hod. Již pouhá zmínka o některém mučovníku vzbudila v ní takovou radost, spojenou s obdivem a žádostí, státí se účastnou téže milosti, že jí ani sama při sobě ukrýti nemohla. Nemohouc jinak, obětovala mučovníctvím lásky krev svou s mučovníky pro víru, až do krve se bičující a jiné skutky kající vykonávajíc. Ani stáří, ani nemoc, ani slabost nemohla jí od tohoto dobrovolného mučení zdržeti; ještě po smrti na její mrtvole čerstvé toho známky našli.

O svátcích sv. mučovníků bývala jako u vytržení, a nejednou dala se do hlasitého chválení a velební svatých mučovníků a počala důtklivě přimlouvatí sestrám, aby toužily po takovém štěstí, aneb alespoň životem kajícím jeho účastnými se staly.

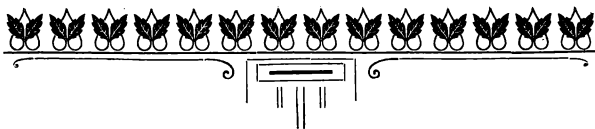
Z toho, co jsme zde pověděli, jest patrné, že její víra byla povahy nadobvyčejné, a to objeví se nám ve světle ještě jasnějším, když uvážíme, jak čistá a pevná, jak osvícená a jak živá byla její víra.

Jí dostačovala jediná pohnutka k věření, totiž, že Bůh nejvyšší pravdomluvný, samá pouhá pravda, učení to zjevil. Všecké jiné důvody, po nichž rozum vlastním přemýšlením pátrá, prchaly jako mlhy před božským světlem pravdy, jež zasvítlo v srdci jejím. Milost sv. víry povyšovala mysl její daleko nad pomysly a důvody lidské, daleko nade všecku moudrost a vědu učeného světa. V dětinné prostotě své naslouchala tomu, co jí Otec nebeský, té pravdy božské pevně se drží, dobře vědouc, že se nemůže mýliti ani jiných klamati.

Této pravdě svrchované v pokorě podrobovala rozum i srdce své, dokládajíc denně vícekrátě těmito nebo podobnými slovy: »Tys' ó Bože, věčná a vševědoucí pravdo, takto řekl, a já věřím nezvratně!« Někdy říkala: »Ó veliká tajemství Boží! Jak svatá jste a přepodivná! Budu je vždy pevně a účinně věřiti, a srdcem i ústy vyznávatí!« A právě touto věrou ryzi, již nebylo přimíseno žádné osobní citlivůstkářství ani plané domněnky, přemáhala mnohá nebezpečí, která se nezdá práve těm duším v životě vnitřním snadno naskytají, jež vodi Bůh po cestách mimořádných. Ať tedy duši svou ztápěla ve světle zázračných vidění, a v rozkošných pocitech, anebo procházela »temnou nocí uprostřed stínů smrti.« Vždy jen se pevně držela sloupu svaté víry, kterážto dle slov apoštolských (II. Petr. 1, 19.) »jako svíce v temném místě svítí, až se den zasvítí a dennice vzejde v srdcích vašich.«

Slyšíme, co sama soudí o takových mimořádných zjevech, jak střízlivě se o nich vyslovuje říkouc: »Jediný článek víry má u mne vyšší cenu, než všechna soukromá vidění; neboť těmi mohla bych snadno se klamati, aneb oklamána býti; nikoliv však ve člancích víry, které se opírají o nekonečnou a neklamnou pravdu.« Ještě obsáhleji vykládá její zásady sestra Gabriela: (Str. 24.) »Je to ovšem veliká milost«, říkala, »zjeví-li se někomu Pán Ježíš; ale já toho nezávidím nikomu, neboť mně úplně stačí sv. víra. Jestli to zajisté mnohem záslužnější, když věříme a nevidíme: Neboť co jsme viděli, nemůžeme již více věřiti, poněvadž to vidíme na své vlastní oči. Věřmež tedy, čeho jsme neviděli a věrou toho dosíci hledme, neboť sv. evangelium (Jan 20, 29.) blahoslavi těch, kteří neviděli a uvěřili.«

(Pokračování.)

Slavnostní schůze

Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje na Velehradě.

Valná hromada Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje, jež v prvních dnech měsíce srpna každoročně na posvátném Velehradě se koná, vždycky jest rodinným projevem živé cyrillo-methodějské víry a zároveň novou vzpruhou pro idealy cyrillo-methodějské. Proto divu není, že každoročně ze všech krajů moravských četní poutníci spěchají na Velehrad účastnit se schůze Apoštolátu. Bylo-li letos účastenství menší, nelze toto připisovat liknavosti členův Apoštolátu, ale hroznému vedru, které mnohé doma zdrželo. Zvláštního lesku dodaly letošní valné hromadě sborové zpěvy chovaneček pedagogia řepčinského a dovedná souhra kvartetta ctp. p. bohoslovcův olomouckých.

Slavnost velehradská konala se i letos obvyklým pořádkem. V předvečer o 1/8 hod. seřadil se průvod u Cyrillky a za zpěvu hymny „Ejhle, svatý Velehrad již září“, za hlaholu zvonů bral se průvod k svatyni velehradské, kdež uvítán byl od vys. dp. kanovníka Dra. Jana Pospíšila z Olomouce a kněží velehradských vdpp. rektora Wirsiga, Tomečka a Pokorného T. J. Ve svatyni měl pak kázání na uvítanou dp. P. Stryhal, jenž doporučoval poutníkům Krista Pána jako studnici vody živé, pramen milosti, jež přinesli nám sv. Cyrill a Methoděj. Promluvil o významu Apoštolátu, s nímž začít má každý sám u sebe a pak šířit uvědomění katolické všude ve svém okolí. Končí vřelým vyzváním k hodnému přijetí svatých svátostí. Dp. Dr. Stojan vykonal pak s poutníky adorační pobožnost před nejsvětější Svátostí, načež vsdp. kanovník Dr. Jan Pospíšil měl slavné požehnání, po něm následovala společná večere u Heroldů, již zpříjemnily sl. chovanky řepčinské pěknými zpěvy. Po večeri byla společná večerní modlitba. Nastal pak noční odpočinek. O 1/5 hod. ranní budiček svolával poutníky velehradské k ranní pobožnosti a přijetí svatých svátostí. O 6. hodině ranní sloužil vdp. farář z Uh. Slovenska mši svatou, při níž přčetní poutníci a poutnice přistoupili ke stolu Páně. Při sv. přijímání zpívaly chovanky pedagogia řepčinského dojemné sbory od A. Petzolda.

Po společném snídani po 8. hodině ranní zahájena byla valná hromada Apoštolátu na klášterním nádvoří. Na tribuně zaujali čestná místa ptp. vsdp. kanovník Dr. Jan Pospíšil, poslanec Barwinski, msgr. Vl. Štátný, assessor Jan Vychodil, děkan Dr. Jan Schneider, inspektor Šíkola z Přerova, vrchní berní inspektor Ůhlela z Kroměříže, farář Ignát Zavřel z Přerova, vikář Jan Vylvlečka z Olomouce, Dr. J. Sedláček z Uh. Hradiště, mlynář Látal z Borsic, lesmistr Dušek z Buchlovic, oficial Fučík a jiní.

Valnou hromadu řídil předseda ústředního výboru Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje vsdp. Dr. Jan Pospíšil, sídelní kanovník v Olomouci. Zahájil schůzi křesťanským pozdravem. Vítá srdečně všechny účastníky z blízka i z dále. Vzdává díky ústřednímu výboru za účastenství na schůzi, jež jest krásným osvědčením víry katolické za dnešních trudných časů. Preje schůzi plného zdaru. Udělil slovo panu L. Surkovi, filsofu z Vídne, jenž pronesl chvalořeč na sv. Cyrilla a Methoděje, mluví o zásluhách svatých našich apoštolů Cyrilla a Methoděje o národy slovanské. Preje si, aby sláva památného místa vzbudila oheň nadšení k dílu cyrillo-methodějskému. Líčí poměry doby, v níž zavítali k nám svatí apoštolové. Lid v pohanství

byl pohřben, němečtí kazatelé nedovedli Kristu získat lidu slovanského. Šťastná byla myšlenka Rostislavova povolat sv. Cyrilla a Methoděje. Nevíme, čemu více u nich se obdivovat, zda jejich lidumilnosti a horlivosti či jejich učenosti. Doma vzdali se všeho a šli k neznámému lidu v neznámé kraje. Nelekali se nijakých překážek, přeloživše Pismo svaté, apoštolovali s horlivostí neunavnou. Vedeni láskou k pravdě podnikli dílo veliké. Práce tak nezištné, obětavě podnikaná musila i přinést ovoce zdárné. Velikost díla jejich hlásá historie. Přinesli nám viru, osvětu, historii, slávu slovanskému rodu. Jsou zjevem nebeským pro všechny Slované. Bez nich kde byli by dnes Čechové, kde Slované vůbec? Slovy Palackého dokládá veliký význam sv. Cyrilla a Methoděje. Jim děkujeme, že nezahynuli jsme v moři německém. Obrodili, zuslechtili všecek národ slovanský. To uznal i svatý Otec Lev XIII. ve své encyklice »Grande munus«. To dosvědčuje i výrok velikého biskupa Strossmayera, že byli Slovanům tím, čím sv. Petr a Pavel celé církvi. Sv. Cyrillu a Methodu děkují Slované nejen křesťanskou vírou, ale i dobrodiním vzdělanosti, jazyk slovanský učinili jazykem kulturním překladem Pisma svatého a slovanskou liturgií. Zachovali Slované před záhubou, učinili Slované národem kulturním, zabezpečili Slovanům slavnou budoucnost. Jsou nám zářivými příklady, jak kulturní vzájemnost slovanskou šířit a udržet. »Nezhyne rod, jenž věřit nepřestane!« (Výborně. Potlesk.)

Osvědčený sbor chovanek paedagogia řepčinského zapěl sbor »Hospodine, smiluj se.« Po té ctp. bohoslovci z Olomouce zahráli dovedně kvartetto od dra Antonína Dvořáka.

Druhým řečníkem byl 70letý slovenský farář z Uher, jenž jménem uherských Slováků pozdravuje valnou hromadu. Ze známých důvodů jméno jeho neuvádíme. Poprvé zavítal na Velehrad r. 1863, od té doby, kdykoli může, každoročně spěchá na místo posvátné. Slavnost apoštolátu velice ho dojímá. Pripomíná otcům i matkám, že svým dětem mají býti prvními apoštoly od nejtělejšího věku, dle vzoru a příkladu sv. Cyrilla a Methoda. Vzpomíná své pouti r. 1885. Úřady pouť mu zakázaly, hrozily vězením, šel se svými farníky na pouť na Velehrad přec. Více sluší poslouchat Boha než lidí. Třeba nám odhodlanosti, horlivosti v nynějších dnech. (Výborně, potlesk.) Řepčinské chovanky v odměnu slovenskému řečníkovi zapěly řízný sbor »Pod Krívaňom«.

Slovo uděleno dp. Frant. Valouškovi, faráři z Němčic, jenž promluvil o víře. Chce mluvit o této věci jasně a krátce. Ovšem snáze je mluvit dlouho a nejasně. Víra je slovo staré, ale moderní člověk ho nemiluje. A přece víra člověku je tím, čím rybě voda a plícím vzduch. Bez víry není lidský život možný. Dítě věří otci a matce, žák věří učiteli, učeník mistru, čtenář spisovatel, posluchač řečníkovi. Všecek život náš proniknut je vírou. Mnohý arci praví, že věří jen svým smyslům. Ale i ty často nás klamou. Hlál ve vodě zdá se nám zlomenou, fatamorgana klame poutníky na poušti. I ve vědě je mnoho věcí, jichž rozum lidský nepochopil a snad nikdy nepochopí. Proto by člověk ani sobě ani svým smyslům věřit neměl. Kdyby lidé sobě navzájem a ani sobě věřit nechtěli, byl by život lidský horší než život v blázcinci. Bez víry život lidský není možný. Víra je přirozená a nadpřirozená. Víra nadpřirozená věří Bohu, víry přirozené výsledkem je věda, ovocem víry nadpřirozené je náboženství. Věda a náboženství jsou dcery jedné matky víry, nejsou soky, nýbrž dvě sestry, věda je jako pečlivá Marta, náboženství je Marie, jež seděla u nohou Kristových. Sestry jsou to a obě se doplňují. Kdyby byl člověk jako zvíře, stačila by víra přirozená. Ale člověk má v nitru cos tajemného, perut světa nadzemského, jak praví i básník Sv. Čech. Bez nadpřirozené víry není v pravém slova smyslu života lidského. Není Boha, soudce a odplaty věčné, kdo může dávat zákony a přikazovat, abych zákonů poslouchal? Není-li Boha, v nás nic vyššího, pak správná je nauka Nietzschova, mravné je to, co mi prospívá, nemravné je, co mi škodí. Není-li Boha, pak oprávněno je nejhorší sobectví, jež lze v mezích udržet jen hrubým násilím. — Goethe uznává, že našel šlechetné povahy, jen kde zakořeněno bylo křesťanství. — Bismarck pravil: Není-li Boha,

kýchnu na všechny. Víra nadpřirozená je základem mravní síly člověka, základem štěstí lidského. Jistý professor známý nevěrec dal děti vychováti nábožensky a to proto, jak pravil, aby byly šťastnější a měly více klidu vnitřního než má sám. Víra je člověku andělem strážným, povzbuzuje, sílí, varuje, povznáší, uklidňuje, uspokojuje člověka. Je základem spořádané rodiny. Dobrý rodinný život je možný jen tam, kde cit je pro mravnost a povinnost, pro vzájemnou úctu a lásku. Mravnost bez víry je nemyslitelná, nemožná. Kde mizí náboženství, mizí i mravnost. Povinnost bez víry je krásné slovo bez vnitřního obsahu. Dobrá matka, žena sloup dobré rodiny. Ženu v těžkém postavení sílí jediné víra v Boha, žena bez víry je bojovnicí bez meče a štítu, jest perla bez lesku a svitu, jest kněžna zrazená a opuštěná. Kde není víry v Boha, tam na denním pořádku jsou rozvody a vražda dětí ještě před narozením. Bez víry v Boha nemožná je společnost, nemožný je národ, jehož základem je spořádaná rodina. Národy, které náboženství se spustily, zahynuly jako na př. Řekové a Římané. Stačilo kopnutí barbarů, aby padla slavná kdysi Roma. Tehdy se tak stalo, když zmizela víra, stud, pravda, když nastoupila lest, podvod, úklady, násilí, zločinná touha po požívání. Tak každý národ klesá ztrátou víry, mravnosti, síly, pak sama sebou přijde zkáza. Řekne snad někdo, že národové hynuli vinou svých špatných králů. Až snad nastane vláda lidu, pak bez Boha bude snad právo a svoboda. Lavelley vyvrací podobné názory. Čím zřízenější národa lidovější, demokratičtější, tím více třeba, aby proniknuta byla náboženstvím, jinak není v nich síly. Tocquille přímo pochybuje, aby člověk snesl úplnou neodvislost náboženskou, nevěru a svobodu politickou. Bez víry není svobody, poněvadž bez ní není citu pro právo a povinnost. Nadpřirozená víra jediným základem je mravní síly, duševního klidu, štěstí člověka, andělem strážným rodiny, nerozborným stítem síly národů. Jen blázen říká není Boha, bez Krista nelze nic učinit. (Výborně! Potlesk.)

Následuje velehradská hymna »Bože, co's ráčil«. Potom promluvila paní Gabriela Ůlehlová z Kroměříže. Vzpomíná své cesty po Rusku vykonané. Nápadná jí byla velikost a nádhera ruských chrámů se vzácnými zlatými kopulemi. Nezavíděla této nádherě. I my máme chrámy velebné, sv. Víta, sv. Hostýn, svatyni velehradskou. Kdo v ně vstoupí, proniknut je zbožností. Litovala, že u nás není přece tolik zbožnosti jako na Rusi. Lid i intelligence jeví tam velikou zbožnost. Veřejně skutkem, slovem víru svoji vyznávají. U nás ve vyšších kruzích málo tak veřejně víru vyznávají. Žena má na prvním místě být dobrým příkladem svému okolí. Nelze si představit ani paní vzdělanou, ale ne zbožnou. V době nynější jest na ženách katolických, aby víru šířily a podporovaly. Jim jest se starati, aby manžel, děti, čeleď, povinnosti náboženské plnily. Blaží-li konání povinností světských, tím více blaží konání povinností náboženských. »Slibme si častěji: Já a dům můj budeme Bohu věrně sloužiti a povinnosti náboženské plniti. (Výborně, potlesk). Chcvanky řepčinské zapěly pěkný sbor »Zdráva buď«. Ctpp. bohoslovci zahráli druhé kvartetto Dvořákovó. Chcvatky řepčinské zapěly ruský sbor »Mnogaja ljeta« na počest říšského poslance prof. Alex. Barwinského, jenž hned na to slova se ujal, uvítán srdečným potleskem. Mluví rusinsky. Pozdravuje drahé bratry a sestry jménem ruského sjednoceného národa. Přišel se osvěžit nadšením a prací cyrillo-methodějskou k boji pro rovnoprávnost svého národa. Nezavítal poprvé, nýbrž po třetí už na Velehrad nadchnout se k další práci pro svůj národ a Slovanstvo. Vzpomíná lonské pouti a veliké oslavy sv. Cyrilla a Methoda. Preje si, aby ze všech zemí slovanských putovali poutníci na Velehrad, aby si tu nabrali ducha nadšení a vzájemnosti pravé slovanské, cyrillo-methodějské. Říše velkomoravská klesla nesvorností, zradou na díle cyrillo-methodějské. Všichni národové slovanští těžkí mají zápas dnes s odpůrci svými. Rusini musí vésti boj, bohužel i s Poláky, na Rusi katolickým Rusínům dějí se veliké překážky. Dokud nepostaví se národové slovanští na křesťanskou vzájemnost v duchu cyrillo-methodějském, dotud nebude lépe. I veliké Rusko trpí dnes za to na dalekém východě, že nedává národům svým svobody politické a náboženské. Jen na spravedlnosti kře-

stanské lze budovat štěstí národů. Českému národu náleží zásluha, že pozdvihl myšlenku vzájemnosti slovanské, že byl vzorem jiným národům slovanským v boji za práva. Cituje uznání Ševčenka práci Šafarikové, jenž položil základ vzkříšení Slovanstva. Poslání slovanských národů sebe vzájemně poznávati, jest sobě vzájemně pomáhati, sobě důvěřovati. Málo se známe. Spíš víme, co se děje v Japonsku, v Americe, ale neznáme života národů slovanských. Není těžko Slovanům se srozuměti při dobré vůli, netřeba se dorozumívat Slovanům němčinou. Sám lehko se dorozumí s Čechy, Chorvaty a Slovinci. Vzájemné dorozumění Slovanů jest povinností intelligence. Přeje snažně, aby Slované lépe se vzájemně poznávali, sobě pomáhali na zásadách lásky a spravedlnosti křesťanské, již nás učili svatý Cyrill a Methoděj. Ať žije český národ, ať žije vzájemnost slovanská (výborně, potlesk). Sbor opakuje blahopřejný sbor „Mnogaja ljeta“ posl. Barwinskému. Kvartetto ctpp. bohoslaveč olomuckých hraje dovedně národní písně.

Pokladník apoštolátu vdp. assessor J. Vychodil, farář z Charvát, pozdravuje všechny účastníky upozorňuje na účel apoštolátu stanovami vytičený modlitbou a příspěvky podporovat dílo sjednocení všech Slovanů u víře pravé. Na missie mezi Sloany posláno bylo Propagandě 1. prosince 1903 4000 K a letos 17. března 6000 K. Dnes máme pobotově 1600 K a na potřeby správní 600 K. Na kapli v Bosenské Krupě poslán byl příspěvek 1000 K. Před 2 lety založili si čeští úředníci a dělníci katoličtí spolek na stavbu kaple, všechny prostředky vyčerpali, obyvatelstvo je většinou mohamedánské, katolíci mají do kostela 5 hodin, trpí tím vira i výchova dětí. Za příspěvek na kapli vroucení poděkovali a všichni za členy Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda přistoupili. Za to zasluhují naši největší úcty a další podpory Apoštolátu, když zklamáni byli ve svých nadějích na podporu vlády. Pomocí krajanů v Bosně poskytnutou, vyplnil Apoštolát úkol svůj. Sami važme si svých chrámů, budme jim sami ozdobou svojí zbožností, jako členové Apoštolátu plněme bedlivě povinnost, povzbuzujeme všechny, aby všichni národově slovanští vzdávali Bohu čest ve sv. Cyrillu a Methoději.

Bratr Slovan z Vídně pozdravuje valnou hromadu charvatsky. Vyzývá k věrnosti k svému rodu. Sv. Cyrill a Methoděj učili nás býti věrni Bohu i národu. Nemáme přátel ve světě, leč sami sebe. Upozorňuje na nesnáze Čechů ve Vídni, kde nedostatek českých škol, nedostatek českých služeb Božích. V druhém pokolení se nám tam Češi odnárodňují. Budeme-li dobrými katolíky, budeme i dobrými Sloany.

Dr. Stojan sděluje některé pozdravné dopisy a telegramy, jež poslali posl. Povše, farář Jurečka z Pruska, sl. uč. Fortýnova, farář Prachař z Brem atd. Navrhuje, aby ndpp. velepastýřům moravským provolána byla „sláva“, což ihned se děje. Sděluje, že Propagandě výbor navrhl, aby sarajevskému bohosl. ústavu věnovány byly 2000 K, bulharskému učitelskému ústavu v Sofii 2000 K, křesťanům v Macedonii 2000 K, sestrám ve Sv. Filomeně 500 K, sestrám v Trávníku 500 K. Vyzývá k horlivé činnosti v apoštolátu.

Vzpomíná při tom legendy, dle níž na Zelený čtvrtek letí všechny zvony do Říma, kol sv. Petra usedají a ten čítá, který ještě schází a připomíná, že na rok má se dostavit. Zvony pak domů se vrací zvonit na slavné vzkříšení. Tak každý z nás zvonem býti má slávu Boží hlásajícím, každý z nás na Velehrad rád má zavítati a druhé přivést. Poukazuje na velikou důležitost a potřebu českých služeb Božích ve Vídni. Není to justament, ale skutečná duchovní potřeba statisíců českých duší. Doporučuje podpoře toto dílo veliké. Vděčnějších lidí nad Čechy vídeňské za to nelze najít. Připomíná na popud místopředsedy vdp. Jana Schneidra letošního jubilea prohlášení Neposkvrněného Početí Panny Marie, jež bude v září velká slavnost z této příčiny na sv. Hostýně. Vzpomíná 100letých narozenin Fr. Sušila, doporučuje ho modlitbě poutníků. Vzdává dik všem účastníkům valné hromady, zve, aby na rok každý aspoň dva nové přivedl, aneb aspoň sám přišel, děkuje srdečně předsedovi vsdp. kan. dru J. Pospíšilovi za všecku ochotu, shromáždění provolává mu „slávu“, dr. Stojan děkuje ct. OO. jesuitům za všecku

laskavost, vzdává »Pán Bůh zaplat«. Sborem sl. chovanek řepčinských končí pak valná hromada. Za zpěvu Mariánské písně »Tisíckrát pozdravujeme Tebe« ubírá se všecko shromáždění do svatyně, kdež pak vsdp. kan. Dr. Jan Pospíšil sloužil o 11. hodině slavnou mši svatou za asistence vdpp. děkana P. Petra Hlobila z Rajhradu, Jos. Vyvlečky, vikáře z Olomouce, Dra In. Obdržálka, faráře z Domanína. Při mši sv. opět neunavné chovanky řepčinské zapěly pěkné vložky. Po slavné mši sv. byl společný oběd, při němž slečny z paedagogia řepčinského zapěly několik sborů. Jim na rozloučenou a na poděkovanou připil dp. farář z Úher. Po 1. hod. odpol. bylo v Cyrillce sv. požehnání a uctění ostatků svatého Cyrilla. Následoval rozchod účastníků valné hromady Apoštolátu.

•Hlas•.

Julie z Massowů.

Obráz konvertitky z 19. století. — Podává Ign. Zháněl. (Č. d.)

12. Přesídlení do Drážďan.

Přátelé Juliini neradi viděli, že odešla z Düsseldorfu. Častěji zvala ji nyní hlavně hraběnka Alžběta z Gröbenů; v lednu 1872 vypravila se tam. Líčí pobyt svůj takto: 2. února: Jak libezné je zvonění četných, krásných zvonů, dnes, ve svátek Požehnané mezi ženami! Spěchala jsem do kostela sv. Ondřeje aúčastnila se všech obřadů. Gröbenovi ani nevědí, jak často se tak děje; tato slavnost měla by přece býti všem křesťanům společná! Jak krásné bylo vše v kostele! Při oltáři byla plameny osvětlena písmena jména Mariína, zpívali jsme Mariánské písně a šli průvodem s posvěcenými svícemi po kostele. Byla jsem šťastna jako v nebi! Ó jak krásně, že jsem opět v Düsseldorfu, tak říkávám každodenně večer. 14. února píše: Popelční středa. Memento homo, quia pulvis es et in pulverem reverteris, t. j. pomni, človče, že jsi prach a v prach se obrátíš! Jméno tohoto dne znala jsem již dávno, ale nikdy nebyla při popelci.

Když mne dnes probudily časné z rána zvony, dostala jsem velkou chuť po popelci. Šla jsem potichu přes dvůr na ulici. Hvězdy ještě svítily a oškvlily se mi lidé se škraboškami a podivně

odění, kteří s hlukem a zpěvem kazili slavnostní ráno. Ale v kostele svatého Ondřeje bylo shromážděno mnoho lidí, dodala jsem si srdnatosti, přiklekla k zábradlí a dostala popelec. Dlouho klečela jsem pak, uvažujíc slova: pomni, že jsi prach! Přiznala jsem se později přítelkyni Gröbenové, která pravila, že to byla velká směllost.

Když přišla později do Berlína a vykládala superintendentovi co učinila, odpověděl jí, že to byl dobrý, svatý skutek; nanejvýš že bylo malé bezpráví proti katolíkům, protože neoprávněna, účastnila se jejich obřadů. Od té doby neobmeškala po několik let a vždy účastnila se popelce. O boji kulturním, který vznikl tehdy, píše: »Stojím víc a více na straně katolíkův. Vidím, jak církev svůj kříž nese a s Pánem na hoře Olivetské volá: fiat voluntas Domini, t. j. staň se vůle Páně.« Všichni v Düsseldorfu milovali paní z Massowů, ale přece jen jediná láska tam v jejím srdci rostla a mohutněla, láska k Marii, nejčistší Panně a Matce našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Tam složila svou první Mariánskou krásnou píseň. Bohužel byla nucena Düsseldorf brzy opustiti, neboť volali ji do Schmoldova nemocné ošetřovati a pak zase k bratrovi Karlovi,

jehož manželka Helena očekávala radostnou událost a tušila, že zemře. Karel nebydlil již v Pinnově, nýbrž v městě Grimme, kde byl úředníkem u okresního úřadu. Dne 16. května narodil se jim chlapec, ale matka Helena zemřela; před smrtí prosila, aby se švagrová ujala novorozence, ale hlavně však staršího hochy Karla, a aby manželovi radila a rodiny neopustila. Julie slíbila vše slavnostně a Helena spokojeně zemřela, pochována byla i s dítětem, které několik hodin po ní zemřelo v Pinnově v rodinné hrobce.

Pan z Behrů, bratr Juliin, tak byl dojat smrtí manželčinou, že odjel do lázní, do Wiesbadenu; též strachoval se o syna Karla, který byl tehdy sedm let starý a churav. Zde otevřelo se opět nové pole činnosti pro Julii; jako dříve v Düsseldorfu za války, tak i ve Wiesbadenu konala nyní skutky pravé lásky k bližnímu. Brzy znali ji všichni chudí a hledali u ní útěchu a pomoc ve všech svých potřebách. Na Sylvestra r. 1872 napsala do denníku: jaký významný rok jsem prožila! Jak upotřebil Bůh svobody mého vdovství a dal mi ne vždy lehkou službu, tak že opuštěna více dětí mám než dříve! Když dnes v posledním dni v roce paprsky sluneční ozářily zlaté bány zdejšího ruského kostela, viděla jsem, že ve Wiesbadenu je mé působistě tak jasně osvětleno milostí Boží a vroucně děkovala jsem Bohu za všechno. Myslíla jsem si na počátku roku: letošní rok obětují Karlovi a Heleně a vskutku stalo se, ale jinak než myslíla jsem; Heleně věrně a drahé zatlačila jsem oči a zde jsem s opustěným bratrem a s jeho sirotkem.

Můj odchovanec nemá matky, nemá mateřského oka a lásky, které by ho v novém roce požehnaly a stály při jeho posteli. Vyprošuji si od Boha mnoho lásky a mnoho moudrosti, abych vše

učinila pro dítě a nahradila mu matku. Klečela jsem pod vánočním stromkem a doporučela všechny své drahé ochráně Ježíškově. O politice píše: Jak vděčně vzpomínáme na klidnou, mírumilovnou vládu Friedricha Viléma IV., a na církevní pokoj, který jsme měli za jeho moudrých a zbožných rádců! Ale nyní začíná se boj proti katolické církvi, který rozžehne v plamen celý svět. Slova Pia IX. prohlašují se za opovězení války a ani sama neví, zač více! Ale ku konci žalovati bude celý svět na nespravedlnosti a násilnosti. Pane, smiluj se nad námi!

Ač jasně pohlížela na události politické, ač milovala církev katolickou, zavázala se tehdy k věci, která jí na dlouhou dobu zabránila vejíti do katolické církve. Myslíla totiž, že je zavázána ve svědomí, učiniti slib, že zůstane tak dlouho protestantkou, až dokončí vychování dítěte, či i až do jeho plnoletí. Zda nebála se, činit tento slib, že by přestoupivši, se vši rodinou se znepráčetila, o tom se nezmiňuje; ale zavřela si sama dvěma, jimiž vejíti chtěla. Hleděla spojit v sobě katolicismus i protestantismus, hned byla v katolickém kostele na mši svatě, hned šla zase buď do protestantské anebo do anglické modlitebny. Píšet katoliku Leonovi ze Savigny: »Používám své evangelické svobody, abych osvojila si co nejvíce dobrého a krásného, co vy a vaši mají a čím opovrhli naši předkové.«

Podobně píše františkánovi bratru Hugovi, s kterým seznámila se v Düsseldorfu: »Jsem římského smýšlení, i když kárají lidé mé smýšlení, chci býti vpravdě katolickou a poctivou k sobě i k jiným, i s obavou, že jedni budou mne považovati za výstředně katolickou, druhí za výstředně protestantskou. Neostýchám se přiznati se vám, že jak mohu používám své evangelické svobody a hledím si osvojiti vše, co ponechalo si vyznání

římsko-katolické lbežného a skvostného a co opustili moji předkové.*

Karel z Behrů rozhodl se, že zvoli za své sídlo nyní Drážďany a že přenechá syna úplně Julii, aby se o něj starala a jej vychovala; radil proto, aby pronajala Wilhelmsthal a šla s ním do hlavního města saského. Zvyklá vyplnití přání a přinést všechny oběti příbuzným učinila tak, doufajíc zároveň, že najde více katolického života v Drážďanech než v úplně protestantském Pomořansku. Ačkoliv se nepohodla se svými, nesohlasíc s jejich názorem o kulturním boji, přece, když potřebovali, vždy našli ji. Dříve než se odstěhovala do Drážďan účastnila se pohřbu manželky svého nejstaršího syna Adolfa v Rohru; odtud jela do Wilhelmsthalu, uspořádala vše a přestěhovala se v listopadu 1873 do Drážďan, kde očekávalo ji mnoho práce, ale též mnoho milostí; do Wilhelmsthalu dojížděla jen zřídka, až roku 1879 stateček prodala.

Karel z Behrů žil v Drážďanech jako soukromník a věnoval se hlavně hudbě, pro niž od mládí již měl mnoho záliby. Již před smrtí své manželky ustanovil ve své poslední vůli, aby byla Julie, kdyby zemřel, opatrovatelkou dítěte a rádkyní jeho manželky. »Byl to morální závazek, když právě započala jsem klonit se ku katolické církvi, k níž táhlo mne mocně vše již od dětství; nejvíce hnal mne ku pronásledovaným Bismark. Trápilo mne, že mi odevzdal bratr svého hochu jen na kratší čas k výchování, mluvil stále, že nutno dáti ho do ústavu.« Teprve když lékař uznal, že je hoch slabý a potřebuje stále mateřského dozoru a péče, nebylo o ústavu vychovávacím již žádné řeči; chodil v Drážďanech do gymnasia a doma vyučovali ho ještě teta a výteční učitelé.

O vánocích seděla vdova, když byla rozdělila dary u psacího stolku a dívala

se na sošku nejsladšího Srdce Páně, kterou jí daroval bratr františkánský Hugo v Düsseldorfu na důkaz vděčnosti za vše, co dobrého klášteru prokázala. Smutně vzpomínala nyní na františkány a jiné řeholníky, kteří nuceni byli k vůli kulturnímu boji se vystěhovat z říše Německé a ve vyhnanství žít. Zamýšlena seděla pozorujíc sošku a vzpomínajíc velké lásky a milosrdenství, které nám ukázalo božské Srdce Páně právě na vánoce. Tu přišla jí myšlenka, chopila se péra a napsala překrásnou píseň o božském Srdci Ježíšově.

Již dříve požádala známou paní, aby darovala bratrovi Hugonovi stroj fotografický, jímž by sošky, které zhotovil, mohl ofotografovati a ve prospěch kláštera prodávati; když stalo se po její vůli, objednala si nyní u něho velkou zásobu otisků sošky božského Srdce Ježíšova a šla sméle ku všem vznešeným svým známým a prosila za pomoc chudým düsseldorfským františkánům. V krátké době poslala jim tři sta tolarů, asi 600 K. Každému, kdo od ní fotografii božského Srdce Páně koupil, přidala i svou báseň. Tehdy zakázáno františkánům almužnu sbírat pro sebe, tak že byli by hladem zhynuli, kdyby se jich nebyla ujala Julie a jiní hodní lidé. Kde někdo myslil, že je socha příliš katolickou, zaplatil jí rád krásnou fotografii.

Radili ji, aby uveřejnila píseň, zradil ji však z toho přítel Gerlach, protestant, poukazuje, že by nebyla časová, a že: mulier taceat, žena mlčí v církvi, což učinila i sama blahoslavená Matka pod křížem stojíc, a co by byla tehdy měla vše říci: Ale přece byla brzy píseň vytištěna ve dvou listech, v protestantském i katolickém. K podpoře chudých františkánů podporovaly Julii hlavně kněžny Reussová a Reczinská. Dle domluvy s redaktorem katolického listu, dvorním kazatelem Pothoffem a redaktorem pro-

testantského listu pastorem Fröhlichem, rozdělen byl výdělek za prodanou píseň rovným dílem oběma listům; brzy potom poslala oběma po 300 marek. Tak naučila Julie i své protestantské přátele znáti božské Srdce Páně.

V Drážďanech byla brzy všeobecně oblíbena; protestanté požádali, aby byla předsedkyní „Magdalenského spolku“, jehož úlohou bylo dívek špatných se ujmáti a je před opětným hříchem zachrániti. Předseda ústavu, pastor Hickmann, přednesl jí začátkem roku 1876 tuto záležitost; Julie však z počátku úplně odmítla, za důvod uvádějíc, že cítí se již přilís katolickou, než aby byla předsedkyní v evangelickém spolku, pak že ukládá ji vychovati hocha velké starosti a mnoho práce, cítí též velkou soustrast s hříšnicemi a bojí se, že mnoho lidské bídy a zpustlosti zhlédne. Vyvrátili jí všechny námitky; tu vyprosila si ještě lhůtu na rozmyšlenou a poradila se s třemi dobrými známými, kteří jí však rozhodně radili, aby tak důležitě místo přijala.

Dne 10. října 1876 píše: „Dnešním dnem vstupuji činně do spolku svaté Magdaleny, a chci s Ježíšem hledati zbloudilé ovce. Maria! Mistře! Tak zní mi v mysli volání v mém oblíbeném čtení velikonoční neděle.“ Dne 5. prosince byla generalní schůze spolková, při níž uvedena Julie ve spolek, při čemž superintendent Meyer ji oslovil slovy: „Chci ti dáti více práce“ a paní z Massowů pokorně odpověděla: „Ejhle, jsem děvka Páně.“

Po devět skoro let zastávala s velkou láskou a obětavostí úřad spolkový a dle svědectví všech, co nejsvědomitěji; ku konci roku poslala opět každému z obou redaktorů pět set marek jako první honorář za písně a básně, které vyšly již tiskem. Ve spolkové činnosti podporovaly ji hojně mnohé vznešené dámy hlavně bavorská královna Marie a saská

královna Karola, též dopisovala si se sestrami dobrého pastýře a tázala se jich někdy o radu.

O vánocích uspořádala vánoční stromek ve spolku sv. Magdaleny, do bytu pak pozvala si chlapce zpěváky z dvorního katolického kostela, a slavila i s přáteli, kteří se dostavili, radostnou vzpomínku na narození Páně. „Byla to nanejvýš smíšená společnost: Katolíci a protestanté, princové a princezny, vyslanci a moji hoši-zpěváci — pěkná směsice.“ Zvláště zajímavý byly tehdy pondělní večery, kdy scházela se u Julie vždy větší společnost a rozmlouvalo se o všech palčivých denních otázkách, hlavně o církevně-politických; mimo to měla větší společnost ještě jiný den v týdnu, v nichž však scházely se více šlechtické osobnosti, kdežto v pondělí byli hlavně učenci a jiné duchaplné osobnosti, které přicházely na návštěvu.

Zvlášť zajímavě popsal tyto pondělní večírky farář Ahrendts, který poznal paní z Massowů počátkem roku 1877. Píše: paní z Massowů bydlila v Dlouhé ulici č. 32 naproti paláci prince Jiřího, byla malá, tělnatá, s živýma hnědýma očima a rychlými pohyby, obraz činnosti. Velká hojnost obrazů, knih, soch a pod. ji obkličovala, vše však vydávalo svědectví o tom, co hýbalo duší její, totiž o činnosti pro království Boží. Malý, bledý hoch poskakoval okolo ní. Byl to syn bratrův, jež po smrti jeho matky vychovávala. Z bledého, slabého chlapečka je nyní statný muž, královský vládní asesor a majitel rytířského statku, doktor práv Karel z Behrů-Pinnova.

Neupokojovala jí lutheránská církev a nepoznávala, že by byla obecnou, pro všechny Kristem ustanovenou církví; hledala větší, rozšířenější vlast, a v těchto myšlenkách shodovala se úplně s osvěcenými duchy té doby, jako s Kettelerem, Diepenbrockem, Leonem, Bochmerem a

jinými. Její živý duch nedovoľoval jí obírat se těmito otázkami akademicky, či učeně, vědecky, nýbrž z myšlenky byl u ní vždy skutek; nabídla se pastorovi Fröhlichovi, jehož kázání ráda navštěvovala, a po jeho přání postavila se v čelo spolku »Magdálenského«, stejně vřele však podporovala také katolického dvorního kazatele Potthoffa a zřídka kdy chybila na velké nebo na ranní v katolickém kostele, ač také pravidelně chodila do kostela diakonissek. Vše, co bylo z víry, bylo jí milým, účtyhodným, ať bylo to u protestantů či katolíkův.

Významno jest, že mnohé její básně vyšly zároveň v časopisu »Phöbe«, měsíčníku ústavu diakonissek i v »Listu sv. Benna«, jež vydával katolický kněz Potthoff, a podporovala jak katolické tak lutheránské chudé. Chtěla vydávati časopis, který by měl nápis »Ut omnes unum«, »aby všichni za jedno byli« svatý Jan 17, 21, který by hleděl odstraniti u protestantů všelijaké předsudky proti církvi katolické, mínila, aby protestanté byli vydavateli a katolíci přispěvateli. — Touto myšlenkou zaujata, založila »žalmový spolek« a shromažďovala u sebe každé pondělí učené muže, světské i duchovní, kteří ji žertem matkou a ona je svými duchovními syny nazývala. Scházeli se tam katolíci, i katolíkům přízniví protestanté, předčítaly se kato-

lické listy a pak se rozpředl o nich a o časových otázkách rozhovor, o osmi se večerelo, při čemž nechyběly vážné i veselé a žertovné přípitky, hlavně mluvivali katolík Potthoff a protestant Ahrendts, když každý vypil po sklenici piva — více nebylo dovoleno — a vykouřil svůj doutník, pokračovalo se v rozhovoru a teprve v pozdní hodině rozcházel se hosté. Látku, o které se hovořilo, určovala obyčejně »matka«, sama však velmi málo mluvila a pracujíc u kolovratu, pozorně poslouchala. Všichni velmi rádi docházeli sem, neboť je oživovala jedna myšlenka: právo a spravedlnost, pravda a svoboda pro církev a společnost; nepřátelé nazývali je »černými pondělky«.

Pravidelně dostavovali se: katolík Potthoff, dvorní kazatel, muž jasných myšlenek a ještě jasnějšího ducha, rodem od Rýnu, trochu flegmatický, pln lásky a nadšení pro církev, zemřel r. 1888. blízko Cách; vedle něho sedával kaplan královského ústavu Josefinského Brieden, zpovědník anglicky a francouzsky mluvících cizinců, velmi příjemný pán; bavorský poslanec baron Gasser, pán ze Sukovů, konvertita, redaktor drážďanských novin »Reichszeitung« bar. Ungern-Sternberg, evangelický pastor Ahrendts, konservativní muž, malíř Sichtler, známý Windthorst též někdy přišel, a mnozí jiní páni a dámy.

(P. d.)

Pevně k Římu!

Sepsal Pavel Pavelka. (Č. d.)

Přečteme si v bibli slova Kristova: »Aj já jsem.« — kde jsi Mistře, kde bydlíš, kde tě nalezneme? v bibli? — Nikoliv, di Kristus: »Aj já jsem s vámi až do skonání světa.«

Koho vyrozumívá Kristus slovy: »s vámi?« Pronesl je ku svým apoštolům tehdy žijícím, a nikoliv ku mrtvým písmenám v bibli, již tehdy ani ještě nebylo.

Apoštolé však zemřeli, a přece pravil Kristus »že s nimi jest až do skonání světa«, a rozkázal jim, aby šli do celého světa a všechny národy vyučovali, je křtili, a aby takto skrze víru a křest svatý přiváděli je ku spasení.

Jsou tudíž jistojistě i nyní, po smrti svatých apoštolů, lidé, muži zde na zemi, jimž platí onen rozkaz Kristův; kteří mají neporušené učení Kristovo, kteří mají i zaslíbení Kristovo: »já s vámi jsem!« Kde, a kdož jsou oni mužové, kteří jsou sloupy a základními nositeli pravdy Kristovy?

A tu odpovídá nám bible, že »sloupem a základem pravdy« jest církev Kristova; tak dočítáme se v I. listě sv. Pavla k Timotheovi kap. 3, v. 14, 15. »Toto ti píši, abys věděl, kterak máš v domě Božím obcovati, jenž jest církev Boha živého, sloup a základ pravdy.«

Bible tedy praví, že v církvi musíme Krista hledati, tam že ho nalezneme. A o církvi pravil Kristus: »Jestliže kdo církev neuposlechne, budiž tobě jako pohan a celník.« (Mat. 18, 17.)

Nyní víme, a sice z bible to víme, kde Kristus přebývá. Nepřebývá v bibli, nýbrž v církvi. A kdyby dnes někdo se tázal Krista: »Mistře, kde bydlíš?« odpovéděl by mu Kristus: »Bydlím ve své

církvi, jdi k ní, tam mne jistě nalezeš.«

Nyní tedy víme jistě: »Kde církev, tam, a jen tam Kristus!« A proto pravíme v apoštolském vyznání víry: »Věřím v svatou církev obecnou.«

Slyší-li kdo jen bibli bez církve, neslyší-li tedy církve, o tom praví Kristus, dle slov bible, že jest pohan a celník.

Můžeme-li však Krista naléztí jen v církvi jeho a v ní jen účastniti se jeho zásluh a milosti, musíme církev Kristovu znáti, a tedy především věděti:

Co jest církev Kristova?

Církev Kristova jest viditelná společnost žijících lidí; církev jest velké království, a sice království Boží, jež Kristus zde na zemi založil. V tomto svém království zanechal nejen bibli, jež obsahuje jen částečné učení jeho, nýbrž i svou pravomoc a svůj úřad, veškeré své milosti a zásluhy, ano sebe sama, vždyť pravil: »Já s vámi jsem!«

Pak-li ale Kristus, zakladatel církve, neviditelný král tohoto svého království, jest při těch, které ustanovil za zástupce své, pak jest i při svých poddaných, jež zástupci svými řídí.

Toto království Kristovo na zemi musí až posud trvati, tedy musí zde býti i oni mužové, kteří úřad Kristem jim svěřený vykonávají, Kristovo království řídí, poddaným tohoto království oznamují, čeho od nich neviditelný král, Kristus žádá.

Poddaní pak musí zástupce Kristovy na zemi znáti, ano tak býti přesvědčeni o poslání jejich, aby o nich mohli říci: »Hle, Tito jsou, o nichž platí slovo Kristovo: »Kdo vás slyší, mne slyší; kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.«

Jak ale poznáme, kteří jsou ti praví vyslancové a zástupci Kristovi, jimž

rozkázal, aby veškerým národům hlásali jeho učení, aby jim udělovali jeho svatých svátostí, a aby řídili jeho církev?

Na světě jest mnoho náboženských vyznání. Jsou pohané, židé, turci, starokatolíci, lutheráni, helveti, římsí katolíci a j. v. A i ti, kteří věří v Ježíše Krista jako Syna Božího, a kteří ho cítí jako zakladatele jedné církve, i ti rozdělují se na mnoho církví a círviček. A tyto všechny volají, jak stojí v Písmě

svatém: »Aj, tutoť jest Kristus!« »Aj, tamtoť jest«, nikoliv »U nás jest Kristus!« Ano za novějších dob nedostávalo se i těch, kteří tvrdili, říkouce: »Každá církev má Krista jen částečně, a všechny společně teprve mají Krista celého.

Není tedy žádná církev oprávněna osvojovati si názu pravé církve Kristovy.

Která z těch mnohých církví má pravdu?

(P. a.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXI. V čínské krčmě.

V odlehlých osadách vnitřních provincií čínských jest ještě podnes velkou událostí, objeví-li se tam Evropan, a jestliže zavítá do krčmy, jest ihned předmětem všeobecné pozornosti.

Čínské krčmy — píše missionář P. Steynaert ve svém cestopise — jsou všeobecným dostaveníčkem lidí všech věků. Od časného rána do pozdního večera je každému volno tam vstoupiti a pobýti, aniž byl nucen něčeho požití.

Přijde-li do krčmy Evropan, všechno se zvědavě sběhne okolo něho. Všecky třídy obyvatelstva jsou zastoupeny: obyčejní lidé, hbití kupci, ano i sami mandariní tlačí se v zástupu, aby si »dřábla západu«, jak Číňané Evropany nazývají, důkladně prohlédli. Všecko na něm budí jejich zájem. Zasnouce prohlíží si hustý vous Evropanův, na jeho dlouhý nos dívají se jako na nějaký zázrak a začne-li mluvit, nastane všeobecné podivění; všichni žasnou, že cizinec mluví jejich řečí. Podivné otázky sypou se nyní na něho. »Kolik dní cesty je Čína vzdálena od Evropy?« »Jest Evropa tak velká jako Čína?« »Platí také daně čínskému císaři?« »Kde začíná Evropa a kde končí?« »Seje se tam také pět druhů žita a sto druhů

pšenice?« »Jsou tam také žebráci?« »Viděti tam také slunce a měsíc?«

Z mnohých dotazovatelů, z nichž někteří zdvořile, jiní neomaleně si počínají, chce laskavému čtenáři představití jednoho. Ze zástupu vystoupí mladík asi dvacetiletý, širokých plecí, s hrubým výrazem v obličeji, drsným hlasem a vyzývavým pohledem »Prorokuj!« praví drze. »Odpust, milý příteli, nejsem žádným prorokem.« — »Jak? Mně bylo přece řečeno, že všichni Evropané se vyznají v tajných vědách a že umějí předpovídati budoucnost. Dobře tedy, buď aspoň tak laskav a ohmатеj mi tepnu a řci mi, mám-li pevné zdraví a mohu-li dlouhého života se nadíti?« — »Prosím opět za odpustění, já nejsem ani prorokem ani lékařem.« — »Cože? Není každý Evropan lékařem?« — »Lékařem? Tu třeba činiti rozdíl: lékařem pro tělo nejsem, lékařem pro duši ano.« Tato neočekávaná odpověď přivedla mladíka do velkých rozpaků. Kroutě hlavou obrátil se a odcházeje pravil: »Lékař pro duši? Co to znamená? Budu-li mti kdy, poprosím tě později, abys mi to vysvětlil. Na shledanou!« Zmizel bruchem pro sebe: »Lékař pro duši, co to jenom znamená?«

Tak je to. Mluví-li v Číně o sa-

pekách, koních, obilí, všichni ti rozumí, mluvís-li o mravech, dělají se, jakoby rozuměli, mluvís-li však o duši a životě duševním, nechce rozuměti nikdo. Činán má pochopení pouze pro věci časné a hmotné.

XXII. Zkouška z Otčenáše.

Právě když obklopeni zástupem černochů v otevřené černošské chatě snídáme — vypravuje missionář P. Trilles — zatahne mne malý Pahuia za rukáv: »Bělochu,« pravi, »je to pravda, že jsi missionářem?« — »Jsem,« zněla má odpověď. »Pak bych tě prosil o krátkou rozmluvu; pojď, následuj mne!«

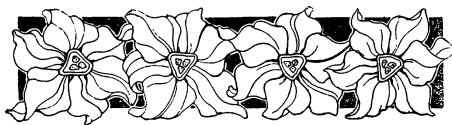
Doprovodil jsem ho a sotva jsme byli sami, řekl: »Nejsem sice křesťanem, ale byl jsem celý rok v missii v Dougile a učil jsem se tam katechismu. Avšak život v missii se mi nelíbil, představený missie mne prohlédl, poslal mne domů a mnil, že teprve později uvidí, co by se mnou začítí měl. Doma cítil jsem se velmi šťastným, neboť byl jsem zase svoboden a bez dohlídky a mohl jsem dělati vše, co mi napadlo; to se mi zdálo býti velmi pěkným. Můj děd, jenž velmi stár jest, zkoušel mne každý večer z toho, čemu jsem se naučil v missii, a líbilo se mu všechno, co jsem mu vypravoval. I stydl jsem se tedy, otče, že jsem nezůstal v missii a uznával jsem, že jsem nejednal správně. Jak to mohu zase napravit? Než o to se mi nyní nejedná. Rozmlouval jsem tedy se svým dědem o nebi a pekle, o svátostech... a jednoho dne mi řekl zkrátka: »Ty jsi nedobře učinil, že jsi missii opustil.« — »Vim to,« byla má odpověď, »ale co mám nyní nyní dělat?« — »Špatně jsi jednal; já však nechci přijíti do pekla, jsem stár smrt nedá již dlouho na sebe čekati, a

já chci přijíti do nebe.« — »Dobře, dědoušku,« řekl jsem, »já tě tedy pokřtím.« — »Ó nikoliv! Ty mne nesmíš pokřtiti, ty jsi pohan; některý missionář mne pokřtí.« — »Já tě však nemohu do missie zavést, dědoušku.« — »Počkám tedy, až některý missionář k nám přijde.« — »Jak pak ale, kdyby žádný nepřišel?« — »Přijde.«

Dnes dověděl se děd, že několik bělochů přišlo do osady. »Jdi a podívej se,« poručil mi, »zdali bys mezi nimi nenalezl nějakého missionáře.«

Mladík se s' utečně dotazoval a našel mne. Spěchám tedy ke starci. Byl vpravdě stár, velmi stár a smrt blížká. »Bělochu,« volal mně vstříc, »řeklo se mi, že jsi missionářem, je to pravda?« — »Ano, jsem.« — »Tož se modli Otčenáš, abych se přesvědčil! V prvním okamžiku jsem se trochu zarazil, nerozpakoval jsem se však dlouho a říkal klidně: »Eza vaza, vo se dro...« Stařec poslouchal pozorně. Když jsem skončil, řekl: »Dobře, nyní vidím, že jsi missionářem; ostatní běloši nemodlí se, »Eza vaza« v naší řeči. Nyní mne pokřtí!« — »Tak rychle to nejde, milý přítel! Nyní já tě budu zkouseti. Modli se ty, »Eza vaza«.
Stařec se modlí, aniž jaké chyby učinil. »Dobře tak! Nyní pomodli se také, »Ma schoane ve Maria« (Zdravas Maria). Stařec se modlí zase. »A nyní odříkej mi něco z katechismu!« I tu byl dobře vycvičen. Nesměl jsem déle otalet. A poněvadž byl právě svátek svatého archanděla Gabriela, dostal na křtu svatém jeho jméno. Nezvěstoval i on spásu svého národa?

Já však podnes vzpomínám si, jak jsem tehdy uprostřed pohanské země musil před tímto starcem skládati zkoušku z Otčenáše.

Ctitelé Mariini!

Národ náš sluje národem Marianským pro něžnou úctu Matce Boží od svatých věrověstů Cyrilla a Methoda vstěpovanou. Při každé příležitosti a v celém životě svém předkové naši s velikou horlivostí úctu k Panně Marii projevovali.

Padesát roků tomu, co k nevidané a neslýchané radosti všech ctitelů Mariiných prohlášeno za článek víry, že Matka Páně je bez poskvrny hříchu prvotního počata. Slavnosti konány tenkrát s upřímnou a srdečnou radostí. Památka na ně má letošního roku jubilejního obuzena býti. Kterak bychom mohli zůstatí za ostatními ve slechetném zápolu a zápase, kterým se projevuje úcta k Panně Marii? Kterak by neměl svatý Hostýn, nehynoucí to pomník úcty Marianské, účastníti se jubilejních oslav? Pročež uspořádána bude jubilejní slavnost na svatém Hostýně, kde Máti Boží dosud divy tvoří, 7. a 8. září, ve svatvečer a ve svátek Narození Panny Marie. Lesku zevnějšího nabude zajiště slavnost ta tím, že na ní bude Jeho Excellence nejd. pán papežský nuntius arcibiskup Granito di Belmonte z Vídně s Jeho Excellencí nejdůst. pánem knížetem-arcibiskupem olomouckým Dr. Frant. Sal. Bauerem.

Ve dnech 6. a 7. září bude zároveň sjezd třetího řádu sv. Františka na posvátném Velehradě, kdež také budou Jejich Excellence nejdůstojnější pán papežský nuntius a nejdůstojnější pán kníže-arcibiskup olomoucký.

I zveme Vás, ctitelé Mariini a Cyrillo-Methoděšti, na tyto slavnosti. Sejdeme se, abychom vzdali čest a chválu Pánu Bohu, úctu Marii Panně bez poskvrny počaté. Poprosíme svaté věrověsty Cyrilla a Methoda o přímělu. Súčastníme se slavnosti, abychom vše potřebné vyprosili pro sebe, pro své rodáky a pro svou vlast!

Na sv. Hostýně a na Velehradě na Nanebevzetí Panny Marie 1904.

Matice Svatohostýnská, Cyrillo-Methodějská, Družstvo „Velehrad“, Ústřední výbor Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou blahosl. Panny Marie.

Pořádek slavnostní bude asi tento: 6. září na Velehradě o 7. hodině uvítání u Cyrillky; o 1/8. hodině světlový průvod, uvítací řeč se svatým požehnáním a večerní modlitbou. 7. září o 5. hodině budíček a vyzvánění; od 5.—1/2.6. hod. poutní pobožnost soukromá; o 1/2.6. hod. biskupská mše sv. se sv. přijímáním; průvod s nejsv. Svátostí oltářní, vyznání víry a zasvěcení se božskému Srdci Páně. Od 1/2.9.—1/2.11. hod. sjezd terciátský; o 1/2.11. hod. sv. požehnání na rozloučenou.

Na sv. Hostýně: 7. září večer o 7. hod. uvítání se sv. požehnáním a večerní modlitbou. Na den Narození Panny Marie: O 5. hod. sv. přijímání společné. O 7. a o 9. hod. slavné služby Boží biskupské, vyznání víry s pobožností Marianskou; o 2. hod. slavné požehnání.

Dikůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Opavy. Byla jsem delší dobu nemocna. Na slavnost Božího Těla, dosáhlý mé bolesti nejvyššího stupně. Pomyslíla jsem si, že kdybych se mohla účastnit jsem v velebnou Svátosti, jistě by se mně ulevilo. Když byl průvod s velebnou Svátostí u našeho domu, zvolala jsem: »O božské Srdce Pána Ježíše v nejsv. Svátosti přitomně, smiluj se nade mnou!« A hle! Sotva se průvod do kostela vrátil, opustily mne bolesti a od toho času již se nevrátily. Pročež vzdávám tisícové nejvroucenější díky nej-
světějšímu Srdci Páně v nejsv. Svátosti oltářní skrytému!

A. S.

Z Rybníků u Opavy. Vzdávám dle učiněného slibu veřejné díky božskému Srdci Páně a nejčistšímu Srdci Panny Marie za dar zdraví a dvě jiné zvláštní milosti, o něž jsem vroucně prosila.

K. V.

Z Opavy. Nejvroucenější díky vzdávám nejsv. Srdci Páně, Panně Marii Opavské a sv. Josefu za milostivé vyslyšení proseb v důležitých záležitostech.

F. S.

Z Přelouče. Dle učiněného slibu vzdávám díky božskému Srdci Páně a bl. Panně Marii ustavičné pomoci za dosaženou milost v jisté vážné záležitosti.

A. O.

Láska k víře katolické.

(Hlavní úmysl.)

Vrozmluvě své s Nikodémem pravil Pán Ježíš: „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby žádný, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný. Neboť neposlal Bůh Syna svého, aby soudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho. Kdo věří v něho, nebude souzen, ale kdo nevěří, již jest odsouzen neboť nevěří ve jméno jednorozeného Syna Božího. Tento pak je soud: že světlo přišlo na svět, a milovali lidé více tmu nežli světlo; neboť skutkové jejich byli zlí.“ (Jan 3.) Tak zjevně mluvil Spasitel, že přišel na svět, aby spasil svět, a to svým nebeským učením a bolestnou smrtí na kříži. Jako při narození Páně veliká záře vylila se s nebe na Betlem, tak příchodem Páně přišlo světlo svatého učení, v němž kdo věří, je miluje a zachovává, nezahyne, ale bude mít život věčný. Sám Syn Boží hlásal učení své, pravdy nebeské, neseláskými divy je potvrdil, smrtí svou na kříži zpečetil a svým zmrtvýchvstáním podal největší důkaz, o pravdě svého učení a božském vyslání svém. Toto učení měli hlásat dále svatí apoštolé; neboť tak přikázal jim Pán: „Jdouce do celého světa, učte všechny národy!“ Svatí apoštolé milovali Pána a Mistra svého, milovali i učení jeho, byli o pravdě jeho tak pevně přesvědčeni, že rádi pro ně umírali smrtí mučnickou. Za příkladem jejich jednali tak i první křesťané. Milostí Ducha svatého osvícení přijímali rádi učení Pána Krista, zachovávali je, dosáhli svatosti veliké a raději vše obětovali, nežli by byli učení Páně se odrekli a je zapřeli. O tom svědčí Skutkové apoštolů, že vyznavači Kristovi trvali v učení Páně a v lámání chleba. Zdaž nelze pozorovati, že jen to srdce, které Boha miluje, je přístupno též učení jeho; srdce pak hříchem a pýchou naplněné že nenávidí pravdy Boží. Proč nepřineslo učení Páně takového užitku u zákonníků a fariseů? Proč nenávidí jejich proti Kristu Pánu a učení jeho? Tam, kde láska k Bohu sídlí, tam i učení Páně přináší stonásobné ovoce.

Tak vidíme dosud, že lidé, jichž skutkové jsou zlí, nemilují světla, nenávidí učení Pána Krista, protože protiví se choutkám jejich a potírá jejich nepravosti. Jedni z pýchy, druzí z lakomství, jiní z chlipnosti a obžerství a opět jiní z lenosti protiví se pravdě Boží a pronásledují ji a ty, kteří ji hlásají. Jsou to zjevní nepřátelé Boží a církve svaté. Kde však rostou ctnosti: pokora, štědrost, čistota, střídmost, horlivost, tam i slovo Boží se ujímá a přináší překrásné ovoce bohumilého života. Mnozí tak z nevědomosti a neznalosti pravdou Boží pohrdají, ji si nevšímají. Kdyby však poznali krásu a vznešenost učení Kristova, jinak by soudili, jinak jednali.

Děkujeme Pánu ustavičně za to, že ráčil nám svaté učení své zachovati v církvi své, která nám je čisté a neporušené zachovává a všem národům pravou cestu ukazuje k časnému i věčnému blahu. Jako druhdy zástupové valili se na Ježíše, aby učení jeho slyšeli, tak máme i my z lásky k pravdě Boží hrnouti se do chrámu Páně na slovo Boží, abychom je poslouchali a v srdci výborném zachovávali.

Blahoslavený, kdo slyší slovo Boží a zachovává je. Miluje-li kdo mne, praví Pán, řeč mou zachovávatí bude, a Otec můj bude jej milovati a k němu přijdeme a příbytek u něho učiníme. (Jan 14.) Jako tehdy na poušti Pán lásku lidu ke slovu Božímu odměnil záračným nasycením, tak požehnavá dosud všem, kdož slovo Boží milují a je rádi poslouchají. Kdo miluje slovo Boží, toho nic nezdrží od kázání ani od křesťanského naučení. Duše jeho po pravdě toužící dychtí jako jelen po studnici vody živé, tekoucí do života věčného. Proto již dítky

mají mít lásku vštípenou ke sv. náboženství, aby se jemu rády učily a tak životu ctnostnému sobě navykaly. Mládež, které hrozí tolik nebezpečí, tím více potřebuje, aby čerpala sílu ze slova Božího na kázání a křesťanském naučení. Milá mládeži, miluj Boha z celého srdce svého, miluj i učení nebeské, miluj svatou církev katolickou, neomylnou učitelku všech národů. I vy, otcové a matky, milujte Boha svého, buďte oddáni svaté církvi a važte si učení jejího, v němž jediné najdete útěchu ve všech starostech a bidách vašich.

Však na tom ještě není dosti, slovo Boží jen slyšeti v kostele. Hleďte abyste i doma tuto lásku ku učení Kristovu na jevo dávali. Mějtež doma knihy evangelia, písma svatého, vydaného dědictvím v Praze, mějtež knihu životů svatých, a hlavně knihu, v níž učení katolického náboženství jest obsaženo, a čítejtež z nich aspoň v neděle a svátky. Podporujte také katolické noviny a časopisy, kterými víra svatá bývá hájena a upevňována. Podporujte nábožné spolky, Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda a katolické missie, abyste tak i vy přispěli k rozšíření a upevnění víry katolické mezi křesťanskými i pohanskými národy. Nyní nejvíce víra naše trpí nevěreckým tiskem, nepřátelskými novinami a časopisy. Jako nepřátelé podporují je hmotně i mravně na potírání víry katolické, tak máme zase my, a to jest naší svatou povinností, podporovati hmotně i mravně vše, co hájí čest a chválu Boží, co jest ku prospěchu sv. víry naší, čím království Boží na zemi rozšířeno, upevněno býti může. Hleďte i u veřejném životě ku platnosti přivéstí pravdu svaté víry naší a církve katolické; statečně vyznávejte, braňte a hájte proti nepřítelům nejdražší poklad: víru katolickou, dědictví svatých našich věrověstů Cyrilla a Methoda. Kéž nejsv. Srdce Páně, planoucí láskou k nám, rozliti i srdce naše vroucnou láskou k víře křesťansko-katolické.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje (ic), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvoou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za lásku k učení katolickému a horlivost v hájení jeho, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Čisti a podporovati jen katolické knihy a časopisy a potírati nevěru.

Úmysl v říjnu: Lásky ku práci.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V září modleme se za lásku k víře katolické.

(Žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
1.	Č.	Sv. Jilji , opata (700). — Za dar pokory. Řády ve vlasti našl. Požehnání náboženskému vychování dítek. Obhájcové víry katolické. Dobrodinci.	
2.	P.	Sv. Štěpána , krále uher (1038). — Apoštolská horlivost pro spásu duší. Císař a král náš. Urovnání zlých poměrů. Zdar pouti římské. Mládež.	
3.	S.	Sv. Serafie a Sabiny , p. muč. (121) — Zachování nevinnosti. Obrácení na viru několika osob. Bázeň Boží v rodinách. Dobročinné ústavy. Nemocní.	
4.	N	<i>Neděle XV. po sv. Duchu.</i> Sv. Andělů strážných. — Úcta sv. andělů. Ochrana mládeže. Odvrácení pohoršení. Obnovení ducha řeholního.	
5.	P.	Sv. Vavřince Justin. , biskupa (1155). — Velepastyřové naši. Bohoslovné ústavy. Za útrpnost s nuznými. Trpělivost v pronásledování. Neprátelé.	
6.	Ú.	Sv. Magna , opata (655). — Dar umění a moudrosti. Představení řeholí. Povolání ke stavu duchovnímu. Obnova společnosti křesťanské. Kněz †.	
7.	St.	Sv. Reglly , panny a muč. (251). — Ctnost zapírání sebe. Horlivost ve službách Božích. Dar pravého pokání. Zdar katolického podniku. Kněží.	
8.	Č.	Narození Panny Marie. Dokonalé obrození duchovního života. Zdar jubilea Mariánského. Sv. Otec Pius X. Bratrstva. Za křesť. mládež.	
9.	P.	Sv. Petra Klavera , apost. ind. (1654). — Obrácení pohanů na viru katol. Odvrácení pokušení. Apoštolát modlitby. Družina sv. Petra Klavera.	
10.	S.	Sv. Mikuláše Tolet. , řeholníka (1309). — Za křesť. obětavost. Sv. Otec Pius X. Zbožné vychování dítek. Napravení společenských poměrů.	
11.	N.	<i>Neděle XVI. po sv. Duchu.</i> Jména Panny Marie. — Vítězství církve svaté nad nepřáteli. Poutní místa mariánská. Bratrstva různěcová.	
12.	P.	Sv. Quidona , vyzn. (1012). — Pokrok v dokonalosti křesťanské. Pohrdání světskými radostmi. III. řád sv. Františka. Církev katol. na Východě.	
13.	Ú.	Sv. Notburgy , p. (1313). — Abychom Pánu Bohu věrně sloužili. Služebné v městě. Náležitě svěcení nedělí a svátků. Časté přijímání sv. svátostí.	
14.	St.	Povýšení sv. kříže , (629). — Úctu a lásku ke sv. kříži. Zdar duchovnímu cvičení. Několik farností. Pokoření nepřátel Božích. Duše v očistci. Sirotci.	
15.	Č.	Sv. Cypriana , muč. (258). — Statečné vyznání víry. Sjednocení všech národů u víře katolické. Obrácení rodiny na viru katolickou. Umírající.	
16.	P.	Sv. Ludmily , patronky země české (927). — Za pokoj a požehnání vlasti naší. Duch zbožnosti v rodinách. Úcta sv. patronů našich. Za mládež.	
17.	S.	Sv. Hildegardy , abatyše (1179). — Ženské řehole. Mravnost mládeže. Časté přijímání svatých svátostí. Chovanky ženských klášterů. Nemocní.	
18.	N.	<i>Neděle XVII. po sv. Duchu.</i> Sv. Josefa a Kupert. , vyzn. (1664). — Přemáhání sebe. Napravení muže. Milost Boží do skonání. Tisk katolický.	
19.	P.	Sv. Januarie a spolumuč. (303). — Věrné plnění povinností křesť. Za dar tichosti v obcování. Duch křesť. ve vojsku našem. Ubohá rodina.	
20.	Ú.	Sv. Eustachia a spolumuč. (120). — Dar ochotné poslušnosti. Za snažlivost u veřejném životě. Povolání ku stavu duchovnímu. Sirotci.	
21.	St.	Sv. Matouše , apost. P. (90). — Lásky k církvi svaté. Dar zdraví. Apoštolát sv. Cyr. a Meth. Obrácení Anglie. Missie tuzemské i zámořské.	
22.	Č.	Sv. Mofice a spolumuč. (330). — Císař a král náš. Za lásku k chudým. Obrácení nevěrců. † kněz M. K. Napravení manželů. Dar živé a stálé víry.	
23.	P.	Sv. Tekly , p. a muč. (I. stol.) — Oddanost a poslušnost k církvi. Vítězství nad pokušením. Odstranění pohoršení. Za školní mládež. Nemocní.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
	S.	Sv. Jaromira , bisk. m. (1046). — Útrpnost s nešťastnými. Velepastyřové naši. Bohoslovné ústavy. Obrácení rodiny na víru katolickou. † otec.	
25.	N.	Neděle XVIII. po sv. Duchu. Sv. Gerarda , bisk. m. (1050). — Za apoštolskou horlivost. Apoštolát modlitby. Trpělivost v pronásledování.	
26.	P.	Sv. Justiny , p. a m. (304). — Dar síly křesť. Zdar duchovním cvičením. Za vytrvání v dobrém. Za přemáhání zlých naruživostí. Kněží. † matka.	
27.	Ú.	Sv. Kosmy a Damiana , m. (303). — Uzdravení ran duše. Jednoty svatého Josefa. Lékaři křesťanství. Za bázeň Boží ve školách. † rodičové.	
28.	St.	Sv. Václava , patr. země České (935). — Zachování a upevnění víry sv. v národě našem. Úcta sv. patronů našich. Láska k Ježíši svátostnému.	
29.	Č.	Sv. Michaela , archanděla. — Za planoucí lásku k Bohu. Bratrstvo svatého Michaela. Zdar pouti. Pokoření nepřátel církve svaté. Dobrodinci.	
30.	P.	Sv. Jarolima , uč. cirk. (420). — Za spasitelnou bázeň. Živou vzpomínku na soud Boží. Požehnání Boží a ochranu. Zemřeli údové katol. bratrstev.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly			

Dobrotivý Bůh zjevil nám vznešené, opravdu spasitelné pravdy a složil je v církvi katolické, aby tato je až do konce světa hlásala všem národům. Není krásnějšího, vznešenějšího učení nad učení neomylné církve Kristovy. A proto si ho máme nade vše poklady vážiti a z celého srdce milovati. Kdo miluje pravdu Boží, miluje toho, jenž nám ji s nebe přinesl, miluje ty, kteří ji neohroženě hlásali a pro ni radostně umírali. Potírejme v sobě i v jiných ducha pýchy, nevěry a nenávisti proti pravdám Božím. Buďme pokornými, neboť pokorným dává Bůh milost svou. Zachovujeme věrně a svědomitě všechny předpisy a zákony víry Kristovy a tím vznítíme v sobě i oheň svaté lásky, a poznáme pravdu slov Páně, že břímě jeho jest lehké a jeho sladké. Abychom však lásku ke sv. víře katolické neztratili, varujme se zlých lidí, neposlouchejme rouhavých řečí, nečtáme protináboženských knih a listů, kromě všeliké hříšné žádosti, hrdost srdce, a chlipnosti těla; neboť to vše dusí v nás lásku ke víře a učení Pána Krista. Buďme hotovi z lásky k učení Kristovu všechno trpěti, obětovati ano i zemřít.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ce), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za lásku k učení katolickému a horlivost v hájení jeho, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlime-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buď mi spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Čisti a podporovati jen katolické knihy a časopisy a potírati nevěru.

Úmysl v říjnu: Láska ku práci.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVIII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ŘÍJEN 1904.

*Tebe, Panno neposkvrněná, chceme chuditi, Tebe jako matku svou milovati, jako pomocnici vyzývati,
k Tobě, Panno přesvatá, vždy se utíkati.*

Církev Kristova.

Kristus Pán založil církev svoji zde na zemi na Petrově skále, proto pevně doposud zde stojí, ač na ni jest útočeno stále.

Ó jak častokráte se již zdálo, že po církvi Páně bude veta; hned z počátku již se na ni hnalo mnoho bouří pohanského světa.

Hlasatelé Kristova učení a všickni, kdož Krista vyznávali, byli hrozným způsobem mučeni a za víru v Krista život dali.

Avšak církev Páně zvítězila přece slavně nad pohanským světem; dál a dále zvolna se šířila, aby matkou byla mnohým dětem.

Jako vítěz matka církev z boje vyšla ve vši síle své a kráse, by cestou bezpečnou dítky svoje vedla k Bohu v nebe, k věčné spáse.

Tu zase falešní prorokové v některých krajinách vystoupili; počali hlásat učení nové, by církev Kristovu vyhubili.

Že však velmi pohodlné bylo učení, které oni hlásali, tudíž mnohým lidem se líbilo a oni ho rádi přijímali.

Tak jest církvi založeno více po nějakém čase zde na zemi, a kdyby jich bylo na tisíce, jedna je nejstarší mezi všemi.

Církev nejstarší je církev pravá, kterou Kristus, Syn Boží, založil; jen v té církvi vše se zachovává, co On apoštolům svým uložil.

Jen ta církev je církev Kristova, ne však ony později založené, jen v ní pravé učení se chová, které Kristus hlásal, nezměněné.

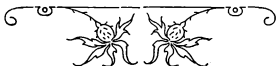
Poněvadž je Bohem založena, není tedy žádné dílo lidské, nikdy nebude lidmi zbořena ta budova církve katolické.

Ačkoliv nepřítel neustává v započatém proti církvi boji, ona všem útokům odolává a pevně dál jako maják stojí.

Takto církev na Petrově skále státi bude světa do skonání, a spojenců pekelného krále marné bude všechno namáhání.

A byť stále jiní nepřátelé útočili na ni silou mnohou, splní se slova zakladatele: „Brány pekelné jí nepřemohou!“

F. Vrdtil.

Křesťanský příbytek domem Božím.

Napsal Jarolím St. Paulík.

Ve svátek posvěcení chrámu Páně čte se evangelium o Zacheovi. Proč? Vždyť v celém tom evangeliu není o chrámu Páně žádné řeči. K vůli slovům Ježíšovým: »Dnes se stala spása tomuto domu!« Pán Ježíš poctil návštěvou dům Zacheův, a se všemi jeho obyvateli stala se velká změna. Tak i v chrámu Páně rozbíjí Pán Ježíš svůj stánek ku spáse všech, kteří jej navštěvují. V chrámu Páně bývá člověk zbaven hříchu dědičného a přivtělen království Božimu; zde nabývá opět ztracené milosti a nevinnosti ve svátosti pokání; zde bere účast na nebeské hostině a zažije radost prvního svatého přijímání; odtud bere i posilu, když jednou onemocní; zde bývá požehnan jeho manželský sňatek. Sem si vůbec chodí pro všeliké požehnání a všeliké milosti, an bývá přítomen mši svatě a svatému požehnání; zde je každého času připuštěn k audienci u krále nebeského; zde se mu dostává poučení, napomenutí a výstrahy před hříchem; ba ještě po smrti ho přinesou do kostela, aby se stal účastným modliteb církevních, dříve než ho položí do chladné země. Chrám Páně jest nám tudíž domem spásy.

Ale i náš vlastní příbytek, milí čtenáři, má býti podoben domu Zacheovu; má býti domem, o němž též se může říci, že neviditelnou přítomností Ježíšovou spása se mu stala; i náš příbytek má býti chrámem Páně. V jakém způsobu, chci v těchto řádcích ukázati.

Každý chrám se dříve posvěti, než Syn Boží do něho vejde, aby v něm přebýval. Církev nezapovídá, i nově postavené domy posvětit; mnozí křesťané si je nechají skutečně posvětit. V církevní knize obřadní je zvláštní modlitba pro takové svěcení. Svěcením tím má se zabrániti vlivu zlého ducha a požehnání Boží na dům a jeho obyvatele svolati. Aspoň na Tři krále měl by každý křesťan nově posvěcenou vodou všechny prostory svého příbytku pokropiti a požehnat; to může každý učiniti, aniž by potřeboval k tomu nějakého plnomocenství.

Nejdůležitějším předmětem v kostele je oltář. Kdyby ten chyběl, kostel by nebyl již kostelem, nebyl již domem Božím. I ve vašem příbytku, milí čtenářové, má státi oltář, a sice jak bezživotný tak živý. Ten živý je srdce otce, srdce matky; srdce dětí, to jsou zase ty postranní oltáře. Srdce naše má přechovávat Spasitele: podle těla, když jsme byli u svatého přijímání; podle Ducha, zůstaneme-li v milosti Boží, ve svaté nevinnosti a ve spojení s Bohem, majíce ho vždy před očima. Na tomto, oltáři srdce má se každodenně Bohu přinášeti obět dobrého úmyslu, obět modlitby a obět trpělivosti. My máme radost, je-li

oltář v kostele svátečně ozdoben; starejme se i o ozdobu oltáře živého; postavme na něj kvítí křesťanských ctností, bílé kvítí nevinnosti, červené kvítí lásky k Bohu, zlatožluté kvítí křesťanského milosrdenství, jež naše dobré skutky ve zlaté proměňuje poklady, blankytně modré kvítí pobožnosti a rozjímání věcí nebeských, fialové kvítí pokory a skromnosti a zelené listnaté kvítí naděje a důvěry v útrapách a pronásledováních. — Postavme dále na ten oltář světla víry a dobrého příkladu. Světla víry. »Kdo mne následuje, nechodí ve tmě, ale bude mít světlo života,« dí Pán náš Ježíš Kristus. V kterém domě není víry a náboženství, tam je tma, tam se páchají skutky temnosti, a koncem bohuprázdného života je věčná tma s plácem a skřípěním zubů. — Postavme na oltář svého srdce světlo dobrého příkladu! Rodiče mají dětem, a starší děti mladším dobrým příkladem svítiti a předcházeti. »Tak svít světlo vaše před světem, aby viděli lidé vaše dobré skutky a velebili Otce, jenž je v nebesích. Dobrý příklad zůstane vždy nejlepší výchovou.

Kromě živých oltářů měl by se v každém křesťanském příbytku nacházeti i skutečný oltáříček. Vidáváme často takové oltáříčky v koutech světnice. Kněží mívají ve svém příbytku obyčejně klekátko; takové klekátko by vlastně patřilo do každého křesťanského domu; klekátko s křížem a dvěma svícemi, snad i s kvítím, nad ním velký obraz nejsvětějšího Srdce Ježíšova nebo svaté rodiny nebo Rodičky Boží. Byť i takový obraz visel jen na stěně, může se v doby slavnostní ověncovati. Před tím obrazem mají členové rodiny vykonávati svou domácí pobožnost, ranní a večerní modlitbu, Anděl Páně, v ji-té dny i svatý růženec. I nějaká lampička měla by v jisté dny před takým obrazem hořeti, na př. v pátek před obrazem nejsvětějšího Srdce, v sobotu před obrazem Panny Marie. Lampička ta má nám představovati věčné světlo a zevně tlumočiti naši víru, naši lásku, naši zbožnost. Je dost příbytků, v nichž se host darmo ohlíží po nějakém nábožném obraze; místo toho vidí kolkolem krajiny, lovy, dostaveníčka zamilovaných osob, snad i horší věci. Nepravím, že by se světských obrazů použití nesmělo, předpokládaje, že jsou slušné a nikomu na pohoršení, ale nábožné obrazy nemají chyběti. Tyto mají obyvatele domu k pobožnosti povzbuzovati a jakousi bázni před zlymi skutky nás naplňovati.

Kromě oltáře je nejdůležitějším předmětem v kostele kazatelna. S kazatelny předčítá se evangelium a káže se. Kněz vystupuje na kazatelnu, aby věřící poučoval, napomínal, před hříchem varoval a k dobrému povzbuzoval. Kdo má kázati v domácím kruhu? Rodiče. Křesťanství rodiče, neustávejte děti svých k dobrému přidržovati; dávejte jim dobrá ponaučení při každé příležitosti. Slyšte, co Písmo svaté v knize Sirachově o tom pravi: »Kdo svého syna vyučuje, může se z něho honositi. Umře-li jeho otec, je to, jak kdyby nebyl zemřel, neboť zanechal v synu obraz svůj. Vyučuj svého syna a dej si s ním práci, abys nezažil k svému zármutku jeho hanby. Mazlíš-li se se synem svým, musíš se před ním báti. Nechávej mu vůle, dokud je mlád, a dej pozor na jeho smýšlení. Kdo svého syna miluje, má ho v ustavičné kázni, aby mohl jednou na něm radosti se dočkati.

Než i děti napomíná Písmo svaté, aby rodičů poslouchaly. Čtemeť v knize přísloví: Slyš, synu můj, naučení otce svého a nespouštěj se prikázání matky své, aby okrasa přišla na hlavu tvou. Každý otec a každá mat a má býti živou kazatelnou v křesťanské rodině. Než nejenom ústním napomináním, ale i písmem mají se děti k ctnostnému životu přidržovati. K tomu účelu nechť se nalezají

v křesťanských domech dobré i zbožné knihy a časopisy. Jeden nechť předčítá, a druzí nechť poslouchají, to, co slyšeli, si k srdci vezmou a podle toho se řídí. Kdybych se poohlédl po křesťanských domech, co tam všechno se čte, ach, tu bych často našel krvavé a milostné romány, svobodomyslné, ba i protináboženské noviny, snáše atd. Z takých-li pramenů čerpají děti vědomosti své, pak nic dobrého o nich neprorokuji. Pozor tedy při výběru knih a novin! Každé křesťanské rodině doporučil bych legendu svatých, v níž pro každý den životopis nějakého světce je zaznamenán; tento by se mohl v předvečer předčítati a ku počtě toho svatého jeden otcenáš se pomodliti.

V kostele nesmějí chyběti varhany; ony doprovázejí zpěv věřících. Nábožný zpěv měl by i v rodinách více býti pěstován za příkladem našich předků, kteří s ranní písní vstávali a s večerní písní na lože se kladli. Tenkrát se při práci více zpívalo, a méně, nebo vůbec neklnulo. Teď se děje opak toho; lidé při práci klnou, nadávají, hádají se, ale nezpívají. Jednota a svornost měla by vládnouti v křesťanské rodině, vzájemné dorozumění, jednomyslnost v náhledech náboženských a upřímná vzájemná láska. To je nejkrásnější varhanový doprovod k zpěvu křesťanskému, vládne-li v domě nejpéknější harmonie, tak jako i varhany nejpékněji hrají, zní-li jednotlivé tony souladně, a neruší-li hru žádný falešný ton.

V každém kostele najdeme obyčejně pokladnici. Už v starozákonním chrámě stávala taková pokladnice, jak čtenářům známo z příběhu o chudé vdově, která poslední peníz do pokladnice hodila, a za to od Spasitele pochválena byla. Taková pokladnice má býti v každém křesťanském domě; pro chudé, pro kostel a jeho okrasu, pro missie a jiné dobré účely má býti vždy otevřena. Můj synu, napomínal starý Tobias mladého, jak můžeš, buď milosrdným; máš-li mnoho, dej mnoho; máš-li málo, dej i z mála rád. Čím to je, že v mnohém domě není žádného štěstí a žádného požehnání? Tím, že v domě tom není žádné pokladničky pro dobré účely, že tam nemají citu pro nouzi bližního, ale jen na sebe myslí. Tu vyplňuje se slovo Písma svatého: »Jakou měrou měříte, takovou vám bude odměněno. Kdo se nad chudým smilovává, půjčuje Pánu Bohu na vysoké úroky; a co se prokazuje chudému, prokázalo se Bohu samému. K almužně a milosrdenství nechť rodiče děti své záhy přidržují, almužnu nechť skrze ruce dětí chudým dávají, jak to činil anglický kanclér Tomáš Morus, jenž skrze ruce své dcery mnoho almužny rozdal a dceruše poručil, ruku žebrákovu polibiti, poněvadž v něm měla spatřovati Krista samého.

Ještě bych se mohl zmíniti, že jako u vchodu do kostela kropenka se nalezá, tak i u dveří křesťanského příbytku kropenka se svčcenou vodou chybět nesmí. Tou se máme pokropiti, když z domu odcházíme, zvláště na delší dobu, aby nás Pán Bůh opatroval; když vstáváme aneb jdeme spat; když máme něco důležitého před sebou a vůbec při každé vhodné příležitosti. Kde natrefíme svčcenou vodu, vidíme hned, že jsme u katolických křesťanů.

Na taký způsob může se státi, milí čtenáři, váš příbytek domem Božím, a pak i o vašem domě bude platiti to, co Pán Ježíš o domě Zacheově řekl: »Dnes tomuto domu spása se stala.«

O neposkvrněném Početí bl. Panny Marie.

Když jsme byli v předešlém článku vyložili, v čem záleží přednost Rodičky Boží, a co znamenají slova »bez hříchu prvotného počatá«, musíme se tázati, jest článek tento roku 1854. slavně prohlášený nový, čili jest jen ztvrzení víry starobylé? Na tom věru záleží velmi mnoho, vždyť nepřátelé a protivníci církve vyčítají této, že rozmanitými výklady a výroky svými stanoví načisto nové články víry, které nejsou obsaženy ve Zjevení Božím. Tím ovšem chtějí zv íklati vážnost učitelského úřadu církve svaté v očích lidu věřícího, jakoby církev nepodávala v učení svém pravdu, nýbrž své výmysly. Avšak nepřátelé tito dosahují právě opaku toho, co chtějí, neboť jejich výpady a útoky objevuje se pravda církve katolické ve světle ještě krásnějším. Vždyť pravda vždycky vítězí! Pěkně o tom dí básník:

Pravda jest, co cedry na Libanu,
ti, co do nich dují větrové,
šíří jenom vonnou jejich mannu.

Víra křesťanská jest neproměnlivá, proto nelze měniti a jinačiti články učení Kristova. Neboť který člověk by směl nazývati pravdou co Syn Boží nazval bludem nebo naopak? Kdo by z lidí směl pokládati něco za zbytečné, co Syn Boží uznal za potřebné ku spasení?

Avšak, ač učení Kristovo samo v sobě jest neproměnlivé, přece nedá se upříti, že podle potřeb časových musí

se vykládati, lidu pochopitelným učiniti, proti útokům nepřátel brániti, a proto se články víry, proti nimž se útočí, tím jasněji a důrazněji stanoviti musejí. Neproměnitelné učení Kristovo nepřipouští sice novot, kterými by se v pochybnost uváděly jisté a zjevené pravdy učení našeho, ale také nezapovídá pokrok, kterým se stále pravdy tím jasněji vysvětlují a odůvodňují. Slavný Vincenc Lerinský praví o tom takto: »Snad řekne mi někdo, což nemá býti u víře Kristově pokroku? Ovšem má tu býti pokrok a to velmi veliký. Neboť kdo medle tolik záviděl by lidem, tolik nenáviděl by Boha, že by na odpor se mu »tavěl? Než pokrok ten nechať jest v pravdě pokrokem, nikoli však změnou, zjinačením víry. Náleží zajisté k pokroku, aby věc všeliká sama v sobě se rozhojňovala; při proměně pak bývá, že něco přechází z toho do onoho, a tudíž se zjinačuje.« A tu chtěje vyložiti to zřejměji, užívá podobenství o živém těle lidském: »Tělo lidské totiž«, tak praví slovatny onen spisovatel, »ačkoli v něm zůstává též podstata vždycky, přece po všech svých částkách se rozvíjí ustavičně. Částky těla sice rostou, ale přece nelze říci, že by se tím jinačila přirozenos jeho, jelikož v těle tom všechno, cožkol se rozvíjí věkem dospělejším, trvalo a krylo se již jako zárodek hned ve věku nemluvněte.« Potom dokládá řka: »Po-

dobně sluší, aby víra náboženství křesťanského šetřila týchž zákonů při svém pokroku. Ona se utvrzuje během let, rozšiřuje časem, povznáší věkem, a přece zůstává neporušená, nedotknutá, tak sice, že ve všelikém souměru částek svých a při všech jeho údech a smyslech vlastních se doplňovalo, zdokonalovalo, avšak tak, aby proměny neutrpělo ani vlastního významu svého nepozbylo.

Znameníť výpověď tohoto dávného obránce víry jasně ukazuje, kterak se v církvi smýšlelo po všechny věky. Církve chová tutéž víru po všechny časy nezjinačenou; avšak oživená jsouc duchem pravdy pokračuje podle potřeb času, vykládajíc, vysvětlujíc a určitěji označujíc jednotlivé částky víry té, které jakoby jádro ve sklopině od počátku v církvi byly. A tak vidíme v dějinách církve, že církev na sněmu Efeském stanovila, že v Kristu Pánu je toliko jedna osoba, a to božská, na sněmě Chalcedonském že v Kristu Pánu jest dvojí přirozenost božská a lidská, na třetím sněmu Konstantinopolském, že jest v Kristu vůle dvojí: božská a lidská. A zdaž to byly nové články víry, čili lépe řečeno, byla to nová víra?

Nikoli! Vždyť to, co na těchto sněmích církevních stanoveno bylo, jest jen jako výkladem článku víry prvotné, že jest Kristus pravý Bůh a pravý člověk, jednorozený Syn Boha Otce. Nebyla tudíž víra zjinačena, nýbrž lépe a zřejměji vyznačena podle potřeby času.

A totéž platí o víře v neposkrtněné Početí bl. Panny Marie. Není to nová pravda a je to jen výklad staré — prvotní víry, kterouž po všechny věky čistotou zachovala církev o bl. Panně Marii. Církve od počátku považovala dle výroku andělova Pannu Marii za nejsvětější, t. j. více svatou dokonalou, nežli jsou světcové ostatní — ano, nežli

jsou Cherubíni a Serafini. Církev mluvící ústy svých učitelů, dokazuje víru svou ve svatost Marie Panny takovou, která pomysl náš přesahuje. Sv. Ambrož praví, že jest »Maria prostá všeliké skvrny a viny,« a sv. Efrém, »že jest neposkrtněná, nedotknutá, neporušená, celá čistá ode všeliké skvrny a úhony naprosto prázdná.« A sv. Anselm ji velebí říka: »Maria Panna může se honositi nevinností a neporušeností, kteráž vyniká nad nevinnost jiných tvorů, jak nebesa nad zemi, takže po Bohu nelze si mysliti bytosti nevinnější.«

Nelze nám zde ovšem vypočítati všechny výpovědi sv. Otcův církevních o nevýslovné čistotě a svatosti bl. Panny Marie; než uvedené výroky také nám dostačí. A tu zajisté vidouce víru církve svaté v tak velikou neporušenost Marie Panny, nemůžeme připustiti, že by někdy — byť jen na okamžik střížena byla hříchem prvotným, zděděným, kterak by medle mohlo křesťanstvo pokládati Marii Pannu po všechny časy za svatou a svrchovaně Bohu milou, byla-li při početí svém předmětem nelibosti Boží a hněvu.

Kterak mohlo křesťanstvo nazývati ji »neposkrtněnou v každém ohledu«, byla-li hned při narození střížena a poskrtněna vinou? Jakým právem bylo by mohlo křesťanstvo nazývati ji čistější, nežli jsou andělové, kdyby jen zdaleka se domnívati mohla, že andělé jsou stvoření v nevinnosti, ale Maria v hříchu? Kterak by ji byl anděl mohl nazývati »milosti plnou«, kdyby byla při početí svém zbavena bývala milosti svatosti? To co církev o Marii vždycky věřila, se článkem o Neposkrtněném Početí jejím jen potvrzuje, vysvětluje, zřejměji označuje. Je to nový výklad staré víry nezměněné.

Již předpovědění Hospodinovo po hříchu Adamově učiněné, naráží na to. Když byli provinilci vyznali vinu, obrátil

se Hospodin k hadu a pravil: »Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, mezi semenem tvým a semenem jejím. Onať potře hlavu tvou.« (Mojž. 3, 15.)
Není jiného výkladu, nežli že ona Matka Spasitelova Maria Panna zůstala čistou, prostou hříchu prvotného, nejsouc nikdy podrobena ďablovi. Neboť kterak by byl

Avšak tu musíme poukázati na rozdíl mezi tím, co slove pravdou víry a co článkem čili propovědí víry. Pravda víry jest všechno, co složeno jest ve zjevení Božím, buď zřejmě aneb zakrytě. Avšak to, co uloženo jest ve zjevení Božím, náleží teprve tenkrát pokládati za článek víry, když církev

Nepřítelství položím mezi tebou a ženou, mezi semenem tvým a semenem jejím. Onať potře hlavu tvou. (Mojž. 3, 15.)

mohl Bůh stavěti tuto ženu naproti hadovi — ďablovi, kdyby totiž žena, třeba jen na okamžik byla poskvrněna bývala ohavným jedem hadovým? A přece praví zřejmě Bůh, že bude Maria protivnicí hadovou, a to mocnou, která potře hlavu jeho. Kterak by mohla kdy býti jeho podrobenou poddanou služebnicí?

moci slova svého prohlásí, že pravda tato skutečně náleží k Božimu zjevení. Neboť jen církev jest Kristem ustanovena učitelkou ve věcech víry a mravů, jí svěřen jest poklad zjevení Božího.

Učení o neposkvrněném Početí bl. Panny Marie zahrnuto jest již od počátku v jádru víry katolické o Panně Marii,

Matce Spasitelově, ale zřejmým článkem víry stalo se teprve tehdy, kdy církev slavně ji za zjevenou, Boží pravdu prohlásila, což se stalo 8. prosince 1854 ústy tehdejšího papeže Pia IX.

Neptidala církev nic k víře, nýbrž starou víru blíže vysvětlila, potvrdila, obhájila. Veškerá víra katolická zavírá se jakoby v jádru a zárodku svém, v apoštolském vyznání víry. Jednotlivé články jeho jsou živým pramenem, kterýž se rozlévá a rozšiřuje mezi věřící křesťany. Církev svatá rozkládá tyto články, rozbírá je, vykládá, nejinačí jich, ale vysvětluje je, pohlédajíc při tom na Písmo svaté i ústní podání.

Tak na př. článek »věřím v Ducha svatého« jest jádro, s kteréhož se všechna víra o Duchu svatém jako z jediného pramene prýští. Podobně článek víry: »Věřím v Ježíše Krista, jenž se narodil z Marie Panny,« jest základem učení o mateřství Božím bl. Panny Marie, kteréž na sněmu Efeském slavně bylo prohlášeno, a pravá víra tak proti odpůrcům obhájena; článek tento jest základem učení o neporušeném panenství Rodičky Boží, kteréž sv. Jarolím tak vítězně hájil proti bezbožnému Vigilantiovi.

On jest zároveň základem učení, že se bl. Panna Maria uchránila všeho i všedního hříchu, jakož prohlášeno slavně na sněmu Tridentském. A z téhož článku víry plyne též učení o neposkvrněném Početí Panny Marie. Křesťanské podání jistě dosvědčuje viru církve od počátku, že Panna, jejížto život měl býti důstojným stánkem vtěleného Boha, byla »plna milostí« vždy svatá, vždycky bez poskvrny, a proto vyháta z obecného porušení. Svatá Panna Maria, o kteréž jedná-li se o hříchu, pro čest Páně naprosto nechci, aby se nějaké zmínky činilo; známé jistě, že jí uděleno bylo více milostí ku přemožení hříchu v každém ohledu, jelikož nedůstojné jest, toho počítí

a poroditi, o němž jisto jest, že naprosto žádného hříchu neměl.

Tak píše sv. Augustin veliký, učitel církevní: »Nelze nádobu nazvati plnou, pokud část její jest prázdná. Podobně nebyla by Matka Páně milosti plnou, kdyby byla bývala podrobena hříchu dědičnému.« Věřilo se tedy po všechny časy, že Maria Panna nikdy v životě svém ani na okamžik nebyla bez milosti, nebyla stížená nemilostí.

Taková víra leží v podání křesťanském. Církev pak neomylná vykladatelka a učitelka pravdy Boží, má moc vysloviti a určití pravdu tuto, jakmile uzná toho potřebu.

A to se stalo před 50 lety. Radostná tedy je to památka, že tehdy církev Rodičce Boží vetkla skvělý drahokam do koruny zářící a zavázala věřící své k největšímu obdivu a následování Panny neposkvrněné. Jako slunce, ač zůstává totéž, přece čím výše vystupuje, tím zvětšuje a rozšiřuje světlo i teplo své: tak i naše drahá svatá víra zůstává vždycky tatáž po věky, ale postupem času se pohnáhla rozjasňuje, milými barvami zaskvívá, leskem se rozzařuje, až potom v nebesích promění se v jasné vidění tváří in tvář.

I my máme tu blahou naději, že věřice v neposkvrněné Početí bl. Panny Marie, stejné jsme víry s našimi předky křesťanskými, a že oslavujice tuto vznešenou přednost Mariinu na zemi, skrze mocnou její přimluvu dosáhneme té milosti a radosti uviděti ji na nebi v kráse a vznešenosti největší, jakožto neposkvrněnou, přetistou, milosti plnou Matku Ježíše Krista, Boha a Spasitele našeho. Kéž tedy památka letošní rozhojní naší úctu, rozplamení naši lásku k Rodičce Boží a povzbudí nás, bychom i my početným životem hodnými dětmi jejími byli a u Boha skrze její mateřskou přimluvu milost nalezli. *Boh. Hendl.*

Marnotratný syn.

(Část další.)

Chlapec:

Kam myslíš to? Než tam bys dorazil, to hladem dvacetkrát bys' zahynul, neb dvacet dní tam musíš kráčet. A k tomu věz, že hlad zde panuje, zde pro žebračky smutné časy jsou.

Seth:

Ó Jehovah! Co se mnou stane se?

Chlapec:

Tvůj osud smutný je. Ta bída tvá ti kouká z očí.

Seth:

Poslyš, mládenče, ty smiluj se, a dej mi najíst se!

Chlapec:

Já? Abych potom hladý zhynul sám!

Seth:

Ó nebuď tvrdý tak! Jen sousto dej!

Chlapec:

Já nedám ničeho, a kdybys chtěl snad násilím, tou holí zbiju tě jak psa. A nyní dál.

(Odejde.)

Seth:

On odchází
a mne tu zanechal tak o hladu.
Ó Nejvyšší! Co se mnou zamýšlíš?

Proměna.

Před dvorcem. Dům, stromy a v pozadí viděti stádo vepřového dobytka.

Tři čeledínové vystupují a scházejí se z různých stran.

První čeledín:

Již zase jde, by bičem šlehal nás, náš dozorce.

Druhý čeledín:

Ba, již tu hodina, kdy psovský život zase počít má!
Den celý potit se a pracovat
a k tomu trpět hlad, toť život náš!
Ten pokrm náš je pro jednoho tak!

Třetí čeledín:

Raděj' umřít
než takhle živořit a nouzi mít.

Druhý čeledín:

Jak často přál jsem si se nasytit tím mlátem vepřů, jehož mají dost, avšak v ruce surové mi bránil bič, a nevím, zda-li více trápí hlad či rána bičem v záda shrbená?

Třetí čeledín:

Jak pravi hvězdáři, hlad potrvá na dlouho ještě v zemi veškeré, pak běda nám a dětem ubohým, též dařit bude se jak květinám na zemi suché, sluncem vyprahlé!

(Dozorce se blíží.)

První čeledín:

Bič přichází a hladem ztrestá nás, když bez práce tu uží státi nás.

Výstup 2.

Předešli. — Dozorce.

Dozorce (hrubě):

Ku stádu hni se, lide lenošný.
Což zadarmo tě budem krmíti?

(Bičem šlehá čeládce po zádech)

První čeledín:

Ach, smiluj se! Nás hrozně trápí hlad.

Druhý čeledín:

Nás síla opouští a jazyk nás se lepí na dáсна a mdlá je krev.

Dozorce (opět bičem šlehae):

Dřív pracujte a potom krmte se!
Až do západu slunce pracujte
a potom zasednete k večeři,
jež větší je, než vaše námaha.
Ven ku vepřům a dobře paste je!

(Vyžene je ven.)

Výstup 3.

(Seth pomalu a s úzkostí druhou stranou přichází)

Seth:

Mám zkusit to? — Již nelze vydržet.
Tak hrozně moří hlad, chci poprosit,
chci s plácem prosit, by mně popřáli
té nízké služby, pástí dobytek. —
Jak šťastným bych se při tom pokládal!
Já uviděl tam mláto u vepřů,
a s takou touhou po něm sáhl jsem,
jak po lahůdce kdysi předrahé,
avšak krutý bič mně bráti zabránil.

Jak hrozný osud, hladnou smrti mřít!
Ach, doma bylo všeho nadbytek,
a syt byl vždy pacholek poslední —
a syn zde musí hrozný trpět hlad;
po soustu chleba touží ubohý
a dostat nemůže, čím dobytek
tam u nás pohrdá. Jak hrozný svět!

Výstup 4.

Seth. — Dozorce.

Dozorce:

Pryč odtud! Zde netrpíme žebráků!

Seth:

Měj slitování. Pane, chleba dej!
Jsem hladem zmořen, blízek smrti již!

Dozorce:

Zde pro žebráky místa nemáme —
a chleba též! Pryč odtud táhni hned!
Sic bičem stišim žebrácký tvůj hlad!

(Udeří jej bičem po zádech.)

Výstup 5.

Předešlí. — Majitel dvora.

Co je to zde? Proč biješ ho?

Dozorce:

On žebrá zde a není k odbytí.

Seth:

Vždyť nechci, pane, darmo najíst se.
chci prací svoji tobě sloužiti.
Ó smiluj se! Mne hrozně trápí hlad,
ó nech mne býti sluhou, pacholkem!

Hospodář:

Drív rei mi: kdo jsi? Odkud přicházíš?

Seth:

Svět širý, pustý je mým domovem
a majetek můj hrozný jesti hlad.

Hospodář:

A chudoba zas bohatstvím je zde
a bída majetkem. Rei, odkud jsi?

Seth:

Jerusalem mé šťastné mládí zřel.

Hospodář:

Jerusalem? A ze svatého města jsa
chceš vepře pásti u mne na dvoře?
Co přimělo tě k prosbě takové?

Seth:

Dál, pane, neptej se, při bolu svém,
při hladu svém tě prosím, netaž se!
Dej jisti mně, neb hladem umírám;

za pacholka mne vezmi, prosím tě.
Dle slabých sil za chléb ti sloužit chci.
Jen slituj se, a hlad můj, prosím, stiš!

Hospodář:

Nuž, zůstaň tedy! Avšak uvaž též,
že chleba málo je; co odpadne,
to musí tobě postačit.

Seth:

Za práci
já žádám jen, čím smrti ušel bych.

Hospodář (k dozorcí):

Nuž, jdi a práci ukaž mu. však dbej,
bys chleba více nevydal, ať ji
se třemi a chléb nechť čtyřem dostačí!

Dozorce:

Buď bez starosti, já se postarám,
by chléb tvůj darmo nejedl.

(K Sethovi.)

Nuž, pojď!

(Oba odejdou.)

Výstup 6.

Hospodář sám.

Hospodář:

Je podivno, že z Jerusalema,
jenž světem bohatým, tak mladý muž
tak zbídačel a hladý umírá,
vždyť k Judei hlad nezasáhl až.
Toť tajemstvím, jež nechce odhalit!

Výstup 7.

Hospodář. Dozorce přichází

Dozorce:

Již zásoba nám chleba dochází.
Snad cizí žebrák dosud sytý jest
a může bez jídla dnes pracovat.
Nám třeba dřív nasytit pacholky,
jsou hladovi a bičem nemožno
jim síly dodati, jež není tu.
Já sám pak nemám tolik pokrmu,
bych s jiným se mohl dělit.

Hospodář:

Nuž, počkej tedy, sám se podívám,
jak zásoby nám další vystačí.

(Oba odejdou.)

Výstup 8.

(Seth přichází s druhé strany.)

Seth:

Ó bída bez konce. Zde opět hlad,
na pokrm musím čekat hladov dál.

A bídy svoji věru zasloužím.
 Ó sousto kdybych s otce stolu měl!
 Což nemohu již zpátky vrátit se?
 Zpět ku štěstí? Jak hory vysoké
 se nakupily hříchů na cestu,
 jež vede k domovu. Ach! Otče můj!
 Tys dobrý tak a srdce milého,
 ó odstraň hory hříchů, neřestí
 a uprav cestu svému dítěti,
 jež žalem skrušeno chce k tobě zpět,
 a na tvém srdci žal svůj vyplakat.
 Zde hlady mru, u tebe nadbytek.
 Zde chudoba, tys samo bohatství.
 Zde bída je, u tebe blaženost;
 Zde starosti, u tebe pokoj jest.
 Zde muka, smrt, u tebe život jest.
 Zde otroctví, u tebe svoboda!
 A sladkou zemi svého dětství já
 za tvrdá změnil pouta otroka.
 Ó otče drahý, mohu vrátit se?
 Tys lásky pln a nezapuďš přec
 od sebe syna, ač pln hřichu jest.
 Sám při odchodu pravils': Vrať se zpět!
 Ach, žiješ dosud, na mne čekáje?
 A přijal bys mne, ač jsem hříchů pln?
 Tak nevrátím se, jak jsem odešel.
 Ó Bože, uměřit chci, však doma jen,
 u otce svého, v jeho náručí!
 Chci odpuštění jen, a více nic!

Výstup 9.

Seth. Ehud vstoupí.

Ehud:

Co zřím to zde? Je Seth to opravdu?

Seth (poděšen):

Ha! Zrádče! Bidáku! Tys zde?

Ehud:

Pročne? Jsem zde, však ne tak roztrhaný,
 tak zbědován, jak tebe tady zřím.

Seth:

Ty vrahu můj! Zas v cestě stojíš mně!

Ehud:

Bych popatřil, jak tobě vede se.
 A poznávám, že's vepřů pasákem!
 Tys daleko to doved', chlapíku!
 Toť vítězství je tvého zápasu,
 jež podnikl's na vlastní svoji pěst?
 Teď s vepří hraješ si a pamlskem
 tvým mláto je? Toť pěkná koruna,
 jež okrašluje hrdě tvoji skrání!
 A kde je volnost, za níž bojovals?
 Kde tvoje čest, kde tvoje bohatství,
 jež po záhubě lodi —

Seth:

Bidniku!

Ehud:

Snad prozradil ti kdo!?

Seth:

Já tuším již!

Ehud:

Ty tušíš také? Hle! Jak chytrý jsi!
 Tys netušil, že budeš pasákem.
 Tys více netušil — že bohat jsem.
 Sem pohleď na zlato, jež v rukou mých!
 Já jmění mám, ty máš zas vepře své!
 Já pánem jsem, tys vepřů pasákem!
 Nuž, spokojen buď se svým osudem!
 Já spokojen jsem se svou štěstěnou.
 Však chtěl jsem vidět svého přítele,
 jak on dovedl na svých nohou stát,
 a vidím teď, že vepřů pastevcem!

(Smích.)

Seth:

Tak smát se jenom padouch dovede!
 Tvé srdce zatvrdlo jak zlatý kov,
 jež mně jsi ukradl. Buď prokletý,
 svým zlatem chlub se dál, však nečekej
 že prosit budu tebe o zlato,
 jež mně náleží. Hlady umírá,
 však tebe prosit slůvkem jediným,
 tak nesníží se vepřů hlidač přec.

Ehud:

Jak pyšný sketa, který nedoved'
 dál štěstí své než k stádu dobytka!

Seth:

Jen posmívej se, šlap mne nohama!
 Ty bohatstvím se chlubiš, nech si je,
 jen ponech sobě, cos mi uloupil.

Ehud:

Což nedal's mi své zlato sám?

Seth:

Dal příteli — však nikdy zloději.

Ehud:

Já radím ti, víc o tom nemluvit.
 Jsem pána tvého dobrým přítelem,
 a zle by se ti vedlo zajisté,
 jen slovo kdybych na tě žaloval.
 A slovu mému více viry dá
 než planým řečem vepřů pastýře.

Seth:

Jen pro Bůh nečiň to a šetři mne!
 Jen několik dnů chci zde zůstat,
 pak službu opustím a špůjdu dál.

Ehud:

A kam chceš, pasáku, snad do Tyru?
Či do Kréty, neb loď svou vylovit?

Seth:

Zpět domů chci, v otcovské náruči.
Ó kéž mi Bůh té síly propůjčí,
bych dálnou cestu mohl vykonat!

Ehud (posměšně):

Jak otec zajásá, až uvidí
své hodné dítě v cárech žebráka!

Seth:

Mne nezapudi srdce otcovské,
byť v cárech žebráka já zjevil se.

Ehud:

Jen hladu horečka tě těší tak,
a naděj dává. Nikdy nedojdeš
u otce milosti. Zhyň raději!

Seth:

Vždyť pokora a lítost kořeny
jsou k štěstí novému.

Ehud:

Však pro tebe
již nelze více v štěstí doufati.

Seth (něžně):

Já odpustění chci a více nic.
A vrátím-li se k otci, naděj mám,
že odpustí. — I tobě, příteli,
chci vše odpustit, čím's mi ublížil,
by odpustěno bylo také mně.
Hle, štěstí tvé je vratké, neštěstí
jak blesk tě zasáhne a klesneš v prach,
i ty se obrať a čiň pokání!

Ehud:

Co mluvíš to? Tak blázen mluví jen.
Mně odpustit — já se tě neprosím.
Mně neřest matkou, hřích je otcem mým!

Seth:

Ó nerouhej se! Dost je zločinů,
jež provedli jsme proti Jehově.
Ty Boha pros o milost pokání!

Ehud:

Ha! Jehovah! Toť dětská báchorka!
A pasák vepřů chce mne učiti.
Proč nebyl's moudrý, když jsi z domušel?
Jen skloň svou vůli, buď zas dítětem!
Já k tomu nejsem již, chci užívat
dál života a jeho rozkoši.
O milost nechci prosit nikoho
a odpouštět mi doma nemá kdo.
Můj domov širý svět, v něm hledat chci
svou radost, štěstí své, až chalupa
má sboří se. Je dost už chatrná.
Ty zůstaň jenom vepřů pasákem!

(Hrdě odchází.)

Výstup 10.

Seth (sám):

Jak odporný a brozný člověk to!
Jak pustý v srdci svém. On klesl níž
než skrže něho padl já — a mně
je líto ho, však pomoci nemohu.
Já zlato ztratil jen, on naději. —
Ku otci vrátím se, ač hříchů pln,
jež hrůzou plní duši ubohou.
Však otec odpustí — vždyť lituji. —
Ku srdci jeho hlavu přivinu
a vinu svoji přiznám veškeru
a zvolám: Odpust synu hříšnému!
Již hoden nejsem slouti synem tvým,
mne služebníkem učíš posledním!
Co poručíš, to budu konati,
svou vůli zapru, všecek budu tvůj
jen okem lásky na mne pohlédni
a oblaž zase žiti mého dny!

(Přistě dále.)

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Část další.)

Ue-li víra ryzí a pevná, osvědčuje se nejvíce tehdy, když Bůh duši některou, všelikeho jiného světla ji zbaviv, vede, jak sv. Jan z Kříže se vyjadřuje — »temnou nocí«. To se ukázalo i na bl. Krescencii právě v oněch trapných zkouškách, kde duše její, zbavena jsouc všelike citelné zbožnosti a útěchy, neměla oč se opírat v této noci temné než jedině o berlu sv. víry. Víra svatá byla jí jako vůdčí hvězdou v temné noci, ukazující jí jediný a pravý směr k Bohu, kterýmž se také s tím větší horlivostí ubírala. Že pak vyvolené duši této naprosto odňato bylo všelike světlo vniterné, bylo jí na prospěch tou měrou, že vzrůstala její víra »od světlosti v světlost« (2 Kor. 3, 18.), až k oné dokonalosti, kde jak v ranní záři svítal jí den dokonalý, až na Boha patřit bude tvář v tvář.

Je totiž, jak dokládá sv. Bonaventura (De gradibus virtutum), trojí stupeň víry. První stupeň jest víra, kterou mají obyčejní, prostí křesťané, přijímající bez vyšší učenosti a svatosti učení svaté církve za slovo Boží. Na druhém stupni jsou ti, kdož věří, ale co věří, také nadpřirozeným porozuměním, darem rozumu, pronikají. Třetí stupeň je ten, na němž světlo sv. víry propůjčuje duši tak jasné poznání a pevné přesvědčení, jakoby na to, co věří, vlastním zrakem patřila.

Není pochybnosti, že bl. Krescencie tohoto třetího stupně dostoupila. Duch svatý naplnil ji dary svými tak hojně, že spíše na tajemství svaté víry duchem patřila, než v ně věřila, jako druhdy Mojžíš, o němž dí sv. Pavel, že »spoléhal na neviditelného, tak jakoby ho viděl.« (Žid. 11, 27.) Na doklad buďtež zde

uvedeny některé výroky její: »Můj Bože!« pravila jedenkrát, »kdyby i všichni lidé od víry odpadli, důvěřuji pevně, že bych s milostí tvou ani za vlásek neustoupila od pravdy, kterou jsi Ty zjevil, i kdyby všichni lidé proti mně se zdvihli, a všemi možnými mukami mne trýznili; vímť, a pevně věřím, že Bůh ve všem, co nám zjevil a církví svou nám k věření předkládá, neklamným jest a neomylným.«

Při jiné příležitosti ujišťovala své spolusestry, že by, kdyby se Kristus Pán ve sv. hostii viditelně ukázal, ani naň pohlédnouti nechtěla, nýbrž že by spíše oči své sklopila, poněvadž prý jí víra svatá o přítomnosti Kristové v nejsvětější Svátosti mnohem větší jistotu podává, než kdyby všemi smysly svými o tom přesvědčiti se mohla.

Tak čistá a pevná víra dodávala jí ovšem také útěchu, pokoj a vnitřní světlo, jak přeje svatý Pavel Římanům říka: »Bůh pak, naděje, naplníž vás všelikou radostí a pokojem u víře, abyste se rozhojnili v naději a v moci Ducha svatého (Řím 15, 13.).

Toto vnitřní nadpřirozené světlo tak celou mysl její naplňovalo a takovou mocí na ni působilo, že při pouhém jmenování některého tajemství sv. víry hlubokého dojmu nemohla se ubrániti, což zejména při společném duchovním čtení nebo při nábožných rozmluvách všem přítomným nápadno bylo. Přišlo-li jí pouze vysloviti: »Nejsv. Trojice«, »vtělení Páně«, »nejsv. Svátost« a p., hned měnila barvu ve tváři, brzy na smrt blednouc, brzy se celá zardívající; někdy ji hojné slzy polily, někdy až krvácení z nosu se dostavilo, ba někdy i úplné vytržení mysli.

Podobný účinek jevilo na ni slovo:

»Betlém.« Když jednou na štědrý den měla při stole předčítati martyrologium (seznam sv. mučovníků) a ohlašovati na zítří Narození Páně, s velikou námahou vyslovila první slova: »Zitra Pán Ježíš...«, dále nemohla. Dala se do hlasitého štkání až se jí hlas zajíkal, že přišla i u vytržení myslí k nemalému úžasu ostatních sester. Jiná sestra musila ve čtení pokračovati. Když pak opět přišla k sobě, vyznala na kolenou přestupek svůj a prosila za pokání.

Dojemné bylo podívání na Krescencii, s jakou nábožnou zaníceností vyslovovala při hodinkách: »Sláva Otci atd.« hluboko hlavu svou skláněje. Při každé takové úkloně vzbuzovala vroucí přání, kdyby mohla za viru svatou hlavu položit. Jedenkrát zvolala: »Ó Bože, jak krásně se třeptá světlo svaté víry tvé před zrakem myslí mé! Ký div, kdybych i láskou k ní omdlela!«

Ve věcech víry byla Krescencie tak osvěcená, že Písmům svatým jakož i nejzáhadnějším pravdám věroučným nad miru snadno porozuměla, takže nad touto »vlitou moudrostí« mužové nejučenější nemálo žasli. Vždyť jiného vzdělání neměla, než kterého nabyla na domácí škole obecné, a také jiných knih nečetla mimo Nový Zákon a některé obyčejné knihy obsahu ascetického pro řeholnice určené. A přece mluvívala o nejzáhadnějších tajemstvích sv. náboženství tak jasně a určitě, zcela příslušných výrazů užívaje, že to nejučenějším bohovědcům muselo býti s nemalým podivením.

S P. Pamerem rozmlouvala jedenkrát o chvalo zpěvu Mariánském »Magnificat«, při čemž vyvozovala z jednotlivých slov tak vznešená a smyslem hluboká tajemství, a to tak jasně, líbezně a vroucně, že, jak sám doznal, nikdy nic podobného ani neslyšel ani nečetl. (Ott, sv. 2, 5.) Podobné svědectví, jak byla Krescencie moudrostí osvěcena ve věcech

Božích, vydává též na slovo vzatý provincial P. Benjamin Elbel, jenž svým vynikajícím dílem mravoučným znám jest až po dnes po širém světě katolickém. (Zemřel 4. června 1756.)

Písmo sv. bylo Krescencii jako nepřeborným mořem duchovního světla a vzácné útěchy. Duch sv., jehož řízením tato zázračná kniha psána jest, sám jí tajemné pečete její rozevřel a v hluboký smysl uvedl, jsa již ode mládí sladkým hostem v duši její. Ve zvláštní vážnosti měla sv. evangelia, z nichž sobě obyčejně brávala látku k rozjímání. Uměla je skoro doslovně z paměti, dovedla každou průpověď ihned v nich najíti, a dovedla z každého slova čerpati látku k nábožnému rozjímání a pro poučení.

Spolusestry vždy měla k tomu, aby si nebeského pokladu sv. evangelií vážily, pilně a pozorně ve světle víry katolické je četly, každé slovo náležitě uvažovaly, na pokrm duší svých jaksi přemílaly a vzácný požitek vjíraly. »Kdyby i jiných knih nebylo,« říkávala, »svatá evangelia« dostačila by úplně, aby duše věřící z nich s dostatek poučení a povzbuzení k dokonalosti a svatosti nabyla. Síla slova Božího tak prudká jest, že až do hlubin duše vnika prorážejíc srdce i ledy; učí nás, jak máme milovati, trpěti, jak se chovati, jak bojovati, jak příkoří snášeti a Kristu Pánu věrnost zachovati.

Že sama skutečně nebeský pokrm ze svých knih Písma čerpala, toho dokladem byly její nábožné rozmluvy se spolusestrami, zvláště pak s novicami. Tu dovedla i krátký biblický text tak všestranně vykládati a o něm za celou hodinu tak důmyslně, dojemně a krásně mluviti, že se jí nemohly dosti naposlouchati. Tu byla jinak málomluvná sestra celá jiná: celé množství vybraných průpovědí ze sv. Písma, krásných výpovědí a příkladů ze životů svatých

zdobilo vždycky její plynou řeč. Případné obrazy a podobenství brávala ze života obecného, z oboru a zaměstnání spolusestrám známých, jimiž také pozornost jejich ihned upoutala.

Když se jí jedenkrát její novicky v adventě tázaly, kterak by se nejlépe na hod Boží vánoční připravovati měly, odpověděla: »Mně napadlo, že byste měly místo chléva a chudičkových jesliček vystavěti Ježíškovi nádherný palác.« To pak vykládala následovně: Jako ku každé stavbě, jest i k této duchovní stavbě potřeba patera věcí: nejprve vyžaduje se pevný základ. Ten s milostí Boží položíte hlubokou pokorou. Druhá věc jest pravidko, kteréž naleznete v dokonalé poslušnosti; třetí věc jest jednota a vzájemná shoda mezi stavebníky: a tou bude vám sesterská láska a sjednocenost; dále za čtvrté, potřebují stavební hmoty, jako: dříví, kámen, vápno, písek, vodu atd. Takové hmoty k duchovní stavbě mají prý si opatřiti nábožným rozjímáním, a sice: dříví mají porážeti, osekávati a rozřezávati v zahradě Getsemanské, uvážejíce muka a bolesti Pána Ježíše a Panny Marie. Za trámy mají užívatí dřeva sv. kříže; kámen mají lámati na hoře Kalvarské; hlinu na cihly mají kopati v údolí své vlastní poníženosti a hříšnosti, pálení je mají ve výhni nejsv. Srdce Ježíšova; různá malá denní cvičení poslouží jim za písek, a vodu mají nabírat z potoka Cedronu. Za páté je třeba ku stavbě dobrých nástrojů; takovými budou jim nástroje, jimiž mučen byl Pán Ježíš: kladivo, kleště, hřebíky, řezáky, provazy a kopí; každého dne ať zvolí sobě jeden z nich k nábožnému rozjímání, při práci pak ať naň pohlíží okem duchovním. Po té šíře rozvádí, kterak si mají počínati, aby za čtyři neděle stavbu tu duchovní vykonal,

co jim jest každého dne konati, jaké úmysly při každé práci mají vzbuzovati atd.

Abychom poznali, kterak důvtipně dovedla Krescencie čítati v knize přírody, položíme zde za příklad její rozmluvu s novickou M. Rafaelou Millerovou, nápotomní představenou, jak ji tato písemně zaznamenala.

»Ctihodná máti Krescencie,« píše tato doslovně, »zavolala mne jednou do své celly, řkouc: ,Poď, sestro Rafaelo, něco ti dám.« Když jsem k ní vešla, podala mi se stromu list a pravila: ,Tu máš kousek všemohoucnosti Boží.« Já se divila, co to má býti, netroufala jsem si však jí se otázi. I vzala list ten do ruky a jala se takto vykládati: ,Vidíš, v tomto na pohled nepatrném stvoření skrývá se všemohoucnost, moudrost a dobrota Boží. Všemohoucnost, že jest list ten tím, čím jest. Bůh všemohoucí ho stvořil a zachovává jej, jinak by upadl v nivec. Moudrost, že na něm všecky žilky a zoubky tak moudře a účelně uspořádala, jakoby na tomto lístku celý strom byl vykreslen. Dobrota: neboť stvořil jej Bůh k našemu věčnému a časnému prospěchu: k věčnému, abychom z něho Boha poznávali, jej milovali, chválili a jemu se klaněli; k časnému, ježto strom vzrůstá a se zelená k našemu potěšení, a konečně nám poskytuje palivo, abychom si mohli vařiti pokrmy a v zimě se zahřívati.«

»Můžeme též,« vykládala jindy, »v lístku tom spatřovati moře. Všechny řeky, potoky a potůčky mají od něho svůj původ, probíhají hory a doly, stráně a skaliny, aby se opět dostaly ku svému, od Boha jim ustanovenému cíli. To znamenají ty malé žilky tohoto lístku, a připomínají nám různé cesty k nebi, ježto se vinou tímto pozemským krajem. Malé zoubky na pokraji lístku jsou meze, jež Bůh moři položil, aby nevytlálo se na suchou zemi, a neškodilo. I v tom

může se vzhlížeti duše, jako v zrcadle: Bůh jest nevystižitelné moře všeliké dokonalosti a milosti. V žilkách tohoto listku můžeme spatřovati nejen řeky a potůčky, nýbrž i veškeré přirození i nadpřirozené dary Boží, zvláště jeho svaté

vnuknutí, kteréž taktéž pronikají hory a doly, skály a kamení v duši naší. Když pak duše naše milosti Boží nepřekáží, nýbrž s ní spolu působí, tehdy plodí a rodí se v ní všeliké libezné ctnosti.*

(P. 2.)

Je to pravda, že v každém náboženství dojíti lze spasení?

Pohlédneme-li na mapu Evropy, toho díla světa, v němž leží i naše milá domovina, tu najdeme přes 15 rozličných říší, větších a menších, které k lepšímu přehledu rozličnými barvami ohraničeny jsou. To zajisté jest obraz velmi pestrý. Podíváme-li se však na mapu, na níž vytčena jsou jednotlivá vyznání náboženská lidu v Evropě přebývajících, tu se nám objeví obraz daleko pestřejší, nežli byla sama suknice, kterou starý Jakub z lásky daroval synu svému Josefovi, o níž se v Písmě svatém praví: »Že udělal mu sukni rozličných barev.«

Vždyť v Evropě samé nalézáme katolíky, pohany, mohamedány, židy, ruské a řecké křesťany, anglikány, luterány, zvingliány, kalvince, methodisty, puritány, hernhutry, starokatolíky, sirvingiány a ještě několik menších odrůd náboženských.

A což, kdybychom tak pohlédli na mapu náboženství celého pokolení lidského na celém světě, tu bychom věru užasli, kolikero vyznání náboženských v lidstvu zastoupeno jest.

A tu maně naskytá se nám, jestliže poněkud jen o věci té přemýšlíme — otázka: »Je to jedno, kterému z těchto vyznání náboženských náležím?« Věru, otázka veliké důležitosti a dalekého rozsahu, neboť na ní závisí klid svědomí

toužícího po pravdě a spase. A tu naskytají se lidé i učení a učící, kteří se nerozpakují říkati: »ano, je to jedno, ať jsem křesťanem, mohamedánem atd., to je zcela lhostejné, v každé víře lze dojíti spásy.« Ovšem, kdo tak mluví — jak skutečnost ukazuje, dospěl ku lhostejnosti nejvyšší, a nemá víry ani té ani oné, vůbec se o náboženství nestará.

Ale dejme tomu, že by to lidé takoví opravdu mínili, tu zajisté dovolena jest otázka, a je to také vskutku pravda, že každá víra k nebi vede, že v každé lze dojíti spásy. A tu odpovídáme: »Nikoliv není tomu tak; jen víra Kristova, a to pravá víra Kristova vede k nebi a spase.«

Jistý počestný a také zbožný mistr měl chasníka, kterému se vlastní náboženství katolické nezamlouvalo. Nakažen jsa četbou nevěreckou, často se vychloubal: »I co, netoliko katolíků, i protestantů, i židů, i pohanů atd. ctí Boha a proto mohou býti spaseni, ať si věří každý co chce, každá víra vede k nebi.« Tim ovšem kazil učeníky a ostatní tovaryše, a proto mu mistr domlouval. Avšak nadarmo. Chasník si svůj blud nedal vymluviti. V sobotu, když byla výplata, dal mistr ostatním peníz pravý, ale onomu chasníkovi dal falešný. Tento si peníz prohlíží, jej obrácí, zkoumá, a konečně přece poznává, že není pravý, ale falešný, za nějž by si ničeho nekoupil.

I žádá peníz pravý. A proč, táže se mistr, vždyť je to také peníz, ač falešný, a všechny peníze jsou dobré, jen když jsou to peníze. Či ne? Dáváje mu však potom peníz pravý, děl k němu: »Vidíš, jako peníze falešné ti nepomohou při nákupu, leč bys snad někoho ošidil, tak ti i falešná víra nepomůže do nebe, neboť Pána Boha ošiditi nelze.« Neměl mistr tento pravdu? Kdo přemýšlí, uzná to, že ani jinak býti nemůže.

Spasitel náš, Syn Boží, Kristus Ježíš přišel na tento svět, aby za nás trpěl a zemřel. Dříve však, nežli nás takto vykoupil, chtěl zde 33 let žiti, 3 leta učiti, t. j. lidem říci, co by činiti měli, aby do nebe jednou přišli. Kdyby lhostejné bylo, co kdo věří, proč by byl Kristus vůbec na tuto zem přišel? Vždyť tehdejší národové, židé, pohané měli také své náboženství, mohli tedy i bez Krista do nebe přijíti. »Ovšem«, praví lhostejníci, »Spasitel musil přijíti, aby za hříchy lidstva trpěl a umřel, a když byl svět vykoupil, jest nyní jedno, jakou víru kdo má, v každé je něco dobrého, může býti takto spasen.«

Kdyby byl Kristus Pán chtěl jenom za naše hříchy dosti učiniti, tu by zajisté bylo dostačilo, aby byl na svět přišel jako dospělý muž, jako kdysi první Adam stvořen byl, a tak hned se dal křížovati, anebo bylo by již dostačilo, aby byl řekl: »Tak lide, nyní jsi vykoupen, žij každý ve svém náboženství dále, a budeš spasen.«

Učinil tak Kristus Pán? Řekl něco takového? Ó nikoliv!

Po 33 let žil Spasitel v požehnaném svém člověčenství na zemi, a jak svatý, nanejvýše svatý byl život jeho! Byl to život největší chudoby a největší pokory, život dokonalé poslušnosti a ustavičné těžké práce, život modlitby, sebezapírání, odřikání se. Vzpomeňme si jen na život jeho v Nazaretě, na 40denní jeho půst

na poušti, na jeho veřejný život učitelský po celá 3 leta.

Kdyby však každá víra stejně dobrá byla, bylo by bývalo toho všeho zapotřebí? Kdyby každé náboženství do nebe vedlo, i tu by nebyl řekl: »Následujte mne,« nýbrž byl by řekl: »Dělej si každý co chceš.«

A čemu učil Pán Ježíš? Učil, že máme zachovávat všecka přikázání. »Chceš-li do života vejti,« pravil ku mládenci, »zachovávej přikázání.« Učil, že se musíme krotiti, zapíratí, mrtviti: »Kdo chce za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.« Učil, že se máme modliti, a to často — neustále: »Bděte a modlete se!« Učil, že máme milovati nepřátele a dobře činiti těm, kteří nás nenávidí: »Milujte nepřátele své.« Učil, že dobré skutky konati musíme, a sice pod trestem věčného zatracení, neboť sám pravil, co řekne jednou věčný soudce těm, kteří dobrých skutků tělesného a duchovního milosrdenství nekonali: »Odejděte ode mne, zatracenci do ohně věčného, neboť jsem byl hladový a vy jste mne nenasýtili atd.« Jak se to srovná s větou, každé náboženství vede k nebi, když mnohá vyznání všeho toho, co Kristus za povinnost nám uložil, neuznávají.

Kristus Pán však učinil ještě něco více. Aby nám ukázal, že není jedno, co kdo věří, co činí, jak žije; založil před odchodem svým na nebesa zde na zemi spolek, a dal spolku tomuto hlavu viditelnou, a této hlavě — tomuto nejvyššímu představenému, přidal muže, kteří ve spolku s nim pracovati mají na spásu světa. Spolek tento jest církev, a hlavou jeho jest sv. Petr, neboť tak praví Pán: »Ty jsi Petr, skála, na této skále vzdělám církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou.«

Dejme si na tato slova Kristova dobrý pozor! Kristus Pán zde mluví

o církvi jediné, kterou založiti chce, nepravilě, na této skále vzdělám církev své.... A Ježíš Kristus nemluví jen jednou o této církvi své, nýbrž velmi často a vždy jen v čísle jednotném. Mluví o jednom pastýři a o jednom ovčinci, o jednom stádu.

»Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince,« praví Pán, »i ty musím přivést, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř.« Nevysvítá z toho, že Pán náš chtěl založiti jen jednu církev, a že chtěl, aby všichni lidé církvi této náleželi, a v ní spásy došli?

Petrovi a ostatním apoštolům rozkázal: »Jdouce do veškerého světa, uče všecky národy, kažte evangelium všemu stvoření, kdo uvěří, spasen bude, kdo neuvěří, bude zatracen.« Zajisté by Kristus Pán byl nedal tak těžký úkol apoštolům, který je život stál, kdyby bylo lhostejné co kdo věří, a každá víra k spáse vedla.

Apoštolé poslechli, do celého tehdy známého světa šli, všude hlásali jen jednu víru, ať se to lidem líbilo nebo ne, a za tuto víru trpěli i život položili. Bylo by toho bývalo potřeba, a nebyli by apoštolé a jich nástupci blahově jednali, že za jednu víru trpěli a umírali, když i ostatní by stejně dobré byly?

Kristus Pán však hned také všem lhostejným již napřed odňal a vyvrátil všecku výmluvu, řka: »Kdo církev neslyší, budiž jako pohan a publikán.« Těmto slovy přísně a pod velikým trestem nařídil Pán Ježíš, aby každý jeho církev poslušen byl. Kdo by tak neučinil, jest před Bohem jako pohan a veřejný hříšník, kteří dle výroku Kristova nebe nedojdou. Proto jest nemožné, aby každá víra k nebi vedla, když Kristus jen jediné církev, která jen jedinou víru hlásá, poslouchati tak přísně přikázal.

A ještě něco. Kdyby to pravda bylo, že každý si může věřiti co chce, proč

by byl Kristus Pán své apoštoly tak často a tak důtklivě varoval před falešnými proroky?

»Varujte se,« pravil, »falešných proroků (t. j. učitelů víry), kteří přicházejí k vám v rouše beránčích, uvnitř pak jsou vlci hltaví.« A jindy zase pravil Pán: »Řekl-li by vám kdo: ať tutoť jest Kristus, nebo tamto, nevěřte. Neboť povstanou falešní Kristové a falešní prorokové, a činiti budou divy veliké a zázraky, takže by v blud uvedeni byli, kdyby možné bylo, i vyvolení. Ať, já předpověděl jsem vám.«

A sv. apoštol Pavel píše křesťanům v Kolose: »Hleďtež, ať vás žádný neoklame moudrostí světskou a podvodem podle ustanovení lidského, podle začátků a učení světa, a ne podle Krista.« (Kolos. 2, 8.)

Ještě žil sv. Jan miláček Páně, a již se vyskytovaly bludy v malé Asii. A co učinil tento apoštol? Mlčel snad a se spokojil slovy: »Ať si věří kdo co a jak chce, každá víra vede k nebi.« O nikoli, vždyť píše: »Nejmilejší, ne každému duchu (t. j. učitelí víry) věřte, ale zkoušejte duchů, jsou-li z Boha; neboť mnozí falešní proroci vešli na svět.« (1 Jan 4, 1.)

Co tedy vysvítá ze všeho toho? Že nebezpečnou a záhubnou jest zásada: »Každá víra vede do nebe.« Nikoli! Pravda jediná jest: »Jenom víra jedna vede k nebi, a to víra Kristova, která učí, kterou chová církev Kristem založená, církev katolická, jen ta jest proto vpravdě samospasitelná.«

Nedejme se tedy másti všelijakými lidskými, na oko sice vábíivými hesly a zásadami novověkých proroků, falešných to učitelů, že nazáleží na tom, kterému náboženství kdo náleží, že v každém může dojiti spásy, neboť je to zásada špatná, lživá, nerozumná. Nevede k Bohu, nevede k zbožnosti ani svatosti života, ale vede k lhostejnosti, a lhostejnost

vede k nevěře. Kdo se Krista vůdce spustí, tapá ve tmách, chytá se lidí, a lidských domněnek, které svědomí neuspokojí a člověka neuslechťují, naopak všemu zlému dvéře do korán otvírají.

Jenom Ježíš Kristus, Syn Boží, jest naším prorokem, učitelem, a ten k nám mluví skrze církev svou katolickou, proto jen. v ní jest pravda božská, ne-

změněná. Nuže děkujeme Bohu, že jsme se v církvi této narodili, v ní vychováni, vyučeni byli, a stůjme pevně při ní. Čemu Kristus skrze církev věřiti v eli to věrme, co činiti káže, to činme, co milovati prikazuje, to milujme, čeho varuje nás, toho se varujme, a pak jistě věčné spásy dojdeme.

Boh. Hendl.

Boží prozřetelnost.

Pohledte na ptačtvo nebeské, že neseje, ani nežne, ani ne-shromažďuje do stodol, a Otec náš nebeský krmí je. Zdalíž vy nejste dražší než ono? (*Mat. 6, 26.*)

Bohu žijeme, jsme a hýbeme se — pravil svatý Pavel v Athenách a s ním vyznává každý poctivý křesťan; jako byl všechno Pán Bůh stvořil, z ničeho učinil,

tak všechno zachovává, řídí a spravuje; nic se neděje bez jeho nejsvětější vůle, bez jeho dopuštění. Dobře si byl toho povědom zbožný jeden tovaryš zednický. Kdykoliv se mu přihodilo něco nemilého, říkával: »Všecko přichází s hůry.« Nikdy nereptal; spoludruhové se mu proto smáli, a často si ho dobírali. Jednou s ním seděli za poledne u nového domu, jež právě stavěli. Jedli; náš milý tovaryš se obrátil, v tom však přiběhl pes, sebral mu kus uzeniny a utekl. »To je také s hůry?« smál se zvláště jeden našemu tovaryši, jenž se rozběhl za psem; v tom však svalilo se kus nové zdi; posměvač byl zabit, druží poranění, zbožný však tovaryš za psem se ženoucí všeliké pohromy uchráněn. Poklekl, poděkoval Bohu a řekl na konec: »Všecko přichází s hůry.«

O této velemoudré a nevyzpytatelné prozřetelnosti Boží napsány celé knihy;

malou sice knížечku, ale velmi poučnou a zajímavou napsal také nedávno zesnulý slovuťný spisovatel a velezasloužilý sluha Páně František Xaver Wetzel; leccos z ní zde uvedeme a nad to i sami ještě přidáme.

* * *

Krásně promlouval o božské prozřetelnosti Pán a Spasitel náš Ježíš Kristus v kázání horském, kdyžtě nás varoval od přílišného světského pečování, pro něž se člověk až i nad duši svou zapomene a její spásy nedbá, a poukazoval na moudrost, dobrotu a lásku Boží, kteráž dopřeje zajisté poctivému člověku, čeho potřebuje, kdyžtě dopřává všeho potřebného i němé tváři. Tať jsou slova Páně: »Nepečujte (totiž přílišně, beze vší důvěrnosti v božskou prozřetelnost) o život svůj, co byste jedli, ani o tělo své, čím byste se odívali. Zdalíž není život více než-li pokrm, a tělo více než-li oděv (t. j. dal-li vám Bůh život, jenž jest přece něco většího než pokrm, dá vám zajisté i tento; a dal-li vám Bůh tělo, jež jest přece více než oděv, dá vám zajisté i tento). Pohledte na ptačtvo

nebeské, žeť neseje, ani nežne, ani ne-shromažďuje do stodol, a Otec náš nebeský krmí je. Zdaliž vy nejste dražší než-li ono? A kdo z vás, přemýšleje, může přidati k postavě své loket jeden? A o oděv proč se staráte? Patříte na kvítky polní, kterak roste; nepracuje, ani nepřeje. Pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vši slávě své tak odin nebyl, jako jedno z nich. Poněvadž tedy trávu polní, která dnes jest a zítra do peci vhozena bývá, Bůh tak odívá, čím více vás, vy malověrní? Nepečujte tedy, říkajíce: co budeme jísti, aneb co budeme pít, aneb čím se budeme odívati? Nebo toho všeho pohané hledají. Víť zajisté Otec náš, že toho všeho potřebujete. Hleďte tedy nejprve království božího a spravedlnosti jeho, a toto všecko bude vám přidáno.* (Mat. 6, 25.—33.)

Všecek život poctivých křesťanů jest libezným ohlasem těchto slov Páně: hledají království Božího, hledí si svatosti a spravedlnosti, a Pán Bůh jim poskytuje čeho potřebují na zachování života tělesného i pozemského.

V dubnu r. 1843. za hrozného deště uchýlil se vznešený pán do bídného domečku na předměstí mnichovském. Ubohá žena uvítala ho uctivě; byla všecka bleďá a utrápená. Soustrastně dotazoval se jí pán, co že jí schází. Vyznala a nezapřela: »Něštěstím jsme se zadlužili, pozítřku bude nám bídný zbytek prodán; můj muž ohlíží se již po kolik týdnů po práci, ale marně.« Sotva že to dopověděla, přišel manžel a užasl, vida vznešenou návštěvu; poznalť ihned krále bavorského, Ludvíka I.; udiven, překvapen padl mu k nohám; avšak král pravil laskavě: »Mně neděkuje, nýbrž Bohu, jenž poslal déšť, a déšť zavedl mne do vašeho domku; zítra přijďte ke mně, bude Vám spo-moženo.«

Bůh pořádá všecko tak, že vždycky

dosahuje svých nejsvětějších úmyslů, všecko musí směřovati k jeho cti a slávě; onť nejvyšší Pán, jeho vůli všecko se musí kořiti, jeho ruka všemu vládne, on pořádá všecko v přírodě i v životě lidském, jeho moudrost sahá mocně od konce až do konce a řídí všecko libezně.* (Moudr. 8, 1.) Blaze nám. Jaký nepořádek by povstal, kdyby zde jen lidé měli co poroučeti, kdyby na př. jen na vůli lidské záviselo počasí. Jeden přál by si pohody, že má střechu odkrytu, sousedka přála by si deště, že jí v zahradě všecko vadne, hospodský přál by si pořádného horka, aby se mu zahrada slavnost hezky podařila, pokryvač by se nezlobil, kdyby se přihn timer a bouřka. Ó jak dobře, že nebeský Hospodář všecko sám si pořádá; kořme se mu a zvolíme se žalmistou: »Hospodin mne spravuje, a ničeť nebude se mi nedostávat. . . Bychť pak chodil uprostřed stínu smrti, nebudu se báti zlého, nebo Ty se mnou jsi!« (Ž. 22.)

Přítel varoval Napoleona, by se nevzdával do Ruska. Vysmál se mu Napoleon. Pravil přítel: »Uvidíme. Člověk miní, Pán Bůh mění.« Osopil se zlostně Napoleon, vece: »Co já míním, také řídím!« Zhrozil se přítel a pomyslí si: »Člověk, který se tak zapomíná, jde již s kopce svého štěstí; nepřipust Bůh, aby smrtelník směl se chlubití mocí, kteráž jenom Stvořiteli a Řediteli všeho-míra náleží.«

Stalo se. V Rusku pohasla hvězda Napoleonova; na pustém ostrově svatě Heleny mohl rozjímati a věru rozjímal, že Bůh všecko řídí a spravuje.

* * *

Kdož by neznal příběhů Josefa Egyptského! Bratři obmysleli mu věci nejhorší, usmrtiti ho chtěli, za otroka ho prodali — a Bůh učinil ho první osobou po králi egyptském. Dav se bratřím v Egyptě poznati, pravil jim

Josef laskavě, poukazuje na Boží prozřetelnost: »Přistupte ke mně, aniž sobě stěžujete toho, že jste mne prodali do těchto krajin; nebo pro zachování vaše poslal mne Bůh před vámi do Egypta. Dvě leta jsou, jakž počal hlad býti v zemi, a ještě pět let pozůstává, v nichžto nebude se moci ani orati, ani žíti. Ne vaší radou, ale vůlí Boží jsem poslán sem. Pospěšte a vstupte k otci mému a reete jemu: toto vzkazuje syn tvůj Josef: »Bůh učinil mne pánem vší země Egyptské, sestup ke mně a neprodlivej.« »A budeš bydleti v zemi Gessen a budeš blízko při mně se vším co máš. Pospěšte a přiveďte ho ke mně!«

I přistěhoval se patriarcha Jakub a s ním všechna rodina. Bůh tomu chtěl, Bůh to tak řídil; v Egyptě měli vzrůst v národ, v národ vyvolený, měli tam býti uchováni od rozptýlení, měli se vyučiti potřebným řemeslům a uměním; a když toho za 430 let všeho dosaženo, vyvedl si je Pán Bůh skrze Mojžíše, nad jehož životem rovněž tak podivuhodně bděl, jako nad životem Josefovým.

Hodnou, zbožnou Ruth vedl Bůh právě na pole Boozovo. Tento pojal ji za manželku a měl s ní syna Obedu, ten zase Isaie, Isai Davida, a z potomstva Davidova narodil se Kristus Pán.

Saul vyšel hledat ztracených oslic otcových, a došel koruny královské. David, pastevec, rovněž stal se králem řízením Božím. Pohanský císař August poručil sčítati obyvatelstvo své říše, a tímto svým rozkazem stal se nástrojem prozřetelnosti Boží, aby blahoslavená Panna Maria vybrala se z Nazareta do Betléma, a tak aby se vyplnilo dávné proroctví Micheášovo o rodišti Páně.

»A ty Betléme Efrato, malíčký jsi v tisících judských; z tebe mi vyjde panovník v Izraeli, a východové jeho od počátku, ode dnů věčnosti.« (Mich. 5, 2.) Jakým výmluvným svědectvím

o prozřetelnosti Boží jest příchod svatých tří králů, útěk svaté rodiny do Egypta a její návrat do Palestiny! Jaké podivuhodné cesty prozřetelnosti Boží spatřujeme v životě apoštola národů, v životě svatého Pavla! Kdyby mu tak byl někdo řekl, když se bnal pln zlosti a nepřátelství do Damasku, aby tam schytl nenáviděné křesťany, kdyby mu tak byl tenkrát někdo řekl: »Sám se staneš křesťanem, ba apoštolem!« A stal se.

Jak řídila Boží prozřetelnost život sv. Patrika, apoštola Irčanův! Narodil se ve Skotsku. Maje 16 let, byl za loupežného vpádu nepřátelského uchvácen, do Irska přivezen a za otroka prodán. Pásl stáda pána svého, i zbylo mu dosti a dosti času na modlitbu a modlíval se on velice rád. Sedm let byl pasákem; nelidský pán zle ho trápil a sužoval. Většina Irska byla tenkrát ještě pohanská; bolelo to hodného pastevece Patrika, zbožného křesťana; uminil si státi se pastýřem duší, sluhou Páně. Prchl krutému pánovi do Francie, by tam studoval. Laskavě přijat v kláštere sv. Martina, poblíž města Touru. Vzdělav se tam u sv. biskupa Germana v městě Auxere, odejel do Říma, kdež sv. Otec Celestin milerád světil mu úlohu zvěstovati Irčanům sv. evangelium; posvěcen na prvního biskupa krásného, zeleného Irska. Pln horlivosti a důvěry v Boha stanul na jihovýchodě Irska, u města Vichlova; pohané uvítali ho kamením, i zamířil na sever. Tam získal Kristu knížete, tam, v nynějším městě Sauk vystavěl první křesťanský chrám a po té u cestě vítězné putoval celým ostrovem všude káže, divy tvoře a kostely stavě. Mnohým a převelikým nebezpečím ušel způsobem věru zázračným. Získal celý ostrov Kristu a církvi; skončil r. 493. maje 120 let věku svého.

Jak řídila Boží prozřetelnost život sv. Havla, apoštola Švýcarů! Kolem

roku 610. přišel se sv. Kolumbánem z irského kláštera Bangora do Gallie (nynější Francie); odtud vyhnáni, usadili se po dlouhém putování u curyšského jezera v nynějších Švýcarech, potom v Bregenci u Bodamského jezera; našli tam kapli zasvěcenou sv. Aurelii; zůstali zde. Učili lid práci rolnické, zahradnické, řemeslné. Pilně kázali svatou víru a odstraňovali modly. Roku 612. odešel sv. Kolumbán s několika druhů do Itálie, kdež založil klášter Bobbis a kdež také r. 615. skončil. Svatý Havel byl by tenkrát s ním se vypravil, avšak

onemocněv, musil zůstat u Bodamského jezera, a tak stal se zakladatelem přeslavného kláštera svatohavelského a apoštolem celé té země. Ohlédaje se na onu nemoc světcovu, volá nadšeně dějepisec Strabo: »Ó nemoci, tys' byla mocnější než která lidská síla a radostnější než všechno zdraví!« Po příkladě Kristově onemocněl Havel pro nás, aby pak hlásáním slova Božího zapudil nemoci duši našich. Se svým učitelem nemohl se vydati na cestu, aby nás naučil kráčet po cestě pravdy.

(Příště dále.)

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává Ign. Zhdánl. (Č. d.)

13. Katoličkou.

Na jaře 1879 rozhodl se Karel z Behrů, že dá syna do některého ústavu. Julie s radostí pohlížela na svého vychovance, který vyrostl ve zdravého a silného jinocha; stár 15 let odešel nyní na gymnasium do Anklamu a dokončiv tam studia, šel na universitu do Götting. Julie věnovala se nyní více řízení ústavu Magdalenského; roku 1880. prodala vdovské sídlo Wilhelmsthal panu z Arnimů. Ale byla již neklidná a zanašela se myšlenkou odejiti z Drážďan, napřed však zamýšlela najiti za sebe zástupkyni v předsednictví magdalenského ústavu; též cestovala více. V Ansburgu seznámila se s bývalým benediktinem, nyní světským knězem a ředitelem knihtiskárny. Jedenkrát, když byla přítomna jeho mši sv., cítila v sobě velkou touhu přijmouti svaté přijímání, tak že sotva se mohla vzpamatovati. Bolelo ji, že vyloučena z pokladu milosti katolické církve a že vázána je poměry a ohledy a nemůže hlasu srdce následovati; na popelečnou

středu vzpomínala s bolestí, jak když neznáma byla někde, mohla přikleknouti k oltáři pro popelec, v Drážďanech, kde ji všichni znají, bohužel nemůže tak učiniti; sama se požehnala doma, jak vypravuje, a říkala si při tom slova, jichž církev užívá.

Koncem téhož roku 1880, zemřel náhle a neočekávaně milý bratr Karel z Behrů; těžce dojata, oplakávala jeho smrt i se synem, jež sama vychovala. Úmrtím byla však zrušena také poslední překážka vstoupiti do katolické církve a proto očekávali všichni přátelé, že tak učiní co nejdříve. Bylo všeobecné sklamaní, když se tak nestalo, neboť nikdo nevěděl o jejím tak zvaném slibu.

V Berlíně byla jednou při hostině a seděla vedle člena říšského sněmu preláta z Mohuče dra. Monfanga; zapředla s ním rozhovor, o němž takto píše: Monfang napomínal mne velmi vážně, abych pečovala přede vším o spásu duše; vím, jak dlouhou lhůtu mi dává Bůh? Vždyť poručí Bůh, abychom milo-

vali bližního jako sebe samého, tedy mám milovati především svou duši a pokud není účastnou všech milostí, nemohu s úspěchem pracovati pro spolek »Ut omnes unum«, »aby všichni jedno byli«; odpověděla jsem klidně, vděčně: »Přenechávám vše prozřetelnosti Boží.« Monfang pravil, že je jeho povinností, volati mě jménem Božím a připomenouti, že Bůh chce, abych obětovala sama sebe! Kéž upřímná slova účinkují na mne, jak je vůle Boží! Hrabě Stolberg i pan ze Savigny připomínali jí, aby neotálela, neboť blížil se již šedesátý rok. Potthoff psal jednou: »Víte, milostivá paní, že s vaším stanoviskem nesouhlasím ve všem. Přenechávám však Bohu, aby soudil a modlím se, abyste dočkala lhůty, kterou jste Bohu ustanovila; přísný a odmítavý úsudek, který někdy o Vás u mnohých slychávám, nesdílím.«

Na dopis známého jí benediktina odpověděla: rozumím vašemu přání a uznávám, že vy mně nerozumíte; milost Boží vyjasní se však, uvěříte, že mne zdržují velmi vážné a důležité důvody, zůstati v této zdánlivě polovičatosti a nedůslednosti. V srpnu 1883. byla ve Fuldě, pomodliti se na hrobě apoštola německého národa svatého Bonifacia, aby přiblížil se čas, kdy budou všichni ve víře sjednoceni. Proto pochopí každý, jak jí protivno bylo, že slavila se tehdy Luthrova památka; přípravy velkolepé, které konaly se v Drážďanech, hluboce poranily srdce její; aby všemu ušla, rozhodla se podniknouti pout na Mariánské místo do Čech, do Mariascheinu, nedaleko nedaleko Ústí n. Labem a tam hledati útěchu a pomoc.

Dříve než odcestovala, zamezila, aby chovanky ústavu v Pnielu u Drážďan, který tehdy právě jejím přičiněním založen byl, nebyly poděleny penízky, raženými s Lutrovým obrazem; předešla představená podarovala všechny dívky ústavu ma-

lými křížky, které měly nositi o svátcích. Dne 10. listopadu 1883. odjela časně ráno z Drážďan; v Mariascheinu chtěla ztráviti v ústraní dva dny, v nichž v Drážďanech oslavovali Lutru; tu přišla také na myšlenku, založiti ve Fuldě nadací mešni, aby se každoročně jednou sloužila mše svatá na hrobě apoštola Němců na úmysl, »aby všichni jedno byli«, chtěla, aby nadací složili katolíci i protestanté. Ale umřela si tam vykonati i jiné prospěšné věci a všelicos napsati; byla všecka dojata a uspokojena touto poutí.

Po slavnosti vrátila se do Drážďan, kde se mnozí pozastavovali nad tím, že chyběla předsedkyně velkého protestantského ústavu na slavnosti, a ředitel diakonisek myslil, že je oprávněn žádati ji za vysvětlení; ale odpověděla mu pokojně a vážně: »Měl byste mi vlastně záviděti, a ne kárati mou nepřítomnost, neboť v jaké pak společnosti byl jste při procesí? Byli na něm sami zednáři, a nevěrci; byla jsem mezitím v lepší společnosti!«

Tím byla zamítnuta další rozprávka a Julie pečovala i dále stejně horlivě o ústav »sv. Magdaleny« a o všechny chudé a nuzné. Při tom starala se všemožně o svého synovce Karla, který dokončil gymnasium a šel na universitu do Göttingu. Téhož roku založila ve Fuldě vyjma nadací mešni »aby všichni jedno byli« další dvě nadace »za odvrácení rozkolu«.

Seznámila se se slečnou Mechthildis ze Zeschau, která též chtěla přestoupiti z protestantské ku katolické církvi; roku 1885. uplynula lhůta, kterou si Julie sama ku přestoupení ustanovila. Pravidelné vyučování ve víře katolické udělil oběma dámám dvorní kazatel Potthoff, a započal dne 27. února 1885.; protože obě znaly důkladně všechny články naší svaté víry, nebylo potřebí dlouho je vyučovati. Náhle onemocněla

dosti povážlivě Julie a lékař zapověděl jí všechnu námahu, což jí vltanou bylo příležitostí čestně vzdáti se předsednictví v ústavu sv. Magdaleny; modlivala se tehdy úpěnlivě: »Můj Bože, nedej mi umřítí dříve než jsem viru vyznala, Tebe ve svátosti přijala, poslední vůli učinila, a sporádala vše v psacím stolk. O Pane, smiluj se nade mnou!«

Tentokrát se účastnila se všech obřadů v pašíjový týden; na velikonoční neděli byla naposledy ve schůzi spolku sv. Magdaleny, a darovala na rozloučenou 2000 marek. V dubnu odcestovala na radu lékařskou do Mariánských Lázní, a bydlila u školních sester Notredamských; koncem května vrátila se zpět do Drážďan, propustila služebně a odcestovala do Pinnova, kde byl synovec Karel 27. června prohlášen za plnoletého. Nyní konečně mohla jednati úplně dle své vůle a také ani dne neotálela; určila že 1. července přestoupí k víře katolické a 2. července že půjde ponejprv ke stolu Páně.

Ale očekávala ji ještě těžká úloha, oznámiti totiž vystoupení z církve katolické příbuzným a církevní vrchnosti v Drážďanech, neboť neměla tušení, jak posuzovati budou příbuzní její krok. Jela k bratrovi Fricovi do Schmoldova a napsala odtud obšírný list sestře Leopoldině, která ho měla poslati i ostatnímu příbuzenstvu. List zněl:

Milá Leopoldino!

Včera stála jsem na vagarském hřbitově, na hrobě našich milých, a umínila jsem si psáti Ti, dojata hluboce, o věci důležité a svaté... Píšu Ti o svaté záležitosti, která je mi největší životní otázkou a povinností mého svědomí, již více než patnáct let se obírám: mímím můj poměr ku katolické církvi. Mé porozumění pro ni sahá k roku 1850., když navrátila jsem se z Itálie. Kdybych se byla roku 1852. vdala za katolika, o čemž se také vlastně jednalo, a ne za zbožného, šlechtného protestanta Massowa, byla bych tehdy již ještě stala

se katoličkou... Poslední kniha, kterou jsem četla s nezapomenutelným manželem, jednala o rozdílném učení o večeri Páně, byl to spis Albána Stolze »diamant anebo sklo«, a až do dneška radostně vzpomínám, že dával i nebožtk Massow přednost učení katolickému. Když jsem ovdověla, táhlo mne vše s neodolatelnou mocí dále, a dříve než rozuměla jsem katolické bohoslužbě, dříve než poznala jsem katolického kněze, v zátíši rohrském a wilhelmsthálském 1868.—1870. opsala jsem si mnoho modliteb a písní, jichž používá se v katolických kostelích až doposud. Když byl vatikánský koncil, divila jsem se, jak přijala jsem pozvání papežovo ku protestantům napsané, a jak jsem všem článkům víry rozuměla, ač všechno mé okoli protestovalo proti tomu.

Starokatolicismem opovrhují jak jen možno; kláštery naučila jsem se znát za doby války, a když vypukl koncem roku 1871. kulturní boj, poznala jsem hned v prvním okamžiku, kam přináležím. Nezáleželo mi na tom, když pohrdali mnou jako »ultramontánkou«, a započala jsem čistiti vzduch prodejem Wilhelms-thalu. V Düsseldorfu odvážila jsem se přiblížiti k oltáři, v kostele sv. Ondřeje přijala jsem na popeleční středu popelec; uprostřed mé touhy přijati Ježíše ve svaté svátosti, jak ona církev učí, cíť a zvývá, zavolať mne telegram Friciv k nemocné Heleně... Pochopíš, drahá Leopoldino, jakou přinesla jsem oběť? Konečně jsem volna; 27. červen dal mi úplnou svobodu; svědomí mi káže následovati konečně poznané pravdě, kterou mi daroval Bůh. Není to věci citu tedy, ale vážnou povinností svědomí, což mne pudí ku katolické církvi; jsem povinna hlasu toho poslechnouti, nechci umřítí přede dveřmi, ale v jejím domě, jako dítě, posilněna jejími svatými svátostmi. Cesta, kterou poznala jsem za pravou, pobízí mne, otevřeně vyznati katoličkou apoštolskou viru a hlavu církve, nástupce svatého Petra, římského papeže; cesta vede mne dále do zpovědnice, kde složil generální zpověď z mého bezmála šedesátiletého života, a očištěna pak chci přijmout, živého Ježíše v nejsvětější Svátosti oltářní, a chci potom posilněna svátostí svatého birmování žiti a vytrvati v křesťanském životě až do smrti. K těmto velkým

milostem připravuji se tak dobře a pilně, jak mohu a chci dne 2. července v Mariascheinu v Čechách přistoupiti k oltáři, mého Ježíše přijati, milostí dojiti a Jej velebiti, že zhlédl na mne a učinil na mne velké věci. Amen! Vy, moji draží, přijměte zprávu o této vnitřní i zevnější mé cestě k církvi a řekněte také prosím: Amen, staniž se! Nechte mne jíti v pokoji k mému Pánu a Spasiteli! Prosím Vás, odpustte, jestli Vás zarmoutil tento list. Rozkol církevní pokládám již dávno za největší neštěstí, které nás stihlo, za největší hřích, největší trest; je hrozné mluvit o »přestoupení«, když je přece jen jeden Bůh, jedna vira, jeden křest a jedna církev, a když náš Spasitel si přeje, aby všickni jedno byli. Neopouštím víry mých otců, ale navráceny mi budou všechny poklady, které ztratili jsme bez naší viny. O mé drahé sestry, Leopoldino a Aloisie, jaké byste byly okrásy této církve! Zůstanete

i nadále mým vzorem v mnohém! Nebojte se, že Vás sužovati budu pokusy, obrátiti se. Vážím si každého osobního přesvědčení, než abych něco takového učinila. Jak mne našel Bůh, může i Vás nalézt a přivést. Modlím se dále: »Ut omnes unum — aby všickni jedno byli«. Mezi našimi předky byli biskupové, řeholní i světské kněží; rytíř Lippold povolal mnichy svatého Viktora do naší země a učinil jim bohaté nadace, a modlí se ještě i nyní za nás všechny, abychom se navrátili do jednoho ovčince, k jednomu pastýři. Drahý bratře Friedrichu, nestyď se za mne, chci jako první katolička »z Behrů« vždy naši rodině ku cti býti a Bůh pomoz mi vyplniti vše, co jsem Jemu a Vám slíbila. Tím končím.

Vaše sestra Julie.

Ve Schmoldově, v den svatého Jana Křtitele 24. června 1885.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXIII. Hladomor na dolním Zambezi.

Vyjma několik pohorských krajin řádl hladomor na celém dolním toku řeky Zambezi v jihovýchodní Africe. Hrůzy hladomoru líčí nám missionář P. Hiller ve svých listech, z nichž toto vyjímáme:

Vroucí dík vzdávám za almužnu mi zaslanou. Hladomor řádl strašně. Tisícům přinesl smrt, asi 250 domorodců pokřtili jsme v nebezpečení smrti. Většinou přicházeli pozdě a nebylo možná jich zachrániti, jiní padali a umírali na cestě často blízko svého cíle. Přicházeli majíce oteklé nohy a obličje a vpadlé životy. Bez jednoho nebo několika pohřbů neuplynul ani jeden den. Šest katechistů chodilo po okolí, aby křtili umírající a posílali k nám takové, kteří ještě choditi mohli. Často mival jsem jich na 1000 u stola. Není to ovšem královská tabule, obyčejně hrst moučné kaše se lžící bobů nebo solí. Z počátku jsem dal kaši

uvařiti, ale brzy nestačily všechny hrnce. Potom dávali jsme hladovým jednoduše mouku; za krátko však nestačil náš parní mlýn tolik mouky mlíti. Rozdávali jsme tedy jenom obilí; každému, kolik potřeboval, aby hlady nezahynul. Před měsícem dovezl nám náš parní člun 22.000 *kg* obilí, dnes už zase nemáme ničeho. Očekáváme však parník s rýží. Naposledy dovezl nám 82 pytlů. Dávali jsme každému jen to nejpotřebnější a přece zachránili jsme tisíce lidských životů. Mnozí přišli k nám postižení jsouce úplavici. I z těchto zachránili jsem mnohé mlékem a rýží. Zemřelo zvláště mnoho dětí. Rodičové je k nám přinášejí až už je pozdě. Nedávno pokřtil jsem deset starců na smrt nemocných po krátkém vyučování, jež ku podivu brzo pochopili. Když jsem se jich tázal, zda se odríkají ďabla, zvolal jeden: »Ano, otče, docela, jednou pro vždy!« Ubožák už jest v nebi. Před několika dny zaopatřoval jsem

stařenu svátostmi umírajících. Když jsem k ní mluvil o sv. zpovědi, pravila: »Ach, otče, kdybych byla mladým děvčetem, ale já jsem žena stará a nemám žádných hříchů, můj jediný hřích je hlad.«

Máme nyní 225 chlapců a 250 děvčat, mimo to dvě útulny pro staré vyhladovělé muže, jednu pro ženy, v každé přes třicet osob. K tomu druží se na 30 dělníků a řemeslníků. Kromě těch tedy, kteří u nás pomoci hledají, jest mi denně živiti 550 osob.

Co jsme měli, to jsme dali; Bůh to požehnej! Co máme, jsou jenom dluhy. Srdečný dik všem dobrodincům, kteří nám pomohli. Obdržel jsem asi 12.000 korun almužny, ale vydal jsem jenom za potraviny 30.000 korun. Nyní jest už poněkud lépe. Máme nyní aspoň okurky, melony a dýně, ale domorodci nepřestávají umírat, opravdové stravy se dosud nedostává. Někteří s velkou námahou sbírají semeno travné a melou z něho mouku, což ovšem je záživnější nežli okurky.

Doufáme, že budeme mít tento rok hojnou žně. Nepršelo sice mnoho, ale dešť přišel právě včas, takže osení dobře vzešlo. Bohužel, nebyla všechna pole pro nedostatek pracovních sil obdělána; na mnohém poli je osení pěkné, ale majitel je mrtev. Nedaleko odtud vymřely celé vesnice. Onehdy přišel sem jakýsi člověk a prosil za obilí. Pravil, že jest z celé osady jediný, který zůstal na živě. Kéž by tato velká bída ubohým černochům otevřela oči, aby se k Bohu obrátili, neboť v blahobytu je jim těžko zanechat starých pohan-ských obyčejů, zvláště mnohoženství.

Také v Meruru hladomor šťastně přestál. Obilí stojí po vydatných prskách pěkné, a slibuje hojné žně. V dědinách je cílý život a ve dne všechno pilně pracuje na polích. Po svátcích velkonočních hodláno přijímati zase školní děti, jež jsme za hladomoru domů byli poslali. Větší z nich byly ve službách bělochů a dobře se chovaly. Některé, kterým pro jejich školní vědomosti a dobré chování větší mzda slíbená byla, když by ve službě svých pánů zůstaly, vzdaly se raději slíbené mzdy a vrátily se k missionářům.

XXIV. Dvojčata.

Když africký missionář P. Ludovik jednoho dne všecek unaven z daleké vycházky missijní domů se vrátil, viděl, kterak jakýsi černoch sotva dechu popadaje k němu pádí. »Otče, otče,« volá černoch zdaleka, »já jsem nešťastný člověk; stalo se mi něco hrozného; má manželka porodila dvojčata. Dvojčata! dvě děti najednou; není to úžasné? Co si mám já ubohý počít? Dříve jsme jedno z dvojčat jednoduše zabili, ale nyní by mne běloši oběsili, kdybych to učinil. Je to pravda otče? Dovědě mi to, neboť já nechci být oběšen. Má žena ať se dá usmrtiti, chce-li. Já dítě nezabiju, když to běloši zakazují.« — »Ovšem je to,« praví missionář, »co nejprísněji zakázáno dítěti vžiti život, a ty víš dobře, že běloši své zákony přísně provádějí!«

Po té odebral se missionář do přibytku černochova, kde matka hořce plakala a bědovala. Když jí domlouval a ji chlácholil, odpověděla: »Ne, já nechci obou děti podržeti, to je u nás hanba. A jaká to obtíž, o obě se starati? Co tomu řeknou ostatní ženy, uvidí-li mne s dvěma dětmi, jedno na zádech, druhé v náručí? Jedno nechť umře!«

Ježto všechno domlouvání missionářovo nic nepomohlo a nebezpečenství bylo blízké, prosil rodičův o svolení, aby směl obě dítky pokřtiti — rodičové sami byli dosud pohany. Za to slibil matce látku na oděv, pro ni a její děti. Dohodnutí nebylo tak snadné; konečně rodiče svolili a missionář děti pokřtil, dav jim jména Josef a Marie a postaviv je takto pod ochranu Rodičky Boží a pěstouna Páně. Následujícího dne zamířil opět s těžkým srdcem k černošské chatě, obávaje se, že malé Marie nebude už na živu. Velká byla tedy jeho radost, když matku s oběma dítkami uzel. Změnila se najednou úplně; slíbila, že obě děti podrží a v několika dnech s nimi do missijní kaple přijde k úvodu. Za 14 dní skutečně se dostavila a obdrževši po úvodu několik dárků, všechna šťastna domů se vrátila.

Takovým způsobem zachránili missionáři už mnohého dítěte život. Černoši věti totiž ve své pohanické zaslepenosti že nemůže rodinu potkati větší neštěstí, jako narodí-li se dvojčata: Proto ne-

chávají jedno na živu, druhé usmrcují. Tomu ovšem hledí zabránití missionáři. Dověděvše se, že v některé chatě se narodila dvojčata, spěchají tam, aby nemluvně od nelidských rodičů na smrt odsouzené zachránili. Že se jim nejednou šlechetný skutek ten podaří, dokazuje příklad svrchu uvedený.

XXV. Dobrodružství.

•Když jsem,« vypravuje P. Hiller z tovaryšstva Ježíšova, »se svým spolu-bratrem P. Platzerem po dolním Zambezi se plavil do Boromy, prosilo nás několik černochů, abychom je vzali s sebou. My však odvětili, že nemáme pro ně ve svém člunu místa, za námi že pluje portugalská loď, která je jistě sveze.

Ale lupiči měli namířeno na nás; vskočivše do našeho člunu zajali nás. Jeli s námi až do Zumba a tam nás čekali hrozní dnové. My oba jsme měli zimnici a po tři dni nedostali jsme ničeho ani jísti ani pít. Jeden ze zlosynů každodenně nám vyhrožoval nožem. Rozepnul můj svrchní oděv, klekl mi na prsa a mával mi nožem před očima, načež odešel. Domnívajíce se, že jsme propadli jistě smrti, udělili jsme si navzájem generalní absoluci (rozhřešení) a očekávali jsme, odevzdání do vůle Boží, svou poslední hodinku.

Následujícího dne opakoval se tentýž výjev. Následkem ustavičného rozčilení

a slabosti, ježto jsme nedostali žádné potravy, byl náš stav na pováženou. Na štěstí zpozoroval jsem jednoho dne, že jeden z černochů, domnívaje se, že ho nikdo nevidí, láhev vína na naši loďce ukradenou schovával v písku. Napnul všech sil, dovlekl jsem se k onomu místu, láhev nalezl a obratem ruky ji se svým druhem vyprázdnil.

Čtvrtého dne dostavil se náš trýznitel opět, avšak opilý, a opakoval své týrání. Ale bylo to naposledy. Z nenadání objevila se na obzoru cizí loď a loupežní černosi bojíce se, že budou vyvrženi, propustili nás, vrátivše nám i šaty, jež nám byli před tím odejmuli. Na cizí lodi, která se zatím byla přiblížila, nalézali se křesťanští černosi a spatřivše nás a uslyševše, co se stalo, donesli nám rýže a banánů. Tak jsme ušli smrti hladem. Na žádost černochů sloužili jsme pod košatým stromem banánovým mši sv., načež nás s sebou vzali na loď. Po 41 dnech dostali jsme se šťastně do Boromy.

Tak střídají se v životě missionářově radosti i strasti. Zvláště strasti a trampoty nescházejí nikdy; některé jsou zevní, jak z uvedeného příkladu vidno, jiné vnitřní. Zatvrdělá srdce, nedostatek peněz, jimiž by bylo možno černochy vykupovati z otroctví, způsobují srdci afrického missionáře mnohou trapnou hodinu.

Pevně k Římu!

Sepeal Pavel Pavelka. (Č. d.)

Abychom nepobloudili, majíce některou lichou církev za církev Kristovu, musíme mítí správnou a docela jistou odpověď na otázku:

Kde jest církev Kristova?

Dříve než k otázce této odpovíme, uvažme, že jistojistě jest:

1. Kristus vpravdě církev vzdělal.

2. Kristus, věčná pravda, sobě neodporoval; čeho dnes dotvrzoval, toho

neupíral zítřa; na př. řekl-li při poslední večeři nad chlebem: »Totoť jest tělo mé,« neučil napotom: »Totoť jen znamená tělo mé, ale pravé tělo mé není.«

3. Nemůže tedy býti pravdou, že každá z těch mnohých církví, různého učení, jest pravou církví Kristovou, a že má všechno jeho učení; nanejmiň však může býti pravdou Kristovou souhrn všech těch různých nauk (učení).

4. Na zemi však musí býti církev

Kristova, poněvadž ji Ježíš Kristus založil a ustanovil pro všechny časy, pro všechny lidi; a toliko v jeho církvi možno ho nalézt.

5. Poněvadž tedy toliko jedna církev může být pravá církev Kristova, jsou všechny ostatní církve, jež svým učením se od ní různí, nepravé, falešné církve; nejsou tedy církve Kristovy. Jest nám tedy býti ostražitými, míti se na pozoru. Jen tak ledabyly k té neb oné církvi se přidati, bylo by nemoudré počínání; jen pravda spasí, nikoliv však lež. Taktéž jest nemoudré, pak-li kdo dří, že nejlépe zůstati při víře svých rodičů, svých předků; pak by Kristus musil zůstati židem po předcích svých. Luther, Kalvín a veskerí jich přívrženci byli by museli zůstati katolíky po svých katolických předcích. A což ditko, jehož rodičové různého jsou náboženství, na př. jeden katolík, druhý protestant; má snad ditko býti z polovice katolíkem, z polovice protestantem?

Poněvadž tedy jen jedna církev jest pravá církev Kristova, musíme o ní míti takovou jistotu, aby nám bylo lze říci: »Tato církev, a jen tato jest pravá církev Kristova, a žádná jiná. Údy této církve musíme býti, chceme-li nalézt Krista.«

6. Abychom církev Kristovu bezpečně poznali, musil jí Kristus vštípití znamení tak zřetelné, znatelné a nezrušitelné, že každému snadno, ji poznati. O Letnicích — seslání Ducha sv. — byla církev Kristova tak viditelná, že ji poznati bylo lze každému prostému: Jerusalemanovi, jakož i Medům, Arabům a Egyptanům, i všem příslušníkům jiných rozličných národů, již se tehda do Jerusalema byli sešli. A oni ji také poznali, a tázali se proto apoštolů: »Muži bratři, co máme činiti?«

Taktéž i dnes musí církev Kristova na zemi býti viditelná, poznatelná pro

každého, jenž upřímně ji hledá; musí býti přístupna všem, poněvadž všichni mají v ní dojíti spasení. Nuže, které je to znamení, po němž možno poznati církev Kristovu? Spisovatelé, muži učení, udávají vícero známek pravé církve Kristovy; obyčejně však se uvádějí tyto čtyry: Církev Kristova jest jedna, svatá, obecná neb katolická a apoštolská. A tyto čtyry známky církve Kristova má posud.

Tu však praví nekatolíci, že jejich církve mají rovněž tyto známky, vykládajice je po svém způsobě, na svůj prospěch. A tu počíná hádka na novo, v nížto každý dokazuje svůj náhled.

Než na učenou nějakou hádku nelze odkázati prostého rolníka, řemeslníka, ba ani studovaného advokáta, a jim ponechat, by sami pro tu, neb onu církev se rozhodli. Musí tedy církev Kristova míti známku takovou, jež neptipouští hádky; pravá církev Kristova musí býti jako slunce o poledni, všem viditelná, a nikoliv jako světélko, postavené pod kbelcem. Církev Kristova musí býti všem zřejma a vědoma, osvědčující se světle, býti církví jedinou a samospasnou, do kteréž tedy všichni mají přijíti, ač chtějí-li dosáhnouti hory té, kde se Pán ve slávě spatřovati dává. Jako Kristus, vtěliv se, viditelným byl, takže viděli, slyšeli, makali ho a dotýkali se ho mohli apoštolé a lidé, žijící za dob jeho, tak i církev, choť jeho, viditelnou povahu tu na sobě nésti musila a musí nésti posud, majíc všechny národy vychovávat i ku spasení přiváděti. A tak tomu i Kristus chtěl, proto i pravil, že církev jeho má býti světlo světa, které nerozžehl proto, »aby je postavil pod kbelce, nýbrž na svíce, aby svítila všechněm, kteří jsou v domě Božím, ve světě;« a pravil: »že ona jest město na hoře ležící, které nemůže se ukrýti a neznámo býti.« (Mat. 15, 14.)

Takto tedy víme, a sice zase z bible, z Písma sv.: kde svícen, tam světlo; kde hora — skála — tam město.

A kde jest svícen, kde jest skála — hora — na níž vzdělal Kristus církev svou, tak že nemůže nespatořována býti? I toho dočítáme se v Písmě svatém.

Když jedenkrát — ještě před svou smrtí — přišel Kristus do krajin Césarey Filipovy se svými učeníky, a když tam apoštol Šimon byl vyznal víru »že Kristus jest Syn Boha živého,« tu pravil k němu Kristus. »Ty jsi Petr (skála) a na této skále vzdělám církev svou, a brány pekelné nepřemohou ji. A tobě dám klíče království nebeského, a cožkoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi, a cožkoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.« (Mat. 16, 18, 19.)

Ježíš Kristus, pravda věčná, jest věren ve slibech svých, a proto, zjeviv se po svém z mrtvých vstání apoštolům u moře tiberiadského, opětně apoštola Šimona samého osloviv, splnil, co jemu byl slíbil, ustanoviv ho nejvyšším pastýřem celého stáda svého, sv. své církve, řka jemu: »Pas beránky moje.« »Pas ovce moje.« (Jan 21, 16, 17.)

Podle slov Kristových je tedy jeho stádo tam, kde jest nejvyšší pastýř; kde je skála, tam jest jeho svaté město, nebo na skále byl je Kristus vzdělal, odkud řádná moc jím nepohne.

Nejvyšší pastýř však stáda Kristova, a skála na níž Kristus město vzdělal, jest Petr; tedy, kde Petr, tam, a toliko tam, a nikde jinde, jest církev Kristova, a sice celá, se všemi milostmi a zásluhami Kristovými.

A jako o slavnosti Letnic — seslání Ducha sv. — bylo Petra viděti a slyšeti, tak bylo lze i viděti a slyšeti, následovně i poznati a naléztí pravou církev Kristovu všem lidem, již tehdy v Jerusalemě se

byli sešli »ze všelikého národa, který pod sluncem jest.« A jako tehdy byla zřejmá a poznatelná, taková musí býti až podnes, ba až do skonání světa. »Kde Petr, jen tam církev,« pravil proto již před šestnácti sty lety sv. Ambrož, biskup Milánský.

Pak-li by kdo tvrdil, maje se za moudřejšího, než Kristus jest sám, že všeobecná církev není vzdělána na skále, na Petrovi, nýbrž snad na Pavlovi, nebo na apoštolu Janovi; anebo dokonce na Luthrovi nebo na Kalvinovi, ten jest lhář, on lže proti bibli, následovně proti Kristu samému, on oklamává sebe sama i jiné; přes to však přec posud nezvrátil církve se skály, s Petra, ona posud na té skále stojí pevně.

A byt povstaly proti ní a brojily brány pekelné, marné jich počínání; musí církve Kristovy ponechati tam, kam ji Kristus vzdělal, a nepohnou ji odtud.

Každý však, jenž bojovně církev napadá, ať dá pozor na lebku svou; nebo patrně skála, kámen lebbe neuhýbá »a kdož padne na kámen ten rozrazi se, na kohož však by padl, potře ho,« odpověděl Kristus. (Mat. 21, 44.)

A chce-li kdo vejíti do města na skále vzdělaného, do této nerozborné hradby, do tohoto království a domu Kristova, musí k Petrovi. Petr jediný má klíče do tohoto království, jemu samému byl je Kristus odevzdal. »Tobě dám klíče království nebeského.« Komu tedy Petr neotevře, ten zůstane vně, nebo není nikoho jiného, jenž by mu mohl otevřiti. Toť jisté. O tom nelze pochybovati, aneb snad nějak rozumovati.

Odpověď na otázku: »Která jest pravá církev Kristova?« zní tedy: Pravá církev Kristova je ta, která vzdělána je na skále, na Petrovi.

Kde Petr, tam církev Kristova

Nyní bychom však rádi věděli, kdo a kde za dob našich Petr jest; na zemi býti musí, jako že býti musí na zemi církev Kristova, založena jsouc pro všechny časy a pro všechny lidi; a ona státi musí posud na skále té, na niž od Krista byla vzdělána, totiž na Petrovi.

Apoštol Petr však zemřel; jeho sv. tělo jest z části v Římě, duše jeho pak v nebi. Kristus, zakládaje církev svou, ustanovuje Petra za základ této své církve, nemohl nikterak chtíti, aby slovům jeho tak se vyrozumívalo, jakoby po smrti apoštola Petra jeho mrtvé tělo na zemi a jeho duše na nebi byly dále základem, skalou církve Kristovy. Petr — skála — na němž Kristus svou církev

vzdělal, musí býti člověk živý, a nutno, aby byl na zemi, moha otvírati každému, kdo by chtěl vejíti do domu Kristova, a přijíti ku Kristu samému. Jest nevyhnutelně zapotřebí, aby byl na zemi nejvyšší pastýř, jemuž světil Kristus svoje stádo, aby pásal všechny jeho věrné ovečky až do skonání světa. Taktéž musí posud na zemi býti, jemuž po apoštolovi Petru právem přináležejí klíče království božího, a jenž má také nejvyšší moc, říditi a spravovati toto království. — Kdo a kde je tedy nyní onen člověk, jehož bychom se mohli tázati bylo-li by toho zapotřebí — jako se tázali o Letnicích židé v Jerusalemě Petra: »Co máme činiti?« (P. a.)

Blahoslavení čistí.

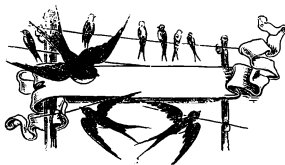

Blahoslavení srdce čistého,
neboť oni jistě Boha svého
v nebi věčně budou viděti;
píseň přelíbeznou, píseň novou,
kterou jiní zpívati nemohou,
na věky budou Bohu pěti.

Všem, kdož statečně zde bojovali,
čisté srdce sobě zachovali,
podílem jest věčná blaženost;
poznávají v nebi dokonale
Boha svého v krásě neskonale
odměnou za svoji čistotnost!

Ctnostmi, které Kristus blahoslavlil
a jich příklad svůj nám pozůstavil,
ozdobeni budme v životě;
ale zvláště hledme stále žíti
a odtud na věčnost odejíti
v nejkrásnější perle — čistotě!

F. Vrdtil.

Dikůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Opavy. Vzdávám nejvroucenější díky nejsv. Srdci Páně, nejblah. Panně Marii a sv. Josefu za milostivé vyslyšení proseb v důležitých duchovních záležitostech.
J. T.

Z okolí Rajhradu. Jistá osoba vzdává vroucené díky Pánu Bohu, že na přímiluvu blahosl. Panny Marie Svatohostýnské tolikrát ji vyslyšel a mnohých milostí a zdraví udělil.

O lásce k práci.

(Hlavní úmysl.)

Práce! Jak mnohým je slovo to protivné a jiným zase jest libeznou hudbou. V městě průmyslovém ženou se ráno celé zástupy lidu dělnického do práce, do továren, aby jako ty stroje pracovali od rána do večera, a tak se to opakuje každý den. Tito lidé jsou jako stroj. Oni pracují, aby uhájili živobytí, aby měli co jísti, čím se odít a kde bydlet a proto práce jest jim velmi obtížná a často reptají a nespokojeni jsou, že musí pracovati. A přece jim to nic nepomůže. Pracovati musí, jinak by hladem zemřeli. Poněvadž práci konají s reptáním, považuje ji za trest a veliké břímě, nemají žádné zásluhy.

Jiní též ubírají se do práce na pole, také mnozí že musí, mnozí zase s radostí, protože pracují na svém a pro sebe. I těm je práce obtížnou, musí-li v potu tváře chleba dobývat, ale takový ví, že k práci jest od Boha stvořen jako pták k létání a proto práce jej těší. Ještě více potěší práce člověka, koná-li ji proto, že je to vůle Boží, a z lásky k Bohu. Tento člověk pracuje s radostí, práce jej těší, dodává mu zdraví a veselou mysl, vše se mu daří, požehnání Boží jej provází a má ještě mimo to zásluhu. Učenici Páně celou noc pracovali, na lodičkách jezdili po jezeře s místa na místo, rozestírali sítě k lovení ryb, než vše bylo nadarmo; jistě je to mrzelo, protože Šimon sobě posteskl Pánu a pravil: »Mistře, po celou noc pracovavše, ničeho jsme nepopadli.« Protože však práci konal z povolání a pak na rozkaz Páně vezl na hlubinu, zahrnul množství ryb. Tu vidět patrně, že kdo pracuje rád a ve jménu Božím, že má požehnání.

Jiní zase pracují až by se udřeli od rána do pozdního večera, nesou břímě dne i horka, ale pro tyto starosti o vezdejší zisk a rozmnožení bohatství zapominají na spásu své nesmrtelné duše. Také pracují s radostí, ale proto, že práci získávají něco, bohatství a blahobyt. Zisk časný a práce zaujímá veškeru jich myšleni a citění, tak že na hlavní zapomenou, na Boha a spásu duše své. Opomenou modlitby, služby Boží, kázání, svaté svátosti, bojice se, že by něco tím zameškali a škodu utrpěli. Tato láska k práci není pravou láskou. Jen pravá láska k Bohu posvěcuje práci a dodává jí pravého směru a účelu.

Přemnozí zase nemají vůbec žádné chuti a lásky k práci. Povolání jejich se jim protiví, povinnosti jejich jsou jim nesnesitelným břemenem, slovo »práce« jest jim nejprotivnějším. Takoví by rádi od rána do večera nic nedělali, svým vrtochům, svému pohodlí a smyslnosti by nejraději žili. K čemu jsou tito lidé? Jsou hodni, aby je země nosila? Od té doby, kdy Bůh vyřkl nad Adamem slova: »V potu tváře budeš pracovati«, jest práce úkolem člověka. Každý má ve svém povolání, ve svém stavu, ve svých poměrech, ve svém okolí pracovat ke cti a chvále Boží a k blahu svému i bližních. Každý má hledět státi se užitečným členem společnosti lidské. Co vzbudí takového nečinného člověka k práci? Buďto bída, nutnost, poslušnost, ale nejvíce láska k Bohu. Ó co může člověk dobrého vykonat z lásky k Bohu! Kolik hříchů by se odstranilo, kdyby lidé práci svou konali proto, že je to vůle Boží a z lásky k Bohu. Pak by nereptali, nebyli by

nespokojeni, nebouřili by se. Jedině náboženství Kristovo může člověku vstřípiti chuť a pravou lásku k práci. Ježíš Kristus sám pracoval až do své bolestné smrti na spásu veškerého lidstva. Následujeme Pána a Mistra svého a pracujeme z lásky k Němu, jenž praví: »Pojďte ke mně všichni, kdož pracujete a obtíženi jste, a já občerstvím vás! Pohlédme na příklady pracovitosti.

Theodor poustevník přebýval u Červeného moře a umínal si snášeti na břehu veliké kameny a skládati v dlouhé, vysoké řady. Tázali se ho: »Co to děláš? Jak můžeš se tak zbytečně s těmi kameny namáhati a tělo své soužiti?« Na to pravil nábožný poustevník: »Tato práce jest netoliko užitečná, nýbrž i potřebná k tomu, abych krotil tělo své, které jest mi na obtíž a překáží povznášení ducha.« Při své práci měl však ještě jiný úmysl; bylať z kamene toho dle přání jeho vystavena nemocnice pro nemocné poutníky.

Práce z lásky k Bohu konaná jest Pánu Bohu tak milá jako modlitba. Několik milosrdných sester byvších jinak zaměstnaných přišly pozdě do prádelny žalující, že ještě každodennímu rozjímání nečinily zadost. Načež odpověděla jim nábožná představená: »Milé sestry! Modliti se můžete také zde při práci. Pomyslete sobě, že duše vaše tak bílé a lehké býti mají, jako ty mydlinové pěny, mají-li se k Bohu povznésti a jemu se zalíbiti. Pomyslete také na to, že duši svých čistotou a bělostí tohoto plátna odíti můžete a máte v slzách pokání.«

A proto z lásky pracujeme a konejme dílo své, povinnosti své, s chutí a s láskou pracujeme též o spásu duše své a odplata hojná nás nemine. »Žádné dílo«, praví sv. Jarolím, »nesmí nám připadati obtížno, nižádný čas dlouhým, jímžto můžeme dojíti šťastné věčnosti. Pracujeme, pokud den jest, neboť přijde noc, kdy nebude lze dělati.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za lásku k práci a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modliti se a pracovati.

Úmysl v listopadu: Spása umírajících.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V listopadu modleme se o spásu umírajících.

(Žehnán Jeho Svätostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Ú.	Všech Svatých. — Přijď království Tvé! Následování příkladu svatých.	Úcta ku hřbitovům. Pamatujme na věrné zeměle. Úcta sv. patronů našich.
2. St.	Všech věrných duší. — Láska k duším v očisti. Za náhle zeměle. Za duše zemělých, které nejvíce trpí. Za † kněze, na něž nikdo nevzpomíná.	
3. Č.	Sv. Valentina , ko. a Hilária, m. (304). — Dar trpělivosti. † spolubratři. † rodina. Za nepřátele. Nejvíce opustěné duše v očisti. † dobrodinci.	
4. P.	Sv. Karla Borom. , bisk. (1584). — Velepastyřové naši. Za oddanost a poslušnost ke sv. Otci Piu X. Osada. Obhájcové zájmů církevních.	
5. S.	Sv. Juty , hrab. a poust. — Za dar pravé zbožnosti. Vznešené rodiny. Překažení zloby nepřátel. Obrácení hříšníků. Novomanžele. Dar lásky.	
6. N.	<i>Neděle XXIV. po sv. Duchu.</i> Sv. Leonarda , op. (569). — Pohrdání mar-	
7. P.	Sv. Engelberta , bisk. m. (1225). — Dar apoštolské horlivosti. Obnova společnosti lidské. Odstranění pohoršení nemravným tiskem. Umírající.	
8. Ú.	Sv. Bohumíra , řeh. (1118). — Častá na nebe vzpomínka. Tovaryšstva Ježíšova. Mariánská svatyně a její strážce. Pokoření nepřátel Božích.	
9. St.	Sv. Theodora , voj. (306). — Křesťanský duch ve vojsku našem. Církev katolická ve Francii. Katolické missie v zemích pohanských. Mládež.	
10. Č.	Sv. Ondřeje Avel. , řeh. (1908). — Dar bázně Boží. Trpělivost v protivenství. Obrácení Anglie. Vítězství spravedlivých požadavků. Sirotci.	
11. P.	Sv. Martina , bisk. (400). — Za pevnou a stálou víru. Biskupové naši. Za středrost k chudým. Dobrodinci. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda.	
12. S.	Sv. Kristína a spolumuč., patr. mor. (1005). — Sv. patronové naši, orodujte za národ náš! Horlivé kněžstvo. Zdar lidovým missiím. † kněz.	
13. N.	<i>Neděle XXV. po sv. Duchu.</i> Všech svatých řeh. bened. a prem. — Po-	
14. P.	Sv. Josafata , bisk. m. (1623). — Spojení rozkolníků v církvi římsko-katolické. Bratrstvo nejsv. Svátosti. Dar čistoty srdce. Křesťanské školy.	
15. Ú.	Sv. Leopolda , mark. (1197). — Císař a král náš. Dar moudrosti. Pokoj a mír v zemích našich. Náležitě svěcení dnů Páně. † spolubratři.	
16. St.	Sv. Otmara , opata (729). — Obrácení velkých hříšníků. Představení řádů. Trpělivost v pronásledování. Osada. Nemocní. Dar poslušnosti.	
17. Č.	Sv. Gertrudy , abat. p. (1292). — Ženské řehole. Úcta nejsv. Srdce Páně. III. řád sv. Františka. Armáda sv. kříže. Setrvání ve ctnosti. Mládež.	
18. P.	Sv. Odona , bisk. — Láska a úcta k domu Božímu. Napravení mládeže. Zbožnost v rodinách. Smíření nepřátel. Požehnání práci. Za rodiče.	
19. S.	Sv. Alžběty , vd. (1234). — Dar skromnosti. † císařovna Eliška. Rodina. Dobročinné ústavy. Nemocnice. Zbožné vychování dítek. Dar čistoty.	
20. N.	<i>Neděle XXVI. po sv. Duchu.</i> Sv. Felix z Valois. (1212). — Pohrdání slávou světskou. Hojnost kajcníků. Setrvání v dobrém. Umírající.	
21. P.	Obětování P. Marie. — Vzbuzování dobrého úmyslu. Pamatujme na zeměle. Bratrstva mariánská. Zdar jubilea mariánského. Za dobrodince.	
22. Ú.	Sv. Cecilie , p. m. (230). — Horlivost ve chvále Boží. Obrácení pokušení. Jednoty panen. Vychovávací ústavy ženské. Církevní zpěv a modlitby.	
23. St.	Sv. Klementa , pap. m., patr. morav. (100). — Sv. Otec Pius X. Tři ubohé rodiny. Živí a † dobrodinci. Jednoty sv. Jos. Zdar kat. podniků.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	Č.	Sv. Jana z Kříže , reh. (1591). — Následování Krista Pána. Přemáhání zlého. Dar bázně Boží naší mládeži. Přemáhání zaslepenosti. † rodiče.	
25.	P.	Sv. Kateřiny , p. m. (307). — Dar pravé moudrosti. Ústavy boboslovné. Vítězství sv. církve nad nepřáteli. Polepšení pobloudilců. Dobrodinci.	
26.	S.	Sv. Silvestra , opata (1261). — Kláštery v zemích našich. Trpělivost neinnocným Pokoj v domě. Požehnání práci. Duše v očistci. Sirotci.	
27.	N.	<i>Neděle I. adventní.</i> Sv. Virginie , bisk. (784). — Úcta nejbl. Rodičky Boží. Pamatujme na † kněze. Dar pobožnosti a svornosti. † rodiče. Mládež.	
28.	P.	Sv. Štěpána , opata (768). — Ostražitost smyslů. Dar zdraví. Obrácení hříšníků a nevěřců. Přemáhání náruživosti. † bratři. Katolické hnutí.	
29.	Ú.	Sv. Saturnina , bisk. m. (65). — Horlivost pro spásu duší. Za lásku k práci. Utišení rozbrojů ve vlasti naší. Duše v očistci. Dar moudrosti.	
30.	St.	Sv. Ondřeje , apoštola Páně (62). — Láska ke svatému kříži. Statečnost v trápení. Apoštolát modlitby. Zemřeli údové katol. bratrstev. Umírající.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Všem lidem uloženo jest umřít a pak následuje soud. Jednomu každému nadejde jednou poslední hodina a tou ukončí pozemskou svou pout. Začne věčnost; dobrá či nešťastná? Dle toho bude věčnost, jaká byla smrt, a tato bude taková, jaký byl život. Až do té rozhodné chvíle poslední, může se hříšník na pokání dáti, spravedlivý může se posvětit; pak však, jak udeří poslední hodinka, konec jest všemu snažení. Nastane noc, kdy již nelze pracovati na spásu své. A kolik lidí umírá každého dne, každé hodiny a každé vteřiny! V jakých úzkostech se tito uboží nacházejí! Jaký strach jímá srdce jejich! Za sebou vidí život možno že prázdný na dobré skutky, poskvrněný hříchy a před sebou vidí věčnost, nastávající soud Boží a odplatu za všechny skutky své. Jest-li kdo potřebuje pomoci naší, tedy jsou to umírající. Prosme nejsv. Srdce Páně pro jeho vlastní úzkosti, aby slitovalo se nad umírajícími a popřálo jim milosti šťastné hodinky smrti.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vsi zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za umírající a spásu jejich a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranu svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učňi, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokazdž odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokazdž odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Za umírající se modlíti.

Úmysl v prosinci: Katolické hnutí.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVIII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

LISTOPAD 1904.

*O Ježíši, Tvé božské, pro mne probodené a křížnickým vždy otevřené Srdce, budiš jím prvním
útočištěm a mé duši, když od těla se oddělí. (Sv. Gertruda.)*

Smilujme se nad dušemi v očistci!

Pole Boží.

ento svět je Boží pole,
na něm v lidu směsici
daří se mnoho koutkole
mezi dobrou pšenici.

Přiblíží se však žní doba,
den nastane poslední,
kdy uzrají druhy oba,
pšenice i koutkol v ní.

Báň hospodář na své pole
pošle svaté anděly,
ti od zhoubného koutkole
pšenku dobrou oddělí.

Potom v stodolu nebeskou
shromáždí tu pšenici,
koutkol však ten uvrhnou
v oheň věčné pláje.

Hledme na tom Božím poli
pšenici dobrou býti,
ať do nebeské stodoly
k Bohu můžem přijíti!

F. Vrátil.

* * * * *

JEN DÁL!

Když zemdlivá již ruka chabá
a člověk myslí: „Nemohu již dál!
Mně zmizela již síla slabá!“
Tu Krista viz, jak s křížem prve kles!
A zase vstal a dál jej v potu nes!

Když klesneš v horkém potu
pod práci namahavým břemenem!
Tu viz tu katů vzteklostí rotu
jak Krista bila po druhé když kles!
On zase vstal a dál kříž v krvi nes!

Až zmořen prací v divém víru
se myšlenek tvých honit bude dav!
Tu viz zas toho Krále míru
jak trpí po třetí když na zem skles!
Než zase vstal a kříž jen dále nes!

Alois Hanuš Zahradk.

Slavnost Všech Svatých.

ím pak chceš býti? táže se často starostlivý otec a pečlivá matka synáčka dorůstajícího. »Čím pak budu?« táže se zajisté v mládí každý z nás sama sebe, a to ne jednou, nýbrž mnohokrát. Ano, »čím budu«, »čím chci býti«, to je častá otázka naše, jedná-li se o věci pozemské, o náš stav, naše povolání ve světě; velice zřídka však dáváme si otázku tuto v příčině naší věčnosti. »Čím pak budu na věčnosti?« otázka tato má daleko větší důležitost, než-li »čím budu na světě?«. Vždyť stav pozemský rychle pomine, věčný však zůstane. Jak se lidé namáhají, co vše nepodnikají, aby jen na světě k uspokojení rozluštili otázku, čím budu, čím chci býti? Jeden chce býti bohatým, jiný váženým a slavného jména, třetí mocným buď jméním nebo úřadem, jiný zase hodně učeným, aby se zase skvěl mezi ostatními.

A tu nasadí člověk všecko, aby toho, čeho si přeje, dosáhl, nasadí mnohdy i zdraví i život, ba i čest svou. Některým se podaří dosci cíle, mnohým jen z polovice, a velmi mnohým nikoliv. A tu při všech těch starostech o stav pozemský nezbývá mnohým bohužel ani času, poněkud se postarati o stav posmrtný. Člověk užívá času života svého mnohdy jen zase pro tento život, nedbaje pravdy, že má býti přípravou na věčnost. Ale čas rychle ubíhá, ač si tobo nevšímáme, a mnohý teprve přichází k poznání v okamžiku, kdy smrt s kosou již již nad ním stojí, a mu připomíná: »Hodinka tvoje co nevidět odbije.«

A proto tazme se sebe: »Čím chceš býti na věčnosti?«. Sláva tvoje pozemská, tvoje tituly, řády, hodnosti nemají už ku konci života tvého na smrtelném a bolestném lůžku pro tebe žádné ceny. A bohatství? Co prospěje tobě? Leda že ještě se zaleskne na tvém hrobě v nádherném pomníku, kde celý tvůj titul a všechny hodnosti budou zlatými písmenami vyryty. Kdo na to spoléhal, přijde pozdě ovšem k náhledu, že sice pro svět mnoho pracoval, o svět si zásluh dobyl, ale pro věčnost že chudým jest, a před Bohem že zásluh nemá. A proto co si odpovíme na otázku: »Čím chci býti na věčnosti?«. »Svatým chci býti, ve společnosti svatých žiti,« to jediná křesťana hodná odpověď. Svatými nás chce mítí Pán Bůh, k svatosti v nebi nás stvořil, k tomu nám dopomáhá, toť náš poslední cíl. K svatým se chci připojiti, k oněm zářícím svítelnám, osvěcujícím temnotu světa, k svatým apoštolům a evangelistům Páně, k oněm hrdinám víry a lásky, k svatým mučenkům, kteří neznali bázně světské, toliko bázeň Boží.

Připojiti se chci k oněm slavným a svatým mužům, které božská prozřetelnost ustanovila za obzvláštní okrasu církve Kristem založené: Sv. Benedikta, Norberta, Dominika, sv. Františka Serafinského, Jana z Boha, Ignáce, Alfonse z Liguori a jiných více. Přidružiti se chci k oněm veleučeným duchům, kteří moudrostí svou svět k úžasu nutili: sv. Augustinu, Ambroži, Jeronymu, Bernardu, Tomáši Aquinskému, Bonaventurovi atd. Postaviti se chci po bok slavným našim krajanům a národním našim patronům, kteří u Boha obzvláštní lásky požívají:

sv. Cyrilla a Methoději, Václavu, Ludmile, Prokopu, Janu Nepomuckému, Anežce, bl. Sarkandru a ostatním z národa našeho vyšlým světcům a světicím Božím. Chváliti chci neposkvrněného Beránka Božího s blah. Rodičkou Boží, sv. Annou, Cecilíí, Monikou, Teresíí, Alžbětou, Gertrudou a ostatními pannami a světicemi.

Nelze všechny vypočísti v tom slavném, krásném shromáždění svatých v nebi, kteří obkličují trůn božského Syna, a zpívají neustále píseň novou, kterou nelze zpívatí pozemšťanům. Ó jaké to pro nás vyznamenání, připočtenu býti tak svatému sboru! A je to možné? Můžeme také býti jedním z nich? Ó ano!

»Chceme-li«, to je ta jediná podmínka, chceme-li. Avšak právě o tuto podmínku se všechno u mnohého rozbíjí, co mi to platné, myslí si mnohý, nasáklý pověrou, co mi to vše platno, když již ustanoveno jest, co na mne čeká. Což, jestli nejsem ku věčné spáse určen? Pak mohu dělati dobré jak jen možno, přece spásy nedojdu. Proto také nepochopují lidi, kteří se všeho zřikají, aby jen spásu sobě vymohli, zřikají se světa a jeho radostí, uchylují se do kláštera, zapisují se v bratrstva a spolky, aby jen lépe a horlivěji Pánu Bohu sloužiti mohli. Jiní zase jsou toho náhledu, že jsme proto na světě, abychom světa užívali. Ovšem, vždyť svět podřídil Bůh člověku, aby ho užíval, ale užíval podle vůle Boží, a ne podle vůle své. Prikázáním omezil Bůh vůli naši, a proto ne hříšně, nýbrž ctnostně máme užívatí světa a jeho darův. Takových však lidí, kteří buď z pověry, že každému už osud na věčnosti ustanoven jest, anebo že světa musíme užívatí dle libosti, jest nyní veliký počet, a o tyto jejich zásady rozbíjí se spása věčná. Dle skutků svých nechtějí se svatými státi. Bůh je nutiti nemůže. O svátku Všech Svatých zaznívají se všech našich kazatelen vážná slova svátečního evangelia. Sám Syn Boží mluví jimi ku shromážděnému křesťanskému lidu. Mluví o osmeru blahoslavenství, a dává nám takto pravidla, která i my blahoslavenými státi se můžeme. Vždyť uvádí nám na mysl všechny ty dobré skutky, jak vnitřní tak zevnitřní, které k spáse vedou, a spásu nám zaslужují.

Jsou to skutky všem možné a ode všech dostižitelné, a proto vidno, že člověk, chce-li ku spáse své skrze ně přijíti, může. Ale tu zase namlouvá zlý duch tak mnohemu: »Tak jako svatí žili, tak nemohu žítí já, neboť za dob našich nikdo asi se nestane svatým.« Jiní zase rádi by se vyrovnali svatým, čtou jejich životopisy, ale vybírají si hlavně jejich hrdinské činy, ku kterým obyčejná síla lidská nevystačuje, ku kterým jest potřebí hojnosti milosti a pomoci Boží, kterou nedostává každý. Ctnosti, kterým se oni vpravdě svatými stali, pokora, poslušnost, čistota srdce, láska k bližnímu, kajcnost atd., ty se obyčejně přehlížejí. Z toho ze všeho povstává u jedněch málomyslnost, že svatých nedostihují, a u druhých touha a honba po skutečích výstřednících, které mnohdy veliké pohoršení působí u ostatních. Máme ovšem svaté následovati, ale dle své možnosti. Jsouť činy mnohé, kterým se obdivovati musíme, ale kterých následovati nemůžeme. Vždyť toho Bůh od nás nežadá.

Abý tak na př. někdo chtěl následovati sv. Šimona Stylitu: státi po celé roky na sloupě. Nebo sv. Benedikta Labré a nemýti se celý život, jak pak by asi pochodil? Čiňme jen to, co Bůh žádá, a spása nás nemine. A o tom praví svaté Písmo: »Boj se Boha a zachovávej jeho přikázání, toť jest celý člověk«, a Kristus zřejmě praví: »Chceš-li do života vejíti, zachovávej přikázání«.

Bůh ovšem ví dle své vševědouce, kdo z nás spasen a kdo zavržen bude. Ale z toho nenásleduje, že i když dobré činím, mohu býti zavržen. Vždyť

nám dal svobodnou vůli a nenutí nás k ničemu. Ani ďábel nás nenutí. Bůh i ďábel jen k nám mluví, nás poučují, co činíme, záleží na nás.

Bůh však vida dobrou vůli, pomáhá milostí. Kdo s touto milostí spolupůsobí, musí se svatým státi. Tak to činili svatí a světice Boží. Abychom však vždy pravé měli poučení a pravé našli prostředky, dal nám Bůh církev svatou. Kdo tuto slyší a dle učení jejího se řídí, spěje ku spáse, kdo prostředků jejich spasitelných užívá, spěje ku spáse. Kdo církve neslyší, kdo skrze ni milosti Boží si nezjednává a s ní nepůsobí, nespěje ku spáse. Na kom je potom vina? Zajisté jen na člověku, neboť mu zcela bylo volno to neb ono konati.

S výšin nebeských volají dnes k nám svatí naši bratři a svaté sestry: »Pohleďte na nás, na štěstí a slávu naši. Také my žili na světě jako vy, také my musili bojovati, trpěti, pracovati jako vy. Také my poklesli jsme mnohdy jako vy, povstali jsme z hřichu, kajicný jsme vedli život, sloužili jsme Bohu dle stavu a povolání svého, užívali jsme horlivě milosti jeho k dobrým skutkům i bohubíým ctnostem, zejména připravovali jsme se na šťastnou smrt. Ó spějte za námi, my za vás u Boha orodujeme, aby hojnou vám seslal pomoc. Zůstaňte Bohu věrni ve víře, vytrvali v lásce a horliví v konání dobrého. Varujte se smrtelných hříchů, a mějte smrt i soud vždy na očích. Pak zajisté dospějete šťastně do přístavu spásy, v němž my již bezpečně se radujeme.« Uposlechneme hlasu jejich? Dej to Bůh! Možné je to nám všem, jenom chceme-li!

Boh. Hendl.

Nebeská Valhala.

Ke svátku Všech Svátých. Napsal Jarolím St. Pavlík.

Umení milovný král bavorský Ludvik I. dal postaviti na březích Dunaje nedaleko Řezna na jednom pahorku ohromnou budovu z kamení mramorového, a dal jí jméno Valhala. Staří pohanští Germáni vyrozumívali pod názvem Valhala ráj posmrtný. V tomto paláci dal král Ludvik postaviti poprsí všech slovutných mužů národnosti německé, učenců, umělců, básníků, malířů, sochařů, státníků, vojevůdců, zkrátka všech, kteří se nějakým způsobem významovali a zásluh o svou vlast si dobyli. Dělo se to z toho úmyslu, aby jména těch slovutných mužů z paměti nevymizela, ale věčně žila, a by mládež měla stále před sebou vzor k následování.

Tato pozemská Valhala upomíná nás na nebeskou Valhalu. Mezi oběma je ten velký rozdíl, že do pozemské Valhaly jen přijati byli mužové zasloužili národnosti německé, kdežto do nebeské Valhaly připuštění jsou křesťané všech národův a řečí. »Viděl jsem zástup veliký,« vypravuje svatý Jan, »ježž nikdo spočísti nemohl, ze všech národův a pokolení a lidí a jazykův, ani stojí před trůnem a před obličejem Beránka, jsouce oblečení v roucho bílé, a palmy v ruce jejich; a volali hlasem velikým, řkouce: Spasení Bohu našemu, kterýž sedí na trůnu a Beránkovi.« Mezi pozemskou a nebeskou Valhalou je však ta podobnost, že nikdo není do ní připuštěn, kdo si dobrými skutky

a ctnostmi čestného místa v ní nezasloužil. Oni lidé, kteří se nyní v nebeské Valhale radují, zasloužili si poctivě místa, jež jim tam bylo Bohem vykázano, tím aneb oním způsobem. Vidíme mezi nimi patriarchy, proroky a spravedlivé Starého Zákona. Nebylo to pro ně snadné, nebe si zasloužiti, jako pro nás; neboť postrádali mnohých věcí, které nám nyní do nebe pomáhají, mše svaté, svátosti, přímlyvy Rodičky Boží, která tenkrát ještě nebyla narozena. Tenkrát vedla panství 4000letá noc hřmchu. Ale spravedliví Starého Zákona neztratili důvěry v Boha a naděje v příštího Vykupitele; oni zůstali pevnými u víře a ctnosti. Písmo svaté vzdává jim všechnu chválu. »Chvalme muže slavné,« čteme v knize Sirach, »a předky naše v pokoleních jejich.« Byliť oni muži bohatí silou, okrasy bedliví a bydlící pokojně ve přibytých svých. Byli muži milosrdní, jejichžto zbožnost nepřijde v zapomenutí. Vnukové jejich jsou dědictvím svatým, a jejich sláva nezajde. Těla jejich pochována jsou v pokoji, a jméno jejich žije od pokolení do pokolení. O moudrosti jejich ať vypravují lidé, a chválu jejich ať zvěstuje církev.

V nebeské Valhale zříme dále svaté apoštoly, evangelisty, učeníky Páně a zvěstovatele víry. Nebyla to snadná úloha, všude rozšířené modlářství odstraniti, zakořeněné neřesti vyhubiti a náboženství zavěsti, jež smyslům nikterak nelahodí, ba naopak jen kříž, sebezapření a odříkání se za povinnost ukládá. Ale apoštolové a věrozvěstové nedali se ničím odstrašiti v rozšiřování křesťanské víry; neunavně vrhali síť, aby do nich pro nebe lovili; trpěli všechno možné, ba mnozí z nich i svou krev prolili za pravdu zvěstovaného evangelia. Církev svatá velebí je za to v církevních hodinkách a pje: To jsou ti, kteří, dokud v těle žili, štipili církev

krví svou, jejichžto nauka církev osvětluje jako slunce měsíc; kalich Páně pili a přáteli stali se Božími. Prošli mnohou útrapou a sprali roucha svá v krvi Beránkové; a proto dosáhli nyní palmy a koruny.

V nebeské Valhale nalezneme dále svaté mučedníky, samé to hrdiny, kteří ne jinak než potokem krve do nebe přešli. Vytřpělť ty největší bolesti, nejkrutější pronásledování, zemřeli nejbolestnější smrtí. Věru, oni si své čestné místo v nebi perně zasloužili. Za to vzdává jim církev zaslouženou chválu; ne jinak než na jejich hrobech a ostatcích obětuje obět mše svaté; k jejich počtě zpívá v církevních hodinkách: Svatí mučedníci prolili svou krev za Pána; milovali Krista, dokud žili, následovali ho, když umřeli; a proto si zasloužili vítězné koruny. Nechali mučiti těla svá z lásky k Bohu, a proto jsou v držení koruny věčné.

V nebeské Valhale zříme dále svaté vyznavače. Ovšem nemuseli za víru procediti svou krev, ale za to bylo jim podstoupiti mučeníctví nekrvavé. Šli za Pánem cestou kříže, modlice se, postice se, umrtvující se, konající skutky milosrdenství. Též to nebylo pro ně snadné, do nebe se dostat; bylo jim použití násilí, aby strhli nebe na sebe. I tyto krve neprolévající vojiny Kristovy, biskupy, učitele, řádů zakladatele, mnichy, poustevníky, kněze a vyznavače ze stavu světského chválí církev slovy Pisma svatého: To jsou ti, kteří před Bohem velké ctnosti konali a z celého srdce Pána velebili: lidé bez výtky, praví ctitelé Boží, kteří vzdáleni každého zlého skutku v nevinnosti až do konce setrvali: nechť se přimlouvají za nás hříšné.

Ještě poutá zrak náš v nebeské Valhale půvabný věnec panen. Jsou stálými průvodkyněmi božského Ženicha, spanilé družičky, ozdobené růžemi a liliemi; zpívají v nebi píseň novou,

kteřouž zpívati právo mají jen duše nevinné. Ovšem to nebylo pro ně žádnou maličkostí, zřící se světských radostí a duši zachovati čistou a bez úhony. Panenství, praví svatý Ambrož, není proto chvályhodno, že je nalézáme u mučovníků, ale proto, že samo lidi dělá mučovníky. Nyní jsou duše ty panenské odškodněny za všechny přestálé boje; poněvadž se zřekly lásky pozemské, jsou milovány od Ježíše láskou věčnou. Církev svatá zvelebují je v breviáři: To jsou panny moudré, které vzavše s sebou lampy, i olej s sebou vzaly, a když přišel Pán, vešly s ním na svatbu.

Než nikoliv všichni jsou povoláni, ve stavu panenském Bohu sloužiti; nebeský ráj zalidňují i svaté ženy a vdovy, mezi nimi kněžny a královny. I těmto bylo různé boje podstoupiti, neboť, jak známo, stav manželský je stavem utrpení; nebyly ušetřeny kříže a útrap. Ony však plnily věrně a svědomitě domácí povinnosti, vychovávaly zbožně děti své, konaly skutky tělesného a duchovního milosrdenství; nyní odpočívají ode všech bojů, nyní jsou prosty všelikého kříže. »Milovaly jste,« oslovuje je církev, »spravedlnost a nenáviděly jste nepravost, proto pomazal vás Bůh olejem radosti.«

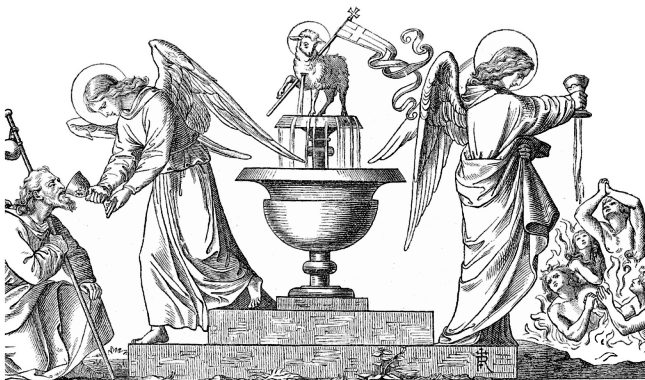
Tak tedy přebývají v nebeském městě různé třídy světců, jakož i různé třídy andělů. Právě tato rozmanitost lahodí našemu oku. Jako země plodí různé květiny, tak i nebe; každá má něco zvláštního pro sebe, svůj vlastní půvab, svou vlastní barvu, svou vlastní vůni. I my máme jednou se přestěhovati do města nebeského, abychom byli společníky andělů a svatých. Než my si musíme nebe napřed zasloužiti, jako i svatí si je museli zasloužiti. Žádný světec nespádá s nebe; všichni se museli ze země do nebe zrovna prodrati, neboť nebyli z jiného těsta než my; též přišli na svět s pěti smysly a zlymi náklonnostmi, též

byli vystaveni pokušením, snad větším než my. Též měli mnoho co trpěti. Ale oni pro nebe bojovali, oni pro nebe pracovali, oni pro nebe trpěli. A v tom musíme jich následovati, abychom se do nebe dostali.

Předně musíme si nebe vybojovati, neboť nikdo nebude korunován, kdo náležitě nebojoval, praví apoštol, jenž si sám mohl vystaviti vysvědčení: Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, viru jsem zachoval a nyní jest mi uschována koruna spravedlnosti, kterou mi Pán dá v onen den, a netoliko mně, ale všechněm, kteří milují příchod jeho. Musíme bojovati proti ďáblu, našemu úhlavnímu nepříteli; musíme bojovati proti světu a jeho špatným zásadám a zlým příkladům; konečně musíme bojovati i proti svým vlastním náruživostem.

A pracovati musíme pro nebe, jako svatí pracovali, pracovati na blahu své vlastní duše, pracovati na spase svých spolubližních, zvláště těch, kteří jsou naší péčí svěřeni, pracovati jedenkaždý v tom stavu, k němuž nás Bůh povolal. Sbírati musíme plody dobrých skutků, neboť víra samotná nás nespasí. Ne každý, dí Spasitel, kdo ke mně praví: Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale kdo koná vůli Otce mého, jenž je v nebesích. Strom, jenž žádného ovoce nenese, bude vykopán a do ohně vržen.

Konečně musíme i něco trpěti, abychom přišli do nebe. Blahoslavení, kteří protivěnství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské. Do nebe nejde cesta jinam než přes Kalvarskou horu. Proto dí Spasitel: »Kdo chce za mnou jíti, vezmi denně svůj kříž na sebe a následuj mne.« Za Pánem Ježíšem jde dlouhé procesí svatých po cestě křížové. Připojme se k tomu procesí. Cesta je sice drsná, pravá horská cesta; boj, práce a utrpení čekají na nás; ale radujme se a veselme se, neboť odměna naše bude velká v nebesích.

K dušičkám.

Na dušičky vzpomínejme, z očistce jim pomáháme, budou na nás vzpomínat, až budeme umírat.

Rok co rok, v době, kdy příroda chystá se k spánku zimnímu, slavíme památku všech našich věrných zemřelých, čili jak lid náš trefně říká všech věrných »dušiček«. Všichni putují na hřbitovy, tato města zemřelých, aby navštívili hroby svých milých. A tu při pohledu na řady hrobů, v nichž tlu těla bohatců i chudých, mladých i starých, vznešených i prostých, tu jistě více než kdy jindy upomínání býváme na pomíjecnost všeho pozemského, a slova Šalomounova, že svět není nic než marnost, živě zase derou se v paměti naši v popředí. Pokročilá doba naše, která svou značku všemu vtiskuje, nezůstala ani před branou hřbitovů státi. I zde ještě hledí mnozí uplatňovati své světské náhledy, i zde ještě chtějí někteří blýskati se jménem nebo hodnostmi, a byť by nezemřeli, alespoň jejich potomci. Jak nádherný

mnohdy pomník staví se lidem, kteří neměli jiné zásluhy nežli že byli bohatí a jak chudičky často jest památník mužů vskutku o lidstvo velezasloužilých! Zde viděti na jedné straně marnivost a chloubu i na místě tak vážném, na druhé však zprávděné příslovi: »Nevděk světem vládne.«

Ovšem hodí se na hřbitov jistě lépe jednoduchost a skromnost ve všem, i v pomnicích, nežli nádhera a sláva, vždyť zde vidíme uskutečněné slovo

Písma: »Člověče, pomni, že prach jsi a v prach se obrátíš.« Že víra v život posmrtný a ve shledání se na věčnosti živě tkví v srdcích lidstva, toho důkazem jest, že dnes na hřbitovy putují i lidé nevěřící, anebo alespoň k víře a náboženství lhostejní. Byla by ta páska lásky k tělům tlčím tak veliká, kdyby nebylo ducha, duše nesmrtelné, která kdysi tělo našich milých oživovala a která nyní mimo tělo žijíc, jednou zase s tímto tělem se spojí? Bůh vložil základní pravdy sv. víry hluboko do duše lidské a proto nelze je ani sebe větší nevěrou nebo lhostejností vypuditi — vždycky zase hlásí se k životu.

Jedna velice svobodomyšlná paní psala své příbuzné, když otec její v hrozných bolestech k smrti se blížil: »Musí býti přece nějaké odplaty, musí býti přece život věčný. Či by musil můj milý otec beze vši odplaty tolik na světě trpěti?« A pozoruhodné jest, že se mrtvým velmi často dává to, co za živa se jim odpiřalo. Proč to? Z lítosti činíme tak, že jsme jim za živa ublížili, svědomí naše nás k této náhradě pučí. Jak často panuje v rodinách svár a nepokoj. Některý člen rodiny namáhá se o mír, ale nadarmo. A tu zasáhne často Bůh sám a odvolá tobo či onoho člena ze světa, a hned jest pokoj. Ale jak trpce toho potom ostatní želi, že se prohřešili na zemřelém a že mu to již nemohou nahraditi. Z toho pochází mnohdy ten zoufalý nářek nad hrobem ubohého, ten pláč při každé vzpomínce naň, neboť svědomí jest přísný soudce. Proč by nás bolelo a tolik bolelo bezpráví, které jsme živým učinili, kdyby smrtí bylo všemu konec? Či neříká nám svědomí naše, že máme povinnost, učiněnou křivdu i po smrti napravití a vším způsobem zemřelé naše usmířiti? Není to důkazem, že duše jejich žijí a že Bůh pro ně smírné naše skutky přijímá?

Proč pak dále se tolik bojíme o mrtvých něco zlého vypravovati, řídíce se příslovím: »O mrtvých jen dobře.« Není to jakýsi pocit, jakoby nás slyšeli, jakoby neviditelně mezi námi byli? I tehdy, když některý nám za živa velice ublížil, nechceme o provinění jeho veřejně mluvití a raději odpouštíme. Proč nemáme tolik lásky a šetrnosti k živým, proč mnohdy o nich i v jejich přítomnosti zle mluvíme? Vše nasvědčuje tomu, že duše zemřelých již pod mocí Boží jsou, a že tedy účta naše k nim větší jest než-li k živým, mezi námi dlícím osobám. Ovšem jest pravda, že mnohdy i proti zemřelým se prohřešujeme a sice tím, že brzy zapomínáme na dobrodini jejich a lásku k nám, že nevážíme si spasitelných jejich napomenutí, že mnohdy lehkomyslně mrháme statek nám jimi zanechaný. Proto praví bl. Tom. Kempenský, že každý o duši svou postarati se má dříve než-li umře a na jiné nespolehati po smrti. K tomu konci máme dávati hojnou almužnu a činiti odkazy k dobrým účelům, neboť přátelé naši mohou snadno na nás zapomnouti. Proto častěji pamatujeme všichni na slova Pisma svatého: »Spasitelná a užitečná jest myšlenka za mrtvé se modliti, aby od hříchů sprostěni byli.« A to činí církev svatá slavností dušičkovou. Kdyby nebylo této, zajisté tak mnohá duše by zůstala bez modlitby, bez přímluvy.

A pro které duše chce dnes církev nás pohnouti k soustrastí a pomoci? Pro duše svaté, ale posud trpící v očistci. Království Boží mají sice již zajištěné, ztratiti je nemohou, ale přece potřebují pomoci, aby co nejdříve doň se dostaly a z muk vysvobozeny byly. Mají ještě doplniti pokání nedokonale, neboť spravedlivý jest Hospodin a přímý jest soud jeho. Zbaveni jsou ještě Boha, nepatříce na něho a neužívající ho a jest jim ještě snášeti bolesti a trest ohně. Duše

šlechtné, kdo by s vámi neměl soustrast? | i noci, trpíce hrozné bolesti. A bolesti
Vždyt jste duše našich milých přátel, | tyto nejsou lehké. Sv. Augustin praví:
známých, dobrodinců, duše, které nám | Řekne někdo: nezáleží mi na tom, jak

na světě velikou lásku prokazovaly. | dlouho tam budu meškati, jen když do
Duše tyto prahnou po Bohu, jako jelen | života věčného vejdu. Nikdo ať to ne-
po vodách živých a nemají pokoje dnem | praví, nejmilejší, poněvadž onen oheň

očisťující horší jest než jakékoli tresty v tomto živobytí mohou býti patřeny nebo myšleny nebo citěny.« A svatý Tomáš Aquinský praví: »Nejmilejší, trest očistcový jest největší na tomto světě.«

A kdo jim v tomto jejich bídném stavu pomoci může? Jedině my živoucí. Je-li kdo na světě chudobným, může alespoň prací poněkud si pomoci a když nemůže pracovat, může žebroti. Vždy zbývá ubožákům na světě ještě nějaký prostředek ku pomoci, nejjistější, volají-li k Otci nebeskému, který zajisté jich neoslyší. Ale duším v očistci se toho všeho nedostává. Ke komu se mají obrátiti? K Bohu? Doba milosrdenství jeho pomínula, nyní jest doba přísné spravedlnosti, zaplatiti musejí až do posledního haléře. Mohou-li si samy získati nových zásluh? Na onom světě už to není možné, den zašel, noc nastala, kde nikdo nemůže pracovat ku spáse své. Či mohou jim pomoci duše spolutrpící? Všechny jsou stejně neschopny, neboť nemají, čím by sobě navzájem pomáhaly. Jejich jediná naděje spočívá na nás, na naší útrpnosti, na naší pomoci. My sice nevidíme jejich slzy, neslyšíme jejich stesk, ale slyšíme alespoň slova Písma, která církev jménem jejich k nám volá: »Smilujte se nade mnou alespoň vy, přátelé moji, neboť ruka Páně dotkla se mne.« (Job. 19, 21.) Zdaliž zatvrdíme srdce své a budeme tak přísní k nim jako Bůh je přísně tresce, tak že by mohly k nám zvolati: »Proč mne pronásledujete jako Bůh?« Naše krutost byla by tím tvrdější, poněvadž jejich osud v naší moci jest a poněvadž jen malé námahy potřebí jest, abychom jim nesmírné pomoci poskytli. Neboť ač Bůh je tresce, přece chce milostiv býti jim, když jiní za ně dosti učiní. Zbožná naše modlitba za ně nahradí u Boha, čeho se jejich modlitbě nedostávalo nebo čím se byli špatnou modlitbou prohršily; dobré naše skutky

jim věnované, almužna, půst, umrtvování sebe, odpustky a jiné a jiné přivlastňují dušičkám nadbytečné dosti učinění Spasitele a všech svatých.

Největší ovšem útěchu a pomoc poskytuje dušičkám oběť mše svaté. Církevní sněm Tridentský praví o tom: »Očistec jest a duším, jež tam zadržány jsou, prosbami věřících zvláště pak příjemnou obětí oltářní se pomáhá.« Svatý Jan Zlatoustý praví: »Ne nadarmo ustanovili apoštolé, abychom v té chvíli, kdy Beránek Boží se obětuje, především pamatovali na zemřelé, věděti dobře, že duše zemřelých veliké mají účastenství v ovoci mše svaté. Oběť oltářní zajisté neskončenou má cenu, poněvadž nikterak nezávisí na vůli lidské, nýbrž má sílu sama v sobě. Krev Ježíše Krista volá s ní k Otci nebeskému, prosí za spravedlnost a milosrdenství; za spravedlnost pro Spasitele, poněvadž žádá cenu svého utrpení, za milosrdenství pro duše jaté, poněvadž má právo jim přivlastniti zásluhy své. Vždyť jeho smrt způsobem tajemným se obnovuje, aby přijaty byly rychleji do království nebeského, jeho utrpení jejich muky nahrazuje.«

Když svatá Monika, matka svatého Augustina, měla umříti, pravila o svém pohřbu takto: »Nestarejte se příliš o mé tělo, položte je kam chcete, mám pouze jednu prosbu: pamatujte na mne u oltáře Páně.«

Užijme tedy slavnosti dnešní i celého měsíce listopadu dušičkám zasvěceného, bychom hojnou jim poskytli pomoc. Vždyť nežádají toho zadarmo; jsou vděčné za každý důkaz lásky a až Pán je vysvobodí a octnou se mezi svatými, tím více a úsilněji za nás se budou přimlouvat, bychom s pomocí Boží svatě žili a svatě zemřeli a co nejméně muk očistcových prodělati musili. Velebme nevystižitelnou lásku Boží k nám i k ubohým trpícím duším, že hotov jest Bůh

naši oběť ve prospěch duší trpících přijímati a že nám tolikrát poskytl prostředků k jejich pomoci. Obětujeme tedy za ně všechno, cokoliv do smrti dobrého činiti a trpěti budeme. Spasitel slibil, že slyšeti bude prosby lidu svého, proto pohne se jistě modlitbou, která dnes ve všech jeho chrámech se ozývá: »Laskavý Ježíši, Pane náš, uděl jim pokoje, smiluj se nad nimi.«

Nejen dnes, ale den co den, zejména večer vzpomínejme na dušičky a věnujme jim zbožnou přimluvu, abychom tam na věčnosti jednou hojných našli a vděčných přátel. Ulehněme s vroucí na rtech prosbou: »Lehké odpočinutí dej všem věrným zemřelým, ó Pane, a světlo věčné ať jim svítí, ať odpočívají v pokoji. Amen!«

Boh. Hendl.

Boží prozřetelnost.

(Část další.)

Také v obyčejném životě zřejma, velezřejma vládá prozřetelnost Boží. Roku 1848. vypukla v Paříži revoluce, dne 25. června byl by arcibiskup pařížský Msgr. Affre rád svou osobní přítomností zamezil další prolévání krve; vešel mezi zuřivé davy, ale zastřelen od zběsilce Laforceho. Vrah vybral se později do Ameriky, do Kalifornie získat zlata. Nalezl ho dosti a dosti, velké odvažel si poklady; ale přepaden od lupičů, oloupen a zastřelen. Syn uslyšev o neštěstí otcově, sešlel a skončil v blázinci.

Dne 1. ledna 1881. zemřel Francouz Blanqui, jemuž bylo heslem: »Ni Bůh, ni Pán!« Dne 1. ledna 1882. zemřel prefekt Herold, známý nepřítel klášterů. Dne 1. ledna 1883. zemřel Gambetta vynálezce bídné fráse: »Klerikalismus jest nepřítelem!«

Kněz Beauregard kázal v Paříži o Boží prozřetelnosti. Za několik dní přišel k němu do bytu muž a pravil: »Vaše nedělní kázání bylo velmi pěkné, přes to však nemohu a nemohu věřit v Boží prozřetelnost. Jsem stolař, mám ženu a tři děti, jsme poctivi, rádi pracujeme; avšak nesvědčitosti jednoho

dlužníka, jenž ohlásil úpadek, kráčíme vstříc zkáze a záhubě; koncem tohoto měsíce mám splatiti jistý obnos, a nemám ničehož, a není nikoho, kdo by mi pomohl. Hrozím se hanby, jež mne čeká; život se mi omrzuje.«

Kněz otevřel stůl, vyňal 100 louisdorů, podal je stolaři, řka: »Přijměte, příteli; včera jsem to dostal od bohaté paní na podporu chudiny. Nevidíte prozřetelnosti Boží?«

* * *

Na štědrý den roku 1850. vezl vozka z Londýna vznešeného pána do sirotčince v Nowoodu, a potom opět zpět. Pán onen byl Tomáš Grant, biskup southmarský. Byla hrozná zima, vozka se až trásl. Soustrastně hleděl naň biskup a myslil si v duchu, jak pak jest asi jeho duši. Dal se s ním do řeči, slovo dalo slovo, až zvěděl, že ubožák nebyl už deset let u zpovědi.

»Témito vánoce mi začnete nový život,« řekl laskavě biskup. »Slíbíte mi, že ještě tento týden přijmete svaté svátosti?«

»Jak rád bych je přijal, milostivý pane! Avšak věru nemám a nemám pokdy.«

»Zastavte!« Vozka zastavil, biskup sedl si vedle něho na kozlík a pravil:

»Vizte, milý příteli, jak jest k vám Pán Bůh dobrotiv! Nemůžete ke knězi, kněz tedy přišel k vám. Zpovídejte se, nyní máte pokdy.«

Vozka, Irčan, překvapen, ale zároveň hluboce dojat, požehnal se sv. křížem, a po chvíli začal zpověď. Noc byla jasná, jelo se dobře. Než dojezdi do Londýna, zpověď vykonána, duše Irčana s Bohem smířena; ráno přijal Tělo Páně. Jaký to byl krásný ohlas prvního »Gloria!« Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!

Týž biskup Tomáš Grant nocoval jednou na venkovské faře. Přišla žena, oznamovala, že její sousedka leží na smrt nemocna, a přeje si, by přišel velebný pán s Pánem Bohem. Farář byl nemocen. I vzhopil se biskup a šel sám. Zopatřil nemocnou. Ženě, která byla přišla na faru, pravil: »Pán Bůh se vám jistě za vaši laskavost odmění, až vy budete umírat.«

Za osm let vypravoval mladý kněz biskupu Grantovi: »Konec minulého téhodne přišel jsem na své missionářské cestě do města, kde je málo katolíků. V jedné ulici zaslechl jsem z domu hlasitou modlitbu. Vešel jsem tam. Ve světnici byli shromáždění muži, ženy, děti; klečeli kolem umírající ženy a modlili se růženec. Žena ona byla kolikrát a velevroucně prosila, by jí zavolali kněze. Avšak jak ho zavolati? K nejbližšímu bylo dobrých dvacet hodin, a nemocná už skonávala. Jak se tudíž divili a radovali ti hodní lidé, když jsem se jim představil jako kněz. Jak děkovali Bohu. Nemocná však vzpomněla si na slova, jež jí kdysi biskup byl řekl, že

se jí Pán Bůh odlouží, že se kdysi postarala o zaopatření nemocné sousedky. Posloužil jsem jí svatými svátostmi, a po té v Pánu skonala.«

Toť několik dokladů, jak vládně prozřetelnost Boží životem jednotlivců. Bylo by možno událostí takových na tisíce vykládati. Jak dobře tedy, by vůle naše s vůlí Boží soubhlasila! Jak dobře, bychom povždy byli ve stavu posvěcující milosti! Jsmeť pak miláčky Božími, a o ty Bůh laskavěji pečuje, těch prozřetelnost Boží laskavěji se zastává a ujímá. Jak dobře, vroucně vždycky se modlití, zejména třetí prosbu Otčiny: »Buď vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi!« Jak dobře srdcem vzhůru zalétati, vzhůru k Bohu, jenž všechno řídí a spravuje:

„Vzhůru srdce svoje k nebi vznášej;
svatý plamen jeho neuhášej,
jak se plamen k nebi pozdvihá,
tak nechť hrud' tvá k Bohu dosáhá.

Viz tu lípu, jak se nese vzhůru,
ramena svá zdvihá do lazuru.
Tam měř též své duše ramenem,
tam se svatým vznášej plamenem.

Od orlice vypůjč sobě křídla,
vzlétej duchem v nadvězdová sídla,
tam, kde světlo věčné bleskotá,
čerpej sílu na pout života.

Srdce v těle tobě samo věští
kam ti celou duší toužit jesti;
v dole se jen bodem opírá,
horem v pleť se stran prostrává.

Tak duch tvůj tul zlehka se k té zemi,
ale v nebi bývej s mocmi všemi,
tam buď duše tvé vzlet správný,
tam tvůj pohled věčný uchován!“

Sušíl.

O neposkvrněném Početí bl. Panny Marie.

(Část další.)

Víra v neposkvrněné Početí blahoslavené Panny Marie, která, jak jsme předešle ukázali, povždy v církvi Páně se chovala, a která nutně vyplývá z článku víry, že Maria Panna jest matkou Syna Božího, víra tato nebyla posud církví jakožto nejvyšší učitelkou veřejně a slavně prohlášena. Sněm církevní v Tridentě neuznal za potřebné prohlásiti tento článek víry, výslovně však vyjádřil, že v učení o prvotném hříchu nepojímá vždy čistou bl. Pannu Marii, rodičku Boží. Pro ten čas zajisté takové prohlášení postačilo.

Později však katolický svět si všele přál, aby církev neomylným svým výrokem učení toto potvrdila. Pak žádal španělský král Filip III. na papeži Pavlu V., aby tak učinil, tento však poukázal jej na nařízení papeže Sixta IV. z r. 1476. a 1483., jenž zvláštní hodinky i mše svaté pro svátek Početí vždy neposkvrněné Panny povolil a odpustky nadal pro ty, kteří by mši svaté neb hodinkám v oktávě tohoto svátku přítomni byli. I papež Alexander VII. poukázal na rozhodnutí svých předchůdců, po němž Klement X. svátek Početí Panny Marie zasvěceným v celé církvi učinil.

Když však časem neustále se množila pění jak hlav korunovaných tak lidu věřícího s jeho pastýři i biskupy, a přání tato, by učení o neposkvrněném Početí bl. Panny Marie slavně za článek víry prohlášeno bylo, svatě Stolicí se přednášela, tu sv. Otec Pius IX., papež v pravdě mariánský, neváhal již veřejně a slavně, jakožto nejvyšší učitel církve prohlásiti, že neposkvrněné Početí bl. Panny Marie jest zjevenou pravdou, a že tedy ode všech katolíků za článek víry držána býti má. Slavnost prohlášení byla velkolepá, jakož při tak důležitém předmětu ani

jinak býti nemohlo. Určen k tomu svátek neposkvrněného Početí bl. Panny Marie dne 8. prosince 1854. Pius IX. pozval k slavnosti této do Říma všechny biskupy a hodnostáře církve, z nichž se jich sjelo přes 200. Den před slavností bylo pošmourno a přšelo, večer pak se vyjasnilo, tak že o dni slavnosti samé slunko na modrém nebi mile zářilo.

O půl 9. dospěl nádherný průvod se sv. Otcem, ubírající se z Vatikánu přes náměstí Svatopetrské do velechrámu sv. Petra, za zpěvu litaní o Věch Svatých.

Průvoduúčastnilo se 54 kardinálů, jeden patriarcha, 42 arcibiskupů, přes 100 biskupů ze všech končin světa a množství jiných hodnostářů církevních i světských. Po krátkém uctění Nejsvětější Svátosti zakončil papež modlitbou litanie, a započal oběť mše svaté. Evangelium zpívalo se, jak to při papežské mši sv. obyčejem, jak v latinské tak řecké řeči, aby se naznačila všeobecnost sv. církve naší. Po evangelium nastal okamžik onen velebný, v němž měla perla nejvzácnější vetknuta býti v korunu slávy neposkvrněné Rodičky Boží na zemi.

Děkan sboru kardinálského, provázený čtyřmi nejstaršími biskupy církve východní a západní, přistoupil ke trůnu papežskému, poklekl a pravil: »Raciž, svatý Otče, při této nekrvavé oběti, v tomto vznešeném chrámě apoštolských knížíat, v tomto velebném shromáždění biskupů a všeho lidu pozvědnouti kleru svého; oznam a prohláš nyní článek víry o neposkvrněném Početí bl. Panny Marie k radosti nebes a plesání země!« Sv. Otec přijal s radostí tuto prosbu, prohlásil však, že chce ještě jednou se pomodlit, a za osvěcení s hůry prositi. Padl s celým shromážděním na kolena,

à vroucně vzýval Ducha svatého. Úplné ticho nastalo v ohromném kostele, když sv. Otec povstav po modlitbě, vzal spis do ruky a počal zvučným hlasem čísti. Byl do té duše dojat svatostí okamžiku, tak že hojně kanaly mu slzy z očí a často i hlas selhával.

Celé shromáždění plakalo radostí a svatým vzrušením, když papež pomalu a zřetelně prohlašoval jak následuje: »Z moci Pána našeho Ježíše Krista, sv. apoštolů Petra a Pavla, a naši vlastní prohlašujeme, oznamujeme a ustanovujeme: „Učení, které drží, že nejblaho-slavenější Panna Marie v prvním okamžiku početí svého, obzvláštní milostí a předností Boha všemouhoucího, z ohledu na zásluhy Ježíše Krista, Spasitele pokolení lidského, byla od všeliké poskvrny hříchu prvotného ušetřena; učení to jest od Boha zjevené, a proto se ode všech věřících pevně a vytrvale věřití musí.“

Jakmile sv. Otec dokončil slavné toto prohlášení, zavzněly zvony celého města Říma, děla na tvrzi andělské hřměla, oznamující celému okrsku zemskému přeradostnou tuto událost.

Po mši svaté zapělo celé ohromné shromáždění slavně »Te deum — Tebe Bože chválíme«, čímž zakončena byla jedna z nejvznešenějších a nejdůležitějších slavností, které se kdy ve Svatopeterském velechrámu konaly.

Na večer bylo celé město nádherně osvětleno, a každý cítil, že dnes církev svatá vyplnila povinnost nejsladší vůči své drahé matce a mocné přímluvkyni v nebesích, Marii Panně, Rodičce Boží. Že pak se Bohu samému úkon ten líbil, dokázáno pak čtyři léta později, kdy v Lurdech, ve Francii 18krát se zjevila bl. Panna Maria chudíčké pasačce Bernadettě Soubirous, a sama prohlásila, že jest »neposkvrněné Početí«. Od té doby tatáž neposkvrněná počatá Panna neustává tam divy tvořiti, pamahajíc

zázračně všem ubožákům s důvěrou se k ní utíkajícím, jak ku ztracenému zdraví tělesnému, tak i ku pozbytému pokoji a míru vnitřnímu. Lurdské zázraky potvrzují nade vši pochybnost pravdivost prohlášení církve o neposkvrněném Početí Panny Marie. Sám Pán Bůh zpečetil zázraky, to, co církev svatá učení svým prohlásila.

Padesát let uplynulo od tohoto posvátného okamžiku, léta tato byla pro církev sice dobou mnohého a velikého utrpení, ale také dobou neobyčejného pozhnání. Dva papežové panovali v době té po mnoho let, blahodárně a záslužně, Pius IX. a Lev XIII., za nichž církev ač trpící, přece uvnitř zmohutněla a i na venek vážnosti nabyla. V době té slaven byl sněm církevní, Vatikanský, který roku 1870. pro vpád nepřátel do Říma musil býti přerušen. Povznesena byla úcta k nejsv. Svátosti oltářní, zavedením čtyřicetihodinné pobožnosti a celých řádů k ustavičnému se klanění; pobožnost k Rodičce Boží, zejména slavností májovou a říjnovou po všem světě, k svatému Josefu, jenž za patrona církve katolické prohlášen jest. Pobožnost a úcta k nejsv. Srdci Páně vzmohla se utěšeně mnohými bratrstvy a veřejným zaslibením celé církve. A kdo uváží, co vykonal svatý Otec Pius IX. zavržením bludných zásad novodobých ve svém syllabu, kdo pomyslí si, jak Lev XIII. zasahoval svými okružními apoštolskými listy do všech oborů lidské působnosti, kdo přehlédne činnost církve katolické, v missiích jak domácích tak mezi pohany, kdo uznati dovede vzpruženou její činnost v oboru lásky k bližnímu v nemocnicích, sirotčincích, chudobincích atd? Je to skvělá koruna, kterou okrášlila Rodička Boží církev sv. na zemi v této poslední době. Ovšem mezi květy jsou i trny. Avšak jak může býti jinak? Vždyť Spasitel nesl trnovou korunu za

církev svou a Rodička Boží nenesla jen věnec květinový na hlavě, nýbrž i ostny trní bodaly srdce její. A právě v utrpení jeví se církev Kristova ve své vznešenosti a velikosti. V utrpení nejvíce prospívá činnost její, v utrpení obmývá poklesky členů svých, v utrpení roste naděje na pomoc Boží i na konečné vítězství. Než i svět, ač v mnohém ohledu není církvi přítelem, přece musí uznati její významné postavení ve světě i její neúmornou činnost o blaho lidstva. Důkazem toho jsou ta slavná jubilea papeže Pia IX. a Lva XIII., při nichž ukázala se vážnost stolce apoštolského, neboť celý svět se jich účastnil, a netoliko vladatři katoličtí, nýbrž i nekatoličtí, ba i pohanští projevovali sv. Otcí úctu svou. Tak Bůh sesílá na církev svou mnohou hořkost, avšak vždy zase osladí ji zvláštní milostí svou. A všechno to přispívá k církvi sv. obzvláštní přímlově a lásce své největší patronky bl. Rodičky Boží. Proto ta touha oslaviti padesátou ročníci události tak důležité v celé úctě a pobožnosti Mariánské, oslaviti den, kdy prohlášeno bylo neposkvrněné Početí Panny Marie za článek víry. Již zvěčnělý svatý Otec Lev XIII. zabýval se myšlenkou tou a proto sestavil komisi kardinálů k tomu konci, kterou nynější sv. Otec Pius X. potvrdil. Na prosbu tohoto sboru svolil papež, že se v tomto jubilejním roce každého 8. dne měsíce nebo v neděli následující smí sloužiti záslibná mše svatá o neposkvrněném Početí blahoslavené Panny Marie. Dále udělil plnomocné odpustky na způsob milostivého léta, po tři měsíce, které biskupové ve svých diecesích určití mají. Církev chce takto odměniti věřící své za pobožnosti konané na počest neposkvrněné Panny, chce hojnost milostí udělovati z pokladu zásluh Spasitelových, jeho Rodičky a všech svatých, pro spásu duší věřících, chce nás všechny nadchnouti horlivostí,

abychom následovali ctnosti Marie Panny v životě našem, a to zejména její lásku k Ježíši Kristu a poslušnost k Božím přikázáním. Tak zajisté píše sv. Otec Pius X. ve svém apoštolském listě: »Není věru pro Marii pocty žádoucnější ani příjemnější, jako když řádně poznáváme a milujeme Ježíše. Konejtež tedy věřící slavnosti v kostelích, vzdobtež a veseltež se města; to vše s nemalým bude užítkem pro osvězení zbožnosti. Kdyby to však nebylo spojeno s náležitým smýšlením, bude to počínání, které nábožnosti se jen podobá. To vidouc Panna Maria, právem by nás pokárala slovy Kristovými: lid tento ctí mne ústy, ale srdce jejich daleko jest ode mne.« (Mat. XV. 8.) Neboť ta teprve zbožnost k Rodičce Boží pravá jest, která plyne ze srdce; a úkon tělesný nemá tu ceny ani užítku, je-li od konání ducha odloučen. To pak třeba, by jediné k tomu směřovalo, bychom naprosto poslouchali přikázání božského Syna Mariina. Neboť je-li pravá láska jenom ta, která dovede i vůli pojití, jest nezbytné třeba, aby vůle naše a vůle nejsvětější Matky stejny byly, totiž sloužiti Kristu Pánu. Co Panna nej-moudřejší na svatbě v Káně sluhům řekla, praví i k nám: »Cožkoli vám řekne, učiňte.« (Mat. 19, 17.) Slovo pak Kristovo zní: »Chceš-li vejíti do života, ostříhej přikázání.« (Jan II. 5.) Zajisté jsou to slova zřejmá a srozumitelná, jimiž nás sv. Otec napomíná, aby láska a úcta naše k Panně Marii jevila se skutky, neboť slova nic neprospívají. Nadechne-li nás, povzbudí-li nás slavnost letošní k takové účinné úctě a pobožnosti Mariánské, pak zajisté hojně přinese ovoce pro obrození lidstva, aby, jak sv. Otec na počátku svého panování pravil: »Vše bylo obnoveno v Kristu.« A Rodička Boží, Panna neposkvrněná, vidouc snahu naši a dobrou vůli s n.

a dle jejího příkladu sloužiti Ježíši, Pánu našemu, milovati Ježíše, pevně při něm státi až do smrti, otevře srdce své mateřské nám dítkám svým, a rozdávatí bude štědrě dary a milosti jakých komu potřeby jest. Vždyť jest matkou milosrdenství a do jejích rukou vložil Syn božský náplň darů svých. A jak zapotřebí máme těchto darů nadpřirozených! Útoč se vši silou na Krista a náboženství jím založené, prosme blah. Matku, aby nám pomohla útokům těmto odolati a ve víře pevně a vytrvale státi.

Zlo rozmáhá se, příklady špatné a svůdné se množí, prosme neposkvřenou Pannu, aby vyprosila nám pomoc Boží v setrvání v dobrém, v ctnosti a bázni Boží. Mnoho lidí umírá nyní náhle, bez pokání a lítosti, bez svatých svátostí, volejme k Rodičce Boží: »Nedej zahynouti nám, vypros nám šťastnou hodinku smrti! Zmámeni jsouce světem, popuzeni pýchou, odpadli mnozí od církve Páně, ó prosme za ně, aby na přímluvu Rodičky Boží poznali blud svůj a kajicně

se navrátili do lůna církve samospasitelné. Vždyť víme, že modlitba, kterou láska vlévá a přímluva bl. Panny podpirá, nikdy nebyla nadarmo. Ovšem ani v budoucnosti neustanou na církev útočiti; »neboť musejí i kacířstva býti, aby byli mezi vámi zjeveni ti, kteříž jsou zkušeni.« di Písmo svaté. (I Kor. XI. 19.)

Ale ani Panna Maria neustane našim jakkoli obtížným záležitostem přispívati a pokračovati v boji již od početí bojovaném, tak že lze denně opakovati slova: »Dnes potřena jest od ní hlava hada starého.« — Takovými slovy krásnými poučuje nás sv. Otec Pius X. ve svém Mariánském listě apoštolském. Kéž tedy chopíme se dané příležitosti a dle slov sv. Otce křesťanstva uijeme času posvátného k větší cti a chvále Boží — k účtě neposkvřené blahoslavené Matky Ježíšovy Marie Panny, k vzpružení křesťanského bohulibého života a tak ku svému blahu časnému a spáse věčné. Neposkvřená Rodičko Boží přimlouvej se za nás!

Boh. Hendl.

Život blahoslavené M. Krescencie.

(Část další.)

Co jsme zde na jednom příkladě ukázali, kterak totiž Krescencie na nejpaprtnějším předmětu v přírodě viděla jako v nějakém zrcadle velikého »krále slávy«, jej chválila, velebila a milovala, bylo jí téměř ustáleným zvykem. Říkávala nejednou před sestrami: (Gabriela str. 26.) »O Bože! Ty veliký umělci a mistře! jak veliká jest všemohoucnost tvá, jak nepochopitelné umění tvoje! Budiž chválen a veleben v díle rukou Tvých.« Tu pak upozorňovala sester, jak právě na nejmenších zvířátkách na komářích, mra-

vencích, včeličkách nejpatrněji se jeví přepodivná všemohoucnost, moudrost a dobrota Boží: »Ačkoliž zvířátka ta jsou pramalinka, přece jim nížádný úd neschází: majíť oči, uši, hubici a zobáček, nožičky, křídélka a všechny údy a části těla, a tak uměle utvořené, že se tomu nemůžeme dosti vynadiviti.« Kéž by bylo i naše oko a srdce tak čisté, aby i nám byly věci stvořené zrcadlem pro svět vyšší, stupnicí, po níž bychom se povznášeli k nebesům! Na tento život z viry kladla veliký důraz; Pána Boha prosila, aby jí

vodil po neklamných cestách pravé víry, a ve svých duchovních rozmluvách důrazně život z víry sestrám doporučovala hořce toho želíc, že Bůh tak málo bývá milován, a tak často urážen, protože lidé nežijí z víry. »Kdyby prý lidé věděli a opravdu věřili, jak nekonečně veliký jest Bůh, a jak velice si přeje a žádá, aby nás časně i věčně blaženými mohl učiniti, věru, že by nebylo nikoho, kdo by opravdu Boha nemiloval.«

Když pozorovala, že některé osoby jinak zbožné v životě duchovním neprospívají, ale spíše se zpětují vzdor mnohým cvičbám duchovním, říkala, že takové zakopávají hřivnu víry, t. j. že této božské síly ladem ležeti nechávají. »O šťastná ta,« vece, »která vlastnímu smyslu a soudu nedůvěřujíc slepě jde za jasným světlem víry! Jakým díkem jsem Bohu zavázána, že mne na tuto cestu ráčil uvést!«

Jindy opět říkala: »Milé sestry! Jak nezměrná je to milost, že Bůh, nejvyšší dobro, jest nám stále přítomen! Proto vás prosím a žádám, abyste při všem, co konáte, dbaly živé víry!«

Všecko to, co ještě o Krescencii vypravovati budeme, bude zároveň dokladem toho, v jak hojné míře v celém žití jejím vnitřním i vnějším, »ovoce světla ve vši dobrotě a spravedlnosti a pravdě (Ephes. 5, 9.) na ni zjevné bylo. Čisté svědomí, prostá mysl, hledící ve všem na vůli Boží, nezrušitelný vnitřní klid, její souladný duchovní prospěch, její nábožnost při modlitbě a sebranost myslí, to všecko bylo ovoce její přesné, pevné a živé víry. I její statečnost, s kterou se bránila proti pokušením, pocházela odtud, že »především brala štít víry, kterýmž by mohla všechny šipy ohnivé neslechetnika ubasiti« (Ephes. 6, 16.) Odtud též její nezlomný klid i v nejtěžším trápení a při náhlých a nenadálých nehodách. Tu se hned povznesla

k výšinám sv. víry, a tak snadno odvalila se sebe tíhu bolu, pod níž těžko stená duše slabá, která není pevně zakotvena v Bohu.

Zde budiž ještě zejména vytknuto, jak neobyčejnou lásku, úctu a oddanost k církvi svaté čerpala Krescencie z této živé víry. A nemůžeť vpravdě jinak býti. Má-li kdo ducha Kristova, objímá s toužou láskou hlavu i údy, Krista i církev, otce i matku, jakož dí sv. Augustin: »Milujme Boha jako otce, milujme církev jako matku.«

Církev nazývala »svou milou matkou« a zachovávala poslušnost, lásku a úctu, zkrátka povinnosti celého čtvrtého přikázání, k této dobré matce tak ochotně a dokonale, že by je nemohlo lépe plniti nejdárnější dítko vůči matce své.

S dětinou poslušností přijímala z úst matky církve nejenom pravdy věroučné a mravoučné, i všech obřadů a předpisů církevních na výsost si vážila. Největší pak úctu chovala ku sv. stolici. Papež byl jí netoliko otcem, nýbrž v jeho osobě viděla samého Krista. S ním býti spojena svazkem věrnosti, poslušnosti a lásky až do těch hrdel a statků, pokládala za svatou povinnost kde kterého křesťana katolického. V tom smyslu napomínala s kým se koliv stýkala, zejména svých spolusester. »Stůjtež vždy věrně ke sv. církvi,« říkala, »věrně až do smrti. Kdyby toho bylo třeba, s radostí i život svůj za církev položit ochotny buďtež. Že jest církev neklamná, o tom svědčí nám sama věčná pravda, a na tom máme dosti. Nemáte-li příležitost, abyste ji osvědčily lásku svou a věrnost ve velkém, učíte tak v malém. Zachovávejte svědomitě její přikázání a ustanovení; mějte její obřady u veliké vážnosti; oslavujte s velikou nábožností její svátky, zkrátka: chovejte se vždycky a ve všem jako poslušné dítky svaté katolické církve.«

Církevních pobožností vážila si Krescencie v té míře, jak jich církev svatá doporučovala. Když se jí kdo tázal, jak by měl nejlépe život svůj zaříditi, bylo první, co mu odpověděla, aby se řídil dle toho, čemu učí svatá církev, a zachovával, co ona ustanovila, ona prý nejlépe ví, a také tomu nejlépe učí, co nám činiti jest. Proto také nenáviděla z té duše nejenom patrné bludy, nýbrž i všeliké novoty a svobodnější názory ve věcech náboženských.

Z téže víry živé vyplývala též její veliká uctivost ku kněžím. Nejednou opakovala slova sv. Františka: Kdyby prý potkala zároveň anděla a kněze, že by dříve pozdravila kněze, a pak teprv anděla, neboť v andělu prý vidí jen anděla, v knězi ale samého Krista.

Také vrchnost světskou považovala ve své víře jako zastupitelku Boží, a měla ji v příslušné úctě. Nestrpěla, aby kdo v její přítomnosti křivě neb neuctivě o ní mluvil. »Jsme povinni, si jich vážiti,« říkávala, »neboť Vykupitel a Zákonodárce náš nám tak přikázal.«

V této živé víře setrvala až do smrti, a nad smrtí šťastně zvítězila. Za živa často říkávala: »O tajemství Páně, o tajemství Boží! vždy budu je pevně věřiti, vždy, až do posledního vzdechu svého,

budu je vyznávati!« To také umírajíc splnila. Krátce před smrtí pravila ještě ku svému zpovědníku, P. Pamerovi: »Osvědčuji před celým nebem a před celým světem, že chci a žádám sobě umřítí ve svaté římské katolické církvi.« A k spolusestrám, které ji litovaly, že tak hrozné bolesti trpí, promluvila tato živou vírou dyšící slova: »O jak nepatrné jsou bolesti mé, přirovnám-li je k ukrutným mukám, jež přetrpěli sv. mučéníci tak statečně pro sv. víru. Kéž bych mohla dle jejich příkladu také trpěti, co oni vytrpěli!«

A tak připodobněna jsouc muži moudrému v evangelium (Mat. 7, 24.) stavěla dům života pozemského na skále sv. víry. Ať spadli příválové, a přišly celé řeky útrap, ať váli větrové ďábelských pokušení, a obořili se na ten dům: on nepadl; nebo založen byl — nikoliv na písku lidských pocitů a dŕmněnek, nýbrž na skále víry; i smrti ubránil se, a stojí pevně na věčnosti.

Nechceš-li, o křesťaně, aby tvůj dům jedenkrát padl, a ty jako blázen v ssutinách jeho zahynul, nestav na písku, nýbrž řiď se dle příkladu moudré panny této a dle slova apoštola říkoucího: »Přistupmež ku Kristu s pravým srdcem v plnosti víry.« (Žid. 10, 22.,

(Pokračování.)

BÍLÁ KAPLE.

Na kopečku kaple bílá
s Panny svaté obrazem,
koho bodá bol a bída,
do samoty chvátá sem.

Tady žízeň trudu hasí,
v nádra čerpá sladký lék,
tady v zakalené oči
vlétá smavý paprsek.

Tam i matička má zlatá
na svatvečer chodívá,
na zrosenou trávu kleká,
za syna se modlívá.

Svatá Alžběta, vzor lásky k bližnímu.

Uvažuje Ignát Zhděnl.

Důležitost četby dobré všeobecně se uznává. Již Cicero praví ve své řeči »Pro Auchia«: »Četba a studie posilují v mládí a těší ve stáří. Zdobí ve zdatu, v neštěstí nalézáme v nich oporu a potěchu. Doma jsou nám rozkoší, v cizině pak nikdy na závalu. Za bdění nočního tovaryši nám, na cestách provázejí nás a na venkovském pobytu neodlučují se od nás.«

A co platí o četbě světské, platí tím více o četbě duchovní, tato skýtá pocit nejsladší, a užitek největší.

Roku 1870., když slaven byl v Římě sněm Vatikanský, vypravoval Audum, patriarcha Chaldeů, arcibiskupovi baltimorskému Gibbonsovi historii svého obrácení. V mládí svým byl oddán radostem světským. Jednou za veselých vycházek přišel náhodou do blízkosti jednoho chaldejského kláštera a zahrnul do něho, chtěl se tam občerstvit. Ale právě když vjížděl branou, utrl se z oblouku balvan a srazil ho k zemi. Jako rekonvalescent, čítal v klášteře pilně nábožné spisy a hlavně životy svatých. Dobrý příklad, který viděl a zbožná naučení, jichž se mu dostalo od mnichů, působily na něho tak, že odešel z kláštera jako horlivý katolík. Ano, později věnoval se i stavu duchovnímu.

Jaký prospěch přinese každému pro duši jeho, kdo přečte si nábožně a vážně život svaté Alžběty? Aspoň o jedné z jejích ctností chceme nyní něco uvažovati, a sice, jak účinně milovala a ukazovala svou lásku k bližnímu.

I. V dějinách bývalého kláštera Zábrdovického vypravuje se následující zajímavá epizoda ze života světice Alžběty. Alžběta, dcera uherského krále Ondřeje, byla jak tehdy bylo zvykem, v mladém

věku zasnoubena příštím markraběti durynskému Ludvíkovi a již jako malá děvka, byla komonstvem durynským od rodičů odvedena a zároveň se svým budoucím chotěm vychovávána.

Když pak roku 1211. klášter premonstrátský v Zábrdovicích měl býti svěcen, tu očekával tehdejší král český dceru královskou Alžbětu se svým vznešeným průvodem na statku pana Lva v Kloboučích, zakladatele onoho kláštera. Privítali ji a vyčastovali po královsku a jeli pak s ní ku svěcení kláštera, neboť Lev z Klobouk velmi se z toho radoval, že mohl míti při této slavnosti tolik a tak vzácných hostů. V oněch

dobách, kdy svatá Alžběta žila, byli lidé v celku k chudým uznalejší, lidstější a laskavější, tím více pak podporovali je mocnáři, králové a knížata. Sv. Alžběta milovala chudinu pro Boha, z lásky k Bohu. Pramenem její lásky k bližnímu byla její plamenná a horoucí láska k Ukřižovanému. Již jako dítě nemohla viděti chudého, aby mu ne-

pomohla. Když pak jako kněžna měla po ruce i knížecí prostředky, ulevila bídě a nouzi jak mohla, tak že i rozdala své vlastní šaty.

Nedostačilo jí však rozdávatí almužnu a podělovatí chudé peníze a jinými potřebnými věcmi, pomáhala i osobně, obětovala sebe samu chudým, což zajisté tím větší byla obět. Nic nezdrželo ji, žádná sebe špatnější cesta, žádná sebe horší, ošklivější a nakažlivější nemoc, žádný i sebe odpornější pohled na nemocné, nic neodstrašilo ji a dobře činila všude.

Kdož by neznal těchto vznešených, nadlidských obětí, jež světice tato přinesla bližním? Jak málo je dnes lidí, kteří by měli pro něco tak vznešeného

smysl a kteří by snad svatou Alžbětu v tomto ohledu chtěli následovati? Jak málo je mezi lidstvem boháčů, kteří by věděli a byli přesvědčeni, že je jejich svatou povinností pomáhati bližnímu všemožně. Příjemně jsme dojati, když slyšíme, že převeliký boháč, mnohonásobný milionář v Americe, Ondřej Carnegie, vydal spis o významu bohatství a tam tento úsudek pronáší: »Zbohatlý člověk má povinnost, aby již za svého života rozdál svůj majetek ku prospěchu bližních, ku všeobecnému dobru.«

Alžběta nejenom pomáhala a podporovala chudé, ale chtěla pro lásku ke Kristu stát se jim i podobnou. Proto šatila se chudě, bydlila, živila se jako chudá osoba, a sloužila chudým, vykonávala jim i hrubé, velké práce.

Kdyby rozniceni byli boháči takovou láskou k chudým i za našich dob, kdyby srdce jejich takovou ochotou naplněno bylo pomáhati chudým, jak zmenšovaly by se nyní protivy a propasti, které se klenou mezi chudým a bohatým! Jak zmizely by poznenáhlu nespokojenost a rozervalost, chtivost a požívavost, které naplňují často hněvem, vztekem, srdce chudého!

II. Všeobecně lze pozorovati, že chudoby přibývá, že chudnou pracující lidé, dělníci, tak že pohlízíme starostlivě vstříc blízké budoucnosti. Chudí byli sice a jsou vždy. Sám božský Spasitel pravil: »Chudé vždy budete mít u sebe.« Ale co hrůzou naplňuje každého pozorovatele jest, že s bídou lidskou ubývá i mravnosti, zbožnosti a poctivosti. Jak tomu odpomoci?

Každý pravý přítel lidu dozná, že potřebí, aby se více šetrilo, potřebí větší svědomitosti, střidmosti, pokory. Pomůže a dá lidu tyto ctnosti svědce, který říká: »Vydělávej, ale pak uživej; uživej nyní, dokud čas jest; použij přítomnosti, vždyť nevíš, jak dlouho si tu na světě pobudeš.« Tak hlásá nevěra, tak učí neznabozi a bohužel, kolik lidí jest, kteří žijí dle těchto převrácených zásad. Jen pozorujte mravy mnohých, poslouchajte jejich řeči a fekněte, zda nevěra vstíjí lidu ctnosti, jež jsou základem vši lidské společnosti?

Jak zní naopak první pravidlo víry, zjevené nám pravdy? »Přemáhej sebe sama!« Není ti dovoleno, abys promrhal

trpce vydělaný groš a sám užil všeho; máš snad starické rodiče, máš doma ustaranou ženu, chudě oděné děti, kteří všichni očekávají tě toužebně a s otevřenou náručí, kdy mezi ně zavítáš! Proto zapirej se, přemáhej se! »Amen pravím vám, pokud jste něco dobrého učinili jednomu z bratří těchto mých nejmenších, mně jste to učinili.«

Tak mluví víra naše do svědomí jednoho každého, navádí a pobádá k spornosti, k lásce k rodině, navrazuje, abychom jeden druhému pomáhali a přispívali.

Není však chudoba sama přičinou, že zaniká mezi námi dobrý mrav a život křesťanský. Vždyť u bohatých pozorujeme, že není tam vše tak, jak by býti mělo. Srdce jejich není nakloněno chudině, naopak, nenasytná chtivost je ovládá, mají-li dosti, chtějí mít ještě více, lakota nedá jim pokoje ani ve dne ani v noci. Chudého hledí jen vyžítkovati, ten je jim strojem, který jak se upotřebí, odhodí se jako bezcenný a zbytečný předmět. Mzdu dávají často jen takovou, aby dělník utišil svůj hlad a uživil co nejbližší své domácí.

Kdo zamezí této lakotě? Snad lidé a lidská spravedlnost? Sotva. Božský Syn je to, který pronesl věčné platné slovo: »Milovati budeš bližního svého jako sebe samého! Co nechceš, aby jiní tobě činili, nečiň také ty jim.«

Jak jasné svítí tu všem příklad sv. Alžběty! Chudí vidí, jak sama chudě žila, jak chudým vše co měla rozdala, jak též když sama po smrti svého chotě ze zámku vyhnána byla, chudobu i bídu trpělivě snášela, a to pro lásku ke Kristu ukřižovanému. Jak mocnými slovy káže její příklad zámožným, aby rádi dávali, seč jsou chudým! Když po příkladu této světice jednati budeme pak uslyšíme jednou plni radosti a nejsladší blaženosti ona krásná slova: »Pojďte, požehnaní Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa — nebo lačněl jsem a dali jste mi jísti; žíznul jsem, a dali jste mi pít; hostem jsem byl a přijali jste mne; nah jsem byl a přiodělí jste mne; v žaláři jsem byl a navštívili jste mne; nemocen jsem byl a přišli jste ke mně.« Kež na nikom z nás nespíná se slovo Kristovo: »Amen,

pravím vám, že bohatc nevejde do království nebeského.« (Mat. 19, 23.) Svatá Alžběta viděla v každém žebráku Krista, jak praví Salvian. Kristus jest jediný žebrák, který žebrá ve všech žebrácích.

Jak liší se tu názor lidí Bohem nadšených, vírou ovládaných, od názoru lidí bezvěreckých. Věřící člověk raduje se, má-li příležitost a může-li bližnímu pomoci. Když sv. František z Assisi posílal své bratry na žebroutu, říkával jim: »Běžte, rozmilí synové pro almužnu, neboť poskytnete tak vyvoleným příležitost, aby někdy uslyšeli na soudu: «Co jste učinili nejmenším, mně jste učinili.» Mnich, jménem Martyrius šel cestou a našel malomocného; vzal ho na záda a donesl do svého kláštera; když ho opat uviděl, svolal všechny bratry a pln nadšení jim pravil: »Pojďtež, bratři, Martyrius donesl nám nemocného Ježíše Krista.«

Svatá Alžběta uviděla též jednou malomocného, dovedla ho do zámku,

očistila a položila do postele svého chotě. Když Ludvík po chvíli přišel domů, spěchala mu vstříc jeho matka a žalovala: »Co již dovoluje si tvá choť Alžběta — dovedla nám sem malomocného a položila ho do tvého lůžka, chce abychom se všichni od něho nakazili a též dostali malomocenství?« Ludvík poněkud rozrušen, šel do své světnice a oslovil Alžbětu slovy: »Kdo leží v mé posteli?« Alžběta, plná nadšení odpověděla: »Ježíš Kristus!« Ludvík strhl rychle deku s postele a div divoucí, vidí místo malomocného ukřižovaného Spasitele. Nemohouc ani mluvit, pláče a promlouvá k své choti: »Dávej mi jen takové hosty do mého lůžka, jsem s nimi spokojen.«

Svatá Alžběto, osviť a posiluj nás, aby zaplálo srdce naše pravou láskou k bližnímu, aby, kdo chud je, byl spokojen a nereptal proti osudu svému a kdo má vice, aby rád pomáhal a podporoval chudé. Svatá Alžběto, oroduj za nás!

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává Ign. Zhděnl. (č. d.)

Sestra Leopoldina odpověděla listem, který obdržela Julie v Mariascheinu dne 1. července; píše:

Drahá Julie!

Tvůj dlouhý list jsem četla, šla jsem do kostela a pomodlila se za Tebe. Doufáš-li, že najdeš pokoj duševní, a jsi-li jista, že ho tam najdeš, nemůžeš jinak jednati. Touže cestou šla příbuzná naše Ida hraběnka Hahn-Hahnová; zda-li sestřenice naše našla, co hledala, o tom souditi nemám práva, ani o Tvém kroku, to přináleží Bohu. Nechci Ti překážeti, jen chci denně se modliti: »Staniž se jí, jak věřila, a tak jdi v pokoji.« Na venek, jak chce Bůh, nic nás nerozlučuj, jen prosbu mám: nikdy o tom nemluvme, sice se více od sebe vzdálíme. Pán Bůh pomoz Ti k pokoji, přijmi Tě v milosti a učin Tě blaženou. Sesterský pozdrav od Tvé Leopoldiny.

V diakoninském ústavě v Danzigu 28. července.

Leopoldina byla přísná evangelička a způsobilo ji jistě Julino přestoupení jistě největší bolest ze všech příbuzných, proto potěšil konvertitku velice její pěkný dopis.

Julie odcestovala ze Schmoldova napřed do Drážďan; nevěděla doposud kam se odstěhuje, kde si zařídí novou domácnost; najala si byt v Blažejovicích u Drážďan, a dala do něho své nářadí. Dne 30. června šla časně z rána na mši svatou, kterou sloužil Potthoff, potom jela po Labi a přijela k večeru do Mariascheina, cíli své velké poutě. Následujícího dne navštívila rektora jesuitů tamějších a sestry svatého kříže, jejichž představenou a jednu ze sester požádala za svědky, když přijata bude do církve katolické. Julie popsala takto celouslavnost: První červenec uplynul rychle mezi

návštěvou kostela a tichým rozjímáním; bylo určeno, že večer o šesti hodinách složím katolické vyznání víry. Shromáždili jsme se v kollegiu jesuitů. Napřed šli jesuité, za nimi sestry sv. kříže, pak jsme šli Mechthildis a já; náš malý průvod zastavil před oltářem, kde připravena byla klekátka pro nás a podány nám hořící svíce. Nyní přišlo více kněží po dvou, držíce v ruce rozžaté svíce a obstoupili nás půlkruhem — jako sbor andělský. Vedle mne stál můj věrný přítel Potthoff, jehož nejvřelejším přáním bylo, dočkati se tohoto dne. Pater rektor sedl si před hlavní oltář a tázal se napřed, zda úplně svobodně, nikým nenuceny přestupujeme, zda nic zevnějšího nehledáme. Všichni poklekli a pomodlili se: »Veni sancte Spiritus — přijď Duchu svatý«; četly jsme tridentské vyznání víry, a slíbily poslušnost a modlily se žalm »miserere — smiluj se nade mnou, Bože«, a byly slavnostně přijaty; jednu ruku položily jsme na svaté evangelium a druhou držely hořící svíci, znamení světla víry. Dojemná řeč pátera rektora a »Te Deum laudamus« s modlitbami ukončily slavnost.

Po chvilce podali nám milostný obraz, jež jsme polibily, při čemž zpívána má mariánská píseň: »Svíť mi mořem času a doprovod mne k věčnosti«, mně však zdálo se, jako bychom již tam byly; tak mne vše dojalo, tak bylo vše překrásné. Lidé, jichž přítomno bylo mnoho, poznenáhlu se rozešli, zhaseny svíce a konečně zůstaly jsme jen samy dvě v polotemnu kostela s našimi zpovědníky, s Potthoffem a jedním knězem jesuitou; čehož obávala jsem se nejvíce, bylo mi k nejsladší a nejsvětější radosti, k nevyslovitelné útěše — jenerální zpověď a velké, hluboké rozřěšení! Nikdy neměla jsem o rozřěšení tak vznešené ponětí, a jistě nikdo, kdo nezkusil, neví co je.

Žiji, ale nežiji já, nýbrž žije Ježíš ve mně; Pane, vezmi mne, dej mi Tebe, tato řeční přijala jsem ve zpovědi a každodenní »Otče náš« jako dikůvzdání, že tak dlouho sečkalo milosrdenství Boží na mne.

Bylo devět hodin večer, když vrátily jsme se mlčíce a modlíce se do bytu; této noci byla hroznější bouře než ve včerejší. Vskutku, zlí duchové ukazovali vztek nad naším skutkem, ale nepostrašili a neškodili nám. Dne 2. července spěchaly jsme časně z rána ve slavnostním oděvu do kostela za hrozného deště; Potthoff sloužil mši svatou a udělil nám svaté přijímání. Poklekly jsme se svíčkami v ruce na stupních oltáře: nemám slov pro tento okamžik — ale jen dik až do smrti! Zůstaly jsme ještě při druhé mši svaté, a pak snídaly v klášteře s dvěma sestrami, které byly našimi svědky a čtyřmi jesuity. Odevzdali nám dopisy a dary, které nám došly, nejkrásnější dala mi památku Mechthildis: obraz holubičky, letící do archy Noemovy. Odpoledne doprovodili nás na nádraží, a jely jsme do Litoměřic, kam jsme dorazily o 6 1/2. hod. večer, a šly do biskupské residence, v níž nás mile přijal nejdůstojnější pán biskup. Postil se k vůli nám toho dne, jak ujistil nás Potthoff — uvádím jen proto, jak je to významné pro svaté biřmování, které nám udělil.

Ráno dne 3. července jely jsme do biskupského paláce, v jehož kapli udělil nám ctihodný velekněz opětně svaté přijímání a pak pomazal naše čelo svatým olejem a prosil Ducha svatého, aby udělil nám své dary. Jako nějaký otec církevní, oděn mitrou a drže v ruce biskupskou hůl, stál před námi dvěma šťastnými ovečkama, když mluvil o smilování Božím a o milosti, kterou jsme dostaly. Po slavnosti se dlouho modlil biskup a pozval nás ku snídání, po němž podaroval nás velmi laskavě památkou

na dnešní den. O jedenácti cestovaly jsme dále. Dosáhly jsme mnoho vznešeného, mnoho milosrdenství prokázal nám Pán, každý úder mého srdce budiž modlitbou díků, každý dech budiž písní chvály. Amen.

Několik dní zdržela se Julie u své přítelkyně Mechthildy a pak odjela do Potsdamu ku svým, kteří ji přijali velmi srdečně, a nikdy již nikdo z příbuzných nerušil souladu. Toto dobré mínění získala hlavně krásným listem, který jim všem napsala a tím, že tak dlouho otálela a teprve vše zrale uváživši jednala nikým nenucena, beze všeho vnějšího vlivu. Protože však přece někteří protestanté její krok kárali, napsala článek delší do přílohy listu »Ut Omnes unum«, kterou již dříve vydávala pod názvem »Košíček sv. Doroty«, v němž zevrubně líčí, co ji pohnulo přestoupiti k církvi katolické.

14. Spolky: Žalmový a Ut omnes unum.

Na cestě ztrávily dvě poutnice delší dobu v Benátkách, v Lorettě, v Assisi a konečně dojely do Říma, kde chtěla Julie, aby papež schválil oba spolky modlitby, které jako protestantka založila a řídila.

Žalmy milovala a modlívala se Julie již od mládí každodenně. Dostala darem knihu žalmů roků 1862. a od té doby umínila si denně se je modliti, poznenáhlu všem naučiti se na paměť a jiné najiti kteří by se je s ní modlili.

Započala v rodinném kruhu v Rohru; po modlitbách, které se konaly společně, zavedla čtení jednoho nebo i více žalmů; když došli známí na návštěvu, přidali se k společné modlitbě. Mnozí, uslyševše o těchto modlitbách, též podobně činili, tak že bylo brzy v okolí více rodin, v nichž pravidelně modlily se žalmy; známý Juliin, Řek Christofi Nikolan, zavedl tento způsob modlitby ve své otcině

a teta Juliina, baronka Pfeiffrová ve Švédsku, jakýsi lutheránský pastor pokusil se o to i v Americe.

Prvně počalo žalmové bratrstvo 27. října 1862.; každý člen ohlašoval předsednictví, že se určené žalmy pomodlí; roku 1876. vydala Julie první žalmovou modlitební knihu, a jistý protestantský časopis byl prohlášen za spolkový list. Později vydáván i spolkový kalendář od roku 1882.

Mimo spolku žalmového založila Julie ještě druhý spolek, který pojmenovala »Ut omnes unum«, t. j.: »aby všickni jedno byli«; účelem bylo modliti se za pokoj mezi křesťany vůbec a za sloučení všech různých křesťanských vyznání zvlášť; údové modlí se denně modlitbu »přiď, Duchu svatý, Otče náš, Zdrávas a Sláva Bohu«; spolek založen roku 1878. Oba spolky rozšířily se mezi katolíky i protestanty.

Dne 30. října 1885. dorazily obě poutnice Julie z Massowů a Mechthildis ze Zeschau do Říma; první jejich cesta byla do kostela svatopetrského, tam před hrobem svatého Petra nadšeně obnovily křestní slib a vyznaly svou katolickou víru, radujíce se, že jsou v městě věčném. Brzy na to poznala Julie zbožného kněze Don Antonio, který bydlil v Římě; stal se jejím rádcem a z odpovědníkem.

Ubytovala se u příbuzných, u hraběte Ferdinanda Hahna. Učinila návštěvu u kardinála Melcherse a prosila ho, bylo-li by možno dostati schválení spolku žalmového a Ut omnes unum od papežské stolice; přislíbil ji tak učiniti, ano dal se hned zapsati jako spoluúd. Též navštívil ji brzy po jejím příchodu německý prelát Dr. Hettinger, chtěje ji, tehdy již známou a proslulou konvertitku, poznati. Julie našla v něm vzácného přítele, s nímž dopisovala si až do smrti. Velkou zálibu měla v překrásných ko-

stelích, v katakombách, což jí denně poskytovalo duševní pochoutku. Prožila v Římě vánoce, postní čas i velikonoce, při čemž jí obřady pašijového téhodne hluboce dojalý. Dříve než z Říma odjela — což se stalo 1. května, přihlásila se za člena německého mariánského spolku pro paní a panny, jež založil Don Antonio: dne 26. dubna přijata byla též do třetího řádu sv. Františka.

Po odjezdu z Říma ztrávila nějaký čas v Mariánských lázních a obírala se zároveň životní otázkou, kde má nyní přebývat; z počátku rozhodla se pro Mohuč na Rýně, a sice u sester věčného klanění nejsvětější Svátosti, u kapucinek; ač se nestalo tak, přece ráda tam dojížděla a uzavřela přátelství hlavně se sestrou Bernardinou, která i tento životopis až na nepatrnou část napsala. Aby byla blíže příbuzným, rozhodla se konečně pro Štětín a pro tamní klášter sester sv. Karla Borromejského, a sice chtěla pokud bude možno, zimu vždy trávit v Římě, ostatní čas v Mariánských lázních a v Štětíně. Příští rok odcestovala v lednu do Říma a bydlela opět u příbuzných, u hraběte Hahna.

Protože uměla úplně italsky, všude ji rádi viděli, jak boháči tak i chudí, jimž i zde pomáhala ráda. Kardinál Melchers ujistil ji, že spolek bude schválen, ač z počátku byli mnozí proti tomu, poněvadž jsou údy katolíci i protestanté. Ponejprv uviděla papeže Leona XIII. dne 31. března 1887., když měly audienci paní z Německa; v soukromé audienci přijal ji i sestřenici hraběnku Hahnovu dne 5. května; před tím vykonala pouť do benediktinského kláštera Monte Cassino, a doporučila sebe i spolek pod mocnou ochranu tohoto patriarchy mnichů.

S otcovskou laskavostí přijal je papež, a Julie přednesla mu svá přání. Lev XIII. velmi pozorně poslouchal, když vykládala mu původ, účel a cíl

obou spolků, schválil vše a udělil úřadům denní odpustky 100 dní, ano později dovolil, aby oba spolky připojeny byly ku spolku „bolestné Panny Marie“, který založen byl roku 1450. v Římě, a by účastní býti mohly všech milostí, které mu uděleny byly. Znakem pro údy byla medaile, která má na jedné straně nápis „Ut omnes unum“, na druhé obraz sv. Bonifáce s nápisem: „Jeden národ, jedna víra“.

Julie dala medaile v Římě zhotoviti, sám papež je posvětil a jednu si ponechal. Tak dosáhla zbožná konvertitka, co si přála, a sídlo obou jejich spolků byl nyní Campo santo v Římě.

Několik dní po audienci poznala Julie též zbožného kněze Don Bosco, který přijel do Říma, aby přítomen byl vysvěcení kostela zasvěceného božskému Srdci Pána Ježíše.

Na zpáteční cestě z Říma zastavila se v Mariascheinu, kdež konvertovalo několik členů z rodiny pastora Ahrendtsa; odtud odjela do Štětína. Koncem roku 1887. byla opět v Římě, a plná svatého nadšení byla 31. prosince, kdy slavil papež padesátileté jubileum vysvěcení na kněze, přítomna všem slavnostem, které se odbývaly v Římě. Poznala tenkrát kardinála Hergenröthera a biskupa vratislavského Koppa, který se ji vyptával na náboženské poměry štětínského, též slíbil, že ji navštíví jedenkrát ve Štětíně.

Když jela tenkrát z Říma, zastavila se ve Wiesbadenu, a byla u svatby svého vychovance, který se oženil s dcerou barona Finka, odtud zajela si do Frankfurtu, kdež poznala velkého dějepisce Jansseny.

Dříve než odjela roku 1888. do Říma, zastavila se v Meránu u hraběnky Hahnové, kteréž zemřel náhle manžel. V Římě byla tak šťastna, že přijala tentokrát z ruky papežovy sv. přijímání.

Každý rok pokud mohla jezdila na zimu do Říma, až jí později zabránila nemoc a stáří. Roku 1840. přijel do Štětína kníže biskup vratislavský

Kopp a posvětil nový krásný gotický kostel; zároveň udělil svaté biřmování druhé manželce jejího syna Adolfa, Leonofe rozené baronce z Bretfeldů.

(O. p.)

Marnotratný syn.

(Část další.)

Jednání páté.

Před domem otcovským.

Výstup 1.

Otec:

Jak častokrát v tu stranu pohlížím, kam v svět se odebral můj mladší syn. Tri léta tomu budou právě teď. Jak často mysl má i srdce mé v tu dál letěly za synem mým a toužily jej zpátky přivábit! Však marna byla dosud naděj' má, že touhou srdce zpět jej přivedu. Kde asi jest? — Snad našel ve světě své štěstí, přec, jsa veden přítelem, jenž na dobrou jej cestu uvedl? Snad přinesla mu volnost, svoboda, po níž tak toužil, duše blahý mír? Ach, může pokoj sídlit ve světě? Kde štěstí, svobody a pokoje lze jinde naléztí než v domově? Ó kdyby zase ke mně vrátil se můj drahý syn, mnou stále želený! On těžce zranil srdce otcovo, však ono odpustí, když s litoostí se dítě vrátí, otce odprosí. Vždyť nebyla to mysl zlovolná, jež z mého vyrvala jej náručí, jen chtivost svobody a požitků do světa širého jej pudila. A jaký obraz drsná skutečnost mu asi poskytla hned v zápětí!

(Vzehopí se.)

Své služebníky musím vyhledat, však srdce moje hledá syna jen a po něm touží, až jej nalezne.

(Odejde.)

Výstup 2.

Tri sluhové ubírají se dvorem.

Třetí sluha:

Hle! zas tu stál náš pán tak zadumán.

První sluha:

U něho věru služba nejlepší.

Druhý sluha:

Ba, pravdu diš, mzdu dává výbornou a nikdy nouze v domě nebylo, a práce není nikdy přílišná.

První sluha:

Již od mládí tu sloužím u něho, let padesáte již, a doufám též, že v pokoji zde skončí život můj.

Druhý sluha:

Já šťasten nebyl tak. Dřív sloužil jsem u pána hrubého, jenž bídně dost mou práci platil, krutě zacházel. U něho marně štěstí hledal jsem i uprch' jsem, k vám, sem se obrátiv, a nikdy odtud jíti nehodlám.

Třetí sluha:

Já vrtkavý byl od let mladistvých. Již v mládí jsem tu sloužil u pána, však prchl jsem, než vrátil jsem se zas, šel po druhé a vyšel po třetí, své štěstí hledat, avšak vrátil se. A doznat musím, zde že nejlépe se ještě žije, byť i přísně pán chce poslušnost, jež nelibí se mi. A míním také zbytek života zde prožiti a místa nezměnit.

Druhý sluha:

Jen jestli svému slibu dostojíš?

Jsi dobrák jinak, avšak nestálý.

První sluha:

Však ku práci teď, at jsme hotovi!

Druhý sluha:

Já často pána viděl divat se do dálky toužebně a smutně tak, a zaslechl, jak mluvil po tichu o brzkém návratu a milosti.

První sluha:

To mluvil o synu, jenž v širý svět
se pustil za štěstím, jej opustiv.

Třetí sluha:

Však dosti řečí! Pojďme po práci!

(Odejdou.)

Výstup 3.

(Seth pomalu se blíží — v šatech roztrhaných;
pohlédnuv na otcovský dům, zamílí se, potom:)

Seth:

Tak zřím tě konečně, zří oči mé
ten milý, drahý, domov otcovský.
Buď pozdravena, drahá otčino!
Buď, dome, pozdraven, kde bydlil jsem
a požehnání otce přijmal!
Buď pozdraveno, srdce otcovské!
Ty nevyženeš mne, když o milost
tě poprosím a s pláčem požádám.
Buď pozdraveno, srdce bratrské!
Buď přítel zdraven, který přislíbil,
že zachová mi věrnost do smrti!
Buď pozdravena matky památka,
jež brzy tak odešla na věčnost!
Buď, nivo, vítána, kde hrál jsem si,
buď, horo, vítána i stromy tvé!
Buď, slunce, zdrávo, které svítíš sem!
Buď pozdraveno, nebe blankytné,
jež na moje se mládí smálo kdys!
Ty usmíváš se na mne také dnes,
kdy skoro nah s bosýma nohama
jak žebrák vracím se.
Ó otčino! — Jak sladké slovo to!
Tak sladké je, že na nic nedbaje,
sem v hadrách pospíchám, bych spatřil tě.
Však pohled otce mého dobrého,
zda snesou oči mé?

Výstup 4.

Předešlý. Druhý sluha kráčí dvorem.

Druhý sluha:

Co hledáš zde?

Seth:

Co hledám zde, to těžko tobě říci —
spíš rei mi, příteli, kde pán je tvůj?

Druhý sluha:

Ty znáš tu duši dobrou, slechetnou?
Teď stál tu zaduman, jak čekal by
z té strany návštěvu.

Seth (tíše pro sebe):

Snad čeká mne?

(Hlasitě.)

Co bratr dělá — či tak — pánův syn?

Druhý sluha:

Ten doma je — snad někde na poli.

Seth:

A neslyšel jsi druhém o synu?

Druhý sluha:

Dnes poprvé jsem o něm zaslechl.

Seth:

Co zaslechl jsi, ani neptám se;
jsou zlé to věci. —

Druhý sluha:

Věru podivné.

Však ve svých šatech, chraň se, příteli,
by z domu neviděli hadrů tvých!

Seth:

Však dobrý otec nezalekne se.

Druhý sluha:

Co mluvíš, jest mi věru hádankou.

(Odejde.)

Výstup 5.

Seth (sám):

Je mnohé záhadou, však největší —
je láska otce, bída hříšníka.
V svých hadrech mám se chránit blížejit.
Mne hanba je, ach, hanba přehrozná,
jak žebrák v otčinu se navrátit.
Mně hrozno bylo kdysi loučit se,
však hroznější je pro mne shledání!

Výstup 6.

(Seth. Dan, dřívější přítel Sethův, přichází dvorem,
Seth překvapen jej shlédne a delší dobu pozoruje.)

Seth. Dan.

Seth:

Ach, tys to jistě, milý příteli!

Dan:

Já přítel tvůj? Co mluvíš, trhane?
Já přítelem jsem neměl žebráka.

Seth:

Což nepoznáváš Setha, přítele?

Dan:

Ty nejsi jím. Byl přítelem mi kdys
syn domu tohoto, však dnes již ne;
čas změnil se — toť není přítel můj,
kdo v bídných časech domů vrací se.
Mluv, cizince, co přivádí tě sem?
Snad nedoufáš?

Seth:

Já doufám, naděj mám.

Můj přítel, nepřitelem mým se stal;
snad znáš jej, Ehuda. A ty, můj Dan,
jenž se mnou píval kdys, mne zapíráš?
Však otec můj mne jistě nezapře
a synu odpustí.

Dan:

Jen šilenství
tě takou může plnit naději.
Zde pro žebráka místa nemají,
zvláště když žebrák ten také zloděj jest
a krví bližního se poskrvrnil!

Seth:

Já všechno snesu, co mi vmeteš v tvář.
Mně všechno vzali, avšak naději,
tu si vziti nenechám.

Dan:

Snad myslíš si,
že hříšný život tvůj zde neznám jest?
Ó nikoliv, tvůj otec všechno ví,
a v celém dvoře známý kousky tvé.
Zpět vrať se zas a přehni odtud hned,
tak novou hanbu sobě ušetříš!
A o tom nesni, že ti odpustí!
Jen snem ti budiž, že jsi uviděl
svůj drahý domov s místa tohoto,
práh jeho však ti navždy zakázán.

Seth:

Co provinil jsem, navždy v mysli mám,
a byl-li jsem i zlý, přec dobrota
ve srdci otce nikdy nezhyne.
Já v jeho lásce smyju vinu svou.

Dan:

Mně věř: jen hanbu větší ulovíš.
Zpět ber se hned a neotálej již!
Je dobře, že mne žádný nespátril,
jak se žebrákem tuto rozprávím.

(Odejde.)

Výstup 7.

(Seth zase sám.)

Seth:

Tak zachoval se ke mně přítel můj!
Co otec učiní? Zapudí mne? —
Víc nezaslouží věru — taký syn!
Tak blízce cíle mám se vrátit zpět?
Zpět k bídě zas? Zahanben stojím tu
a hanbu mou zří sluha poslední! —
Je zločinem se s hanbou navrátit?
Pryč odejít — to bylo zločinem —
však lépe jest, být doma zahanben,
než v hořké bídě snášet chudobu.
Teď nastal okamžik, kdy vinu svou
chci vyznat: Otče, zhřešil jsem. —

(O. p.)

Obrázky z katolických misii.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXVI. Kambodža.

Kambodža jest území prostírající se podél jižního pobřeží Zadní Indie. Obyvatelé její, Kambodžové, přiznávají se k náboženství buddhistickému. Vira katolická, kterou jim od delšího času hlásají misijnáři, jenom pozvolna se mezi nimi ujímá. Jsoutě Kambodžové národ hrdý, který s tuhou zatvzrlostí lpí na starém pohanství. Boncové (pohanští mniši) jsou velmi čili a mají všechno vyučování v rukou. Většina dětí vychovává se ve školách pohanských klášterů, a nosí po celou dobu školní zvláštní oděv klášterní. Ze škol vycházejí jako fanatičtí pohané.

Jinou obtíž nemenší působí misio-

nářům podnebí. Kambodža je totiž nížinou rozkládající se na řece Mekongu až k jejímu ústí do moře, je takorba poseta nescetnými jezery a močály, a právě proto pro Evropana velmi nezdравá. Missie na př. ztratila v minulém roce čtyry statné misijnáře ve stáří 24—38 roků, ztráta to velmi bolestná, povážímeli, že zbývajících 42 misijnářů, k nimž ještě se druzí 24 kněží domorodých, beztoho nestačí.

Malý obrázek z tamějších misii budí řečeného dokladem.

V území při ústí řeky Mekongu do moře působí misijnář P. Pavel Martin. Hlavní jeho apoštolská činnost spadá do období mezi červencem a pro-

sincem, kdy křesťané, většinou rybáři, z lovu domů se vrací. Pak nastává udělování svatých svátostí, vyučování, příprava na první sv. přijímání a svaté biřmování, a vyřizování tisícových menších záležitostí, se kterými křesťané přicházejí k misijnářům, prosíce ho za radu, rozhodnutí a pod.

Když voda opadla, ubírají se křesťané počtem asi 1000 mužů k tak zv. »Velkému jezeru« na lov ryb. Před výpravou konají se slavné služby Boží, aby Bůh nastávající práci požehnal. Nyní podniká P. Martin daleké vycházky do misijních stanic podél řeky. Vycházky konají se buď koňmo nebo na loďce a trvají 5—6 dní. Na konci svatopostního času navštěvuje své křesťany na »Velkém jezeře«. Daleká plavba na člunu trvá celý měsíc. Namáhavě prodírají se veslaři často písčiny a bahnem. Konečně dorazili k první rybářské vesnici; je to skupina dřevěných chatrčí stojících v jezeře. S jásotem vítají rybáři misijnáře. Za byt mu vykázán koutek v chatrči starostově. Zavešená na stropě rohožka je z povědníků, a tam sedí často do půlnoci. Časné z rána slouží mši svatou, k níž se byl velký zástup věřících dostavil. Přenosný oltář stojí na hromadě stočených lan a provazů, polní stan sestává z hnědých a bílých plachet lodních. »Nic není krásnějšího,« píše P. Martin, »nad tuto prostou a prajednoduchou slavnost v neznámém koutě Kambodžy. Rámcem milého obrazku je širá hladina jezera, jehož vlny kolem pospíchují.«

Tak cestuje misijnář ode vsi ke vsi, přinášeje chudobným rybářům útěchu svatého náboženství. Chvályhodní jsou zvláště Číňané, jižto víře křesťanské jsou věrně oddáni. Obec křesťanská jsou již roztroušeny po celém území. V misiích pracují také misijní sestry, které spravují na rozličných místech sirotčince, školy a nemocnice, a dobré hospodyně křesťanské vychovávají. Jim stojí po boku misijní sestry domorodé, které jim na venkovských školách a v nemocnicích vypomáhají.

XXVII. Z činnosti misijních sester v Číně.

Zavítejme v duchu svém do čínského města Hongkonku. Je to světové

město obchodní, kde se stýkají všichni bezmála národové. Tam je také střed činnosti misijních sester z Kanossy v Itálii. Mají tam svůj mateřský dům, školu národní pro čínské a evropské děti, nalezinec, ústav, tak řečený katechumenat, kde nově obrácení všech věků a stáří na přijetí křtu sv. se připravují, a konečně velký sirotčinec. Mnozí sirotci bývají pokřtěni jako nemluvnata, jiní přicházejí do domu jako povyroslá děvčata, která teprv na křesťanky se vychovávají. Pro všechny je ústav záchranou a vysvobozením z největší časné i věčné bíd.

Od sirotčince čínského jest oddělen tak řečený sirotčinec portugalský pro nečínské děti všech národů: Portugalců, Španělů, Francouzů, Japonců, Američanů a smíšenců všech odrůd, mezi nimi i divoká černá Afričanka a bleďá, utlá Angličanka. Pocházejí ze všech koutů světa, a byly sem do mezinárodního obchodního města zaneseny jako trosky ztroskotaných korábů na pobřeží mořské. Mimo to vedou sestry správu pensionátu dobře navštěvovaného. Od té doby co Američané obsadili ostrovy Filipínské, stála se znalost angličtiny i na pobřeží čínském nutnou, a proto posílají mnozí rodičové své děti do misijní školy, aby se anglicky naučily. Většina těchto dětí jest ve věcech náboženských velmi pozadu, a má tedy příležitost v misijní škole i ve sv. náboženství se vycvičiti.

Ačkoli dívky z rodin dílem pohan-ských, dílem protestantských, ano i židovských pocházejí, žádá toho domácí pořádek, aby všechny bez výjimky náboženských úkonů se účastnily. Tu viděti na příklad, kterak tři malé přítelkyně, jedna pohan-ka, druhá protestantka, třetí židovka, se modlí křížovou cestu. Proti tomuto způsobu výchovy bylo by snad lze něco namítati, ale nesmí se zapomínati, že rodičové souhlasí, a že se na ditky žádného nátlaku nečiní. Většina dítek žádá za křest svatý, ale bez svolení rodičů se žádosti nevyhoví. Mezi chovankami je šestnáctiletá dívka z Annamu. Její otec byl Francouz, její matka pohan-ská Anamitka. Po smrti otcově přinesla bývalá chovanka děvče do ústavu, aby bylo po křesťansku vychováno. Jiná chovanka z protestantské rodiny nejen

pohnula rodiče, že svolili, aby se stala katoličkou, ale přiměla po smrti otcově i své dvě sestry, aby složily vyznání víry katolické. Kdybychom chtěli — pravi sestra představená — sepsati podivné často osudy našich chovanců, vyplnily bychom celé svazky. Výborné vyučování zvláště cizím řečem má i ro ústav moc velmi přitažlivou. Vyučuje se pěti různým řečem: angličtině, franciině, portugalštině, španělštině a řeči čínské. K vyučování školnímu druží se konání skutků křesťanského milosrdenství. Každý týden navštěvují některé sestry městskou nemocnici a vrací se zřídka, aniž byly chudické čínské dítě, umírající ženu anebo staré lidi před smrti pokřtily. I do městských věznic sestry pravidelně docházejí, přinášejíce ubohým vězňům útěchu. Mimo to konají se v mateřnici pravidelně duchovní cvičení pro křesťanské matky, Evropanky i Čňanky.

Podobnou činností zabývají se missijní sestry ve třech filiálkách; v Kavloonu mají sirotčinec a evropskou školu, v domě Božského Srdce čínskou školu a nalezištec, a v třetí filiálce nemocnici a útulnu sv. Františka. Útulna je miláčkem sester, je to pravá Bethesda, kde bída lidská ve všech podobách a tvarech se jeví, kde evropští a čínští nemocní, staří neduživí lidé, blbci a pod. laskavě přijeti a ošetřováni, a podle výroku jistého protestantského lékaře anglického útulný koutek nalézají, aby v pokoji umřítí mohli. Mnozí z těchto chovanců mají smutnou minulost a život plný utrpení za sebou. Jenom jeden příklad:

Jednoho dne přišel do útulny chudobný čínský hoch, který od své maličkosti již bezpočtukrát byl prodán a zase koupen. Když mu bylo 14 roků, dostal se do služby k surovcí, který ho jednou tak stloukl, že zůstal polomrtv ležeti. Celý měsíc ležel potom v chlívků pro ušlapané a svíjel se bolestí. Na štěstí ujal se ho křesťanský stařec, ošetřoval ho tajně, a naučil ho znáti Boha a víru křesťanskou. Chlapec přál si snažně státi se křesťanem. Stařec ho tedy ze služby vykoupil a přivedl do ústavu sv. Františka v Hongkongu. Tam se musil ubožák podrobiti bolestné operaci. Jakmile však zimnice trochu pominula, učil se horlivě katechismu, připravil se na přijetí křtu

svatého a byl pokřtěn. Když byl trochu sesilil, byl dán do chlapeckého sirotčince, kde se ještě důkladněji ve sv. víře vyučvil, a také svátosti pokání a oltární přijal. Dobromyslný stařec, který ho byl zachránil, přijal ho za syna, a tak měl potom otce na nebi i na zemi.

Po boku missijních sester pracují na vinici Páně domorodé sestry třetího řádu sv. Františka. Mají své domy v několika městech, vyučují chudobné děti, a věnují se hlavně záslužné práci dětství Ježíšova t. j. sbírají na pohozená nemluvnata, křtí je a vychovávají. Missionářům prokazují výborné služby pomáhající jim v přípravě domorodců na křest svatý. Tak blahodárně působí missijní a domorodé sestry v jediném území veliké říše čínské.

XXVIII. Tomu, kdo dá nejvíce.

Otrokyně Estella byla ještě maličká, když ji její rodičové prodali starému pohanovi. Ježto byla pěkná a čiperná, zaplatil ji stařec drazé, neboť předvídal, že mu bude moci vše oplatiti s vysokými úroky. Když ji bylo 12 let, seznámila se s několika křesťany, a od té doby přála si tajně, státi se také křesťankou. Později sdělila své přání svému pánu. Ale pohan rozhněval se velmi a použil všech možných, i krutých prostředků, aby ji zastrašil a od jejího úmyslu odvrátil. Když všechny pokusy zůstaly marny, zahnal ji od sebe řka: „Jdi tedy ku křesťanům, ale jednoho dne poznáš, jak drazé to zaplatíš!“

Děvče nedalo se zastrašiti a vrátilo se ku svým rodičům. Tam byla vyučena ve víře křesťanské, po nějakém čase byla pokřtěna, a na křtu sv. dostala jméno Estella. Brzy na to nabízel ji manželství mladý katolík, ale bývalý pán její, starý pohan, nechtěl ji z otroctví propustiti, a žádal za propuštění tak ohromnou sumu, že ucházeč byl nucen zamýšleného sňatku se vzdáti. Dva jiní mladí katolíci musili z téže příčiny od sňatku s Estellou upustiti. „Nyní vidíš,“ pravil jí zlomyslný stařec, „že mezi tvými souvěrci není bohatých mužů. Proč si tedy nehleďš ženicha mezi pohaný?“ Ale Estella byla příliš dobrou katoličkou, než aby se byla dala k odpadlictví svést.

Zatím plynul čas rychle a Estella dosud nenalezla mezi četnými ucházeči takového, který by byl mohl výkupné zaplatiti. Jednoho dne přivedl ji její bývalý velitel úředníka ode dvoru králova. »Vezmi si ho,« pravil jí, »tvůj otec bude šťasten, a ty jsi svobodná!« Úředník nebyl sice pohan, ale protestant. Nicméně nechtěla Estella zpočátku o něm ani slyšeti. Pochybujíc však čím dále tím více, že by za katolíka se provdati mohla, a předvídajíc, že by jinak do otroctví znovu upadla, dala protestantskému nápadníku malou naději, že by si ho vzala, kdyby jí úplnou svobodu ve vykonávání náboženských povinností zaručil.

Starý pohan, její bývalý pán, jásal, ale nad Estellou bděla nejsvětější Panna. »Když mi někteří křesťané oznámili,« vypravuje P. Trilles, »v jakém nebezpečství se nalézá, vzkázal jsem jí, aby přišla do missie. Ale otec její vyhrožoval jí, že zle se jí povede, zamítne-li tak vzácného ženicha, a Estella bála se ke mně přijíti. To mne neod-

strašilo. Jednalo se o spásu nesmrtelné duše, neboť vím dobře, v jakém nebezpečství nalézá se katolická strana ve smíšeném manželství. Umníl jsem si tedy, že učiním jako dobrý pastýř vše možné, abych ovečku nenasytnému vlku vyrval. Předvolal jsem si katolického nápadníka, kterého Estella byla ochotna vzíti si za manžela, kterého však starý pohan byl pro jeho nemajetnost zamítl. »Kolik ještě potřebuješ, abys Estellu vykoupil?« »Sto franků otce.« Pro chudého missionáře byla to velká suma, ale já jsem byl přesvědčen, že tato oběť mi jednou hojně bude nabrázena. Podáváje tedy ženichovi 100 franků, pravil jsem: »Pospěš ku Kasomakovi,« tak se starý pohan jmenoval, »a kéž se ti podaří srdce starcovo obměkčiti!« A hle, stařec pamětliv bezpochyby přísloví, že vrabec v ruce jistější jest, nežli holub na střeše, nedělal žádných překážek, vzal peníze a Estellu z otroctví propustil.

Nyní je Estella šťastnou manželkou a matkou v domácnosti, kde právě náboženství je zárukou blaha rodinného!

Děkuvzdání božskému Srdci Páně.

Z Přerova. Nejmenovaná vzdává tímto vroucí díky bož. Srdci Páně a nejbl. Panně Marii Matičce Svatohostýnské za podivné vyvážnutí z těžké nemoci jisté osoby a s ochotou plní tímto učiněný slib, povzbuzujíc všechny, aby se v jakýchkoli těžkostech utíkali s důvěrou k Naději beznadějných.

S. K. P.

Od Rajhradu. Plníc slib, učiněný

v nemoci svého bratra, vzdávám nejvřelejší díky za opět navracené zdraví, i též za vyslyšení jiných proseb, především Ježíši, Spasiteli našemu, a Panně Marii Lurdské, jakož i sv. Josefu, sv. Antonínu Pad. a sv. Janu Nep., kteréžto světce jsem též o pomoc zývala. Zajisté nebylo slýcháno, aby byl opuštěn, kdo se o pomoc k Matičce Boží utíkal. L., sestra.

Našemu hřbitovu.

Srdce mé když starost tíží,
slza bolu líc když smáčí,
noha moje temnem nočním
k Tobě, sídlo míru, kráčí.

Tichý vánek se Tvých rovů
slz mých proudy divem stírá,
starost pak, jež srdce hlodá,
ve Tvých křížů sadu zmírá.

Výmluvnou Ty řečí hlásáš;
snášeš mužně břímě strastí,
však ti za to palmu slávy
v nadhvězdě Bůh chystá vlasti!

Spása umírajících.

(Hlavní úmysl.)

Istý kněz vypravoval: Byl jsem povolán k nemocnému, starému člověku. I vypravil jsem se hned. Přišla do bytu, slyším nápadný chrapot. Tázal jsem se domácích, zdali je nemocný ještě při vědomí, a když pravili, že jej právě pamatovali, že tu kněz u něho, jal jsem se sv. svátosti udělovati. Jaké však podivení, když nemocný jen jediným okamžikem pohlédl na mne, a více již ne, neboť chrapotu děsného přibývalo a zápas smrtelný byl zde. Uděliv nemocnému, vlastně již umírajícímu rozřěšení a poslední pomazání, jakož i apoštolské požeňání, modlili jsme se s domácími za šťastnou hodinku smrti. Chrapot stával se čím dál hroznějším, na chvíli utichnul, aby zase s novou silou začal. Byl to poslední zápas, až boj dobojován, poslední hodinka udeřila, duše od těla se odloučila, aby představila se před soud Boží. Pomyslel jsem si: Bože, jak hrozný to okamžik, od něhož celá věčnost závisí! A nemocný byl jinak hodným křesťanem, jen že osudná chvíle jej překvapila. Jak to teprve musí býti v takové chvíli s člověkem hříšným, který snad dlouho nebyl u sv. zpovědi, o pokání slyšeti nechce, a ve chvíli, kdy by pokání činiti chtěl, již nemůže. Ó hrozná jest hříšník, upadnouti do rukou Boha spravedlivého!

Z toho lze posoudit, jak důležité jest umírajícím přispěti, aby duše spasena byla. Považme, že duše každého člověka jest obrazem Božím, byť i hříchy poskvrněným, jest předrahou krví Ježíše Krista vykoupěna, a proto vše se má vynaložiti, aby snad nezhylnula, nýbrž zachráněna byla, a to ve chvíli, kdy nejvíce pomoci potřebuje.

V poslední chvíli tíží duši hříchy života, znepokojuje ji červ svědomí, pokušitel zlý, strach a bázeň před smrtí a nastávajícím soudem. Veliký skutek milosrdenství prokáže, kdo se ujímá nemocného, a zvláště umírajícího modlitbou. Kolik takových lidí umírá denně, na př. ve velikých městech a všude; vždyť každou sekundu umírá člověk, a proto je třeba ustavičně v modlitbách pamatovat na umírající, aby jim Bůh byl milostiv, aby šťastně z tohoto světa odešli na věčnost.

Jak sladce (pokud to lze říci) umírá se křesťanu spravedlivému, který žil Bohu a v nemoci smrtelné přijal hodně sv. svátosti. Hledí v milosti Boží setrvati, odporuje všem pokušením ďáblovým, posiluje modlitbou důvěru v milosrdenství Boží, a oko o něho jsou zbožní domácí, kteří nepřestávají se za něj modliti. Jak lehce odevzdává takový duši svou do rukou Boha, Stvořitele svého

V nemocnici leží nemocný v posledním tažení. Nad ním kloni se ošetřující milosrdná sestra, jako anděl prostírá nad nemocným křídla vroucné modlitby, doporučí duši ubohou milosrdenství Božímu, předtíkává nemocnému stělné modlitby, až s jménem Ježíš, Maria, Josef zhasne život, a duše modlitbou provázena ubírá se před soudnou stolicí Boží.

Na hoře Olivetské tone Ježíš Kristus v bolestech, jež svírají duši jeho. »Smutná jest duše má, až k smrti,« pravil apoštolům. Veliká úzkost a lítost svírá srdce jeho a v této duševní bolesti volá k Otci nebeskému: »Otče, j-li možno, ať odejde kalich tento ode mne, avšak ne má, ale tvá vůle staň se!« A tu přichází anděl s nebe, aby posílil Pána k nastávajícímu umučení. K tomuto bolem a nesmírným zármutkem naplněnému Srdci Pána Ježíše máme se modliti za sebe i za své spolubližní o setrvání v dobrém až do konce života, zvláště o šťastnou hodinu smrti. Sám Spasitel ujišťuje nás slovy: »Amen, amen pravím vám, budete-li zač prositi ve jménu mém, dám vám,« že modlitby naše vyslyšený budou, modlitby které pro spásu umírajících konáme, abychom zachránili duše nesmrtelné. »Proste, a bude vám dáno.« »Každý, kdo prosí, obdrží,« každý bude vyslyšen. Sv. Augustin praví: »Bůh zajisté jistě milosti jim, prosícím uděluje a jedna z těch milostí jest, abychom v dobrém až do skonání svého setrvati mohli.« Proto nedivíme se, že Pán Ježíš vložil do modlitby »Otče náš« ku konci slova: »Ale zbav nás ode zlého«

a že církev svatá do »Zdravas« vložila prosbu: »Pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naši.« Blaze nám bude, až budeme umíratí a kněz s domácími se bude modliti nad námi a řekne: »Nuže, putuj, duše křesťanská z tohoto světa ve jménu Boha Otce všemohoucího, který tě stvořiti ráčil, ve jménu Ježíše Krista, Syna Boha živého, kterýž za tebe trpěti ráčil, ve jménu Ducha svatého, kterýž tobě udělen byl atd.« Anebo když budou říkati nad námi: »Ó Pane Ježíši Kriste, pro přesvatý zápas tvůj a pro tvou modlitbu, kterou jsi za nás na hoře Olivetské konal, an pot tvůj jako krůpěje krve na zemi se ronil; prosím, abys množství krvavého potu svého Bohu všemohoucímu, Otci, naproti množství všech hříchů tohoto služebníka svého (služebnice své) ukázati a obětovati ráčil atd.« Není divu, že církev svatá vše vynakládá, co jí od Ježíše Krista dáno, aby nemocným a jmenovitě umírajícím ku pomoci přispěla, tu sv. svátostmi, tu opět modlitbou, a nepřestává se starati a modliti, až běh života dokonán. Pak zase počíná se modliti za zemřelé, jak ve chrámu, tak na hřbitově a zvláště při oběti mše sv. prosíc, aby jim Bůh dobrotivý odpočinutí věčné dáti ráčil.

Ó neopouštějte nemocných, slíťte se nad umírajícími. Nemocné dejte včas zaopatřit sv. svátostmi a když nemoc se horší a blíží se konec života, tu teprve se slíťte, neplaťte a neztrpčujte umírajícímu bez tak krušnou chvíli, ale modlete se a dejte se modliti, nebo mnoho může společná modlitba spravedlivých u Boha. »Jakou měrou měřiti budete, takovou bude i vám odměřeno.«

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za umírající a spásu jejich a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás.

Heslo apoštolské: Za umírající se modliti.

Úmysl v prosinci: Katolické hnutí.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V říjnu modleme se o lásku k práci.

(Žehnání Jeho Svatosti papešem Piem X.)

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
1.	S.	Sv. Remigia , bisku a (533). — Dar stálé a pevné víry. Zdar pobožn sň různec. Napravení církev. poměrů ve Francii. Odstranění svárů a různic.	
2.	N.	<i>Neděle XIX. po sv. Duchu.</i> Sv. Kůžence bl. P. Marie — Vítězství církve sv. Jubilejní pobožnosti. Za vítězství zbraním křesť. nad pohany.	
3.	P.	Sv. Diviše , b. m. (273). — Velepastyřové naši. Návštěva nejsv. Svátosti. Napravení zlé povahy. Obrácení hříšníků. Odvrácení pohoršení. Kněz †.	
4.	Ú.	Sv. Františka Seraf. (1226). — Trpělivé snášení chudoby. III řád svatého Františka. Císař a král náš. Stavba kostela pro Čechy ve Vídni.	
5.	St.	Sv. Placida a spolomuč. ř. sv. Ben. (541) — Stranění se světa. Řád benediktů. Za svornost a jednotu. † P. Placid Mathon. Katolický podnik.	
6.	Č.	Sv. Brunona , bisk. (1102) — Dar zdraví. Řád premonstr. Obrácení zbloudilého kněze. Lidová missie v zemích našich. Mládež studující. Sirotci.	
7.	P.	Sv. Justiny , p. m. (3 stol.). — Za pevnou důvěru v Boha. Náležitě svěcení nedělí a svátků. Odstranění nesvornosti. Duše v očistci. Za rodiče.	
8.	S.	Sv. Brigity , vdovy (1373). — Dar pravé moudrosti. Bázeň Boží v rodinách. Selváni v dobrém. Křesťanské matky. Odvrácení nemoci. Dobrodinci.	
9.	N.	<i>Neděle XX po sv. Duchu.</i> Bl. Gunthera , poust. (1045). — Láska k samotě. Časté přijímání svatých svátostí. Pokoj a mír v zemích našich. Kněz.	
10.	P.	Sv. Františka Borg. , řeh. (1572). — Rozšíření úcty k nejsv. Svátosti. Řád tovaryšstva Ježíšova. Horliví kazatelé. Křesťanské výchování mládeže.	
11.	Ú.	Sv. Germána , bisk. m. (407). — Za lásku k utrpění. Napravení 2 mužů. Pomoc Boží v povolání. Rozkvět katolického kněze. Umrávající. Mládež.	
12.	St.	Sv. Maximiliana , bisk. m. (283). — Za spásitelnou bázeň. Za horlivé kněžstvo. Křesťanské školy. Za svornost a lásku bratrskou. Za rodiče.	
13.	Č.	Sv. Eduarda , kr. (1066). — Obrácení Anglie. Císař a král náš. Missie v pohanských zemích. Horlivost v dobrém. Za pracovitosti. Dar čistoty.	
14.	P.	Sv. Kalixa , pap. m. (222). — Sv. Otec Pius X. Za oddanost k církvi svaté. Smíření národů. Sjednocení Slovanů v církvi katolické. Mládež.	
15.	S.	Sv. Teresie , p. řeh. (1585) — Bratrstvo karmel. Ženské řehole. Důvěra v pomoc sv. Josefa. Za lásku k životu duchovnímu. Za dar zbožnosti.	
16.	N.	<i>Neděle XXI. po sv. Duchu.</i> Posvěcení chrámů Páně . Úcta k domu Božímu. Nábožné obcování službám Božím. Dobrodinci chrámu Páně.	
17.	P.	Sv. Hedviky , vévod. (1243). — Úcta nejsv. Srdce Páně. Dar pravé moudrosti a opatrnosti křesťanské. Za duchovní obnovu. Apoštolát sv. C. a M.	
18.	Ú.	Sv. Lukáše , evang. P. (90). — Dar pravého umění. Bohoslovné ústavy. Povolání ke stavu duchovnímu. Spolek rozšíření víry katolické. Kněz.	
19.	St.	Sv. Petra z Alkant. , řeh. (1462). — Dar sebezapření. Pohrdání světem. Napravení neblahých poměrů. Záchrana mládeže. Sirotci. Studující.	
20.	Č.	Sv. Jana z Kentu , vyzn. (1172). — Ostražitost smyslů. Přemáhání naruživosti. Obrácení hříšníků a nevěrců. Duše v očistci. Dar kajcnosti.	
21.	P.	Sv. Uršuly a spoludr. (238). — Za křesť. statečnost. Ženské vychovávací ústavy. Obnova společnosti lidské. Trpělivost v soužení. Dobrodinci.	
22.	S.	Sv. Korduly , p. a m. (238). — Následování dobrých příkladů. Aby mládež mravnosti si vážila. Zdar jubilejním pobožnostem. Nemocní. Umrávající.	
23.	N.	<i>Neděle XXII. po sv. Duchu.</i> Sv. Jana Kapistr. , řeh. (1456). — Horlivost o rozšíření víry katol. Pokoření nepřátel Božích. Stálost v dobrém.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Sv. Rafaela , archand. — Úcta svatých andělů strážných. Odvrácení neštěstí. Pilnost v poslouchání slova božího. Služebné v městech. † otec.	
25.	Ú.	Sv. Křišpina a soudr. (III. stol.) — Za dar pravé pobožnosti. Vítězství zájmů katol. Za bázeň Boží a zbožnost v rodinách. Školy katolické.	
26.	St.	Sv. Evarista , pap. m. (112). — Sv. Otec Pius X. Úcta ostatků svatých. Vzpružení života křesťanského. Apoštolát modlitby. Za Boží ochranu.	
27.	Č.	Sv. Frumencia , bisk. (IV. stol.) — Velepastyřové naši. Bohoslovné ústavy. Trpělivost v protivenství. Za nepřátele. Napravení zlých poměrů. Mládež.	
28.	P.	Sv. Šimona a Judy , apošt. P. (I. stol.) — Dar apoštolské horlivosti. Obrácení nevěřců. Apoštolát sv. C a M. Obnovu křesť. rodin: † rodičové. Missie.	
29.	S.	Sv. Narcissa , bisk. Jer. (203). — Touha po křesť. dokonalosti. Za lásku k práci. Neohroženost u vyznání víry. Obhájcové zájmů křesťanských.	
30.	N.	<i>Neděle XXIII. po sv. Duchu.</i> Sv. Alfonsa Rodrig. , t. J. (1617). — Horlivost v modlitbě a práci. Za přemáhání lenosti. Žactvo a učitelstvo.	
31.	P.	Sv. Volfंगा , bisk. (934). — Rozšíření království božího na zemi. Pokoj a mír v národě našem. Za † údy katol. bratřev. Dobrodinci. † otec.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Práce jest údělem člověka na zemi. Již prvnímu člověku, Adamovi, pravil Hospodin: »V potu tváře budeš pracovati a chleba svého dobývat, dokavad se ne navrátíš do země, ze které vzal jsi.« Kdo pracuje, a sice s Bohem, ten nemá nouze, ba těší se požehnání Božím. Kdo však nepracuje, nezaslouží si ani toho sousta chleba. Nebo lenost a zahálka jest počátkem všeho zlého. Ne v tekoucí vodě, ale ve stojaté vodě zdržuje se všeliký hmyz. Práce ustavičná slechti člověka, bystří mysl jeho, sílí údy jeho, a což více, jest ochranou ctnosti. A proto třeba jest lásku míti k práci, ať tělesné nebo duševní, pak ani ta práce není těžkou a obtížnou. Mnozí lidé pracují jen proto, aby měli živobytí, pracují proto že musí, ti a takoví se drou a pracují neradi a s netrpělivostí. Jak snadnější by jim byla práce, kdyby ji posvětili zbožným úmyslem a pracovali z lásky k Bohu, který nás stvořil, abychom konali povinnosti své k Bohu, k sobě samým, a k bližnímu hlavně, abychom pracovali na spásu duše své. Modlitba a práce budiž nám všem heslem, dle něhož život svůj spravujeme.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za lásku k práci a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomoceň. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modliti se a pracovati.

Úmysl v listopadu: Spása umírajících.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V srpnu modleme se za rozumný život křesťanský.

(Žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. P.	Sv. Petra v okovech (439). — Osvobození od pout hříchu. Uzdravení od nemoci oční. Zdar pobožnosti. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda.	
2. Ú.	Sv. Alfonse z Lig. , bisk. a uč. cirk. (1748). — Dar vroucné pobožnosti. Za dary Ducha svatého. Zdar katol. schůzi. Osvěžení ducha živé víry.	
3. St.	Nalezení ostatků sv. Štěpána , muč. (415). — Za ducha lásky k nepřátelům. Za rodinu. Zdar duchovním cvičením. Za nepřátele. Nemocní.	
4. Č.	Sv. Dominika , zakl. řeh. (1221). — Pobožnost sv. růžence. Řád dominikánský. Pokoření nepřátel církve. Údové bratrstev růžencových. Dobrodinci.	
5. P.	Panny Marie Sněžné . (366). — Za dětinou důvěru k Matce Boží. Velepastýřové naši. Pokoj a mír. Obrácení zbloudilého. † rodiče. Mládež.	
6. S.	Proměnění Páně . — Obnovení křesťanské společnosti. Odvrácení neblahých poměrů. Za lásku k duchovním věcem. Horlivost v povolání. † kněz.	
7. N.	<i>Neděle XI. po sv. Duchu.</i> Sv. Kajetána , zakl. ř. (1517). — Horlivost po spáse duší. Ústavy pro nemocné. Svornost v rodině duchovní. † otec.	
8. P.	Sv. Cyrila a soudr. , m. (303). — Za ducha hrdinné obětavosti. Neohrožené vyznání víry. Ochrana mládeže. Odvrácení zlého. Mládež.	
9. Ú.	Sv. Romana , muč. — Za synovskou bázeň. Zbožné vychování dítek. Zavedení českých služeb Božích. Jednota sv. Methoda. Požehnání práci.	
10. St.	Sv. Vavřince , muč. (258). — Láska k chudým. Radostné snášení utrpení. Za horlivé kněžstvo. Dobrodinci chudiny. Opuštění sirotci. Dobrodinci.	
11. Č.	Sv. Filomeny , p. a m. (300). — Čtnost čistoty duše. Jednoty panen. Zbožná výchova dívek. Odvrácení pokoření. Úcta světky této. Mládež.	
12. P.	Sv. Kláry , zakl. ř. (1257). — Pohrdání světem. Ženské řehole. Povolání k duchovnímu životu. Posvěcování práce dobrým úmyslem. Sirotci.	
13. S.	Bl. Gertrudy , ab. ř. prem. (1297). — Řád premonstrátský. Obnova svatyně Mariánské. Představené řehol. Za touhu po dokonalosti. Nemocní.	
14. N.	<i>Neděle XII. po sv. Duchu.</i> Sv. Eusebia , kn. m. (III. stol.) — Úcta k duchovním. Obrácení pobloudilce. Za bratrskou svornost. † spolubratři.	
15. P.	Nanebevzetí P. Marie . — Bychom si nebe zasloužili. Úcta nejsv. Panny. Zdar poutím. Velepastýřové naši a jim svěření. Horlivé kněžstvo.	
16. Ú.	Sv. Rocha , poust. (1327). — Trpělivost v soužení. Ochrana před neštěstím. Uzdravení od nemoci oční. Ošetřování nemocných. † bratři.	
17. St.	Sv. Liberáta a spolumuč. (483). — Sebezapření. Dar pravé pokory. Odstranění mnohých hříchů. Polepšení zbloudilého. Nemocná. Dobrodinci.	
18. Č.	Sv. Heleny , cis. (328). — Setrvání v dobrém. Úcta sv. kříže. Duch zbožnosti v rodinách vznešených. Missie v zemích pohanských. Umírající.	
19. P.	Sv. Ludvika , bisk. (1297). — Velepastýřové naši. Sjednocení Slovanů u víře katolické. Církev katol. na Východě. Obrácení Anglie. † otec.	
20. S.	Sv. Bernarda , op. a uč. cirk. (1153). — Řád cisterciácký. Horliví kazatelé. Ústavy pro sirotky. Dobrodinci. Obnova společnosti. Nemocní. † matka.	
21. N.	<i>Neděle XIII. po sv. Duchu.</i> Sv. Joachima , sv. Otec Pius X. — Družiny Mariánské. Nasledování čtností Panny Marie. Zvelebení poutí Mariánských.	
22. P.	Sv. Timothea , bisk. m. — Církev katolická ve Francii. Za dary Ducha svatého. Upřímná horlivost ku spáse duší. Obnova křesť. společnosti.	
23. Ú.	Sv. Filipa Benit. , řeh. (1285). — Za lásku k pokoji. Dar tichosti a mírnosti. Více hodnostářů církevních. Missie lidové. III. řád sv. Františka.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	St.	Sv. Bartoloměje , ap. P. (71). — Dar trpělivosti. Apoštolát modlitby. Radostné plnění zákona Božího. Napravení více rodin. Napravení mládeže.	
25.	Č.	Sv. Ludvika , kr. (1270). — Císař a král nás! Dar pokory a poslušnosti. Snášelivost u veřejném životě křesť. Požehnání Boží katol. podniku.	
26.	P.	Sv. Jany Františky de Chantal , vd. (1641). — Za důvěru k Matce Boží. Za odvrácení pokušení. Za obrácení hříšníků. Za těžce nemocné.	
27.	S.	Sv. Josefa Kalas. , zakl. ř. (1648). — Nábožné vychování mládeže. Křesťanské školy. Za větší horlivost v dobrém. Dar stálého zdraví. Kněz.	
28.	N.	<i>Neděle XIV. po sv. Duchu.</i> Sv. Augustina , bisk. a uč. církv. (430). — Za pravou lítost nad hříchy. Obrácení hříšníků. Setrvání v dobrém. Otec.	
29.	P.	Stěti sv. Jana Křtitele . (31). — Varování se hříšných příležitostí. Tri ubohé rodiny. Odvrácení pohoršení. Jednoty sv. Josefa. Křesť. dělnictvo.	
30.	Ú.	Sv. Růženy Lim. , p. (1617). — Za ctnost šlechtynosti. Za polepšení mnoho rodin. Za horlivost v dobrých skutečích. Obrácení pobloudilce. Matka.	
31.	St.	Sv. Rajmunda , kard. (1240). — Za lásku a oddanost k církvi svaté. Za pokoreni nepřátel. Služebné v městech. Zemřelí údové katol. bratrstev.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly

Neprátelé víry od pradávna sobě jen přivlastňují rozum a upráží ho nám, katolíkům. Podobá se, jakoby dle jejich náhledů v nevěře byla všechna moudrost a víře že se jí nedostává. Odtud tvrzení nepřátel, že víra protiví se rozumu, že se nesnáší s vědou a pokrokem. Než není tomu tak. Víra naše svatá jest právě ono světlo, které osvětluje každého člověka, přicházejícího na tento svět. Ve víře naší nalézá rozum náš pravého upokojení, a víra není nikdy na úkor vědy a rozumného bádání. Jsouť ovšem některé pravdy sv. náboženství tak vznešené, že jich rozum bez zjevení Božího nikdy by nepoznal, a které skrze víru poznává, veden jsa moudrou a neomylnou učitelkou, církví Kristovou. V jiných náboženstvích jest mnoho nerozumného, nemravného ba i směšného, ale nikdy v náboženství našem katolickém, které vede člověka k pokoře, sebezapření, poslušnosti k Bohu, k dokonalosti, kterou si má zasloužit blaženost věčnou.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ce), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, aby katolíci(křesťané vzdali Bohu chválu živou věrou a podrobením rozumu svého a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešlo apoštolské: Vzdělávati se ve sv. náboženství, aby rozumná byla služba naše.

Úmysl v září: Lásky k víře katolické.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V prosinci modleme se za katolické hnutí.

(Žehnání Jeho Svatosti papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Č.	Sv. Edmunda Kamp. a spolumuč. Tov. J. (1571). — Za ducha kajícího. Za statečnou horlivost. Za vel-pastýře naše. Smíření se dvou rodin.	
2. P.	Sv. Bibiany , p. m. (363). — Za dar síly. Za jednoty paren. Přemáhání smyslnosti. Ovrácení pohoršení. Dar čistoty srdce. † kněz. Mládež.	
3. S.	Sv. Františka Xav. (1522). — Za apoštolskou horlivost. Spolek na dětství. Missie mezi pohany. Katolíci v Japonsku. Tovaryšstva Ježíšova. Mládež.	
4. N.	Neděle II. adventní. Sv. Barbory , p. m. (236). — Pohrdání marnostmi světskými. Za ducha křesť. mezi horníky. Za šťastnou hodinu smrti.	
5. P.	Sv. Petra Chrysologa , bisk. a uč. cirk. (450). — Ctnost sebezapření. Horliví kazatelé. Zdar a požehnání missiím. Hojní kajícíci. Sirotci.	
6. Ů.	Sv. Mikuláše , bisk. (317). — Křesťanská láska k mládeži. Velepastyřové naší. Dobrodinci chudých. Obrácení hříšníků. Šťastná pouť. † rodiče.	
7. St.	Sv. Ambrože , bisk. a uč. cirk. (397). — Sv. Otec Pius X. Mariánské družiny. Apoštolát modlitby. Odvrácení nepřátelství. Úcta neposkv. Panny.	
8. Č.	Neposkvrněného Početí Panny Marie. — Láska k čistotě. Díky za milosti jubilejí. Bratrstva růžencová. Apoštolát sv. Cyr. a Meth.	
9. P.	Sv. Petra Kanisia , kn. (1570). — Úcta ku kněžím. Horlivost k poslouchání křesťanského naučení. Katolické školy a nábožné vychování mládeže.	
10. S.	Sv. Eulalie , p. m. (340). — Dar pokory. Za skromnost, tichost a mírnost. Pokoj a mír v duchovní rodině. Smíření národů. Otevře a matky.	
11. N.	Neděle III. adventní. Sv. Damasa , pap. (384). — Sv. Otec Pius X. Láska k bohoslužbě. Náležitě svěcení nedělí a svátků. Služebné v městech.	
12. P.	Sv. Ottilie , abat. (720). — Dar moudrosti. Za uzdravení očí. Stranění se světa. Ženské řehole. Povolání k životu duchovnímu. Dar moudrosti.	
13. Ů.	Sv. Lucie , p. m. (304). — Dar bázně Boží. Smíření se nepřátel. Odvrácení pohoršení. Nepravení zpustlé mládeže. Přemáhání sebe. Za mládež.	
14. St.	Sv. Dominika de Silas , opata (1074). — Za svobodu dítek Božích. Potlačení zášti a závisti. Urovnání poměrů mezi národy. Katolické řády.	
15. Č.	Sv. Irene , bisk. (202). — Horlivost v účtě nejsv. Panny. Císař a král náš. Rozšíření sv. víry naší. Obhájcové církve. Pokoření nepřátel.	
16. P.	Sv. Adléty , vdovy (999). — Hájení víry. Napravení poměrů katol. ve Francii. † císařovna Eliska. Pobožnost v rodinách vznesených. † kněz.	
17. S.	Sv. Lazara , bisk. (75). Obnova života. Napravení pohoršení. Odvrácení zlého. Vzbuzování dobrého úmyslu. Dar štědrosti. Za zemřelé rodiče.	
18. N.	Neděle IV. adventní. Očekávání porodu bl. Panny Marie. — Dar pravé naděje. Křesťanské matky. Za ochranu Boží. Rodina. Duše v očistci.	
19. P.	Sv. Nemessia , m. (250). — Za horlivost v dobrém. Pokoření nepřátel Božích. Jednoty sv. Josefa. Armáda sv. kříže. Potírání nestřídmosti.	
20. Ů.	Sv. Dominika , bisk. (600). — Dar setrvání v dobrém. Členové III. řádu sv. Františka. Usmíření 2 osob. Napravení poměrů církev. ve Francii.	
21. St.	Sv. Tomáše , apoštola Páně (73). — Dobrá příprava na Vánoce. Umirající. Obrácení nevěrců. Několik rodin. Nemocní. † kněží. Dar lásky a štědrosti.	
22. Č.	Sv. Servula , žebr. (560). — Důvěra v prozřetelnost Boží. Dobročinné ústavy zemské. Dobrodinci chudých. Obrácení rodičů a bratra. † kněz.	
23. P.	Sv. Viktorie , p. m. (253). — Vítězství nad pokušením. Za ochranu a požehnání. † matku. Za svornost v duchovní rodině. Přemáhání zlého.	

Odpuštěky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24.	S. Adama a Evy , prarodičů. — Za ducha pravé kajcenosti. Zachování postu. Příprava na Vánoce. Dobrodinci chudých. Svornost a láska v rodinách.	
25.	N. Narození Páně . — Za milost duchovního znovuzrození. Roznícení lásky naší k Spasiteli. Spolek sv. dětství. Ochrana nevinné mládeže.	
26.	P. Sv. Štěpána , prvomuč. — Láska k našim nepřítelům. Nemocní. Umírající. Obrácení velkých hříšníků. Odvrácení duchovní slepoty. Dobrodinci.	
27.	Ú. Sv. Jana , evang. P. a ap. (101). — Láska k čistotě duše. Za svornost a lásku v rodinách. Smíření se nepřátel. Trpělivost v protivenství.	
28.	St. Sv. Mladětek . — Zachování slibu křesťného. Statečné vyznání víry. Katolické spolky mužů a jiných. Oživení ducha křesť. v rodinách.	
29.	Č. Sv. Tomáše , bisk. m. (1170). — Horlivé hájení zájmů církve sv. Velepátrůvých naší. Obrácení Anglie na víru katol. † rodiče. † sestry.	
30.	P. Sv. Davida , krále. — Dár bázně Boží. Obrácení hříšníků a nevěrců. Za zbloudilého. Odstranění pohoršení. Požehnání katolickému podniku.	
31.	S. Sv. Sylvestra , pap. (335). — Sv. Otec Pius X. Císař a král náš. Za vděčnost k Pánu Bohu. Odprošení Pána Boha. Želvo a učitelstvo.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Veliké a pravdivé slovo promluvil papež Pius IX. v jedné řeči r. 1877. „Ejhle, příčina chyb velikých v Evropě: žádati a učiniti, prositi o pomoc s nebe, a nečiniti co líbí se Bohu. Vidětí jest, jak většina říší skládají důvěru jediné v modlitbu a očekávají, že zlé časy a poměry samy přestanou. Se všech stran ozývá se otázka: „Kdy uvidíme konec trápení a dnů zlých? Kdy? Pravím vám, že tehdy, když zbožnosti lidu ve chrámech bude odpovídati též veřejný život a veškeré jednání jeho.“ Nestačí tedy pouze modliti se za odvrácení zlých časů a poměrů, nýbrž my musíme též ruce přiložit k dílu. K modlitbě připojme práci, ke zbožnosti připojme též činnost v soukromí i u veřejnosti. Upravme dle příkázání božích a církevních sami srdce své, upravme dle zákona božího rodinu. Hajme prospěch víry a náboženství, potírejme bezbožnost a nemravnost. Podporujeme katolické podniky, jednoty a spolky! Hleďme zachrániti nadějnou mládež naší!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje (ic), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, aby katolíci, modlíce se, zároveň horlivě hájili a šířili víru svatou a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!
Heslo apoštolské: Podíl bráti na katolických podnicích a spolecích.

Úmysl v lednu: Dobrý tisk křesťanský.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXVIII.

Vychází
počátkem každého měsíce.

PROSINEC 1904.

Zakladatel a dokonavatel naší víry nemá vroucnějšího přání, než v duších lidských vznítiti oheň, jaký v jeho Srdci plápolá. (Pius IX.)

Hymna jubilejní

na počest bez poskvrny počaté Panny Marie

ke dni 8. prosince 1904.

Hlaholte zvony nebeským vzletem,
jásavé zpěvy hlaholte světem,
k hvězdám se díků obět nes svatá!
Veškerá církev dnešní den zdraví,
jubileum dnes dogmatu slaví
Immaculata.

Ukázal Ježíš miláčku Janu
v Apokalypsi Marii Pannu
oděnou sluncem ve třpytu zlata;
v noci, již černá bludu tma kryla,
znamením velkým na nebi byla
Immaculata.

V bělostné říze, v paprsků plání
na luně stála krásná ta Paní,
korunou hvězdou na hlavě spjatá.
Bez skvrny hříchu počata z Anny,
privilej měla do vínku daný
Immaculata.

Vítej nám, vítej, Evo ty druhá,
spanilá jako v oblacích duha,
milostí Boží velebohatá!
Když bylo konec Evinu máji,
Tebe nám slíbil Pán Bůh již v ráji,
Immaculata.

Na hlavu šláplas satanské zmiji,
pod Tvou se nohou panenskou svíjí
pekelná hávěť přejedovatá;
nad prvním hříchem triumfy slavíš,
vítězný prapor na zemi stavíš,
Immaculata.

Vítej nám, vítej, děvuško drahá,
spasení zoro, počátku blaha,
nepokalená od hříchu bláta,
Jeríšská růže, Horebský keří,
majáků v moři, jež se kol čeří,
Immaculata!

Nevadnou nikdy lilije Tvoje,
nevysychají lásky Tvé zdroje,
láskou Tvou naše srdce též vznata.
Čistoty svaté jaká je cena,
poznati dej nám, neposkvrněná,
Immaculata!

Opatruj duši, naše i tělo,
aby se hříchem nepokálelo,
družkou buď naší, dívenko svatá!
Kdo by se našel k pomilování
krásnější Tebe, jítěnko ranní,
Immaculata?

Hvězdou ty jitrní budeš vždy slouti:
svít nám, o svít nám na zemské pouti,
nebes až brána pojme nás zlatá!
V nádherném chrámě zářného nebe,
bez konce chváliť budeme Tebe,
Immaculata!

Jar. Stan. Pavlík.

Advent, příchod Páně.

Rozjímání od Jg. Zháněla.

1. Advent — příchod.

Advent jest přípravou ku Božímu hodu vánočnímu a znamená tolik, jako příchod. Počítá se všeobecně, že uplynulo čtyři tisíce let od oně doby, kdy Bůh přislíbil ponejprv Spasitele, vyřknuv v ráji k hadovi ona tolik významná slova: »Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, a mezi semenem tvým a jejím, onat potře hlavu tvou a ty úklady činiti budeš patě její.« (I. Mojž. 3, 15.)

Na památku oněch čtyř tisíc let slavíme s církví svatou též čtyři neděle adventní, v nichž také na advent, čili na příchod Spasitele našeho se máme připravovati. Lze jen o jednom skutečném dějinném příchodu Spasitelově mluvit, totiž když »Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi, a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce plného milosti a pravdy.« (Jan 1, 14.) Avšak Ježíš Kristus přichází k nám také v nejsvětější Svátosti oltářní a ještě jednou přijde, soudit živých i mrtvých.

2. Příchod Kristův na svět.

Ježíš Kristus stal se člověkem, zrodil se v městečku Betlemě, jak již psal ve Starém Zákoně prorok Micheáš: »A ty Betleme Efrata, maličký jsi v tisících judských, t. j. jsi nejmenší mezi znamenitějšími městy, kteráž postaviti měla do boje tisíc vojáků, ale,« pokračuje starozákonní prorok, »z tebe mi vyjde,

jenž bude panovníkem v Israeli a východové jeho od počátku, ode dnů věčnosti.« (Mich. 5, 2.) A jaký byl tento první příchod Kristův? »Přišel mezi své a oni ho nepřijali.« Již v. nejtěplejším věku, ač nikdy nikomu neublížil, obklíčen byl krutými, krvelačnými nepřáteli. Herodes usiloval o bezživotí dítěte a proto uchýlila se celá svatá rodina do Egypta, kdež zůstali, až zemřel Herodes, potrestán byv spravedlivým Bohem za své hříchy.

Když pak vystoupiv ve třicátém roce věku svého, chodil božský Spasitel po vlasti své z místa na místo, všude dobře činil, pomáhal kde mohl, dobrořečil, žehnal, přece měl za nepřátele zákoníky a farisee, kteří neustali, až povedlo se jim, čeho dosíci chtěli, všemi silami. Pronásledovali nevinného beránka, usilovali o jeho bezživotí, obžalovali ho a provedli svou, že byl Ježíš od Piláta jim k odsouzení ponechán a přibit na kříž.

Nuže, jaký byl první příchod na svět našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista? Byla to pravá křížová cesta, která netrvala jen několik málo dní před jeho ukřižováním, ale bylo to utrpení, křížování, trvajících celých 33 let. Proto praví k nám: »Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne.« (Mat. 16, 24.)

A my chceme naříkati, vzdychati, ano snad reptati, když Bůh posílá nám kříže, anebo jen malé křížky?

Tolik je pravd, tolik poučení, jež nám hlásá život Kristův, tak že nejsme ani sto, abychom je všechny opakovali. »Hleďte nejprve království Božího« (Mat. 6, 33), což je totéž, co napsal svatý Pavel v epistole ke kolossenským: »Těch věcí, které svrchu jsou, hleďte, kdež Kristus jest, sedě na pravici Boží.« (3, 1.) Bůh stvořil nás, abychom ho zde na světě poznávali, ctili, milovali, jemu se klaněli a jednou za to na věčnosti odměnění byli životem věčným.

Bohužel přiznati se musíme, že až doposud jsou pravdiva slova Kristova, »mnoho jest povoláných, ale málo vyvolených«, (Mat. 20, 16) všichni jsme totiž určeni pro nebe, jež má být údělem nás všech, praví svatý apoštol Pavel: »Bůh chce, aby spasení byli všichni lidé.« (I. Tim. 2, 4.) Kristus pak sám řekl »není vůle Otce vašeho, aby zahynulo jedno z maličkých těchto.« (Mat. 18, 14.) Ale přemnoží nechtějí se do něho dostat, nechtějí Boha na věčnosti chváliti, odmítají svévolně božské pozvání, sami jsou vinni, že uslyší jedenkrát na věčnosti ona hrozná slova »odejděte ode mne do ohně věčného.

Nikdo však neoddávej se malomyslnosti! Pracujme pokud můžeme o své spásy a vždy pamětlivi buďme slov svatého Jana: »On, t. j. Ježíš Kristus, jest obět slitování za hříchy naše a netoliko za naše, ale i za všeho světa.« (I. 2, 2.) A svatý apoštol Pavel praví: »Kristus Ježíš dal sebe samého na vykoupení za všechny.« (I. Tim. 2, 5, 6.) Jsi-li snad trápen myšlením, zda dá tobě spásy Bůh, vzpomeň sobě a opakuj si často a uvažuj o slovech: i za mne zemřel Ježíš.

O svatém Filipovi z Neri vypravuje jeho životopis následující událost: »V kterejší kláštere římském nemohla umřít sestra, která stále byla trápena hrozným nepokojem, že nebude spasena. Těšily

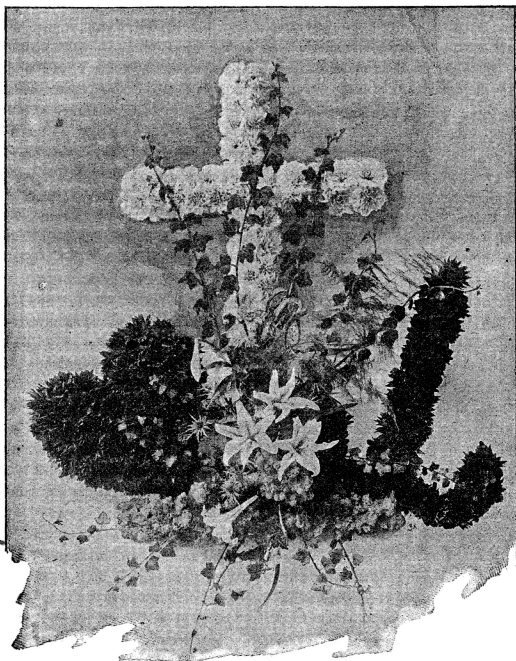
ji její spolusestry jak mohly, když však nikterak ji nemohly upokojiti, zavolaly ctihodného Filipa, který, všed do světnice, nemocné pravil: »Za koho zemřel Ježíš Kristus?« »Za hříšníky,« odpověděla umírající. »A kdo pak jsi ty?« »Veliká hříšnice jsem.« »Nuže, nezoufej sestro,« dí světec, »když jsi hříšnice, zemřel náš Spasitel i za tebe a přijdeš k němu.« Tu zamyslela se klášterní sestra, za chvíli úplně byla upokojena a v pokoji též brzy na to zesnula.

3. Ježíš Kristus v nejsvětější Svátosti oltářní.

Dříve než Ježíš, božský Spasitel, tento svět opustil, rozhodl se, že zůstane zde mezi námi, ustanoviv nejsvětější Svátost oltářní. »Já jsem chléb živý; tělo mé právě jest pokrm a krev má právě je nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm.« (Jan 6, 50—57.) »Kdo jí tento chléb, živ bude na věky.« (Jan 6, 59.) Ve Svátosti oltářní přichází tedy Ježíš Kristus a naší povinností je, abychom důstojně připravili mu přibyték.

Nezáleží jenom na tom, ukážeme-li svou úctu k němu, oděvše se ve své nejlepší šaty, připravivše své tělo, ale hlavně záleží na tom, aby duše naše byla čista ode všech poskvrn; zkusíš sám sebe člověk a tak z toho chleba jez a z kalicha pij. Nebo kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, jelikož nerozsuzuje těla Páně. (I. 11, 28, 29.)

Čista bude naše duše, když očistíme ji platnou svatou zpovědí a liturgií hříchů svých umíníme si, že varovati se budeme všeho zlého, i všeliké k němu příležitosti. Rádi přistupujme ku stolu Páně! Svatá Kateřina z Janova toužebností téměř hynula, když viděla velebnou Svátost v rukou kněze při mši svaté. Když uviděla tělo Páně, tak volala: »Ó můj Vykupiteli, zavítej ke mně, sice

zhynu, bez tebe nemám žádné radosti, žádného štěstí, ty jsi mé všecko!«

Když zde ve světě někdo podaruje nás něčím, žádá praobyčejná slušnost, abychom se poděkovali. Čím více máme děkovati Pánu Ježíši, zavítá-li do srdce našeho v nejsvětější Svátosti; je broznou a hříšnou netečností, kdo slušně nepoděkovav za milost, že zavítal k němu božský Spasitel, vzdaluje se z kostela. Dobu, od které jsme tělo Páně přijali, až do té, kdy opět přistoupíme ke stolu Páně, měli bychom si po příkladu svatého Aloisia rozdělití ve dvě části. V první

době měli bychom s vděčným srdcem Ježíši děkovati za tu milost, že k nám ráčil přijíti, v druhé pak době měli bychom mu přednáseti prosbu, aby opět k nám zavítati ráčil.

Říkáme této Svátosti nebeský chléb; jako k životu vezdejšímu chleba nevyhnutelně je nám potřebí, tak bládně hynula by duše naše, kdybychom nedopřáli jí tohoto chleba nebeského. Kristus Pán sám řekl: »Já jsem chléb života, já jsem chléb živý, který vstupuje s nebe.« (Jan 6, 48, 51.) Proto napomíná také svatý apoštol Pavel, aby

dříve než někdo přistoupí ke stolu Páně, rozpoznal sebe a nepřijímal nehodně i pravít I. Kor. 11, 28, 29: »Zkusíš pak sám sebe člověk a tak z toho chleba jez a z kalicha pij. Nebo kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, jelikož nerozsuzuje těla Páně.« Svatý Jan píše: »Amen, amen pravím vám, nebudete-li jísti těla Syna člověka a pítí jeho krve, nebudete mít v sobě života.« 6, 54.

Druhý příchod slaví Kristus Pán, když přijímáme ho hodně; pak vyplní se jeho slovo na nás: »Bude-li kdo jísti z chleba tohoto, živ. bude na věky.« (Jan 6, 52.)

4. Příchod Kristův při posledním soudu.

Sám božský Spasitel popisuje, kterak konati se bude poslední soud. »Když pak přijde Syn člověka ve velebnosti své a všichni andělé s ním, tedy se posadí na trůnu velebnosti své a shromáždění budou před něj všichni národové.« (Mat. 24, 31, 32.) Že poslední soud jistě bude konán, dosvědčují slova Kristova, která dodal, když byl popsal průběh celého tohoto děje, řka: »Nebe a země pomínou, ale slova má nepomínou.«

Jak různiti se bude tento příchod Kristův, kdy přijde ve vsi slávě a moci své od onoho, kdy zrodil se v Betlemě, kdy pronásledován, tupen a ukřižován byl! Od té doby, co Kristus založil církev a co ji miliony lidstva za svou uznali, jak často byla mu upírána a odňata povinná čest a sláva; tato musí mu býti opět vrácena. Jak uleknou se pak všichni nepřátelé Kristovi a budou lkáti, opakující slova: »I počnou říkati horám, padněte na nás, a pahorkům přikryjte nás.« (Luk. 23, 30.) Pokud byl na světě, nesoudil Spasitel nikoho, »ale při posledním soudu« Otec nesoudí nikoho, nýbrž odevzdal soud Synu, aby všichni etili Syna, jakož etí Otce.« (Jan 5, 22.)

Jakou radostí naplněno bude srdce oněch šťastných vyvolenců, jimž řekne: »Pojďte do království věčného, které pro vás je připraveno od počátku světa.« Ale běda, komu platiti bude hrozné slovo: »Odejděte ode mne, zatracenci, do ohně věčného.«

Protože nikdo o onom dni a hodině neví, ani andělé nebesí, jedině sám Otec (Mat. 24, 36), proto nutno žiti tak, abychom stále na něj byli připraveni. Jedině na nás záleží, zda dostaneme se do radosti věčné či do ohně pekelného, před námi jest život i smrt, nebe i peklo, což sobě oblíbíme, dáno bude nám. (Sir. 15, 18.) Ó kéž bychom se rozhodli pro dobré a také vytrvali v tomto úmyslu. Považme, jakými nadšenými slovy popisuje svatý Augustin život v nebi: »Ó živote, jež připravil Bůh těm, kteří ho milují! Ty jsi pravý, blahoslavený, bezpečný a pokojný život; pěkný a čistý, neposkvrněný a svatý život; život, který neví o smrti a nezná smutku; život bez bolesti, bez úzkosti a zmatku, bez pokušení a beze změny, život pln slávy a hodnosti, kde žádného nepřátelského protivníka, ani vnady k hříchu není, kde dokonalá láska bez bázně, kde věčný den a všichni jedním duchem jsou naplněni, kde Bůh tváří v tvář patřen a duch neustále nasycen bývá tímto pokrmem, kde vítězní bojovníci, majíce ověncenou hlavu věčnými korunami a spojeni jsouce s předzpěvujícími andělskými kůry, zpívají bez ustání Pánu píseň sionskou.«

5. Závěrek.

Advent znamená tolik co příchod, my uvažovali jsme o trojím příchodu našeho Spasitele. Ponejprv přišel jako člověk, kdy naplnili se dnové a zrodil se v betlemské jeskyni. K nám přicházívá když přistupujeme k oltáři, pokorně bijíce se v prsa, říkáme: »Ó Pane, nejsem

hoden, abys vešel do srdce mého.* Přijímáme ho a on pak přebývá v nás a my přebýváme v něm. Ještě jedenkrát objeví se Syn Boží, když přijde soudit živých i mrtvých.

Kéž bychom šťastně dokončili pout života tohoto, abychom pak dosáhli po smrti pravého pokoje, věčné slávy, abychom patřiti mohli na tvář Kristovu a radovati se z darů věčné neporušenosti.

Pevně k Římu!

Kdo a kde jest Petr za dob našich?

Jsem jist, že všichni čtenáři těchto řádků by správně odpověděli k otázce této; ano, docela jistě že by rekli: »Onen muž tam, jest pravý nástupce apoštola Petra, jest skála — Petr — na níž vzdělána jest církev Kristova.

Budiž však, že bychom nevěděli, kdo nyní jest pravý klíčník království Kristova, jeho sv. církve, kdo nyní jest žijící Petr, nuže, pak velmi snadno lze ho nalézt. My jsme příslušníci státu císařství Rakouského. Ve státě Rakouském panuje nyní potomek Rudolfa Habsburského, bývalého krále německého. My bychom rádi věděli, kdo onen potomek jest a kde má své sídlo; ano snad bychom ho rádi viděli a přáli si s ním mluvit. Kdybychom však nevěděli, jak do toho, tu bychom se poptávali. Jsem jist, že by nám školák národní školy odpověděl: »Panovník v Rakousku, potomek krále Rudolfa Habsburského, jest nyní panující císař a král náš František Josef I.; a poukázal by nás do Vídně, kde císař náš má své sídlo, svou residenci. Přišedše do Vídně, snadno bychom o residenci se dozvěděli, mohli bychom si vyprositi audienci u císaře pána, a byvše předpuštěni, viděli bychom nynějšího nástupce Rudolfa Habsburského, ano snad bychom s ním i mluvili. My bychom pak byli docela přesvědčeni, že Rudolf Habsburský ve svém potomku, nynějším panujícím císaři rakouském, Františku

Josefovi I., posud žije. Pak-li by však nám nebylo lze, do Vídně si zajeti, mohli bychom ze záznamu potomků rodu Habsburského se o tom přesvědčiti, že náš císař pán jest skutečně potomek Rudolfa Habsburského.

Právě taktéž velmi snadno jest nám dozvědět se, kdo nyní jest nástupcem zemřelého apoštola Petra, kdo nyní je ta skála, na níž vzdělal Kristus církev svou.

Jest nejvyšším klíčníkem království Božího, církve Kristovy, tedy nástupcem apoštola Petra, některý z panujících mocnářů pozemských? snad car ruský, nebo císař německý, nebo snad král anglický? Nikoliv; žádný z těchto jmenovaných mocnářů, aniž který jiný, jest nástupcem apoštola Petra; tak by zněla odpověď. A pak-li by se kdo přec domýšlel, ano dokonce i tvrdil, že ten, který mocnář jest nejvyšším ředitelem církve Kristovy, následovně i viditelným nástupcem apoštola Petra, mohli bychom mu opatřiti aneb ukázati seznam všech dosavadních nástupců Petrových a řci jemu: »Aj, zde vizte všechny dosavadní nástupce apoštola Petra, v řadě, jak po něm následovali. Jest jich až po dnes 260, a ten poslední jest nyní slavně panující sv. Otec, papež Pius X. Nuže, a sv. Otce, papeže Pia X. nalézt, to docela snadno.«

Loňského roku započal své panování papežské, a katolíci ze všech zemí putují do Říma, aby mu tam, ač uvězněnému,

vzdali svůj hold jako nejvyššímu pastýři stáda Kristova, jako jedině pravému klíčnicku království Božího, církve Kristovy, jako jedině pravému nástupci Petrovu.

Kdo by pak takto poučen a přesvědčen, přec nechtěl uznati Pia X. za nástupce apoštola Petra, o rozumu toho, jakož i o jeho dobré, upřímné vůli, bylo by lze pochybovati.

Na konec třeba ještě uvéstí, že stává církví mnoho o rozličných názvech, církve: jednotná, svatá, pravá, evangelická, anglikánská, pravoslavná, starokatolická a jiné víry. Církví římskou, církví papežskou se nazývati neosmělila se žádná. Římskou církví nazývá se až po dnes toliko církev, jejíž viditelnou hlavou jest vždy stávající biskup římský, nyní papež Pius X., jenž jest nyní nejvyšším pastýřem stáde Kristova, jediným klíčnickem domu Kristova. Římsko-katolická církev je tedy jedině pravou církví Kristovou, ona jediná má Krista celého, se všemi jeho milostmi, zásluhami a svátostmi, ona jediná má všechny prostředky k dosažení spasení věčného; jest tedy samospasitelná.

Žádná z ostatních církví, byť se jmenovala jakkoliv, není pravou církví Kristovou, nemajíc základu od Krista položeného. Výsledek našeho uvažování je tudíž tento:

1. Jen v Kristu lze dojítí spasení věčného.

2. Krista celého nalazáme jen v jeho pravé církvi.

3. Jedině pravá církev Kristova jest však ta, ve které jest Petr, živá skála, t. j. řádný nástupce v biskupské hodnosti apoštola Petra v Římě, ve které jest papež.

4. Papežem jest nyní Pius X. Držíme-li tedy pevně a věrně k papeži Piu X., držíme-li pevně k Římu, jsme v pravé církvi Kristově, nalazli jsme Krista a

můžeme v Ném dojítí spasení věčného. Pak-li někdo jest údem jiné církve, jejížto klíčnickem není Pius X., ten není v domě Kristově, není v jeho pravé církvi, aniž v ní Krista nalazne.

Pakli by však — at jest kdokoliv: rolník nebo měšťan, prostý nebo učený, hrabě nebo kníže, král neb i císař — tvrdil, řka: »Já nepotřebuji nikoho, ani papeže, za prostředníka mezi Bohem a sebou, já obcuji a jednám se svým Bohem a Spasitelem sám,« tomu můžeme odpovéděti takto: »Milý pane, to nezávisí na vás. Na Kristu závisí, zdali vás bez papeže připustí. Nejste zajisté nádobou vyvolenou, jakou byl apoštol Pavel; a tázavšímu se Pavlovi: »Co mám činiti?« odpovéděl Kristus: »Jdi k Ananiášovi!«

Poněvadž pak Kristus nikoli vám, ale papeži odevzdal klíče svého království Božího, a jemu toliko byl řekl: »Komu otevřeš, tomu bude otevřeno,« nezbude vám, než uchýliti se ku klíčnicku království nebeského, k papeži, aby vám otevřel, vás vpustil; jinak zůstanete vně církve Kristovy, ve tmách a v bludech a vaše spasení věčné bude pochybné (v nebezpečí); nebo toliko: »kde Petr — nyní, kde nástupce jeho Pius X. — tam jediné pravá církev Kristova, tam jediné Kristus!

Bůh volvá sobě jistá místa za střediska, z nichž skýtá milostí přehojných. Za středisko pro celou svou církev zvolil město Řím, učiniv je sídlem viditelné hlavy své církve, oslaviv je nad to životem a smrtí nespočetných svatých. Z Říma plyne požehnání Boží u přehojné míře do celého světa.

Chovejmež tudíž my, katolíci římsí, vždy město Řím u velké úctě, lněmež k městu tomu láskou upřímnou, jsouce přesvědčeni, že:

Pevně k Římu — pevně k papeži, nyní Piu X. — jest pevně ku Kristu, v němžto jediné jest spása náš!

Poslední den v roce.

Cokoli číš, čiň moudře, a hled na konec!

A tak dočkali jsme se, milí čtenářové, s pomocí a milostí Boží zase konce roku. Zase utekl celý rok, a to pro mnohé rychle, žili-li šťastně, pro přemnohé pomalu, stíhalo-li je nestěstí, obzvláště nemoc, pro všechny však utekl čas ten úplně a nevrátil se více. Dospěli jsme sice ku konci roku, ale zdaž můžeme dnes také s dobrým svědomím zvolati, jako svatý Pavel: »Dobrý boj jsem bojoval, běh dokonat, víru zachoval?« Ó pozastavme se tedy maličko a rozjímajme o celém roku minulém, složme sobě i Bohu účty ze svého konání v tomto dlouhém čase, abychom jako obchodník dělajíce »inventuru« svědomí svého, poznali, pokročili-li jsme v dobrém, či sli nazpět ve zlém. Kolik asi hodin, ba dní drahého času života nechali jsme uplynouti, aniž bychom co učinili pro Boha, pro spásu duše vlastní, nebo bližního? A kde je tento čas? Uplynul jako voda v řece a ztratil se ve věčnosti jako v moři, a proto ztracen jest i pro nás. A jestli tento rok byl posledním snad v našem v životě, kterak nahradíme tuto ztrátu? Krátké jsou dny života! Proto, kdo v pravdě moudrý jest, snažiti se bude jich co nejvíce pro sebe užiti, a to tak, aby užitek neuplynul s časem, nýbrž přetrval čas a zůstal povždy. Vždyť není život náš nic jiného než-li trh, jen to jest naše, čeho jsme získali, čeho jsme zanedbali, na vždy pro nás ztraceno jest. Jak šťastni jsme dnes, řici-li si můžeme, mnoho jsem získal, mnoho pokladů jsem si dobyl, ale pokladů dle slov Ježíše Krista, které »ani rez nekazí, ani mol nesežtrá, aniž zloději vykopávají«. Kdyby tak ti ubozí zavržení mohli alespoň na jednu hodinu ještě se vrátiti na svět, ó jak pilně, jak horlivě by jí užili, co vše by nečinili, co vše by nesnesli, jen aby si život na věčnosti lépe pojistili! Avšak pro ně již den přestal, noc nastala, kde nikdo již pracovati pro sebe nemůže, zavřena jest brána, za níž není nic jiného nežli »pláč a skřípění zubů«. Hledme ať podobný nás nestihne osud, bojujeme boj dobrý v tomto životě, boj pro Boha, tak připravíme se nejlépe, aby nepřekvapila nás smrt a nenadešel hrozný ortel smrti věčné. Rozjímajme dále, kolik milostí, kolik hřiven světil nám Pán v roce minulém a co jsme s nimi učinili? Byli jsme podobni oněm dvou sluhům, kteří z hřiven pánem propůjčených svědomitě a pilně těžili, tak že dvojnásobný přinesli užitek? Anebo snad onomu lenochu, jenž hřivnu zakopal a o užitek a práci se nestaral? Ó běda nám, zda-li větší část roku utekla nám v nečinnosti, menší v hříších a přemalá v práci dle příkázání Božího? Vždyť přijde Pán, a to brzy a požádá účet z každé minuty života. Pachtil jsi se po radovánkách světských, nuže, kde jsou nyní? Zmizely, a co zbylo tobě? — Smutná vzpomínka a červ ve svědomí. Honil jsi se po chvále lidské a mnohdy raději jsi příkázání Boží přestoupil, abys se zalíbil světu, a hle, kde je ta sláva, ta chvála? Rozplyne se jako dým, ba mnohdy zvrhne se v nenávist a zlobu, a tobě z ní nezbude nežli hořkost, stesk nad nevděkem světa, a výčitky svědomí, žeš i ty nevděčným byl Bohu. A což jestli jsi nahromadil statek vezdejší způsobem nepoctivým? Jak je ti dnes u srdce, když povážíš, žeš tak mnohemu uškodil, že kletba lpí na tvých

penězích? Máš z toho radost? Ó zajisté nikoli! Nespravedlivý peníz pálí na svědomí a budí strach v srdci tvém, že přístě vyžene i to, čeho spravedlivě jsi nabyl, neboť odstoupilo požehnání Boží od tebe, a práce tvé. Všecko toto pomine, jen to ti zůstane, co pro Boha učinil, jen práce pro Boha, jen služba Bohu prokázaná zůstává tobě, naplňuje tě dnes radostí a vzbuzuje blahou naději na štědrou, věčnou odměnu. 8760 hodin má rok, nejméně z nich zajisté věnovali jsme Bohu, ó kéž bychom je byli alespoň úplně a dobře věnovali Bohu a spásu duše své, vždyť veškeren čas jest ztracen, který není pro Boha vynaložen. Sv. apoštol Pavel s důrazem praví: »Víru jsem zachoval« a tím nám chce naznačiti, co potřebné jest. Bojoval boj se světem i s tělem vlastním, i s ďáblem, ale v tom boji nepodleh, nýbrž víru zachoval, věrným zůstal Kristu Pánu, pro nějž bojoval. A jaká byla víra naše v roce minulém? Byla jen na oko, či upřímná, vroucí, vnitřní, vytrvalá? Nešilhali jsme jedním okem k nebi a jedním k světu? Jak mnoho je těch, kdož také praví, že víru mají, ale zatím víry dávno pozbyli, neboť skutkové jejich jsou toho dokladem. Míti víru záleží přece v tom, míti přesvědčení o pravdách náboženství křesťanského, a to tak pevné, že vždy více a více cítí se ovládan pravdami těmito svatými, všude podléhá člověk v pravdě věřící vlivu ducha víry, on jej oživuje v každé době života, jako duše oživuje tělo ve všech pohybech. Potom lze člověku říci, že žije z víry a podle víry, což jest základem pravé spravedlnosti, jakož praví sv. Pavel: »Spravedlivý žije z víry.« (Žid. 10, 38.)

A jaká byla tato víra v nás? Byla účinná? Nesmí se jevití jen v několika činech životních, snad jen v modlitbě, v návštěvě chrámu, postu atd., nýbrž musí pronikati a posvěcovati všechny činy i myšlenky naše, slovy, dojmy, zkrátka celý život náš, tak jako krev proudí ne v jedné žíle, nýbrž ve všech, a tak tělo oživuje. Dáváme-li se říditi tímto vnuknutím sv. víry, tu stáváme se dítkami Božími, dle slov apoštola Páně, »kdožkoli vedeni jsou duchem Božím, jsou synové Boží.« (Řím. 8, 14.) Ano, vedeni býti máme Duchem svatým, jenž ve víře Krista Ježíše nám se dává, nám radí, nás nabádá, nás vede, nás posvěcuje a nás ochraňuje. Tak dospějeme potom k spravedlnosti, které je třeba k odměně věčné. A že svatý apoštol podle víry žil, proto mohl na sklonku života říci: »Víru jsem zachoval.« Ó kéž bychom mohli i my dnes tak říci, víru jsme zachovali, podle ní jsme živi byli, jaká by to byla útěcha pro nás! Vždyť není odměna za to malá. Sám svatý apoštol o ní mluví, říká: »Naposledy uložena jest mi koruna spravedlnosti, kterou dá mi Pán, spravedlivý soudce.« Ano, odměna veliká, koruna slávy věčné za spravedlnost v životě. Nemá nás to pobádati abychom užili času života k takovéto práci? Spravedliví budme ne podle pojmu světa, jenž jinou má spravedlnost, ale podle vůle Boží, která žádá: »Varuj se zlého, hříchu a čin dobré, ctnosti.« A tu zase učí nás víra, co v očích Božích jest hříchem a co ctností, neboť pojem o tom ve světě jest zmatený. Snad ten okamžik, kdy svět opustíme a k soudu se odebereme, není daleko. Proto držíme světlo víry v ruce a v záři jeho kráčíme v před, ono je taktka zrakem Božím, dle slov žalmisty »ve světě tvém uvidíme světlo.« (Ž. 35, 10)

A jestliže jsme více milovali tmu nežli světlo v roce tomto a skutkové naši byli zlí, ó padneme dnes k nohám Ježíšovým s Petrem a Marií Majdalenou a slzami lítosti smáčíme je. Smiluj se, odpusť Spasiteli náš nám všechna provinění naše v roku minulém. Byli jsme jako onen marnotratný syn, který na čas opustil

otce, hřešil, ale nyní jsme jako kající syn, jenž vrací se k otci a prosí za milost a odpuštění. Slibujeme tobě, Pane náš, že věrnými zůstaneme víře tvé, církvi tvé, že pilni budeme přikázání tvých v celém životě svém, neboť voláme se žal-mistou: »Pán osvícení moje a spása moje.« (Ž. 26, 1.) Děkujice tobě z hlubokosti vděčného srdce svého za všechna prokázaná nám dobrodiní v tomto roce, spojujeme úpěnlivou prosbu, bys nás neopouštěl, nýbrž jako dítka své, slabé, nezkušené, v nebezpečích světa vedl, chránil, řídil, osvětloval světlem svaté víry své. Vždyť jsi přislíbil dáti všechno těm, kdož ve víře o něco prosí. Rozmnož ó Pane viru naši, pak rozhojněna bude i naše spravedlnost vezdejší a sladkost naplní nás naděje na budoucí korunu spravedlnosti na věčnosti.

Boh. Hendl.

Marnotratný syn.

(Ostatek.)

Výstup 8.

(Otec za jevištěm volá:)

Mé dítě, Seth můj vrací se!

(Otec vystoupí, Seth mu jde vstříc.)

Otec:

Ach, drahý synu můj!

(Seth před ním klekne.)

Seth:

Ach, otče můj!

(Otec syna zdvihá.)

Seth:

Já proti nebi zhřešil, před tebou;
již hoden nejsem slouti synem tvým.

Mne nenazývej —

(Otec jej líbá.)

Otec:

Synem mým jsi zas!

(Mezitím sluhové vystoupí a v pozadí na vřev patří.)

Otec (k sluhům):

Hned pospěšte a roucho nejlepší
sem přineste a jeho oblecte!
A prsten vzácný dejte na ruku
a obuv na nohy!

(První sluha odejde.)

Pak zabijte

hned tele tučné k hodům radostným!

(Druhý sluha odejde.)

Neb tento syn můj mrtev pro mne byl
a dnes zas znova pro mne obživl;

byl ztracen již a srdce otcovské
jej po letech dnes šťastně našlo.

(Třetí sluha odejde.)

Seth:

Ach odpusť, otče, co jsem provinil!

Otec!

Vše zapomněl jsem již! Vždyť litost tvá
tě očistila, synu, v očích mých!

Seth:

Jsem, otče, nehoden! Však dovol mně,
bych domova práh opět přestoupil!

Otec:

Dřív odstraň však, co připomíná ti
tvou minulost!

Výstup 9.

Předešli. Sluha přináší oděv.

První sluha:

Zde oděv přináším,
a vybral jsem dle přání nejlepší.

Otec:

Chci obléci tě znova oděvem
tvé nevinnosti, tvého dětinství.
Již odlož hřích s otrockým oděvem
a oděv tento chraň si pečlivě!

(Obléká mu oděv.)

Seth:

Jak laskavý jsi, otče, k hříšníku!

(Mezitím vstoupí druhý sluha s drahocenným
prstenem.)

Druhý sluha:

Zde prsten vzácný, tebou žádaný!

Otec:

Na smíru znamení, na prstě svém
ten prsten ponešeš! Jsi synem mým,
mým dědicem a práva svá máš zas!
(Dává mu prsten na prst; — Seth líbá otci ruku.)

Seth:

To znamení tvé lásky přenězné
já s lítostí a studem přijímám.

(Pokleká před ním.)

Ó požehnej mi, otče předobry,
já věrným tobě navždy zůstanu!

Otec (žehnaje):

Buď požehnán od Pána zástupův!
(Otec jej zdvihá. Zatím přináší třetí sluha obuv.)

Třetí sluha (k otci):

Co poručil jsi, zde ti přináším.

Otec:

Tvá noha nikdy již neputaj víc
po drsných cestách dálné ciziny.
Zde obuv vezmi a vždy zmužile
po dobré cestě kráčeť životem!
(Seth obuje si obuv. — Otec políbí jej na čelo.)

Otec:

Již opět jsi mým synem milným.
Vstup v domov drahý, kráčeť s otcem
svým
ku hodům lásky, jež ti přichystal.

Seth:

Jsem nehoden, však tebe poslouchám.
(Otec a Seth odejdou do domu. S nimi dva sluhové.)

Výstup 10.

Druhý sluha zůstane na jevišti.

Sluha:

Hle, opět radost vchází do domu!
A tam přichází s pole starší syn.
Jak zaplesá, že bratr vrátil se
již ztracený a všemi želený.
Než poslyšme, toť hudba zaznívá.
(Z domu zaznívá hudba. — Sluha poslouchá chvíli.)

Sluha:

Dnes slavnost bude v domě veselá.
Však dlouho otec truchlil o syna —
a radost jeho nyní taková,
že těžko poznat jej.
(Hudba zaznívá silněji. Ruben přichází blíže, poslouchá chvíli, pak přistoupí k sluhovi.)

Ruben:

Co znamená to hlučné veselí?
Co oslavují zde? Když do práce
jsem ráno šel, vše ticho bylo přec.

Sluha:

Toť nečekal jsi, pane, zajisté.
Tvůj bratr, chudý, sic však přišel zdrav,
a otec tučně tele poručil
hned zabiti a slavnost schystati.

Ruben:

Seth, pravíš, domů vrátil se a chudý?
A otec káže tučně tele mu
na počest zabiti a těšit se,
že bratr všecek statek promarnil?
Tu truchlit třeba a ne jásat! —
Mne také těší, že se vrátil zas,
však jásatí tu věru netřeba.
V tom otce pochopiti nemohu.

Sluha:

Mám pána zavolat? Snad vysvětlí,
proč jása tak nad synem vráceným.

Ruben:

Jdi, otce vyvolej; já počkám zde.

Sluha:

Jak poroucháš.

(Sluha odejde.)

Výstup 11.

Ruben sám; chodí nepokojně sem i tam.

Ruben:

Toť hádankou! Jak rychle zapomněl
na těžkou vinu, velkou urážku!
S ním truchlil jsem nad synem ne-
zdárným,
jenž podíl svůj s bídáky promrhal
a činy hroznými se proslavil,
jak zvěsti o něm smutné hlásaly.
Teď vrátil se. Bůh zpět jej přivedl;
buď jemu dík, že zase doma je.
Však k čemu jásoť, k čemu hostina,
když jmění polovic již promarnil?

Výstup 12.

Ruben. — Otec vychází z domu.

Otec:

Buď zdrav můj Ruben!

Ruben:

Zdráv buď, otče můj!

Otec:

Tvůj bratr vrátil se, slyš, synu můj!

Tys v žalu, radosti vždy pochopil
mé srdce otcovské a truchlil vždy,
kdy truchlil já, a radoval se zas,
když jásal já. Nuž jásej se mnou dnes
nad Sethem naším, který obživil!
Já hostinu jsem kázal ustrojit
a raduji se srdcem veskerým.
Pojď, synu můj, a s námi vesel se!

Ruben:

Vždy s úctou poslouchal jsem slova tvá
a vůli tvoji konal milerád.
Dnes, otče miléný, však tázati
a diviti se musím bezděky,
proč jásati, kde třeba truchliti,
nač slavnosti, kde třeba pokání,
jež Seth má konati za činy své?
Což zapounněl's, co on ti způsobil?
Což zapomněl's, jak zranil srdce tvé?
Což zapomněl's, jak hořkým zármutkem
a žalem krutým srdce naplnil?
Já často zřel jsem slzy v očích tvých,
nač jásati, když tehdy plakávals?
Což nepromrhal dosti statků tvých?
Chceš obětovat jemu, vše, co máš?
Již dlouhá leta věrně sloužím ti
a rozkazů tvých věrně poslouchám,
a tys mi nedal ani beránka,
bych pohodoval s mými přáteli.
Což nejsem drahý tvému srdci tak
jak ten, jenž bez srdce tě opustil?
Což hřešit mám, bych čině pokání
tvé přízně důkaz mohl spatřiti?
Což třeba tebe zrádně opustit,
bys láskou tvoji pak mne zahrnul?

Otec:

Víc věrnost cením nežli pokání,
můj synu milý! — Tys však stále byl
u otce svého a vše mé je tvé.
Seth urazil mne, avšak nepřestal
být synem mým v mém srdci otcovském.
Zdaž láska má tě vždycky nehřála,

můj synu milý? Víím, tys věrný byl,
však pozbyl's někdy věrné lásky mé?
Což netřpyti se prsten ode mne
na ruce tvé na důkaz lásky mé?
Což nebyl's šťastným podanou ochranou?
Což nesvítilo slunce přízně mé,
z níž paprsek na Setah svítl dnes,
vždy celé na tebe po všechny dny?
Já ctím a miluji tvou věrnost vždy.
Však milovati Setah musím též,
vždyť lituje a činí pokání
a slibuje být dobrým synem zas!
Nuž jásej se mnou, milý synu můj!
Vždyť samo nebe raduje se též,
a andělé radostně s nebe ztí
na dítě, které k otci přišlo zpět!
O raduj se, vždyť radost na místě:
On ztracen byl a opět nalezen.
On mrtev byl a dnes zas ožil nám.
On drahým musí býti zase nám.
Nuž oslavme ten slavný dnešní den!

Ruben:

Tvé lásky hlubokosti klaním se,
a duchu tvému, otče, divím se,
jenž nedostižný v odpouštění jest.
Nuž veselit se budu s tebou též!

Otec:

To od tebe jsem, synu, čekal též.
Tys nejlepší můj syn!

(Obejme jej.)

Nuž k hodům teď,
a bratra obejmí, jenž nebesy
nám vrácen zase byl.

(Otec za ruku vede Rubena do domu. Hudba zazní. — Opona padá. Hudba zní dále; po několika okamžicích opona se zvedá a na jevišti se zjeví živý obraz: Otec, synové, přátelé a služebnictvo při hostině.)

(Aneb živý obraz, představující oba bratry se objímající a otce jim žehnajícího.)

O neposkvrněném Početí bl. Panny Marie.

(Část další.)

Minule popsali jsme velikou onu slavnost, při které před 50 lety zesnulý papež Pius IX. blahé paměti prohlásil učení o neposkvrněném Početí bl. Panny Marie, církvi od počátku držané, za pravdu zjevenou, za článek víry naší katolické.

Jásot nad tím v celé církvi náš podobal se onomu jásotu lidu věřícího, když v Efesu na sněmu církevním r. 431. slavně bylo prohlášeno učení, že Panna Maria jest vpravdě Matkou Boží. Jako tehdy, tak i nyní vzpružena byla úcta k nejsv. Matce Páně, rozohněna láska k ní, a co nejvíce váží, povzbuzena touha její svaté ctnosti v životě následovati.

Ačkoliv úcta Mariánská počátek svůj vzala již za živobyčí blah. Panny, kdy apoštolé a věřící ji jakožto Matku Spasitelovu na nejvyšše ctili, ji milovali, k níž se ve svíceích a trampotách života jako děti k matce utkali, ačkoliv tedy úcta Mariánská již v prvních dobách církve, dobách pronásledování a utrpení kvetla, jak tomu nasvědčují obrazy Mariánské v katakombách, přece rozvinula se měrou nevidanou tehdy, kdy církev svobody nabyla, a kdy proti bludařům veřejně a slavně prohlásila víru svou v Marii Pannu jakožto Matku Boží. Tehdáž stavěny nádherné chrámy na počest Matky Páně, tak na př. tři velebné svatyně v Konstantinopoli zbudované císařovnou Pulcherií, Mariánské chrámy v Jerusalemě, Ceutě, Karthagině a 9 Mariánských kostelů v Římě.

Nadšené chvály ve spisech sv. Otců církevních, mající za předmět panenskou neporušenost a božské mateřství Mariino dokazují, jak veliké účté se těšila Matka Páně u nejlepších synů církve. Tak zachovány jsou nám až podnes chvalozpěvy Mariánské od sv. Cyrilla Alexan-

drinského, sv. Epifania, sv. Ambrože atd. Zázračné obrazy Mariánské došly nevidané úcty, když nesčetné zástupy věřících k nim putovaly, tak na př. byly to obrazy podle vzoru obrazu Mariánského, sv. Lukášem malovaného, které došly velikého rozšíření mezi věřícími. Panenská mravnost a čistota Rodičky Boží vábila mnohé křesťanské panny k následování, a proto odříkaly se světa a zasvěcovaly svůj život službě Boží. Tak panenská císařovna sv. Pulcherie se třemi sestrami svými na dvoře císařském v Konstantinopoli. Zkrátka celý život křesťanů byl proniknut velikou úctou a láskou k panenské Materi Boží, což na mravy lidstva nezůstalo bez utěšených následků.

Jako tehdy učení o pravém mateřství Božím Marie Panny rozhojnilo úctu Mariánskou, a pro život podle víry veleužitečným se stalo, tak i dogma o neposkvrněném jejím Početí nezůstalo beze vlivu a účinku na život vnitřní i zevnější církve katolické. Jako tehdy dle slov sv. Cyrilla Alexandrinského platila zásada: „Maria jakožto Matka Boží jest heslem katolické pravdy,“ tak nyní zase platí zásada katolická oproti novějším názorům náboženským: „Maria jakožto neposkvrněně počatá, jest známkou pravé církve Kristovy.“ Ano, učení o neposkvrněném Početí bl. Panny Marie jest známkou pravé církve Kristovy, neboť protestanté nechťejí o něm ničeho věděti, ač Luther sám veřejně prohlásil, že Maria Panna počatá jest podle duše milosti plná, kdežto rozkolníci Řekové a Rusové nepřijali učení toto, ač velice ctili Pannu Marii, a starokatolíci na svých synodách učení toto skoro zavrhuji, jediní katolíci již dávno před slavným prohlášením tohoto učení za článek víry

závodili v hájení a uctívání této veliké výsady Rodičky Boží. Na důkaz toho uvedeme některé příklady úcty neposkvrněného Početí Panny Marie v dobách starších i novějších.

1. Chrám y. Na místě, kde nejsp. Panna Maria počatá byla v Jerusalemě, nedaleko potoku Bethesda, vystavěla již v 5. století císařovna Eudoxie kostel na počest sv. Anny, matky bl. Panny Marie. Po válkách křižáckých proměněna byla v tureckou mešitu. Roku 1856. daroval kostel tento sultán turecký císaři Napoleonovi III., který jej dal opravit a dne 8. prosince posvětil. V kostele tom smí se každého dne sloužit mše svatá o neposkvrněném Početí P. Marie.

Roku 1481. byl v Dorfu v Horních Rakousích zasvěcen kostel na počest neposkvrněného Početí Panny Marie, roku 1492. kaple v Schärdingu. V království Mariánském v Uhrách napočteno nejméně 51 kostelů zasvěcených tajemství neposkvrněného Početí bl. Rodičky Boží. Slavný chrám v La Salette, kde se Rodička Boží r. 1846. dvěma dětem zjevila, a v Lurdech, kde r. 1858. se 18krát zjevila Bernadettě jakožto neposkvrněné Početí, jsou zasvěceny témuž tajemství.

Největším však a nejvznešenějším památkem jest dóm v Linci, který začal stavěti na počest neposkvrněné Panny Marie, veliký její ctitel a slavný biskup František Josef. Rudigier. Není sice ještě úplně dostavěn, ale co stojí, ukazuje již jak velikolepým stánkem Mariánským dóm tento bude, který má až do nejpozdějších věkův hlásati úctu a lásku věřícího lidu horo-rakouského k neposkvrněné počaté Rodičce Boží.

2. Sloupy, sochy a obrazy. Již od dob nejstarších stavěli předkové naši rádi na náměstích a veřejných místech sloupy se sochami Rodičky Boží, z nichž mnohé nám představují Pannu Marii neposkvrněnou počatou. Takový

sloup se sochou jest ve Vídni na náměstí »am Hof« zvaném, který postaven byl následkem slibu císaře Ferdinanda III. a celé země v bouřích 30leté války. Podobný sloup jest v Praze na staroměstském náměstí, na němž vyryta jsou slova v latině: »Pannē Bohorodičce, bez poskvrny prvotného hříchu počaté, na pamět ochránění města roku 1648.« Sloup tento i se sochou postavil rovněž císař Ferdinand III. na památku, že Praha zachráněna byla před Švédy.

Nejstarší posud známá socha neposkvrněné Rodičky Boží jest z 11. století, známá pod jménem »Dar Ugonā«. Socha jest ze dřeva a mramoru, a v darovací listině stojí výslovně popsáno, že představuje »Pannu Marii, skrze milost Syna jejího ode vši poskvrny prvotní prostou«. Socha neposkvrněné Panny na sloupu stojí také na velikém náměstí Jihlavském od r. 1702., rovněž nalézáme podobné sochy v mnohých našich městech i městečkách, ano i po vsích. I obrazů Mariánských znázorňujících neposkvrněné Početí blah. Panny Marie zachovalo se nám hojně ze starších dob, jak tomu nasvědčuje velkolepá výstava Mariánská v Praze letošního roku otevřená. Obyčejně vyobrazuje se Panna Maria buď s lilii v ruce, což znamená úplnou čistotu, anebo, kterak had na ni útočí, ona však mu nohu na hlavu klade; výjev tento vzat jest z Písma svatého, a dokazuje neposkvrněné Početí matere Ježíšovy.

Zvláštní zmínky zasluhuje obraz Panny Marie na tak zvané milostné medaili zavedené r. 1830. Zde vidíme blah. Pannu stojící na kouli zemské, ruce mající v předu rozvěšené, z nichž vychází zář, což znamená, že ona jako přechistá Matka Páně rozdává milosti. Po zjevení Lurdském vyobrazuje se neposkvrněná Panna Maria, jak se byla Bernadettě zjevila.

3. Missie, obyčejě a řády světské a církevní. Z missií na počest neposkvrněné Panny založených, a nyní blahodárně mezi pohany působících, jest nejstarší založená P. Rochem při ústí řek Uruguai a Paraguai v Americe r. 1624. Počátek missie této byl velmi těžký, ale s pomocí Boží vzkvétala a založila mnoho osad, které nesou jméno Neposkvrněné Početí (Conception); jméno takové má kvetoucí město republiky Argentinské, a podobně i v Mexiku a v jižní Americe ještě deset jiných měst honosí se tímto mariánským názvem.

Na počest neposkvrněné Početí zavedeny jsou mezi lidem katolickým některé krásné obyčejě. Tak ve Španělských již od časů krále Filipa II. až po dnes užívá se pozdravu: »Zdravas Maria nejčistší«, načež se odpoví: »Bez poskvrny počatá«. Podobný pozdrav shledáváme i v Americe, kam jej Španělé přinesli.

Císař Ferdinand III. nařídil, že všichni na universitě vídeňské na hodnost doktorskou povýšení, přísežný slib složití mají, že budou vždy hájiti učení o neposkvrněném Početí bl. Panny Marie. Podobně se dalo i na universitě pražské, a universitách některých v Německu a Uhrách. Obyčej tento trval až do císaře Josefa II. I na průčelí domů svých psávali zbožní katolíci pozdrav neposkvrněné Panny a stavěli tak příbytky své pod její zvláštní ochranu. Na počest neposkvrněného Početí založeny v některých zemích i světské řády, které udělovány bývaly jakožto vyznamenání zasloužilým mužům. Tak v Dánsku již od r. 1190. kvetl »řád slona«, který původně nesl název »bratrstvo Panny Marie«. Za odznak řádový měli zlatou medaili, na jejíž jedné straně byl obraz neposkvrněné Panny Marie a na druhé slona stojícího na hradbách tvrze.

Řád sv. Jiří, založený v Bavorsku v dobách prastarých a obnovený v 18.

století, zavazoval členy své k obzvláštní účtě neposkvrněného Početí bl. Panny Marie.

Že i v církvi povstaly řády, kongregace a bratrstva na počest tohoto tajemství a jméno neposkvrněného Početí nesoucí, jest samozřejmé. Jmenujeme zde »Oblaty neposkvrněného Početí« a společnost bratří Mariánských na počest neposkvrněného Početí, pomíjejíce ostatních mnohých, zejména ženských kongregací.

4. Obzvláštní ctitelé neposkvrněného Početí bl. Panny Marie kdybychom chtěli všechny ze starých a novějších dob uvést, nebyli bychom hotovi. Neboť kdo Pannu Marii miluje a ctí, zajisté v ní ctí její úplnou neporušenost a miluje její neposkvrněnou svatost. Avšak jsou přece mnozí, kteří obzvláštní měli úctu k tomuto tajemství neposkvrněného Početí a úctu tuto také na jevo dávali.

Obzvláštním takovým ctitelům byl bratr Alfons Rodriguez z řádu jezuitského. Ačkoli jinak byl velmi pokorný, mlčenlivý a rád se v ústraní držel, byl hned jiným člověkem, jakmile se jednalo o hájení učení o neposkvrněném Početí. Tu byl plný ohně a výmluvnosti. Vždycky ujišťoval, že nejjistějším prostředkem Ježíši se zalíbiti jest, míti a hájiti víru o neposkvrněném Početí jeho bl. Matky. Netoliko že sám denně zbožně se modlíval hodinky o neposkvrněném Početí, opisoval je pilně a dával jiným, aby se je rovněž modlili. A Matka Páně milovala věrného sluhu a obránce svého. Když r. 1586. na ostrově Majorce v městě Palma slavili svátek nep. Početí bl. Panny Marie a náhle hrozný víchor s bouří nastal, tak že se domy bořily a lidi v ssutinách pohřbívaly, tu zvolal rektor koleje: »Milý bratře, běžte do kostela a usmířte hněv Boží.« A hle! Sotva bratr Alfons před oltářem poklekl a Rodičku Boží o pomoc žádal, ihned

bouře přestala a zasypaní byli všichni šťastně na životě zachráněni.

Jiný veliký ctitel neposkvrněné Rodičky Boží jest nevinný mladík, klerik řádu jezuitského bl. Jan Berchmanns. Ten učinil slib, že první kniha, kterou napíše, bude o nep. Početí Panny Marie, má prý už všecko v hlavě, neboť co byl kdy v knihách otců o tom četl, anebo rozjímáním nalezl, to si vždy pilně zapisoval. Před svou smrtí učinil před nejsv. Svátostí slib, tohoto obsahu: »Já, Jan Berchmanns, nejnehodnější syn tovaryšstva Ježíšova, slibuji tobě a tvému Synu, jež zde v nejsv. Svátosti přítomného vyznávám, že chci vždycky tvé neposkvrněné Početí vyznávat i hájit, nerozhodne-li sv. církev jinak. Na potvrzení toho podepisuji toto svou vlastní krví a přidávám k tomu jméno Ježíš a pečeť tovaryšstva Ježíšova. Roku 1620. Jan Berchmanns I. H. S. Po blažené smrti jeho našel se tento důkaz veliké úcty a lásky jeho k neposkvrněné Matce Páně.

Svatá Františka ze Chantalu, horlila velice pro zavedení svátku neposkvrněného Početí, sama pak se sestrami řeholními jej slavně slavila. Ustanovila též, že po devět dní před svátkem a devět dní po svátku se bude modlívati růženec o neposkvrněném Početí a nejednou se vyslovila, že by život dala pro obhájení této vzácné výsady nejsvětější Panny. Velikou ctitelkou neposkvrněného Početí byla také Anna, císařovna a první choť císaře Ferdinanda II.

Tehdy stavěl se kostel při klášteře kapucínů ve Vídni, kde jest císařská hrobka, a tu dala císařovna přistavěti kapli na počest neposkvrněného Početí bl. Panny Marie r. 1632. Je to nejstarší kaple tomuto svatému tajemství zasvěcená ve Vídni.

I Alfons M. Ratisbone, bývalý žid, ale v Římě před obrazem Rodičky Boží

zázračně na víru obrácený (1842) byl velikým ctitel'em neposkvrněného Početí.

Za dob našich pak čítá bratrstvo Lurdské, které k tomu cíli založeno jest, po celém světě nesčetný skoro počet členů, kteří všickni co nejvíce se přičiňují, aby Marii Pannu neposkvrněné počatou uctívali. Že nade všechny ctitele vynikal papež Pius IX. a biskup Frant. Josef Rudigier v Linci, již jsme pověděli. Aby úcta k neposkvrněné Panně se rozmáhala, pořádány jsou poutě do světoznámého místa Lurd, kamž statisíce lidí ze všech končin světa putuje, kde neposkvrněná Panna posud zázraky a divy činí, uzdravujíc nemocné na těle i na duchu. I z Rakouska byly již poutě takové pořádány; ano i naše vlast českomoravská vyslala r. 1903. značný počet poutníků, a co nejdříve zasazen bude v tamním chrámu růžencovém obraz mosaikový, jakožto záslibný dar národa našeho neposkvrněné Panně.

A roku letošního, kdy slavíme 50letou památku prohlášení učení o neposkvrněném Početí za článek víry, dává lid náš poutěmi a slavnostmi marianskými na jevo, kterak celý proniknut jest láskou a úctou k neposkvrněné Panně, a kterak hluboko v srdci jeho tkví víra v tento článek. Nejslavnější manifestační takové slavnosti byly ve Vídni u sochy neposkvrněné Panny na náměstí »am Hof«, jichž se císař pán s celým dvorem, duchovenstvo vídeňské a všechny katolické spolky s nesčtým počtem věřících účastnili.

Podobná slavnost byla v Praze u sochy Panny Marie na Staroměstském náměstí 25. srpna t. r., která zase ukázala, kterak lid český Matku Páně ctí a miluje, a že vždy zůstane pravda: »Milá bývala Čechům Panna Maria, milí bývali Čechové Panně Marii.«

Aby památka letošní trvale zachována byla, byly mnohé chrámy Mariánské

opraveny, mnohé nové zbudovány. Tak i starý poutní chrám Panny Marie na Sv. Kopečku zastkvěl se letos v novém krásném rouše po šťastně skončené opravě. Kéž neposkvrněná Rodička Boží přijme milostivě tento dárek ku slavnému dni svátku svého, a daří láskou a milostí svou všechny, kdož nějakým způsobem k tomu přispěli.

Nevystihli jsme sice v tomto pojednání ani zdaleka všechno, co se na počest neposkvrněného Početí od věřících katolíků v dobách starších i novějších stalo, ale i z toho, co uvedeno jest, poznáváme, že neposkvrněné Početí jest známkou víry katolické význačnou a že věřící po všechny časy v učení toto věřili, je hájili a všelijakým způsobem tajemství toto oslavovali.

Kéž i my nezůstaneme pozadu, kéž nezapomínáme také, že i nás očistil Bůh křtem svatým a učinil svaté a neposkvrněné. Jaká to přednost, jaká to milost! Maria Panna byla po celý život vděčnou Bohu za sprostění od hříchu prvotného, my však, jak nevděční býváme ba milostitětos i ani nevšímáme. Ó buďmež

za milost tuto vděčnějšími! Nezapomínejme však na slova Žalmisty Páně: »Blahoslavení neposkvrnění, na cestě kteří chodí v zákoně Páně.« (Žalm 118.)

Cesta naše životem jest poskvrněna, hleďme, ať pozor dáme, abychom i my poskvrnění nebyli hříchem těžkým. Prach nechť se nachytá, jen když blátem se nezamážeme. Maria Panna byla po celý život opatrná, aby hřích nedotkl se duše její. Ó jak býváme neopatrní v ohledu tom! Jak zahráváme si často s hříchem jako s ohněm a nepomyšlíme, jak se spáliti můžeme! Učme se z tajemství Mariina býti opatrnějšími. S milostí Boží můžeme zůstatí ctnostnými a k tomu zajisté nám ráda dopomůže bl. Panna Maria. Chceme-li dítkami jejími býti, musíme čistými se zachovati, neboť přecistě matce sluší i čisté dítky míti. Proto volejme: ó Panno Maria, tys potřela hlavu hada pekelného, pomáhej i nám v boji s ním, a neustaň, až zvítězíme, a Tebe ve slávě Tvé užíme, a tam věčně Tobě zpívati budeme zdravas, zdravas, zdravas Maria!

Boh. Hendl.

Srdce Ježíšovo, pramen vši potěchy.

Křesťan v nemoci.

1. Úvodem do měsíce listopadu, kdy odumírá všechna příroda, je slavnost Všem Svatých a památka všech věrných dušiček. Povznášeli nás první svátek do výší nebeských, kde ve výsluní božské lásky požívají svatí toho, »co ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani nevstoupilo do srdce lidského«, uvádí nám následující den »všech zemřelých« pomíjetelnost lidskou na mysl.

Elegickou, pochmurnou náladu budí v nás ponurý podzimní čas; jindy modrá

sluncem zářící obloha halí se v husté řasnaté mlhy, na sežloutlém trávníku neleskne se již žádný pestrý květ, stromy pak povzbývají zelený oděv svůj, list padá po listu...

Vzpomínáme milých zemřelých; před nedávnem žili, radovali se, účast brali s námi na všem, nyní však kryje tělesné pozůstatky jejich černý rov. Čím byli, jsme nyní, čím nyní jsou; budeme za krátko. Dnes mně, zítra tobě, ustanoveno jest člověku zemřítí...

Že umřeme, víme, ale: kdy, kde,

jak, kterak, nevíme. Předchůdcem, poslem smrti bývá nemoc, která skládá mnohdy člověka jediným vzmachem, mnohdy však dlouho poutá ho na lože bolesti. Mnohého z nás již navštívil tento posel Boží, a kdo ho nepoznal, zda jest kdy před ním bezpečen?

Jak počínali jsme si, když ruka Páně dotekla se nás? Co má činiti křesťan, když stihl ho bolestný neduh?

2. »Srdce Ježíšovo, pramene vši potěchy, smiluj se nad námi!« tak voláme v litaniích, a tak volati má každý zbožný křesťan v nemoci. Není ovšem zakázáno, ba naopak jest povinností, abychom poradili se v nemoci se zkušeným lékařem; ale nezapomínejme na Lékaře nebeského, milosrdného božského Samaritána, který může balsámem potěchy, vínem síly a zdraví zažehnati nelitostného hosta. Srdce Ježíšovo, trním ověncené, křížem korunované, budiž předmětem našich myšlenek a úvah v nemoci. »Pojďte ke mně všichni, kteří jste obtíženi a zarmoucení, potěším vás,« volá k nám předobré toto Srdce. Prosme a modleme se k Němu, aby nás naučil, jak kříž těžké nemoci máme nésti. Přesvaté Srdce to je útěchou sklíčených, silou slabých, podporou ubohých, příčinou vši důvěry, pramenem vši potěchy, tránem milosrdenství, zdrojem našeho spasení.

Rozjímej, nemocný křesťane, přehořké bolesti Srdce tohoto kopím probodnutého, a volej k němu z útrob svých: »Nejsvětější Srdce Pána Ježíše, které jsi všechny bolesti, jež jsem zasloužil pro své hříchy, dobrotivě vzalo na sebe a trpělivě snášelo, budiž mi v nemoci mé útočištěm, potěchou, spásou. Posiluj mne skrze zásluhy Svého utrpení, abych snášel bolesti této nemoci trpělivě s odevzdáním do svaté Tvé vůle, uděl mi pokoru, které se mi tolik nedostává. Utrpením vešel jsi, o Ježíši, do slávy Své; kéž, ó Srdce, s Tebou trpím, abych i s Tebou oslaven byl.«

3. Nejsvětější Srdce Ježíšovo, křížem korunované, budiž tobě, křesťane, vzorem, od něho uč se, jak máš snášeti bolesti. »Kristus trpěl za nás, pozůstaviv vám příklad, abyste následovali slépějí jeho. (1 Petr, 2, 21.) Když Srdce jeho zbodeno a trním korunováno bylo, kterak bychom mohli zpěčovati se trpěti? »Protož v trpělivosti běžme k uloženému sobě boji, patříce na původce a dokonavatele víry, Ježíše, kterýž místo předložené sobě radosti strpěl kříž, nedbaje hanby, a sedí na pravici Boží; protož rozpomínejte se na toho, který snášel takový odpor proti sobě od hříšníků, abyste neustávali v myslích svých hynouce,« t. j. v malomyslnost upadající. (K Židům, 12, 1—3.)

»Příklad zajisté dal jsem vám, abyste, jakož jsem já učinil, tak i vy činili,« dí božské Srdce k nám. (Jan 13, 15.) Kterak bych proto mohl v nemoci malomocněti, netrpělivým býti, reptati proti moudrým řízením Božím? »Pán, Bůh tvůj,« píše sv. Bernard (serm. in nat. Mariae), zkouší tě, křesťane, různými způsoby; někdy ustupuje a odvrací se od tebe, ale ne ze zlosti; činí to, aby tě zkoušel, nikoliv však aby zavrhnul. Miluje tě, očekává, čekej i ty na něho v trpělivosti; buď srdatým a statečným. Hříchy tvé nepřekonaly jeho shovívavosti, ať tebe tedy také nepřemohou jeho metly. »Když bolesti doléhají hrozně na nás, když zdá se nám, že nesneseme jich, vzývejme zraněné Srdce Jeho: »Nejsvětější Srdce, což jsou bolesti mé proti tvým! Kterak bych mohl naříkati, uvážím-li, co jsi ty pro mne přetrpělo; věru divím se, že nepuklo jsi bolestí! Proto, Pane, tresci mne na těle, ale zhoj duši mou; rád chci trpěti, ale prosím, vlej do nedokonalého srdce mého lásku, pokoru, trpělivost, poslušnost. Ó kéž bych s Tebou, nejsvětější Srdce, mohl na kříži umříti, abych s Tebou živ byl na věky.«

4. Snášeš, nemocný křesťane, trápení své z lásky k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Volej k němu slovy Pisma: »Požehnáno jest jméno Tvé, Bože otců našich: kterýž když rozhněváš se, milosrdenství učiníš, a v čas souzení hříchy odpouštíš těm, kteříž vzývají Tebe. K Tobě, Pane, tvář svou obracuji, k Tobě oči svých pozdvihuji... Není v moci člověka rada Tvá, ale toť má za jisté každý, kdož Tebe ctí, že život jeho, bude-li ve zkoušení, korunován bude: a bude-li v trestání, k milosrdenství tvému bude moci přijíti. Ty jistě nekochaš se v zahnutí našem, nebo po bouři činíš utišení, a po pláči a kvlení radost vléváš. Budiž jméno Tvé, Bože israelský požehnáno na věky.« (Tobiáš 3, 13—23.)

Sjednucujme utrpení svá s bolestmi nejsvětějšího Srdce, a obětujeme je na pokání svých hříchů; Srdce Ježíšovo, které oplývá bohatstvím pro ty, kteří vzývají Hó, nepustí nás prázdné, nýbrž dá nám za bolesti z lásky k Němu přetrpěné slávu nebeskou. Ze srdce s nejsvětějším Srdcem spojeného kéž fine vřelá modlitba (2 ke Korint. 1, 3, 4.): »Požehnán (buď) Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, Otec milosrdenství, a Bůh všelikého potěšení, kterýž těší nás ve všelikém soužení našem.«

5. Srdce naše budiž, kdykoliv Bůh navštíví nás nemocí, proniknuto hlubokou kajícností, pokládejme nemoc a svízele její za zaslouženou pokutu hříchů svých. Žádný člověk zde na světě není tak spravedlivý a dokonalý, aby nezasloužil zkoušen býti nehodami, buď aby ctnost jeho se zdokonalila nebo upevnila nebo

osvědčila. (S. August. cont. Faust. Lib. 22, cap. 20.)

Otcovská ruka Boží, která tresce, nechce nás zahubiti, nýbrž jen očistiti; »nechceť Bůh smrti hříšníka«. Vzpomeň si, milý křesťane, na dobrodiní, které Ti Bůh prokazoval od prvního dechu tvého, na nebezpečí, z nichž tě vysvobodil, a ty jsi hříchy zbodil jeho nejsvětější Srdce! Zdaž můžeš dosti oplakati, že jsi Srdce to naplnil zármutkem pro své hříchy, že jsi Srdce, které stalo se poslušným až k smrti kříže, zranil svou neposlušností, že jsi od Srdce, které má býti králem a střediskem všech srdcí, se odvrátil a přilnul k ničemným věcem tohoto pomíjějícího světa?

Srdce své skroušeností a lítostí nad hříchy sklíčené přines Bohu v nemoci své za obět, pak splní se na tobě slova žalmu (50, 19): »Srdcem skroušeným a pokorným, Bože, nepohrdneš.«

6. »Nejsvětější Srdce Pána Ježíše! klaním se Tvým nevzpytatelným úradkům, a děkuji Ti, že mne sobě přizpůsobuješ. Trpím, ale však jsem ubohý, nutný hříšník; hříchy svými zasloužil jsem si věčné tresty, ty však měníš je v neskončeném milosrdenství svém v časné pokuty. Vzdal se proto ze srdce mého všechna netrpělivost, z úst ať mi nevyklouzne ni jediné netrpělivé slovíčko! Ó Pane, trestej, zraň mne všemi bolestmi zde na zemi, aby se podobalo srdce mé nejsvětějšímu Srdci tvému kopím probodenému a trnám korunovanému, jen mi neodnímeš nikdy své milosti, nýbrž uděl mi ji zde i na věčnosti.

Dr. Rudolf Zhádněl.

Julie z Massowů.

Obraz konvertitky z 19. století. — Podává *Ign. Zhádněl.* (O.)

15. Smrt.

Roku 1893. viděla paní z Massowů naposledy Řím a byla 4. května u audience, kterou měli němečtí poutníci. Roku 1895. slavila v plné čilosti sedmdesátý rok narozenin, k čemuž jí i svatý Otec sám zaslal blahopřejný telegram.

Stále se obávala, kdo ujme se asi po její smrti spolku »Ut omnes unum« ? Bůh byl jí nápomocen ; poznala v Mnichově u sester Riaglislových princeznu Marii de la Paz, španělskou infantku, která se ráda zavázala, že převezme po Julii předsednictví. Čím více stárla, tím účinněji pracovala a bylo dojemno, viděti stařenu od rána až do večera seděti u psacího stolku a vyřizovati písemné dotazy a zprávy spolku »Ut omnes unum«. Píše přítelkyni v Drážďanech několik měsíců před smrtí: »Dříve, pokud jsem žila úplně po mé vůli, ustříhla jsem v den svatého Martina každodenně polovici něčeho, co se rozděliti dalo ve dvě části a dala polovici chudým. Nyní však připadá mi toto podobenství, a chci polovici mého nejdražšího majetku, totiž času a síly obětovati veřejnosti a mým spolkům, jen že bohužel cítím, že slábnu a stárnu. Ale mám-li pracovati, pak se přičiním a říkám se svatým Martinem: ‚Non recuso labore‘, neodpírám práci.«

Uměla si přizpůsobiti každodenně žal, který se modlila a vybrala si z něho nějakou myšlenku, o níž pak déle a častěji během dne rozjímala. Jejím návodem a spolupůsobením vydal krásný německý překlad žalmů benediktin P. Beda Grundl o velikonočích 1898. Koncem roku onemocněla povážlivě zápallem plic, a obírala se vážně myšlenkou, že povolá ji brzy Bůh; zatím na nový rok 1899 se jí očividně ulevilo a bylo po všem nebezpečí; pracovala opět

s obvyklou neunavností; protože její spolky byly rozšířeny po všem světě, spočívala její hlavní činnost v odpovědích na došlé dotazy a listy. A jaká to byla obrovská pile ! Mívala zvyk, že zapisovala si vždy dopisy které dostala a které odeslala. Roku 1899 dostala 1854 a odeslala 1976 listů, a není mezi těmito listy ani jednoho, který by za něco neděkoval, buď za pomoc duše anebo těla.

V celku byla půl roku nemocna a teprve v červenci mohla se odebrati jak každoročně činívala na cesty na zotavenou; jela do Mohuče, všichni pozorovali, že sestarala; trápil ji záduch mnohdy tak, že uprostřed řeči se zajíkla a nemohla dále mluvit, upustiti musila i od nejmilejší práce, ale nestálost, prudkost dřívější zmizela, byla nyní pokojnější, mírnější. Dříve bývala ráda, navštívil-li ji někdo a jako pravá šlechtice, dovedla každé osobnosti vždy něco příjemného říci; nyní však, zanesena prací, bývala nepokojna a netrpěliva, přišla-li návštěva, přijala takového rušitele ne příliš vlídně, ale hned se vzpamatovala, prosila za odpuštění a vynahradila vše tím větší přívětivostí. Do Štětína vrátila se přes Hamburg, kde navštívila milé příbuzné, vnuky i pravnučky a jela přes Mnichov zpět, všechna tato místa viděla naposledy.

Velikou radost měla paní z Massowů, že jí prozřetelnost božská poslala muže, který se uvázal po její smrti ujmouti se spolku žalmového a převzítí redakci listu spolkového, byl to Bernard Strehler kaplan v Lähnu v pruském Slezsku. Roku 1900 léčila se delší dobu pro neduh v Drážďanech a chtěla odebrati se opět do Štětína; zastavila se u přítelkyně v Postupímě a tam zase povážlivě onemocněla, že nebylo lze prozatím po-

mýšleti na další cestu; mimo to vypukla v klášteře Štětínském horečka, tak že odhodlala se ku zpáteční cestě do Drážďan, a ubytovala se u sedých sester, které se sice neobíraly ošetřováním nemocných, ale přece ujaly se vřele nemocné paní.

Celou zimu z roku 1900 na rok 1901 byla nemocna. Málo spala, trpěla velké bolesti, ale vzdor tomu seděla po celý den u psacího stolku a zodpovídala došlé dopisy. Dne 26. února byla na vlastní žádost zaopatřena svatými svátostmi umírajících. Poslední dopis psala 3. března přítelkyni do Štětína, je skoro nečitelný; píše: »Slabost srdce a vodnatelnost zle mne trápí, cítím, že nebudu dlouho živa, jen něco málo pijí, jísti nemohu, nemohu ležeti, ale sedím po celé noci. Při všem však chválím Boha za strasti, které jsou ku věčné slávě. Nemohu více! Pán budiž mi milostiv. dej mi klidnou noc a milostivý konec! Dobrou noc ve jménu Ježíšově! Amen.« Druhého dne, 4. března, připsala ještě několik slov: »Voda jest již vysoko; sedím stále a očekávám, zda Pán již přijde, ale jsem též vděčna, dočkám-li se dne, a mohu poněkud aspoň zase pracovati.«

Paní z Massowů zemřela tiše ráno 5. března 1902; usnula mezi tím, co sestra rozdělávala v kamnech oheň. Velká milost Boží! Nebylo žádného boje smrtelného, žádných obtíží v dýchání, usnula na věky.

Téhož dne večer byla již dána do rakve. Královna saská poslala, uslyševši o její smrti věnec z konvalinek, který

ji dali k nohám. Druhého dne večer byla v klášterní kapli jednoduchá, ale důstojná pohřební slavnost; řečnili prelát Maaz a kaplan Strehler; mrtvola zavezena po přání nebožky do Rohru, kde ji pochoval arcikněz štětínský Hischberger za ohromného účastenství příbuzných, okolní šlechty a domácího i přespolního lidu. —

Všechny katolické listy v Německu přinesly o nebožce delší vzpomínky a chválily ji. Uvedeme některá zajímavější slova z augsburgského listu »Postzeitung«: »Odešla nám velmi duchaplná, bohatě nadaná a skvěle vzdělaná dáma, nadšená pro vše velké, dobré a krásné, zbožná, obětavá katolička, žena statečná, s nejlepším, nejůstupnějším srdcem a hlubokým citem, pracující ve dne, v noci, sloužící modlitbou a prací svému heslu: „Bohu k počtě, bližnímu k službě“, konvertitka, která hnána láskou svého srdce i své dřívější soudruhy ve víře učiniti chtěla tak šťastnými jak sama byla. Vypadlo jí z pilné ruky péro, jímž psávala po několik desetiletí přemnoho dopisů na osoby všech stavů a do všech dílů světa; zhaslo oko, které sledovalo tak napjatě radosti i bolesti, a všechny osudy církve, které se často zakalilo slzami, když pozorovalo nenávisť lidstva proti církvi; oněměla ústa, která tak výmluvně, jak málo kdo uměl, modlávala se žalmy, která tak krásné, duchu církevnímu přiměřené básnila písně, skončen bohumilý, skutky dobrými bohatý život. Přišla ke Kristu, kterému tak věrně sloužila, kterého milovala tak vřele, vešla do vlasti, po níž tak toužila.«

O sebevraždě.

Nezabíješ! (Páté předkázání Boží.)

Ze se v naší tak chválené osvicené době stále víc a více zločinů páše, dozná každý, kdo poněkud pozoruje lidstvo. A jedním z těchto zločinů jest sebevražda, která se za dob našich rozlízá jako hlíza morová a která bohužel není jen život dospělých omrzeců, nýbrž mnoho obětí si vybírá i mezi mládeží. Je to zajisté znamení přesmutné, vnitřního odpadu od Boha a zákona jeho, hrozný důkaz zkaženosti vůle a slabosti její zároveň. Ustavičně se říká: »Vzdělanost povznese lid, uslechtiřej, nebude potřebl náboženství, osvěta naučí lidi mravnosti atd., a hle, osvěty přibývá sice, to se nedá upřít, ale s ní přibývá i nespokojenosti, omrzlosti v životě, přibývá zločinů místo mravnosti, a přibývá i zločinů nejhorších, jako jest sebevražda. Je to ovšem ovoce stromu, jenž vyrůstá ne na půdě viry, zbožnosti a poslušnosti zákonu Božího, ale stromu odboje, nevěry, neposlušnosti, stromu, jenž kořeny svými tkví na půdě úplně svobodné, nevázané libovůle jednotlivců.

Sňatků manželských ubývá, ne sice z důvodů zdrženlivosti a panické čistoty, nýbrž z důvodů nemravných, aby jednotlivci chutě svým podle libosti hovětí mohli, a život taký velmi často končí sebevraždou. Omrzlost života, způsobená prožitím všech radovánek, teré život skýtati může, slabost k boji životnímu, kterému se nikdo vyhnouti nemůže, choulostivost ve snášení svízěl, bolesti a starosti života, strach před zaslouženým trestem a hanbou světskou, to vše bývá za dob našich příčinou předstíranou, sebevraždy. A tento smutný zjev tak již opanoval vrstvy lidské společnosti, že se v Americe vyskytl jakýsi dr. Karel Jakobs, který docela vydává sebevraždu za nevyléčitelnou nemoc, ba chce zaříditi v Chicagu ústav, kde by kandidáti sebevraždy lehce a příjemně z tohoto světa se odebrati mohli. Píše o tom sám: »Zajisté jest v Chicagu a okolí dosti veliký počet osob, které chtějí si život vzít. Učiním-li jim tedy přechod na onen svět rychlejší a méně hrozný než-li se

to státi může jedem a provazem a revolverem, nejdám v pravdě lidumilně? Proto každý, kdo chce život odhoditi, přijď do mého ústavu.« Pohodlná lenoška čeká na něho, potřebuje jen stisknutí knoflík, a v tom okamžiku octne se duše jeho na věčnosti. Jak odporná to řeč! A přece může za nedlouho ten dr. Karel Jakobs i u nás v Evropě najíti následovníky, neboť vše, co jest zlé a zločinné snáze najde následovníků, než-li co ctnostné jest a bohumilé. Že by snad úřady proti tomu zakročily, nelze doufati, neboť dovoluje-li se, aby se psaly, tiskly a prodávaly spisy sebevraždy oslavující, omlouvající, připouštějící se divadelní představení, kde se vše sebevraždou končí a diváci tleskají, popřádá-li se průchod básním, v nichž se samovražda chválí jakožto dovolená, ano dobrá, ba i hrdinná a takovým básníkům věří svět více nežli Kristu Pánu a sv. evangeliu, pak zajisté dovolí se i takový ústav podle vzoru dra. Karla Jakobse. Tak daleko to dospělo v době naší, že tak hrozný hřích — samovražda — se za nic nepokládá, ba ještě oslavuje, cit náboženský u mnohých už je tak otupený, a desatero Božích přikázání vymizelo tak docela z duší přečetných, že se již ani hříchu tomu nediví, jak bývalo dříve, že ani nepocitují hrůzu nad takovým skutkem, ba že veřejně s vrahem souhlasí. Dokladem toho jsou ty hlučné a od tisíců provázené pohřební průvody sebevrahů, tak že mnohý o lidstvo zasloužilý muž na svém pohřbu ani část účastníků nemívá, jako leckterý sebevrah. Je to zajisté smutný úkaz, který nutí k vážnému přemýšlení. Jeví se zde všude činnost zednářských nevěrců a zapřisáhlých nepřátel náboženství Kristova, která jako ve všem, i zde směřuje k tomu, odloučiti lidi od Boha a od Spasitele Ježíše Krista. A moc těchto zednářů jest velká; vidíme to na Francii, kde nyní panují a církev katolickou krutě pronásledují. Proto také zajisté usilují, aby všechny zákony, směřující k hanbě sebevraždy, pokud ještě v některých zemích platí, odstraněny byly a zdá se, že i to se jim podaří. Tak ve Španělsku nesmí

se posud sebevrah pohřbiti v zemi posvěcené, a to dle zákona státního. Také v protestantském Anglicku nesmí až dosud sebevrah dojíti této cti. Je-li třeba, smí sice na hřbitově pochován býti, ale beze vsí oslavy, a to jen v noci mezi 9 hodinou večerní a 9 ranní. Kníže Nikita černohorský nařídil o sebevrazech takto: »Všichni ti, kdož si život berou anebo jen o to se pokoušejí, jsou za nečestné prohlášeni; mrtvola pak jejich má 24 hodin na šibenici pověšena býti; neboť jest nedůstojné Černohorce, zbaví-li se života, jímž jen Bůh vládne a který jen na bojišti za blaho vlasti obětován býti může.«

Takové zákony jsou ovšem pro naši osvěcenou dobu zastaralé a ne-náviděné, poněvadž vytryskly z vědomí povinnosti náboženské, nanejvýš křesťanské. Podívejme se tedy, co o sebevraždě praví Bůh, čemu nás učí o ní sv. víra naše katolická. »Nezabiješ!« — zní jedno z oněch desíti přikázání, které Bůh již vepsal do svědomí jednoho každého člověka. A co zakazuje přikazem tímto? »Škoditi na životě tělesném i duševním, sobě i jiným.« Kdo si tedy vědomě a svévolně život bere — sebevrah — prohřešuje se těžce proti tomuto přikázání Božímu, a to v trojím směru: 1. Dopouští se zajiště zločinu na božské velebenosti, které jediné náleží právo nad životem a smrtí všech lidí. Vždyť člověk není neodvislým majitelem a vlastníkem života svého, tak jako není původcem jeho. Člověk jest jen zodpovědným držitelem tohoto od Boha mu svěřeného drahocenného daru, kterým si mnoho zásluh získati má pro život věčný. Bereš-li si tedy život, hřešíš hrozně proti Bohu, neboť zacházíš se životem tak, jakoby byl majetkem tvým a ne Božím, upíráš proto Bohu nadvládu a moc nad životem; odhazuješ život, jakoby byl pro tebe mukou a neštěstím a tím hřešíš proti dobrotě a moudrosti Boží, která tobě dar ten z veliké lásky a štědrosti ku spáse a věčné radosti uštědřila. Jak hrozný a ošklivý nevděk vůči Bohu je tedy sebevražda, jak trestuhodný to tedy hřích! 2. Hřeší sebevrah i proti sobě, t. j. spáse věčné duše své. Ukračuje-li si svévolně život, zbavuje se času a příležitosti dobré konati, Boha chváliti,

Bohu sloužiti, zásluh si dobýti, pokání činiti; jako svůj vlastní největší nepřítel vrhá se s otevřenými očima do propasti záhuby, vydává sebe jako buřičský poddaný spravedlnosti božské k věčnému trestu. Tělo sice zahubíš, ale duše přece zůstane, a jak nešťastnou učiníš ji pro věčnost takovým hrozným hříchem. Je tedy sebevrah nepřitelem svým, horším nežli sám ďábel, neboť svévolně si škodí, kdežto onen bez vůle jeho mu škoditi nemůže. Chce dojíti pokoje, a hle, jak asi brozný jest okamžik po dokonání sebevraždy. Jak strašné to procitnutí před soudnou stolicí Boží! Co uvede na své ospravedlnění, kdo se ho ujme? Bůh dával mu času dosti a možná, kdyby byl dále žil, že by si vydobyl Boží lásky a odměny, mohl se snad z něho státi spravedlivý, ba i světec, a hle, vše to zavrhl svévolně, lehkomyslně, všeho toho se zbavil sebevraždou. A kdyby byl dříve svatě živ býval a mnoho sobě zásluh dobyl, vše to je ztracené, neboť umírá přece jen v těžkém hříchu, a to rozhoduje pro celou věčnost. Ó jak trpce bude takový nešťastník naříkati sám na sebe. 3. Hřeší sebevrah proti své rodině i proti celé společnosti lidské. V jakou bídu uvrhuje sebevrah děti své, manželku svou, rodiče, o které se měl dle povinnosti své starati. Jakou bolest připravuje těm, které milovati měl, jakou hanbu rodině, jejíž čest měl hájiti. Přetrhuje mermomocí všechny svazky lásky nejtěplejší, roztrhuje svazky pokrevnosti a příbuzenství a drásá srdce těch, kteří mu lásku svou věnovali. Za živa přechásto říkával, kterak je miluje, a hle, tak ukázal lásku svou! Lhářem byl. A což ti ubozí rodičové! Co se naklopotili, nežli jej vychovali, kolik nocí probděla starostlivá matička u jeho lože, dokud byl maličký, nebo nemocný, co se nastaral, napracoval, naspořil dobrý otec, a hle, všecko zničeno! Chtěli v něm míti radost a oporu v stáří svém, chloubu rodiny, v něm viděli prodloužený život vlastní, a hle, to vše jest svévolně zkaženo! A s bolestí snoubí se hanba, hanba býti otcem, matkou sebevraha! Jak hroznou tíži zodpovědnosti uvaluje na sebe sebevrah, jak ne-citelné musí býti srdce jeho!

Člověk nežije osaměle, nýbrž ve spolku s jinými v obci, zemi, státě.

I k těmto má povinnosti, tak jako oni k němu. Má býti užitečným členem společnosti, s níž žije, ku všeobecnému dobru dle sil přispívati a dobrým příkladem ostatní ušlechťovati. A toho všeho nedbá sebevrah, z povinnosti této se vyzouvá, ba ještě jiné kazí mravně, dávaje hrozný příklad, veliké pohoršení. Jak záhubným hříchem je tedy sebevražda! Aby proto církev katolická hřích tento v očích věřících dle zásluhy osklivým a hrozným učinila, vydala rozličná nařízení, kterými se sebevrah i po smrti ještě trestá na odstrašení živých. Je-li nade vši pochybnost zjištěno, že sebevrah při dobrém vědomí, samovolně si život vzal, nedovoluje církev katolická, aby pohřben byl na místě posvěceném, aby pohřben byl dle obřadů katolických a nepřipouští žádné při tom oslavy. Kdo svévolně si život vzal, vyloučil se z jistě svévolně z počtu věřících, z církve sám, a proto nenáleží mu ony počty pohřební, které církev ostatním díkám svým prokazuje.

Ovšem, že mnozí proto vyčítají církvi tvrdost. Není to tvrdost, nýbrž starostlivá péče o ostatní věřící, aby tak hrozného příkladu nenásledovali. Pro sebevrahy, o nichž s velikou pravděpodobností za to mti možno, že život si vzali z nepříčetnosti, bez rozumu, tresty tyto také neplatí, neboť jest při tom vyloučena vlastní jejich vůle, které jest ku každému zodpovědnému skutku potřebí.

Svět Bohu odcizený ovšem soudí jinak, proti Bohu, proti církvi a dělá ze sebevrahů hrdiny. Je to snad hrdinství, nechce-li někdo snášeti nepřijemnosti, svizele, útrapy tohoto světa? Je to snad hrdinství, páchal-li kdo po léta zločiny, jimiž jiné nešťastnými učinil a nyní, když za ně trest zákusiti má, dopustiti se zločinu ještě horšího? To není hrdinství, nýbrž spíše zbabělost, bezbožnost a pýcha, která dostoupila vrchole šílenosti a zoufalosti. Jidáš jest jejich obrazem. Sebevražď bohužel přibývá rok od roku; neboť přibývá i nevěry a lehkomyšlnosti. I mládež bývá již otrávena četbou nevěreckých anebo nemravných spisů, kažena špatným příkladem, divadly, obrazy atd. Letos na jaře zastřelil se v Praze student 15letý, jenž

v zanechaném dopise píše: „Nevětim v nic, nedoufám nic.“ Jak hrozná to zkáza! A takových studentů zastřelilo se letos několik. Hledá se náprava — navrhuje se to nebo ono, ale nápravě nejjistější se nepřeje, a to jest výchova náboženská. Nepronikne-li zase náboženství víra — bázeň Boží duše mládeže od prvopočátku výchovou zbožnou a náboženskou, nebude lépe. Dokud zase hřích nebude v očích lidstva opravdu hříchem, ježž Bůh tresce, dotud nebude lépe, neboť nyní se hřích za nic zlého nepovažuje. Dokud nebude víra v život posmrtný, nebo, peklo oživena v srdci každého jednotlivce, dotud nebude lépe, neboť přemnozí již ani v posmrtný život nevěří. Proto víra a jen víra Kristova hlásaná církví katolickou, může zachrániti lidstvo před touto morovou ranou sebevražedné choutky. A také jen tu nalézti může člověk pomoci, posily, potěchy ve všem pokušení sebevětším, i tehdy, když již se zdá, že na pokraji zoufalosti stojí. Svaté svátosti, modlitba, mše svatá, jsou zajiště prostředky účinné, jen na nás jest, jich řádně užívat. Životy svatých a světic Božích pak nám ukazují, kterak se v tom či onom utrpení, pokušení, zachovati máme, abychom nedali zlu nad sebou zvítěziti. Kdyby tak sebevrah místo k vodě šel do kostela, kdyby místo bambitky vzal růženec, místo jedu přistoupil k sv. přijímání, tu by zajiště mu přela chuť vzíti si život. Proto návrat k Bohu, ku Kristu, k církvi jest jedinou záchranou naší před tak hrozným zločinem. Toho buďte bedliví, vy rodičové, učitelé a vychovatelé mládeže a nebudete musiti nářikati nad zničenými mladistvými životy synů, dcer a záků svých. Ó kéž se smiluje nejsv. Srdce Páně nad bídným světem nynějším, kéž neposkvrněná Rodička Boží zachráni mateřskou láskou svou lidstvo, klesající v záhubu časnou i věčnou!

Modleme se, aby Bůh nás i všechny lidi chránil i před myšlenkou takovou, aby dal nám trpělivosti v boji a v utrpení dal nám dar bázně Boží, bychom nikdy takovým hříchem Boha neurazili a sami sebe nezahubili. Kéž život svůj až Pán pokyne, z-končíme šťastně a můžeme duši očistěnou odevzdati v ruce tvůrce svého beze strachu!

Boh. Hendl.

Vykupitel byl přislíben a očekáván.

Podává Vojt. Hordák, ř. sv. Ben.

lidstvo nebylo schopno, aby z prvotního svého pádu povstalo, a tak v beznaději zachvácenou velkou pohromou, marně by bylo čekalo na lepší osud, kdyby Bohu bídného stavu lidstva nebylo se sželelo. Právem volá církev svatá v hodinkách »Nejsvětější krve« se sv. Augustinem: »Prodati se mohlo lidstvo, ale vykoupiti nemohlo. Přišel Spasitel a cenu za ně položil.« Ze semene ženy povstati měl ten, jenž stal by se prostředníkem mezi lidem a Bohem, by člověk byl přijat na milost, a trest smrti aby byl změněn ve vyhnanství. Kdy vlastně stalo se toto zaslíbení Vykupitele? Hned po pádu prvorodičů. V první knize Mojžíšově hl. 3. v. 14. a 15. čteme: »I řekl Hospodin k hadu: že jsi to učinil, zlořečený jsi mezi všemi živočichy a zvířaty země: po prsech svých polezeš, a zemí jísti budeš po všechny dny života svého. Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, a mezi semenem tvým a semenem jejím, onať potře hlavu tvou, a ty úklady činiti budeš patě její.« To je první proroctví, první zaslíbení Vykupitele lidstvu. Zdálo by se, že slova ta platí hadu, jak také někteří nepřátelé namítají, že přý tu vlastně je řeč o potírání hada lidmi. Je ovšem pravda, že řeč je o hadu, byl to však skutečně pouhý had, a nic jiného?

Eva, na otázku Hospodinovu: »Proč jsi to učinila?« odpovídá: »Had podvedl mne a jedla jsem.« A hned dále čteme: »I řekl Hospodin Bůh k hadu.« Z těchto uvedených slov už patrně, že to nemohl býti had; neboť přirozenou svou schopností nebo pudem nemohl přece had člověku raditi, aby jedl »z ovoce stromu zapovězeného«. Je tedy jasno, že slova Boží platí ďáblu, který na sebe vzal podobu hada. Vždyť samo Písmo svaté rutí nás a ukazuje, že slovem »had« rozuměti se má ďábel. Tak v »Knize moudrosti« hl. 2. v. 23. a 24.: »Bůh zajiště stvořil člověka neporušitelného, a k obrazu a podobnosti svému učinil jej. Ale závidí ďábla přišla smrt na okresek zemský.« A ve »Zjevení svatého Jana« čteme: »I svržen jest drak ten veliký, drak starý, jenž slove ďábel a satanáš.« Kristus Pán sám to dosvědčuje u sv. Jana hl. 8. v. 44.: »Vy z otce ďábla jste:... ten byl vražedníkem od počátku, a nestál v pravdě.« A abychom ještě uvedli slova sv. Augustina: »Pročež nejchytřejším ze všech zvířat, to jest nejúskočnějším, tak nazván jest had pro chytrost ďábla, který v něm a skrze něho konal lest.« (De gent.) Ďábel to tedy byl, který ženu omámiv lichotivými slovy, učinil počátek záhuby naší. Nezřízená touha vyniknouti nad, neb aspoň se rovnati Bohu, zaslepila první ženu a muže, pýcha, jež je počátkem všeho hříchu uvalila na lidstvo přisný trest »První lidé nebyli by hadem podvedeni a zavržení bývali, kdyby nebyli chtěli míti více než obdrželi a skutečně byli.« (Sv. Aug. in Ps. 118.) Jakoby hrůzcu zastrášené prvorodiče těši Bůh a slibuje jim záchranu: »Ona potře hlavu tvou.« Ukazuje tedy zřejmě člověku Bůh, že dosud ďábel neslaví triumfy vítězství nad pokleslým člověkem, ano člověku slibuje vyhru v boji s jeho škůdcem: »Onať potře hlavu tvou.« První rodiče jistě cítili velké štěstí, jak zachvělo celou jejich bytostí, tak asi, jak námi prochvívá hřejivé, uspokojivé jakési blaho, když kněz nám odpouští hříchy, jimiž jsme urazili Boha samého.

Adam dobře rozuměl slovům Božím, cítil, že přijde kdosi, jenž sejme tíži hříchů s beder lidstva, i obrací se k ženě své a dává jí jméno Eva, t. j. matka živých; tak by ji jistě nebyl nazval, kdyby byl věděl, že nepříjde spása, odpuštění. A když Evě narodil se první syn, volala: »Obdržela jsem člověka skrze Boha.« Proč by se byla radovala, kdyby nemluvně, jako zlořečené sítě, určeno bylo k věčné smrti? A dále, Kain a Abel obětují Bohu, jistě nečiní to z nějakého nahodilého nápadu, nýbrž zvyk ten přijali od rodičů. A kdo obětuje, má nutné

náboženství; náboženství však si nelze mysliti bez ducha naplněného věčností k Bohu a doufajícího v Boží milosrdenství, tedy už oni první rodiče měli naději na vykoupění. »Věrou obětoval Abel lepší obět nežli Kain«, ale kdyby nebyl měl naději na vykoupění, nebyl by si mohl žádných zásluh vydobýti, byť by obětoval sebe více. A v »Knize moudrosti« čteme: »Moudrost toho, který utvořen jest první od Boha... vyvedla z provinění jeho, a dala mu moc, aby panoval nade vším«. To by se však nebylo mohlo státi bez pokání, a tedy bez naděje na osvobození z moci ďábla. A naděje na tohoto vysvoboditele z béd a útrap, jenž uzavřené nebe otevře, živena byla v celém starém zákoně, až konečně se zjevil. Je známo, že Seth, jenž nastoupil po zavražděném Abelu, byl vroucím ctitelem Boha, a že tuto úctu zdědili po něm i jeho potomci, vždyť nazývali se »synové Boží«. Syn Sethův »počal vzývati jméno Hospodinovo«, t. j. sloužil Bohu, Henoch »chodil s Bohem«. A když potom nastala náboženská vlažnost a zapomnění na Boha, povstal Noe, »muž spravedlivý a dokonalý v rodech svých«. Od Noema k Semovi, od tohoto k Abrahamovi, Jakobovi, Isakovi atd., živena byla naděje na Vykupitele a touženo po něm, jak velmi přesvědčivě praví sv. Pavel v listě k Židům hl. 11., jen je třeba pozorně čísti, a hned vysvitne nám, zda měli svatí otcové starozákonní viru v Messiáše či ne. »U víře zemřeli ti všichni, nevzavše zaslíbení, ale zdaleka k nim prohlédajíce a je vítajíce a vyznávajíce, že jsou pouťníci a hosté na zemi.« (Žid. 10, 13.)

Též z obětí možno souditi, že uznáván a čekán byl Vykupitel. Neboť obět přináší se za hřích, na usmíření Boha, a jakmile je zde hřích, nutně následovati musí i touha, by hřích tento byl odpuštěn, smázn — a to učinil Spasitel. A že se ve Starém Zákoně obětovalo, je věcí dostatečně známou.

Díváme-li se na vycházející slunce, vidíme ho nejdřív jen kousek, pak víc a více, až se nám konečně objeví v celé své kráse. Tak rovněž čím více blížila se doba zrození Vykupitele, bylo ho jakoby jasněji viděti, t. j. bylo o něm vždy víc a více předpovídáno, že vskutku se narodí. Všimneme si jen žalmů a proroků, a viděti budeme s jakou přesvědčivou silou čekán byl osvoboditel lidstva. Uvedu jen některá místa. Celý žalm 71. vyličuje království přístiho Messiáše, rovněž tak žalm 88. A což říci o prorocích: Oseáš, Micheáš, Isaiáš, Jeremiáš, Habakuk, a po zajiť Aggeus, Malachias, Zachariáš. Jak skvěle a přesvědčivě je jen proroctví Isaiášovo: »Aj, Panna počne a porodí syna, a nazváno bude jméno jeho Emmanuel« (7, 14), a jiné: »Rosu dejte nebesa s hůry, a oblakové deštěte spravedlivého: otevři se země a vypuť Spasitele«. (45, 8.) A proto Micheáš tvrdí nejen, že se narodí, nýbrž i kde: »A ty Betléme Efrata maličký jsi v tisících judských: z tebe mi vyjde, jenž bude panovníkem v Izraeli, východové Jeho od počátku, ode dnů věčnosti« (5, 2), a Zachariáš: »Plesej velice dcero sionská, vesel se dcero jerusalemská: aj, král tvůj přijde tobě spravedlivý a Spasitel.«

Z krátkého nástinu viděti, jak přišel na svět hřích a s ním pokuta, jak lidstvo pláče a volá o pomoc a smilování, a rozněvaný Bůh se usmívá, smilovává se nad člověkem a posílá co má nejdražšího jednorozeného Syna. Nuž přijď už, ždaný Spasiteli, očisť duše, naprav srdce a rozněž je velkou k Tobě láskou. Ty dítě nevinné a svaté, posvěť i nás, až u jeslí se Tobě pokloníme, nesouce Ti dary: pokory a poslušnosti, velké věřel lásky.

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXIX. Z denníku missionářova.

Missionář P. Ludvig v Mrogoro v německé východní Africe cestoval jedenkrát ze své stanice Mrogoro do Bagamoya na východním mořském pobřeží, aby se tam v ústřední stanici účastnil duchovních cvičení. Cestou poznamenával si důležitější přihody čili, jak říkáme, psal denník, a já neváhám milé čtenáře »Školy« s obsahem jeho denníku seznámiti. On píše:

Dne 9. srpna 1904. Kdybychom neměli dnes slavnosti prvního sv. přijímání, byl bych už na pochodě na pobřeží do Bagamoya, kde se po dvou letech zase budu moci účastniti duchovních cvičení. Dnes přistupuje 214 křesťanů ponejprv ke stolu Páně. Radost, kterou cítím dnes, ulehčuje mi velmi všechny práce a námahy, které s přípravou na dalekou cestu jsou spojeny.

10. srpna. Již časně zrána jest v misií čilý život. Vypravuji na cestu svou malou karavanu. V poledne berou moji nosičové — jest jich celkem pět — svá břemena, já vstupuji na svého mezka, loučím se se svými spolubratry a jedu v širou step. Mým nejbližším cílem jest missie Mandera, kde, jak doufám, zastihnu P. Waltera, jenž z Mhondy odcestoval.

První den zdá se býti zlým znamením pro nastávající cestu. Když pozdě v noci dorazím na místo, kde máme nocovati, ohlédnu se po svých nosičích, ale nevidím žádného. Dávěruje, že mne nosičové následovati budou — neboť nosičové mrogorští jsou pro svou vytrvalost a rychlost široko daleko známí — jel jsem napřed. Minuty zdají se mi býti hodinami. Čekám nadarmo. Teprv o půlnoci došli, vmlouvajíce se, že zbloudili.

11. srpna. Půlnoc minula a měsíc na obloze nebeské vždy výše vystupuje. Zdá se, jakoby nás vybízel, abychom jeho světla a nočního chladu použili a až k nejbližšímu noclehu, jenž nemá býti daleko, cestovali. Přijímáme jeho pozvání a po krátkém odpočinku ubírá se karavana cestičkou černochů, sotva znatelnou, tichou stepí. Asi dvě hodiny před

nejbližším noclehem praví mi najednou nosiči, že dosavadní cesta »umřela«, t. j. zmizela a jiné že neznají. Co nyní? Nazdarbůh širou stepí cestovati není radno, proto káží nosičům, aby zavazadla odložili a šli na výzvědy, ježto na blízku jsou zajisté nějaké vesnice. Zatím jsem něco studeného pojedl. Za nedlouho vrací se nosiči a oznamují, že našli dobrou cestu, která vede do jakési dědiny. Za tři hodiny na to jsme skutečně již v dědině a po přestálých svízlech odpočíváme.

12. srpna. Obloha je zamračena a prší. Přes to musíme vyraziti. Po malé chvilce pozorují, že nosiči namáhavě trávu rozhrnují a cestu hleďají, a brzy na to slyším opět nemilou zvěst: »Cesta umřela.« Za dřívějších dob bývalo zde jinak. Člověk potkával cestou lidi, kteří chodili ze vsi do vsi, z lesů nosili dříví anebo na lov vycházeli. Ale před lety řádil zde hladomor a od té doby jsou mnohé osady opuštěny. Obyvatelé usadili se na blízku velké silnice, kterou se ubírají karavany; tam vydělají si peníze a vedou život bezstarostný. Dřívějších cest se zřídka jenom používá a proto ztrácejí se v stepi. Bloudíme dlouho; konečně vidíme černocho, jenž kácí stromy. Černoch ukazuje nám cestu. Pořád ještě leje. Šest hodin jsme již na pochodě a když přicházíme k bidným chatrčím, dovidáme se, že jsme se od svého východiště pouze dvě hodiny vzdálili. Není na nás suché nitky. Sušíme svůj oděv na ohni. Nemyslil jsem, že v tomto počasí by mohl spadnouti tak prudký liják.

13. srpna. Můj mezek hlásí se nemocným. Na stepi nenašel trávy a vody podle své chuti a trpí nyní žaludečním neduhem. Abych ho šetril, půjdu pěšky. Za prvního kupování vydáváme se na cestu a v dešti a blátě vlečeme se do večera. U močálovitého jezera, jménem Ubiki, svalil se můj nosič a spadl i se zavazady do vody, tak že nemohu nyní ani svého oděvu zaměnití.

14. srpna. Mračna se rozptýlila, slunce se přívětivě usmívá. Cestujeme krajinou, která trpí nedostatkem vody. Poslední déšť byl pro zdejší obyvatele

velkým dobrodiním, neboť mohou nyní své zásoby vody obnoviti. Skutečně vidíme ve všech slujích, kterými se ubíráme, ženy, čerpající vodu. Hádají se mezi sebou a hašteří, neboť každá chce nabratí vody dříve než ostatní. Voda se doma vlévá do velkých hliněných hrnců, a je-li jich 20—30 naplněno, mají dostatečnou zásobu vody až do příštího období deštěvého. Káží také svému kuchtiku, aby mi donesl vody, abych si mohl uvařit čaj. Kuchtik donáší mi tekutinu, která je neprůhledná, odporně zapáchá a průjem způsobuje. Možná, že by mému mezku prokázala dobrou službu, kdyby ji jenom chtěl pít.

Okolo desáté hodiny před polednem ukazují se na obzoru missijní stanice Mandera, která leží na protějším břehu řeky Vamy. Řeka je velkolepá, ale trochu široká, a to mne znepokojuje. Vysoko ve vzduchu pnou se přes řeku 4 železné dráty, které k mohutným stromům na obou březích jsou připevněny. To jest »most« přes řeku. Chopiv se drátů, šoupám se pomalu a opatrně ku předu; kdybych spadl, octl bych se v tlamě některého z krokodilů, jimiž řeka se hemží. Do smrti nezapomenu na onu čtvrt hodiny, když jsem řeku Vamu přecházel. Divím se jenom, že domorodci tento »most« nenazvali mostem »čertovým«. Brzy na to přicházíme do stanice Mandery, kde nalézám některé známé spolubratry. Jeden z nich, můj bývalý spolužák, připomíná mi u oběda, že dnes slavím své třicetileté narozeniny. Má pravdu. Jak rychle plyne čas zde v Africe! Maličko, a naše skutky nás budou následovati do hrobu.

15. srpna. Sešli jsme se tu v Mandere na slavnost Nanebevzetí Marie Panny tři kněží a dva bratři, událost to v dějinách stanice velmi řídká. O půl deváté konají se slavné služby Boží s přísluhou. Kaple jest příliš malá, než aby pojmuti mohla všechny černochoy, kteří ze všech stran na slavnost přišli. Všichni, kteří už byli u prvního svatého přijímání, přistupují ke stolu Páně.

Nejdůstojnější náš biskup Allgeyr, nazval Manderu »perlou stepi«. Velmi případně. Mandera je pravá oasa, krásná kyčice, obklopená poustou stepí. Zdá se, jakoby si všechny ovocné stromy tam

byly daly dostaveníčko. Avšak tato oasa nepovstala zázrakem. Svůj původ a vzrůst děkuje neunavně pili missionářů. A teprve zahrada na zeleninu! Bratr Alexander a po něm bratr Efrém konali tu pravé divy. Nechci snad chváliti missionářů, ale zde musí uznati každý, že jenom řeholníci jsou schopni, vykonati dílo takové! Vůbec práce missionářů bratří je nejlepším prostředkem, kterým hlásání evangelia se podporuje. Missionáři bratří mají povinnost, černochoy v práci cvičiti a o to se starati, aby obyvatelé té které missijní stanice se sami uživití mohli.

Okoli Mandery je pořádku obydleno. Jenom zcela znenáhla zotavuje se po strašném hladomoru, který zde nedávno řádil. Vykládá se mi, že obyvatelé byli dříve lidožrouty. Možná; ale nyní jsou mírní, přístupní a lepší, než všichni ostatní kmenové, jež jsem dosud seznal.

16. srpna. Před polednem, když vše bylo hotovo a já jsem s P. Valtrem a bratrem Evaristem se chystal na cestu k pobřeží, dostavila se zimnice, která mi brání s lůžka povstati.

17. srpna. Přispěním dobrého P. Diethinga, jenž mne s trpělivostí vpravdě mateřskou ošetřuje a od mého lůžka ani na krok se nevzdaluje, zimnice znenáhla popouští a já mohu pomýšleti na další pochod. P. Diething pomáhá mi při přechodu řeky Vamy; převáží mne na člunu, abych se nemusil šoupati po »čertovém mostě«. Na protějším břehu loučím se se svými spolubratry a vsedám zase na mezku, jenž jak se zdá, je zase dobré myslí. Po dvou hodinách přicházím do Madety, jež jest vedlejší stanicí Mandery. Sotva se tam octnu, dostávám zase zimnici. Následující noc jest mi mnoho trpěti, tak že se odhodlávám, většinu zavazadel ze nechat a od svých nosičů až do Bagamoya se dávám nésti.

18. srpna. Z rána zimnice popouští a proto zkouším, zda budu moci na mezku jeti. Po čtyřhodinném pochodu opouštějí mne sily. Zmocňuje se mne silná horečka. Káží tedy postavit stan, upravití polní lůžko a lehnou si. Jest mi, jako bych byl všecek obložen ledem. Zuby drkotají a všem příkrývkám i tropickému vedru na vzdory žádná teplo do

těla nepřichází. Požív horkého čaje, cítím, že jest mi lépe.

19. srpna. Zimnice má velkou podobnost s nemocí mořskou. Důklad nával její trvá, myslí člověk, že udeřila poslední jeho hodinka. Když však zimnice ochabla, zapomíná na přestálé bolesti a jest mu, jakoby: byl vstal z mrtvých. V takové náladě jsem dnes z rána. Již o dvou hodinách dala se moje malá karavana na pochod, aby, dá-li Bůh, cestu 50 kilometrů dlouhou, která mne ještě od pomoci dělí, urazila. Moje myšlenky předběhly mne již do Bagamoyu, kde moji spolubratři byli právě včera duchovní cvičení započali.

O polednách odpocíváme. Vaříme oběd a já ponejprv po dvou dnech mohu něčeho požití. Konečně k páté hodině vidíme pobřežní háje palmové a v dáli Indický ocean, její radostně pozdravuji. Několik kilometrů před Bagamoyem potkávám dva pány od okresního úřadu, kteří se mi nabízejí, že mne svezou. Jízda povozem! Před dvěma lety ještě byla nemožná. Šťastně příjíždím k večeru k naší missii, kde radostně shledání s mými spolubratry mne hojně odměňuje za přestálé svízele na cestě.

XXX. Malá Anežka.

Šlechtným duším, které rády mírní a oslazují nouzi a bídu svých bližních, chci vypravovati dojemný příběh. Z příběhu toho poznají, jak velké dobrodini prokazují svému bližnímu, jestliže missie sebe menší almužnou podporují.

„Naše nemocnice,“ vypravuje jistý missionář ze severní Afriky, „byla bezmála již dostavěna a já jsem již pomýšlel několik nemocných do ní přijati, když k nám přivedli děvče, asi deset roků staré. Chuderka byla v obličeji strašně zahavena rakovinou. Obličej byl znetvořen, jediné černé, velké oči byly dosud nemocí nedotknuty. Ubohá! Od kohosi byla slyšela, že bílí missionáři na stanici Panny Marie Vítězné vždy jsou ochotni hojiti rány a mírniti nouzi. Aniž věděla co bližšího, vydala se na cestu k nám a vyhledala naši stanici. Podrobil jsem jí krátkému výslechu; vypravovala toto: „Pocházím z kmene pastýřského Bahimů, krále Koki. Má matka a já, byly jsme před delším časem od sebe odděleny a na různá místa

prodány. Nikdy neměli moji páni se mnou kouska útrpnosti. Vrátila-li jsem se z lesa, byla jim má nuše vždycky příliš malá a dostala jsem proto bití. Když jsem z řeky přinesla vody, donesla jsem jí vždycky málo a byla jsem zase bita. Doma i na poli žádali na mne práci jako od dospělých a byla-li jsem nemocna, léčili mne holci. „Nejsi-li spokojena,“ říkával mi můj pán, „zabiji tě, anebo tě vysadím v lese a staneš se kořistí dravé zvěře.“ Hle, otče, sčítej tyto rány, můžes-li; jsou to jizvy po obdržených ranách.“ A chuderka ukazovala mi při těch slovech své strašně vychrslé a zraněné údy.

„Nemohla jsem to déle vydržeti,“ vypravovala dále, „a domnívala jsem se již, že musím umřít, když jsem se šťastnou náhodou dověděla o „bílých missionářích“ v Bikiře. Dojdeš-li k nim, pravila jsem sama u sebe, jsi zachráněna. A nyní jsem zde a jsem tvou otrokyní; učiň se mnou, co chceš. Toliko o to tě úpěnlivě prosím, nevydávej mne mému pánovi.“ Ubohá uprchlice netušila, že hned při prvních slovech si nás zcela získala. „Moniko,“ pravil jsem správkyni nemocnice, „svěřuji ti tuto malou nemocnou, bude naší první chovankou.“ A zatím co dítě nevědělo, jak by mělo svou vědeckost dáti na jevo, odebral jsem se k nejsvětější Panně, abych jí za toto setkání poděkoval.

Nyní nazývá se náš malý uprchlík z kmene Bahimů Anežka. Nosí na šíji křížek a růženec a dává ostatním svou zbožností dobrý příklad. Uprostřed nemocných, z nichž každodenně několik umírá, je vtělenou trpělivostí a něžností. Trpí s úsměvem a nenaríká nikdy na děsnou rakovinu, která její tělo užírá a čeká s nebeskou vpravdě trpělivostí, až poslední zbytek stěny spadne, která ji od patření na tvář Boží odděluje. A jestliže ostatní děti zde, rovněž tak rozverné jako všude jinde, ji pro její znetvořený obličej škádlí, nehněvá se na ně, ale usmívajíc se, říká: „Jen se smějte, že jsem škaredá, ale v nebi budu mítí obličej krásnější než vy všechny.“

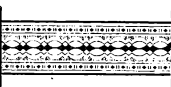
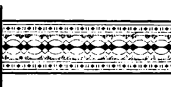
Spasení své bude naše Anežka děkovati jedenkrát Pánu Bohu, avšak na druhém místě zajisté i almužné šlechtných dobrodinců, kteří nám umožnili nemocnici postavit.

Různé zprávy.

Zprávy z řádu benediktinského. Blíže Rüdesheimu, městečka severně od Mohuče, jest malý pabrček, na němž vystaven byl v posledních čtyř letech nový, velkolepý, celou krajinu okolní ovládající klášter a kostel v ušlechtilém slohu románském. Základ k této budově byl položen dne 2. července 1900, kdy ve slavnostním procesi šel průvod z farního kostela Eibingen a ubíral se k místu, kde brzy započítí se mělo se stavbou. Díky Bohu, stavba letos ukončena a 17. září 1904 přijelo několik sester benediktinek z kláštera pražského, sv. Gabriela, a bylo uvedeno biskupem z Limburgu vdp. Dom. Willy za průvodu nesmírného počtu kněží a věřících do nového kláštera. Převorka nesla část ostatků sv. Hildegardy, které darovala s přivolením příslušných úřadů obce Eibingen, kdež jsou na oltáři ostatky této světky. Slavnostní kázání měl vdp. kanovník z Limburgu M. Köbler. Budova klášterní jest o dvou poschodích, má délku 100 metrův, uvnitř jsou dva dvory; přistavěn je krásný kostel s dvěma věžemi. Všechn náklad na stavbu vedl kníže K. Löwenstein, který odevzdal u vchodu klíče nové představené, při čemž promluvil vdp. opat z Maria-Laach, přeje, aby nový klášter byl všemu šířmu okolí oltářem na výšině postaveným. — V Římě zemřel v klášteře sv. Pavla opat benediktinský vdp. P. B. Osländer. Zvěčnělý byl pravým otcem svého kláštera a ač byl rodem Němec, přece byl od svých klášterníků vesměs Italů zvolen za opata. Narodil se r. 1833 a zemřel 7. září 1904. Nástupcem jeho jest vdp. P. Jan del Papa.

Podivné jsou cesty prozřetelnosti božské. Kdybychom nevěděli, že všemohoucí ruka Boží vždy vše, i na pohled praneapatné věci vede k vytknutému cíli, přepisovali bychom mnohdy věšicos čiré náhodě. Kardinál baltimorský Gibbons vypravuje ve svém spisu »Vyslanec Kristův«: »Paní jistého vynikajícího právníka obdržela poštou ze sousedního města balík letních látek. Věci tyto byly zabaleny do laciných katolických denních listů. Jelikož se paničce, která byla protestantkou, zdálo, že je v nich leccos nového, odložila je stranou, by si je příležitostně přečetla. V jednom čísle

bylo několik jen řádků o katolicismu; tyto řádky vzbudily v jejím srdci touhu dozvědět se o této věci něco určitějšího. Zkrátka a dobře: pátrala a nalezla v naší svaté víře vše, po čem prahla její duše a po několika měsících konvertovala sama a celá její rodina.« Arcibiskup z New-Yorku Hughes vypravoval roku 1840. následující příběh: »Bylo na jaře r. 1836, kdy v podvečer přišel k rodině plukovníka Doggeho v Pompey Hilla podomní obchodník a prosil o nocleh. Pohostinná protestantská rodina ochotně vyhověla jeho prosbě. Při večeři však poznali hostitelé z řeči cizincovy, že přijali pod střechu katolíka. Paní Doggeova, a nikdo jí neměl za zlé, neboť tehdy byli nekatolíci příliš zaujati proti katolíkům, měla sto chutí odpravit hosta; než dobrotě jejího srdce podánilo se překonati náboženské předsudky, tak že host přece jen u nich zůstal. Ráno, nežli vybral se obchodník na další cestu, daroval paní Doggeové na důkaz své vděčnosti výtisk Milnerova spisu: Konec sporu. Manželé Doggeovi pustili se po mnohých rozpacích do četby této knihy, i dočetli se v ní, poprvé ve svém životě, správného výkladu katolického učení. Po přečtení té knihy objednali si více a více katolických knih z New-Yorku. A následek byl, že nabyli přesvědčení o správnosti katolického učení. Kněze katolického spatřili ponejprv roku 1836. v Utice, když se k němu dostavili se žádostí o svatý křest. Krátce po tom konvertovala celá rodina a několik ještě jejích přátel, v celku šestnáct osob. Někteří potomci byli horlivými dělníky na vinici Páně. Jedna dcera zemřela jako klášterní sestra. V severní Karolině ve Spojených severoamerických Státech konvertoval proslulý lékař doktor Urong a tážán byv kardinálem Gibbonsem, co ho vlastně upozornilo na církev katolickou, odpověděl: »První záblesk o tomto předmětu vzešel mi z jedněch new-yorských novin, v nichž bylo uveřejněno překrásné kázání o některých základních pravdách katolického učení. Až do té chvíle nepokládal jsem církev katolickou za hodnu vážnější úvahy.« Ig. 2h.

Katolické hnutí.

(Hlavní úmysl.)

Nestačí jen naříkat na zlé časy a poměry, nestačí jen spínat ruce k nebi, spoléhat se na Pána Boha a při tom býti netečným a lhotejným, nýbrž je třeba také přičiníti se a ruce k dílu přiložiti. Nač dal nám dobrotivý Bůh rozum a svobodnou vůli, schopnosti duševní a tělesné, leč abychom jimi v životě těžili. V ten smysl promluvil slavné paměti Pius IX. roku 1877 v jedné řeči své. Lidé prosí Boha o pomoc ve zlých časech, ale sami nečiní, co se Bohu líbí. Mnozí spoléhají se jen na svou modlitbu a očekávají konec zlých časů. Táhne se co chvilce: »Brzo-li pak bude konec souzení?« Kdy? Tehdy, pravím vám, když projevům zbožnosti ve chrámě odpovídati bude také život veřejný. Tak asi mluvil papež Pius IX. Naráží slovy svými na netečnost katolíků, kteří sice modlí se doma i v kostele, sami jsou opravdu hodnými, avšak nechají ostatní vše běžet svou cestou, jakoby jim po veřejném životě nic nebylo. Právě naopak máme jako praví katolíci zasahovat i do života veřejného a neustupovat s pole nepřátelům církve a Boha samého. Nestačí ke spasení, abychom víru toliko znali a v srdci chovali, musíme ji také zevně slovem i skutkem vyznávat dle slov Pána Ježíše: »Kdožkoli mne vyzná před lidmi, toho i já vyznam před Otcem svým, jenž jest v nebesích; kdož by pak zapřel mne před lidmi, zapřím i já ho před Otcem svým, kterýž jest v nebesích.« (Mat. 10.)

Modlitba jest ovšem nejpřednější povinnost naše a s modlitbou máme spojití také ctnostný život a horlivost pro čest a slávu Boží. Vizme rodinu. Co pomůže rodičům, budou-li sebe vroucněji se modlit, když nechají své dítky dělat, co chtějí, je nenapominají a nekárají. Proto hned v rodině má jeviti se duch svatého zápalu pro Boha a církev. Celý domácí řád má býti projevem pravé a upřímné zbožnosti a lásky vroucné k Bohu. Netoliko doma, ale i do veřejnosti jeviti se má toto náboženské přesvědčení při každé příležitosti a v každém směru. Kdyby katolíci byli uvědomělejší, nevzrostl by tak nevěrecký tisk, totiž noviny protináboženské a knihy nemravné. Kdo je dobrým katolíkem, nepodporuje takové smetlí, nedovolí, aby takové noviny a knihy, nevěru a nemravnost obsahující, přišly do domácností, aby byly kupovány a čteny. Hřích je to podporovati špatný tisk jakýmkoli způsobem. Jen přestaňte odebírat a podporovat takové skvály a uvidíte, že mnohý plátek zanikne.

Mnohým katolíkům je to jedno, jdou-li do kostela nebo ne; mohou přý se také doma modlit. Nač pak jsou tedy kostely? Nač pak postavili předkové naši často s velikým nákladem chrámy velebné? Aby zůstávaly prázdné? Či jsou jen pro kněze? Nikoli, chrámy jsou místa posvátná, kde celá obec, celá farnost má se shromážďovat ku službám Božím a pobožnostem. Takovou společnou pobožností budí se větší horlivost, upevňuje se katolické přesvědčení a vědomí. Proto není pravda, co praví mnozí, že se mohou doma modlit. Ano, mohou se doma modlit, ale ještě více ve chrámu Páně a při všech slavnostech církevních. Připomínám jen na př. průvod církevní, jak budí přesvědčení a vědomí křesťansko-katolické. Na poutě také mnozí žebrají a proti nim mluví, ale neprávem. Návštěvou poutního chrámu budí se též pobožnost větší a vyznává se tím také víra a důvěra v Boha, v přímlovu Matky Boží, Marie Panny. Či není to povzbuzující, když 3000 mužů, mezi nimi pan arcivévoda Leopold Salvator putují navštívit hrob sv. Leopolda?

Či není to povzbuzující, když tisíce mužů rolníků, upřímných katolíků připutují na Velehrad a tam veřejné konají pobožnosti. Radost musí mít každý upřímný katolík a vlastenec nad takovým hnutím katolickým, jaké bývá na našem slavném Velehradě v době letní. Jen více takového hnutí katolického, projevu uvědomění katolického u všech stavů a jinak by hned poměry naše se utvářily.

Jest na naši milé Moravě zaveden čistě církevní a vlastenecký spolek Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda již od r. 1893. Místo, aby mu přibývalo členů, ubývá jich; to je také netečnost. Ukažte se býti hodnými dítkami sv. Otců našich, podporujte modlitbou i hmotně takový sličetný cíl, jaký vytknul si tento apoštolát upevňovat totiž viru a zbožnost v lidu našem. Přistupujte tedy za členy všichni a vykonáte tak dobrý skutek pro čest a slávu Boží. Jako nepřátelé se sdružují proti nám, tak máme i my se sdružovati mezi sebou na hájení zájmů Božích a církve svaté. Sdružení taková jsou naše zbožná bratrstva a naše katolické spolky. I tu jeví se velká netečnost jak členů tak nečlenů. A neprávem! Dobré jest býti členem toho nebo onoho bratrstva (není třeba býti ve všech), toho neb onoho spolku, a takto sebe i jiné povzbuzovati v pobožnosti a ve veřejném vyznávání víry, jakož i ve statečném hájení práv církve a vlasti. Katolíci mají též rádi účastniti se veřejných schůzí katolických, kde bývají poučováni o veřejných poměrech a zájmech vlasti naší a mají pak živé bráti účastenství na všech volbách, abychom měli všude své katolické zástupce v úřadech, na sněmech, na říšské radě, v obcích a jiných veřejných úřadech. Ó kéž by brzo zavládlo takové hnutí katolické ve všech stavech a všech vrstvách lidu našeho československého. Kéž by brzo obnovila se společnost lidská, vedena jsouc věrou v Ježíše Krista, v němž živi jsme, se hýbáme a trváme, jemuž vždy věrnými zůstatí chceme.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymíjám(e), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den, Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, aby katolíci, modlíce se, zároveň horlivě hájili a šířili viru svatou a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Řeslo apoštolské: Podíl bráti na katolických podnikcích a spolecích.

Úmysl v lednu: Dobrý tisk křesťanský.

